

Programmarekening

19 mei 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
Inleiding	6
Samenstelling van het bestuur	9
Voorstel raad	10
Leeswijzer	12
1 Programmaverantwoording	14
1. Maatschappelijke voorzieningen	15
2. Preventieve ondersteuning.....	27
3. Individuele ondersteuning	44
4. Economie en Mobiliteit.....	66
5. Ruimtelijke ontwikkeling.....	77
6. Veiligheid	96
7. Kwaliteit leefomgeving	102
8. Bestuur en organisatie.....	108
2 Financiën	123
2.1 Financiële beschouwing	123
2.2 Opbouw resultaat	128
2.3 Resultaatbestemming	131
3 Paragrafen	137
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	137
3.2 Lokale heffingen.....	141
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	145
3.4 Financiering.....	156
3.5 Bedrijfsvoering	159
3.6 Openbaarheidsparagraaf	168
3.7 Verbonden partijen.....	170
3.8 Grondbeleid	177
3.9 Grote projecten.....	182
4 Jaarrekening	189
4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	189
4.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting	193
4.3 Balans en toelichting.....	201
4.4 Rechtmatigheidsverantwoording	220
4.5 Accountantsverklaring	222
4.6 Bijlagen bij de jaarrekening.....	223

Bijlage 1 - Overzicht van reserves	224
Bijlage 2 - Doelen reserves	226
Bijlage 3 - Overzicht van voorzieningen	229
Bijlage 4 - Single Information Single Audit	230
Bijlage 5 - Overzicht baten en lasten per taakveld	231
5 Overige bijlagen	235
Bijlage 6 - Kerngegevens	236
Bijlage 7a - Overzicht van restantkredieten	237
Bijlage 7b - Verlenging termijnen kredieten	250
Bijlage 8 - Overzicht van opgenomen geldleningen	253
Bijlage 9 - Toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	254
Bijlage 10 - Depla beleidsindicatoren	256
Bijlage 11 - Aanbevelingen Rekenkamer	258

Voorwoord

Hierbij presenteer ik namens het college onze laatste Programmarekening. Dit document geeft een overzicht van de belangrijkste activiteiten en financiële resultaten van het afgelopen jaar. In lijn met het bestuursakkoord *Samen werken aan de toekomst* hebben we ook in 2025 stappen gezet om van Ede een gemeente te maken waar het nu én in de toekomst goed leven is.

Enkele belangrijke resultaten die we in 2025 hebben behaald:

- Voor Hart voor Hoogbouw Ede-Zuid is een ruimtelijk raamwerk vastgesteld, waardoor de herstructurering van deze wijk verder vorm kan krijgen
- Er is een nieuwe locatie voor de nachtopvang voor dak- en thuisloze mensen gevonden op het WFC-terrein
- Samen met de regio is het uitvoeringsplan stikstof Regio Foodvalley opgesteld. Vervolgens is, mede op basis van dit plan, de Aanpak Veluwe gestart
- We presenteerden het Ontwerp Ontwikkeld kader Ede-stad, waarin ruimte is opgenomen voor 10.000 nieuwe woningen, 10.000 banen, 20.000 bomen, 20 kilometer nieuwe fietsroutes en 13 sportvelden.
- Voor de Lokale Aanpak Isolatie zijn er eind 2025 in totaal 1.000 subsidies verleend. Landelijk gezien is dit een bovengemiddeld resultaat
- We hebben aanzienlijke stappen gezet in de ontwikkeling van doorfietsroutes, met als hoogtepunt het toekennen van miljoeneninvesteringen voor regio-overschrijdende fietspaden en de verdere realisatie van snelfietsroutes richting Wageningen
- Via het Ombuigtraject hebben we ongeveer € 15 miljoen omgebogen voor de komende jaren en voor 2026 en 2027 een sluitende begroting gepresenteerd

Ook dit jaar sluiten we af met een voordeel en wel van € 9,9 miljoen op een begrotingstotaal van € 544 miljoen. Rekening houdend met de voorgestelde resultaatbestemmingen van € 7,3 miljoen, eindigen we met een netto voordelig resultaat van € 2,6 miljoen dat wordt toegevoegd aan de Algemene reserve.

Vooruitkijkend op de komende Perspectiefnota is ons streven deze zo beleidsarm mogelijk op te stellen. Het is aan een nieuw college om haar collegeakkoord te vertalen naar beleidswensen in de Programmabegroting in het najaar van 2026.

Bram van der Beek
Wethouder Financiën

Inleiding

In deze Programmarekening blikken we terug op 2025, het laatste volledige jaar waarin wij ons hebben mogen inzetten voor de uitvoering van ons bestuursakkoord *Samen werken aan de toekomst*. Voordat u de cijfers induikt, schetsen we de context van ons speelveld van het afgelopen jaar en gaan we kort in op de behaalde resultaten.

Maatschappelijke ontwikkelingen

In 2025 namen de geopolitieke spanningen in de wereld verder toe. Naast de oorlog in Oekraïne, veranderde de houding van de Verenigde Staten en bouwde het conflict in het Midden-Oosten verder op. De toename van wereldwijde politieke polarisatie, had ook invloed op het maatschappelijk debat en protesten in Nederland.

Onzekerheid over landelijke kaders zorgden soms voor vertraging in bouwprojecten en vergden extra inspanningen om voortgang te houden. Voor inwoners en ondernemers was het niet altijd duidelijk wat wel en niet kon, en dat vroeg van ons als gemeente om heldere communicatie en zorgvuldige afwegingen. Daarnaast zagen we landelijke maatschappelijke ontwikkelingen ook in Ede, zoals meer polarisatie, digitale dreiging, ondermijning en druk op mentale gezondheid. De noodzakelijke inzet op veiligheid en weerbaarheid nam verder toe, vooral op het gebied van digitale veiligheid en cybercrime. 2025 was ook een zeer warm en droog jaar met ook gevolg voor onder andere de natuur in Ede.

In deze uitdagende buitenwereld zetten we in 2025 wederom stappen vooruit. We zochten actief naar oplossingen en werkten door waar dat kon door ons wendbaar en weerbaar op te stellen. De resultaten hieronder laten dat zien.

Samen thuis

In 2025 presenteerden we het Ontwerp Ontwikkeldkader Ede-stad, waarin ruimte is opgenomen voor 10.000 nieuwe woningen, 10.000 banen, 20.000 bomen, 20 kilometer nieuwe fietsroutes en 13 sportvelden. Omdat nieuwbouw alleen niet voldoende is, werkten we aan het programma Beter benutten bestaande woningvoorraad. Met maatregelen zoals optoppen, zijtoppen, woningsplitsen en -delen en tijdelijke huisvesting kunnen we sneller passende woningen creëren, vooral voor starters en ouderen. Daarnaast liepen gebiedsontwikkelingen door in onder andere Doesburgerbroek. Ook actualiseerden we de prijsgrenzen voor woningtypen, zodat we bij nieuwe projecten sturen op een gezonde mix van sociale huur, middenhuur en betaalbare koop.

Wonen gaat echter niet alleen over stenen, maar ook over leefbaarheid. Daarom werkten we via Gebiedsagenda's samen met inwoners en partners aan sterke dorpen en wijken, met specifieke aandacht voor plaatsen waar sociale problemen spelen, zoals Hoogbouw Ede-Zuid. Via de beleidsnota Inclusie zetten in op een gemeente waar iedereen zich welkom voelt.

Tegelijk zagen we dat het borgen van veiligheid steeds meer van ons vraagt. Door meer digitale risico's, nieuwe criminaliteitsvormen en een toename van dak- en thuisloze mensen en complexe problematiek — zoals meer meldingen van verward gedrag en huiselijk geweld — werkten we intensiever samen met partners om inwoners te beschermen. Dit heeft behoorlijk wat tijd en capaciteit gekost. Ook zagen we dat deze ontwikkelingen de druk op zowel het veiligheidsdomein als de zorgketen verder lieten toenemen.

Samen leven

De raad heeft in december 2024 met de Integrale Visie Sociaal Domein expliciet gekozen voor een verschuiving van 'ziekte en zorg' naar 'gezondheid en gedrag', met als hoofddambitie meer gezonde levensjaren en minder gezondheidsverschillen. Het leidende principe 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' vraagt daarbij om

gerichte inzet in buurten en bij bevolkingsgroepen waar de verschillen het grootst zijn. In 2025 werkten we vanuit de Integrale Visie Sociaal Domein aan een Integraal BeleidsKader dat de basis legt voor meer preventie, betere gezondheid en gelijke kansen.

We zagen dat steeds meer jongeren worstelen met mentale druk en prestatiedruk. Daarom investeerden we in ondersteuning op school en in samenwerking tussen zorg, onderwijs, veiligheid en welzijn. Voor het knooppunt Jeugd is gewerkt aan de vorming van een GR, die sinds 1-1-2026 operationeel is. Dit leverde ons betere samenwerking op inkoop en beleid op, zodat we de komende jaren jongeren meer en eerder kansen kunnen bieden waar nodig. We werken steeds wijkgericht, waarmee we gezondheidsverschillen verkleinen en bestaanszekerheid versterken. En we zochten in 2025 steeds meer de verbinding met de fysieke leefomgeving, want investeringen in groen, veilige routes, speelplekken en ontmoetingsplekken dragen zeer zeker bij aan een gezonde leefstijl, het verkleinen van verschillen tussen wijken en het stimuleren van de sociale cohesie.

De Regio Deal Foodvalley II bracht in 2025 opnieuw investeringen naar onze regio. Met 35 aanvragen en 18 geselecteerde projecten versterken we innovatie, energie, leefbaarheid, cultuur en sport. Voor Ede biedt dit kansen om onderwijs, onderzoek en ondernemerschap verder met elkaar te verbinden. In het Stationskwartier groeit een volwaardig Food Innovation District waar inmiddels circa tachtig startups, scale-ups, bedrijven en instellingen zijn gevestigd met samen zo'n driehonderd arbeidsplaatsen. Samen met het World Food Center en de Wageningen Campus ontstaat hiermee een krachtige innovatieketen die bijdraagt aan werkgelegenheid en economische ontwikkeling.

We leverden de nieuwe cultuurvisie met uitvoeringsprogramma op en zetten vol in op de culturele invulling van de voormalige Frisokazerne. Er is ook samen met de eigenaar gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe invulling van de Westhal. Doordat het Gezond en actief leven-akkoord (GALA) steeds meer vorm begint te krijgen, krijgt sport een grotere rol bij preventie en mentale weerbaarheid. Het nieuwe stikstofbeleid voor zones van 500m rondom N2000 gebieden lijkt negatieve invloed te hebben op toeristische ondernemingen op Veluwe. Met name vernieuwing ten behoeve van het vitaal houden van bedrijven wordt lastig (vakantieparken en hotels). Anderzijds geeft het mogelijkheden om een duurzaamheidsverbetering te maken bij toeristische ondernemingen bijvoorbeeld vanuit het programma Aanpak Veluwe.

Samen verder

In 2025 bouwden we verder aan een duurzame toekomst voor Ede. We werkten samen in de regio aan oplossingen voor de stikstofproblematiek, onder andere via het Uitvoeringsplan Stikstof Regio Foodvalley. Dit gaat samen met ondersteuning van boeren bij het beëindigen van hun bedrijf, het maken van nieuwe plannen of het omschakelen naar natuurinclusieve landbouw. Zo werkten we aan een landbouwsector met perspectief én aan natuurherstel.

Het verduurzamen van woningen en maatschappelijk vastgoed ging ondertussen door. De routekaart klimaatneutraal 2050 werd vastgesteld en geeft richting aan onze duurzame ambities. Maar, het hoogspanningsnet heeft zijn maximale capaciteit bereikt. Er is een reële dreiging van een aansluitstop voor zowel bedrijven als kleinverbruikers en het structureel verzwaken van het stroomnet gaat nog jaren duren. Hierdoor is ook netcongestie een zeer beperkende factor; op de woningbouwontwikkeling, de economische ontwikkeling en de ontwikkeling van voorzieningen.

Ook in de mobiliteit zetten we belangrijke stappen richting een toekomstbestendige gemeente. Het Stationsgebied raakt steeds meer af. De Stationsweg in Ede en de Bovenweg in Bennekom werden ingericht als fietsstraten. Op minstens acht B-wegen werd 30 km/u ingevoerd. Drie rotondes binnen het Pico Bellopad werden aangepakt. Ook groeide deelmobiliteit met nieuwe mobiliteitshubs en (deel)bakfietsen. Door te

investeren in lopen, fietsen en deelvervoer ondersteunden we duurzame keuzes en hielden we onze groeiende gemeente bereikbaar.

Betrouwbare overheid en organisatie

In 2025 werkte het bestuur van Ede nauw samen met inwoners, ondernemers, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties aan grote opgaven voor de gemeente. Participatie is een steeds belangrijker onderdeel van besluitvorming en het goed uitvoeren van onze taken. Op het gebied van dienstverlening richtten we verschillende processen opnieuw in en beschreven en pasten we deze aan om ze blijvend te verbeteren. Onze informatievoorziening vormde het hart van deze dienstverlening. We leverden continu inspanningen om informatie zowel duurzaam toegankelijk als goed beveiligd te houden en werkten aan een balans tussen openbaarheid en respect voor privacy.

Financieel perspectief

Het resultaat van € 9,9 miljoen is opgebouwd uit verschillende voor- en nadelen. De voor- en nadelen zijn in de programmabladen toegelicht. De belangrijkste voor- en nadelen zijn daarnaast benoemd in hoofdstuk 2.1. Financiële beschouwing.

In 2025 is hard gewerkt aan het ombuigtraject. In de zomer van 2025 heeft uw gemeenteraad via de Perspectiefnota de noodzakelijke ombuigmaatregelen vastgesteld en is het gelukt om een groot deel van de financiële tekorten (circa € 15 miljoen in 2029) voor de jaren 2026 en 2027 op te lossen. De stand van zaken wordt gemonitord. Hoe we gaan rapporteren op de voortgang van de ombuigingen staat verwoord in hoofdstuk 3.9. Grote Projecten.

Tot slot

2025 was niet altijd een gemakkelijk jaar. Ede bleef vooruitkijken én doorwerken. Vanuit onze kracht - een sterke sociale basis, samenwerken en wendbaar en weerbaar omgaan met de aanwezige onzekerheden - hebben we mooie stappen gezet. Zo bouwden we ook in 2025 samen verder aan de toekomst. Voor een totaaloverzicht van onze behaalde resultaten over de gehele bestuursperiode verwijzen we u graag naar de Endterm op het bestuursakkoord 2022-2026.

Samenstelling van het bestuur

Het college van burgemeester en wethouders was per 31 december 2025 als volgt samengesteld:

Burgemeester René Verhulst is verantwoordelijk voor: Algemene bestuurlijke zaken; Integrale veiligheid; Openbare orde en veiligheid; Brandweer; Rampen en calamiteitenbestrijding; Horeca; Citymarketing; Externe betrekkingen en public affairs; Burgerzaken; Evenementenveiligheid en Euregio.

Wethouder Bram van der Beek is lid van de ChristenUnie. Hij is verantwoordelijk voor: Jeugdzorg; Onderwijs; Publieke gezondheidszorg; Maatschappelijke opvang; Financiën; Wonen; Verstedelijkingsstrategie en Food, World Food Center.

Wethouder Peter de Pater is lid van GemeenteBelangen. Hij is verantwoordelijk voor: Ruimtelijke ordening; Spoorzone; Sport; Recreatie en toerisme; Evenementen; Verkeer en vervoer; Facilitaire zaken en Monumenten.

Wethouder Karin Bijl is lid van de PvdA. Zij is verantwoordelijk voor: Participatie en arbeidsmarkt; Werk en Inkomen, Discriminatie, emancipatie, inclusie, integratie (inclusief vluchtelingen/statushouders); Communicatie en inwonersparticipatie; Coördinerend wethouder sociaal domein; Handhaving (OddV); ICT, data-security en privacy; Betrouwbare overheid en Wet open overheid en Cultuur.

Wethouder Jan Pieter van der Schans is lid van het CDA. Hij is verantwoordelijk voor: Landbouw; Natuur, landschap en water; Opgave landelijk gebied; Grondzaken en vastgoed; Programma Levendig centrum; Coördinatie Omgevingswet; Coördinerend wethouder gebiedsopgaven; Wijkaanpak en welzijn en Wet maatschappelijke ondersteuning.

Wethouder Arnold Versteeg is lid van de SGP. Hij is verantwoordelijk voor: Economie; Energietransitie; Klimaat; Beheer openbare ruimte; Milieu, bodem en afval; Dienstverlening en publiekszaken; Personeel en organisatie en Regio Foodvalley.

Maartje Schlebusch is de gemeentesecretaris/algemeen directeur. De gemeentesecretaris is de eerste beleidsadviseur van het college van burgemeester en wethouders en vormt de verbinding tussen het college en de ambtelijke organisatie. Als algemeen directeur heeft zij de eindverantwoordelijkheid over de organisatie en is hij verantwoordelijk voor het goed functioneren van de ambtelijke organisatie.

De Edese gemeenteraad bestaat uit 39 raadsleden. Burgemeester René Verhulst is de voorzitter van de gemeenteraad. Marie Louise Engelsman is de griffier.

De gemeenteraad was per 31 december 2025 als volgt samengesteld:

Partij	Aantal zetels
Burgerbelangen	3
CDA	4
ChristenUnie	6
D66	4
Democratische Partij Ede	1
Forum voor Democratie	1
GemeenteBelangen	5
GroenLinks	3
Mens en Milieu Ede	1
PvdA	2
SGP	7
VVD	2

Voorstel raad

Concept besluit

1.	de Programmarekening 2025 vast te stellen;	
2.	aan de Algemene reserve toe te voegen;	€ 2.626.308
3.	de maximale looptijd kredieten conform bijlage 7b te verlengen;	
4.	tot de volgende specifieke resultaatbestemmingsvoorstellen:	
a.	Te onttrekken aan de Reserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen voor <i>Gemeentelijke en particuliere opvang ontheemden Oekraïne</i>	€ 470.000
b.	Te onttrekken aan de Reserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen voor Onderhoudskosten inzake onderwijs aan Oekraïners in pand Heyendaal 2 i.p.v. de Zicht 3.	€ 96.000
c.	Te onttrekken aan de Reserve Omgevingsvisie voor <i>Grondbedrijf woonlocaties</i>	€ 194.000
d.	Te onttrekken aan de Reserve Fonds Koopgarant Gemeente Ede voor <i>Kosten instrument KoopGarant</i>	€ 131.372
e.	Te onttrekken aan de Reserve Omgevingsvisie voor <i>Ontwikkeldkader Ede-stad</i>	€ 123.000
f.	Toevoegen aan de Reserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen de middelen <i>Opvang Duurzame Gemeentelijke Opvang Galvanistraat</i>	€ 450.000
g.	Toevoegen aan de Reserve Omgevingsvisie de middelen <i>Grondbedrijf bedrijfslocaties</i>	€ 2.033.555
h.	Toevoegen aan de Reserve Omgevingsvisie de middelen <i>Specifieke uitkering Realisatiestimulans</i>	€ 1.848.000
i.	Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen <i>Nieuwbouw kantine vv Advendo Ederveen</i>	€ 300.000
j.	Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen <i>Decentralisatie uitkering openbare bibliotheken</i>	€ 204.000
k.	Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen <i>Erfgoed biotopen</i>	€ 50.000
l.	Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen <i>Actieve regie toegangsteam jeugd - incidenteel budget</i>	€ 240.000
m.	Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen <i>Regeling stimuleren uitstroom van vergunninghouders uit de asielopvang</i>	€ 540.000
n.	Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen <i>Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Vroegsignalering</i>	€ 90.000
o.	Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen <i>Hervormingsagenda Jeugd</i>	€ 180.000
p.	Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen <i>Edese Stadspas</i>	€ 245.000
q.	Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen <i>Mobiliteitsonderzoeken</i>	€ 100.000
r.	Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen <i>Fietspad Westzoom Lunteren</i>	€ 75.000
s.	Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen <i>Otterlo onderlangs</i>	€ 120.000
t.	Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen <i>Natuurbrandpreventie en -mitigatie</i>	€ 510.000

u.	<i>Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Verbeteren Dienstverlening</i>	€ 98.500
v.	<i>Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Wet Open Overheid</i>	€ 60.000
w.	<i>Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Aanbesteding Waarderingsapplicatie</i>	€ 65.000
x.	<i>Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Subsidieregeling Mediafonds</i>	€ 39.000
y.	<i>Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Ecologisch onderzoek, mitigerende maatregelen Kreelseweg 94</i>	€ 50.000
z.	<i>Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Decembercirculaire 2025 - Wet Versterking regie volkshuisvesting</i>	€ 305.000
aa.	<i>Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Decembercirculaire 2025 - Kinderopvang pleegouders</i>	€ 105.000
ab.	<i>Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Decembercirculaire 2025 - Compensatie medewerkers sociaal</i>	€ 286.000
ac.	<i>Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Decembercirculaire 2025 - Implementatie Plateau 2</i>	€ 13.000
ad.	<i>Toevoegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen de middelen Decembercirculaire 2025 - Uitvoeringskosten Lbv en LBV-plus</i>	€ 283.000

Leeswijzer

Dit zijn de Jaarstukken 2025 van de gemeente Ede. In deze leeswijzer geven we een korte toelichting op de opbouw en inhoud van de stukken.

Programmaverantwoording

Net als in de Programmabegroting 2025-2028 is de indeling van deze jaarrekening gebaseerd op 8 beleidsprogramma's. Ieder programma start met het doel en de ontwikkelingen in 2025. Vervolgens is een financieel overzicht van het programma opgenomen. Daarin zijn per productgroep de lasten en baten opgenomen die leiden tot het programmaresultaat en is een vergelijking ten opzichte van de (gewijzigde) begroting opgenomen. In het financieel overzicht worden baten en onttrekkingen aan reserves als voordeel (V) aangegeven omdat ze extra geld opleveren voor het jaarresultaat. Lasten en dotaties aan reserves gelden als nadeel (N) omdat ze juist geld kosten of geld wegzetten voor later. Zo wordt duidelijk zichtbaar of het financiële resultaat van het jaar verbetert of verslechtert. Voor de kolom "verschil" betekent een voordeel (V) een verbetering van het financiële resultaat en nadeel (N) en verslechtering van het financiële resultaat.

Na de hoofdlijnen op programmaniveau wordt ingezoomd op de ontwikkelingen per productgroep binnen het programma. Hierin wordt eerst het een overzicht gegeven van het doel, de ketenpartners en de relevante nota's en lokale regelgeving. Vervolgens wordt verantwoording afgelegd over de behaalde resultaten in 2025 via de onderdelen "Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?", "Indicatoren" en "Wat heeft het gekost?".

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

De voortgang van de prestaties wordt aangegeven met de volgende kleuren:

Afgerond

Ligt op schema

Vraagt aandacht

Prestaties die zijn afgerond of op schema liggen worden in principe niet toegelicht. Wanneer iets bijzonders te melden is of bij omvangrijke projecten wordt wel nadere informatie verstrekt. Ook als een prestatie aandacht vraagt wordt een toelichting gegeven.

Indicatoren

De indicatoren die nieuw zijn met ingang van deze programmarekening worden aangeduid met een (1).

Wat heeft het gekost?

Bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' worden de grootste of meest relevante afwijkingen toegelicht.

Financiën

Het hoofdstuk Financiën geeft een samenvattend beeld van hoe de gemeente er financieel voorstaat, welke ontwikkelingen het jaar hebben beïnvloed en hoe het uiteindelijke financiële resultaat is opgebouwd. In het onderdeel opbouw resultaat is een totaaloverzicht opgenomen van alle financiële afwijkingen die zijn opgenomen in de programmaverantwoording. Het hoofdstuk Financiën wordt afgesloten met een overzicht van voorgestelde resultaatbestemmingen.

Paragrafen

Via de paragrafen wordt verantwoording afgelegd over programma-overstijgende onderwerpen. Deze paragrafen zijn grotendeels verplicht volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en zorgen ervoor dat de raad en inwoners inzicht krijgen in de brede financiële gezondheid en de gemeentelijke organisatie. Kort gezegd wordt via de paragrafen verantwoord hoe de gemeente:

- omgaat met risico's en financiële weerbaarheid (weerstandsvermogen & risicobeheersing)
- omgaat met lokale heffingen zoals belastingen en tarieven (lokale heffingen)
- investeert en haar kapitaalgoederen beheert zoals wegen, groen, gebouwen (onderhoud kapitaalgoederen)
- haar uitgaven financiert (financiering)
- personeel, organisatie en bedrijfsvoering regelt (bedrijfsvoering)
- omgaat met de informatieplicht vanuit de Wet open overheid (openbaarheidsparagraaf)
- omgaat met verbonden partijen zoals gemeenschappelijke regelingen (verbonden partijen)
- omgaat met het kopen, verkopen en ontwikkelen van grond en welke financiële risico's en opbrengsten daarbij horen (grondbeleid)

Naast bovenstaande kent Ede op dit moment één niet verplichte paragraaf, te weten de paragraaf grote projecten. In deze paragraaf wordt ingegaan op de stand van zaken van de nieuwe en de lopende meerjarige projecten waarbij de risico's en financiële omvang aanzienlijk zijn. Daarnaast wordt via deze paragraaf toelichtingen gegeven op de voortgang van de ombuigingen die zijn vastgesteld bij de Perspectiefnota 2026-2029.

Jaarrekening

De jaarrekening vormt de financiële verantwoording van de gemeente Ede. Hier vindt u de financiële cijfers, inclusief onderbouwing en toelichting op de financiële positie van de gemeente. De accountant controleert de jaarrekening en beoordeelt of het jaarverslag aansluit bij de cijfers. De bevindingen worden vastgelegd in de controleverklaring.

Overige bijlagen

In de overige bijlagen zijn de bijlagen opgenomen die geen deel uitmaken van het deel jaarrekening. Dit bevat onder meer een overzicht van restantkredieten, de Depla beleidsindicatoren en de aanbevelingen Rekenkamer.

Afrondingen

De cijfers in de jaarstukken zijn rechtstreeks afkomstig uit de gemeentelijke boekhouding, waar bedragen tot twee decimalen worden geregistreerd. Voor de leesbaarheid zijn de cijfers in deze stukken zo veel mogelijk afgerond op duizendtallen. Hierdoor kunnen kleine afrondingsverschillen ontstaan.

1 Programmaverantwoording

Doel programma

Adequate voorzieningen voor onderwijs, sport, cultuur en evenementen en duurzaam behoud en ontwikkeling van erfgoed.

Ontwikkelingen in 2025

Onderwijshuisvesting

De landelijke ontwikkelingen in de onderwijshuisvesting laten zien dat gemeenten en schoolbesturen steeds nauwer samenwerken om schoolgebouwen te vernieuwen en toekomstbestendig te maken. Er is veel aandacht voor gezonde, duurzame en goed functionerende leeromgevingen. Investerings, onder andere via het Nationaal Groeifonds, helpen om verouderde gebouwen te vervangen en innovatieve oplossingen te stimuleren.

Sport

Doordat het Gezond en actief leven-akkoord (GALA) steeds meer vorm begint te krijgen, krijgt sport een grotere rol bij preventie en mentale weerbaarheid. Daarnaast is er in Nederland steeds meer ruimtegebrek waardoor voorzieningen voor sport en bewegen onder druk komen te staan. Ook in Ede wordt de uitdaging groter om voldoende ruimte voor sport en bewegen te blijven reserveren. De landelijke overheid heeft daarom afgelopen jaar diverse instrumenten ontwikkeld zoals een norm voor sport en bewegen in de openbare ruimte. Door de val van het kabinet was er geen voortgang op de sportwet en was er nog geen zekerheid over voortzetting van belangrijke financieringsbronnen voor sport zoals GALA en compensatie btw.

Evenementen

De regeldruk op evenementen neemt steeds verder toe. Organisatoren worden geconfronteerd met hoge kosten voor allerlei benodigde onderzoeken, vooral op het gebied van natuurwetgeving en stikstof, om een vergunning te kunnen krijgen voor hun evenement. Ook wordt door de hulpdiensten strenger inhoudelijk getoetst bij de aanvraag van een vergunning, waardoor bestaande evenementen aanvullende veiligheidsmaatregelen moeten nemen.

Cultuur

Landelijk heeft de Raad voor Cultuur geadviseerd om de subsidieperiode voor culturele instellingen en fondsen structureel aan te passen van vier naar acht jaar. Dit biedt meer ruimte voor artistieke vernieuwing en stimuleert samenwerking en verdieping. Ook verlaagt de raad de administratieve lasten en versterkt het de positie van instellingen als samenwerkingspartner voor cofinanciering en nieuwe initiatieven. Naast deze aanpassing benadrukt de raad het belang van betere afstemming tussen het cultuurbeleid van overheden en pleit ervoor om dit vast te leggen in de Wet op het specifiek cultuurbeleid.

Vanuit het rijk zijn middelen ontvangen voor Impuls Jongerencultuur en voor de Culturele regio Ede-Wageningen. Vanuit de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken (WSOB) en de zorgplicht wet komt er een verplichting voor een meerjarenbeleidsvisie op de bibliotheken.

Erfgoed

In 2025 is over een groot aantal initiatieven voor waardevolle gebouwen en gebieden geadviseerd, waaronder 65 bouwplannen die zijn behandeld door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Thema's als behoud van Post65-erfgoed, bescherming van molenbiotopen, in kaart brengen van Rijksmonumenten en inventarisatie cultuurhistorische waardevolle gebieden zijn voor Ede belangrijk voor opname in het Omgevingsplan en ten behoeve van de Ontwikkelkaders Landelijk Gebied en Ede-Stad. Het beschikbare budget voor restauratie en onderhoud van gemeentelijke monumenten is dit jaar vrijwel volledig benut.

Het beheer van beschermde, archeologische terreinen in het natuurgebied is geïnventariseerd. Een grafheuvelterrein in Bennekom is onderhouden. In 2026 krijgt dit plan een vervolg op andere terreinen, waarbij samenwerking wordt gezocht met onder andere vrijwilligers van de ArcheoHotspot. Deze vrijwilligers verrichtten het afgelopen jaar diverse onderzoeken naar archeologische toevallsvondsten onder begeleiding van professionals. Het 'Verhaal van Ede' werd verteld op verschillende momenten zoals bij de IJzertijdtag, archeologische workshops in Natuurcentrum Ginkel, 2 historische cafés en in de openbare ruimte zijn een nieuw informatiebord en de beeldengroep 'De Amazones van Ede' geplaatst en er was volop aandacht voor tijdens De Open Monumentendag, met 4.674 bezoekers.

Cultura Erfgoed initieerde het jaarlijkse overkoepelende project 'station Ede-Wageningen', omdat 180 jaar geleden de eerste stationshalte in gebruik werd genomen. Daarnaast is aandacht besteed aan educatie in het basisonderwijs, zoals de historie van station Ede-Wageningen, de 'cultuursnack' in samenwerking met het Kröller Müller Museum en de Open Monumentendag-klassendag.

Financieel overzicht programma

	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x € 1.000 Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten					
Onderwijshuisvesting	8.759 N	8.614 N	8.778 N	8.390 N	388 V
Sport	9.508 N	9.769 N	9.402 N	9.206 N	196 V
Evenementen	727 N	695 N	825 N	805 N	20 V
Cultuur	10.979 N	13.984 N	12.298 N	11.791 N	507 V
Totaal lasten	29.973 N	33.062 N	31.303 N	30.193 N	1.111 V
Baten					
Onderwijshuisvesting	0 V	30 V	30 V	170 V	140 V
Sport	657 V	633 V	210 V	228 V	19 V
Evenementen	0 V	0 V	0 V	0 V	0 V
Cultuur	298 V	184 V	655 V	589 V	67 N
Totaal baten	955 V	847 V	895 V	987 V	92 V
Saldo van baten en lasten	29.019 N	32.215 N	30.408 N	29.206 N	1.203 V
Storting reserve	2.112 N	262 N	775 N	727 N	48 V
Onttrekking reserve	2.472 V	2.214 V	836 V	564 V	272 N
Resultaat	28.659 N	30.264 N	30.347 N	29.369 N	979 V

Productgroep Onderwijshuisvesting

Doel

Onderwijsaccommodaties die passen bij de huidige maatschappelijke verwachtingen en die voldoen aan de huidige bouwbesluiten voor nieuwbouw en de eisen die van kracht worden in het kader van het Klimaatakkoord en de doelstellingen van Parijs 2050.

Ketenpartners

Schoolbesturen (en in mindere mate schooldirecties en medezeggenschapsraden); Instellingen voor Kinderopvang (in de rol van huurder/gebruiker van onderwijsaccommodatie); Sportservice de Vallei (voor faciliteiten bewegingsonderwijs).

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Samen werken aan de Toekomst, Bestuursakkoord 2022-2026](#)
- [Strategisch huisvestingsplan onderwijs, deel 2 2018-2021](#)
- [Integraal huisvestingsplan onderwijs deel 1 2017-2020](#)
- [Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Ede 2017 ev.](#)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel Prestaties	Betere kwaliteit van de (bestaande) onderwijsgebouwen. • Verdere uitwerking Voor-Ontwerp Senior gebouw en Junior gebouw van het Marnixcollege op 1 locatie aan de Prins Bernhardlaan 25. • Verdere uitwerking Definitief-Ontwerp nieuwbouw Koning Davidschool op het Elias Beeckman 2 terrein. • Onderzoek naar een alternatieve locatie voor het Van Lodenstein College ter uitvoering van de huisvestingsagenda. • Bouwkundig onderzoek om de inzet van Heyendaal 2 te kunnen beoordelen als permanente locatie voor nieuwkomers primair onderwijs. • Realisatie van tijdelijke huisvesting voor de nieuwe school Rehoboth. • Onderzoek naar vervangende nieuwbouw voor CBS Nederwoud ter uitvoering van de huisvestingsagenda en bestuurlijke afspraken. • Bouwkundig onderzoek om Wilhelminaschool in pandig uit te kunnen breiden op locatie.	
Subdoel Prestatie	Voldoende onderwijsvoorzieningen in Doesburgerbroek die geschikt zijn voor passend onderwijs/inclusief onderwijs. • Opnemen van voldoende onderwijsvoorzieningen bij het ruimtelijk raamwerk Doesburgerbroek waarbij de onderwijsvoorzieningen zijn afgestemd op het aantal en type woningen.	
Subdoel Prestatie	Voldoende onderwijsvoorzieningen met oog op de groei van Ede. • Implementeren van het 'normenkader maatschappelijke voorzieningen Ede 2040' in het programma onderwijshuisvesting.	
Subdoel Prestatie	De leegstand wordt vaker benut voor onderwijs of andere maatschappelijke doelen. • Wij maken afspraken met schoolbesturen zodat onderwijsgebouwen efficiënter worden benut.	

Subdoel

Actualiseren van het nu geldende Integraal Huisvestingsplan 2016 en Strategisch Huisvestingsplan 2018.

Prestatie

- Onder leiding van bureau M3V starten we in september 2024 een gezamenlijk traject met schoolbesturen om een nieuw Integraal Huisvestingsplan voor de gemeente Ede vast te stellen in Q1 2026.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x € 1.000 Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	8.759 N	8.614 N	8.778 N	8.390 N	388 V
Baten	0 V	30 V	30 V	170 V	140 V
Saldo van baten en lasten	8.759 N	8.584 N	8.748 N	8.220 N	528 V
Storting reserve	1.500 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	1.951 V	146 V	146 V	50 V	96 N
Resultaat	8.308 N	8.438 N	8.602 N	8.170 N	432 V

Toelichting

Middelen voor onvoorziene kosten Onderwijshuisvesting € 415.000 V

In de begroting is een budget opgenomen als financiële buffer voor onvoorziene uitgaven binnen onderwijshuisvesting (zoals prijsontwikkelingen, afschrijvingen, onderhoud en capaciteitsvraagstukken). In 2025 heeft zich geen situatie voorgedaan waarvoor inzet van deze middelen noodzakelijk was. Deze middelen zijn daarom niet benut.

Hogere opbrengsten verhuur leegstaande klaslokalen aan kinderopvang 200.000 V

In 2025 zijn er hogere opbrengsten uit de verhuur van leegstaande klaslokalen aan kinderopvangorganisaties. Deze inkomsten zijn niet te ramen, omdat de ruimtes slechts tijdelijk beschikbaar zijn. Wanneer een school de lokalen weer nodig heeft, moet de kinderopvang uitwijken naar een andere locatie en vervalt de huur.

Uitbreiding ENKA-terrein € 85.000 V

De uitbreiding in onderwijshuisvesting op het ENKA-terrein heeft in 2025 niet plaatsgevonden. De oorzaak hiervan is dat de uitbreiding mogelijk op een andere locatie gerealiseerd kan worden. In 2026 zal dit nader worden uitgewerkt en wordt dit meegenomen in één van de volgende P&C producten.

SUVIS-subsidie € 150.000 N

De aangevraagde subsidie binnen de Subsidieregeling Ventilatie in Scholen (SUVIS) is door een administratieve fout gedeeltelijk niet toegekend. Het in 2025 ingediende bezwaar tegen deze afwijzing is door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) afgewezen. Hierdoor komt een bedrag van € 150.000 aan gemaakte kosten niet voor subsidie in aanmerking, wat in 2025 leidt tot een financieel nadeel.

Onderhoud onderwijshuisvesting Oekraïners € 96.000 N

In 2025 is het onderhoud aan De Zicht en het schoolgebouw aan de Jan Voermanstraat ten behoeve van onderwijs voor Oekraïners niet uitgevoerd, omdat het onderwijs voor Oekraïners op een andere locatie heeft plaatsgevonden namelijk in het schoolgebouw aan de Heyendaal 2. Dit is nader toegelicht in programma 8 bij het productgroep Vastgoed.

Productgroep Sport

Doel

We bieden of geven onze inwoners voldoende kansen en mogelijkheden om te sporten en bewegen. Dit vinden we belangrijk omdat het vitaliteit en contact stimuleert. We streven ernaar dat onze inwoners geen belemmering ervaren om te gaan sporten en bewegen en via sport en bewegen een gezonde leefstijl aan gaan meten en sociaal actief zijn.

Ketenpartners

Sportservice de Vallei, Sportforum Ede, (ondernemende) sportaanbieders; onderwijsinstellingen en zorgaanbieders.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Accommodatieplannen binnensport- buitensport 2022-2025](#) (2022)
- [Sportvisie Ede](#) (2020)
- [Sportakkoord](#) (2019)
- [Toekomstvisie zwemproduct](#) (2016)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Meer inwoners voldoen aan de beweegrichtlijnen.	
Prestaties	• Uitvoering geven aan het GALA akkoord voor wat betreft sport en bewegen, doordat Sportservice de Vallei regie voert op de ketenaanpakken valpreventie en overgewicht bij volwassenen en de daarbij behorende activiteiten uitvoert. • Toekennen initiatieven in het kader van Sportakkoord.	✓ ✓
Subdoel	Het aantal voorzieningen sluit aan bij de samenstelling van de bevolking.	
Prestaties	• Besluitvorming over de accommodatieplannen binnensport en buitensport. * • Uitwerking nieuwbouwplan Turnstede n.a.v. locatiestudie. ** • Voorbereiden start bouw nieuw zwembad Nieuw Hoekelum.	✗ ✗ ✓
<i>* De voortgang is vertraagd. Doel is om deze plannen in Q2 2026 aan te bieden aan de raad zodat financiële gevolgen meegenomen kunnen worden in de PPN 2028-2031.</i>		
<i>** Vanwege verandering van geplande locatie en daarmee een nieuwe locatiestudie, is dit nog niet afgerond.</i>		
Subdoel	Voorzieningen worden gewaardeerd met een 7 of hoger. We willen dat onze faciliteiten goed worden beoordeeld omdat goede accommodaties het gebruik bevorderen.	
Prestatie	• Uitvoeren geplande renovaties binnensport en kunstgrasvelden.	✓
Subdoel	Hoger lidmaatschap van organisaties op het gebied van sport en bewegen. Daarbij gaat het ook om het bevorderen van de sociale activatie; het gaat daarom niet alleen om sportverenigingen, maar ook om fitness, loopgroepen, maneges en dergelijke.	
Prestaties	• Samen met verenigingen, Sportforum en Sportservice de Vallei werken aan toekomstbestendige verenigingen door inzet van verenigingsadviseur. • Uitvoeren plan van aanpak sociale veiligheid binnen sportvereniging. • Toekennen initiatieven in het kader van Sportakkoord.	✓ ✓ ✓

Indicatoren

Effectindicatoren			Waarde 31-12		Streefw.		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage inwoners dat sport in groepsverband (vereniging, club, loopgroep, MTB-groep o.i.d.) <i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Streefwaarde is landelijk gemiddelde.</i>	40	-	36	-	38	-	40
Percentage inwoners (18 jaar en ouder) dat voldoet aan de beweegrichtlijnen	54	-	49	-	48	-	55
Percentage inwoners dat op de een of andere wijze aan sport doet <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	71	-	60	-	61	-	70
Oordeel gebruikers over gemeentelijke sportaccommodaties (rapportcijfer) <i>Zoals sporthallen, Zwembad De Peppel, voetbalvelden. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	7,5	-	7,4	-	7,3	-	7
Percentage inwoners (4 jaar en ouder) dat één keer per week of vaker sport <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	-	49	49,9	49,7	-	50
Percentage Edenaren dat tevreden is over aanbod aan sport en recreatie <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	-	-	-	78	-	-
Prestatie-indicatoren			Waarde 31-12		Streefw.		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage gerealiseerde gemeentelijke sportaccommodaties dat benodigd is volgens het accommodatieplan sport om te voldoen aan de vraag van de bevolking	90	95	95	95	95	95	100

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	9.508 N	9.769 N	9.402 N	9.206 N	196 V
Baten	657 V	633 V	210 V	228 V	19 V
Saldo van baten en lasten	8.852 N	9.137 N	9.192 N	8.978 N	214 V
Storting reserve	13 N	17 N	17 N	17 N	0 V
Onttrekking reserve	41 V	43 V	344 V	344 V	0 V
Resultaat	8.824 N	9.110 N	8.865 N	8.650 N	214 V

Toelichting

Nieuwbouw kantine vv Advendo Ederveen € 300.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 300.000 N

Bij de Perspectiefnota 2025-2028 is € 300.000 toegekend voor herbouw van de kantine van voetbalclub Advendo. Het ontwerptraject is in een vergevorderd stadium, er is echter gedurende 2025 vertraging ontstaan door aanvullende eisen vanuit de gemeente rondom de landschappelijke inpassing en de verschijningsvorm. Door deze aanvullende eisen is er nog geen definitieve bouwvergunning verleend. Het verlenen van de bouwvergunning is één van de eisen om de subsidie te verstrekken. Verwachting is dat de vergunning in Q1 2026 wel verleend kan worden, de bijdrage aan de vereniging verstrekt kan worden en de bouw daadwerkelijk kan starten. Wij stellen u voor € 300.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Subsidies Buitensportaccommodaties € 50.000 N

Er is een subsidie verstrekt aan TC Lunteren voor het aanpassen van het sportpark, zodat het weer voldoet aan de geluidsnormen voor tennis en de overlast voor de omgeving binnen de vastgestelde kaders blijft.

Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd, onder andere voor de flexibele ijsbaan en het ontwikkelkader Ede-Stad, die niet waren begroot. Daarnaast heeft Sport bijgedragen aan de kosten van de weerbaarheidsdag voor jongeren tijdens de Airborne en een onderzoek laten uitvoeren om de maatschappelijke impact van sport en bewegen binnen dit onderdeel van de Airborne te vergroten. Deze uitgaven waren niet voorzien.

Productgroep Evenementen

Doel

We werken aan een evenementenaanbod van evenementen die samen een aantrekkelijk vrijetijdsaanbod bieden aan alle Edenaren, die bezoekers naar Ede trekken om hier te verblijven en die uitstralen wie we zijn.

Ketenpartners

Ede Marketing, Sportservice De Vallei, Cultura, Platform Ede Centrum.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Evenementenvisie](#)
- [Nadere regel evenementen 2025](#)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Er zijn voldoende evenementen voor inwoners.	
	Prestaties	
	• Monitoren in hoeverre de evenementenkalender evenwichtig verdeeld is. • Faciliteren van nieuwe evenementen, aanvullend aan het bestaande evenementenaanbod.	✓ ✓
Subdoel	We faciliteren de organisatoren van onze DNA-evenementen door kennisoverdracht en ondersteuning op onderdelen van het proces.	
	Prestaties	
	• Ondersteunen bij verkeersmaatregelen en afval. • Ondersteunen met subsidie in tegemoetkoming oplopende kosten. • Het twee keer per jaar organiseren van informatiesessies voor organisatoren van DNA-evenementen. • Ondersteuning en begeleiding bij het vergunningenproces.	✓ ✓ ✓ ✓
Subdoel	We brengen de basis van het proces rondom evenementen op orde.	
	Prestaties	
	• Faciliteren van evenementenorganisatoren in samenwerking met veiligheid. • Het in kaart brengen van evenementenlocaties in Ede Centrum en in groene gebieden om daarmee de druk die er op de ruimte is beter te verdelen. • Optimaliseren van communicatie en marketing rondom evenementen. • We onderzoeken de haalbaarheid van een evenementenfonds. * • We verkennen een op te zetten structuur om gezonde voeding en lokaal voedsel aan evenementen te koppelen. • We werken een strategie uit om tot duurzame evenementen te komen.	✓ ✓ → ✗ ✓ →

* Een functie is tijdelijk niet ingevuld geweest en ten gevolge daarvan is de prioritering aangepast, waardoor het haalbaarheidsonderzoek niet in 2025 is opgepakt.

Indicatoren

Beeldindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage Edenaren dat tevreden is over aanbod aan uitgaansmogelijkheden, horeca, film <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	-	-	-	71	-	n.v.t.

Effectindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage inwoners dat tevreden is over aanbod aan evenementen <i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Bij Programmabegroting 2025-2028 is geen streefwaarde voor 2025 bepaald, omdat er op dat moment nog geen metingen beschikbaar waren.</i>	-	-	-	-	57	-	-

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	727 N	695 N	825 N	805 N	20 V
Baten	0 V	0 V	0 V	0 V	0 V
Saldo van baten en lasten	727 N	695 N	825 N	805 N	20 V
Storting reserve	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0
Resultaat	727 N	695 N	825 N	805 N	20 V

Toelichting

De beschikbare budgetten zijn doelmatig en conform de begroting ingezet.

Productgroep Cultuur

Doel

We werken eraan om Ede een herkenbare culturele hotspot binnen de regio Foodvalley te laten zijn, met toegankelijke culturele voorzieningen in Ede stad, dorpen en kernen, waar cultuur bijdraagt aan de leefomgeving, het vestigingsklimaat, het makersklimaat, actieve cultuurparticipatie en doorlopende cultuureducatie. Erfgoed willen we duurzaam behouden en ontwikkelen en is zichtbaar en beleefbaar voor alle inwoners.

Ketenpartners

Ministerie OCW; Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed (RCE); Provincie Gelderland; Cultuur Oost, Kröller-Müller Museum; Moe (museum overleg Ede); lokale musea; Omroep Ede; Cultura; Cultuurmakelaar, Openluchttheater; BAK (belangenvereniging amateurkunst), Platform Edese Kunstenaars (PEK), Cultuurforum; Cultuurvalleigemeenten en Cultuurregio Ede-Wageningen. Monumenteneigenaren, -gebruikers en -huurders; architecten; restauratie-bedrijven; archeologisch bedrijfsleven; aannemers; hoveniers; beheerders; commissie ruimtelijke kwaliteit Ede (CRK); Bond Heemschut; Vereniging De Hollandsche Molen; Federatie Grote Monumentengemeenten (FGM); Nationaal Restauratiefonds (NRF); Vereniging Edese Monumenten (VEM); Nationale Maatschappij tot Restaureren en Herbesteden van Cultureel Erfgoed (BOEi); Stichting Monumentenwacht Gelderland; Comité Open Monumenten Dag Ede (OMD); Historische verenigingen; Archeologische vrijwilligersorganisaties; buur- en regiegemeenten; Vereniging Behoud Begraafplaats Bennekom.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Cultuurvisie gemeente Ede \(2024\)](#)
- [Uitvoeringsprogramma Cultuurvisie 2025-2028](#)
- [Verordening Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Ede](#)
- [Erfgoedverordening Ede 2020](#) (2024)
- [Subsidieregeling Instandhouding Erfgoed Ede](#) (2024)
- [Beleidsregels voor onderhoud en restauratie van monumenten \(Beleidsregel MOOI Ede\)](#) (2023)
- [Cultuurhistorische Waardenkaart](#) (2023)
- [Nota 'Erfgoed maakt Ede!' \(archeologie, monumentenzorg, archief\)](#) (2018)
- [Subsidieregeling Cultuur 2017](#)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Cultuur

Subdoel	Alle kinderen maken kennis met en krijgen een basis van alle cultuurvormen.	
Prestaties	• In 2025 wordt het convenant met het Kröller Müller Museum vernieuwd waarbij cultuureducatie voor de scholen in Ede het uitgangspunt voor de samenwerking blijft. • Het doorontwikkelen en uitbreiden van het aantal scholen dat meedoet aan Cultuureducatie met Kwaliteit 2025-2028. • Het uitbreiden van de bibliotheekvoorziening in Bennekom en Otterlo. *	✓ ✓ ✗

** De uitbreiding van de bibliotheekvoorzieningen in Bennekom en Otterlo heeft vertraging opgelopen. In Bennekom komt dit door een vertraagde oplevering, terwijl de vertraging in Otterlo het gevolg is van problemen in het aanbestedingsproces.*

Subdoel	Edenaren kennen de (militaire) historie van Ede (het verhaal van Ede).	
Prestatie	• Om het 150-jarig bestaan van station Ede-Wageningen te markeren organiseren we de tentoonstelling 'De Reis van Station Ede-Wageningen'.	✓

Subdoel	Inwoners en bezoekers komen meer met elkaar in contact via kunst en cultuur. Dit versterkt de sociale cohesie en sociale kracht van Ede.	
Prestaties	• Om aan de zorgplicht (per 2025) te voldoen werken we aan een plan voor de Bibliotheken waarin wij de verschillende functies van de bibliotheek een plaats geven. • In 2025 starten we met het herijken van de subsidieregelingen cultuur met als doel een transparant en toegankelijk subsidiebeleid passend bij de nieuwe cultuurvisie. • We zetten in 2025 extra in op jongerencultuur en samenwerking met het sociaal domein. Hierbij zetten we de SPUK-impuls jongerencultuur en de SPUK GALA in. • Pilot van het ophalen en afstemmen van culturele behoeften en bestaand aanbod in de dorpen.	✓ ✓ ✓ →

Subdoel	Een beter (cultureel) ondernemersklimaat.	
Prestaties	• De opdracht van de cultuurmakelaar wordt aangepast in lijn met de doelen uit de nieuwe cultuurvisie. • Het faciliteren van ontmoeting en een online platform waar vraag en aanbod van culturele ondernemers bij elkaar komen.	✓ ✓

Subdoel	Een culturele uitstraling van Ede die beter aansluit bij de behoefte van inwoners.	
Prestaties	• Doorontwikkeling van activiteiten op het gebied van jongerencultuur en talentontwikkeling in Ede en in de cultuurregio Ede-Wageningen.	✓

	• Participeren in de begeleidingsgroep voor de ontwikkeling en uitvoering van een integraal plan voor een toekomstbestendig pand Cultura.	✓
	• Het faciliteren van de ontwikkeling van de FRISO tot culturele hotspot samen met Akoesticum, ARTBASE en Redrum.	✓
	• Om het rijksmonumentale Openluchttheater beter uit te nutten werken we aan een nieuwe set afspraken omtrent het gebruik van het theater.	✓

Erfgoed

Subdoel	We werken via Cultura Erfgoed aan erfgoed in de hele gemeente, omdat deze locatie de uitvalsbasis is voor kennisuitwisseling en voor cultuurhistorisch (veld)onderzoek.	
Prestaties	• We bieden Edenaren de ruimte om deel te nemen aan wetenschappelijk onderzoek en het beheer van archeologische terreinen onder begeleiding van professionals. • Erfgoedorganisaties uit de hele gemeente werken meer in verband aan gezamenlijke projecten, exposities en educatieve activiteiten (binnen én buiten het gebouw). • Vrijwilligers worden verder bekwaamd tot gastheren/dames en ambassadeurs; we trekken nieuwe vrijwilligers aan.	✓ ✓ ✓
Subdoel	Edenaren en bezoekers kennen de historie van Ede; de geschiedenis van Ede wordt tastbaar en beleefbaar.	
Prestatie	• We blijven evenementen gericht op erfgoededucatie ondersteunen, zoals Open Monumentendag en Historisch Café Ede.	✓
Subdoel	Wij houden bestaande beschermde monumenten (archeologisch, gebouwd en aangelegd) en erfgoedwaarden zo goed mogelijk in stand.	
Prestaties	• Wij overleggen met eigenaren inzake restauratie- of verbouwplannen en zijn nadien vaak betrokken bij restauratiebegeleiding of als gevolg van nieuwe inzichten op de bouwplaats. • Wij adviseren en ondersteunen bij aanvragen o.g.v. diverse instandhoudingsregelingen, stimuleren periodieke inspecties en verlenen subsidies op basis van de eigen gemeentelijke tegemoetkomingsregeling en controleren dit in het veld.	✓ ✓
Subdoel	Wij zorgen dat nieuwe erfgoedwaarden op diverse deelgebieden, zowel actief (op basis van beleid of wetgeving) als passief (op verzoek derden), zichtbaar en/of beschermd worden.	
Prestaties	• Wij analyseren en beschermen als gemeentelijk monument het meest waardevolle funeraire erfgoed in Ede (begraafplaatsen en graftekens). * • Wij beschermen als gemeentelijk monument in voorkomende gevallen de meest waardevolle objecten uit de periode van 'Oorlog & Wederopbouw' (1945-1965) en Post-65 Erfgoed (1965-1990) en 'karakteristieke bouwwerken' (tot 1965) in Ede. ** • Wij doorlopen door derden of door de minister geïnitieerde verzoeken tot aanwijzing als gemeentelijk of rijksmonument. • Wij typeren, waarderen en beschermen waardevolle stadsgezichten en/of cultuurlandschappen via het Omgevingsplan (taak Omgevingswet/Omgevingsplan). • Wij herijken cultuurhistorische zones op de Cultuurhistorische Waardenkaart door in gebieden interdisciplinaire kernkwaliteiten te benoemen en (ter bescherming) te verankeren in het Omgevingsplan.	✗ ✗ ✓ → →

* De analyse is afgerond, het beschermen van de gemeentelijke monumenten nog niet.

** De inventarisaties zijn uitgevoerd, het beschermen van de gemeentelijke monumenten nog niet.

Subdoel	Het (wettelijk verplichte) voorkomen van de aantasting of ontsiering van de omgeving van beschermde monumenten en karakteristieke bouwwerken en het voorkomen van verlies van windvang in de omgeving van molens (instructieregels Omgevingswet).	
Prestaties	- Wij gaan regels ontwikkelen voor biotoopgebieden rondom monumenten en karakteristieke objecten ter voorkoming van ontsiering of aantasting van de directe omgeving. * - Wij gaan molenbiotoopregels rondom windmolens actualiseren en uniformeren.	X ✓

* Dit is een wettelijke taak, de afronding vindt in de komende jaren plaats.

Subdoel	Het rijke ondergrondse erfgoed van Ede wordt duurzaam beheerd voor de toekomst.	
Prestatie	We gaan archeologische terreinen in het buitengebied, waaronder archeologische rijksmonumenten, consequent monitoren en beheren.	✓

Indicatoren

Beeldindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Sociale cohesie	-	6,3	-	6,3	-	n.n.b.	n.v.t.
<i>Schaalscore op 10-puntsschaal die is opgebouwd uit vier stellingen over sociale samenhang in de buurt. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Woon aantrekkelijkheid Ede	26	25	25	22	19	18	n.v.t.
<i>Rangnummering woon aantrekkelijkheidsindex (Atlas voor gemeenten): hoe lager des te aantrekkelijker is de gemeente.</i>							
Percentage inwoners dat tevreden is over aanbod aan musea, tentoonstellingen	-	-	-	-	31	-	n.v.t.
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Effectindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Deelname aantal scholen aan het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit'	33	40	41	41	48	50	45
Percentage inwoners dat een (zeer) positief beeld heeft van de gemeente Ede (als gebied)	77	-	81	-	73	-	-
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Percentage Edenaren dat tevreden is over aanbod aan theater, voorstellingen en concerten	-	-	-	-	52	-	-
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Bij Programmabegroting 2025-2028 is geen streefwaarde voor 2025 bepaald, omdat er op dat moment nog geen metingen beschikbaar waren.</i>							

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	10.979 N	13.984 N	12.298 N	11.791 N	507 V
Baten	298 V	184 V	655 V	589 V	67 N
Saldo van baten en lasten	10.681 N	13.800 N	11.643 N	11.202 N	441 V
Storting reserve	599 N	246 N	759 N	711 N	48 V
Onttrekking reserve	480 V	2.024 V	347 V	170 V	176 N
Resultaat	10.800 N	12.021 N	12.055 N	11.742 N	313 V

Toelichting

Decentralisatie uitkering openbare bibliotheken € 204.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 204.000 N

Via de septembercirculaire 2024 heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor het versterken van de lokale bibliotheekfunctie. Voor zowel 2025 als 2026 is hier jaarlijks € 364.000 voor beschikbaar gesteld. Voor 2025 heeft de bibliotheek al € 160.000 ingezet, het resterende bedrag van € 204.000 is in 2027 nodig om de versterking van de lokale bibliotheekfunctie te realiseren. Er wordt daarom voorgesteld € 204.000 over te hevelen van 2025 naar 2027 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

SPUK-jongerencultuur € 45.000 V

In 2025 ontstaat een incidenteel voordeel van € 45.000, omdat de geplande activiteiten binnen de SPUK-regelingen *Jongerencultuur* en *Impuls Jongeren en Talent* nog niet volledig zijn uitgevoerd. De middelen uit deze SPUKs hoeven echter niet in 2025 te worden besteed, zij mogen worden ingezet tot en met 31 december 2026.

Cultura € 73.000 V

In 2025 is sprake van een voordeel op het begrote subsidiebudget voor Cultura. Het beschikte bedrag is € 73.000 lager dan het totale beschikbare subsidiebudget voor 2025.

Kunstaankopen € 109.000 V

Onttrekking reserve Kunstaankopen € 109.000 N

In 2025 is € 109.000 minder onttrokken uit de reserve Kunstaankopen doordat er minder kunstaankopen zijn gerealiseerd dan gepland.

Erfgoed Biotopen € 50.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 50.000 N

Bij de Programmabegroting 2023-2026 is € 50.000 toegekend voor het vaststellen van een biotoop per monument. Met de introductie van de Omgevingswet moet de gemeente voor ieder monument een eigen biotoop vaststellen met passende regels. Gelet op de verscheidenheid aan monumenten is dit een maatwerkopgave. In 2025 is gestart met het opstellen van regels voor biotoopgebieden en is er een bureau gevonden dat het project gaat begeleiden. Uitvoering van deze prestatie zal in 2026 zijn. Er wordt voorgesteld om € 50.000 over te hevelen naar 2026 door dit toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Doel programma

Inwoners zijn gezond, veerkrachtig en voelen zich thuis in Ede, waarbij kinderen opgroeien in een kansrijke omgeving.

Ontwikkelingen in 2025

Sociale basis en preventieve ondersteuning

Landelijk en in Ede neemt de vraag naar zorg en ondersteuning meer toe dan verwacht. Dit is zichtbaar in de jeugdhulp, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en de geestelijke gezondheidszorg (GGZ). Dit komt voor een deel door maatschappelijke ontwikkelingen, zoals individualisering. Daarnaast neemt de zorgvraag toe doordat er steeds meer ouderen zijn die ook steeds ouder worden (dubbele vergrijzing). Ook neemt de complexiteit van vraagstukken toe waar mensen in het leven mee te maken krijgen. Tegelijkertijd kampen zorgaanbieders met structurele personeelstekorten en compenseert het Rijk de stijgende kosten slechts gedeeltelijk.

Met de visie *Voorkomen is Beter dan Genezen*, vastgesteld door de gemeenteraad in 2024, zetten we de beweging in van ziekte naar gezondheid. We versterken de Edese sociale basis en zetten nog meer in op het voorkomen van problemen, in plaats van het achteraf oplossen ervan. Landelijk wordt deze beweging ondersteund door het Gezond en Actief leven Akkoord, Het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA) en het programma Wonen Zorg en Ondersteuning Ouderen (WOZO).

De financiële middelen van het Rijk voor preventie (GALA, AZWA) zijn overwegend niet structureel en onzeker. Dit maakt het lastig om structurele en duurzame plannen en afspraken te maken om sociale basis en preventie te versterken.

Ouderen wonen steeds langer zelfstandig thuis. Daardoor is er meer ondersteuning nodig in de eigen omgeving. Dit vraagt veel van onze partners en vrijwilligers. Organisaties werken steeds beter samen en passen hun manier van werken aan om de hulp slimmer te organiseren.

Inclusie

Landelijk neemt het aantal meldingen van discriminatie toe. Dit maakt het nodig om lokaal duidelijke afspraken te maken en een integrale aanpak te hanteren. Belangrijke aandachtspunten zijn de positie van LHBTIQ+ personen en mensen met een niet-westerse migratieachtergrond.

Onderwijsondersteuning

Kinderopvang

In 2025 is de samenwerking met kinderopvang en onderwijs voortgezet om kinderen met extra

ondersteuningsbehoeften tijdig te begeleiden en de basis van de kinderopvang te versterken. We zien landelijk en in Ede een toename van het aantal jonge kinderen met een ondersteuningsbehoefte.

De kinderopvang heeft te maken met personeelstekorten. Ook huisvesting van kinderopvang is in deze markt lastig te realiseren. Daarmee blijft er druk bestaan op de beschikbaarheid van opvangplekken. In Ede hebben we voldoende plekken voor VE (voorschoolse educatie) in aantallen en spreiding over de wijken. In bepaalde wijken staan deze plekken meer onder druk dan in andere wijken.

Nieuwkomers

De instroom van nieuwkomers bleef ook in 2025 hoog. Dit zorgde voor extra druk op het nieuwkomersonderwijs en de doorstroom naar vervolgonderwijs en werk.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Het NPO liep af in het schooljaar 2024–2025. Een deel van de activiteiten is beëindigd, een deel is voortgezet met gemeentelijke middelen, waaronder extra inzet van schoolmaatschappelijk werk en jongerenwerk.

Leerplicht en Doorstroompunt Vallei

In 2025 is regionaal samengewerkt aan de voorbereiding op de Wet van school naar duurzaam werk. De doelgroep van het Doorstroompunt is hiermee uitgebreid naar jongeren tot 27 jaar. Dit vraagt om intensievere samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en arbeidsmarktpartijen.

Per 1 augustus 2025 is de gemeente Barneveld aangesloten bij het Doorstroompunt Vallei, wat de regionale samenhang versterkt.

Gezondheidsondersteuning

In 2025 stond de uitvoering van gezondheidsondersteuning en preventie onder druk door onzekerheid over landelijke financiering en aangekondigde bezuinigingen. Landelijk werden middelen voor gezondheidsbevordering en preventie beperkt, wat onder meer gevolgen had voor programma's zoals Gezonde School en de regionale coördinatie van de JOGG-aanpak.

Daarnaast werden in 2025 de contouren van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) duidelijker. Dit akkoord biedt meer duidelijkheid over langjarige financiering, maar vraagt ook om een sterkere regionale invulling van preventie. In 2025 nam de aandacht voor mentale gezondheid verder toe. Landelijke signalen, waaronder het advies van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving, benadrukten de toenemende druk op het mentaal welzijn van inwoners, met name onder jongeren en jongvolwassenen. Bovenstaande ontwikkelingen vergrootten de regierol van gemeenten op het snijvlak van zorg, welzijn, onderwijs en leefomgeving.

Landelijk neemt de komende 25 jaar het aantal mensen met overgewicht flink toe in. In 2050 zal 64% van de Nederlanders overgewicht hebben, dit was in 2022 nog 50%. De verwachte toename van overgewicht zien we in alle leeftijdsgroepen. Overgewicht neemt het sterkst toe bij de jongere generaties en begint ook op steeds jongere leeftijd. Dit wordt door veel verschillende factoren beïnvloed. Eén van de oorzaken is dat jongeren steeds minder gaan bewegen en sporten. Tegelijkertijd is er bij jongeren sprake van een toenemende schermtijd en gebruik van social media die beweeggedrag en voedingspatroon beïnvloeden (bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024).

Statushouders

De taakstelling voor de huisvesting van statushouders bedroeg in 2025 in totaal 192 personen. In Ede zijn 269 statushouders gehuisvest. Met 269 gehuisveste statushouders is deze taakstelling ruimschoots gerealiseerd en is de bestaande achterstand verder teruggebracht.

Financieel overzicht programma

	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x € 1.000 Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten					
Maatschappelijke Ondersteuning	24.363 N	26.130 N	27.128 N	25.573 N	1.556 V
Onderwijsondersteuning	7.110 N	6.421 N	8.107 N	7.437 N	670 V
Gezondheidsondersteuning	13.620 N	14.991 N	14.547 N	13.706 N	841 V
Totaal lasten	45.093 N	47.542 N	49.782 N	46.715 N	3.067 V
Baten					
Maatschappelijke Ondersteuning	2.140 V	3.231 V	3.344 V	3.136 V	208 N
Onderwijsondersteuning	5.448 V	4.445 V	6.298 V	5.754 V	544 N
Gezondheidsondersteuning	3.598 V	4.073 V	3.971 V	3.605 V	366 N
Totaal baten	11.186 V	11.749 V	13.613 V	12.495 V	1.118 N
Saldo van baten en lasten	33.908 N	35.792 N	36.169 N	34.221 N	1.948 V
Storting reserve	0 N	0 N	180 N	287 N	107 N
Onttrekking reserve	2.474 V	228 V	335 V	247 V	88 N
Resultaat	31.433 N	35.564 N	36.014 N	34.260 N	1.754 V

Productgroep Maatschappelijke ondersteuning

Doel

Zoveel mogelijk gezonde en zelfredzame inwoners die zich veilig, vrij en thuis voelen in Ede en waarbij de jeugd gezond, veilig en kansrijk opgroeit.

Ketenpartners

Voor maatschappelijke ondersteuning werken we samen met meer dan 60 organisaties. Specifiek voor jeugd gaat het om ongeveer 15 organisaties, zoals het CJG (Centrum voor Jeugd & Gezin), Opella, Malkander, Buurtgezinnen en Youth for Christ. Voor volwassenen en ouderen werkten we samen met partijen als Malkander, Netwerk Dien je Stad, Stichting Present, Meet-Inn, Diaconaal Platform Ede, buurt-, wijk- en dorpshuizen, Koffieluitjes, de Mantelzorgtrefpunten, bewonersinitiatieven, De Vluchtheuvel, Toon Hermans Huis, Humanitas, Odensehuis, maatschappelijk begeleidingsorganisatie, onderwijsinstellingen/taalaanbieders (onder andere Nieuwkomersonderwijs), Werkkracht, COA, Nidos, The Girl Movement, CVV Ede en de Internationale Schakelklas (ISK). Rond inclusie werken we samen met onder andere Wereldvrouwen Ede, Onderling Sterk, Astrant, het Oogcafé, Auti-café, NAH café, Stichting Ede-Pride, Fierce, Wheeliez en de Koplopers Inclusie.

Op het gebied van volwasseneneducatie wordt samengewerkt met het (Digi-)Taalhuis in Ede t.b.v. een non-formeel aanbod basisvaardigheden en met de formele taalaanbieder. Deze laatste maakt de in 2025 gestarte trajecten met cursisten af. Daarnaast zal de nieuwe contractant met ingang van 1 januari 2026 cursussen gaan starten. Om dit te organiseren werkt gemeente Ede samen met gemeenten in FoodValley.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Visie sociaal Ede 2040](#) (2024)
- [Beleidsnota Inclusie Gemeente Ede 2024-2028 "Ede kiest inclusie\(f\)"](#) (2024)
- Gebiedsagenda's (2024-2027): [Ede de Dorpen](#); [Ede-Centraal](#); [Veldhuizen en Kernhem](#); [Ede-Zuid en Bennekom](#)
- [Beleidsregel Inburgering Ede 2023](#) (2023)
- [Visie en uitvoeringskader BWD-huizen](#) (2022)

- [Integraal Zorg Akkoord](#) (2022)
- [Gezond en Actief Leven Akkoord](#) (2023)
- [Memo Ontwikkelperspectief en quick wins - Gebiedsaanpak delen Ede-Zuid en Veldhuizen](#) (2021)
- [Uitvoeringsplan Samen Gezond Ede 2021-2024](#) (2021)
- [Lokaal gezondheidsbeleid gemeente Ede 2020-2024](#)
- [Uitvoeringsplan Jeugdbeleidsplan gemeente Ede 2019-2022](#)
- [Regiovisie Beschermd Wonen en Beschermd Thuis in de Valleiregio 2024 t/m 2029](#)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Een sterkere sociale basis met meer/gerichtere activiteiten en inwoners die zich inzetten in de buurt zodat:	
	• Het welzijn van onze inwoners gelijk blijft of verbetert • Er minder behoefte is aan formele ondersteuning en zorg. • Inwoners langer actief zijn en ondersteuning zoeken bij elkaar; zoveel mogelijk inwoners zijn zelf- en samenredzaam.	
Prestaties	We versterken de sociale basis door: • We subsidiëren welzijnswerk, inloopvoorzieningen, bewonersinitiatieven en vrijwilligersorganisaties. • We zorgen voor afstemming tussen de inzet van de sociale basis, de vraag van inwoners en de doelstellingen van de gebiedsagenda. • We faciliteren de samenwerking binnen de sociale basis onder andere door in de subsidie- en inkoopafspraken samenwerking als vereiste op te nemen en door de samenwerking te regisseren. We zetten in dat kader in op het borgen van het ENVO (Edes Netwerk Vrijwillige Ondersteuning) dat is opgezet. • Wij zorgen voor vroegtijdige ondersteuning voor ouderen. • We stimuleren dat inwoners elkaar meer ontmoeten in de buurt-, wijk- en dorpshuizen, door de vrijwillige bestuurder te ondersteunen naar de ontwikkeling van BWD-huizen naar 'huiskamers van de buurt'. • We bevorderen dat kwetsbare inwoners - rekening houdende met hun mogelijkheden en wensen - blijven participeren in de samenleving. • We stimuleren laagdrempelige activiteiten voor alle inwoners. • We evalueren de visie BWD-huizen in samenwerking met de vrijwillige besturen en partners. • We borgen de diverse actielijnen in het Actieprogramma Sociale Basis en geven hier met partners een vervolg aan. 	
Subdoel	• Inwoners maken deel uit van een netwerk waarin ze in staat zijn ondersteuning en zorg te ontvangen. • Mantelzorgers zijn in staat om zorg en ondersteuning te bieden aan hun naasten. • Minder mantelzorgers zijn overbelast.	
Prestaties	We ondersteunen zorgvragers en mantelzorgers door: • Het waarderen en ondersteunen van mantelzorgers. • Het stimuleren van samenwerking tussen formele en informele zorg. 	
Subdoel	Verbeterde leefbaarheid in delen van Veldhuizen (Horsten en Burgen) en Ede-zuid (Hoogbouw-Zuid, de Uitvindersbuurt en de Elskamp).	
Prestatie	• Het in gang zetten van extra acties en interventies uit het 'Ontwikkelperspectief delen Veldhuizen en Ede-Zuid'. 	

- We werken de opvolging van AZC Deelen verder uit in samenhang met ervaringen rond projecten als 'Project Einstein' uit Utrecht en de Vroege start.

Subdoel

Meer volwassene inwoners beschikken over taal-, reken- en digitale vaardigheden:

Prestaties

- Het bereik onder de NT1 doelgroep (i.c. autochtone inwoners) én het aantal deelnemers aan NT1-trajecten wordt jaarlijks vergroot.
- Via een taalaanbieder bieden we formele taallessen aan laaggeletterde inwoners aan.
- Via het Taalhuis Ede bieden we non-formele activiteiten aan, gericht op het vergroten van de basisvaardigheden van laaggeletterde inwoners.
- We vergroten de samenhang tussen non-formeel en formeel onderwijs.
- We stellen met de samenwerkende regiogemeenten Foodvalley een nieuw regionaal beleidsplan op voor de periode 2025 tot en met 2028.
- We werken aan een nieuw uitvoeringsplan bij het regiobeleidsplan.
- We trainen medewerkers om laaggeletterdheid beter te herkennen.
- We kopen de formele taallessen opnieuw in via een aanbesteding (t.b.v. periode 2026-2029).
- We maken inwoners bewuster van de gevolgen van laaggeletterdheid. In onze communicatie-uitingen gebruiken we praktijkvoorbeelden om onze boodschap toe te lichten.
- We wisselen kennis en ervaringen over datgene wat goed aanslaat bij de NT1-doelgroep uit in de landelijke-, regionale, ambtelijke overleggen rond volwasseneneducatie. Zo willen we voortdurend aan de kwaliteit van dienstverlening aan laaggeletterden blijven werken.

Subdoel

Meer (kwetsbare) inwoners voelen zich thuis en veilig in de Edese samenleving en ervaren minder fysieke of mentale obstakels.

Prestaties

- Wij stimuleren bedrijven en maatschappelijke organisaties om zich in te zetten voor een inclusieve samenleving.
- Met campagnes en activiteiten vergroten wij de bekendheid van Vizier-Oost om discriminatie te helpen verminderen.
- We verbeteren de toegankelijkheid van de openbare ruimte, de publieke gebouwen en de (digitale) dienstverlening.
- Als regenbooggemeente zorgen we voor een betere zichtbaarheid, acceptatie en veiligheid van mensen met een LHBTIQ+-achtergrond.
- Door de subsidieregeling 'diversiteit en inclusie' bevorderen we activiteiten die bijdragen aan een inclusieve samenleving.

Indicatoren

Beeldindicatoren			Waarde 31-12				Streefw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Taakstelling huisvesting statushouders	86	163	168	211	146	269	n.v.t.
<i>De vermelde waarden zijn de daadwerkelijk gerealiseerde cijfers op 31-12 van dat jaar.</i>							
Aantal trajecten vroeghulp (gericht op het jonge kind) (CJG)	32	41	50	49	63	58	n.v.t.
Aantal aanmeldingen CJG	483	544	523	622	693	668	n.v.t.
Aantal collectieve activiteiten (trainingen, cursussen, webinars) (CJG)	38	52	65	69	86	87	n.v.t.
<i>Meting 2024 is met terugwerkende kracht gecorrigeerd. Meting 2025 is een voorlopig cijfer.</i>							
Totaal aantal deelnemers collectieve activiteiten CJG	1.024	544	752	689	961	876	n.v.t.
<i>Meting 2024 is met terugwerkende kracht gecorrigeerd. Meting 2025 is een voorlopig cijfer.</i>							

Effectindicatoren			Waarde 31-12			Streefsw.	
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage Edenaren dat zich sterk eenzaam voelt <i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Er is vaak sprake van een complexere hulpvraag, daarom is het mooi als dit percentage stabiel kan blijven.</i>	5	-	9	-	6	-	6
Het percentage dat zich enigszins eenzaam voelt <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	24	-	27	-	25	-	24
Percentage Edenaren dat minimaal een keer per week mantelzorg geeft <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	17	-	19	-	19	-	20
Percentage mantelzorgers dat zich tamelijk zwaar of zeer zwaar belast voelt <i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Met streefwaarde wordt bedoeld: bovengrens.</i>	6	-	11	-	18	-	-
Percentage Edenaren dat vrijwilligerswerk doet <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	48	-	50	-	n.n.b.	50
Percentage Edenaren dat zegt zich goed te kunnen redden <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	91	-	90	-	93	-	92
Percentage inwoners dat het CJG kent <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	78	-	70	-	79	-	80
Tevredenheid ouders die afgelopen 12 maanden contact hebben gehad met het CJG (% (zeer) tevreden) <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	78	-	75	-	77	-	78
Percentage inwoners dat (waarschijnlijk) een beroep wil en kan doen op hun sociale netwerk wanneer zij hulp of zorg nodig hebben <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	85	-	90	-	92	-	97
Aantal meldingen van discriminatie bij meldpunt Vizier-Oost <i>Een stijging in meldingen kan wijzen op een grotere bekendheid en vertrouwen in het meldpunt, terwijl een daling kan duiden op een afname van discriminatie-incidenten.</i>	-	30	21	26	48	n.n.b.	30
Percentage inwoners dat tevreden is over de toegankelijkheid van voorzieningen <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	-	-	52	-	n.n.b.	55
Aantal gesubsidieerde initiatieven vanuit de subsidieregeling inclusie en diversiteit	-	-	9	10	13	11	12

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	24.363 N	26.130 N	27.128 N	25.573 N	1.556 V
Baten	2.140 V	3.231 V	3.344 V	3.136 V	208 N
Saldo van baten en lasten	22.223 N	22.899 N	23.784 N	22.437 N	1.347 V
Storting reserve	0 N	0 N	200 N	200 N	0 N
Onttrekking reserve	491 V	228 V	335 V	247 V	88 N
Resultaat	21.732 N	22.671 N	23.649 N	22.390 N	1.259 V

Toelichting

Regeling stimuleren uitstroom vergunninghouders uit de asielopvang (HAR+) € 540.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 540.000 N

In 2025 is een aanvraag ingediend voor een bijdrage vanuit de HAR+regeling. Deze regeling is bedoeld om gemeenten te stimuleren statushouders sneller te huisvesten. De middelen zijn in het laatste kwartaal van 2025 beschikbaar gesteld. Van de HAR+regeling resteert per ultimo 2025 nog een bedrag van € 540.000. In 2026 worden kosten voorzien voor aanvullende uitvoeringscapaciteit en voor een tegemoetkoming in de extra inzet van Woonstede, die noodzakelijk zijn om uitvoering te kunnen geven aan de versnelde huisvesting van statushouders. Voor het dekken van deze kosten in 2026 wordt

voorgesteld om € 540.000 over te hevelen naar 2026 door dit bedrag toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

<i>Ambulante begeleiding van statushouders die kamergewijs wonen</i>	€ 100.000 V
<i>Onttrekking reserve opvang en begeleiding specifieke doelgroepen</i>	€ 100.000 N

In de Perspectiefnota 2026–2029 is voor de jaren 2025, 2026 en 2027 jaarlijks € 107.000 extra beschikbaar gesteld voor de ambulante begeleiding van statushouders die kamergewijs wonen. De dekking hiervoor is gevonden binnen de reserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen. De middelen zijn in 2025 beschikbaar gekomen na vaststelling van de Perspectiefnota. De uitvoering van de uitbreiding is belegd bij een externe partij. De organisatorische inrichting en opschaling bij deze partij hebben meer tijd gevraagd dan vooraf voorzien. Hierdoor is de beoogde uitbreiding in 2025 nog niet gerealiseerd. Als gevolg daarvan vallen de lasten lager uit, wat resulteert in een positief resultaat van € 100.000. Voor eenzelfde bedrag wordt minder onttrokken aan de reserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen.

In een volgend P&C-product zal worden voorgesteld de niet-benutte middelen uit 2025 in 2028 beschikbaar te stellen, zodat alsnog sprake is van drie volledige jaren dekking voor deze noodzakelijke begeleiding.

<i>Specifieke uitkering Inburgeringsvoorzieningen</i>	€ -
---	-----

De gemeente Ede biedt inburgeringsvoorzieningen op een kwalitatief goede en laagdrempelige wijze aan. Dit betreft onder meer de maatschappelijke begeleiding en de uitvoering van de drie wettelijke leerroutes. Voor deze taken ontvangt de gemeente jaarlijks middelen van het Rijk via de specifieke uitkering Inburgeringsvoorzieningen. De hoogte van deze uitkering is afhankelijk van het aantal inburgeringsplichtigen. Van de begrote specifieke uitkering is in 2025 € 960.000 niet besteed. Omdat de specifieke uitkering (baten) enkel mag worden opgenomen voor de daadwerkelijk gerealiseerde lasten ontstaat in de programmarekening een voordeel op de lasten van € 960.000 en een even groot nadeel op de baten.

Conform de voorwaarden van de specifieke uitkering mogen niet-bestede middelen maximaal twee jaar worden doorgeschoven. De in 2025 niet bestede middelen worden daarom gereserveerd voor inzet in 2026 en 2027. Daarnaast zijn er nog beschikbare middelen uit voordelen van voorgaande jaren binnen de specifieke uitkering. Deze middelen blijven eveneens geormerkt voor de uitvoering van de inburgeringsvoorzieningen en worden ingezet ter dekking van toekomstige lasten binnen de geldende termijn van de regeling.

<i>Praktische Gezinsondersteuning (PGO)</i>	€ 170.000 V
---	-------------

We verlenen subsidie voor praktische gezinsondersteuning (PGO) en PGO+ (voor gezinnen met een migratieachtergrond). De uitvoerende organisatie had in 2024 te maken met een combinatie van personeelstekort en zwangerschapsverloven. Gedurende 2024 is intensief gezocht naar tijdelijke en structurele vervanging. Met name voor PGO+ was dit een uitdaging omdat de arbeidsmarkt van gezinsondersteuners krap is en daarbinnen gezocht werd naar personeel met extra vaardigheden rond cultuursensitiviteit en beheersing van het Arabisch.

Bij de subsidievaststelling is het subsidiebedrag lager vastgesteld, omdat van de verleende € 880.000 een bedrag van € 170.000 niet is gerealiseerd; dit niet bestede deel is door de uitvoerende organisatie in 2025 terugbetaald. Als gevolg hiervan is in 2024 een wachtlijst ontstaan en hebben gezinnen langer moeten wachten op ondersteuning. Gedurende deze periode is actief contact onderhouden met gezinnen op de wachtlijst en met verwijzers om te voorkomen dat problemen verergerden en om waar

nodig tijdig passende hulp in te zetten. Vanaf het vierde kwartaal van 2024 is de formatie binnen PGO en PGO+ weer op orde en is de wachtlijst weggewerkt.

Jeugdhulp - Actieve regie € 240.000 V
Voorstel tot resultaatbestemming € 240.000 N

Bij de ombuiging binnen jeugdhulp is incidenteel budget toegekend voor de implementatie van maatregelen. Bij actieve regie houdt het Sociaal Team (ST) en Toegangsteam Jeugd (TTJ) de regie over zorgtrajecten waardoor effectiever naar doelen wordt gewerkt en trajecten korter duren. De implementatie van deze werkwijze vraagt om tijdelijke inzet van een projectleider. Daarnaast brengt de nieuwe werkwijze een intensivering van de inzet van onze gezinsregisseurs met zich mee. Parallel hieraan geven wij in 2026 extra aandacht aan signalen vanuit data, zodat wij gericht kunnen sturen op de beschikbaarheid en inzet van jeugdhulp. Dit doen wij onder meer door maatregelen te treffen in de verwijzingsroute via (huis)artsen.

De beschikbare middelen zijn in 2025 niet ingezet in verband met het onderzoek naar de doorontwikkeling van afdeling Sociale Teams en Jeugd door adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF). De uitkomsten van dit onderzoek hebben geleid tot concrete handelingsperspectieven, waarvan de eerste maatregelen inmiddels in gang zijn gezet en in 2026 verder worden geïmplementeerd en geborgd. Er wordt voorgesteld om het voordeel over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Maatschappelijke ondersteuning € 125.000 V
In 2025 zijn diverse subsidies doorbelast naar Brede SPUK met dekking vanuit de rijksbijdrage. Dit zorgt voor incidenteel lagere besteding op de eigen middelen voor maatschappelijke ondersteuning.

Mantelzorgwaardering € 80.000 V
Het aantal aanvragen voor het mantelzorgcompliment is in 2025 afgenomen ten opzichte van 2024. Dit heeft geresulteerd in een onderschrijding op dit budget. We onderzoeken hiervan de mogelijke oorzaken, waaronder de toegankelijkheid voor de inwoner.

Productgroep Onderwijsondersteuning

Doel

Alle jeugd in Ede groeit zo gezond, veilig en kansrijk mogelijk op.

Ketenpartners

We werken op dit onderdeel zowel lokaal als regionaal samen. Lokaal met kinderopvangorganisaties (voor- en vroegschoolse educatie en reguliere kinderopvang), scholen voor primair- en voortgezet onderwijs, Centrum Jeugd en Gezin (CJG) en welzijnsinstellingen. Regionaal werken we samen met het middelbaar beroepsonderwijs, Jeugdhulpregio FoodValley, regiogemeenten Doorstroompunt (voorheen Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)), Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs (op overeenstemming gericht overleg (OOGO)) en de Arbeidsmarktregio FoodValley.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- Lokaal Educatieve Agenda (realisatie in 2026)
- [Visie sociaal Ede 2040](#) (2024)
- [Subsidieregeling Voorschoolse Educatie Ede](#) (2024)
- [Subsidieregeling Onderwijsondersteuning en Onderwijsachterstandenbeleid Ede](#) (2024)
- [Uitvoeringsplan Jeugdbeleidsplan gemeente Ede 2019-2022](#) (verlenging t/m 2024)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Iedere peuter maakt een sterke start in het Primair Onderwijs.	
Prestaties	Wij zorgen er samen met partijen voor dat: 85% van de VVE-peuters VVE-ondersteuning krijgen op een VVE-kindcentrum. - Peuters in Ede terecht kunnen op een VVE-geregistreerd kindcentrum naar keuze. - Gratis reguliere en VVE peuteropvang voor ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag en met een smalle beurs.	→ ✓ ✓
Subdoel	Er zijn minder kinderen met achterstanden.	
Prestaties	- We controleren VVE-geregistreerde kindcentra of ze voldoen aan de wettelijke eisen. - We zorgen ervoor dat nieuwkomers met forse taalachterstand deelnemen aan onderwijs. - Voortzetting in 2024: Het Startcollege (integrale voorziening VO voor leerlingen die door taalachterstand of andere beperkingen niet kunnen doorstromen naar regulier onderwijs) wordt doorontwikkeld.	✓ ✓ ✓
Subdoel	Potentials op de basisschool worden extra uitgedaagd.	
Prestaties	- Wij faciliteren scholen die extra aanbod willen realiseren voor ondernemende kinderen in het primair onderwijs (klusklassen). - Wij voeren de Gelijke Kansen Agenda uit.	✓ ✓
Subdoel	Jeugdhulp en (passend) onderwijs sluiten goed op elkaar aan.	
Prestaties	- Wij voeren schoolpilots uit om het gebruik van jeugd GGZ te verlagen. - We voeren de regionale focusagenda Jeugd en Onderwijs uit in samenwerking met regiegemeenten en de vijf Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs.	✓ ✓
Subdoel	Alle kinderen krijgen een passend diploma.	
Prestaties	- Wij zorgen voor een voorziening/ schakelroute voor jongeren die tussen wal en schip dreigen te raken. - We hebben alle jongeren in beeld: ze zitten op school, werk of ontvangen begeleiding. - We realiseren de maatregelen zoals opgenomen in ons Regionale VSV programma 2020-2024 (Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten). - Extra 2025: We realiseren een nieuw Regionaal programma Voortijdig Schoolverlaten met en voor de regio Valleï (Doorstroompunt en VSV).	✓ ✓ ✓ ✓

Indicatoren

Effectindicatoren	2020		2021		Waarde 31-12		Streefw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Percentage doelgroepkinderen dat deelneemt aan programma's voor- en vroegschoolse educatie (vve)	72	81	78	78	77	78	75
Percentage jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar dat het onderwijs heeft verlaten zonder startkwalificatie in betreffend schooljaar	1,6	1,5	2,1	1,9	1,8	n.n.b.	1,7
Prestatie-indicatoren	2020		2021		Waarde 31-12		Streefw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Klusklassen in het Primair Onderwijs	6	8	5	2	2	1	4
Aantal schoolpilots (= deelnemende scholen)	5	10	11	7	4	4	4

1 pilot (HB) is toegankelijk voor alle basisscholen.

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	7.110 N	6.421 N	8.107 N	7.437 N	670 V
Baten	5.448 V	4.445 V	6.298 V	5.754 V	544 N
Saldo van baten en lasten	1.662 N	1.975 N	1.809 N	1.682 N	126 V
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	1.863 V	0 V	0 V	0 V	0 V
Resultaat	201 V	1.975 N	1.809 N	1.682 N	126 V

Toelichting

Onderwijsachterstandenbeleid

€ -

Het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) richt zich op het voorkomen en verminderen van onderwijsachterstanden bij kinderen. De uitvoering vindt plaats binnen de wettelijke kaders en het lokaal vastgestelde beleid, met inzet van geoormerkte rijksmiddelen. In 2025 is het beleid conform deze kaders uitgevoerd en zijn de middelen doelgericht ingezet om onderwijsachterstanden te voorkomen en terug te dringen.

Door een aangepaste fasering en uitvoering van activiteiten gedurende het jaar zijn de geoormerkte rijksmiddelen voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) later, dan wel in beperktere mate ingezet dan bij de oorspronkelijke raming was voorzien. Dit betreft onder meer een lagere subsidieverlening en een doorbelasting van salarislasten aan het budget van Leerplicht. Als gevolg hiervan zijn de lasten € 130.000 lager uitgekomen. In samenhang hiermee zijn ook de baten € 130.000 lager gerealiseerd. De lagere inkomsten houden rechtstreeks verband met de aangepaste uitvoering van activiteiten en de daarmee gepaard gaande inzet van rijksmiddelen.

Onderwijsondersteuning

€ 100.000 V

Met onderwijsondersteuning versterken we de onderwijskwaliteit en de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en de gemeente. Doel is een goede afstemming tussen beleid en uitvoering en het faciliteren van gezamenlijke initiatieven. In 2025 zijn hiervoor activiteiten uitgevoerd, waaronder beleidsmatige ondersteuning, coördinatie van samenwerking en inzet op gezamenlijke onderwijsthema's.

Binnen Onderwijsondersteuning is sprake van een incidenteel voordeel van € 100.000. Dit voordeel is voornamelijk het gevolg van het niet volledig benutten van incidenteel beschikbare middelen voor Samenwerking Onderwijs, in combinatie met de doorbelasting van salarislasten voor inzet op leerplicht.

Doorstroompunt voortijdig schoolverlaten

€ -

De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor het voorkomen en terugdringen van voortijdig schoolverlaten (vsv). De uitvoering is belegd bij het Doorstroompunt Vallei. De rijksmiddelen voor beleid en uitvoering worden verstrekt aan de contactgemeente Amersfoort en via deze gemeente verdeeld over de regiogemeenten. De gemeente Ede financiert haar uitgaven voor het Doorstroompunt volledig uit de via Amersfoort ontvangen rijksbijdrage. Daarmee is sprake van een budgettair neutrale systematiek.

In 2025 zijn de lasten van het Doorstroompunt € 390.000 lager uitgevallen dan begroot. Dit verschil is met name het gevolg van een lagere inzet van middelen (waaronder met name subsidies) en het niet volledig tot uitvoering brengen van een aantal voorgenomen activiteiten. Tegenover dit voordeel aan de lastenzijde staat een overeenkomstig nadeel aan de batenzijde. Dit wordt veroorzaakt door lagere ontvangsten uit specifieke uitkeringen en bijdragen voor vsv- en RMC-activiteiten, die via de contactgemeente Amersfoort worden verstrekt. Per saldo is daarmee sprake van een budgettair neutraal effect.

Sinds 2016 ontvangen gemeenten vanuit het Gemeentefonds de zogeheten 'Asscher-middelen'. De Asscher-middelen zijn bedoeld voor het toegankelijk houden van de peuteropvang voor ouders die geen kinderopvangtoeslag ontvangen. In 2025 hebben we een bedrag van € 70.000 aan kosten voor het toegankelijk houden van peuteropvang kunnen toerekenen aan de specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 70.000 op de eigen middelen welke vrij vallen ten gunste van de algemene middelen.

Productgroep Gezondheidsondersteuning

Doel

Inwoners in Ede hebben gelijke kansen op een optimale gezondheid, met voorkoming (of vroegtijdige opsporing/signalering) van gezondheidsrisico's en geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Ketenpartners

Voor gezondheidsondersteuning werkten we samen met huisartsen, Ziekenhuis Gelderse Vallei, Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, schoolbesturen PO- en VO-scholen, ouderenbonden en vele andere organisaties zoals Adviesraad Sociaal Domein Ede, Christelijke Hogeschool Ede, Centrum voor Jeugd en Gezin Ede, hulpverlenings-, welzijns- en zorgorganisaties, Sportservice Ede, Verloskundig Samenwerking Verband Ede, Voedselraad, Zorgverzekeraars en vrijwilligersorganisaties. Voor de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties zijn onze partners Veilig Thuis, Moviera (onder andere vrouwenopvang), het Centrum Seksueel Geweld en het Zorg- en Veiligheidshuis. Daarnaast zijn er vele organisaties in de sociale basis en zorg die een rol hebben in preventie, signalering en aanpak, bijvoorbeeld welzijnswerk, scholen, kinderopvang, jongerenwerk en hulpverleners in brede zin.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord](#) (2025)
- [Samenhangende preventiestrategie, VWS](#) (2025)
- [Regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld 2025-2029](#) (2025)
- [Visie sociaal Ede 2040](#) (2024)
- [Sociaal-maatschappelijk raamwerk Hoogbouw Ede-Zuid](#) (2025)
- [Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024: kiezen voor een gezonde toekomst, RIVM](#) (2024)
- [Landelijke nota gezondheidsbeleid 2025-2028](#) (2025)
- ['Op onze gezondheid - de noodzaak van een sterkere publieke gezondheidszorg'](#) (2023)
- [Regioplan vitale Gelderse Vallei](#) (versie 16 november 2023)
- [Gezond en Actief Leven Akkoord](#) (2023)
- [Omgevingsvisie gemeente Ede](#) (2022)
- [Uitvoeringsplan Samen Gezond Ede 2021-2024](#) (2021)
- [Regiovisie Publieke gezondheidszorg](#) (2021)
- [Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024](#) (2020)
- [Lokaal gezondheidsbeleid 2020-2024](#)
- [Uitvoeringsplan Jeugdbeleidsplan 2019-2022](#)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Edese kinderen groeien gezond (en veerkrachtig) op, waarbij gezondheid wordt gezien als een geheel van lichamelijke gezondheid, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren (positieve gezondheid).	
Prestaties	• We versterken de integrale aanpak alcohol- en drugspreventie op maat (denk aan wijken en doelgroepen). • We creëren bewustwording bij scholen over leefstijlonderwijs en de Gezonde School-aanpak door hen hierbij te ondersteunen in proces (gebruikmakend van het programma 'Gezonde School', Lekker in je Vel (Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)), aansluiten bij het bestaande aanbod/inzet). • 'Rookvrij' is een vanzelfsprekende randvoorwaarde op alle plekken waar kinderen komen en zijn. * 	

** Vanwege beperkte capaciteit in combinatie met veel prioriteiten op het beleidsterrein Publieke Gezondheid hebben we afgelopen jaar zeer beperkt kunnen inzetten op een rookvrije omgeving.*

Subdoel	Inwoners van de gemeente Ede hebben voldoende kennis, vaardigheden, mogelijkheden en (ervaren voldoende) ondersteuning om te werken aan hun gezondheid.	
Prestaties	• We verkrijgen inzicht in de buurten/wijken waar de meeste gezondheidswinst te behalen is door extra preventieve inzet (gebaseerd op positieve gezondheid, bijvoorbeeld ontmoeten gecombineerd met bewegen). Deze inzet realiseren we door gebruik te maken van bestaande initiatieven en deze aan elkaar te koppelen en te verspreiden in andere wijken. • We verlagen gezondheidsachterstanden door een integrale aanpak vanuit bestaanszekerheid (passende huisvesting, stabiel inkomen, daginvulling), leefstijl en het hebben van een sociaal netwerk. • Mentale gezondheid wordt bespreekbaar: mentale problemen kunnen ons allemaal raken. We zetten hierbij in op wijkgerichte en laagdrempelige ontmoetingsplaatsen, scholen en het gezin door een integrale aanpak van gemeente, maatschappelijk veld en inwoners. • In de omgevingsvisie zijn aanknopingspunten opgenomen voor gezondheidsbevordering in de openbare ruimte door inwoners te verleiden om meer te bewegen (groen, veilige wandel- en fietspaden, etc.), gezonder te eten en te leven in een rookvrije gemeente. 	

Subdoel	Inwoners van de gemeente Ede worden gezond ouder, waarbij ze in staat zijn om een veerkrachtig en betekenisvol leven te leiden waar ze zelf regie op hebben.	
Prestaties	• Bij de inzet voor vitaal ouder worden, richt preventieve ondersteuning zich op het vergroten van zelfredzaamheid en zo laagdrempelig mogelijke ondersteuning (positieve gezondheid, normaliseren). • We stimuleren passende huisvesting en (zorg)voorzieningen via de ontwikkeling van de omgevingsvisie in samenwerking met wonen, ruimtelijke ontwikkeling, werk en inkomen. • Een gezonde leefstijl (bewegen, voeding, alcoholgebruik, roken) koppelen wij aan bestaande initiatieven voor ontmoeting en preventie van eenzaamheid in het sociale domein in nauwe samenwerking met lokale partners (Sportservice, welzijnsorganisaties, huisartsen). • Samen met lokale en regionale partijen ontwikkelen we de ketenaanpak valpreventie, met onder andere aandacht voor vroegsignalering op risico op vallen, bewegen en gezonde voeding. 	

Subdoel	Er is een dekkend netwerk van AED's	
Prestatie	We zorgen ervoor dat AED's beter toegankelijk zijn.	→
Subdoel	Ede staat bekend als gemeente die aan de voedselopgave logisch samenhangend uitvoering geeft (subdoel komt uit programma 4).	
Prestaties	Stimuleren van het benaderen van het voedselsysteem als 1 geheel en voorkomen van fragmentatie in beleid.	✓
	Intensiveren van duurzaam strategische partnerschappen op het gebied van voedselaanpakken als de Voedselraad, City Deals en MUFPP.	✓
Subdoel	Ede draagt in 2025 bij aan een gezonde en duurzame voedselomgeving ten behoeve van een gezondere leefstijl van en door inwoners (subdoel komt uit programma 4).	
Prestaties	Bevorderen van een gezonde leefstijl zodat dat Edenaren weten wat een gezond voedingspatroon is en in staat zijn een gezonde leefstijl te kiezen.	→
	Stimuleren en reguleren dat er een gezond voedselaanbod is op specifieke locaties als het stationsgebied en in specifieke wijken. *	✗
	Faciliteren en stimuleren dat voedselonderwijs en gezond voedselbeleid op scholen voor basis- en voortgezet onderwijs gerealiseerd is.	→
	Regisseren dat meer eetbaar groen in met name de publieke ruimte gerealiseerd is.	→
	Intensiveren van partnerschappen als Voedingsalliantie.	✓
	Verankeren van uitgangspunten van een gezonde en duurzame voedselomgeving in omgevingsvisie, gebiedsvisies en andere gemeentelijke visies.	✓
	Stimuleren van vermindering voedselverspilling en in regionaal verband aanjagen van de eiwittransitie.	→
<i>* Binnen het stimuleren van een gezond voedselaanbod zijn er veel mogelijkheden waar we op in zetten, denk bijvoorbeeld aan de acties van het Spindopplein. Deze prestatie ligt op schema. Het reguleren van een gezond voedselaanbod is afhankelijk van landelijke ontwikkelingen. Uit samenwerkingen binnen de City Deal is gebleken dat het juridisch (nog) niet houdbaar is de gezondheid van de voedselomgeving te reguleren. Deze prestatie is daarmee in afwachting van landelijke ontwikkelingen.</i>		
Subdoel	Er is meer eetbaar groen (bomen/struiken met eetbare vruchten) in de publieke en private ruimte (bijvoorbeeld woonwijken) gerealiseerd (subdoel komt uit programma 4).	
Prestaties	Wij gaan meer plekken in Ede geschikt maken om eetbare bomen en planten te plaatsen.	→
	Bij het ontwerpen/herinrichten van wijken/buurtten is eetbaar groen een vast bestanddeel.	→
	Wij stimuleren particulieren om eetbaar groen te verbouwen.	→
	Wij benutten het WFC om kennis over en ervaring met eetbaar groen te verspreiden.	→
Subdoel	Scholen besteden structurele aandacht aan gezondheid en gezond gedrag. Via educatie, signaleren, beleid en de schoolomgeving (gezond voedselaanbod, beweegvriendelijk, groen, etc.).	
Prestatie	We faciliteren basisscholen en VO-scholen met ondersteuning vanuit de Gezonde School Adviseur, kennis, een netwerk en (mogelijk) financiële middelen, zodat zij kunnen werken aan gezondheid.	→
Subdoel	Situaties van geweld in afhankelijkheidsrelaties komen eerder en beter in beeld en worden duurzaam opgelost.	

Prestaties

- Voorlichting en deskundigheidsbevordering voor professionals/vrijwilligers (onder andere scouting, kerken, sportverenigingen, hulpverleners, onderwijs).
- We organiseren campagnes om meer bewustwording bij inwoners en professionals te creëren.
- Versterken van kennis en deskundigheid in onze sociale teams, onder andere via de implementatie van de vernieuwde leidraad Werken aan Veiligheid.
- We bevorderen het toepassen van de meldcode 'huiselijk geweld en kindermishandeling' intern en extern.
- Borging van intern netwerk aandachtsfunctionarissen.
- Vergroten bekendheid en bereikbaarheid Centrum Seksueel Geweld.
- Opstellen van een nieuwe regiovisie.

Indicatoren

Beeldindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aantal meldingen Veilig Thuis: huiselijk geweld en kindermishandeling	666	622	595	596	533	612	n.v.t.
<i>Dit betreft alle meldingen die bij Veilig Thuis binnenkomen, inclusief zorgmeldingen Jeugd van politie.</i>							
Percentage volledig gevaccineerde kinderen	80,6	83,3	81,8	72,4	78,6	76,9	n.v.t.
<i>De WHO-norm is 90%.</i>							

Effectindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage kinderen (15-16 jaar) dat overmatig alcohol drinkt (heeft afgelopen 4 weken meer dan 5 glazen per keer gedronken)	16,6	14,2	18,7	20,5	18,7	14,1	18
Percentage kinderen (15-16 jaar) dat recent alcohol heeft gedronken	-	20,9	26,2	26,5	24,4	21,7	23
(Ernstig) overgewicht jeugd 3 jaar (*)	10,5	7,1	8,0	9,5	8,9	9,3	9
<i>Percentage van alle kinderen in die leeftijdscategorie.</i>							
(Ernstig) overgewicht jeugd 5/6 jaar (*)	11,3	12,2	7,1	7,1	7,8	10,5	7,1
<i>Percentage van alle kinderen in die leeftijdscategorie.</i>							
(Ernstig) overgewicht jeugd 10/11 jaar (*)	17,3	17,3	16,1	14,6	14,7	17	13,5
<i>Percentage van alle kinderen in die leeftijdscategorie.</i>							
(Ernstig) overgewicht jeugd klas ½ VO (*)	17,7	15,5	13,2	15,0	13,9	15,9	14,0
<i>Percentage van alle kinderen in die leeftijdscategorie.</i>							
Percentage PO scholen waarvan bekend is dat er een schoolmoestuin is	42	40	48	54	33*	80*	55
<i>Totaal aantal PO-scholen is 52. * Gebaseerd op het aantal scholen met moestuin die gefaciliteerd zijn door de gemeente.</i>							
Percentage scholen met een vignet 'gezonde school, themacertificaat voeding'	13	15	17	9	10	10	9
Percentage scholen met een vorm van structurele voedseleducatie	-	-	-	51	55	55	55
Percentage jongens/meisjes met psychische klachten	-	25	32*	24	-	n.n.b.	28
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten. * Bron: lokale OKO-monitor.</i>							
Percentage jongeren dat aangeeft zich (zeer) vaak gestrest te voelen door één of meer factoren	-	43	51*	44	-	45	47
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten. * Bron: lokale OKO-monitor.</i>							
Percentage jongeren dat zich meestal (heel) gelukkig voelt	-	77	72*	82	-	79,2	83
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten. * Bron: lokale OKO-monitor.</i>							
Aantal locaties met AED die 24/7 bereikbaar zijn	-	71	85	92	107	128	130

(*) Overgewicht is bepaald aan de hand van de lengte- en gewichtsgegevens, die door de JGZ-medewerker tijdens een regulier contactmoment zijn gemeten. De BMI en gewichtsklasse van het kind is op basis van internationale afkapwaarden voor overgewicht naar halve leeftijdjaren en geslacht. Cijfers zijn aangeleverd door VGGM, zoals ook worden opgenomen in de Integrale Jeugdrapportage.

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve Actuele begroting begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	13.620 N	14.991 N	14.547 N	13.706 N	841 V
Baten	3.598 V	4.073 V	3.971 V	3.605 V	366 N
Saldo van baten en lasten	10.022 N	10.918 N	10.576 N	10.101 N	475 V
Storting reserve	0 N	0 N	20 V	87 N	107 N
Onttrekking reserve	120 V	0 V	0 V	0 V	0 V
Resultaat	9.902 N	10.918 N	10.556 N	10.188 N	368 V

Toelichting

Gezondheid

€ 275.000 V

In 2025 zijn diverse activiteiten toegerekend aan de Brede SPUK/GALA, met dekking vanuit de daarvoor beschikbare rijksbijdrage. Door capaciteitsbeperkingen – zowel binnen de eigen organisatie als bij samenwerkingspartners – en de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt, is een deel van de voorgenomen activiteiten niet tot uitvoering gekomen. Dit betreft onder meer de inzet van de aanpak van gezondheidsverschillen.

Daarnaast zijn enkele budgetten niet volledig benut, doordat de gerealiseerde resultaten in de uitvoering onvoldoende aansloten bij de vooraf geformuleerde doelstellingen. Dit geldt met name voor de inzet van de gezondheidsmakelaar en de middelen die waren gereserveerd voor de aanpak van gezondheidsverschillen. Gelet op de voorgenomen ombuigingen per 2026 ten aanzien van zowel de aanpak van gezondheidsverschillen als de inzet van de gezondheidsmakelaar, is in 2025 bewust terughoudend omgegaan met het aangaan van (meerjarige) verplichtingen. Hiermee is voorkomen dat activiteiten zouden worden voortgezet waarvan reeds voorzien was dat deze in 2026 zouden worden afgeschaald.

Het voorgaande leidt in 2025 tot een incidenteel lagere besteding van de reguliere middelen voor gezondheidsondersteuning van € 275.000.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

€ -

Binnen de IZA-regio Gelderse Vallei (Vitale Gelderse Vallei) werken gemeenten en zorg- en welzijnspartijen samen aan vijf regionale opgaven (onder andere kansrijk opgroeien, vitaal ouder worden en passende zorg). Voor deze samenwerking ontvangt de gemeente een specifieke rijksuitkering (SPUK IZA), met een regionaal en lokaal deel. Op het regionale budget is sprake van een onderbesteding. De belangrijkste oorzaak daarvan is dat de regionale samenwerkingsverbanden (coalities) minder middelen hebben ingezet dan begroot. Hierdoor is € 130.000 minder uitgegeven dan geraamd (voordeel op de lasten). Conform de landelijke regels moeten niet-bestede middelen worden terugbetaald aan het Rijk. Dit leidt tot een even groot nadeel op de baten (€ 130.000).

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

€ -

Gemeenten, de GGD, zorgverzekeraars en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) werken gezamenlijk aan de realisatie van een gezond en actief leven voor inwoners, met een sterke sociale basis als fundament. Om de financieringsstructuur voor gemeenten te vereenvoudigen en te bundelen, zijn diverse bestaande en nieuwe rijksregelingen samengebracht in één brede specifieke uitkering: de SPUK GALA.

Binnen het onderdeel gezondheidsondersteuning is een deel van het beschikbare budget in het verslagjaar niet tot besteding gekomen. Dit betreft met name een lagere inzet op de programma's Kansrijke Start en de aanpak van gezondheidsverschillen. Voor Kansrijke Start geldt dat de coördinator gedurende het jaar niet volledig inzetbaar is geweest, waardoor uitvoering en bijbehorende uitgaven achterbleven bij de planning. Daarnaast waren middelen geraamd voor het programma Hoogbouw Ede Zuid. De uitvoering van dit

programma bevond zich echter nog in een voorbereidende fase, waardoor de begrote kosten in het verslagjaar nog niet zijn gemaakt. Bovengenoemde ontwikkelingen resulteren per saldo in een voordeel op de lasten en een overeenkomstig nadeel op de baten van € 250.000.

Conform de geldende voorwaarden binnen de SPUK GALA mogen gemeenten maximaal 10% van het in 2025 toegekende bedrag meenemen naar 2026. Het niet-bestede deel binnen deze bandbreedte blijft daarmee beschikbaar voor inzet in 2026, zodat de uitvoering van de beoogde doelstellingen kan worden voortgezet.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties - Veilig Thuis

€ 105.000 V

Verrekening met reserve Vrouwenopvang

€ 105.000 N

Binnen Veilig Thuis zien we een lagere besteding op vooral de projectmiddelen voor invoering van het toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Alle middelen voor het toekomstscenario over de periode 2022-2025 zijn gereserveerd binnen de reserve Vrouwenopvang. Een deel van deze middelen wordt mogelijk ingezet voor de Proeftuin Kind & Gezin 2026. In 2026 wordt een audit uitgevoerd naar sterke lokale teams, dit betreft één van de opdrachten binnen het toekomstscenario. Naar aanleiding daarvan weten we beter wat er aan verbetermaatregelen nodig is.

Doel programma

Inwoners met zorgvraag op sociaal maatschappelijk gebied bereiken en ondersteunen en hun financiële zelfstandigheid te bevorderen, zodat de kwaliteit van hun leven verbetert c.q. op peil blijft.

Ontwikkelingen in 2025

Individuele ondersteuning

Het houdbaarheidsonderzoek naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 is landelijk uitgevoerd en in november 2025 afgerond. Hieruit blijkt dat de houdbaarheid van de Wmo onder druk staat door een combinatie van ontwikkelingen. De aanhoudende dubbele vergrijzing, beperkte doorstroming op de woningmarkt en druk vanuit andere zorgdomeinen (Zvw en Wlz) leiden tot een landelijk toenemende vraag naar ondersteuning.

Per 1 januari 2024 is de toegang tot de Wet langdurige zorg aangescherpt. Dit werkte in 2025 door in een toename van Wmo-voorzieningen, met name huishoudelijke ondersteuning en woonvoorzieningen. Het uitblijven van de invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage (uitgesteld tot 2027) betekent dat de verwachte dempende werking op de instroom nog niet optrad.

Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (BW)

Beschermd Wonen

De bedoeling van de decentralisatie van Beschermd Wonen is dat alle regiogemeenten zelf verantwoordelijk worden voor het beschermd wonen van hun inwoners. Deze decentralisatie vindt niet eerder plaats dan 2026 en ligt nog bij het nieuwe kabinet. De gemeente Ede ontwikkelt een scenario voor het geval de decentralisatie permanent niet doorgaat.

Druk op de maatschappelijke en vrouwenopvang

De door- en uitstroom uit zowel de maatschappelijke opvang als de vrouwenopvang stagneert onder andere als gevolg van de krapte op de woningmarkt. Hierdoor blijven opvangplaatsen langer bezet en blijft de constante druk op de instroom in zowel de maatschappelijke opvang als de vrouwenopvang hoog.

De constante toestroom van vluchtelingen, de hoge inflatie en lastenstijging, hebben effect op de hulpvragen van inwoners. Spanningen in gezinnen nemen vaak toe. We zien een stijging in het aantal aanmeldingen voor de vrouwenopvang. Verder wordt er een toename van dak- en thuisloosheid signaleerd.

Schulddienstverlening

In 2025 werd landelijk het Nationaal Programma Armoede en Schulden aangekondigd. De focus ligt op betere toegankelijkheid van voorzieningen, maar structurele financiële dekking ontbreekt vooralsnog.

De verkorting van de schuldsaneringsperiode naar 18 maanden en het aangepaste vrij te laten bedrag vroegen om intensievere begeleiding. Met name onder jongeren nam het aantal financiële problemen toe, mede door het gebruik van koop-op-afbetaling.

Hervormingsagenda jeugd

De landelijke wetswijziging over de reikwijdte van de Jeugdwet is in 2025 uitgesteld. Hierdoor blijft onduidelijkheid bestaan over de afbakening van specialistische Jeugdhulp.

In 2025 is de inzet van de Regionale Veiligheidsteams (RVT) in de Proeftuin Kind & Gezinsbescherming FoodValley beëindigd. Sinds het stoppen van deze teams zien we meer verzoeken tot casusbesprekingen binnen de jeugdbescherming en een stijging in het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen. De teams bleken in de praktijk van toegevoegde waarde, maar waren onvoldoende structureel geborgd en juridisch kwetsbaar. In 2026 wordt gewerkt aan een herstart in aangepaste vorm.

Werk en Participatie

De economische groei in 2025 leidde tot een hogere uitstroom uit de bijstand, met name in de tweede helft van het jaar. Tegelijkertijd nam ook het aantal nieuwe instromers toe, vooral onder inwoners tot 45 jaar. Voor de doelgroep beschut werk en banenafpraak is eind 2025 een nieuwe cao afgesloten, wat bijdraagt aan inkomenszekerheid. Daarnaast is in 2025 gewerkt aan de voorbereiding van de wet 'Van school naar duurzaam werk', waarmee jongeren beter worden ondersteund richting duurzame arbeid.

Inkomensvoorziening

Het macrobudget werd in 2025 landelijk verhoogd met € 300 miljoen. Voor Ede betekende dit een toename van circa € 2,1 miljoen.

Ontheemden Oekraïners

De Richtlijn Tijdelijke Bescherming is verlengd tot maart 2027. In 2026 wordt duidelijk welke gevolgen dit heeft voor de opvang en huisvesting van deze doelgroep.

Asiel

Met het COA is in 2025 een bestuursovereenkomst gesloten voor de realisatie van 200 opvangplekken aan de Galvanistraat voor een periode van vijf jaar. Deze locatie maakt deel uit van de Duurzame Gemeentelijke Opvang (DGO). In combinatie met de opvanglocatie Kop van Deelen voldoet Ede aan de wettelijke opgave vanuit de Spreidingswet voor 2025.

Financieel overzicht programma

	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x € 1.000 Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten					
Maatwerkvoorziening	128.551 N	126.672 N	138.545 N	143.876 N	5.331 N
Werk en Participatie	21.774 N	18.545 N	22.722 N	21.427 N	1.295 V
Inkomensvoorziening	36.318 N	34.143 N	39.270 N	39.624 N	354 N
Totaal lasten	186.643 N	179.359 N	200.537 N	204.926 N	4.389 N
Baten					
Maatwerkvoorziening	18.730 V	13.059 V	18.248 V	17.479 V	769 N
Werk en Participatie	5.082 V	1.189 V	2.518 V	3.025 V	507 V
Inkomensvoorziening	31.935 V	30.033 V	34.143 V	34.420 V	277 V
Totaal baten	55.747 V	44.281 V	54.908 V	54.923 V	15 V
Saldo van baten en lasten	130.896 N	135.078 N	145.629 N	150.003 N	4.374 N
Storting reserve	5.770 N	3.573 N	11.131 N	9.366 N	1.764 V
Onttrekking reserve	4.404 V	1.177 V	11.468 V	12.244 V	776 V
Resultaat	132.262 N	137.475 N	145.291 N	147.125 N	1.834 N

Productgroep Maatwerkvoorziening

Doel

Zoveel mogelijk inwoners in Ede hebben regie over hun eigen leven, zijn financieel zelfredzaam, doen mee naar vermogen en worden indien nodig op maat ondersteund, waarbij de jeugd in Ede zo gezond, veilig en kansrijk mogelijk opgroeit.

Ketenpartners

De uitvoering van de Wmo-indicaties wordt uitgevoerd door zorgaanbieders op het gebied van Dagbesteding, Begeleiding en Huishoudelijke Ondersteuning, Beschermd Wonen en Beschermd Thuis en Maatschappelijke Opvang. Ook hebben we de inzet van andere partners nodig om die uitvoering zo optimaal mogelijk te laten werken voor onze inwoners; zoals Woningcorporaties, zorgverzekeraar en zorgkantoor Menzis, basis- en voortgezet onderwijs, Werkkracht en werkgevers. Daarnaast zetten we verder in op preventie en werken we samen met partijen in de Sociale Basis, zodat we informele en formele zorg zo goed mogelijk op elkaar laten aansluiten. Belangrijk om de juiste zorg toe te kunnen wijzen zijn doorverwijzende partijen nodig zoals de huisartsen, jeugdartsen en gecertificeerde instellingen en andere gemeenten in de regio Foodvalley/Valleiregio.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld 2025-2029](#) (2025)
- [Beter benutten bestaande woningvoorraad](#) (2025)
- [Visie sociaal Ede 2040](#) (2024)
- [Verordening Jeugdhulp Ede 2024](#)
- [Verordening Maatschappelijke ondersteuning 2024](#)
- [Regiovisie Beschermd Wonen en Beschermd Thuis in de Valleiregio \(2024-2029\)](#)
- [Integraal kader toezicht en handhaving \(2024\)](#)
- [Woonzorgvisie 2024-2034](#) (2024)
- [Integraal Zorg Akkoord](#) (2022)
- [Gezond en Actief Leven Akkoord](#) (2022)

- [Integraal beleidskader preventie, toezicht en handhaving Jeugdwet, Wmo, Participatiewet en Wet inburgering 2021 gemeente Ede | Lokale wet- en regelgeving](#)
- [Naar een divers woonzorglandschap - Analyse wonen en zorg voor ouderen in Ede](#) (2021)
- [Visie op de Maatschappelijke Opvang Valleiregio](#) (2021)
- [Beleidskader transformatie sociaal domein 2020](#)
- [Verordening bekostiging leerlingenvervoer 2021](#)
- [Jeugdbeleidsplan 2019-2022](#) (verlengd 2024)
- [Uitvoeringsplan Jeugdbeleidsplan 2019-2022](#) (verlengd 2024)
- Minima effectrapportage gemeente Ede 2019 (onderzoek van het NIBUD) (geen link beschikbaar)
- [Regionaal visiedocument specialistische jeugdhulp Ons Verhaal](#) (2018)
- [Visie op Schulddienstverlening Ede-Wageningen](#) (2016)
- [Raadsvoorstel voortzetten Minimabeleid 2015 en verder](#)
- [Minimabeleid 2015 en verder](#) (2014)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel Prestaties	Meer inwoners zijn zelfredzaam.	
	• Begeleiding Wmo is daar waar mogelijk gericht op actieve participatie.	→
	• Het stimuleren van ouders en leerlingen om - daar waar mogelijk - zelfstandig te reizen en minder gebruik te maken van het leerlingenvervoer.	→
	• Inwoners ontvangen passende ondersteuning naar financiële zelfredzaamheid, bestaande uit budgetbeheer, budgetcoaching en/of cursussen.	→
Subdoel Prestaties	Subdoel 1 Inwoners krijgen de professionele ondersteuning die nodig is.	
	Subdoel 2 Meer gezinnen en kinderen leven in bestaanszekerheid.	
	• Het doorontwikkelen van een integraal aanbod van Wmo-producten/arrangementen waardoor zo veel mogelijk passende zorg wordt geboden.	→
	• Het verder versterken van de regiefunctie, met name op de dure/duurdere trajecten, zodat professionele ondersteuning betaalbaar is en blijft voor de inwoners die het echt nodig hebben.	→
	• Bekendheid, bereik en effectiviteit van aanvullende inkomensondersteuning optimaliseren door laagdrempelige voorlichting en bieden van maatwerk.	→
	• Aanvullende inkomensondersteuning herijken op basis van onderzoek.	→
	• Inzetten van breed aanbod aan schulddienstverlening dicht bij de inwoners in wijken en kernen.	→
Subdoel Prestaties	Het aantal personen dat intramuraal verblijft neemt af.	
	Ten aanzien van ouderen:	
	• Opstellen en starten met de uitvoering van het plan van aanpak wonen-zorg ouderen.	→
	Ten aanzien van jeugdigen:	
	• Realiseren van kleinschalige woonvoorzieningen in de wijk.	→
	• Regionaal inkopen van hoog specialistische zorg.	✓
	• Formaliseren van de proeftuinen. *	✗
	• Ontwikkelen van alternatieven voor de meest kwetsbare en zwaarste doelgroepen.	→
	• Realiseren van een duurzaam perspectief vanuit residentiële zorg naar pleegzorg of naar huis terug.	→
	• Verminderen van het aantal plaatsingen van pleegzorg naar residentiële zorg.	→

	• Voorkomen van residentiële zorg door gezinsopnames en/of tijdelijke uithuisplaatsing.	→
--	---	---

** In 2025 is de inzet van de Regionale Veiligheidsteams (RVT) in de Proeftuin Kind & Gezinsbescherming FoodValley beëindigd vanwege het uitblijven van landelijke richtlijnen om de geconstateerde juridische knelpunten te ondervangen.*

Subdoel	Inwoners vinden ons bij geldzorgen; ze zijn op de hoogte hoe ze ons kunnen vinden en wat wij aanbieden.	
Prestaties	• Als gemeente vergroten we onze zichtbaarheid onder jongeren onder andere door financiële educatie op scholen en een update van de 18+ verjaardagskaart. • De boodschap van onze communicatie draait om de vrijblijvende hulp bij geldzorgen, zodat inwoners zich geen zorgen hoeven te maken bij aanmelding.	→ →

Subdoel	Meer personen die te maken hebben met geweld in afhankelijkheidsrelaties krijgen passende ondersteuning in de eigen omgeving.	
Prestaties	• Het inzetten van - als dat veilig is - zo veel mogelijk ambulante hulpverlening, zodat vrouwen en kinderen in hun eigen omgeving hulp krijgen in plaats van opname in de vrouwenopvang. Wie dat nodig heeft, wordt opgenomen in de vrouwenopvang. • We maken de ondersteuning vanuit diverse organisaties beter bekend zodat inwoners weten waar ze terecht kunnen. • Kinderen in de vrouwenopvang krijgen meer begeleiding en we zorgen voor meer ondersteuning voor 'plegers' van/betrokkenen bij huiselijk geweld. Daarbij is het hele systeem met alle betrokkenen erin van belang. • Er is meer aandacht voor samenwerking gericht op kortdurende (intensieve) traumabehandeling voor vrouwen en kinderen die slachtoffer zijn van geweld in afhankelijkheidsrelaties. • We beproeven de inzet van vrijwilligers die zelf ervaring hebben met geweld via een maatjesproject. • Opstellen van een nieuwe regiovisie huiselijk geweld.	→ → → → → ✓

Subdoel	Meer personen die te maken hebben met (dreigende) dak- en thuisloosheid krijgen passende ondersteuning in een 'zo thuis mogelijke' omgeving.	
Prestaties	• We doen mee aan de ETHOS-telling om inzicht te krijgen in profielen en type dakloosheid, om zo beter beleid te kunnen maken. • Gerichte uit- en doorstroom vanuit de Maatschappelijke Opvang. • Het structureel inbedden en borgen van Housing First. • Inzet op het voorkomen van instroom in de Maatschappelijke Opvang (onder andere door voorkomen huisuitzettingen).	✓ → → →

Subdoel	Minder diagnoses en toch passende ondersteuning voor jeugdigen.	
Prestaties	• We zorgen ervoor dat ons CJG (het preventieve aanbod), het toegangsteam Jeugd en sociale teams goed bereikbaar zijn, fysiek en digitaal (website). • Door actieve regie (coördinatie van zorg) sturen we op doorstroom, uitstroom naar voorliggende voorzieningen en effectiviteit van de ingezette jeugdhulp. • De voorliggende algemene voorzieningen voor hulp en ondersteuning die aantoonbaar het beroep op specialistische jeugdhulp verminderen en die passend zijn op de ondersteuningsvragen van jeugdigen worden uitgebreid. • We zorgen ervoor dat iedere huisarts een vast contactpersoon heeft bij het	→ → → ✓

	toegangsteam.	
	- We zorgen ervoor dat 70% van alle huisartsen de beschikking heeft over een SOJ. - We zorgen ervoor dat onze sociale teams goed bereikbaar zijn voor alle huisartsen in Ede. - We investeren door programma's als OKO op veerkracht van ouders en jeugdigen. Hiermee voorkomen we instroom jeugdhulp op de langere termijn. - We investeren in krachtgezinnen en ervaringsdeskundigheid.	→ → → →
Subdoel	Professionele hulpverleners en vrijwilligers werken altijd gelijkwaardig samen aan de doelen van het gezin.	
Prestaties	- We beschikken over stevige lokale teams (inclusief een stevige verbinding aan aanpalende domeinen) en toegang. - We voeren actieve regie op zorg waardoor aanbieders altijd systeemgericht werken en aansluiten bij het integrale gezinsplan. - Als gemeente stimuleren en verplichten we aanbieders te werken met een JIM of andere vergelijkbare methode. - We stimuleren aanbieders om de partners uit de sociale basis en mantelzorg te betrekken bij het zorgproces.	→ → → →
Subdoel	Van exclusieve opvang naar toegankelijke voorzieningen voor jeugdigen.	
Prestaties	- Kinderen met een ondersteuningsbehoefte maken gebruik van reguliere kinderopvang en buitenschoolse opvang met extra begeleiding op locatie. - Kinderen met een ondersteuningsbehoefte maken gebruik van het reguliere vrije tijd en sportaanbod in Ede.	→ →

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12						Streefw. 2025
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Gemiddelde schuldenlast	-	70.000	44.500	55.320	60.217	24.070	n.v.t.
Kosten woon-, rolstoel-, vervoersvoorzieningen sociaal domein	-	2.004.013	2.213.182	2.588.954	3.170.548	3.068.850	n.v.t.
Aantal inwoners met een indicatie begeleiding Wmo per 10.000 inwoners	96	102	101	100	111	122	n.v.t.
Aantal ambulante trajecten in het kader van slachtofferschap van geweld in een afhankelijkheidsrelatie <i>119 trajecten waarvan 67 volledig ambulante trajecten en 52 analyse ambulante trajecten om snel helder te krijgen wat gedaan moet worden.</i>	50	52	31	27	41	119	n.v.t.
Aantal dak- en thuislozen in gemeente Ede dat gebruik maakt van opvang <i>Indicaties MO-ZIN in kalenderjaar. Nachtopvang is niet meegenomen in deze indicator.</i>	124	123	127	136	137	138	n.v.t.
Aantal dak- en thuislozen dat gebruik maakt van de (passanten)nachtopvang (aantal unieke personen)	-	-	-	-	-	200	n.v.t.
Effectindicatoren	Waarde 31-12						Streefw. 2025
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Percentage jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar) <i>Depla-indicator. Percentages op basis van facturatiegegevens.</i>	12,20	12,20	12,18	12,9	13	13,4	13,3
Totaal aantal aanmeldingen schulddienstverlening <i>Aantal in het betreffende kalenderjaar.</i>	345	337	343	393	405	424	425
Aantal aanmeldingen schulddienstverlening door jongeren < 28 jaar	83	86	92	116	119	122	80

Effectindicatoren			Waarde 31-12			Streefsw.	
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aantal inwoners dat schulddienstverlening heeft ontvangen in de vorm van een adviesgesprek, betalingsregeling of doorverwijzing <i>Gaat om hulp bij schulden in een kalenderjaar niet zijnde een geslaagde SB of SK.</i>	-	-	-	-	122	138	150
Aantal inwoners dat schulddienstverlening heeft ontvangen in de vorm van een schuldbemiddeling of saneringskrediet	116	90	76	39	49	39	50
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 10.000 inwoners <i>Depla-indicator. Peildatum is 1 januari van het kalenderjaar. Het gaat hier om unieke zorgklanten die indicatie hebben voor begeleiding (individueel of groep), hulp bij het huishouden, persoonlijke verzorging, beschermd wonen of kortdurend verblijf.</i>	344	332	336	337	352	382	345
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo Huishoudelijke Hulp per 10.000 inwoners <i>Peildatum is 1 januari van het kalenderjaar.</i>	221	217	224	228	235	254	256
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo Beschermd Wonen per 10.000 inwoners <i>Peildatum is 1 januari van het kalenderjaar.</i>	22	10	8	8	7	9	9
Percentage Wmo cliënten dat zich door de ondersteuning beter kan redden	87	83	83	78	87	80	88
Aantal inwoners met een indicatie dagbesteding Wmo per 10.000 inwoners	47	40	38	35	32	34	37
Aanvraagproces Wmo-ondersteuning <i>Oordeel (rapportcijfer) van cliënten over de uitvoering van de Wmo door de gemeente.</i>	7,8	7,8	7,7	7,7	8,0	7,9	7,8
Verhouding indicaties begeleiding regulier en specialistisch (ZIN) <i>In procenten.</i>	41,1	44,2	49,0	50,6	49,1	49,8	49
Verhouding indicaties dagbesteding regulier en dagbesteding specialistisch (ZIN) <i>In procenten.</i>	83,3	90,3	93,5	96,5	95,6	95,2	92,5
Hulp die gekregen wordt door de zorgaanbieder <i>Oordeel (rapportcijfer) van cliënten over de uitvoering van de Wmo door de aanbieder.</i>	7,9	7,8	7,9	8,0	8,1	7,8	7,9
Gemiddelde omvang indicatie begeleiding per jaar (ZIN)	91,6	87,9	86,6	85,8	90,3	86,9	96
Gemiddelde omvang indicatie dagbesteding per jaar (ZIN) <i>Meeteenheid = dagdelen.</i>	148,7	141,6	134,0	135,5	136,2	140,1	162
Gemiddelde omvang indicatie thuisondersteuning per jaar (ZIN) <i>Meeteenheid = uren.</i>	94,5	91,6	91,3	91,9	93,7	90,0	104
Gemiddelde omvang indicatie beschermd wonen per jaar (ZIN) <i>Meeteenheid = etmalen. Cijfers zijn inclusief de regiogemeenten Barneveld, Rhenen en Scherpenzeel. Momentopname in januari over het voorgaande jaar. De omvang indicatie voor Beschermd Wonen is hoger dan verwacht. Verklaring daarvoor is dat de complexiteit van casuïstiek toeneemt (waardoor trajecten langer duren) en dat uitstroom of doorstroom uit beschermd wonen moeizaam verloopt. Hierdoor kan het zijn dat inwoners langer op een beschermd wonen plek verblijven dan vanuit zorginhoud noodzakelijk of passend is. Reden voor moeizame uit- en doorstroom zijn de krapte op de woningmarkt, maar ook het niet op tijd beschikbaar zijn van passende vervolgzorg (bijvoorbeeld behandeling vanuit de zorgverzekeringswet).</i>	287,8	222,2	246,0	253,8	248,4	259,4	250
Percentage leerlingen dat zelfstandig naar het (Voortgezet) Speciaal onderwijs reist i.p.v. met het groepsvervoer (busje)	21,9	16,5	20,6	21,5	26,5	27,8	23

Prestatie-indicatoren			Waarde 31-12			Streefsw.	
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aantal personen dat begeleid wordt vanuit budgetbeheer	401	416	413	375	342	284	360
<i>Aantal op 31 december.</i>							
Percentage inwoners dat na aanmelding hulp ontvangt bij de schulden in de vorm van een schuldregeling	87,9	73,8	68,5	59,1	51,5	45,5	60
<i>Het percentage hulpvragen dat wordt opgelost met een schuldregeling daalt. Een groter percentage is geholpen met eenmalig adviesgesprek of een warme doorverwijzing naar een maatschappelijk partner. Ook zien we helaas dat inwoners toch afzien van een afspraak en niet meer reageren op een contactverzoek.</i>							

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve Actuele begroting begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	128.551 N	126.672 N	138.545 N	143.876 N	5.331 N
Baten	18.730 V	13.059 V	18.248 V	17.479 V	769 N
Saldo van baten en lasten	109.821 N	113.613 N	120.297 N	126.397 N	6.099 N
Storting reserve	3.692 N	3.573 N	8.937 N	5.412 N	3.524 V
Ottrekking reserve	2.216 V	1.177 V	8.623 V	9.315 V	692 V
Resultaat	111.298 N	116.010 N	120.611 N	122.494 N	1.883 N

Toelichting

Aanvullende inkomensvoorziening - Bewindvoering

€ 170.000 V

De nieuwe werkwijze binnen de bewindvoering laat duidelijk haar meerwaarde zien. Deze ontwikkeling is het gevolg van ons aangepaste beleid, waarmee wij de kosten van bewindvoering terugdringen en inwoners vaker ondersteunen via budgetbeheer.

Aanvullende inkomensvoorziening - Woonvoorzieningen minima

€ 200.000 N

Bij de woonvoorzieningen minima is een overschrijding ontstaan van € 315.000. Deze overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door een hoger aantal aanvragen dan begroot, met name als gevolg van de toegenomen instroom van statushouders en stijgende marktprijzen. Hierdoor zijn zowel het aantal verstrekkingen als de gemiddelde kosten per verstrekking toegenomen. Daarnaast heeft een groeiend deel van de doelgroep te maken met meervoudige problematiek, zoals schulden, psychische kwetsbaarheid en uitstroom uit opvangsituaties. Dit vraagt vaker om maatwerkvoorzieningen, wat leidt tot hogere kosten per huishouden.

Tegenover dit nadeel staat een voordeel van € 115.000 bij de terugontvangsten op leenbijstand. De hogere baten zijn het gevolg van toegenomen uitgaven, onder andere voor inrichtingskosten. Een groter aantal verstrekkingen in de vorm van leenbijstand leidt immers ook tot hogere terugbetalingen binnen deze regeling.

Aanvullende inkomensvoorziening - Individuele Inkomenstoelag

€ 105.000 V

De Individuele Inkomenstoelag is bedoeld voor inwoners met een laag inkomen gedurende vijf jaar of langer, die geen uitzicht hebben op inkomensverbetering. De onderbesteding van € 105.000 komt vooral doordat minder aanvragen zijn ingediend dan geraamd. Daarnaast voldeden diverse aanvragen niet aan de Edese voorwaarden, zoals vijf jaar leven op bijstandsniveau, geen studie in de afgelopen vijf jaar en geen maatregel in het werktraject in de afgelopen twee jaar. Hierdoor zijn de beschikbare middelen niet volledig benut.

<i>Invoering Edese Stadspas</i>	€ 245.000 V
<i>Voorstel tot resultaatbestemming</i>	€ 245.000 N

De uitvoering van de stadspas, oorspronkelijk gegund aan Groupcard met een geplande startdatum van 1 januari 2026, loopt vertraging op doordat het bedrijf kort na gunning failliet is gegaan. Hierdoor moet de aanbesteding opnieuw worden opgestart. Voor 2025 was in totaal € 345.000 begroot voor de implementatiekosten van de stadspas. Van dit bedrag is in 2025 circa € 100.000 uitgegeven aan kosten voor Groupcard en interne projectkosten. Zoals reeds aangekondigd in de Programmabegroting 2026–2029 wordt voorgesteld om de niet-bestede opstartmiddelen door te schuiven naar 2026, zodat de noodzakelijke opstartkosten alsnog kunnen worden ingezet in 2026. Er wordt voorgesteld om het voordeel van € 245.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen. Daarnaast dient er rekening mee te worden gehouden dat in de toekomst mogelijk een aanvullende financiële verplichting kan ontstaan, aangezien de nieuwe aanbesteding naar verwachting hogere kosten met zich meebrengt dan eerder geraamd.

<i>Gedupeerde toeslagen affaire</i>	€ 150.000 V
-------------------------------------	-------------

Gezinnen die door de kinderopvangtoeslagaffaire onterecht in ernstige problemen zijn geraakt, ontvangen ondersteuning vanuit de gemeente. Naast de financiële compensatie die landelijk wordt verstrekt, biedt de gemeente aanvullende hulp, zoals ondersteuning bij het oplossen van schulden en begeleiding voor inwoners die bijvoorbeeld hun baan of woning zijn verloren. De kosten die gemeenten hiervoor maken, worden door het Rijk vergoed.

In de begroting waren baten en lasten niet volledig geraamd, wat leidt tot een afwijking van € 650.000 aan de lastenkant en € 800.000 aan de batenkant. Doordat binnen deze regeling naast de werkelijke kosten ook vaste normbedragen worden vergoed, zijn de totale baten voor Ede hoger dan de kosten. Dit resulteert in een positief saldo.

<i>Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Vroegsignalering</i>	€ 90.000 V
<i>Voorstel tot resultaatbestemming</i>	€ 90.000 N

De gemeente Ede ontvangt aanvullende rijksmiddelen ter versterking van de vroegsignalering van schulden. Deze worden ingezet voor extra capaciteit bij de sociaal raadslieden en voor de implementatie van een schuldienstverleningsportaal. Omdat een deel van de uitgaven in 2026 plaatsvindt wordt voorgesteld om het voordeel van € 90.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

<i>Leerlingenvervoer</i>	€ 120.000 V
--------------------------	-------------

In 2025, voornamelijk in het laatste kwartaal, zijn minder aanvragen voor leerlingenvervoer ontvangen. Ook is in 2025 bij meer leerlingen gekozen voor (begeleid) zelfstandig reizen per fiets, OV of auto, wat heeft geleid tot een lagere inzet van collectief leerlingenvervoer.

<i>Gemeentelijke en particuliere opvang ontheemden Oekraïne</i>	€ 470.000 N
<i>Voorstel tot onttrekking aan reserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen</i>	€ 470.000 V

Ten opzichte van de geactualiseerde begroting is sprake van een overschrijding van € 470.000. Het merendeel van deze afwijking (€ 350.000) wordt veroorzaakt door de inzet van extra personeel, zowel eigen personeel als ingehuurd personeel, op diverse opvanglocaties. Deze inzet was onder andere noodzakelijk ter ondersteuning van een complexe zorgsituatie. Daarnaast zijn er overige, grotendeels incidentele kosten van € 100.000, zoals de aanschaf van inventaris bij nieuwe opvanglocaties en kleine reparaties.

Er wordt voorgesteld om het totale tekort van € 470.000 te dekken via een onttrekking uit de Reserve 'Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen'. Deze reserve bestaat uit eerder ontvangen Rijksmiddelen. Hiermee zijn de kosten voor de opvang volledig gedekt, zonder dat (algemene) gemeentelijke middelen worden aangesproken.

Bijdrage opvanglocatie Klomperweg

€ -

Een substantieel onderdeel van de kosten binnen de gemeentelijke opvang van Oekraïners betreft de bijdrage voor het pand aan de Klomperweg. De raad heeft eerder besloten de afschrijving van dit pand versneld, in vier jaar, te financieren. Hiervoor is jaarlijks € 1,6 miljoen aan lasten opgenomen, gebaseerd op het eerder vastgestelde normbedrag per opvangplek.

Bij de actualisatie van de begroting is een verschil ontstaan in de verwerking van lasten en baten. Dit resulteert in een voordeel van € 1,6 miljoen op de lasten en een gelijk nadeel op de baten. Het betreft een administratief verschil dat geen financieel effect heeft.

Transitiekosten opvanglocaties ontheemden Oekraïne

€ -

Voor het begrotingsjaar 2025 zijn geen transitiekosten geraamd voor het geschikt maken van gebouwen voor de opvang van Oekraïense ontheemden. In de realisatie over 2025 bedragen deze kosten € 0,1 miljoen. Deze transitiekosten worden vergoed op basis van de werkelijke lasten. Dit resulteert in een nadeel van € 0,1 miljoen op de lasten, waartegenover een even groot voordeel op de baten staat.

Exploitatie Duurzame Gemeentelijke Opvang (Galvanistraat)

€ 450.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming

€ 450.000 N

De exploitatie van de noodopvang voor asielzoekers aan de Galvanistraat laat een positief resultaat zien van € 450.000 ten opzichte van de actualisatie in de Programmabegroting 2026-2029. De lagere lasten (€ 600.000) zijn het gevolg van het uitblijven van de beoogde uitbreiding van personeel en beveiliging, omdat de locatie nog niet is verbouwd en het aantal opvangplekken nog niet naar 200 kon worden uitgebreid. De baten zijn € 150.000 lager dan begroot. Het voordeel heeft een incidenteel karakter.

Tot 1 juli 2025 werd de opvang geëxploiteerd als crisisnoodopvang en door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) gecompenseerd op basis van werkelijke kosten. Vanaf 1 juli 2025 is de locatie, op basis van de bestuursovereenkomst, aangemerkt als duurzame gemeentelijke opvang en ontvangt de gemeente een normvergoeding van € 78 (inclusief btw) per dag per opvangplek, aangevuld met een Rijksbijdrage op grond van het Faciliteitenbesluit Opvangcentra. De exploitatie vindt daarmee plaats binnen de bijdragen die de gemeente van het COA en het Rijk ontvangt.

Ter compensatie van de eenmalige onttrekking van € 472.000 uit de reserve opvang en begeleiding specifieke doelgroepen ten behoeve van de verbouwing van de Galvanistraat (raadsbesluit 18 december 2025), stellen wij uw raad voor het positieve resultaat over 2025 ad € 450.000 over te hevelen naar 2026 en toe te voegen aan de reserve opvang en begeleiding specifieke doelgroepen.

Verbouwing Duurzame Gemeentelijke Opvang (Galvanistraat)

€ -

Vanwege rechtmatigheid is de verbouwing van opvanglocatie Galvanistraat anders verwerkt dan in de begroting opgenomen. Via het raadsbesluit van 18 december 2025 is de financiële verwerking rechtmatig geregeld. Doordat de oorspronkelijke begroting niet meer kon worden aangepast zien we in de rekening een nadeel van € 2,4 miljoen in de lasten en een voordeel van € 2,4 miljoen in de reservemutaties.

Maatschappelijke opvang

€ 105.000 N

Verrekening met de reserve Maatschappelijke Opvang

€ 105.000 V

De maatschappelijke opvang staat onder druk door een toenemend beroep op opvang sociaal pension, onconventionele opvang, nachtopvang en dagopvang, maar ook opvang voor de doelgroep "anders wonen". Ook de strengere winter en het onderdak bieden aan buitenslapers vanuit de wettelijke winterregeling, heeft tot hogere kosten geleid.

Hier tegenover worden de extra middelen van het nationale actieplan dakloosheid "Eerst een thuis" ingezet en daarnaast hebben we circa € 40.000 extra middelen gekregen bij de septembercirculaire 2025.

Op de exploitatie van ongeveer € 4,5 miljoen zien we een geringe overschrijding op vooral de nacht- en

dagopvang, maar ook wat opbrengsten van de (onvoorziene) eigen bijdrage uit eerdere jaren. Per saldo wordt € 105.000 extra aan de reserve Maatschappelijke opvang onttrokken. Eind 2025 is het resterende regionale saldo € 856.000.

De decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang wordt niet afzonderlijk geïndexeerd. De compensatie voor prijsontwikkelingen vindt plaats via het accres op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Dit accres wordt verstrekt aan de afzonderlijke regiogemeenten. Op dit moment wordt circa € 0,6 miljoen van de naar schatting € 1,4 miljoen aan beschikbare prijscompensatie daadwerkelijk ingezet voor dit doel. Richting de toekomst wordt niet uitgesloten dat een groter deel, of het volledige bedrag, van deze prijscompensatie wordt aangewend voor de maatschappelijke opvang. De regionale begroting, zoals die in gezamenlijkheid met de regiogemeenten wordt opgesteld, vormt hierbij de inhoudelijke en financiële basis voor een eventueel groter beroep op deze middelen

Begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf

€ 175.000 V

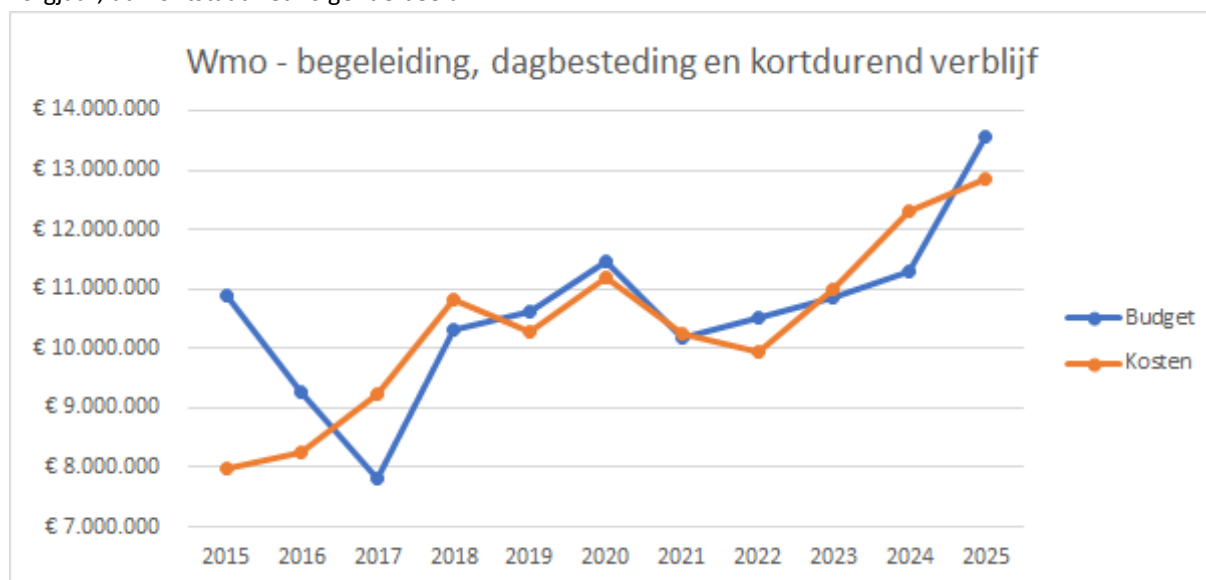
Na jaren van stijging van het aantal uren begeleiding zagen we over eerste halfjaar een daling van zorguren voor zowel begeleiding als dagbesteding. Deze daling heeft zich vooral op de begeleiding voortgezet. Een mogelijke verklaring zien wij in de versteviging van de sociale basis waar we al enige tijd op inzetten. Daarnaast zijn mogelijk hernieuwde afspraken uit de inkoop Wmo 2025 van invloed.

Ook financiële voordelen worden deels verklaard door effecten vanuit deze inkoop. Zo is er overgegaan tot declareren per minuut in plaats van per uur of per dagdeel en is duidelijker afgesproken wat onder directe en indirecte tijd valt. Door de toenemende vraag naar Wmo voorzieningen, de beweging naar langer thuis wonen, verwachten we dat de financiële voordelen incidenteel zijn. We blijven deze ontwikkeling monitoren. De lagere kosten van dagbesteding betrekken we bij de taakstellingen van de beweging naar de voorkant.

De zorguren van voormalige cliënten beschermd wonen zien we ook in 2025 terug, hiervoor is in 2025 budget overgeheveld vanuit Beschermd wonen. Vanaf het jaar 2026 willen we deze kosten van Wmo-begeleiding uit de reguliere budget van begeleiding gaan financieren. Hiertoe hebben we aanvullende volumecompensatie ontvangen vanuit het rijk.

Budget (voor actualisatie) en kosten op zorgjaar: (2015-2025)

Als we de werkelijke betaalde kosten van begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf uitzetten op het zorgjaar, dan ontstaat het volgende beeld:

In de eerste jaren (2015-2018) zien we vooral een zoektocht en proces van verschuiving cliënten naar de gemeente met de daarbij behorende voormalige AWBZ-middelen. Vanaf 2022 zien we het aantal cliënten fors

stijgen en daarmee ook de kosten. De oorzaken hiervoor, naast de al genoemde extramuralisering is een geringe doorstroom naar de GGZ. In het algemene beeld heeft men meer moeite met de complexere maatschappij, de economische omstandigheden en bestaan er ook nog naweeën van de Covid-pandemie. De effecten van de vergrijzing en het langer thuis wonen zijn vooral zichtbaar binnen het product dagbesteding. In 2025 zien we het budget fors stijgen vanwege de gestegen prijzen bij de inkoop en het beschikbaar komen van middelen die tijdelijk bij hulpmiddelen en woonvoorzieningen waren ingezet. In periode 2026-2029 stijgt het budget met € 0,5 miljoen per jaar vanwege extra volumecompensatie van het rijk en kunnen de Wmo-zorguren van voormalige cliënten beschermd wonen uit het reguliere Wmo-budget worden gefinancierd.

Hulpmiddelen en woonvoorzieningen

€ 150.000 V

Bij de Perspectiefnota 2026-2029 is het budget van hulpmiddelen en woonvoorzieningen voor de jaren 2025 en 2026 verhoogd met incidenteel € 200.000. Deze middelen zijn in 2025 volledig ingezet op de hulpmiddelen. Het beroep op hulpmiddelen voor vervoer, zoals scootmobielen, driewielers en dergelijke, neemt nog altijd toe. Dit heeft te maken met een toename van het aantal ouderen dat al dan niet met ondersteuning langer thuis woont. Technologische ontwikkelingen zien we een grote rol spelen bij de hulpmiddelen. Hulpmiddelen worden steeds slimmer, elektronischer en daarmee duurder. Dit zal ook in de toekomst voor een kostenstijging zorgen, maar zorgt er ook voor dat inwoners langer zelfstandig kunnen functioneren. De woonvoorzieningen zijn echter, na de uitschieter vorig jaar, ruim binnen het budget gebleven en verklaren het huidige rekeningresultaat. De vraag naar woonvoorzieningen en vooral de financiële hoogte daarvan kent een grillig verloop. Dit jaar zitten we weer op het kostenniveau van 2023.

Eigen bijdrage Wmo

€ 140.000 V

Naast enige verrekeningen van eigen bijdragen over voorgaande jaren zien we de opbrengst 2025 ook stijgen met de inflatiecorrectie en door toenemende aantallen maatwerkvoorzieningen. Per saldo een voordeel van € 140.000.

Beschermd wonen - regio

€ 1.770.000 N

Verrekening met de reserve Beschermd wonen

€ 1.770.000 V

Het aantal inwoners met een lopende indicatie voor zorg in natura voor zowel Beschermd Thuis als Beschermd wonen blijft toenemen. De extra plekken die door aanbieders worden aangeboden worden gevuld, mede door de complexe woningmarkt is de door- en uitstroming lastig en nemen de wachtlijsten toe. De kosten stijgen hierdoor fors en het regiobudget is inmiddels niet meer toereikend. Waar in jaar 2024 nog een voordelig saldo bestond van € 3,1 miljoen laat 2025 een nadeel zien van € 0,1 miljoen. Al eerder gemeld ontvangen we van het rijk een zeer beperkte volumecompensatie vanuit de stelling dat er meer cliënten beroep doen op de Wlz. Dit hogere beroep zien we echter nu ook op het Beschermd wonen budget. De beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis krijgt de komende jaren verder vorm, als ook de beweging naar wonen met ambulante begeleiding.

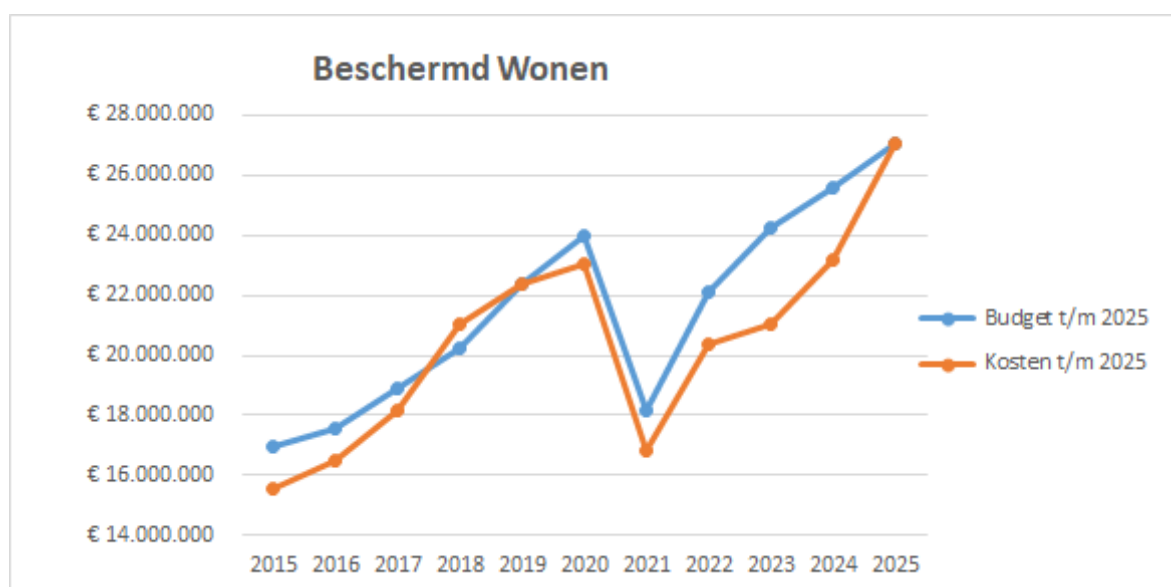
Bij de actualisatie van de begroting 2025 in de programmabegroting 2026–2029 is het begrote voordeel van beschermd wonen bijgesteld naar € 1,65 miljoen positief. Het rekeningresultaat bedraagt ultimo 2025 € 0,15 miljoen negatief. Het verschil van € 1,8 miljoen is zichtbaar op de onderdelen Beschermd wonen voor € 0,65 miljoen (18% meer etmalen zorg) en Beschermd Thuis voor € 0,90 miljoen (36% meer etmalen zorg). Daarnaast zijn ook de kosten in Wageningen met 17% zijn toegenomen wat een nadelig resultaat van € 0,25 miljoen geeft. Het huidige rekeningresultaat leidt ertoe dat het regionale component binnen de reserve Beschermd Wonen een negatief saldo van € 0,5 miljoen laat zien. De reserve als geheel, inclusief het lokale component, blijft echter positief. De in 2026 te treffen beheersmaatregelen zijn erop gericht om te komen tot een structureel financieel gezonde exploitatie, waarbij tevens wordt toegewerkt naar het herstel van een positief saldo binnen het regionale component van de reserve. Het exploitatieresultaat over 2025 wordt meegenomen bij de actualisatie van de begroting 2026 en zal worden besproken in het bestuurlijk overleg Beschermd Wonen.

In 2025 is besloten om de reserve Beschermd wonen grotendeels (voor € 12,5 miljoen) te verdelen over de regiogemeenten. Ede kent daartoe een incidenteel voordeel over de periode 2015-2025 van € 6,8 miljoen. Hier tegenover staat de Edese ombuigingstaakstelling extramuralisatie. Vanaf het jaar 2021 tot en met 2025 bedraagt deze voor Ede € 4,7 miljoen. Hieruit volgt dat er nog € 2,1 miljoen in de reserve aanwezig is als een lokaal voordeel uit Beschermd wonen. Door een hogere toerekening van Edese bedrijfsvoeringskosten aan de regio staat eind 2025 per saldo € 2,38 miljoen gereserveerd voor Edese doelen en risico's Beschermd wonen.

De structurele Edese taakstelling van de extramuralisatie die bij eerdere ombuigingen is ingeboekt is volledig gerealiseerd. Door de hierboven beschreven regionale ontwikkelingen is het exploitatieresultaat nu echter omgeslagen naar een nadeel en daarmee ook niet meer toereikend om structureel de Edese taakstelling in te vullen. Monitoring en bijstelling van de exploitatie moet leiden tot een positief regioresultaat, waarmee de Edese taakstelling structureel kan worden gefinancierd. Het Edese deel in de reserve fungeert als buffer hiertoe.

Beschermd wonen - budget en kosten op zorgjaar: (2015-2025)

Als we de werkelijke betaalde kosten van Beschermd wonen (lokaal en regionaal) uitzetten op het zorgjaar, dan ontstaat het volgende beeld:

De enorme daling in 2021 betreft de uitname van cliënten naar de Wet Langdurige Zorg (Wlz). Deze uitname Wlz liep ook in 2022 nog enigszins door, maar in dat jaar kwam de gemeente Veenendaal vanuit Amersfoort over naar onze regio. Hierdoor stegen zowel het budget als de kosten weer. In 2023 zien we het budget toenemen voor volume, loon en prijzen. De kosten daarentegen nemen toe, maar niet in het tempo van het budget. Het Rijk heeft afgelopen jaar meermaals getracht de financiële ruimte op dit taakveld in te zetten voor de gestegen kosten van GGZ-clients in de Wlz. Om die reden heeft het Rijk de volumestijging 2024 niet uitgekeerd en overgeheveld naar de Wlz. Het verschil tussen het budget en de kosten, in de periode tot en met 2024, betreft vooral gerealiseerde resultaten vanwege de extramuralisering van cliënten naar beschermd thuis. Het aandeel Ede hierin is grotendeels al bij de ombuigingen verwerkt. In 2025 stijgen de prijzen enigszins als gevolg van het kostprijsonderzoek in het inkoopproces en is het vooral de volumetoename die ervoor zorgt dat kosten en budget met elkaar in evenwicht komen. De eerder gerealiseerde voordelen van de extramuralisatie zijn ingezet voor een stijgende zorgvraag.

<i>Hervormingsagenda Jeugd</i>	€ 180.000 V
<i>Voorstel tot resultaatbestemming</i>	€ 180.000 N

Voor de lange termijn is een Hervormingsagenda Jeugd opgesteld, waarmee in de komende vijf jaar wordt toegewerkt naar een duurzaam en beheersbaar stelsel. De Hervormingsagenda is niet vrijblijvend. De maatregelen in de agenda moeten landelijk gaan leiden tot een kostenbesparing. Voor de Hervormingsagenda Jeugd zijn in 2025 niet alle middelen benut. Voor een deel had dit te maken met personele wisselingen in de aansturing van het dossier Jeugd. De middelen die in 2025 niet zijn besteed willen we in 2026 gebruiken voor een extra impuls gericht op uitbreiding van het collectieve aanbod in het voorveld. Daarnaast zetten we deze middelen in voor het versterken van de beweging Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). Er wordt voorgesteld om het voordeel over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

<i>Bedrijfsvoering Jeugd en regionale projecten (Proeftuin)</i>	€ 200.000 V
---	-------------

Het positieve resultaat op de bedrijfsvoeringskosten binnen JeugdFV wordt grotendeels verklaard door het feit dat de beoogde formatie pas in de loop van het jaar volledig is ingevuld. Hierdoor zijn gedurende een deel van het jaar lagere personeelslasten gerealiseerd dan begroot. Een aanvullend onderdeel van dit resultaat betreft de regionale pilot Proeftuin 2025/Regionaal Veiligheidsteam. Voor deze pilot kon de gemeentelijke bijdrage achterwege blijven, aangezien een deel van de uitgaven kon worden verantwoord binnen de zorgkosten. Daarnaast bleken de subsidievoorwaarden ruimer dan vooraf was ingeschat, wat eveneens een dempend effect had op de benodigde gemeentelijke inzet. Tot slot is het project in 2025 in een aantal Gelderse gemeenten beëindigd, waardoor geen verdere kosten zijn gemaakt. Hierbij wordt opgemerkt dat dit tegelijkertijd heeft geleid tot een stijging van de kosten voor maatwerkvoorzieningen. Een nadere toelichting hierop is hieronder opgenomen.

<i>Meerkosten Oekraïne sociaal domein</i>	€ 220.000 N
---	-------------

Gemeenten dragen de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Wmo-ondersteuning, de jeugdhulp op grond van de Jeugdwet, de JGZ-basistaken, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek voor Oekraïense ontheemden. De hogere uitgaven binnen de jeugdzorg wordt voor € 220.000 verklaard door zorgkosten voor Oekraïense kinderen. Binnen programma 8 (Algemene middelen) is sprake van een voordeel. Dit voordeel betreft de via de decembercirculaire 2025 ontvangen aanvullende middelen ter dekking van de meerkosten Oekraïne binnen het sociaal domein, voor een bedrag van € 143.000.

<i>Maatwerkvoorzieningen Jeugd - zorgkosten</i>	€ 2.340.000 N
---	---------------

De druk op de jeugdhulp blijft landelijk en ook in Ede onverminderd hoog. Het beroep op specialistische jeugdzorg en het beroep op lichtere zorgvormen is toegenomen. Meer jeugdigen krijgen jeugdzorg dan tien jaar geleden: het aantal trajecten per jeugdige is toegenomen, en de trajecten zijn duurder en duren langer. Hierdoor blijven we ook een toename zien in kosten. Inmiddels ontvangt landelijk 1 op de 7 kinderen een vorm van jeugdzorg. We hebben inmiddels goed zicht op welke factoren bijdragen aan de toename van jeugdhulp. Een aantal maatregelen hebben we reeds genomen om meer grip te krijgen op onze uitgaven. Daarnaast hebben we diverse maatregelen in beeld die we vervolgens kunnen inzetten. Hierbij moeten we prioriteren om de maatregelen uitvoerbaar te houden voor in- en externe medewerkers.

Voor de ontwikkeling van de (zorg)vraag in het Sociaal Domein zijn we vanaf 2024 bezig met het ontwikkelen van voorspelmodellen. Mogelijke financiële knelpunten komen in beeld door de voorspelde vraag af te zetten tegenover het beschikbare budget. In het model vindt een historische tijdreeksanalyse plaats die aangevuld wordt met het voortschrijdend gemiddelde (trendlijn). Doorontwikkeling is nodig om jaarlijks in de perspectiefnota en de programmabegroting de budgetten te actualiseren en om te buigen als dit bestuurlijk gewenst is. In de komende Perspectiefnota komen we met een nadere analyse van structurele knelpunten, waarbij we ook opnieuw kijken of de huidige fasering van ombuigingen nog aansluit bij het tempo van de

hervormingsagenda en de regiemaatregelen. Dan nemen we ook de verwachte volumestijging over 2026 mee die het rapport 'Groeipijn' van de commissie Van Ark voorziet.

Bij het opstellen van de begroting (€ 44 miljoen) zijn we uitgegaan van een zekere bandbreedte. Hierbij is niet de maximale variant gehanteerd, waarmee een deel van het tekort verklaard wordt.

Medio 2025 lag de prognose van de zorgkosten vanuit het knooppunt (€ 48 miljoen) fors hoger dan de begroting. Deze prognose maakt onderdeel uit van de reguliere monitoring en dient primair als signaleringsinstrument. Dit kwam omdat aanbieders over de eerste vier maanden sneller factureerden dan andere jaren, waardoor de extrapolatie een te fors beeld van de zorgkosten te zien gaf.

We zien terugkijkend dat de regionale zorgkosten (€ 46 miljoen over 2025) zich anders heeft ontwikkeld dan de geraamde landelijke gemiddelden. Dit is vooral zichtbaar op een toename van intensievere zorg. Het verschil ten opzichte van de begroting wordt hieronder nader verklaard.

Het huidige tekort in de jaarrekening 2025 is zichtbaar op alle onderdelen van de ambulante jeugdhulp, verblijf en veiligheid. We zien een daling (-3,2%) in het aantal kinderen dat specialistische, ambulante behandeling krijgt. Tegelijkertijd zien we dat de intensiteit van de behandeling (het gemiddeld aantal behandelminuten en daarmee de kosten) van de wel verwezen kinderen toeneemt. Bij begeleiding speelt wel een groei (13,2%) van het aantal jeugdigen. Bij verblijf zien we het aantal jeugdigen dalen (-3%), maar stijgen de kosten door intensieve verblijfstrajecten. Het aantal jeugdigen in Jeugdzorgplus dat (tijdelijk) gesloten zit is in 2024 toegenomen en gehele jaar 2025 relatief hoog gebleven, gemiddeld zaten de jeugdigen dus langer in de gesloten jeugdzorg. Ook zien we een stijging van het aantal jeugdigen in de klinische GGZ. Bij Veiligheid zagen we tot april het aantal jeugdigen met voogdij en onder toezichtstelling dalen, vanaf het stoppen met het regionaal veiligheidsteam (RVT) stijgen de aantallen weer.

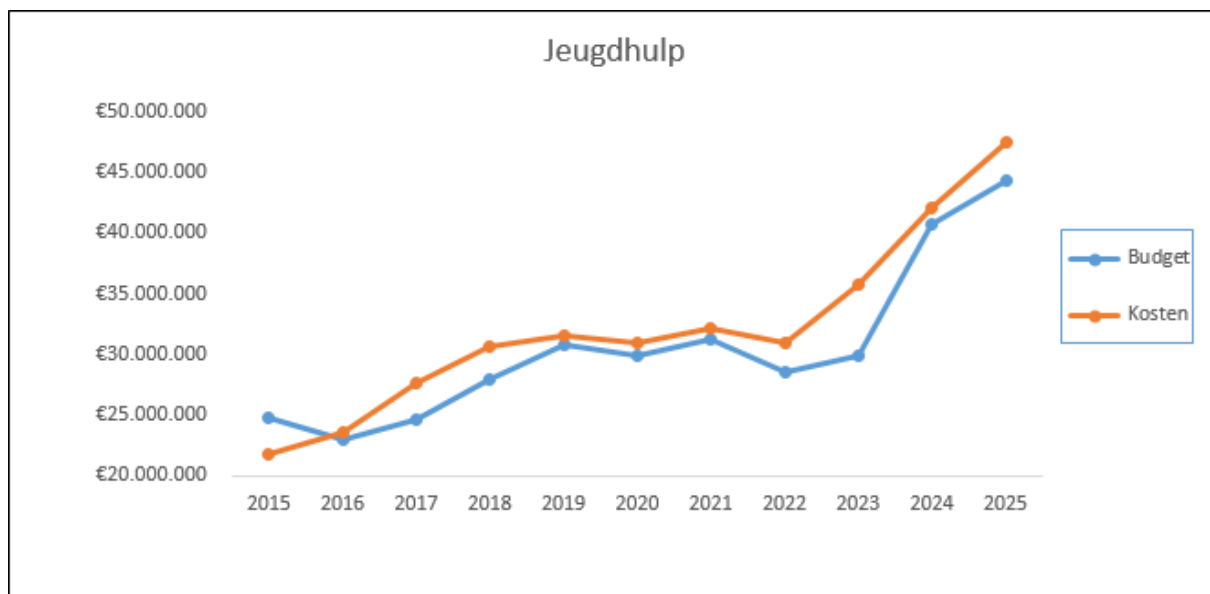
Voor de verwachte stabilisatie van verblijf en veiligheid hebben we bij de Perspectiefnota 2026 extra middelen vanaf 2025 ontvangen. Het in 2025 tijdelijk stoppen van het regionaal veiligheidsteam (RVT) laat de kosten van het aantal ondertoezichtstellingen (tijdelijk) stijgen. Het stoppen had te maken met het ontbreken van structurele financiering, personele krapte en onduidelijkheid over de landelijke kaders maakten de randvoorwaarden waarbinnen gewerkt werd zeer onzeker. Deze werkwijze bleek ook juridisch gezien te kwetsbaar, met name in de rechtsbescherming van de betrokkenen, waardoor is besloten de huidige RvT in het Gelderse deel van de proeftuin te staken. Gewerkt wordt aan een herstart van de RvT in 2026 waarbij we inzetten op het oplossen van de aanwezige knelpunten conform de werkwijze in het Utrechtse deel van de proeftuin. Waarbij we scherp en concreet taken, rollen en processen beschrijven.

Op Verblijf moeten we ook rekening gaan houden met hogere kosten door de kleinschaligheid van de Essentiële Functies omdat er meer individuele begeleiding nodig is per locatie en er minder kinderen wonen. Bepaalde gespecialiseerde zorgvoorzieningen zijn essentieel en moeten blijven bestaan, ook al worden er minder kinderen opgevangen. Bijvoorbeeld crisisopvang of behandelgroepen voor specifieke problematiek. Deze voorzieningen hebben vaste kosten (personeel, gebouwen) en kunnen dus niet zomaar goedkoper worden. Effecten van deze ontwikkelingen zijn nieuw en dus niet te relateren aan historische trends.

Voor wat betreft verwijzingen die via de gemeente verlopen voeren we actieve regie waarin we in 2026 de werkwijze aanscherpen. Op een groot deel van de verwijzingen is dat echter niet mogelijk. Zo kunnen onder andere (huis)artsen en Gecertificeerde Instellingen direct verwijzen naar GGZ. Deze verwijzingen lopen soms ook langjarig door. In 2026 implementeren we hiervoor een werkwijze om deze langlopende verwijzingen te onderbreken. Daarnaast investeren we verder in de SOJ-functie waarbij we een professional dicht bij de huisarts positioneren om verwijzingen gericht vorm te geven.

Jeugdhulp - budget en kosten op zorgjaar: (2015-2025)

Als we de werkelijk betaalde kosten van Jeugdhulp uitzetten op het zorgjaar, dan ontstaat het volgende beeld:

Het bovenstaande beeld laat zien dat kosten nog altijd op het budget vooruitlopen. De toename aan jeugdhulp kent vele oorzaken die voor een deel ook binnen andere domeinen hun oorsprong kennen. Denk aan bestaanszekerheid, relatieproblemen of huisvestingsproblematiek. Ook de zogenoemde prestatiesamenleving en individualisering speelt een rol naast de negatieve effecten van de COVID-pandemie.

In Ede zijn al vroeg een aantal maatregelen genomen die sterk hebben bijgedragen aan het afnemen van met name residentiële hulp. Dat heeft ertoe geleid dat de kosten tussen 2018 en 2022 relatief stabiel waren. De effecten van de genomen maatregelen hebben in 2022 hun maximale potentieel bereikt waarna we zien dat de kosten weer sterk toenemen.

Tegelijkertijd zijn de uitgaven aan ambulante jeugdhulp en landelijke jeugdhulp verder toegenomen. Met name uitgaven voor ambulante jeugdhulp zijn toegenomen, ook na 2022. Dat leidt ertoe dat de totale uitgaven aan jeugdhulp na een ogenschijnlijke stabilisatie weer zijn gaan stijgen. In werkelijkheid was echter geen sprake van stabilisatie, maar van twee bewegingen die elkaar tijdelijk ophieven.

Maatwerkvoorzieningen Jeugd - zorgkosten vorige jaren

€ 460.000 N

Op twee momenten zijn er afrekeningen van JeugdFV voor zorgkosten 2024 ontvangen voor een totaalbedrag van € 460.000. Bij de Jaarrekening 2024 was dit nog niet zichtbaar, waardoor ook de begroting 2025 niet is aangepast en nu tot een incidenteel nadeel leidt.

Maatwerkvoorzieningen Jeugd - zorgkosten PGB

€ 100.000 N

De raming voor de persoonsgebonden budgetten (PGB) is afgeleid van het beeld van de Jaarrekening 2024. Uit de afrekening 2025 van de Sociale Verzekering Bank (SVB) zien we het gebruik van PGB iets toenemen, waardoor een tekort zichtbaar wordt van € 100.000.

Krachtgezinnen Jeugd

€ 430.000 N

Het lokaal inzetten op krachtgezinnen draagt bij aan het realiseren van onze visie. Het normaliseert en kan zwaardere inzet van zorg via de maatwerkvoorzieningen voorkomen. Daarmee is de groei een gewenste ontwikkeling. In 2026 wordt deze preventieve inzet onderdeel van de begroting en gefinancierd vanuit de verwachte besparing op maatwerkvoorzieningen.

Productgroep Werk en participatie

Doel

Alle inwoners doen mee aan de Edese samenleving, bij voorkeur via duurzaam betaald werk.

Ketenpartners

We werken samen met Werkkracht, UWV, (Pro/VSO-)onderwijs en aanbieders van arbeidsmatige dagbesteding. Voor het stimuleren van een inclusieve arbeidsmarkt werkt de gemeente Ede bestuurlijk samen met regiogemeenten, UWV, onderwijs en werkgevers- en werknemersorganisaties in de overlegtafel Regionaal Werkbedrijf (RWB).

Voor de arbeidsmarktregio FoodValley fungeert Ede als centrumgemeente.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Visie sociaal Ede 2040](#) (2024)
- [Regiovisie Beschermd Wonen en Beschermd Thuis in de Valleiregio \(2024 t/m 2029\)](#)
- [Gezond Vertrouwen - Integraal beleidskader preventie, toezicht en handhaving Sociaal Domein 2024 - 2027](#) (2024)
- [Meedoen voor elkaar - Beleidsvisie Werk en Participatie 2022 -2025](#) (2021)
- [Evaluatie fraude- en handhavingsbeleid Participatiewet 2015 -2018](#) (2019)
- [Ontwerp Participatiebedrijf Ede](#) (2016)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel Prestaties	Bereiken van duurzaam, betaald werk voor de brede doelgroep van de Participatiewet. • Meer werkgevers bieden duurzame kansen en mogelijkheden aan de werkzoekenden met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt (zoals statushouders, mensen met een beperking). → • Wij zorgen voor meer transparantie in het aanbod van alle vacatures en werkzoekenden, waardoor matching en duurzame plaatsing van werkzoekenden efficiënter wordt gerealiseerd. → • Wegnemen van drempels om te wisselen vanuit dagbesteding of uitkering naar betaald werk. → • In de arbeidsmarktregio in planvorming en projecten aansluiting maken met de regionale Human Capital Agenda. →
Subdoel Prestaties	Inwoners in de uitkering die tijdelijk niet werken of tijdelijk niet naar school gaan doen mee in de Edese samenleving. • Met Werkkracht en partners in de sociale basis afspraken maken over participatie van inwoners die (nog) niet kunnen werken. ✓ • Met Werkkracht en maatschappelijke partners bevorderen van vitaliteit door inwoners te stimuleren te sporten en hun kennis over gezonde voeding te vergroten. ✓
Subdoel Prestaties	Meer inwoners buiten de doelgroep van de Participatiewet stromen door naar werk. • Door middel van (her)indicatiestelling WMO krijgen inwoners met arbeidsmatige dagbesteding of uitstromers uit het speciaal onderwijs een passend aanbod om hun arbeidsvermogen te onderzoeken en te ontwikkelen bij Werkkracht. → • Kandidaten zonder arbeidsvermogen stromen door of terug naar arbeidsmatige dagbesteding. →

Subdoel	Ontwikkelen en inrichten van het Werkcentrum in de arbeidsmarktregio Foodvalley.				
Prestaties	- Inbedden van het Werkgeversservicepunt in het Werkcentrum Foodvalley vanuit het principe van 'no wrong door'. - Samen met het UWV organiseren van de gidsfunctie integrale dienstverlening voor inwoners werkgevers, werkzoekenden en werkenden met een van-werk-naar-werk-wens. - In samenwerking met werkgevers, gemeenten/UWV, onderwijs en private bemiddelaars nieuwe trajecten en aanpakken ontwikkelen met hulp van Rijksmiddelen. - Structureel borgen van een gezamenlijke publiek-private governance.	→	→	→	→

Indicatoren

Beeldindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Omvang bijstandsgerechtigden met ontheffing arbeidsplicht	-	222	233	248	270	269	n.v.t.
Omvang aantal inwoners in het Doelgroepenregister	-	354	374	447	473	473	n.v.t.
Omvang indicaties Nieuw Beschut werk	-	37	40	52	58	71	n.v.t.
Omvang aantal medewerkers in de Sociale Werkvoorziening	-	311	280	262	242	227	n.v.t.
Totaal aantal mensen werkzaam in gesubsidieerde arbeid	-	470	490	484	472	473	n.v.t.
Aantal inwoners geregistreerd in het doelgroepregister met een uitkering op grond van de Participatiewet	147	181	193	217	211	203	n.v.t.

Effectindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aantal arbeidsplaatsen met loonkostensubsidie banenafpraak	-	140	186	177	205	211	210

Prestatie-indicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aantal beschutte werkplekken Beschut Werk BV met loonkostensubsidie	11	17	19	22	25	33	36
Aantal huishoudens dat volledig uitstroomt naar werk vanuit de bijstand	165	203	191	138	144	151	150
Aantal huishoudens met bijstand dat uitstroomt naar parttime werk	-	67	78	97	91	139	105

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve Actuele begroting begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	21.774 N	18.545 N	22.722 N	21.427 N	1.295 V
Baten	5.082 V	1.189 V	2.518 V	3.025 V	507 V
Saldo van baten en lasten	16.692 N	17.356 N	20.204 N	18.402 N	1.802 V
Storting reserve	2.077 N	0 N	2.194 N	3.954 N	1.760 N
Onttrekking reserve	2.188 V	0 V	2.845 V	2.929 V	84 V
Resultaat	16.581 N	17.356 N	19.553 N	19.427 N	126 V

Toelichting

Vangnetbanen

€ 75.000 V

Een vangnetbaan is bedoeld voor werkzoekenden die niet of nauwelijks in staat zijn zelfstandig regulier werk te verkrijgen, bijvoorbeeld als gevolg van een arbeidsbeperking of langdurige werkloosheid. De ondersteuning vindt doorgaans plaats in de vorm van een gesubsidieerde dienstbetrekking waarbij de gemeente een deel van de loonkosten compenseert, dan wel via plaatsing binnen de sociale werkvoorziening. De regeling heeft tot

doel de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen en participatie in het arbeidsproces te bevorderen. De betreffende regeling is inmiddels beëindigd. Er vinden geen nieuwe instroommomenten meer plaats; uitsluitend bestaande deelnemers stromen geleidelijk uit. Hierdoor neemt het aantal personen dat nog gebruikmaakt van de regeling af, hetgeen resulteert in lagere lasten en daarmee een positief financieel effect.

Volwasseneneducatie

€ 126.000 V

Op Volwasseneneducatie ontstaat een voordeel van € 126.000 doordat het actieprogramma Tel mee met Taal (2020–2024) per abuis structureel in de begroting is blijven staan. Het Rijk heeft in 2025 opnieuw tijdelijke middelen beschikbaar gesteld voor 2025-2028. Door het onterecht structureel opnemen van het eerdere programma ontstaat in de programmarekening het voordeel van € 126.000. In de Perspectiefnota 2027-2030 wordt dit gecorrigeerd en vloeit het structurele budget vanaf 2026 terug naar de algemene middelen.

Arbeidsmarktregio

€ 192.000 N

In 2025 heeft Gemeente Ede als centrumgemeente rijksmiddelen ontvangen en ingezet voor regionale arbeidsmarktprojecten en dienstverlening binnen de Arbeidsmarktregio. De regionale samenwerking is voortgezet, waarbij activiteiten deels later of in beperktere omvang zijn uitgevoerd door afstemming op de actuele behoefte, beschikbare capaciteit en de voorbereiding op de oprichting van het Regionaal Werkcentrum. Hierdoor zijn de werkelijke lasten aanzienlijk lager uitgevallen dan begroot (€ 1.107.000 voordeel). Daarnaast zijn aanvullende baten gerealiseerd (€ 377.000 voordeel) die niet waren opgenomen in het actuele budget. Mede op basis van deze positieve resultaten in de lasten en baten is in totaal € 1.676.000 gestort in de reserve Arbeidsmarktregio. Deze middelen blijven beschikbaar in 2026 en worden via het Regionaal Werk Bedrijf ingezet voor regionale projecten met als doel om de vraag naar personeel en het aanbod van alle werkzoekenden in de arbeidsmarktregio Foodvalley zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.

Bovengenoemde mutaties leiden tot een nadeel van € 192.000. Hier tegenover staat een voordeel in programma 8 - Algemene middelen. Dit voordeel betreft de, via de decembercirculaire 2025, ontvangen extra middelen voor versterking van de regionale dienstverlening. Ede ontvangt voor de Arbeidsmarktregio een tijdelijk impulsbudget voor de ontwikkeling van gezamenlijke regionale dienstverlening (€ 157.000) en aanvullende middelen voor informatievoorziening en dienstverlening aan EU-arbeidsmigranten in het kader van project Work in NL (€ 36.000).

Bijdrage Schakelroute

€ 105.000 V

De Schakelroute is een samenwerkingsprogramma dat jongeren helpt terug te keren naar onderwijs of werk. De gemeente Ede financiert dit traject en werkt hierin samen met onder meer Aeres MBO en Stichting Christelijke Scholengemeenschap Het Streek. Daarnaast ontvangt de gemeente bijdragen van andere betrokken partijen. Omdat deze bijdragen niet waren begroot, is in de jaarrekening een batenvoordeel van € 105.000 ontstaan.

Productgroep Inkomensvoorziening

Doel

Ondersteuning van inwoners om bestaanszekerheid te bevorderen.

Rechtmatig en doelmatig verstrekken van een uitkering op grond van de Participatiewet, IOAW en IOAZ en financiële ondersteuning van zelfstandigen op grond van het Bijstandsbesluit zelfstandigen (Bbz).

Ketenpartners

We werken samen met Werkkracht Ede B.V.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Visie sociaal Ede 2040](#) (2024)
- [Gezond Vertrouwen - Integraal beleidskader preventie, toezicht en handhaving Sociaal Domein 2024 - 2027](#) (2024)
- [Meedoen voor elkaar - Beleidsvisie Werk en Participatie 2022 - 2025](#) (2021)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Inwoners die (nog) niet zelfstandig in hun inkomen kunnen voorzien hebben een tijdelijk vangnet in de vorm van een uitkering op grond van de Participatiewet.	
Prestaties	• Inkomensondersteuning verbinden met het bevorderen van bestaanszekerheid. • Maatwerk bieden voor inwoners met een complexe ondersteuningsbehoefte. • Begrijpelijk informeren van de inwoner over hoe de ondersteuning eruit ziet en met welke rechten en plichten deze gepaard gaat. • Regelmatig voeren van gesprekken met de inwoner waarbij een check op de afspraken over en weer wordt gedaan en de nodige handelingen verrichten om de ondersteuning af te stemmen op de inwoner.	

Indicatoren

Beeldindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aantal huishoudens dat in een jaar een of meerdere bedragen bijzondere bijstand of een minimaregeling heeft ontvangen <i>Aantal op 1 januari van de kalenderjaren. Inclusief Collectieve Ziektekostenverzekering. * Exclusief energietoeslag.</i>	3.690	3.544	3.404*	3.438*	3.548*	3.636	n.v.t.
Aantal inwoners (op 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder) dat een bijstandsuitkering ontvangt	29,7	23,2	22,7	20,6	22,1	20,7	n.v.t.
Aantal inwoners met een WW-uitkering (per 1.000 inwoners van 15 - 74 jaar)	13,1	11,4	8,9	9,6	7,1	9,2	n.v.t.
Totaal aantal huishoudens instroom uitkering	562	416	361	433	455	504	n.v.t.
Totaal aantal huishoudens uitstroom uitkering	462	507	414	427	433	454	n.v.t.

Effectindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aantal huishoudens in de bijstand met parttime inkomsten uit werk	317	288	286	299	291	311	310
Aantal huishoudens dat een bijstandsuitkering ontvangt; periode	2.235	2.192	2.030	2.050	2.070	2.162	2.040
Aantal huishoudens dat een bijstandsuitkering ontvangt; peildatum 31 december	1.814	1.723	1.670	1.676	1.698	1.748	1.660
Preventiequote (aantal instroom in de uitkering op aantal aanvragen) <i>Percentage.</i>	25,2	29,2	26,2	27,6	25,2	26,1	26
Aantal beëindigingen uitkering door handhaving	32	40	31	38	39	41	36
Aantal huishoudens met opgelegde maatregelen <i>Korting op uitkering, inclusief maatregel 0%.</i>	17	17	29	17	28	21	20

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	36.318 N	34.143 N	39.270 N	39.624 N	354 N
Baten	31.935 V	30.033 V	34.143 V	34.420 V	277 V
Saldo van baten en lasten	4.383 N	4.110 N	5.128 N	5.204 N	77 N
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	0 V	0 V	0 V	0 V	0 V
Resultaat	4.383 N	4.110 N	5.128 N	5.204 N	77 N

Toelichting

Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)

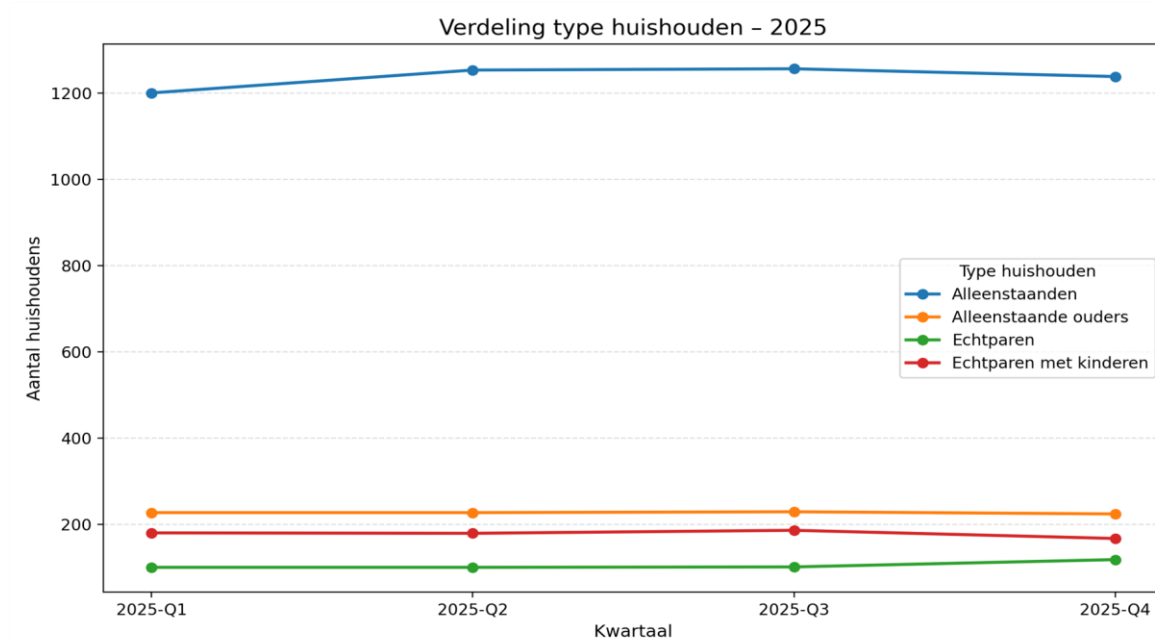
€ 350.000 N

In 2025 zien we een duidelijke verschuiving in de samenstelling en dynamiek van het uitkeringsbestand. Het aantal huishoudens met een uitkering neemt niet alleen toe, maar de duur van de uitkeringen verlengt zich. Het aandeel cliënten dat korter dan een jaar gebruikmaakt van een uitkering daalt, terwijl de groepen met een uitkeringsduur van een jaar en langer juist toenemen. Daarmee wordt het bestand structureel zwaarder en neemt de gemiddelde tijd dat een cliënt een uitkering ontvangt toe.

Daarnaast groeit vooral het aantal cliënten in de leeftijdsgroepen ouder dan 27 jaar. Deze groepen kennen een lagere uitstroom naar werk en een hogere kans op langdurige afhankelijkheid, wat de totale uitkeringslast verhoogt. Een vergelijkbare ontwikkeling zien we bij de huishoudens-samenstelling: het aantal alleenstaanden stijgt verder. Alleenstaanden vormen een doelgroep met relatief hoge inkomensonzekerheid en een grotere kans op langdurige ondersteuning, mede door stijgende woon- en energielasten en beperkte arbeidsmarktperspectieven. Zie ook onderstaande afbeelding.

Ook de instroom- en uitstroomverhouding draagt bij aan de kostenstijging. In drie van de vier kwartalen ligt de instroom hoger dan de uitstroom, waardoor het totale bestand toeneemt. Tegelijkertijd blijft de uitstroom naar werk in het tweede en derde kwartaal achter. Dit betekent dat cliënten gemiddeld langer in de uitkering blijven, waardoor de uitgaven gedurende het jaar oplopen.

Ondanks deze factoren valt de overschrijding van het begrote budget relatief beperkt uit: de afwijking op de uitkeringslasten bedraagt slechts 0,9% van het totaal. Deze combinatie van een groter bestand, veranderde samenstelling, langere uitkeringsduur en minder uitstroom leidt er dus toe dat de uitgaven iets boven het begrote budget uitkomen, maar binnen een beheersbare marge blijven.

Technische correctie debiteurenstand

€ 270.000 V

Bij de periodieke aansluiting van de debiteurenadministratie sociaal domein is een administratieve correctie verwerkt op de openstaande vorderingen. De sub administratie registreert ontvangsten op kasbasis, waarbij in de financiële administratie openstaande vorderingen, in lijn met de verslaggevingsregels, op de balans worden verantwoord. De debiteurenstand is in 2025 met € 270.000 toegenomen; deze stijging wordt boekhoudkundig als opbrengst in de exploitatie verantwoord. Het betreft geen extra inkomsten maar betreft een stijging van de debiteuren die ontstaan door, onder andere, het moeten terugbetalen van uitkeringsgelden en leenbijstand. Voor mogelijke oninbaarheid is een voorziening dubieuze debiteuren aanwezig. De mutatie hierin bedraagt € 30.000 nadelig. De voorziening wordt als toereikend beoordeeld.

Doel programma

Een gezonde economie met voldoende werkgelegenheid, ruimte voor innovatie en ondernemerschap. Belangrijke bouwstenen daarvoor zijn een aantrekkelijk vestigingsklimaat met goede bereikbaarheid voor alle modaliteiten, een goed functionerende arbeidsmarkt en een sterk innovatie-ecosysteem rond food. Als Ede aantrekkelijk is voor bedrijven, instellingen en talent is dat positief voor de inwoners van Ede: er ontstaan (meer) banen, ontwikkelmogelijkheden en er is sprake van economische dynamiek.

Ontwikkelingen in 2025

Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid

Het wordt steeds drukker op wegen en fietspaden in Ede. De woningbouwopgave draagt bij aan de verdere groei van het verkeer. Veel van de gemaakte ritten zijn korte ritten waardoor de noodzaak om langzaam verkeer te stimuleren (zoals lopen en fietsen) belangrijker wordt.

Het aantal verkeersongevallen met letsel is gestegen. Het is nodig om verder te onderzoeken waar dat aan ligt om dit gericht te kunnen aanpakken.

Op landelijk niveau wordt onderzocht hoe de spoorcorridor tussen Utrecht, Arnhem en Duitsland toekomstbestendig gemaakt kan worden, vooral door meer ruimte voor internationaal treinverkeer mogelijk te maken. De regionale bereikbaarheid per spoor staat daardoor mogelijk onder druk.

Deelmobiliteit wordt steeds normaler. Landelijk trekken overheden steeds meer regie naar zich toe om deelmobiliteit te stimuleren. Dit zorgt voor meer aanbod op straat. Ook in Ede is dat het geval.

De slepende stikstofproblematiek heeft een remmend effect op de realisatie van mobiliteitsprojecten.

Economie

De groei van de economie in Nederland is in 2025 uitgekomen op 2% en dat is hoger dan verwacht. Ondanks de onrust in de wereld(handel) is de Nederlandse export gegroeid, vooral naar EU-landen. Verder zijn de consumptieve en overheidsuitgaven toegenomen. De groei van de consumptieve uitgaven hangt samen met de opnieuw sterk gestegen loonkosten. Die hogere kosten zijn weer het gevolg van de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt.

Het rapport 'De route naar toekomstige welvaart' van Peter Wennink benadrukt de noodzaak werk te maken van de concurrentiekracht van de Nederlandse economie. Daarbij is een grote rol weggelegd voor regio's, door te investeren in een sterker vestigingsklimaat.

De krapte aan ruimte voor werken vraagt om aandacht voor specifieke sectoren en vestigingsmilieus. Vanuit de provincie Gelderland wordt gestuurd op voldoende ruimte voor bedrijvigheid met een hogere milieubelasting, zodat we ruimte behouden voor de transitie naar een circulaire economie.

Als reactie op de arbeidsmarktkrapte worden vaardigheden een steeds belangrijker selectie- en ontwikkelcriterium. De doorlopende digitalisering, dataficering (AI) en technologische innovatie zorgen in het

bijzonder voor een groeiend belang van digitale vaardigheden. Bedrijven proberen zich hieraan aan te passen, wat een grotere opgave is voor het kleinere mkb.

Financieel overzicht programma

	Rekening 2024*	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x € 1.000 Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten					
Economische Ontwikkeling	4.774 N	4.000 N	4.149 N	4.234 N	85 N
Uitgifte Bedrijfslocaties	12.109 N	9.427 N	2.941 N	12.747 N	9.806 N
Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid	4.125 N	4.945 N	4.908 N	4.446 N	462 V
Totaal lasten	21.007 N	18.372 N	11.998 N	21.427 N	9.429 N
Baten					
Economische Ontwikkeling	1.284 V	617 V	711 V	1.104 V	393 V
Uitgifte Bedrijfslocaties	17.089 V	9.231 V	5.769 V	17.490 V	11.721 V
Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid	1.927 V	1.637 V	2.202 V	2.425 V	223 V
Totaal baten	20.300 V	11.485 V	8.683 V	21.018 V	12.336 V
Saldo van baten en lasten	707 N	6.887 N	3.315 N	408 N	2.907 V
Storting reserve	57 V	93 V	4.971 N	5.003 N	32 N
Ottrekking reserve	809 V	131 V	649 V	392 V	257 N
Resultaat	158 V	6.663 N	7.637 N	5.019 N	2.618 V

* Er heeft een verschuiving plaatsgevonden van een product tussen de productgroepen Uitgifte bedrijfslocaties (programma 4) en Woningmarkt (programma 5), waardoor de cijfers in kolom Rekening 2024 niet te vergelijken zijn met de cijfers in de Programmarekening 2024.

Productgroep Economische ontwikkeling

Doel

Voldoende en passende bedrijvigheid, dynamiek en investeringen in Ede, zowel over de volle breedte van de Edese economie als specifiek voor de agrifoodsector. Denk daarbij aan kennisontwikkeling voor de innovatie bij productie en vermarkting van duurzaam voedsel. Daarnaast streven we naar een goed functionerende arbeidsmarkt, waar vraag en aanbod in balans zijn.

Ketenpartners

Wij werken binnen het product Economie samen met onder andere: Regio Foodvalley, provincie Gelderland, OostNL, Foodvalley NL, VNO-NCW, UWV, WUR, Aeres Groep, COG, CHE, FOV, EBC (Edes Bedrijfs Contact), het Inclusief Ondernemers Netwerk (ION) en overige bedrijventerrein- en winkeliersverenigingen.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Ontwikkelperspectief Stationskwartier Ede-Wageningen](#) (2025)
- [Kantorenstrategie Regio Foodvalley 2025-2030](#) (2025)
- [Ontwerp Ontwikkeldkader Ede-Stad](#) (2025)
- [Voedsel dichtbij, leidende principes](#) (2023)
- [Uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme 2024-2027](#) (2023)
- [Omgevingsvisie Ede 2040](#) (2022)
- [Actieplan Economie Ede 2022-2026](#) (2022)
- [Regionaal Programma Werklocaties Regio Foodvalley 2022 – 2026](#)
- [Ede Centrum Groen en Gastvrij 2030 - We houden koers](#) (2021)

- ## Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Programmarekening 2025

Subdoel	Ede heeft een levendig centrum.	
Prestaties	• Samen met partners werken wij de Visie Ede Centrum, Groen & Gastvrij 2030 uit. • Wij sturen op professionalisering en samenwerking in Platform Ede Centrum. • Wij stimuleren en regisseren de transformatie naar woningen. • Via het nieuwe mobiliteitsfonds maken we mobiliteitsoplossingen (deelmobiliteit, (fiets)parkeren e.d.) mogelijk. • Wij vergroenen en verbeteren de inrichting van de Marktstraat. • We zetten jaarlijks een ruim budget in voor het herstel van historische gevels. • Wij maken een Wijkwarmteplan voor Ede-Centrum. • We maken met ondernemers een plan voor de aanloopgebieden De Doelen, het Maandereind en Nieuwe Stationsstraat.	✓ ✓ ✓ → → ✓ ✓ ✓
Subdoel	Ede is in 2025 een gemeente waar alles rond voedsel samenkomt waardoor bedrijven en organisaties zich hier graag vestigen.	
Prestaties	• Stimuleren van korte voedselketens ten behoeve van het creëren van marktkansen voor Edese (agrarische) ondernemers en het verbinden van Edenaren met het buitengebied. • Stimulering samenwerking en Food-educatie en informatie op scholen, bij evenementen en bij recreatieve activiteiten. • Stimuleren van duurzaam en innovatief ondernemerschap (MKB) in de hele voedselketen ten behoeve van een robuuste en toekomstbestendige agrifoodsector.	✓ ✓ ✓
Subdoel	Een goed functionerende arbeidsmarkt waarin Ondernemers, Onderwijs en Overheid elkaar versterken vanuit de Human Capital Agenda.	
Prestaties	• Samen met regio FoodValley zetten wij bij het MKB in op leercultuur, strategische personeelsplanning, arbeidsproductiviteit en arbeidsmobiliteit. • Wij bieden werkgevers (regionale) bijeenkomsten aan, gericht op het binden en boeien van werknemers, sociale innovatie, bedrijfsvitaliteit en goed werkgeverschap. • Wij stimuleren werkgevers om onbenut arbeidspotentieel (onder andere gepensioneerden, deeltijders, statushouders) maximaal in te zetten.	✓ ✓ ✓
Subdoel	Meer jong (top)talent kiest voor Ede, en de regio.	
Prestaties	• Bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals de stationsomgeving zetten wij in op het realiseren van een dynamische werk- en woonomgeving die sterke aantrekkingskracht heeft op talent. • Wij maken het aantrekkelijker om in Ede en Regio Foodvalley te komen en blijven werken. • Via het Project 'The Boardroom' zorgen wij ervoor dat jongeren kennismaken met het ondernemerschap. • Wij onderzoeken met Regio Foodvalley de mogelijkheden van een regionaal traineeship.	✓ ✓ ✓ ✓

Subdoel	Verminderen personeelstekort bij krapteberoepen en het inzetten op een Leven Lang Ontwikkelen (LLO).	
Prestaties	- Wij bieden ondernemers regionale scholingsvouchers voor leven lang ontwikkelen (LLO) waardoor inwoners flexibel en duurzaam inzetbaar blijven voor werk. ✓ - Wij dragen bij aan de ontwikkeling van 'Platform-E' waarin ondernemers scholings- en werkmogelijkheden binnen de energietransitie aanbieden. ✓ - Samen met ondernemers en onderwijs bieden wij kennismaking-/oriëntatieprogramma's voor leerlingen/jongeren binnen de branche techniek. ✓	
Subdoel	Meer bedrijven/organisaties zetten in op Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).	
Prestaties	- Via het 'Koploperproject' helpen wij (MKB)ondernemers om programmatisch in te zetten op MVO en duurzaamheid. ✓ - Via een lokaal/regionaal netwerk van MVO bedrijven/organisaties stimuleren wij kennis deling en samenwerking. ✓	

Indicatoren

Beeldindicatoren			Waarde 31-12				Streefw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage nieuwe bedrijven in Ede	13,3	13,6	14,8	13,5	14,8	n.n.b.	n.v.t.
<i>Aandeel nieuwe gestarte bedrijven (ten opzichte van totaal aantal bedrijven).</i>							
Percentage ontwikkeling aantal bedrijven gemeente Ede	4,1	3,7	6,5	5,2	5,4	n.n.b.	n.v.t.
<i>Jaarlijkse groei van het aantal bedrijven in gemeente Ede.</i>							
Percentage leegstaand winkelvloeroppervlak in Ede-Centrum	16,7	17,8	11,7	7,7	7,6	9,0	n.v.t.
<i>Metingen 2020 en 2024 met terugwerkende kracht aangepast.</i>							
Aantal winkels (verkooppunten) Ede Centrum exclusief leegstand	327	306	312	318	315	310	n.v.t.
<i>Metingen 2021 t/m 2024 met terugwerkende kracht aangepast.</i>							
Aantal arbeidsplaatsen per 1.000 inwoners van de beroepsbevolking (15 t/m 74 jaar)	670	673	697	713	724	n.n.b.	n.v.t.
Aantal banen in topsector Agrifood	8.650	8.402	8.765	9.226	9.326	n.n.b.	n.v.t.
<i>Metingen 2020 t/m 2023 met terugwerkende kracht aangepast.</i>							
Percentage foodstarters (van totaal aantal starters) in Ede	6,7	5,3	5,7	4,8	4,9	n.n.b.	n.v.t.
<i>Aandeel nieuwe gestarte Food-bedrijven (ten opzichte van totaal startende bedrijven).</i>							
Oordeel inwoners over horeca-aanbod in Ede Centrum	7,2	-	7,2	-	7,1	-	n.v.t.
<i>Oordeel uitgedrukt in een rapportcijfer van 1 t/m 10 (1 = zeer slecht en 10 = uitstekend). Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Aantal MBO Food studenten dat in Ede studeert	4.815	4.715	4.515	4.370	4.320	-	n.v.t.
<i>Aantal MBO studenten ingeschreven aan MBO-FOOD opleiding in Ede. Food-opleidingen bestaan uit de MBO-sector 'agrarisch' en bedrijfstak 'Voedsel en leefomgeving'. Metingen 2020 t/m 2024 met terugwerkende kracht aangepast.</i>							
Effectindicatoren			Waarde 31-12				Streefw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Bezoekt minstens 1x per week Ede Centrum	29	-	30	-	31	-	32
<i>Percentage. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Oordeel inwoners over Ede Centrum	6,6	-	6,8	-	6,6	-	7,0
<i>Rapportcijfer van 1 t/m 10 (1 = zeer slecht en 10 = uitstekend). Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Vervallen indicatoren			Waarde 31-12				Streefw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage bedrijven dat inzet op Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)	-	-	-	4,1	5,3	-	4,9
<i>Indicator wordt niet meer gemonitord.</i>							

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2024	Primitieve Actuele begroting begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x € 1.000 Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	4.774 N	4.000 N	4.149 N	4.234 N	85 N
Baten	1.284 V	617 V	711 V	1.104 V	393 V
Saldo van baten en lasten	3.490 N	3.383 N	3.438 N	3.130 N	308 V
Storting reserve	8 N	0 N	20 N	20 N	0 N
Onttrekking reserve	534 V	0 V	50 V	50 V	0 V
Resultaat	2.964 N	3.383 N	3.408 N	3.100 N	308 V

Toelichting

Food € 70.000 V

Over 2025 ontstaat een voordeel op de lasten binnen het programma Food. Het voordeel wordt voornamelijk behaald door project Stingerbol waar € 30.000 aan kosten gereserveerd stonden in de begroting die niet gemaakt zijn en een bijdrage vanuit derden ter hoogte van € 20.000 wat resulteerde in een voordeel op de kosten. Het was lange tijd niet bekend of dit deel van de gemaakte kosten subsidiabel was. Uiteindelijk bleek een deel toch subsidiabel en is deze bijdrage ontvangen van derden.

Beleidsuitvoering Economie € 150.000 V

In 2025 is er vanuit de vakgroep Economie veel inzet gevraagd in grote projecten zoals onder andere het stationskwartier, het WFC, de routekaart toekomstbestendige bedrijventerreinen en het duurzame laadstation WKO. De betrokkenheid vanuit economie bij dergelijke (integrale) ontwikkelingen is positief en noodzakelijk, maar heeft tot gevolg dat de reguliere beleidsuitvoering over 2025, zoals het economisch beleid detailhandel, een onderbesteding kent.

Overige afwijkingen productgroep Economische ontwikkeling € 88.000 V

In deze productgroep worden de baten en lasten met betrekking tot de regionale uitvoeringskosten voor de RegioDeal Foodvalley I op deze productgroep verantwoord. Hoewel deze middelen voor de gemeente per saldo neutraal zijn, is er een mutatie van zowel baten als lasten van € 385.000 voor de uitvoeringslasten en dekking daarvan vanuit de Regiodeal middelen. Daarnaast zien we onderbestedingen op de projecten Nieuw Hoekelum en de KennisAs.

Productgroep Uitgifte bedrijfslocaties

Doel

Voldoende bedrijventerreinen/werklocaties beschikbaar die kwalitatief voldoen aan de vraag van het bedrijfsleven en een bijdrage leveren aan de doelen van de gemeente.

Ketenpartners

We werken binnen de productgroep Uitgifte bedrijfslocaties samen met onder andere: Regio Foodvalley; provincie Gelderland; OostNL; EBC (Edes Bedrijfs Contact); overige bedrijfs/ondernemersverenigingen; private ontwikkelende partijen.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Kantorenstrategie Regio Foodvalley 2025-2030](#) (2025)
- [Regionale programmering bedrijfsterrinen Foodvalley 2022 - 2026](#) (2022)
- [Nota Maatschappelijk Ondernemend Grondbeleid](#) (2022)
- [Structuurvisie WFC](#) (2019)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel Prestaties	Ede heeft ruimte voor bedrijven op hoogwaardige nieuwe werklocaties.	
	• Samen met partners realiseren we nieuwe werklocaties.	→
	• We faciliteren de projectinitiatieven De Stroet IV, Kievitsmeent II en Harskamp.	→
	• We ontwikkelen het Food&Businesspark.	→
	• We ontwikkelen het Food Innovation District op het WFC.	→
Subdoel Prestaties	Nieuwe en groeiende bedrijven kunnen zich vestigen op onze werklocaties.	
	• Onze accountmanagers delen leads met initiatiefnemers en samenwerkingspartners.	✓
	• We brengen in kaart wat de ruimtevraag is voor processen die bijdragen aan maatschappelijke doelen zoals circulariteit (meer opslag), mengen wonen en werken (mogelijke verplaatsing), verduurzaming, etc.	✓
	• We stimuleren de vestiging van starters en (agro)foodbedrijven en kennisinstellingen op het Food Innovation District.	✓
	• We bevorderen kennisdeling over oplossingen voor belemmeringen bij gronduitgifte zoals stikstof, netcongestie, hoge bouwkosten, etc.	✓
	• We nemen deel in het afstemmingsoverleg met Wageningen met als doel geïnteresseerde (food)partijen op de juiste plek te huisvesten.	✓
	• We bevorderen dat eigenaren en ondernemers mogelijkheden tot intensivering en optimalisering van bestaande bedrijventerreinen benutten.	→

Indicatoren

Beeldindicatoren	2020		2021		Waarde 31-12		Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Percentage ontwikkeling aantal bedrijven bedrijventerreinen	3,5	5,6	5,0	0	2,8	n.n.b.	n.v.t.
Jaarlijkse groei van het aantal bedrijven gevestigd op bedrijventerreinen.							
Oppervlakte uitgegeven nieuwe bedrijventerreinen	3,4	9,2	0,3	0,0	4,3	0,0	n.v.t.
Aantal hectare grond uitgegeven voor (nieuwe) bedrijventerreinen.							

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2024*	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Bedragen x € 1.000	
				Rekening 2025	Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	12.109 N	9.427 N	2.941 N	12.747 N	9.806 N
Baten	17.089 V	9.231 V	5.769 V	17.490 V	11.721 V
Saldo van baten en lasten	4.980 V	196 N	2.828 V	4.743 V	1.915 V
Storting reserve	206 V	196 V	2.900 N	2.900 N	0 N
Onttrekking reserve	0 V	0 V	191 V	191 V	0 V
Resultaat	5.186 V	0 N	119 V	2.034 V	1.915 V

* Er heeft een verschuiving plaatsgevonden van een product tussen de productgroepen Uitgifte bedrijfslocaties (programma 4) en Woningmarkt (programma 5), waardoor de cijfers in kolom Rekening 2024 niet te vergelijken zijn met de cijfers in de Programmarekening 2024.

Toelichting

Uitgifte gronden bedrijfslocaties € 2.034.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 2.034.000 N

Het positieve resultaat over de grondexploitaties voor bedrijven in 2025 bedraagt € 4,7 miljoen. Dit is ruim € 2,0 miljoen hoger dan begroot. Het positieve resultaat wordt voornamelijk verklaard door de herziening van

de grondexploitatie WFC (€ 1,4 miljoen voordelig) en een hogere tussentijdse winstneming op de grondexploitatie BT A12 (€ 0,7 miljoen). Er wordt voorgesteld om het resultaat toe te voegen aan de reserve Omgevingsvisie 2040.

Naast de opbouw van het resultaat zien we in 2025 verschillen binnen de projecten. Aan de kostenkant blijkt circa 98% van de begroting op de projecten te zijn gerealiseerd en lagen de ramingen dus in lijn met de daadwerkelijke bestedingen. Aan de opbrengstkant blijkt 210% van de ramingen gerealiseerd. Dit komt doordat in 2025 binnen de grondexploitatie WFC de Mauritskazerne en het Ketelhuis eerder dan gepland geleverd zijn. Daarnaast hebben we in 2025 een exploitatiebijdrage ontvangen binnen de grondexploitatie BT A12 - De Klomp. Gezien de omvang van de geldstromen in het grondbedrijf, resulteren dergelijke ontwikkelingen in forse financiële afwijkingen van begrote baten en lasten. Deze zijn echter per saldo neutraal voor het resultaat in de gemeentebegroting, omdat grondexploitaties als onderhanden werk naar de balans worden gebracht.

Voor een uitgebreide toelichting op de plannen en het resultaat op de grondexploitaties voor de bedrijventerreinen wordt verwezen naar het MPG 2026.

Financieringslasten

€ 119.000 N

Er is een beperkt nadelig renteresultaat ontstaan van € 119.000. Dit nadeel moet in samenhang worden gezien met de toelichting op de rente-omslag en doorbelaste rente binnen programma 8, Financiering.

Productgroep Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

Doel

Ede heeft een veilig verkeers- en vervoersysteem dat maximaal bijdraagt aan een goed vestigingsklimaat, een prettig woonklimaat en aan de behoefte om te ontmoeten en te verbinden waarbij de negatieve gevolgen (zoals barrièrewerking en emissie) van mobiliteit zo veel mogelijk worden beperkt.

Ketenpartners

We werken binnen de productgroep Bereikbaarheid en Verkeersveiligheid samen met onder andere:

- De Regio Foodvalley (en de inliggende gemeenten).
- De provincies Gelderland en Utrecht.
- Diverse ministeries van het Rijk.
- Diverse partijen zoals openbaar vervoerbedrijven, de Fietzersbond, het CROW.

De regio zet een mobiliteitsmakelaar in, die samen met werkgevers plannen maakt om het vervoer van personeel slimmer, duurzamer en gezonder te maken. Aanbieders van deelmobiliteit nemen een steeds prominentere rol in hun bijdrage aan duurzame mobiliteit.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Nota Parkeernormen Ede 2025](#) (2025)
- [Visie Deelmobiliteit 2023](#) (2023)
- [Koersnota Mobiliteit 2023](#) (2023)
- [Omgevingsvisie Ede 2040](#) (2022)
- [Integrale projecten Verkeer & Ruimte Levendig Centrum 2018 - 2023](#) (2018)
- [Fietsplan gemeente Ede](#) (2016)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Het aantal verkeersdoden en -gewonden in de gemeente Ede neemt af. In 2030 is het aandeel inwoners dat (zeer) tevreden is over de verkeersveiligheid in de buurt toegenomen tot 60%.	
Prestaties	- Wij voeren campagnes uit die zich richten op gedragsbeïnvloeding (scholieren, alcohol, afleiding in het verkeer, enz.). - Wij onderzoeken en verbeteren verkeersveiligheid op schoolroutes. - Wij brengen kantmarkering aan op fietspaden in het buitengebied. - Wij stellen 30 km/uur in op minimaal 8 GOW-B wegen vanaf zomer 2024 tot eind 2025. *	→ → ✓ ✗

* Het instellen van 30km/u op enkele wegen is vertraagd omdat groot onderhoud op die wegen nodig is. We maken daarom 'werk met werk' en stemmen de planning van die werkzaamheden af met beheer.

Subdoel	In 2030 wordt 35% van alle verplaatsingen in de gemeente Ede gemaakt met de fiets. In 2040 is het aandeel inwoners van Ede dat meer dan 3 dagen per week fietst gestegen tot minimaal 65%.	
Prestaties	In 2030 is 90% van de inwoners (zeer) tevreden over fietspaden/fietsroutes in de buurt. - Wij richten Stationsweg (Ede) en Bovenweg (Bennekom) in tot fietsstraat. - Wij leggen de rotonde Molenstraat/Edeseweg aan en passen de rotondes Heelsumseweg/Bovenweg en Edeseweg/Van Balverenweg aan als onderdeel van het Pico Bellopad (tussen zomer2024 en eind 2025). - We verbeteren de fietsvriendelijkheid van verkeerslichten. - We verbeteren fietsstallingen bij winkelcentra en sportclubs. - We gaan het gebruik van de fiets stimuleren (door onder andere gedragsinterventies en campagnes). - Wij voeren het project 'slim op weg' (Regionale werkgeversbenadering) uit.	✓ → → → →

Subdoel	De reistijdverhouding tussen openbaar vervoer en auto verbetert tussen 2025 en 2040 ten gunste van het OV op de regionale verbindingen Ede-Wageningen en Ede-Veenendaal.	
Prestatie	We onderzoeken hoe het kruispunt Dr. W. Dreeslaan/Tooroplaan beter kan worden ingericht.	→

Subdoel	Deelmobiliteit (free-floating en/of op vaste mobiliteitshubs) is een volwaardig onderdeel van het mobiliteitsaanbod en -gebruik in de gemeente Ede.	
Prestaties	- Wij zetten de pilot (deel)bakfietsen in Ede voort. - Wij realiseren mobiliteitshubs in Ede-Centrum. - Wij zetten een mobiliteitsfonds in voor uitbreiding van het aanbod deelmobiliteit Ede-Centrum.	→ → ✓

Subdoel	Het aandeel inwoners van Ede dat vaak verkeersoverlast ervaart neemt af (agressief verkeersgedrag, geluidsoverlast door verkeer, te hard rijden, parkeeroverlast).	
Prestaties	n.v.t.	

Indicatoren

Beeldindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Verkeersongevallen met dodelijke afloop (%)	0,3	0,8	0,9	0,9	0,9	n.n.b.	n.v.t.
Verkeersongevallen per 100.000 inwoners (inclusief rijks- en provinciale wegen)	617	653	719	820	n.n.b.	n.n.b.	n.v.t.
Aantal verkeersslachtoffers/100 km weglengte (onderscheid naar type weg)	9,3	13	13,2	17,5	26,4	n.n.b.	n.v.t.
Percentage inwoners dat aangeeft dat agressief verkeersgedrag in de buurt vaak voorkomt	-	16	-	17	-	n.n.b.	n.v.t.
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Percentage inwoners dat aangeeft dat geluidsoverlast door verkeer in de buurt vaak voorkomt	-	19	-	20	-	n.n.b.	n.v.t.
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							

Effectindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aantal openbare laadpalen, geplaatst in opdracht van de gemeente	128	174	247	324	405	463	523
<i>Het aantal laadpalen dat in opdracht van de gemeente Ede in de openbare ruimte is geplaatst. Iedere laadpaal is voorzien van twee laadpunten.</i>							
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over de verkeersveiligheid in de buurt	57	-	52	-	43	-	-
<i>Oordeel inwoners. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Fietsgebruik Edenaren	48	-	53	-	56	-	-
<i>Percentage Edenaren dat minimaal vier keer per week de fiets gebruikt. Wordt tweejaarlijks gemeten. Streefwaarde in Agenda Fiets 2040 is 65% in 2040.</i>							
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over fietspaden/fietsroutes van en naar de buurt	86	-	83	-	70	-	-
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten. In Agenda Fiets 2040 is een streefwaarde opgenomen van 90% in 2030.</i>							
Percentage fietsverplaatsingen van alle verplaatsingen binnen gemeente Ede	-	-	-	38	-	n.n.b.	31
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Aanbod deelauto's	-	-	-	26	23	24	30
<i>Uitbreiding Greenwheels in Ede met 20 auto's is verschoven naar Q1 2026</i>							
Aanbod deel(bak)fietsen	-	-	-	240	238	278	265
Percentage inwoners dat verplaatsingen met deelmobiliteit maakt	-	-	-	-	3	-	-
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Percentage inwoners dat aangeeft dat te hard rijden in de buurt vaak voorkomt	-	38	-	42	-	n.n.b.	40
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Percentage inwoners dat aangeeft dat parkeeroverlast in de buurt vaak voorkomt	-	23	-	24	-	n.n.b.	24
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Reistijdverhouding openbaar vervoer t.o.v. auto: Ede (station) - Wageningen (busstation)	-	-	-	-	1,1	1,1	-
<i>Op belangrijke (regionale) verbindingen willen we het OV stimuleren. We meten daarom de concurrentiepositie van het OV t.o.v. de auto. Meting 2024 is met terugwerkende kracht aangepast.</i>							
Reistijdverhouding openbaar vervoer t.o.v. auto: Ede (station) - Veenendaal (gemeentehuis)	-	-	-	-	1,2	1,4	-
<i>Op belangrijke (regionale) verbindingen willen we het OV stimuleren. We meten daarom de concurrentiepositie van het OV t.o.v. de auto. Meting 2024 is met terugwerkende kracht aangepast</i>							

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2024	Primitieve Actuele begroting begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x € 1.000 Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	4.125 N	4.945 N	4.908 N	4.446 N	462 V
Baten	1.927 V	1.637 V	2.202 V	2.425 V	223 V
Saldo van baten en lasten	2.198 N	3.308 N	2.706 N	2.021 N	684 V
Storting reserve	142 N	103 N	2.051 N	2.083 N	32 N
Onttrekking reserve	275 V	131 V	409 V	151 V	257 N
Resultaat	2.064 N	3.280 N	4.348 N	3.953 N	395 V

Toelichting

Mobiliteitsonderzoeken € 100.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 100.000 N

In de Programmabegroting 2023-2026 zijn meerdere budgetten voor mobiliteitsonderzoeken toegekend. Voor de verstedelijkingsopgave moeten ook in 2026 nog diverse locatie- en mobiliteitsonderzoeken worden verricht, waaronder Doesburgerbroek, waarvoor deze middelen worden ingezet. Deze onderzoeken zijn nodig om strategische ruimtelijke keuzes voor de schaa sprong van Ede te kunnen onderbouwen. Er wordt voorgesteld om € 100.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Westzoom € 75.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 75.000 N

In de Programmabegroting 2023-2026 is voor zowel 2024 als 2025 incidenteel € 75.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van een onderzoek naar de inpassingsmogelijkheden van een fietspad langs de Westzoom in Lunteren. Vanwege de integrale aanpak hebben we ervoor gekozen te starten met randvoorwaardelijk ecologisch onderzoek voor de gehele Westzoom. Dit wordt in 2026 vervolgd met de integrale ontwerpstudie voor de nieuw aan te leggen fietsroute langs de Westzoom, waarna de middelen kunnen worden besteed. Er wordt voorgesteld om € 75.000 over te hevelen naar 2027 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Parkeren € 367.000 V

Het voordeel op het product Parkeren kent meerdere oorzaken. Er is minder uitgegeven aan onderzoeken en beleid, onder andere omdat de personele capaciteit daarvoor momenteel ontoereikend is. Dit leidt tot een voordeel op de lasten van € 150.000. Daarnaast zijn de lasten voor de fietsenstalling Ede-Wageningen, vooral door de eindafrekening over 2024, lager dan begroot (€ 57.000). Tenslotte is de opbrengst vanuit Parkeerbelasting hoger dan geraamd (€ 160.000).

Mutaties reserves € 257.000 N

De lasten voor de uitvoering van het programma Verkeer zijn € 107.000 lager dan begroot is. Hierdoor is minder onttrokken uit de reserve omgevingsvisie 2040. Daarnaast is er minder uitgegeven aan onderzoeken en beleid voor Parkeren met als gevolg dat er € 150.000 minder is onttrokken aan de reserve Parkeren.

Doel programma

Met onze omgevingsvisie Ede 2040 Dierbaar, Duurzaam en Dynamisch als stevig fundament ontwikkelt Ede zich tot een economisch, sociaal én fysiek gezonde gemeente.

Ontwikkelingen in 2025

De ruimtelijke koers van Ede is ingezet met het vaststellen van de Omgevingsvisie Ede 2040. Bij de uitvoering hiervan blijkt dat de ligging van Ede naast een prachtige omgeving, ook uitdagende randvoorwaarden voor onze projecten en ruimtelijke ingrepen met zich meebrengt. In 2025 is gebleken dat de landelijke en provinciale koers niet, of maar beperkt, duidelijkheid bieden over diverse grote transitieopgaven. Nieuwe juridische uitspraken rondom stikstof en natuurherstel en recreatiedruk op kwetsbare gebieden belemmeren intussen de voortgang. Voor het bereiken van resultaten is steeds meer wendbaarheid, tijd, kennis en inzet vereist.

Inzicht en koers voor de grote opgaven krijgt steeds meer vorm

Het aanvullen van de planvoorraad voor woningbouw in zowel kwantitatieve als kwalitatieve zin is geen vanzelfsprekendheid meer. We zoeken daarom naar andere manieren om een passend woningbouwprogramma mogelijk te maken. Daarbij zijn verdere verdichting in Ede stad en het beter benutten van de bestaande voorraad belangrijke pijlers.

In 2025 is de Omgevingsvisie verder uitgewerkt. Het ontwikkelperspectief voor Ede-Stad is in beeld gebracht in het Ontwikkelkader Ede-Stad. Het ontwerp is inmiddels vastgesteld, de definitieve vaststelling met een bijbehorende uitvoeringsstrategie volgt in 2026. Daarnaast is de Grondexploitatie voor de eerste fase van Doesburgerbroek geopend, waarmee een belangrijke stap is gezet richting de uitvoering van deze uitbreidingslocatie. Voor Hart voor Hoogbouw Ede Zuid is een ruimtelijk raamwerk vastgesteld, waardoor de herstructurering van deze wijk verder vorm kan krijgen. Hierin wordt gewerkt vanuit een nauwe verbinding tussen de sociale doelstellingen en de ruimtelijke vertaling ervan. Tenslotte is er voor het Stationskwartier een ontwikkelplan vastgesteld. Hierin is het toekomstperspectief van dit tweede brandpunt in Ede-Stad weergegeven. Dit ontwikkelplan is een belangrijke onderlegger voor de ontwikkeling van het gebied als poort naar de Regio FoodValley. De provincie Gelderland onderkent dit belang en heeft middelen ter beschikking gesteld voor de verdere (economische) ontwikkeling van het gebied. Naast deze grote ontwikkelingen is er in 2025 ook gewerkt aan de verdere autonome groei van de dorpen in Ede, zoals aangegeven in de Omgevingsvisie Ede 2040.

De dynamiek in het landelijk gebied is groot. Duidelijk is dat er een duurzame oplossing moet komen voor natuurherstel om de ontwikkelingen mogelijk te blijven maken: dat vraagt inzet op landbouwontwikkeling, stikstof, recreatie, hydrologie en natuurmaatregelen. Rijk en Provincie hebben hier een belangrijke rol in, maar duidelijkheid komt moeizaam tot stand. In 2025 hebben we in regionaal verband een stap voorwaarts gezet

met het aanbieden van een stikstofplan aan de minister van LVVN. Daarnaast hebben we door pro-actief handelen en onze deskundigheid een belangrijke rol bij de totstandkoming van de Aanpak Veluwe van de provincie Gelderland. We zijn hierdoor een serieuze partner voor Rijk en Provincie. De gemeentelijke trajecten rondom de gebiedsaanpakken en het Ontwikkeld Landelijk Gebied sluiten we waar mogelijk aan op de Aanpak Veluwe. Tegelijkertijd werken we aan de uitvoering met concrete resultaten op verduurzaming van de landbouw en natuurherstelmaatregelen.

Met deze kaders en uitgangspunten krijgt onze koers steeds meer vorm. De komende jaren staat de gemeente voor enkele uitdagende keuzes in het verder uitwerken van plannen. De ruimte is schaars en de middelen vooralsnog beperkt. Een nieuwe gemeenteraad en college kunnen, aan de hand van de ontwikkel- en investeringsstrategie, hier een verdere invulling aan geven.

Samenwerking met Rijk en Regio loont

Vanwege de weerbarstige ontwikkelingen bij het Rijk is het financieel perspectief voor gemeenten al enige tijd onzeker. Niet alleen voor de gemeentefinanciën in brede zin, maar ook in rijksbijdragen en provinciale bijdragen voor ruimtelijke opgaven die grotendeels incidenteel van aard en bovendien gemeentegrens overstijgend zijn.

De ruimtelijke samenwerking in de Regio Foodvalley vormt voor het verkrijgen van cofinanciering een natuurlijk verlengstuk van onze eigen inzet en agenda. Dit biedt een stevig platform voor het verkrijgen van financiële middelen en ondersteuning op de grote opgaven. Zowel in de regio als op nationaal niveau werken we actief samen en maken we vanuit onze opgebouwde kennis de beperkingen en mogelijke oplossingen zichtbaar. We zien daar in 2025 goede resultaten van terug in de vorm van een bijdrage voor onder andere de natuurcompensatie van Doesburgerbroek, de doorfietsroutes, middelen vanuit Regiodeals, gemeentelijke inzet voor beëindigingsregelingen en ondernemingsplannen aanpak. De verwachting is dat in 2026 met name via de Aanpak Veluwe voor onze grote opgaven als het gaat om stikstofreductie, natuurherstel, hydrologie en landbouwtransitie middelen beschikbaar worden gesteld, als de samenwerking wordt geformaliseerd.

We proberen onze capaciteit en beschikbare investeringsruimte zo goed mogelijk in te zetten. In 2025 is de Ontwikkel- en Investeringsstrategie 2025 geactualiseerd en aangeboden aan de gemeenteraad. Deze dient als integrale koers en kompas en we geven hiermee meerjarig inzicht in de programmering en de financiële omvang van onze ambities. Met de ingestelde Reserve Omgevingsvisie zijn bovendien ook eigen middelen gereserveerd, die worden ingezet om incidentele investeringen te doen en kunnen dienen als toekomstige cofinanciering.

Financieel overzicht programma

	Rekening 2024*	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x € 1.000 Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten					
Woningmarkt	22.348 N	13.100 N	59.489 N	28.229 N	31.260 V
Duurzaamheid en energie	19.354 N	20.462 N	21.925 N	20.351 N	1.574 V
Ruimtelijke Planvorming	18.192 N	18.761 N	15.835 N	16.192 N	357 N
Landbouw en Natuur	0 N	0 N	3.998 N	4.498 N	500 N
Totaal lasten	59.894 N	52.323 N	101.247 N	69.270 N	31.977 V
Baten					
Woningmarkt	19.010 V	11.877 V	38.700 V	16.279 V	22.421 N
Duurzaamheid en energie	20.810 V	20.455 V	22.046 V	20.559 V	1.487 N
Ruimtelijke Planvorming	5.495 V	5.368 V	5.052 V	5.002 V	50 N
Landbouw en Natuur	0 V	0 V	316 V	1.007 V	691 V
Totaal baten	45.314 V	37.700 V	66.114 V	42.847 V	23.267 N
Saldo van baten en lasten	14.580 N	14.623 N	35.133 N	26.423 N	8.710 V
Storting reserve	4.837 N	2.962 N	8.525 N	8.550 N	24 N
Onttrekking reserve	5.098 V	1.442 V	26.083 V	18.290 V	7.793 N
Resultaat	14.319 N	16.144 N	17.575 N	16.683 N	892 V

* Er heeft een verschuiving plaatsgevonden van een product tussen de productgroepen Uitgifte bedrijfslocaties (programma 4) en Woningmarkt (programma 5), waardoor de cijfers in kolom Rekening 2024 niet te vergelijken zijn met de cijfers in de Programmarekening 2024.

Productgroep Woningmarkt

Doel

We sturen op de toekomstige woningvoorraad (bestaand en nieuw) voor en een evenwichtige verdeling van voldoende en passende woningen in de gemeente Ede. Hierbij ligt onze focus primair op de doelgroepen waarvoor de markt dit (te) beperkt opkapt.

Ketenpartners

We werken samen met Rijk, Provincie en de Regio Foodvalley aan onze woningbouwopgave. Hierbij zijn onder andere de woningbouwcorporaties en andere marktpartijen zoals projectontwikkelaars/bouwers, beleggers, makelaars, lokale/regionale koepels, zorgaanbieders, uitzendbureaus, werkgevers en huisvesters van arbeidsmigranten nauw betrokken.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Programma beter benutten bestaande woningvoorraad](#) (2025)
- [Beleidsregel prijsgrenzen en woningbouwprogrammering gemeente Ede 2025](#) (2025)
- [Huisvestingsverordening gemeente Ede 2025-2028 \(2025\)](#)
- [Woonzorgvisie 2024-2034 Gemeente Ede](#) (2024)
- [MPG 2024 \(2024\)](#)
- [Woningbehoefteonderzoek regio Foodvalley](#) (2024)
- [Nota woningbouwproductie 2023](#) (2023)
- [Verordening doelgroepen sociale woningbouw en middenhuur gemeente Ede 2023](#)
- [Woondeal 2022-2030 Regio Foodvalley](#) (2023)

- [Landelijke monitor studentenhuysvesting 2023](#)
- [Omgevingsvisie Ede 2040 - Dierbaar Duurzaam Dynamisch](#) (2022)
- [Nationale Woon- en Bouwagenda ministerie VRO](#) (2022)
- [Prestatieafspraken 2021-2025 \(jaarschijf 2025\) Woonstede, gemeente Ede, Huurdersbond Ede e.o. en huurdersorganisatie Bennekom](#) (2024)
- [Woonbehoefte op kernniveau in de gemeente Ede](#) (2021)
- [Locatieonderzoek Studentenhuisvesting Ede](#) (2020)
- [Regeling Koopgarant gemeente Ede](#) (2020)
- [Uitgangspunten voor huisvesting van Arbeidsmigranten gemeente Ede](#) (2019)
- [Beleidsnotitie betaalbare huur- en koopwoningen](#) (2019)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	In 2040 zijn er voldoende woningen voor specifieke doelgroepen zoals jongeren, ouderen, mensen met een zorgvraag, spoedzoekers en arbeidsmigranten.	
Prestaties	• We vertalen de woonzorgvisie in concreet toepasbare eisen en criteria voor woningbouwplannen en ruimtelijke inbedding. • We borgen wonen en zorg in de beleidsregel prijsgrenzen en woningbouwprogrammering. • We maken afspraken met corporaties en zorgpartijen. • We nemen de woonvormen rondom ouderenhuisvesting op in onze monitoring.	
Subdoel	In de periode 2024-2040 wordt 60% van de nieuwbouw betaalbaar*.	
Prestaties	– Sociale huur bij corporaties 30%, – Sociale koop laag (Koopgarant) 10% en – Sociale koop hoog en/of middenhuur 20%. * Het percentage kan wijzigen als gevolg van de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting. • We maken afspraken met corporaties over sociale huurwoningen. • We maken afspraken met marktpartijen over sociale koop en middenhuur.	
Subdoel	In 2040 is de bestaande woningvoorraad beter benut zodat meer mensen zijn gehuisvest.	
Prestaties	• We weten waar de mogelijkheden liggen voor het beter benutten bestaande voorraad. • We hebben heldere kaders voor initiatiefnemers. • Er ligt een besluit waar we actief inzetten op het beter benutten van de bestaande voorraad.	
Subdoel	We geven uitvoering aan nieuwe wet- en regelgeving.	
Prestaties	• Er is een meldpunt voor de Wet betaalbare huur. • We starten met het opstellen van een Volkshuisvestingsprogramma (voortkomend uit de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting). *	

* De Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting is nog niet in werking getreden. Hierdoor is nog niet gestart met het opstellen van een Volkshuisvestingsprogramma.

De gemeente heeft meer taken gekregen op het vlak van toezicht en handhaving van de in 2025 ingevoerde Wet betaalbare huur en al eerder ingevoerde Wet goed verhuurderschap.

Omdat op de randvoorwaarden nog geen passende oplossingen zijn gevonden staat de bouw van nieuwe woningen nog steeds onder druk. Dit heeft geresulteerd in stagnerende nieuwbouwproductie. Tegelijk zijn vooral in de eerste helft van 2025 meer woningen uitgepond door particuliere eigenaren. Dit zorgde tijdelijk

voor een verlichting van krapte op de markt, maar heeft geen structureel effect gehad.

Ook in 2025 zijn de verkoopprijzen weer sterk gestegen met gemiddeld circa 8%.

Voor corporaties stond 2025 in het teken van meer doen met minder middelen, toenemende regulering en meer maatschappelijke taken. De dip in de nieuwbouw is goed merkbaar bij de corporaties.

Indicatoren

Beeldindicatoren			Waarde 31-12				Streefw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Totaal aantal nieuwe gereedgemelde woningen (netto) inclusief flexwoningen	745	621	913	652	536	464	n.v.t.
Aantal gesloopte woningen	130	72	70	43	54	413	n.v.t.
Gemiddelde verkoopprijs van woningen	342	438	438	452	495	542	n.v.t.
Verkoopsnelheid woningen mediaan (in dagen)	28	22	23	22	26	27	n.v.t.
Gemiddelde zoektijd sociale huur	2,4	2,8	3,2	3,5	4,0	3,8	n.v.t.
<i>Zoektijd in jaren. Betreft huurwoningen.</i>							
Percentage gerealiseerde sociale huurwoningen door marktpartijen	-	-	11	22	2	2,5	n.v.t.
<i>Percentage van het bruto aantal gerealiseerde woningen</i>							
Effectindicatoren			Waarde 31-12				Streefw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage woningen in gemeente Ede in eigendom van woningcorporaties	21,1	20,7	22	22	21	21	23
Prestatie-indicatoren			Waarde 31-12				Streefw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Totaal aantal nieuwe gereedgemelde woningen (bruto)	875	693	983	707	590	877	750
Aantal gerealiseerde flexwoningen	-	-	0	0	0	0	60
Percentage gerealiseerde sociale huurwoningen door corporaties	-	-	89	78	92	92	100*
<i>Percentage van het bruto aantal gerealiseerde woningen. * We streven naar 30% (lieft meer) sociale huurwoningen van de gehele woningbouwproductie. Van de te bouwen sociale huurwoningen willen we het liefst dat alles (dus 100%) door de corporaties wordt gerealiseerd.</i>							
Percentage gerealiseerde sociale koopwoningen laag (inclusief koopgarant)	-	-	5	2	1	3	10
<i>Percentage van het bruto aantal gerealiseerde woningen</i>							
Percentage gerealiseerde sociale koopwoningen hoog en/of middenhuurwoningen	-	-	6	23	13	13	20
<i>Percentage van het bruto aantal gerealiseerde woningen</i>							
Percentage betaalbare woningen van de totale (bruto)productie	-	-	76	46	45	47	60
<i>Percentage van het bruto aantal gerealiseerde woningen</i>							

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x 1.000
					Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	22.348 N	13.100 N	59.489 N	28.229 N	31.260 V
Baten	19.010 V	11.877 V	38.700 V	16.279 V	22.421 N
Saldo van baten en lasten	3.338 N	1.223 N	20.789 N	11.950 N	8.839 V
Storting reserve	1.480 N	899 N	1.088 N	1.061 N	27 V
Onttrekking reserve	2.258 V	105 V	19.513 V	12.147 V	7.366 N
Resultaat	2.560 N	2.016 N	2.365 N	864 N	1.501 V

* Er heeft een verschuiving plaatsgevonden van een product tussen de productgroepen Uitgifte bedrijfslocaties (programma 4) en Woningmarkt (programma 5), waardoor de cijfers in kolom Rekening 2024 niet te vergelijken zijn met de cijfers in de Programmarekening 2024.

Toelichting

Kosten instrument KoopGarant 2025 € 131.000 N

Voorstel tot resultaatbestemming € 131.000 V

In 2025 zijn 11 woningen met het instrument KoopGarant opgeleverd. De totale kosten voor de gemeente Ede hiervoor bedroegen € 166.000. De kosten voor het instrument KoopGarant dekken we uit de Reserve Fonds KoopGarant Gemeente Ede. De begrote kosten en onttrekking uit deze reserve bedroeg in 2025 € 35.000. De gemeentelijke kosten voor dit instrument zijn hoger dan vooraf ingeschat. Hierdoor ontstaat in 2025 een nadeel van € 131.000. Er wordt voorgesteld om € 131.000 aanvullend te onttrekken aan de Reserve Fonds KoopGarant Gemeente Ede ter dekking van deze hogere kosten in 2025. In deze reserve zijn hiervoor voldoende middelen aanwezig.

Specifieke uitkering Realisatiestimulans € 1.848.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 1.848.000 N

Het Rijk heeft in november 2025 een nieuwe, vrij besteedbare bijdrage in de vorm van een specifieke uitkering beschikbaar gesteld voor het realiseren van betaalbare woningen, de Realisatiestimulans. We ontvangen in de periode 2025-2029 € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw is gestart. Over 2025 hebben we 264 betaalbare woningen kunnen opvoeren voor deze regeling. In totaal ontvangen we in 2025 dus € 1,8 miljoen. Er wordt voorgesteld om dit bedrag van € 1,8 miljoen toe te voegen aan de Reserve Omgevingsvisie 2040. De besteding van deze middelen wordt meegenomen in de integrale afweging bij de actualisatie van de Ontwikkel- en Investeringsstrategie (O&I) in 2026.

Lagere besteding opgave Passend Wonen € 988.000 V

Lagere onttrekking Fonds Woningbouw € 988.000 N

In de eerste helft van 2025 is opnieuw de mogelijkheid geboden om subsidie aan te vragen voor projecten waarin meer dan 30% sociale huurwoningen werden gerealiseerd. Dit heeft tot een aantal aanvragen geleid die niet konden voldoen aan de eisen vanuit de subsidieregeling. Daarom zijn deze aanvragen ingetrokken en is er minder uitgegeven dan begroot. Hier staat een lagere onttrekking uit het Fonds Woningbouw tegenover. In 2026 zullen wij opnieuw de subsidiemogelijkheid openen en verwachten we dat het resterende bedrag uit het Fonds Woningbouw alsnog wordt besteed.

Facilitaire plannen € 53.000 V

In 2025 was er in totaal € 400.000 beschikbaar ter dekking van de niet te verhalen kosten voor facilitaire plannen. Het saldo van de gemaakte kosten en ontvangen vergoedingen voor de projecten valt over 2025 € 53.000 voordeliger uit. Hoewel onderkend wordt dat niet alle kosten voor facilitaire plannen verhaald kunnen worden, zeker in een markt waar we ook initiatieven willen aanjagen, wordt tegelijk scherp gestuurd op gemeentelijke inzet.

Voor 2026 en verdere jaren zijn er nog geen middelen beschikbaar. Middels de Ontwikkel- en investeringsstrategie (O&I) zullen we blijvend monitoren op de inzet en kostenverhaal voor facilitaire plannen en indien nodig inzetten op een budgetaanvraag bij een komend P&C-instrument.

Uitgifte gronden woonlocaties € 194.000 N

Voorstel tot resultaatbestemming € 194.000 V

Het resultaat op de grondexploitaties voor wonen in 2025 komt uit op € 147.000 negatief. Dit is € 194.000 negatiever dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere tussentijdse winstneming op de grondexploitatie Kernhem vlek B - west (€ 282.000 lager). Er wordt voorgesteld het negatieve saldo te verrekenen met de reserve Omgevingsvisie 2040.

Naast de opbouw van het resultaat zien we in 2025 verschillen binnen de projecten van het grondbedrijf. Aan de kostenkant blijkt circa 100% van de begroting op de projecten te zijn gerealiseerd en lagen de ramingen dus in lijn met de daadwerkelijke bestedingen. Aan de opbrengstkant blijkt 90% van de ramingen gerealiseerd. Dit

komt doordat de leveringen van een aantal gronden is doorgeschoven naar 2026. We hadden daarnaast verwacht in 2025 een aantal grondexploitaties af te kunnen sluiten, bij de MPG Lite gaven we aan dat dit een jaar later wordt. Het later afsluiten van deze projecten zorgt voor lagere lasten en baten in 2025. Gezien de omvang van de geldstromen in het grondbedrijf, resulteren dergelijke ontwikkelingen in forse financiële afwijkingen van begrote baten en lasten. Deze zijn echter per saldo neutraal voor het resultaat in de gemeentebegroting, omdat grondexploitaties als onderhanden werk naar de balans worden gebracht.

Het project Doesburgerbroek kent een grote natuurcompensatieopgave. Hiervoor is vooralsnog in totaal € 12 miljoen gereserveerd vanuit de reserve Omgevingsvisie waarvan € 6,0 miljoen in 2025. Er is € 270.000 daadwerkelijk onttrokken in 2025. Het betreft een grote, meerjarige opgave die vooraf lastig te plannen is, maar wel noodzakelijk is om de woningbouwontwikkeling mogelijk te maken. Voor de natuurcompensatieopgave bleek meer tijd nodig te zijn voor de locatieonderbouwing richting de provincie. Het restant van de middelen blijft gereserveerd voor volgende jaren waarbij ook opnieuw gekeken zal worden naar een goede planning en werkwijze van besteding van deze middelen.

Daarnaast was er ook € 400.000 gereserveerd voor de voorbereiding van fase 2 van Doesburgerbroek (en nog eens € 400.000 in 2026). Deze middelen hadden toegevoegd moeten worden aan het voorbereidingskrediet en zijn daarom niet onttrokken aan de reserve in 2025.

Bovenstaande leidt tot lagere lasten van € 6.130.000 en een lagere onttrekking aan de reserve Omgevingsvisie. Aan de raad wordt voorgesteld de € 400.000 in 2025 en € 400.000 in 2026 te corrigeren en alsnog toe te voegen aan het voorbereidingskrediet voor fase 2 Doesburgerbroek.

Ten slotte was er in 2025 € 200.000 in de reserve Omgevingsvisie gereserveerd voor het openen van de negatieve grondexploitatie SERO. Het besluit hierover was voorzien in 2025, maar heeft uiteindelijk plaatsgevonden in januari 2026. Daarom is dit bedrag niet onttrokken in 2025.

Voor een uitgebreide toelichting op de plannen en resultaten op de grondexploitaties voor de woningmarkt wordt verwezen naar het MPG 2026.

Productgroep Duurzaamheid en energie

Doel

Een duurzame, groene en gezonde gemeente. Door nieuwe perspectieven op hoe we wonen, omgaan met energie, landbouw, natuur, mobiliteit en economie te integreren. Om samen verder te gaan naar een klimaatneutraal Ede.

Ketenpartners

We werken samen met vele publieke en private organisaties, zoals Energie Samen Foodvalley, energiecoöperatie ValleiEnergie, Malkander, Tot Uw Dienst! Fixbrigade Ede, Liander, Woonstede, ACV-Groep, Regio De Vallei, NVRD, diverse afvalbedrijven, provincie Gelderland, Rijkswaterstaat Oost-Nederland en regiogemeenten Foodvalley.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Actualisatie energiedoelen in routekaart Klimaatneutraal](#) (2025)
- [Visie Deelmobiliteit](#) (2024)
- [Zero emissie Stadslogistiek raadsbesluit](#) (2024)
- [Liander uitbreiding stroomnet van Ede](#) (2024)
- [Edese isolatieaanpak](#) (2024)
- [Koersnotitie Mobiliteit](#) (2023)

- [Omgevingsvisie Ede 2040. Dierbaar. Duurzaam. Dynamisch](#) (2022)
- [Strategische agenda voor een duurzame warmtevoorziening in Ede](#) (2022)
- [Laadvisie Ede 2022-2026](#) (2022)
- [Transitievisie Warmte - wonen in Ede zonder aardgas](#) (2021)
- [Regionale Energiestrategie Foodvalley 1.0](#) (2021)
- [Notitie Afval apart, daar maken we meer van!](#) (2016) ([Afvalstoffenverordening gemeente Ede 2017](#)/[Nadere regel afvalstoffenverordening Ede](#))

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel Prestaties	40% van de energie in 2030 is hernieuwbaar (afkomstig uit wind, zon, biomassa, bodem of lucht).	
	• Hernieuwbare elektriciteitsopwekking op dubbel ruimtegebruik, restgronden en daken stimuleren; door te starten met tender Zonnelint A12-A30 en zonnenveld Schampsteeg op te leveren.	✓
	• Continueren huidige aanjaagfonds voor slimme oplossingen van bedrijven en andere organisaties voor netcongestie.	✓
	• Slimme oplossingen voor netcongestie stimuleren; door verkenning van kansen voor energiehub op bedrijventerreinen en voor congestieneutraal bouwen van nieuwe woonwijken.	✓
Subdoel Prestaties	Afname energieverbruik (in bestaande gebouwen) met 17% in totaal in 2030 t.o.v. 2018.	
	• Lokale Aanpak Isolatie voor woningeigenaren implementeren; door tenminste 1 isolatiemaatregel getroffen te hebben bij 1.000 huishoudens en te starten met aanpak voor VvE's.	✓
	• Transitievisie Warmte implementeren door minimaal 3 nieuwe buurten op te starten en 3 buurtuitvoeringsplannen vast te laten stellen.	→
	• Te nemen isolatiemaatregelen door particuliere verhuurders stimuleren; door 100 energiescans voor kleine particuliere verhuurders. *	✗
	• Proactieve plaatsing van laadpalen voor elektrische voertuigen stimuleren.	✓
	• Projecten implementeren vanuit visie op deelmobiliteit; pilot deelbakfietsen voortzetten, mobiliteitsfonds in centrum opzetten en verkennen mogelijkheid deelfietssysteem Ede-Wageningen.	✓
	• Implementeren voorbereiding inwerkingtreding zero-emissiezone voor stadslogistiek 2030.	→

* In plaats van energiescans is gekozen om middels de aanpak Energiearmoede huurders (en woningeigenaren) te helpen bij het besparen van energie en het verlagen van de rekening. De Fixbrigade "Tot uw Dienst!" treft kleine energiebesparende maatregelen bij circa 250 huishoudens. Daarnaast is in 2025 in samenwerking met Malkander de energiebank opgericht. Vrijwilligers worden opgeleid om Edenaars met (een risico op) energiearmoede te helpen energiebewuster te leven en kleine energiebesparende maatregelen te treffen.

Subdoel Prestaties	Minder restafval uit huishoudens en meer brongescheiden afvalinzameling bij huishoudens.	
	• Anticiperen op afspraken producentenverantwoordelijkheid; onder meer met verpakingssector en textielsector.	✓
	• Verbeteren kwaliteit gescheiden ingezameld afval.	✓
	• Rapportage aan de Raad over stand van zaken over huishoudelijk afval en uitvoeren van de daaruit voortkomende maatregelen.	→

Energietransitie

Het thema energietransitie is beïnvloed door een aantal duidelijke externe ontwikkelingen. Een belangrijke wijziging vanaf 2026 betreft de verschuiving van rijksmiddelen: Decentralisatie-uitkering Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat en Energie (CDOKE) naar de algemene middelen via de Decentralisatie-uitkering (DU). Deze wijziging betekent dat we geld voor de energietransitie vrijer kunnen inzetten.

Daarnaast is netcongestie in toenemende mate bepalend geworden voor de uitvoerbaarheid van projecten binnen de energietransitie. De beperkte beschikbaarheid van transportcapaciteit vormt een rem op zowel duurzame opwek als elektrificatie van mobiliteit en de gebouwde omgeving. Met het door de ACM vastgestelde prioriteringskader is verdere duidelijkheid ontstaan over de volgorde waarin maatschappelijke functies bij schaarste worden bediend. Dit kader heeft directe gevolgen voor de prioritering en fasering van projecten binnen het programma.

Huishoudelijk afval

In september 2025 zijn de VNG en Verpact (verpakkingsindustrie) nieuwe afspraken over de inzameling van verpakkingsmateriaal bij huishoudens overeengekomen. Deze afspraken gaan over de kwaliteit van ingezameld verpakkingsmateriaal en de vergoeding die gemeenten ontvangen. Hoe beter de kwaliteit des te hoger de vergoeding. Om de kwaliteit te bepalen worden vanaf 2026 bij alle gemeenten meerdere steekproeven genomen.

Per 1 april 2025 wordt huishoudelijk restafval verwerkt onder een nieuw contract. Dit is het gevolg van een aanbesteding die Regio De Vallei namens de deelnemende gemeenten heeft uitgevoerd.

In 2025 is ACV een stap dichterbij gekomen bij de aankoop van grond die nodig is voor een toekomstbestendig, circulair afvalbrengstation gekomen. De verwachting is dat ACV in 2026 een besluit neemt over de aankoop van de grond. ACV verwacht dat in 2030 de nieuwe locatie voor inwoners wordt geopend.

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12						Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Gerealiseerde bijdrage aan CO2-reductie als gevolg van afvalbeheer	280	270	289	288	275	318	n.v.t.
<i>Ton CO2-reductie per miljoen kg huishoudelijk afval en grondstoffen.</i>							
Percentage woningen met zonnepanelen in Ede	18	22	27	32	35	n.n.b.	n.v.t.
<i>Aandeel woningen met zonnepanelen. Meting 2023 en 2024 met terugwerkende kracht aangepast.</i>							
Percentage woningen met zonnepanelen Nederland	16	20	26	32	36	n.n.b.	n.v.t.
<i>Aandeel woningen met zonnepanelen Nederland. Meting 2023 is met terugwerkende kracht aangepast.</i>							
Aantal elektrische auto's per 10.000 auto's	346,1	486,9	671,3	920,9	970,2	n.n.b.	n.v.t.
Effectindicatoren	Waarde 31-12						Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage brongescheiden huishoudelijk afval (totaal huishoudelijk afval - huishoudelijk restafval) / totaal huishoudelijk afval.	77	77	77	77	76	77	75
Aantal kg huishoudelijk restafval per jaar	112	111	100	100	104	99	100
<i>Kg per inwoner per jaar. De streefwaarde is gebaseerd op het landelijke programma VANG (Van Afval Naar Grondstof).</i>							
Totaal energieverbruik in TeraJoule in de gemeente Ede <i>Metingen 2019 t/m 2022 aangepast conform klimaatmonitor.</i>	8.966	9.183	8.815	8.733	n.n.b.	n.n.b.	9.200
Energiegebruik gebouwde omgeving (in TeraJoule) <i>Metingen 2019 t/m 2022 aangepast conform klimaatmonitor.</i>	4.360	4.433	3.956	3.567	3.612	n.n.b.	3.900
Totaal opgewekte zonnestroom via zonnepanelen (TJ) <i>Meting 2023 is met terugwerkende kracht gecorrigeerd.</i>	205	287	370	473	550	n.n.b.	470

Effectindicatoren	Waarde 31-12				Streefsw.		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Totale hoeveelheid opgewekte windenergie (TJ)	43	39	32	43	35	n.n.b.	33
<i>Metingen 2021 t/m 2023 zijn met terugwerkende kracht gecorrigeerd.</i>							
Totale warmte geproduceerd door warmtebedrijf (in TJ)	567	635	677	745*	n.n.b.	n.n.b.	845
<i>* Prognose.</i>							
Percentage gerecycled huishoudelijk afval				65	65	65	60*
<i>* Streefwaarde 2030.</i>							

Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12				Streefsw.		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Mobiliteit - percentage groene auto's wagenpark gemeente Ede	39,5	40,5	50	51,3	56	57,5	55
<i>Aandeel auto's dat op biogas rijdt, hybride of elektrisch is, in het bezit van de gemeente Ede.</i>							

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	19.354 N	20.462 N	21.925 N	20.351 N	1.574 V
Baten	20.810 V	20.455 V	22.046 V	20.559 V	1.487 N
Saldo van baten en lasten	1.456 V	7 N	121 V	208 V	87 V
Storting reserve	1.377 N	1.877 N	2.100 N	2.171 N	72 N
Ottrekkng reserve	492 V	617 V	410 V	410 V	0 V
Resultaat	570 V	1.267 N	1.569 N	1.553 N	15 V

Toelichting

Afvalinzameling en -verwerking

€ 620.000 V

Mutatie voorziening Afval

€ 620.000 N

Product afval kent een zogenaamd gesloten financieel systeem; de kosten voor inzameling en verwerking voor het huishoudelijk afval worden gedekt uit de inkomsten van de afvalstoffenheffing. Het saldo van de baten en lasten wordt verrekend met de hiervoor ingestelde egalisatievoorziening. De belangrijkste oorzaken van het resultaat worden hieronder toegelicht.

Er is sprake van een voordeel op de lasten ter hoogte van € 870.000. Dit komt door een voordeel op de werkzaamheden van onze uitvoeringspartner ACV van € 770.000, voornamelijk het gevolg van lagere afval verwerkingskosten. Dit komt door zowel lagere tonnages verwerkt afval, gunstigere verwerkingstarieven en een voordelige afrekening over voorgaande jaren.

Op de baten is er een nadeel van € 250.000. Dit wordt hoofdzakelijk verklaard doordat de ontvangen afvalstoffenheffing € 300.000 lager is uitgevallen dan begroot. Dit komt doordat in 2025 minder variabele afvalstoffenheffing over 2024 is geïnd dan begroot en doordat over 2025 minder afvalstoffenheffing wordt verwacht. Tot slot is er een voordeel (€ 50.000) op de ontvangen marktvergoeding voor de inzameling van verpakkingen.

Door de voordelen is de begrote onttrekking uit de voorziening ter hoogte van € 220.000 aangepast naar een storting in de voorziening ter hoogte van € 400.000. De voorziening Afval kent daarmee een saldo van € 3,2 miljoen ultimo 2025.

Nationaal Isolatieprogramma

€ -

Voor het Nationaal Isolatieprogramma ontvangen we jaarlijks middelen vanuit de SPUK Lokale Aanpak Isolatie, deze middelen worden tot en met tenminste 2028 beschikbaar gesteld. De uitvoering van het Nationaal

Isolatieprogramma verloopt volgens planning. Eind 2025 zijn er in totaal 1.000 subsidies verleend, hiermee zit gemeente Ede op ongeveer 25% van de doelstelling. Landelijk gezien is dit een bovengemiddeld resultaat. In de begroting is echter uitgegaan van een ander financieel uitgangspunt, waardoor er op baten een nadeel en op kosten een voordeel is ontstaan ter hoogte van € 1,1 miljoen. Vanaf 2026 wordt verwacht dat ook Verenigingen van Eigenaren (VVE's) aanvragen in gaan dienen. Hierdoor is de verwachting dat alle beschikbare middelen voor het Nationaal Isolatieprogramma de komende jaren volledig besteed worden.

Productgroep Ruimtelijke planvorming

Doel

Gemeente Ede biedt haar inwoners en passanten een aantrekkelijke woon-, werk- en leefruimte waarin de fysieke, sociale en economische activiteiten in samenhang worden ontwikkeld binnen de draagkracht van onze dragende systemen (natuurlijk systeem, mobiliteit, energienetwerken, omgevingskwaliteit).

Ketenpartners

Onder andere ministeries (BZK, LNV, I&W en EZK), provincies Gelderland én Utrecht, gemeenten (Foodvalley, Groene Metropool Regio, Veluwe en andere omliggende gemeenten), Waterschap Vallei en Veluwe, IPO, VNG, Omgevingsdienst De Vallei, Veiligheidsregio Gelderland-Midden, brancheorganisaties (KHN en Recron), terrein behorende organisaties (Gelders Landschap en Kastelen, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Stichting Mooi Binnenveld, etc.), BoerenNatuur Veluwe, Agrarische natuurverenigingen, Stichting Landschapsbeheer Gelderland, Natuur- en Milieu Gelderland, IVN, LTO-Noord/Gelderse Vallei, vrijwilligersstichtingen/platforms, Veluwe Alliantie, Ede Marketing, Visit Veluwe, toeristische ondernemers.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Beleidsuitwerking Functieverandering 2024 gemeente Ede](#) (2024)
- [Handelingskader Grondbeleid Landelijk Gebied](#) (2024)
- Regionaal perspectief landelijk gebied regio Foodvalley (2024) - [Deel A](#) / [Deel B](#)
- [Interimbeleid agrarische bedrijfsontwikkelingen veehouderijen](#) (2024)
- [Uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme 2024-2027](#) (2023)
- [Programmaplan regio Vitale Vakantieparken 2023-2025](#) (2023)
- [Omgevingswet](#)
- [Omgevingsvisie Ede 2040 Dierbaar. Duurzaam. Dynamisch.](#) (2022) en [Stadsvisie Ede 2030](#) (2017)
- [Verstedelijkingsstrategie 'Meer Landschap, Meer Stad' Arnhem Nijmegen Foodvalley Deel 1](#)
[Verstedelijkingsconcept Wijzigingsvoorstellen bij Deel 1 - Deel 2 Opgavebeschrijvingen: Onderzoeksagenda voor gebiedsuitwerkingen Erratum bij Deel 2](#)
- [Nota Maatschappelijk Ondernemend Grondbeleid](#) (2022)
- [Beheerplan Natuurgebieden Gemeente Ede 2023 -2034](#) (2022)
- [Concept Recreatiezoneringplan Veluwe](#) (2021)
- [Veluwe Agenda 2030](#) (2020)
- [Biomorfologische kaart](#) (2020)
- [Puntensysteem natuurinclusief bouwen](#) (2020)
- [Schone Lucht Akkoord](#) (2020)
- [Programmaplan Klimaatadaptatie 2020-2023](#) (2020)
- [Regiodeal Foodvalley 2019](#) (2019)
- [Ruimtelijk ontwikkelingskader recreatieparken](#) (2019)
- [Inspiratieboekje vakantieparken](#) (2019)
- [Levend landschap Ede 2019-2021](#) (2019)
- [Landbouwvisie](#) (2019)

- [Programma Biodiversiteit](#) (2019)
- [Handreiking omgevingskwaliteit](#) (2019)
- [Menukaart Regio Foodvalley](#) (2018)
- [Samenwerkingsovereenkomst Veluwe Agenda \(gebiedsopgave Veluwe\)](#) (2018)
- [Beleidsuitwerking functiewisselingswoningen Ede](#) (2018)
- [Visie op Recreatie en Toerisme gemeente Ede](#) (2017)
- Bestuursakkoord Vitale Vakantieparken (2017)
- [Samenwerkingsovereenkomst regionale toeristische marketing Veluwe](#) (2017)
- [VOR, Visie Openbare Ruimte](#) (2016)
- [Manifest Gezonde Leefomgeving Veehouderij](#) (2016)
- [Nota Vertrouwen en verantwoordelijkheid, Beleid op Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving](#) (2016)
- [Structuurvisie buitengebied](#) (2011)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel Prestaties	Wij werken concernbreed vanuit de omgevingsvisie.	
	• Wij faciliteren ontwikkelingen door heldere en vindbare kaders, gebaseerd op de 5 strategische keuzen van de omgevingsvisie.	→
	• Wij werken vanuit de opgave, dat wil zeggen actief ophalen van ontwikkelingen en wensen vanuit de samenleving.	→
	• Wij werken via thematische programma's en gebiedsprogramma's aan onze opgaven.	→
Subdoel Prestaties	We implementeren de Omgevingswet.	
	• We werken volgens de letter en de geest van de Omgevingswet.	→
	• Wij maken de Omgevingsvisie Ede 2040 geschikt voor digitale raadpleging in DSO.	✓
	• Wij werken aan het Omgevingsplan Ede, ter vervanging van het Omgevingsplan van rechtswege.	→
Subdoel Prestaties	Een gezondere leefomgeving in samenhang met ruimtelijk beleid.	
	• Een programma Gezonde Leefomgeving opstellen. *	X
	• Regionaal uitvoering geven aan Schone Lucht Akkoord en pilotprojecten (landbouw).	→
	• Start realisatie van het ondergronds brengen van de 50 kV hoogspanningslijn boven Ede.	→

** In verband met beperkte capaciteit en landelijke ontwikkelingen is ervoor gekozen in 2025 geen programma gezonde leefomgeving op te stellen. In 2026 integreren we de aanpak voor de agrarische sector om fijnstof en geur emissies te reduceren met de Aanpak Veluwe.*

Subdoel Prestaties	Een veelzijdig, aantrekkelijk en kwalitatief hoogwaardig aanbod in dag- en verblijfsrecreatie dat aansluit bij de wensen van recreanten en toeristen. Het aanbod is in goede balans met natuurwaarden en leefbaarheid op de Veluwe en draagt bij aan een toename van bestedingen en werkgelegenheid in Ede.	
	• Ontwikkelen van recreatie en toerisme in het agrarische gebied (Vallei) in samenwerking met de regio Foodvalley.	→
	• Uitvoeren van acties ten behoeve van bestemmingsmanagement op de Veluwe. We werken aan ontvangstlocaties, routes, duurzaamheid en beleavingsgebieden. In samenwerking met Veluwe-op-1 en de provincie Gelderland.	→
	• Invulling geven recreatie en toerisme in stad en dorpskernen, waaronder ideevorming (landschaps)parken in en om Ede stad.	→

- Uitvoering aanpak Vitale vakantieparken lokaal en regionaal op drie sporen: economisch, ruimtelijk en veiligheid. In samenwerking met Vitale vakantieparken Veluwe.

Werken vanuit de Omgevingsvisie

De vastgestelde Omgevingsvisie Ede 2040 is uitgangspunt voor ons handelen. Via de Ontwikkel- en Investeringsstrategie die onderdeel uitmaakt van de Perspectiefnota wordt hier uitvoering aan gegeven. Hiermee ontstaat een navolgbare wijze van uitvoering die steeds terug te leiden is naar de Omgevingsvisie. Basis is uitvoering, beleid stellen we alleen op als dat nodig is voor de uitvoering van de Omgevingsvisie.

In de Omgevingsvisie is het uitgangspunt opgenomen dat de uitvoering in de basis gebiedsgericht plaatsvindt en themagericht als dat nodig is. Daarom is onze gebiedsgerichte aanpak een belangrijk speerpunt. Dit doen we om bij onze ruimtelijke ontwikkeling integraal te blijven kijken naar kansen, maar ook belemmeringen die steeds meer projectoverstijgend zijn, zoals stikstof, netcongestie en milieuregelgeving. Daarnaast willen we dat doen in verbinding met de samenleving: inwoners en ondernemers meenemen in de kansen en belemmeringen voor de toekomst van hun leefomgeving. Dit is van belang om een goed fundament te leggen onder de op te stellen gebiedsprogramma's en tegelijkertijd snel in te kunnen springen op vragen en initiatieven vanuit de gebieden.

Implementatie Omgevingswet

In 2025 zijn vervolgstappen gezet om de kerninstrumenten van de Omgevingswet (omgevingsvisie, omgevingsprogramma's en omgevingsplan) op een goede manier te benutten en eigen te laten maken in de gemeentelijke organisatie. De Omgevingsvisie is gepubliceerd in het digitale stelsel. Het thematisch programma Beter Benutten Bestaande Woningvoorraad is vastgesteld en gepubliceerd. Het Ontwikkelkader Ede-Stad heeft ter inzage gelegen en de vaststelling zal in 2026 worden voorbereid. Verdere bouwstenen voor het voorontwerp Omgevingsplan Ede zijn voor eventuele wensen en bedenkingen aan de raad voorgelegd en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de bij het Omgevingsplan Ede behorende milieueffectrapportage heeft in 2025 ook ter inzage gelegen. Dit zijn belangrijke stappen om in 2026 te komen tot een voorontwerp Omgevingsplan en een concept milieueffectrapportage met eerste richtinggevend keuzes.

Recreatie en toerisme

Bij de tussenuitspraak van 11 december 2024 en de definitieve uitspraak op 14 januari 2026 van de Raad van State blijkt dat bij de voorgenomen woningbouw, de gemeente Katwijk moest onderbouwen of de voorgenomen maatregelen om de recreatiedruk in het Natura 2000-gebied 'Meijndel & Berkheide' te verminderen, voldoende zijn om aantasting van het natuurgebied te voorkomen. In Ede willen we ook bouwen naast Natura 2000 gebied De Veluwe, een populair gebied met een hoge recreatiedruk. Ook wij moeten maatregelen treffen en onderbouwen dat onze voorgenomen woningbouw geen negatieve impact heeft op de Natura 2000 doelen. Dit vraagt meer capaciteit en budget dan in het uitvoeringsprogramma bedacht is. Deze extra capaciteit en budgetvraag wordt geagendeerd in het uitvoeringsprogramma Ede-Stad.

Het nieuwe stikstofbeleid voor zones van 500m rondom Natura 2000 van de provincie lijkt negatieve invloed te hebben op toeristische ondernemingen op Veluwe. Met name vernieuwing ten behoeve van het vitaal houden van bedrijven wordt heel lastig (vakantieparken en hotels). Evenals het uitvoeren van transformatiebeleid van vakantieparken van recreatie naar wonen. Anderzijds geeft het mogelijkheden om een duurzaamheidsverbetering te maken bij toeristische ondernemingen bijvoorbeeld vanuit het programma Aanpak Veluwe.

Indicatoren

Beeldindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Functiewisselingen buitengebied	1	5	5	7	19	36	n.v.t.
<i>Aantal plannen in buitengebied waarbij woningen zijn gerealiseerd middels inzet van sloop van agrarische bebouwing.</i>							
Sloopmeters per jaar	9.148	21.414	24.486	25.317	50.336	40.153	n.v.t.
<i>Aantal m² gesloopte aanwezige agrarische bedrijfsbebouwing.</i>							
Effectindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Subsidieaanvragen voor groene schoolpleinen	6	2	8	2	0	0	4
Prestatie-indicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aantal klompenpaden	11	11	11	11	11	12	12

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x 1.000
					Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	18.192 N	18.761 N	15.835 N	16.192 N	357 N
Baten	5.495 V	5.368 V	5.052 V	5.002 V	50 N
Saldo van baten en lasten	12.697 N	13.393 N	10.783 N	11.190 N	407 N
Storting reserve	1.979 N	186 N	3.826 N	3.806 N	20 V
Onttrekking reserve	2.348 V	719 V	4.742 V	4.494 V	248 N
Resultaat	12.329 N	12.860 N	9.867 N	10.502 N	635 N

Toelichting

Omgevingsplannen en omgevingsvergunningen € 410.000 N

De behandeling van omgevingsplannen en omgevingsvergunningen tezamen wordt al enige jaren niet kostendekkend uitgevoerd en kent een uiterst grillig verloop. Evenals vorig jaar is over 2025 met name een financieel tekort gerealiseerd op de omgevingsplannen. De omgevingsvergunningen zijn in 2025 kostendekkend geweest.

Het tekort bij omgevingsplannen is bij de actualisatie 2025 aangekondigd en heeft met verschillende factoren te maken. Enerzijds is het aantal aanvragen dat wordt ingediend door inwoners onvoorspelbaar. Anderzijds is de gemeentelijke inzet niet in lijn met de gerealiseerde opbrengsten. Dit leidt tot een tekort op de geraamde leges binnen omgevingsplannen van € 130.000 en een overschrijding op ureninzet van € 188.000. Bovendien stijgt de benodigde inzet per aanvraag door toenemende complexiteit en daarnaast actieve participatie. De kosten voor de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) nemen hierdoor in 2025 met € 91.000 toe. Dit budget is voor 2026 verhoogd via de leges.

In 2025 is gestart met het evalueren van het totale proces rondom de toetsing van aanvragen met als doel het tekort op de geraamde leges te verkleinen en de overschrijding op ureninzet te beperken. Zo wordt er onder andere gewerkt aan het vernieuwen van beleidsregels die tot een efficiënter werkproces dienen te leiden. Dit wordt voortgezet in 2026.

Ontwikkeldkader Ede-stad € 123.000 N

Voorstel tot resultaatbestemming € 123.000 V

In 2025 is het beschikbare budget voor het ontwikkeldkader Ede-stad volledig besteed aan het opstellen van het Ontwerp-Ontwikkeldkader, de milieueffectrapportage (MER) en het participatietraject. Daarnaast zijn extra, onvoorziene kosten gemaakt voor aanvullende werkzaamheden voor de MER op de Omgevingsvisie, die gevolg zijn van jurisprudentie met betrekking tot bescherming van Natura 2000 gebieden. Dit betekende dat er extra

ruimtelijke varianten (verdeling van programma over de stad) zijn onderzocht en beoordeeld in het kader van de MER, wat leidt tot een overschrijding van het beschikbare budget. Er wordt voorgesteld om € 123.000 aanvullend te onttrekken aan de Reserve Omgevingsvisie 2040 ter dekking van deze hogere kosten in 2025.

Otterlo onderlangs € 120.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 120.000 N

Het project Onderlangs betreft de herinrichting van de voormalige sportvelden van SV Otterlo naar een nieuw natuurgebied. Vanuit de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2024 is hiervoor in 2025 € 120.000 beschikbaar gesteld voor de realisatie van het inrichtingsplan, communicatie met de omgeving en de belangenvereniging Natuurlijk Otterlo. Deze werkzaamheden zijn in 2025 nog niet uitgevoerd en schuiven door naar 2026 vanwege het feit dat de uitvoering gefaseerd plaatsvindt en in samenhang met de natuurmaatregelen van het project Weversteeg. De werkzaamheden dienen voor het broedseizoen gerealiseerd te worden en naar verwachting is het project in het voorjaar van 2026 afgerond. Er wordt voorgesteld om € 120.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen.

Gebiedsproces Otterlo € 190.000 V

Lagere onttrekking Reserve Omgevingsvisie 2040 € 178.000 N

Vanuit het gebiedsproces Otterlo zijn maatregelen benoemd voor de korte, middellange en lange termijn. In 2025 was hiervoor in totaal € 383.000 beschikbaar, waarvan € 193.000 is besteed aan het realiseren van de gebiedsentree en het doorlopen van het opgestarte gebiedsproces. Andere geplande activiteiten zijn in 2025 voorbereid en worden in het eerste en tweede kwartaal van 2026 uitgevoerd. Daarbij is in afstemming met de stakeholders de focus verlegd naar onder andere de verplaatsing van het tegelmuseum en de uitgangspunten voor Otterlo West.

Dit heeft ertoe geleid dat in 2025 niet het gehele budget is uitgegeven en de onttrekking uit de Reserve Omgevingsvisie ter hoogte van € 178.000 niet heeft plaatsgevonden. Deze middelen blijven gereserveerd in de Reserve Omgevingsvisie en zijn in 2026 nodig voor de afronding van de werkzaamheden.

WFC/stationsomgeving € 222.500 V

Lagere onttrekking aan Reserve Omgevingsvisie 2040 € 125.000 N

Lagere onttrekking aan Reserve Investeringsfonds Impuls Ede € 97.500 N

De totale kosten voor WFC/stationsomgeving zijn in 2025 € 222.5000 lager dan begroot. Enerzijds zijn de kosten voor planvoorbereiding stationskwartier € 125.000 lager dan begroot. De voorgenomen activiteiten vanuit het ontwikkelperspectief Stationskwartier (de toekomstige invulling van de Westhal en de oplossingsrichting molenbiotoop Keetmolen) zijn in 2025 gestart, maar lopen nog door in 2026. Om alle mogelijkheden voor de Westhal goed in beeld te krijgen, blijkt een intensiever en langer traject nodig dan vooraf ingeschat. Daarmee is het restantbudget noodzakelijk om de ingezette activiteiten te kunnen afronden. De resterende middelen blijven gereserveerd in de Reserve Omgevingsvisie. Anderzijds zijn in de vaststellingsovereenkomst beëindiging WFC Experience afspraken gemaakt over inzet voor de komende 10 jaar vanuit de gemeente Ede en de Teka groep ten behoeve van programmering van evenementen op het gebied van voedsel, voedselinnovaties en voedseleducatie voor jongeren. In 2025 heeft enkel inzet op het Food en Fun festival plaatsgevonden waardoor er € 97.500 minder is uitgegeven dan begroot en ook € 97.500 minder onttrokken dan begroot uit de Reserve Investeringsfonds Impuls Ede.

Gebiedsgerichte aanpak € 228.000 N

In 2025 is gestart om de voorbereidende analyses te maken voor de gebieden. Dit geeft inzicht in de stand van zaken in iedere kern en stelt ons vervolgens in staat om vanaf 2026 een weloverwogen afweging te maken in de prioritering van projecten en de inzet van onze middelen. Deze inzichten worden verwerkt in de ontwikkel- en investeringsstrategie en voorgelegd in de perspectiefnota.

Gezien het belang van deze aanpak en de gewenste voortgang voor zowel Ede stad als de dorpen, is in 2025 prioriteit hieraan gegeven en versnelde inzet gepleegd. Dit resulteert in een overschrijding van het beschikbaar gestelde budget.

Productgroep Landbouw en Natuur

Doel

Landbouw

Een veerkrachtige en economisch weerbare agrarische sector. We stimuleren en ondersteunen doorontwikkeling naar duurzame natuurinclusieve en circulaire landbouw in balans met de leefomgeving voor mens en dier. We ondersteunen stoppende ondernemers die een andere bestemming zoeken voor hun bedrijf en dragen zo bij aan een vitaal landelijk gebied.

Natuur

Een duurzaam en robuust herstel van onze landschapskwaliteit en het natuurlijk systeem, zowel binnen als buiten de natuurgebieden in landelijk en stedelijk gebied. We zorgen ervoor dat de natuur robuust genoeg is om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen en de achteruitgang van de biodiversiteit te keren.

Ketenpartners

Onder andere ministeries (BZK, LNV, I&W en EZK), provincies Gelderland én Utrecht, gemeenten (Foodvalley, Groene Metropool Regio, Veluwe en andere omliggende gemeenten), Waterschap Vallei en Veluwe, IPO, VNG, Omgevingsdienst De Vallei, Veiligheidsregio Gelderland-Midden, brancheorganisaties (KHN en Recron), terrein beherende organisaties (Gelders Landschap en Kastelen, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Stichting Mooi Binnenveld, etc.), BoerenNatuur Veluwe, Agrarische natuurverenigingen, Stichting Landschapsbeheer Gelderland, Natuur- en Milieu Gelderland, IVN, LTO-Noord/Gelderse Vallei, vrijwilligersstichtingen/platforms, Veluwe Board, Ede Marketing, Visit Veluwe, toeristische ondernemers.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Functieveranderingsbeleid Regio Foodvalley](#) (2024)
- Natuurbeheerplan provincie Gelderland (2024)
- [Interimbeleid agrarische ontwikkelingen](#) (2024)
- Herstelprogramma's: beken, bossen, heide en stuifzanden, vennen en venen en recreatiezonering (Provincie Gelderland 2024)
- [Regionaal Perspectief Landelijk Gebied regio Foodvalley](#) (2024)
- [Integraal Beleid Openbare Ruimte \(IBOR\)](#) (2024)
- [Beheerplan invasieve exoten 2024-2028](#) (2024)
- Gebiedsagenda's (2024-2027): [Ede de Dorpen](#); [Ede-Centraal](#); [Veldhuizen en Kernhem](#); [Ede-Zuid en Bennekom](#) (2023)
- [Water- en rioleringsprogramma 2024-2028](#) (2023)
- [De Edese Participatie Aanpak](#) (2023)
- [Beheerplan Natuurgebieden Gemeente Ede 2023-2034](#) (2022)
- [Bomenfonds \(nadere regel\)](#) (2020)
- [Groenbeleid gemeente Ede](#) (2020)
- [Puntensysteem natuurinclusief bouwen](#) (2020)
- Gebiedsplan de Ginkel (2020)
- [Programma Biodiversiteit](#) (2019)
- [Inkoopbeleid gemeente Ede](#) (2023)

- Natuurbeheerplan Natura 2000 Veluwe (2018) (Provincie Gelderland)
- [Bomenbeleidsplan](#) (2013)
- [Nota Zandwegen](#) (2009)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel Prestaties	Herstel en robuuste versterking van de Edese natuur.	
	• Herstel van het natuurlijk systeem vormt de basis voor onze ruimtelijke ontwikkelingen.	→
	• Verder integreren van onze activiteiten op het gebied van natuur, biodiversiteit, groen landschap en klimaatadaptatie in één opgave met één jaarplan.	→
	• Opstellen van een investeringsagenda Robuuste Natuurversterking en start werving van fondsen hiervoor.	→
	• Uitvoeren van gebiedsprocessen rondom natuur, zoals in De Ginkel, Renkums Beekdal en Otterlo.	→
Subdoel Prestaties	Een Klimaatadaptief Ede.	
	• Water en bodem zijn sturend bij onze (ruimtelijke) ontwikkelingen.	→
	• Klimaatadaptief handelen bij fysieke maatregelen in de leefomgeving.	→
	• Uitvoeren en implementeren uitvoeringsagenda klimaatadaptatie.	→
	• Inzicht in vooruitgang en weten wat we waar moeten doen.	→
	• Vanuit Steenbeek Ede versterken bewustwording en aanjagen tot klimaatadaptief handelen van inwoners, ondernemers en organisaties.	→
Subdoel Prestaties	Permanente groei van initiatieven vanuit en met de maatschappij voor landschapsversterking en versterking van de biodiversiteit.	
	• Extra impuls geven aan realisatie groen-blauwe raamwerk met ketenpartners/bewoners.	→
	• Uitvoering geven aan project Levend Landschap, begeleiden vrijwilligersgroepen en organiseren cursusprogramma Levend Landschap voor bewoners.	→
	• Organiseren bijeenkomsten voor bewoners en ambtenaren gericht op kennisdeling en inspiratie om het ontwikkelde Landschap op de kaart toe te passen.	→
Subdoel Prestaties	Transitie naar natuurinclusieve en circulaire landbouw met een duurzaam toekomstperspectief voor de agrariërs.	
	• Het bevorderen van natuurinclusief en circulair ondernemen.	→
	• Het stimuleren van verduurzaming van de voedselproductie, gezondere voedselomgeving en gezondere leefomgeving middels het uitvoeringsprogramma landbouw. *	✗
	• Het actief deelnemen aan de regionale samenwerking op landbouw.	→
	• Actief bijdragen aan gebiedsprocessen zoals in Binnenveld en Ede-Barneveld.	→

** Het stimuleren van verduurzaming van de voedselproductie, gezondere voedselomgeving en gezondere leefomgeving vraagt meer aandacht omdat we zien dat de ontwikkeling en verduurzaming van agrarische bedrijven stagneert doordat vanuit overheden het beleid voor ons gebied te onzeker blijft voor agrariërs om te investeren én kunnen ook agrariërs moeilijk natuurvergunningen krijgen die nodig zijn voor bijvoorbeeld het verminderen van emissies of het vergroten van een stal voor dierenwelzijn. Als gemeente beïnvloeden we waar mogelijk, onder andere via Aanpak Veluwe, andere overheden voor goede beleidskeuzes voor ons gebied. Daar*

waar we zelf bevoegd zijn bieden we ondernemers duidelijkheid over ruimtelijke kaders, zoals via het interimbeleid agrarische ontwikkelingen en het ontwikkelkader landelijk gebied.

Natuur en landbouw

In 2025 heeft de gemeente Ede, samen met partners, voortgang geboekt op natuurherstel, biodiversiteit, beekherstel en de landbouwtransitie. De opgaven blijven echter groot. Door de ligging op de Veluwe en in de Gelderse Vallei staan natuur en ruimte onder druk, met directe gevolgen voor vergunningverlening en ruimtelijke ontwikkeling. Enerzijds is de natuurkwaliteit in onze Natura 2000-gebieden niet op orde waardoor wettelijke natuurdoelen niet gehaald worden, onder meer door stikstofdepositie, verdroging en een hoge recreatiedruk. Anderzijds is er ook in het bebouwd gebied en in het agrarisch landelijk gebied een grote opgave omdat de natuurkwaliteit op veel plekken zo laag is geworden dat er zelfs geen sprake meer is van basiskwaliteit natuur (BKN). Daarnaast moet Ede voldoen aan onder meer de Kaderrichtlijn Water en de EU Natuurherstelverordening. Tegelijk staat de landbouw in ons gebied onder druk door het onduidelijke beleid vanuit de overheden en het ontbreken van toekomstperspectief.

De landbouw zal zich gaan doorontwikkelen in balans met de leefomgeving, waarbij we proberen toekomstperspectief te bieden. Ook recreatie zal, om de druk op het Natura 2000 gebied te verlagen, zich ontwikkelen in het landelijk gebied in de uitloopgebieden rondom de stad en dorpen. De gemeente geeft richting aan deze opgaven in het landelijk gebied vanuit een regisserende rol waarbij zij nauw samenwerkt met andere overheden om de juiste randvoorwaarden, beleid en middelen aan te spreken. We merken meer en meer dat onze specifieke expertise (milieu-juridisch, stikstof, natuur, landbouwkundig) groeit en we daarin tot de koplopers in Nederland behoren.

Gebiedsgerichte aanpak

In 2025 is samen met de regio het uitvoeringsplan stikstof Regio Foodvalley opgesteld. Vervolgens is, mede op basis van dit plan, de Aanpak Veluwe gestart, waarin 21 gemeenten, provincie en Rijk gezamenlijk werken aan een gebiedsgerichte aanpak voor stikstof-, water- en natuurmaatregelen.

Voor het Binnenveld is Ede aangesloten bij de actualisatie van het beheerplan. Deze trajecten lopen door in 2026. Daarnaast zijn de pre-verkenningen voor de gebiedsaanpakken Binnenveld en Ede-Barneveld afgerond en is gestart met het ontwikkelkader Landelijk Gebied om de omgevingsvisie aan te scherpen.

Resultaten landelijk gebied

Daarnaast blijft het door de hoge urgentie nodig om tussentijds aan concrete projecten voor natuurherstel, hydrologisch herstel en verduurzaming van de landbouw te blijven doorwerken. In 2025 zijn concrete natuur herstelmaatregelen voorbereid, waaronder een landschapsecologische systeemanalyse voor de Ginkel en natuurinclusieve inrichting van landbouwpercelen. Ook zijn via Levend Landschap heggen en hagen aangelegd bij aanvragers. Om toekomstperspectief te bieden aan de landbouw is in 2025 ervaring opgedaan met doelsturing in de pilot ondernemingsplannen, stoffenbalansen en doelvoorschriftenvergunningen. Via PROMO zijn 35 bestemmingen omgezet van agrarisch naar andere functies. Ook hebben we tot en met 2025 van 57 deelnemende LBV+ers/agrariërs een RO-verzoek (Globale Toets, Principeverzoek of Definitief Verzoek) afgerond of in behandeling. Via de grondstrategie is een aantal keer in overleg met provincie en Rijk bekeken of gronden aangekocht konden worden ten behoeve van de opgaven in het landelijk gebied.

Basiskwaliteit natuur, klimaatadaptatie en stedelijke ontwikkeling

Via het programma Robuuste Natuurversterking werkt Ede aan het bereiken van Basiskwaliteit Natuur buiten de natuurgebieden en aan klimaatadaptatie, zoals waterberging en het beperken van hittestress. In 2025 is BKN ook in de regio Foodvalley in beeld gebracht door aan- en afwezigheid van algemene soorten in kaart te brengen. Bijvoorbeeld door dit goed te verwerken in het Ontwikkelkader Ede stad en door koppelkansen voor vergroening en biodiversiteit te benutten bij vervangingsprojecten. Met systeemherstel werken we ook aan klimaatadaptatie.

Maar we zetten in Ede in 2025 ook stappen om BKN en vergroening beter in de organisatie te verankeren. In 2025 is provinciale subsidie aangevraagd voor vergroening van de bebouwde omgeving door het uitvoeren van buurtgroenagenda's. Samenwerking met medeoverheden en vrijwilligers blijft essentieel voor bijvoorbeeld het vlak dekkend uitvoeren van natuurmonitoring.

Indicatoren

Beeldindicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aantal landbouwbedrijven gevestigd in gemeente Ede	660	646	631	628	610	600	n.v.t.

Prestatie-indicatoren			Waarde 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aanleg natuur- en landschapsontwikkeling	5	5	5	5	5	5	5

Aantal hectare gerealiseerde nieuwe landschapselementen.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x 1.000
					Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	0 N	0 N	3.998 N	4.498 N	500 N
Baten	0 V	0 V	316 V	1.007 V	691 V
Saldo van baten en lasten	0 N	0 N	3.682 N	3.491 N	191 V
Storting reserve	0 N	0 N	1.511 N	1.511 N	0 N
Onttrekking reserve	0 V	0 V	1.418 V	1.238 V	180 N
Resultaat	0 N	0 N	3.775 N	3.764 N	11 V

Toelichting

Uitvoering gebiedsprocessen Landelijk Gebied

€ 180.000 V

Lagere onttrekking Reserve Cofinanciering

€ 180.000 N

Er spelen veel ontwikkelingen en activiteiten in het landelijk gebied. Dat zien we terug in toenemende lasten en baten in de begroting. We constateren dat de baten voor onze opgave in het Landelijk Gebied toenemen door bijdragen vanuit medeoverheden en onze inzet steeds beter door externe middelen kan worden gedekt.

Aan de lastenzijde ontstaan € 500.000 meer lasten dan begroot en aan de baten zijde € 700.000 meer baten dan begroot. Dit is enerzijds gevolg van het gebiedsproces Renkums Beekdal, die worden gedekt uit een verkregen subsidie. Daarnaast is meer geïnvesteerd in natuurontwikkeling (programma Robuuste Natuur) en hebben we meer ingezet op beleidsontwikkeling voor landbouw.

De inzet voor de piekbelastersaanpak over 2025 kan worden gedekt door een provinciale subsidie voor de loonkosten van deze aanpak. De eerder ontvangen rijksmiddelen voor de piekbelastersaanpak blijven gereserveerd in de Reserve Omgevingsvisie omdat het proces voor ondersteuning van piekbelasters doorloopt in 2026.

De werkzaamheden voor de latente vergunningen hebben in 2025 grotendeels niet plaatsgevonden en worden in 2026 uitgevoerd. De eerder beschikbaar gestelde middelen blijven gereserveerd in de Reserve Omgevingsvisie. Uit de Reserve Cofinanciering wordt € 333.000 onttrokken voor diverse gebiedsprocessen. Dit is € 180.000 minder dan voorzien bij de begroting. De uitvoering van gebiedsprocessen vindt plaats in samenwerking met meerdere overheden. De uitvoering is in 2025 anders verlopen dan voorzien in de begroting, waardoor er een afwijking ontstaat.

Doel programma

Een veilige samenleving in Ede.

Ontwikkelingen in 2025

Context

De wereld om ons heen is dynamischer dan ooit. Toenemende geopolitieke spanningen, technologische ontwikkelingen, aanhoudende migratiestromen, extreme weersomstandigheden en maatschappelijke opgaven op het gebied van landbouw, ecologie, energie, wonen en zorg zijn ook van invloed op de openbare orde en de veilige leefomgeving van onze inwoners. De gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van openbare orde blijven in omvang en politiek-maatschappelijke betekenis toenemen. Door een verhard maatschappelijk debat en uiteenlopende uitingen van maatschappelijk ongenoegen houden wij doorlopend rekening met escalatie in de openbare ruimte. Dit vraagt niet alleen om een wendbare overheid, maar ook om versterking van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht. We zien een toename van inwoners die in de openbare ruimte ontregelen. Verder is sprake van een toename van minder zichtbare vormen van criminaliteit, zoals ondermijning en gedigitaliseerde criminaliteit. Vanwege personeelstekorten en ombuigingen moeten onze maatschappelijke partners, zoals het Openbaar Ministerie, de politie en de zorg scherpere keuzes maken waar zij hun capaciteit op inzetten. Daardoor wordt vaker gekeken naar het gemeentelijk uitvoeringsapparaat om overlast gevend en crimineel gedrag te begrenzen met bestuursrechtelijke maatregelen. Dit legt extra druk op de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie.

Maatschappelijke weerbaarheid

Naar aanleiding van toenemende geopolitieke dreiging, een kwetsbare vitale infrastructuur en toegenomen kans op maatschappelijk ontwrichting zijn burgemeesters door de Nationaal Coördinator Terrorismebeheersing en Veiligheid (NCTV) en de commandant der strijdkrachten opgeroepen inwoners, organisaties en bedrijven weerbaar en veerkrachtig te maken tegen hybride dreiging en of een tijdelijke uitval van onze vitale infrastructuur. Dit vraagt om een maatschappij brede aanpak waarin nationale organisaties, VNG, de veiligheidsregio's en gemeenten een rol hebben en intensief moeten samenwerken. Eind 2025 zijn circa 8 miljoen huishoudens in Nederland geïnformeerd met de folder 'denk vooruit'. Gemeenten hebben als taak sociale structuren te versterken, risicocommunicatie voor te bereiden, noodsteunpunten op te richten van de crisisorganisatie en het bedrijfscontinuïteitsmanagement te versterken.

Natuurbrandbeheersing

De grote natuurbrand van 3 april is geëvalueerd en lessen voor de interne crisisorganisatie zijn uitgevoerd. In de nieuwe vast te stellen APV is een rookverbod bij fase 2 natuurbrand risico opgenomen. In 2025 en in 2026 worden bewonersavonden natuurbrandbeheersing georganiseerd ter bewustwording en voorbereiding.

Ondermijning

Op lokaal, regionaal en landelijk niveau is aandacht gevraagd voor beleid en regelgeving rondom de aanpak van zorgcriminaliteit. In 2025 is een geprioriteerde aanpak gestart, mede vanwege het misbruik van de zorg door criminele ZZP'ers voor financieel gewin. De lokale samenwerking op dit terrein is versterkt. Vanuit het regionale samenwerkingsverband wordt, onder portefeuillehouderschap van de burgemeester, gewerkt aan landelijke afstemming over knelpunten in de aanpak, met name rond informatiedeling en versnippering in financiering en toezicht. Uit het rekenkameronderzoek naar de Edese aanpak van ondermijning blijkt dat er een goede aanpak staat, maar ook dat deze onder druk staat door de veiligheidsparadox (door de aanpak komt er meer werk in beeld) en een toename van andere urgente veiligheidsvraagstukken. De aanbevelingen zijn door het college overgenomen.

Technologische ontwikkelingen hebben grote impact in het veiligheidsdomein. Er is geïnvesteerd in het versterken van weerbaarheid tegen digitale vormen van onveiligheid.

Zorg en veiligheid

De problematiek rond personen en huishoudens die ernstige onveiligheid veroorzaken wordt complexer en hardnekkiger. Ondanks intensieve samenwerking tussen zorg- en veiligheidsdomein neemt de beschikbaarheid van passende zorg af als gevolg van personeelstekorten, wachtlijsten en capaciteitsbeperkingen. Tijdig of adequaat ingrijpen is nu niet altijd mogelijk. Met als gevolg dat passende hulp niet vanzelfsprekend voor handen is en problematische situaties langer voortduren en vaker manifesteren in escalatie in de thuissituatie en de openbare ruimte. Het begrenzen van risico's en het organiseren van tijdelijke stabiliteit komt bij de gemeente te liggen, wat extra druk legt op het bestuur en de uitvoeringsorganisatie. De evaluatie van de Wvvgz, WZD en WFZ laat zien dat de huidige wetgeving onvoldoende aansluit op deze praktijk en aanpassing behoeft om beter om te kunnen gaan met complexe en zorgmijnde situaties.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIAR)

Schokkende incidenten hebben het maatschappelijk bewustzijn rond geweld in afhankelijkheidsrelaties, waaronder femicide, huiselijk geweld en kindermishandeling, vergroot. Het thema staat hoog op de nationale beleidsagenda. Er komt een nationaal coördinator met als taak het beleid te coördineren en te komen tot een actieplan. De rol, taak en verantwoordelijkheid van betrokken partijen waaronder de gemeente wordt uitgebreid met onder meer de aangescherpte meldcode, deskundigheidsbevordering, doorontwikkeling en herijking taken Veilig Thuis, versterken van hulp, ondersteuning en opvang van slachtoffers en een daderaanpak.

Jeugd en veiligheid

De verwijzindex Risicjongeren wordt via een wetstraject uit de Jeugdwet geschrapt, dit proces neemt meerdere jaren in beslag en is momenteel door de verkiezingen vertraagd. In 2025 zien we dat overlast door jongeren, met name rond specifieke locaties zoals Ede-Zuid, aanhoudt en kan escaleren tot een ordeverstoring. Inspanningen van onder andere specialistisch jongerenwerk, politie en THOR blijven (structureel) noodzakelijk om veiligheid en leefbaarheid in wijken te handhaven. De gemeente voert regie op een integrale aanpak van preventie, curatie en repressie. De inzet van jeugdcoaches vanuit de pilot TIOO (Tijdelijke Intensieve Outreachende Ondersteuning) in de PGA-aanpak levert hier een waardevolle bijdrage aan.

VGGM

Er is gewerkt aan de planvoorbereiding van de brandweerkazernes Peppelensteeg en Otterlo. De VGGM heeft voor de uitvoering van haar taken in het kader van het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid een programma opgezet en partners bewust gemaakt. Er wordt uitvoering gegeven aan de toekomstbestendigheid van de bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio.

Toezicht en handhaving

Het wijkgericht werken wordt verder vormgegeven. In 2025 zijn verkeersbevoegdheden toegekend gericht op fiets- en bromfietsen. Om hierop effectiever te handhaven zijn in de nabije toekomst aanvullende vormen van mobiele en fysieke inzet noodzakelijk. Vanuit de landelijke overheid is de verlening van de wapenstok opnieuw tijdelijk toegekend; het traject voor een permanente toekenning is in 2025 opgestart. Afhankelijk van de uitkomst van dit traject en in relatie tot de nieuwe bevoegdheden zal het inzet- en mobiliteitskader van handhavers worden geëvalueerd.

Financieel overzicht programma

Bedragen x € 1.000					
	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten					
Veiligheid en Toezicht	17.255 N	16.804 N	17.071 N	16.511 N	560 V
Totaal lasten	17.255 N	16.804 N	17.071 N	16.511 N	560 V
Baten					
Veiligheid en Toezicht	911 V	755 V	818 V	883 V	65 V
Totaal baten	911 V	755 V	818 V	883 V	65 V
Saldo van baten en lasten	16.344 N	16.050 N	16.253 N	15.628 N	625 V
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	295 V	45 V	460 V	446 V	14 N
Resultaat	16.049 N	16.005 N	15.793 N	15.182 N	611 V

Productgroep Veiligheid en toezicht

Doel

Veiligheid heeft 1 productgroep. Het doel van deze productgroep is gelijk aan het programmadoel: Een veilige samenleving in Ede. In het integrale veiligheidsplan 2023-2026 (IVP) zijn naast de reguliere aanpak op het gebied van openbare orde en veiligheid de volgende hoofdthema's opgenomen: zorg & veiligheid, jeugd & veiligheid, ondermijning en de gedigitaliseerde criminaliteit. Deze thema's dragen allemaal bij aan het programmadoel.

Ketenpartners

Onder andere Politie; Openbaar Ministerie; Brandweer Ede; VGGM; Zorg- en Veiligheidshuis; woningcorporatie Woonstede; Malkander; ProPersona; RIEC; Veilig thuis; Veiligheidsnetwerk Oost Nederland en diverse andere maatschappelijke organisaties.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Algemene Plaatselijke Verordening \(APV\)](#) (2024)
- [BIBOB-beleid \(Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur\)](#) (2024)
- Gebiedsagenda's (2024-2027): [Ede de Dorpen](#); [Ede-Centraal](#); [Veldhuizen en Kernhem](#); [Ede-Zuid en Bennekom](#) (2023)
- [Koersnota Mobiliteit](#) (2023)
- [Integraal VeiligheidsPlan 2023-2026](#) (2022)
- [Oplegnotitie jaarschijf 2023 bij Meerjarenbeleidsplan Politie 2019-2022](#) (2022)
- [Regionale Veiligheidsstrategie 2019-2022](#) (2019)
- Plan van aanpak Ondermijning (2019)
- [Beleidsplan Jeugd en Onderwijs 2019-2022](#) (2019)
- [Drank- en Horeca Nalevingsbeleid](#) (2017)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	De openbare orde en veiligheid is gewaarborgd.	
Prestaties	• Inzet keurmerk veilig buitengebied. • Voorbereiding jaarwisseling. • Best practices toepassen in samenwerking met regionale partners, zoals andere gemeenten, OM en politie. • Toepassen mogelijkheden APV, zoals dwangsombeschikking bij aantreffen inbrekerswerktuigen. • Het op orde houden van een adequate crisisorganisatie. • Invloed uitoefenen op het aantal controles dat de politie uitvoert op het gebruik van alcohol, mobiele telefoons en snelheidsovertredingen. • Verdere vereenvoudiging van het evenementenvergunningsproces. • Voortzetting project KVV (kwaliteitsmeter veilig uitgaan). • Toepassen nalevingsbeleid (drank- en horecawet en APV).	→ → ✓ → ✓ → ✓ ✓ →
Subdoel	Minder ondermijnende criminaliteit.	
Prestaties	• Bewustwordingsacties uitvoeren. • Bibob-onderzoeken uitvoeren. • Integrale controles uitvoeren. • Opleggen van bestuurlijke maatregelen, zoals het sluiten van drugspannen. • Aanpak mensenhandel.	✓ → → → →
Subdoel	Minder jeugdcriminaliteit.	
Prestaties	• Inzet methode groepsaanpak. • Inzet persoons- en huishoudengerichte aanpak. • Nazorg na detentie. • Pilots 'omgevingsadvies' en 'rising stars'. • Weerbaarheid digitale criminaliteit en ondermijning d.m.v. Pilot hackshield.	→ → → ✓ ✓
Subdoel	Minder radicalisering en depolarisatie.	
Prestaties	• Bijeenkomsten ter voorkoming radicalisering, deelnemen aan het duurzaam netwerk. • Presentaties voor professionals. • Regionaal en lokaal casusoverleg. • Deelname aan diverse kennisnetwerken. • Deelnemen aan landelijke taskforce. • Verkenning instrumentarium sociale media.	✓ ✓ ✓ → ✓ → ✓
Subdoel	Minder kwetsbare inwoners met een veiligheidsrisico doordat we ze perspectief bieden.	
Prestaties	• Toepassen van de mogelijkheden uit de APV, de Wet Aanpak Woonoverlast en overige bestuurlijke maatregelen. • Persoons- en huishoudengerichte aanpak personen verward gedrag.	✓ →
Subdoel	Digitale veiligheid vergroten.	
Prestaties	• Bewustwording acties uitvoeren. • Aanpak digitale veiligheid door opstellen, invoering en uitvoering van beleid.	✓ ✓

Indicatoren

Beeldindicatoren	Waarde 31-12						Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aantal aangetroffen hennepkwekerijen/drugspanden	11	6	5	4	5	8	n.v.t.
Rijden onder invloed	220	245	255	315	270	350	n.v.t.
<i>Aantal. Meting 2024 is met terugwerkende kracht aangepast.</i>							
Aantal politieregistraties F90 Cybercrime	70	56	108	88	44	26	n.v.t.
Aantal meldingen Meld Misdaad Anoniem	-	-	57	53	81	126	n.v.t.
Aantal politieregistraties E38 Overlast als gevolg van alcohol en drugs	341	264	386	400	384	407	n.v.t.
Totaal aantal ritten Ambulancezorg Gelderland-Midden in gemeente Ede	-	7.330	7.728	7.640	8.033	8.537	n.v.t.
Effectindicatoren	Waarde 31-12						Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage inwoners dat zich veilig voelt in de eigen buurt <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	77	-	79	-	n.n.b.	75
Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde <i>Depla-indicator. Aantal voorvallen per 1.000 inwoners.</i>	5,2	5,4	5,3	4,5	2,9	3,4	5
Percentage inwoners dat aangeeft dat overlast van omwonenden vaak voorkomt <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	6,5	-	6	-	n.n.b.	5
Percentage inwoners dat aangeeft dat overlast van groepen jongeren in de buurt vaak voorkomt <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	11	-	12	-	n.n.b.	15
Aantal verdachten misdrijven tot 23 jaar <i>* Voorlopige aantallen.</i>	280	250	280	230	220*	200*	300
Aantal (geregistreerde) gewelds- en seksuele misdrijven <i>Aantal per 1.000 inwoners. Depla-indicator. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).</i>	3,4	3,0	3,1	2,8	3,0	2,8	3
Aantal meldingen overlast jeugd	717	559	455	456	631	591	450
Aantal meldingen bij de politie van overlast door verward/overspannen persoon	762	648	772	935	735	719	935
Aantal (geregistreerde) diefstallen uit woningen <i>Depla-indicator. Aantal per 1.000 inwoners.</i>	2,3	1,9	1,8	0,9	1,2	1,5	2
Aantal (geregistreerde) fietsdiefstallen	508	767	922	727	703	605	450
Aantal aangiften geweld uitgaansgebied	30	19	52	22	27	23	50
Prestatie-indicatoren	Waarde 31-12						Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aantal vuurwerkvrije zones	0	0	12	13	13	13	13

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	17.255 N	16.804 N	17.071 N	16.511 N	560 V
Baten	911 V	755 V	818 V	883 V	65 V
Saldo van baten en lasten	16.344 N	16.050 N	16.253 N	15.628 N	625 V
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	295 V	45 V	460 V	446 V	14 N
Resultaat	16.049 N	16.005 N	15.793 N	15.182 N	611 V

Toelichting

Natuurbrandpreventie en -mitigatie € 510.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 510.000 N

Nederland wordt steeds vaker geconfronteerd met vormen van ecologische onveiligheid. Natuurbranden vormen hiervan een sprekend voorbeeld. De afgelopen jaren is sprake van een toename van het aantal brandgevoelige dagen, met omstandigheden die kunnen leiden tot onbeheersbare natuurbranden. In Ede is dit in de zomer van 2025 in de praktijk ervaren. Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) heeft daarom € 3,4 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten waar een verhoogd risico op natuurbranden aan de orde is. De desbetreffende gemeenten worden hiermee in staat gesteld om bij te dragen aan het doel om natuurbrandbeheersing te versterken. De drie Gelderse veiligheidsregio's en de provincie Friesland hebben, namens de gemeenten, aanvragen ingediend bij het ministerie van LVVN. Op basis van de ingediende aanvragen is het budget verdeeld. Op basis van het door de VGGM ingediende plan heeft Ede via de decembercirculaire 2024 een bedrag van € 300.000 ontvangen en via de meicirculaire 2025 € 210.000. In 2025 is het project niet uitgevoerd omdat er geen projectleider beschikbaar was. Sinds begin januari 2026 is de projectleider beschikbaar en is het project voor de bluswatervoorziening gestart. Er wordt voorgesteld om € 510.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen.

Doel programma

Een leefomgeving die nu en in de toekomst schoon, heel en veilig is, op een vastgesteld kwaliteitsniveau waar bewoners zich prettig in en verantwoordelijk voor voelen en een actieve rol in hebben.

Ontwikkelingen in 2025

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingevoerd. In de Omgevingswet staan alle regels over de fysieke leefomgeving samen, met als doel duidelijkere regels, ruimte geven aan nieuwe initiatieven en lokaal maatwerk mogelijk maken. Juridische regels moeten worden opgenomen in het Omgevingsplan. Voor de kwaliteit van de leefomgeving betekent dit onder andere dat deze kerninstrumenten worden ingezet voor klimaatadaptatie en natuur. Juridische regels over inritten en het kappen van bomen worden opgenomen in het Omgevingsplan. In 2025 zijn de voorbereidende werkzaamheden opgestart om deze regels in het Omgevingsplan te borgen.

Natuurherstelwet

Op 17 juni 2024 hebben de Europese lidstaten in de Raad van de EU, de natuurherstelwet officieel goedgekeurd. Het doel van de wet is de schade aan de Europese natuur tegen 2050 compleet te herstellen. De wet kent doelstellingen voor natuurherstel in verschillende, aangetaste ecosystemen. De doelstellingen uit de natuurherstelwet komen boven op de huidige ambities. In september 2026 dient Nederland een nationaal herstelplan in te dienen. Daarin wordt uiteengezet aan welke doelstellingen door de provincies en gemeentes moeten gaan werken.

Krapte op de arbeidsmarkt

In 2025 is de krapte op de arbeidsmarkt onverminderd gebleven. Dit geldt voor zowel het aantrekken van personeel als voor het wegzetten van werk bij aannemers. Hierdoor staan projecten en planningen blijvend onder druk. Tijdige uitgave van budgetten is in 2025, mede hierdoor, een opgave geweest. Hierdoor hebben projecten vertraging opgelopen.

Duurzaam wegbeheer

In 2025 hebben we duurzaam wegbeheer verder geïmplementeerd in de organisatie. Zo hebben we een nieuw contract afgesloten voor asfaltonderhoud. Hierin is het gebruik van Warm Mix Asfalt in plaats van Hot Mix Asfalt (HMA) opgenomen. In 2025 heeft de arbeidsinspectie strenger gecontroleerd op de arbo-regels voor stratenmakers. Deze arbo-regels zorgen ervoor dat onderhoudswerkzaamheden aan elementverharding moeilijker uit te voeren is.

Klimaatadaptatie

Door klimaatverandering lopen we meer risico op wateroverlast, hitte en droogte. Dit leidt tot hogere eisen aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte zoals groenvakken in het stedelijk gebied, bossen, zandwegen en voetpaden. In het verlengde van landelijke ontwikkelingen worden door Rijk, provincie en waterschap continu nieuwe kaders en instrumenten ontwikkeld, wat aanvullende kennisontwikkeling vraagt. Ondanks deze veranderende dynamiek hebben wij veel projecten integraal uit kunnen voeren. In 2026 richten we ons op de verdere planning en uitvoering van de werkzaamheden.

Integraal Beleid Openbare Ruimte (IBOR)

In 2025 is het IBOR geïmplementeerd in de organisatie. Het IBOR legt de kaders vast voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. Het IBOR schetst ook het kostenplaatje van het onderhouden van de openbare ruimte. In 2025 zijn de kwaliteitsniveaus en bijbehorende financiën voor het beheer van de openbare ruimte ongewijzigd gebleven binnen het ombuigingstraject. Daarbij is ook de vervangingsopgave in beeld gebracht.

Financieel overzicht programma

	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x € 1.000 Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten					
Kwaliteit leefomgeving	45.576 N	47.771 N	46.877 N	43.998 N	2.879 V
Totaal lasten	45.576 N	47.771 N	46.877 N	43.998 N	2.879 V
Baten					
Kwaliteit leefomgeving	18.389 V	17.851 V	18.008 V	18.087 V	79 V
Totaal baten	18.389 V	17.851 V	18.008 V	18.087 V	79 V
Saldo van baten en lasten	27.188 N	29.921 N	28.869 N	25.911 N	2.958 V
Storting reserve	3.649 N	2.618 N	3.108 N	4.638 N	1.530 N
Onttrekking reserve	1.414 V	993 V	1.044 V	638 V	406 N
Resultaat	29.423 N	31.545 N	30.933 N	29.911 N	1.022 V

Productgroep Kwaliteit leefomgeving

Doel

Kwaliteit leefomgeving heeft één productgroep. Het doel van deze productgroep is gelijk aan het programmadoel: Een leefomgeving die nu en in de toekomst schoon, heel en veilig is, op een vastgesteld kwaliteitsniveau waar bewoners zich prettig in en verantwoordelijk voor voelen en een actieve rol hebben.

Ketenpartners

De individuele burger; Rijkswaterstaat; provincie Gelderland; Waterschap Vallei en Veluwe; omliggende gemeenten; terreinbeherende organisaties (zoals het Geldersch Landschap, Staatsbosbeheer en Het Luntersche Buurtbosch); VNG; WUR; Stadswerk; Omgevingsdienst De Vallei; ontwikkelaars; vastgoedbeheerders; maatschappelijke organisaties; Politie; Prorail; nutsbedrijven en netbeheerders (zoals KPN, Ziggo, Vitens, Liander); ACV; woningcorporaties (zoals Woonstede); SME; buurtverenigingen; dorpsraden; klankbordgroepen met inwoners en bedrijven; welzijnsorganisaties (zoals Malkander, ouderenbond, gehandicaptenraad, bijenvereniging, Youth For Christ, Kernhem Community); scholen; Cultura; Sportservice-Ede; buurt- en dorpshuizen; speeltuinverenigingen; kinderboerderijen en EBC (Edes Bedrijfs Contact).

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Integraal Beleid Openbare Ruimte \(IBOR\)](#) (2024)
- [Beheerplan invasieve exoten 2024-2028](#) (2024)
- Gebiedsagenda's (2024-2027): [Ede de Dorpen](#); [Ede-Centraal](#); [Veldhuizen en Kernhem](#); [Ede-Zuid en Bennekom](#) (2023)
- [Water- en rioleringsprogramma 2024-2028](#) (2023)
- [Edese Participatie Aanpak](#) (2023)
- [Nota Begraven](#) (2023)
- [Beheerplan Natuurgebieden Gemeente Ede 2023-2034](#) (2022)
- [Beheerplan hondenvoorzieningen 2022-2026 gemeente Ede](#) (2022)
- [Beleidsplan buiten bewegen, ontmoeten, spelen en sporten in de gemeente Ede](#) (2021)
- [Bomenfonds \(nadere regel\)](#) (2020)
- [Groenbeleid gemeente Ede](#) (2020)
- [Puntensysteem natuurinclusief bouwen](#) (2020)
- [Programma Biodiversiteit](#) (2019)
- [Strategisch plan wegen](#) (2017)
- [Stadsvisie Ede](#) (2017)
- [Bomenbeleidsplan](#) (2013)
- Nota Zandwegen (2009)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	De openbare ruimte wordt op het afgesproken kwaliteitsniveau, op een duurzame wijze onderhouden.	
Prestaties	• Risicogestuurd en datagedreven beheer van riolering. • Aanpak overbelasting drukriolering buitengebied. • Implementeren 'Integraal Beleid Openbare Ruimte' (IBOR). • Handboek DIBOR (duurzame inrichting beheer openbare ruimte) herzien in het verlengde van het IBOR. • Implementeren beheerplan invasieve exoten. • Herijken uitgangspunten 'Nota Zandwegen 2009'. * • Efficiënte inzet van middelen en minimaliseren overlast voor bewoners en bedrijven door integraal te plannen.	→ → ✓ → → ✗ →

* Vorig jaar lag er de ambitie om de nota zandwegen die vastgesteld is in 2009 te actualiseren. Vanwege prioritering binnen de beleidswerkzaamheden is er voor gekozen deze actualisatie te verschuiven en mee te nemen in de actualisatie van het IBOR.

Subdoel	Bewoners wonen prettig samen, voelen zich veilig en ondernemen hiervoor gezamenlijk initiatieven in hun eigen buurt, wijk of dorp.	
Prestaties	• Ondersteunen en faciliteren van bewonersinitiatieven onder andere via Ede Doet. • In kwetsbare gebieden, zoals Veldhuizen A en hoogbouw Ede-Zuid, gaan we door met de extra maatregelen die zijn ingezet en verkennen we hoe we deze kunnen uitbouwen. • Samen met bewoners vormgeven aan (het beheer van) de openbare ruimte door de Edese Participatie Aanpak toe te passen bij de uitvoering van projecten. • Uitvoeren van nieuwe gebiedsagenda's 2023-2027. • De verbinding tussen inwoners en bestuur versterken wij door te werken met wijkambassadeurs.	→ → → → →

- Implementeren van het nieuwe vereenvoudigde kapvergunningsstelsel na vaststelling omgevingsplan.

Subdoel Prestaties

Betere kwaliteit natuur en milieu.

- Biodiversiteit herstellen en verhogen en uitbreiden groen areaal door uitvoering onderdelen programma Robuuste Natuurversterking:
 - Werken aan groeiplaatsverbetering bij bomen.
 - Het herinrichten en uitbreiden van leefgebieden voor herstel van insectenfauna.
 - Het natuurinclusief uitvoeren van ruimtelijke projecten op basis van het geactualiseerde puntensysteem.
 - Monitoring vogelsoorten aan de hand van monitoringsplan SOVON. Monitoring vindt plaats t.b.v. BKN (Basis Kwaliteit Natuur).

Indicatoren

Effectindicatoren			Waarde 31-12				Streefw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Oordeel Edenaren leefbaarheid in de buurt <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	7,6	-	7,6	-	n.n.b.	7,6
Oordeel Edenaren fysieke kwaliteit van de leefomgeving (schaalscore) <i>Wordt tweejaarlijks gemeten. De schaalscore loopt van 0 tot 10. Hoe hoger de score, hoe gunstiger. De schaalscore is opgebouwd uit vijf items over onderhoud/beheer openbare ruimte en voorzieningen jeugd. Betreft schaalscore 'fysieke kwaliteit woonbuurt'.</i>	-	5,8	-	6,0	-	n.n.b.	5,8
Percentage Edenaren dat zich actief inzet om de eigen buurt te verbeteren <i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>	-	25	-	27	-	n.n.b.	27
Aantal initiatieven Ede doet <i>Aantal initiatieven met de status 'Afgerond', 'Uitgevoerd' en 'Verantwoord'.</i>	311	415	492	516	572	565	567

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve Actuele begroting begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	45.576 N	47.771 N	46.877 N	43.998 N	2.879 V
Baten	18.389 V	17.851 V	18.008 V	18.087 V	79 V
Saldo van baten en lasten	27.188 N	29.921 N	28.869 N	25.911 N	2.958 V
Storting reserve	3.649 N	2.618 N	3.108 N	4.638 N	1.530 N
Onttrekking reserve	1.414 V	993 V	1.044 V	638 V	406 N
Resultaat	29.423 N	31.545 N	30.933 N	29.911 N	1.022 V

Toelichting

Het resultaat 2025 op programma 7 bedraagt € 1,0 miljoen voordelig, dit is een afwijking van 3,3% van de actuele begroting 2025.

Regulier onderhoud cultureel groen

€ 230.000 V

De uitvoerende organisatie had het personeelsbestand niet op orde en kampte met een hoog ziekteverzuim. Hierdoor voerden zij minder regulier onderhoud uit aan het cultureel groen.

Regulier onderhoud natuurlijk groen

€ 80.000 V

De aannemer voerde het werk niet uit zoals afgesproken. Daarom zijn de werkzaamheden tijdelijk stilgelegd. Inmiddels is de aannemer weer gestart met het uitvoeren van het werk. Door de tijdelijke stopzetting is niet het gehele budget besteed.

Invasieve exoten

€ 120.000 V

Voor de aanpak van invasieve exoten zien we een onderbesteding van € 120.000. Dit is enerzijds gevolg van lagere kosten voor de bestrijding van de eikenprocessierups vanwege de geringere plaagdruk. Anderzijds vanwege beperkte uitvoeringscapaciteit in 2025 om alle geplande werkzaamheden uit het beheerplan Invasieve Exoten 2024-2028 uit te voeren. In 2026 wordt de opdracht uitgezet om hiermee aan de slag te gaan

Leefbaarheidsbudgetten

€ 140.000 V

Het voordeel op de leefbaarheidsbudgetten bedraagt € 140.000. Dit wordt met name verklaard door een incidenteel voordeel op de Doe- en Leerplaats Ede Zuid. Dit voordeel is tijdelijk en vanaf 2026 structureel ingeleverd vanwege financiële ombuigingen. Daarnaast ontstaat er een voordeel op EdeDoet door de jaarlijkse, oplopende indexering, bedoeld om op termijn de bonwaarde te kunnen verhogen.

Toelevering biomassa

€ 110.000 V

Met Bio-energie de Vallei BV is een overeenkomst gesloten voor het aanleveren van snoeiafval. Vanwege een afname van de beschikbaarheid van snoeiafval is de levering inmiddels gestopt, wat leidt tot een voordeel van € 110.000. Omdat het contract met Bio-energie de Vallei BV doorloopt tot en met 2028, blijft het budget nog beschikbaar. Per 2029 wordt het contract beëindigd (conform besluitvorming Perspectiefnota 2026-2029) en is het budget verlaagd.

Begraven

€ 100.000 V

Mutatie voorziening

€ 30.000 N

Bij de Programmabegroting 2026-2029 is er een tekort voorzien op product Begraven vanwege hogere kosten voor Beeldkwaliteitsplannen (BKP's) en lagere opbrengsten voor begraafrechten. Hierop is de begroting aangepast door € 115.000 extra te onttrekken uit de voorziening en door € 105.000 te dekken uit de algemene middelen. Ten opzichte van deze aangepaste begroting vielen de lasten van de BKP's uiteindelijk € 30.000 lager uit en is er sprake van een voordeel op baten ter hoogte van € 40.000. Omdat hiervoor budget is toegekend vanuit de algemene middelen, zal dit voordeel weer terugvloeien naar de algemene middelen. Vanwege beperkingen in capaciteit als gevolg van de wet DBA, was het noodzakelijk om de werkzaamheden aan de BKP's voorlopig te stoppen. Hierdoor liggen de BKP's momenteel stil. Op dit moment wordt onderzocht wat er nodig is om deze plannen alsnog af te ronden. Zodra er meer duidelijkheid is over de resterende kosten, komen we hier in een volgend P&C product mogelijk op terug met een nieuw knelpunt.

Er is tevens sprake van een voordeel van € 30.000 op overige uitvoeringskosten van het begraafproduct, dit leidt tot een lagere onttrekking uit de voorziening begraven ter hoogte van € 30.000.

Subsidie afsluiten beheerpaden

€ 0

Aan de gemeente is subsidie toegekend voor het opheffen en indien nodig verleggen van paden en routes vanuit het recreatiezoneringsplan. Deze werkzaamheden zijn in 2025 nog niet afgerond als gevolg van capaciteitsgebrek binnen de eigen organisatie. We gaan het project in het eerste kwartaal van 2026 afronden en subsidiegelden besteden. Dit leidt tot een nadeel in de baten en een voordeel in de lasten, beide ter hoogte van € 60.000.

Vergoeding zwerfafval

€ 120.000 V

In 2025 is de vergoeding voor het opruimen van zwerfafval over 2023 en 2024 ontvangen. Deze vergoeding viel hoger uit dan verwacht, wat leidt tot een voordeel op baten ter hoogte van € 120.000.

<i>Groot onderhoud wegen - gesloten verhardingen</i>	€ 1.430.000 V
<i>Mutatie reserve</i>	€ 1.430.000 N

Op het groot onderhoud van gesloten verhardingen is een bedrag van € 1.430.000 (30%) niet uitgegeven. Dit komt door zowel capaciteitsproblemen, weersomstandigheden als onze integrale aanpak. De samenwerking met een nieuwe aannemer verliep moeizaam, onder andere vanwege capaciteitsproblemen bij zowel de uitvoering (personeel en materiaal) als de aansturing. Er waren meer perioden met regen, waardoor een deel van de geplande werkzaamheden niet uitgevoerd kon worden. Tot slot zien we dat de ecologische inpassing in ons werk een langere voorbereidingstijd voor projecten veroorzaakt. Door onderbesteding van groot onderhoud neemt de kans toe dat kosten van klein onderhoud toenemen doordat onverwachte schades zich eerder kunnen voordoen. In totaliteit is hierdoor geen € 280.000 onttrokken aan de reserve Groot onderhoud openbare ruimte, maar is € 1.150.000 aan de reserve toegevoegd.

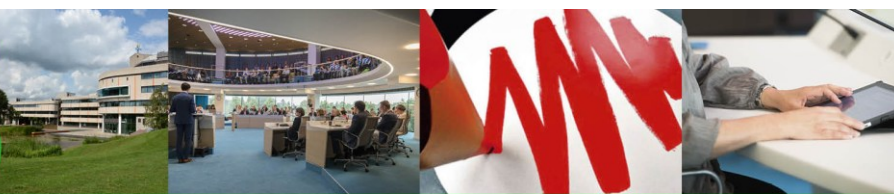
<i>Groot onderhoud groen</i>	€ 420.000 V
<i>Mutatie reserve</i>	€ 420.000 N

Voor het groot onderhoud van groen zien we in toenemende mate een verwevenheid met de natuurontwikkeling in onze gemeente. Onze ambitie hierin doet een groeiend appel op de capaciteit. Bovendien is in 2025 prioriteit gegeven aan het opstellen van beheerplannen voor groen, wat ons in staat stelt om de beheerwerkzaamheden planmatiger uit te voeren. Dit heeft, gezien de beschikbare capaciteit, tot gevolg dat enkele werkzaamheden voor groot onderhoud in 2025 niet zijn uitgevoerd. Voor 2025 had dit geen grote gevolgen voor de gemiddelde beeldkwaliteit. Vanwege het voorstaande is geen € 100.000 onttrokken aan deze reserve, maar is € 320.000 toegevoegd.

<i>Nutsbedrijven - degeneratie</i>	€ 150.000 V
<i>Dotatie reserve</i>	€ 150.000 N

De schade of extra slijtage als gevolg van graafwerkzaamheden van nutsbedrijven was geringer dan verwacht. Hierdoor zijn minder herstelwerkzaamheden uitgevoerd aan de verharding. Het overgebleven budget van € 150.000 is toegevoegd aan de reserve Groot onderhoud openbare ruimte.

8

BESTUUR EN ORGANISATIE

Bestuursorganen, bestuursondersteuning, bestuurlijke samenwerking	Bestuur
Burgerzaken, verkiezingen, geo- en vastgoedinformatie	Dienstverlening
Overhead, algemene middelen, deelnemingen, beleggingen en financiering	Algemene middelen
Belastingen en heffingen	Belastingen en heffingen
Vastgoed	Vastgoed

Doel programma

Een goed functionerende organisatie zodat:

- De lokale democratie is gewaarborgd;
- De dienstverlening aan inwoners en ondernemers vlot en gemakkelijk is;
- De uitvoering van de belastingtaken rechtmatig is;
- Organisaties die het beleid van de gemeente ondersteunen over vastgoed beschikken;
- De financiële positie van de gemeente Ede wendbaar en weerbaar is.

Ontwikkelingen in 2025

Belastingen

De voorgenomen aanpassing van de Algemene wet bestuursrecht (Wet versterking waarborgfunctie AwB), gericht op meer aandacht voor de menselijke maat, bevindt zich nog in de fase vóór parlementaire behandeling; hoewel de consultatie is afgerond, is in 2025 nog geen wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer en is inwerkingtreding niet op korte termijn te verwachten.

Het aantal WOZ-bezwaren door no-cure-no-pay-bureaus bleef in 2025 hoog, maar door toepassing van de WOZ-factor is hun verdienmodel beperkt en zijn de proceskostenvergoedingen binnen budget gebleven.

Daarnaast is de gemeente Ede in 2025 aangesloten op de vernieuwde geautomatiseerde kwijtscheldingstoets van het BIDN, waarbij meer gegevens worden betrokken, zoals ondernemerschap, alimentatie, hypotheekschuld en voertuigwaarde via Autotelex; omdat 2025 een overgangsjaar was, zijn de resultaten nog niet cijfermatig te duiden, maar verloopt de gegevensuitvraag bij inwoners sneller en gericht.

Vastgoed

In 2025 is de regelgeving rond het onderhoud van installaties in Nederland verder aangescherpt, met een sterke nadruk op veiligheid (koolmonoxide) en verduurzaming (F-gassen en energieprestaties). De belangrijkste wijzigingen betreffen de doorlopende aanscherping van de Gasketelwet en nieuwe beperkingen op koudemiddelen voor airco's en warmtepompen.

Financieel overzicht programma

Bedragen x € 1.000					
	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Vershil Act. begr./Rek.
Lasten					
Bestuur	14.816 N	14.135 N	14.849 N	15.141 N	291 N
Dienstverlening	6.163 N	6.312 N	5.762 N	6.532 N	769 N
Algemene Middelen	46.236 N	48.338 N	52.801 N	48.813 N	3.988 V
Belastingen en heffingen	2.709 N	2.700 N	2.769 N	2.640 N	129 V
Vastgoed	7.684 N	9.132 N	9.253 N	9.106 N	147 V
Totaal lasten	77.608 N	80.618 N	85.435 N	82.231 N	3.204 V
Baten					
Bestuur	3.348 V	6.230 V	7.010 V	6.504 V	505 N
Dienstverlening	2.902 V	2.924 V	2.356 V	2.872 V	516 V
Algemene Middelen	297.834 V	291.039 V	318.228 V	324.384 V	6.156 V
Belastingen en heffingen	35.598 V	36.223 V	40.015 V	41.082 V	1.068 V
Vastgoed	8.287 V	7.806 V	8.082 V	8.987 V	905 V
Totaal baten	347.970 V	344.221 V	375.690 V	383.830 V	8.140 V
Saldo van baten en lasten	270.361 V	263.604 V	290.255 V	301.599 V	11.344 V
Storting reserve	75.665 N	47.020 N	33.389 N	43.812 N	10.423 N
Onttrekking reserve	57.290 V	57.076 V	26.726 V	29.666 V	2.940 V
Resultaat	251.986 V	273.659 V	283.592 V	287.453 V	3.861 V

Productgroep Bestuur

Doel

We streven naar een goed functionerende lokale democratie. Hiervoor bieden we de benodigde ambtelijke ondersteuning voor de gemeenteraad (griffie) en college van burgemeester en wethouders (bestuursondersteuning, communicatie, kabinet).

Ketenpartners

De gemeente Ede werkt samen op verschillende thema's en in verschillende samenstellingen. In de overige programma's is dit nader uitgewerkt.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Participatieverordening](#) (2025)
- [De Edese participatie-aanpak](#) (2023)
- Geheimhoudingprotocol Ede 2023
- [Gedragscodes integriteit van bestuurders Ede](#) (2021)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Onze bestuursstijl is transparant.	
Prestaties	• Wij hebben in 2025 een platform waar alle WOO-verzoeken ingediend na 1 januari 2025 openbaar zijn en beschikbaar voor inwoners. • Informatie en nieuws uit de gemeente bieden wij proactief aan.	✓ ✓

Subdoel Prestaties	Onze bestuursstijl is gericht op samenwerking met de Edese samenleving.	
	• Wij maken vier keer per jaar gebruik van ons inwonerspanel.	✓
	• Wij informeren inwoners en ondernemers direct en persoonlijk met werkbezoeken en persoonlijke gesprekken.	✓
	• Wij nodigen inwoners uit om mee te denken over plannen die hen raken.	✓
	• Wij maken het mogelijk dat inwoners ideeën opstarten om hun buurt te verbeteren.	✓
	• In de raadsvoorstellen zetten we een participatieparagraaf.	✓
Subdoel Prestaties	Onze informatie is begrijpelijk en ieder kanaal is makkelijk te gebruiken.	
	• Wij maken al onze websites en applicaties makkelijk te gebruiken en digitaal toegankelijk voor inwoners.	✓
	• Wij schrijven al onze teksten op b1-niveau (eenvoudig Nederlands), zodat ze voor onze inwoners begrijpelijk zijn.	✓

Indicatoren

Beeldindicatoren			Metingen 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Aantal WOO verzoeken dat jaarlijks wordt verwerkt	-	28	54	80	86	98	n.v.t.
Effectindicatoren			Metingen 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
De belangrijkste website, Ede.nl, behoudt de A-status (100%)	-	-	-	-	100	100	-*
Percentage digitale toegankelijkheid van de overige websites en apps	-	-	-	-	70	82	60
<i>A & B status</i>							
Percentage inwoners dat onze website makkelijk te gebruiken vindt	-	-	-	-	55	-	> 10%
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Meting 2024 is aangepast. In het percentage is ook het aantal respondenten die de vraag met "geen mening" hebben beantwoord meegenomen. De vraag is alleen gesteld aan respondenten die het afgelopen jaar informatie van de gemeente hebben gezien of hebben ontvangen.</i>							
Percentage inwoners dat de taal die de gemeente Ede gebruikt, duidelijk vindt	-	-	-	-	76	-	-*
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Meting 2024 is aangepast. In het percentage is ook het aantal respondenten die de vraag met "geen mening" hebben beantwoord meegenomen. De vraag is alleen gesteld aan respondenten die het afgelopen jaar informatie van de gemeente hebben gezien of hebben ontvangen.</i>							
Aantal initiatieven van inwoners (Ede Doet)	311	415	492	516	572	565	567
<i>Aantal initiatieven met de status 'Afgerond', 'Uitgevoerd' en 'Verantwoord'.</i>							
Prestatie-indicatoren			Metingen 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage raadsvoorstellen met een participatieparagraaf	-	-	-	-	100	98	-*
Het jaarlijkse aantal werkbezoeken van het college	-	-	-	-	16	17	-*
Aantal collega's dat de training Edese Participatie aanpak heeft gevolgd	-	-	-	-	56	40	-*
Aantal collega's dat de training B1 schrijven heeft gevolgd	-	-	-	75	121	69	120
<i>Het doel voor de periode 2023-2026 is 300 collega's trainen.</i>							

* Bij de Programmabegroting 2025-2028 waren nog geen referentiewaarden beschikbaar om de streefwaarde 2025 te bepalen.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2024	Primitieve Actuele begroting begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x € 1.000 Verschil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	14.816 N	14.135 N	14.849 N	15.141 N	291 N
Baten	3.348 V	6.230 V	7.010 V	6.504 V	505 N
Saldo van baten en lasten	11.467 N	7.905 N	7.840 N	8.636 N	796 N
Storting reserve	529 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	0 V	0 V	0 V	0 V	0 V
Resultaat	11.996 N	7.905 N	7.840 N	8.636 N	796 N

Toelichting

Pensioenen en wachtgeld Wethouders

€ 700.000 N

De voorziening APPA (pensioenen wethouders) wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van mutaties in het bestand, indexatie en renteaanpassingen. Om te voldoen aan de benodigde dekkingsgraad is in 2025 een extra dotatie gedaan aan de voorziening APPA ter hoogte van € 790.000. De aansluiting is noodzakelijk omdat met ingang van 2028 de pensioenverplichting wordt overgedragen naar ABP.

Naast de voorziening pensioenen wethouders is er ook een voorziening wachtgeld (voormalig) wethouders. Als gevolg van ontwikkelingen in het bestand valt in 2024 een bedrag van € 90.000 vrij. Dit is zichtbaar bij de baten.

Subsidieregeling - Mediafonds

€ 39.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming

€ 39.000 N

De subsidieregeling is in november in werking getreden. De gemeenteraad heeft in de Perspectiefnota 2026–2029 € 50.000 beschikbaar gesteld. Daarna is direct gestart met de uitwerking van de regeling. De regeling is in 2025 opengesteld, zodat in 2025 subsidies konden worden aangevraagd. De uitkering van de aanvragen uit 2025 zullen in 2026 worden uit betaald. Wij stellen voor om het resterende bedrag voor de aangevraagde subsidies uit 2025 van € 39.000 via resultaatbestemming over te hevelen naar 2026. Wij vragen hiervoor een uitzondering op de ondergrens van € 50.000. Zo kan het resterende budget begin 2026 alsnog worden ingezet.

Kosten Bestuur

€ 60.000 N

Per saldo is er een nadeel van € 60.000 op de kosten voor het Bestuur. € 35.000 van het nadeel wordt veroorzaakt door het vertrek van de griffier en de start van de opvolger wat heeft geleid tot dubbele salariskosten. Het resterende bedrag betreft meerdere kleinere overschrijdingen binnen de budgetten van de griffie, de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders.

Regiodeal Foodvalley, Regiodeal, Gebiedsopgave Veluwe en Vitale Vakantieparken

€ 50.000 N

Ede voert het penvoerderschap voor de Gebiedsopgave Veluwe, de Regiodeal Food Valley en Vitale Vakantieparken. Kenmerk voor deze dienstverlening is dat dit de gemeente geen geld kost. Met andere woorden, baten en lasten zijn met elkaar in evenwicht.

Voor de drie dienstverlenende projecten is een verschuiving waar te nemen tussen de begrote lasten en baten en realisatie. Bij de lasten zorgt dit voor circa € 620.000 voordeel, bij de baten voor hetzelfde bedrag een nadeel. Het resterende verschil betreft een nadeel. Dit nadeel wordt veroorzaakt door een hogere bijdrage Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) namens de VNG door kostenstijging per inwoner.

Productgroep Dienstverlening

Doel

De gemeente Ede heeft tot doel om haar dienstverlenende en wettelijke taken zo goed en efficiënt mogelijk uit te voeren. Dit vraagt om een eigentijdse dienstverlening:

Elke inwoner en ondernemer is belangrijk voor ons. We zorgen ervoor dat we er zijn als je ons nodig hebt [dichtbij], en we beloven dat je snel een helder antwoord krijgt op al je vragen [duidelijk].

Ketenpartners

Ministerie van BZK/RvIG, VDP (Vereniging voor Directeuren Publiekszaken); NVVB (Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken), Kiesraad; VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten), externe dienstverleningspartners zoals de Omgevingsdienst de Vallei, Centrum voor jeugd en Gezin, gemeenten Rhenen en Wageningen, Werkkracht etc.

Relevante nota's en lokale regelgeving

De uitgangspunten ten aanzien van dienstverlening zijn geactualiseerd. Op basis van de vernieuwde uitgangspunten en de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek wordt er gewerkt aan een uitvoeringsprogramma dienstverlening.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Als inwoner of ondernemer ervaar je onze dienstverlening als gebruiksvriendelijk.	
Prestaties	• We werken continue aan de inrichting van onze dienstverlening op basis van de behoeften en verwachtingen van inwoners en ondernemers. • We werken met de verschillende dienstverleningsafdelingen aan het vertalen van de nieuwe visie op dienstverlening naar hun dagelijks werk. • Wij meten het gemak waarmee inwoners onze dienstverlening kunnen gebruiken (Customer Effort Score). *	→ → ✗

** Dit meetinstrument is nog niet ingericht. In 2026 gaan wij verder met de doorontwikkeling van deze KPI voor dienstverlening.*

Subdoel	Eenvoudig en duidelijk aanvragen en afhandelen van producten en diensten.	
Prestaties	• We optimaliseren werkprocessen om het aanvragen en afhandelen van producten en diensten voor de inwoner eenvoudiger en duidelijker te maken, door de inzet van wasstraten en klantreizen op de meest aangevraagde producten. • We zetten in op het gebruik van eenvoudige en begrijpelijk taal door middel van de projecten heldere taal en toegankelijkheid.	→ ✓

Subdoel	Een eenduidige en toegankelijke ingang voor onze producten en diensten en een goede bereikbaarheid voor onze inwoners en ondernemers.	
Prestaties	• Een adequaat aanbod en bezetting van onze centrale toegang, afgestemd op de vraag. • Eenduidige openingstijden van de toegang. • Via één duidelijke digitale ingang, www.ede.nl, kan de inwoner 24/7 vinden wat deze nodig heeft. <i>Naast toegankelijkheid is het taalgebruik begrijpelijker gemaakt en er is warmte toegevoegd in de teksten van de formulieren.</i>	✓ ✓ ✓

Subdoel	De inwoner ervaart al onze kanalen als persoonlijk, met bij voorkeur een digitale aanvraag en afhandeling van al onze diensten.	
Prestaties	- Op basis van een inventarisatie doen we aanpassingen in onze 400 producten en diensten, zodat deze digitaal zijn aan te vragen. Hierdoor voldoen we aan de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmebv). * - We zorgen voor beter inzicht in de voorkeurskanalen van inwoners en ondernemers van de meest gebruikte producten.	

* Capaciteitsgebrek zorgde voor vertraging. Eind 2026 ronden we de inventarisatie af en hebben we inzichtelijk waar we nog verbeteringen aan moeten brengen ten behoeve van de implementatie van de Wmebv.

Subdoel	De mogelijkheid voor inwoners en ondernemers om voor de meest gebruikte producten en diensten digitaal hun status te volgen en gegevens te beheren en wijzigen.	
Prestatie	We zorgen voor een nieuwe doelarchitectuur dienstverlening, waarmee we stap voor stap werken aan het voor de inwoner ontsluiten van de status van hun aanvragen. <i>In de komende periode gaan we stap voor stap werken aan de invulling van de architectuur, beginnend met de inrichting van zaakgericht werken, waarmee inwoners hun status kunnen volgen.</i>	

Subdoel	In één keer goed; een directe levering van onze producten en diensten als dat kan of een directe verwijzing naar de juiste oplossingsrichting.	
Prestaties	- Minimaal 55% van de binnenkomende telefonie bij het KCC wordt tijdens het eerste contactmoment beantwoord. - Via alle KCC-kanalen inwoners telefonie, email, balie en postregistratie eenduidig en juist antwoord geven of het juiste proces in laten gaan.	

Indicatoren

Effectindicatoren	Metingen 31-12					Streefsw.	
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage Edenaren dat (zeer) tevreden is over publieke dienstverlening	67	-	53	-	63	-	60
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Rapportcijfer digitale dienstverlening	7,2	-	7,1	-	7,1	-	7,0
<i>Rapportcijfer dat inwoners geven aan het contact dat zij hebben gehad met de gemeente Ede. Wordt tweejaarlijks gemeten.</i>							
Percentage inwoners dat de informatie van de gemeente begrijpelijk vindt			82	-	78	-	-
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Het gaat hier om mensen die zelf contact hebben gezocht met de gemeente en het contact beoordelen.</i>							
Percentage inwoners dat aangeeft de informatie van de gemeente gemakkelijk te kunnen vinden			72	-	70	-	-
<i>Wordt tweejaarlijks gemeten. Het gaat hier om mensen die zelf contact hebben gezocht met de gemeente en het contact beoordelen.</i>							
Gemiddelde doorlooptijd producten en diensten (dagen)	19	18	21	21	21	20	20
Percentage aanvragen dat na streefdatum openstaat (servicenorm)	21,8	15,3	14,8	11,4	10,7	11,6	10,2
Aantal terugbelverzoeken	17.263	18.289	14.300	11.655	11.900	12.067	10.500

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2024	Primitieve Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x € 1.000	
				Vershil Act. begr./Rek. 2025	
Lasten	6.163 N	6.312 N	5.762 N	6.532 N	769 N
Baten	2.902 V	2.924 V	2.356 V	2.872 V	516 V
Saldo van baten en lasten	3.261 N	3.388 N	3.407 N	3.659 N	253 N
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	0 V	72 V	75 V	164 V	89 V
Resultaat	3.261 N	3.316 N	3.332 N	3.496 N	164 N

Toelichting

Leges burgerzaken

€ 396.000 N

Naast de gemeentelijke leges innen wij ook rijksleges. Deze worden volledig afgedragen aan het Rijk en salderen per saldo op nihil. In de Programmabegroting 2026 is de raming voor zowel de baten als de lasten niet geactualiseerd. Dit resulteert in een nadeel van € 644.000 op de lasten en een gelijk voordeel van € 644.000 op de baten.

Het werkelijk aantal afgegeven reisdocumenten is lager dan bij de actualisatie Programmabegroting 2026-2029 verwacht. In het tweede halfjaar zijn de verstrekkingen sterk achtergebleven bij de tendens in het eerste halfjaar. Onzekerheden en wereldwijde spanningen zijn hier debet aan. Over 2025 is er hierdoor € 129.000 minder aan gemeentelijke leges ontvangen dan bij de laatste actualisatie berekend.

Door de verminderde verstrekkingen van reisdocumenten was er ook minder inzet van medewerkers nodig voor het product Burgerzaken. We zien echter ook dat de vacatureruimte in 2025 voor vakspecialisten Burgerzaken in 2025 vanwege de krapte op de arbeidsmarkt moest worden opgevangen door (duurdere) inhuur. Per saldo geeft dit een nadeel te zien van € 124.000. De vrijgekomen capaciteit van medewerkers is ingezet voor benodigde opleidingen.

Verder waren er onvoorziene uitgaven voor een totaal van € 143.000. Het betreft voornamelijk licentie- en servicekosten, de vervanging van het fysieke betaalsysteem (verwerking contant geld) en de afronding van het project digitaliseren van akten. Voor de overschrijding op de licentie- en servicekosten is voor € 89.000 onttrokken aan de ICT-reserve.

Programma Dienstverlening

€ 98.500 V

Voorstel tot resultaatbestemming

€ 98.500 N

Bij de Actualisatie in de Programmabegroting 2026-2029 was het uitgangspunt dat de applicatie voor het meldingssysteem en de processen voor meldingen in 2025 waren afgerond. De aanbesteding is inmiddels afgerond echter vindt de implementatie daarmee plaats in 2026 waardoor de middelen in 2025 niet volledig zijn besteed. Er wordt voorgesteld om € 98.500 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Productgroep Algemene middelen

Doel

Een solide financiële positie van de gemeente die weerbaar en wendbaar is.

Ketenpartners

Bank Nederlandse Gemeenten.

Relevante nota's en lokale regelgeving

[Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten](#), uitgewerkt in:

- [Financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet](#) (2017), uitgewerkt in:
 - [Nota Reserves en voorzieningen](#) (2016)
 - [Nota afschrijvingsbeleid en waardering vaste activa 2022](#)
 - Nota Misbruik & oneigenlijk gebruik (2005) (geen link beschikbaar)
 - [Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen](#) (2017)
 - [Nota Onderhoud Kapitaalgoederen](#) (2017)
 - [Nota Treasury Ede 2025](#)
 - [Verordening leningen en garanties Ede](#) (2021)
 - [Nota Grondbeleid](#)
 - Nota Verbonden partijen (2009) (geen link beschikbaar).

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel	Een sluitende begroting met een weerstandsratio van 0,8 die mede daardoor voldoende wendbaar en weerbaar is zodat we tegenvallers kunnen opvangen zonder beleidsaanpassingen.	
Prestaties	• Wij zorgen er met behulp van de P&C-instrumenten voor dat er tijdig voldoende informatie is om beleidskeuzes te maken. ✓ • Wij vertalen de ontwikkeling in de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds tijdig naar consequenties voor gemeentelijk beleid. ✓	
Subdoel	Er is een verantwoorde verhouding tussen inhuur en vast personeel.	
Prestaties	• We geven inzicht in de inhuur voor optimale sturing. ✓ • We blijven investeren in de ontwikkeling en professionalisering van het personeel. ✓ • We zetten ons in om medewerkers te binden. ✓	

Indicatoren

	Effectindicatoren		Metingen 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Personeelsformatie	7,5	7,3	7,6	7,7	8,2	8,7	-
<i>De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 31 december.</i>							
Kosten ambtelijk apparaat	657	730	746	801	792	912	-
<i>Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur, per inwoner.</i>							
Personeelsbezetting	7,1	7,2	7,2	7,3	8,0	8,3	-
<i>Het gaat hier om het gemiddelde van het werkelijk aantal fte dat werkzaam is.</i>							
Kosten externe inhuur	14,2	17,2	17,4	20,3	16,9	13,2	-
<i>Kosten als percentage van totale loonsom + totale kosten inhuur externen.</i>							
Overheadkosten	9,3	8,6	8,0	9,0	7,9	8,2	-
<i>Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces als percentage van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan de reserves) op basis van de definitie die gebruikt wordt voor Vensters Voor Bedrijfsvoering.</i>							

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve Actuele begroting begroting 2025	Rekening 2025	Vershil Act. begr./Rek. 2025	
Lasten	46.236 N	48.338 N	52.801 N	48.813 N	3.988 V
Baten	297.834 V	291.039 V	318.228 V	324.384 V	6.156 V
Saldo van baten en lasten	251.598 V	242.701 V	265.426 V	275.571 V	10.145 V
Storting reserve	70.952 N	45.602 N	30.269 N	40.692 N	10.423 N
Onttrekking reserve	53.640 V	55.134 V	21.991 V	24.843 V	2.852 V
Resultaat	234.286 V	252.234 V	257.148 V	259.722 V	2.573 V

Toelichting

Wet Open Overheid - implementatie € 135.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 60.000 N

De deadline voor de volgende tranche van de actieve informatieplicht is door het rijk doorgeschoven naar 2027. Landelijk werd mede op basis van input van gemeenten de implementatie per 2026 niet uitvoerbaar geacht door de ingrijpendheid hiervan op procesniveau. Dit vraagt om meer ruimte in de voorbereiding en die tijd is nu geboden. In 2025 zijn wij doorgegaan met de benodigde voorbereiding gericht op het in beeld brengen van de impact op processen van de volgende tranche. In 2025 zijn minder uitvoeringskosten gemaakt, omdat het doorvoeren van proceswijzigingen zich nu concentreert op 2026 en 2027. Dit leidt tot een voordeel van € 75.000.

Voor de koppeling tussen OpenWOO en het nieuwe, nog te implementeren zaaksysteem is een budget van € 60.000 geraamd. Het uitgangspunt is dat de overgang naar het nieuwe zaaksysteem en de koppeling in 2027 wordt gerealiseerd. Mocht er onverhoopt vertraging komen bij de implementatie van het nieuwe zaaksysteem dan wordt hier in één van de P&C producten op teruggekomen. Op het moment van deze overgang wordt de koppeling met OpenWOO gerealiseerd en zullen de bijbehorende kosten worden gemaakt. Er wordt voorgesteld om € 60.000 over te hevelen naar 2027 door deze toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen.

Algemene uitkering € 2.800.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 992.000 N

De algemene uitkering sluit met een voordeel van € 2,8 miljoen. Voor ruim € 1 miljoen betreft dit voordeel verrekenbedragen van voorgaande uitkeringsjaren (2021 t/m 2024). Daarnaast hebben we over uitkeringsjaar 2025 circa € 1,8 miljoen meer ontvangen dan begroot. Dit voordeel is met name toe te schrijven aan de decembercirculaire 2025. Tegenover de extra middelen van de decembercirculaire staan deels taakmutaties die resulteren in nadelen op diverse andere programma's:

- Meerkosten Oekraïne sociaal domein - € 144.000 (programma 3, productgroep maatwerkvoorziening).
- Middelen arbeidsmarktregio (Impulsbudget + Work in NL) - € 192.000 (programma 3, productgroep Werk en participatie).

Voor de taakmutaties 'Wet Versterking regie volkshuisvesting'; 'Kinderopvang pleegouders'; 'Compensatie medewerkers sociaal ontwikkelbedrijven', 'Implementatie Plateau 2' en 'Uitvoeringskosten Lbv en LBV-plus (inclusief kleine sectoren)' leggen wij u een resultaatbestemmingsvoorstel voor. Er wordt voorgesteld om respectievelijk € 305.000, € 105.000, € 286.000, € 13.000 en € 283.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen.

Onttrekkingen reserve Omgevingsvisie € 378.000 N

In de Perspectiefnota zijn middelen beschikbaar gesteld uit de reserve Omgevingsvisie 2040 voor een aantal projecten. De werkzaamheden met betrekking tot Gebiedsproces Otterlo (uitvoering) (zie nadere toelichting programma 5 productgroep Ruimtelijke planvorming) en incidentele inzet op niet benutte milieuvergunningen

veehouderij (zie nadere toelichting programma 5 product landbouw en natuur) hebben in 2025 niet plaatsgevonden en zijn zodoende niet onttrokken aan de reserve.

Financiering

€ 128.000 N

Met maandelijkse liquiditeitsprognoses houden we grip op het uitzetten en aantrekken van liquide middelen en (kas)geldleningen. Door een hogere uitkering gemeentefonds en vooruit ontvangen middelen van het Rijk en provincie (onder andere subsidies) hoefde minder kasgeld te worden aangetrokken dan verwacht, met € 55.000 lagere rentelasten als gevolg. Ook werden hierdoor (verplicht) meer liquide middelen uitgezet bij het Rijk in de vorm van Schatkistbankieren. Dit levert hogere rentebaten op van € 257.000, zodat per saldo sprake is van een rentevoordeel van € 312.000.

Voor het overige heeft het resultaat op dit product een financieel-technische verklaring. Bij het wijzigen van de jaarschijf 2025 in de Programmabegroting 2026-2029 is namelijk geen volledig nieuwe renteomslag opgesteld. Daardoor zijn de rentelasten voor langlopende geldleningen niet volledig begroot, wat een nadeel van € 513.000 veroorzaakt. Dit effect wordt gedempt doordat de hiermee samenhangende intern door te belasten rente hoger uitvalt en een voordeel van € 449.000 op de baten laat zien. Tenslotte is ook de toegerekende rente aan reserves en voorzieningen anders uitgekomen dan begroot in de oorspronkelijke renteomslag, hetgeen een nadeel van € 369.000 op de baten van de renteomslag veroorzaakt.

Productgroep Belastingen en heffingen

Doel

Dat de belastingtaken en de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) tijdig, volledig en rechtmatig worden uitgevoerd.

Ketenpartners

Kadaster; CBS; Rijksbelastingdienst; Waterschappen; KvK; Waarderingskamer.

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Nota lokale heffingen \(2023\)](#)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel Prestatie

Een verbetering van de kwaliteit van de Basisregistratie Personen (BRP).

- Het gericht controleren van verdachte adressen (ICTU/LAA) wordt verder ingebed in de werkprocessen in combinatie met het reguliere adresonderzoek en in goede afstemming in de keten.

Subdoel Prestatie

De invordering wordt klantgerichter zodat belastingplichtigen niet worden geconfronteerd met stapeling van schulden en problemen.

- We gaan persoonlijker en meer met één gezicht naar buiten treden door afstemming met andere gemeentelijke afdelingen.

Subdoel Prestatie

De kwaliteit van de werkzaamheden binnen Belastingen en WOZ worden nog verder verhoogd en nog efficiënter uitgevoerd.

- We gaan (deels middels pilots) (nog) meer inzetten op RPA, AI en andere innovatieve technieken.

**Subdoel
Prestatie**

Voldoen aan de nieuwe Algemene wet bestuursrecht (Awb).

- De gevolgen van de nieuwe Algemene wet bestuursrecht worden in beeld gebracht en waar nodig worden procesaanpassingen doorgevoerd.

Indicatoren

Prestatie-indicatoren			Metingen 31-12				Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Het percentage belastingplichtigen dat op tijd een aanslag ontvangt	-	-	99	99	99	99	99
Het percentage kwijtscheldingsverzoeken dat binnen drie maanden is afgehandeld	-	-	100	100	100	100	100
<i>Betreft volledig ingediende verzoeken. Wanneer de belastingplichtige niet alle documenten heeft aangeleverd, dan is de termijn van drie maanden niet van toepassing.</i>							
Het percentage gecontroleerde en verwerkte (door het Ministerie van Binnenlandse Zaken aangeleverde) risicoadressen	-	-	70	95	95	95	95

Wat heeft het gekost?

	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Vershil Act. begr./Rek. 2025
Lasten	2.709 N	2.700 N	2.769 N	2.640 N	129 V
Baten	35.598 V	36.223 V	40.015 V	41.082 V	1.068 V
Saldo van baten en lasten	32.888 V	33.523 V	37.246 V	38.442 V	1.197 V
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserve	0 V	0 V	67 V	67 V	0 N
Resultaat	32.888 V	33.523 V	37.313 V	38.509 V	1.197 V

Toelichting

Heffing en invordering € 80.000 V

De lasten zijn € 25.000 hoger dan begroot. Dit komt door een storting in de voorziening voor dubieuze debiteuren. Het openstaande saldo is hoger dan verwacht. De baten zijn € 105.000 hoger dan begroot. Dit komt door hogere vervolgingsopbrengsten vanwege meer aanmaningen en dwangbevelen die verzonden zijn. Daarnaast is er ook meer invorderingsrente ontvangen.

Waardering onroerende zaken € 180.000 V

Voorstel tot resultaatbestemming € 65.000 N

De lasten zijn € 140.000 lager dan begroot. Dit komt door een gunstigere aanbesteding van € 20.000. Daarnaast is er fors minder uitgekeerd aan proceskostenvergoedingen aan no-cure-no-pay bureaus. Hierdoor dalen de kosten met € 120.000. De baten zijn € 40.000 hoger dan begroot. De kosten voor de afhandeling van bezwaren voor de gemeente Rhenen zijn lager dan geraamd.

In de Perspectiefnota 2026–2029 is budget beschikbaar gesteld voor de aanbesteding van de WOZ-waarderingsapplicatie. Door onderbezetting bij de leverancier werden in 2025 niet alle werkzaamheden uitgevoerd. Een deel schuift door naar 2026. Hierdoor wordt in 2025 niet het volledige begrote bedrag besteed. Er wordt voorgesteld om € 65.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen. Dit bedrag zetten wij in voor verdere optimalisatie van de belastingapplicatie.

OZB - eigenaren woning € 390.000 V

OZB - gebruikers niet woningen € 140.000 V

OZB - niet woningen € 140.000 N

De opbrengst van de onroerendezaakbelasting voor eigenaren van woningen is € 390.000 hoger dan begroot.

Dit komt door minder gehonoreerde bezwaren tegen de WOZ-waarde. De WOZ-waarde vormt de grondslag voor de onroerendezaakbelasting. Daarnaast wijkt de werkelijke waardeontwikkeling hoger af van de ontwikkeling waarop de tarieven zijn gebaseerd. Hierdoor vallen de opbrengsten hoger uit.

Toeristenbelasting

€ 170.000 V

De opbrengst van de toeristenbelasting is € 170.000 hoger dan begroot. Het aantal belastbare overnachtingen is toegenomen. Dit betreft zowel toeristische overnachtingen als overnachtingen van arbeidsmigranten. Daarnaast is geïnvesteerd in controles op de huisvesting van arbeidsmigranten. Ook is de definitieve aanslag over 2024 in 2025 opgelegd. Deze ontwikkelingen samen leiden tot het voordeel van € 170.000.

Forensenbelasting

€ 350.000 V

De opbrengst van de forensenbelasting is € 350.000 hoger dan begroot. De belasting is gebaseerd op de WOZ-waarde. Door de stijging van de WOZ-waarden vallen meer belastingplichtigen in een hogere tariefklasse. Hierdoor nemen de opbrengsten toe met € 350.000.

Productgroep Vastgoed

Doel

Een duurzame vastgoedportefeuille die ingezet wordt voor de huisvestingsvraag van organisaties die met hun activiteiten het beleid van de gemeente ondersteunen.

Ketenpartners

Maatschappelijke organisaties (huurders zoals SportServiceEde en Cultura Ede); sportverenigingen, kinderdagverblijven, schoolbesturen; molenaars; onderhoudspartijen (bouwbedrijf Kreeft Ede, ITN-techniek Ede, Van den Berg Installateurs, Nijbod Consultancy BV en Kunstwacht).

Relevante nota's en lokale regelgeving

- [Vastgoednota 2017](#)

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

Subdoel

Prestaties

In 2050 is onze vastgoedportefeuille* energieneutraal.

- Het plaatsen van zonnepanelen op daken van het gemeentelijk vastgoed.
- Gemeentelijk vastgoed aansluiten op aardgasvrije oplossingen.
- Duurzame verlichting toepassen in gemeentelijk vastgoed.
- Het isoleren van gemeentelijk vastgoed.
- Energieneutraal renoveren van gebouwen op basis van de Routekaart Verduurzaming.

Subdoel

Prestatie

De tevredenheid van onze klanten is toegenomen.

- Klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren in 2025. *

**Het uitvoeren van het klanttevredenheidsonderzoek is, in verband met capaciteitsproblemen, uitgesteld naar 2026. In de Programmabegroting 2026-2029 is al opgenomen dat het klanttevredenheidsonderzoek in 2026 zal plaatsvinden.*

Subdoel

Prestaties

Ons vastgoed blijft op onderhoudskwaliteitsniveau 3 (volgens NEN2767).

- Contractmanagement op onderhoudscontracten tot 2029.
- MJOP's actualiseren op basis van audits en uitgevoerde werkzaamheden.

- Benodigde certificeringen en keuringen worden in beeld gebracht en indien nodig uitgevoerd.

**Subdoel
Prestatie**

Veiligheid van korenmolens verbeteren.

- Vervangen molenroedes Keetmolen, Walderveense molen en Molen de Hoop in 2025.

* De inhoud van de vastgoedportefeuille is te vinden in de Vastgoednota [Vastgoednota 2017](#).

Indicatoren

Beeldindicatoren	Metingen 31-12						Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage aandeel maatschappelijk bezit in portefeuille <i>Op basis van BVO-objecten.</i>	91,3	90,3	91,4	87,6	93,2	92,1	n.v.t.
Aantal gemeentelijke monumenten <i>Objecten in portefeuille van de afdeling GZ&VG.</i>	9	9	9	11	12	11	n.v.t.
Aantal rijksmonumenten <i>Objecten in portefeuille van de afdeling GZ&VG.</i>	18	18	18	18	18	17	n.v.t.
Afstand tot een voorziening (in kilometers)							
- Onderwijs	0,4	0,6	0,6	0,62	0,62	0,62	n.v.t.
- Cultuur	1,2	1,7	1,7	1,74	1,74	1,74	n.v.t.
- Sport	0,6	1,0	1,1	1,11	1,11	1,11	n.v.t.
- Welzijn	0,8	1,1	1,1	1,1	1,11	1,11	n.v.t.

Effectindicatoren	Metingen 31-12						Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Tevredenheid dienstverlening - huisvestingszaken <i>Percentage. Wordt tweejaarlijks gemeten. Meting 2025 schuift door naar 2026.</i>	-	-	-	43	-	-	43
Tevredenheid dienstverlening klacht, schade, storing <i>Percentage. Wordt tweejaarlijks gemeten. Meting 2025 schuift door naar 2026.</i>	-	-	-	40	-	-	43
Tevredenheid planmatig onderhoud <i>Percentage. Wordt tweejaarlijks gemeten. Meting 2025 schuift door naar 2026.</i>	-	-	-	92	-	-	57
Tevredenheid vastgoed <i>Percentage. Wordt tweejaarlijks gemeten. Meting 2025 schuift door naar 2026.</i>	-	-	-	73	-	-	69
Leegstandscijfer <i>Percentage.</i>	-	2,9	1,7	1,9	2,2	0,99	2-3

Prestatie-indicatoren	Metingen 31-12						Streefsw.
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Percentage vastgoed objecten <i>Minimaal niveau 3 onderhoudskwaliteit op de totale portefeuille Maatschappelijk Vastgoed. Conform het vastgoedbeleid vindt de meting driejaarlijks plaats.</i>	-	-	94,3	-	-	-	95
Kernvoorraad energie neutraal in 2050 <i>Percentage. * Streefwaarde 2030.</i>	0	0	0	0	0	0	60*
Percentage gasloze aansluitingen van onze kernvoorraad	6	6	8	9	9	11	10
Aantal zonnepanelen op vastgoed panden <i>Inclusief scholen eigendom en geen eigendom.</i>	4.723	5.825	6.484	7.592	8.224	8.304	8.140

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2024	Primitieve Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Bedragen x € 1.000	
				Vershil Act. begr./Rek. 2025	
Lasten	7.684 N	9.132 N	9.253 N	9.106 N	147 V
Baten	8.287 V	7.806 V	8.082 V	8.987 V	905 V
Saldo van baten en lasten	603 V	1.327 N	1.171 N	119 N	1.052 V
Storting reserve	4.184 N	1.418 N	3.120 N	3.120 N	0 V
Onttrekking reserve	3.650 V	1.869 V	4.593 V	4.593 V	0 N
Resultaat	68 V	876 N	302 V	1.354 V	1.052 V

Toelichting

Ecologisch onderzoek, mitigerende maatregelen Kreelseweg 94 € 50.000 V
Voorstel tot resultaatbestemming € 50.000 N

Bij de Perspectiefnota 2026-2029 is € 50.000 toegekend voor het ecologisch onderzoek, de mitigerende maatregelen en de inzet van het IBE voor Kreelseweg 94. De resultaten van het ecologisch onderzoek worden in januari 2026 verwacht. De uitvoering van mitigerende maatregelen kan pas starten na goedkeuring door de Provincie, waardoor deze activiteiten doorschuiven naar 2026. Er wordt voorgesteld om € 50.000 over te hevelen naar 2026 door dit toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Onderhoudskosten inzake Onderwijs aan Oekraïners € 96.000 N
Voorstel tot resultaatbestemming € 96.000 V

Dit betreft een negatief resultaatbestemmingsvoorstel, de onderhoudskosten die gemaakt zijn voor onderwijs aan Oekraïners zijn in het pand op Heyendaal 2 gemaakt en niet op de Zicht 3. Er staat € 96.000 begroot om te onttrekken uit de reserve R464 voor de Zicht 3, maar omdat hier geen kosten zijn gemaakt voor onderwijs aan Oekraïners, kan dit bedrag niet onttrokken worden uit de Reserve. De kosten zijn wel gemaakt voor Heyendaal 2. Er wordt voorgesteld om de € 96.000 te onttrekken uit reserve R464 om de gemaakt onderhoudskosten ten behoeve van onderwijs aan Oekraïners op Heyendaal 2 te dekken.

Taxatie herbouwwaarde vastgoed € 88.000 V

Vanuit de Programmarekening 2024 is € 88.000 via resultaatbestemming overgeheveld naar 2025 ten behoeve van de taxatie van de herbouwwaarde van de vastgoedportefeuille. Er waren eind 2024 zorgen over de opgeleverde kwaliteit van de taxaties. In 2025 zijn de taxaties conform de gestelde eisen opgeleverd zonder hiervoor extra kosten te maken. Hierdoor ontstaat een voordeel op de lasten van € 88.000.

Verrekening opbrengsten servicekosten € 132.000 V

Het gebruikersonderhoud en eventuele levering van energie wordt jaarlijks verrekend met onze huurders via de servicekosten. Hier wordt een voorschot voor betaald, maar de definitieve afrekening vindt altijd pas een jaar later plaats. Er zijn hogere kosten in 2024 doorbelast waardoor de opbrengst in 2025 hoger was dan begroot.

Aanvullende bijdragen € 169.000 V

In 2025 zijn er diverse aanvullende bijdragen ontvangen van gebruikers van ons vastgoed. Dit zijn bijdragen voor specifieke onderhoudswensen van gebruikers die zijn voorgefinancierd door de gemeente.

Subsidies en bijdragen € 201.000 V

In 2025 zijn diverse extra subsidies van het Rijk en provincie ontvangen die wij niet volledig begroten omdat deze vooraf niet bekend zijn en/of de toekenningen onzeker zijn. Dit zijn bijvoorbeeld SPUK bijdragen en subsidies voor het onderhouden van monumenten.

Huuropbrengsten & pachtontvangsten

€ 296.000 V

In 2025 is er een voordeel op huur- en pachtopbrengsten van € 296.000. Dit is 4% meer dan de totale begrote inkomsten. Dit wordt met name veroorzaakt door:

- Hanteren van een hogere indexatie dan geraamd.
- Hogere ontvangsten op diverse pachtovereenkomsten.

Bij het begroten van de huuropbrengsten maken we gebruik van het laatst vastgestelde inflatiecijfer door het CBS dat bekend is op het moment dat de programmabegroting wordt vastgesteld. De uiteindelijke inflatie wijkt vaak af van deze eerdere stand, dit resulteert in 2025 in een hoger gerealiseerde huuropbrengsten dan begroot.

2 Financiën

2.1 Financiële beschouwing

Resultaat

In november 2024 heeft de raad de (primitieve) begroting voor 2025 vastgesteld. Daarbij werd uitgegaan van een negatief begrotingssaldo van € 2,7 miljoen, dat zou worden gedekt uit de algemene reserve. In de periode daarna heeft de raad – via de Perspectiefnota 2026-2029 en de Programmabegroting 2026-2029 – de begroting voor jaarschijf 2025 bijgesteld. De actuele begroting, zoals vastgesteld bij de Programmabegroting 2026-2029, komt daarmee uit op een positief saldo van € 17,6 miljoen. De belangrijkste oorzaak van deze verbetering ten opzichte van de primitieve begroting is de aanvullende compensatie uit het gemeentefonds die het Rijk in 2025 beschikbaar heeft gesteld. Daarnaast zijn in de eerdergenoemde documenten diverse overige financiële mee- en tegenvallers in de begroting verwerkt.

Tabel 2.1.1 - Begroting versus realisatie 2025

Bedragen x € 1 miljoen

Omschrijving	Actuele begroting	Realisatie	Verschil
Saldo vóór verrekening algemene reserve	17,6 V	27,5 V	9,9 V
Verrekening algemene reserve	17,6 N	17,6 N	0 V
Resultaat vóór resultaatbestemmingen	0 V	9,9 V	9,9 V

In de realisatie over 2025 komen we uit op een positief saldo van € 27,4 miljoen. Ten opzichte van het begrote positieve saldo van € 17,6 miljoen betekent dit dat het jaar 2025 administratief wordt afgesloten met een voordeel van € 9,9 miljoen op een begrotingstotaal van € 544 miljoen. Rekening houdend met de voorgestelde resultaatbestemmingen van € 7,3 miljoen, eindigen we met een netto voordelig resultaat van € 2,6 miljoen dat wordt toegevoegd aan de Algemene reserve. In tabel 2.1.2 is het resultaat uitgesplitst naar algemene dienst en grondzaken.

Tabel 2.1.2 - Resultaat uitgesplitst

Bedragen x € 1 miljoen

Omschrijving	Totaal	Algemene dienst	Grondzaken
Resultaat	9,9 V	8,1 V	1,8 V
Resultaatbestemmingen	7,3 N	5,5 N	1,8 N
Resultaat inclusief resultaatbestemmingen	2,6 V	2,6 V	0,0 V

Het resultaat van € 9,9 miljoen is opgebouwd uit verschillende voor- en nadelen. In onderstaande tabel is een aantal grotere of opvallende posten opgenomen. Voor de grootste posten in onderstaande tabel (groter dan € 0,4 miljoen) is een toelichting onder de tabel opgenomen. In hoofdstuk 2.2 is de volledige opbouw van het resultaat opgenomen.

Tabel 2.1.3 - Grotere/opvallende posten opbouw resultaat

Bedragen x € 1 miljoen

Omschrijving	Omvang
Grondexploitatie	1,8 V
Onderwijshuisvesting	0,4 V
Maatschappelijke ondersteuning	1,2 V
Exploitatie Duurzame Gemeentelijke Opvang (Galvanistraat)	0,5 V
WMO	0,5 V
Jeugdzorg	3,2 N
Specifieke uitkering Realisatiestimulans	1,8 V
Bereikbaarheid en verkeersveiligheid	0,4 V
Natuurbrandpreventie en -mitigatie	0,5 V
Kwaliteit leefomgeving	1,0 V

Tabel 2.1.3 - Grotere/opvallende posten opbouw resultaat

Bedragen x € 1 miljoen

Omschrijving	Omvang
Pensioenen en wachtgeld Wethouders	0,7 N
Gemeentelijke belastingen (OZB, toeristen- en forensenbelasting)	0,9 V
Algemene uitkering (o.a. decembercirculaire)	2,8 V
Vastgoed	1,1 V
Overige voor- nadelen optellend naar het resultaat	0,9 V
Totaal	9,9 V

Grondexploitaties

Het resultaat van het grondbedrijf over 2025 komt uit op € 4,6 miljoen positief. In de begroting was rekening gehouden met een resultaat van € 2,8 miljoen (v) waardoor het voordeel ten opzichte van de begroting feitelijk € 1,8 miljoen (v) bedraagt. Het voordelige resultaat over 2025 wordt verklaard door:

- Herziening grondexploitatie Kazerneterreinen Maurits WFC, minder negatief.
- Tussentijdse winstneming op BT A12 De Klomp.
- Ontvangen indexatie van de incidentele verkoop Kievitsmeent II.
- Lagere product- en beleidsontwikkelingskosten.

Maatschappelijke ondersteuning

Bij maatschappelijke ondersteuning wordt het voordeel grotendeels veroorzaakt doordat het rijk in het vierde kwartaal van 2025 extra middelen heeft beschikbaar gesteld om statushouders sneller te huisvesten. Door de late toekenning was het niet mogelijk om deze middelen in 2025 uit te geven. Een ander reden voor dit voordeel is dat in verband met het onderzoek naar de doorontwikkeling van afdeling Sociale Teams en Jeugd door adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF) de implementatie van actieve regie vertraagd is. In hoofdstuk 1 'Programmaverantwoording' onder programma 'Preventieve ondersteuning' productgroep 'Maatschappelijke ondersteuning' staat dit voordeel verder toegelicht.

Jeugdzorg

Binnen de jeugdzorg is er in 2025 per saldo een nadeel dat wordt veroorzaakt door meerdere ontwikkelingen. Enerzijds is er sprake van voordelen op de Hervormingsagenda Jeugd (€ 180.000) en bedrijfsvoering Jeugd en regionale projecten (€ 200.000), wat vooral wordt veroorzaakt door onderbesteding en het tijdelijk stopzetten van de regionale proeftuin.

Daartegenover staan hogere kosten binnen de maatwerkvoorzieningen en opvang van jeugdigen. Deze stijging komt doordat de vraag naar jeugdhulp in het algemeen blijft stijgen en trajecten intensievere zijn en langer duren. Daarnaast stijgen de kosten voor verblijf en veiligheid. Dit leidt tot een significant financieel tekort (€ 2.340.000). Daarnaast zorgen zorgkosten voor Oekraïense kinderen voor een extra nadeel (€ 220.000), dat slechts gedeeltelijk wordt gedekt door aanvullende rijksmiddelen.

Per saldo wordt de afwijking binnen de jeugdzorg vooral gedreven door de aanhoudende groei van specialistische en intensieve zorg, de hogere kosten binnen verblijfstrajecten en de tijdelijke toename van ondertoezichtstellingen door het stoppen van het Regionaal Veiligheidsteam. In hoofdstuk 1 'Programmaverantwoording' onder programma 'Individuele maatwerkvoorziening' productgroep 'Maatwerkvoorziening' staat dit nadeel verder toegelicht.

Voor het volgen van de ontwikkeling van de (zorg)vraag in het Sociaal Domein werken we sinds 2024 met voorspelmodellen. In deze modellen wordt de verwachte vraag afgezet tegen het beschikbare budget, zodat mogelijke financiële knelpunten tijdig in beeld komen. Doorontwikkeling en verfijning van het model blijft nodig om jaarlijks de budgetten te actualiseren en, waar nodig, bestuurlijk bij te sturen. Daarnaast zal het model altijd een voorspelling zijn op basis waarvan een prognose gegeven wordt. In de komende Perspectiefnota komen we met een nadere analyse van structurele knelpunten. Hierbij bezien we opnieuw of

de huidige fasering van ombuigingen nog aansluit bij het tempo van de maatregelen in het kader van de Hervormingsagenda en Regie. Ook betrekken we hierbij de verwachte volumestijging vanaf 2026, zoals voorzien in het rapport 'Groeipijn' van de commissie Van Ark.

Bij het opstellen van de begroting (€ 44 miljoen) zijn we uitgegaan van een zekere bandbreedte. Hierbij is niet de maximale variant gehanteerd, waarmee een deel van het tekort verklaard wordt.

Medio 2025 lag de prognose van de zorgkosten vanuit het knooppunt (€ 48 miljoen) fors hoger dan de begroting. Deze prognose maakt onderdeel uit van de reguliere monitoring en dient primair als signaleringsinstrument. Dit kwam omdat aanbieders over de eerste vier maanden sneller factureerden dan andere jaren, waardoor de extrapolatie een te fors beeld van de zorgkosten te zien gaf.

We zien terugkijkend dat de regionale zorgkosten (€ 46 miljoen over 2025) zich anders heeft ontwikkeld dan de geraamde landelijke gemiddelden. Dit is vooral zichtbaar op een toename van intensievere zorg. Het verschil ten opzichte van de begroting wordt hieronder nader verklaard.

Specifieke uitkering Realisatiestimulans

Het Rijk heeft in 2025 een vrij besteedbare specifieke uitkering (Realisatiestimulans) toegekend van € 7.000 per gestarte betaalbare woning. Over 2025 gaat het om 264 woningen, goed voor een opbrengst van € 1,8 miljoen. In hoofdstuk 1 'Programmaverantwoording' onder programma 'Ruimtelijke ontwikkeling' productgroep 'Woningmarkt' staat dit voordeel verder toegelicht.

Kwaliteit leefomgeving

Het resultaat over 2025 bedraagt € 1,0 miljoen voordelig, voornamelijk door onderbesteding op diverse onderhoudstaken. De belangrijkste oorzaak hiervan is een gebrek aan uitvoeringscapaciteit, zowel intern (vacatures, ziekteverzuim, prioritering en beperkingen door de wet DBA) als extern (aannemers met onvoldoende capaciteit of tijdelijk stilgelegde werkzaamheden). Hierdoor konden geplande werkzaamheden aan cultureel en natuurlijk groen, invasieve exoten, beeldkwaliteitsplannen en het groot onderhoud van wegen en groen niet volledig worden uitgevoerd. Het voordeel bij groot onderhoud wordt verrekend met de reserve en heeft per saldo geen effect op het resultaat. Het overige voordeel is ontstaan door hogere baten voor zwerfafval, lagere kosten door verminderde plaagdruk door de processierupsen en het stopzetten van een aantal activiteiten vooruitlopend op de vastgestelde ombuigingen bij de Perspectiefnota 2026-2029. In hoofdstuk 1 'Programmaverantwoording' onder programma 'Kwaliteit leefomgeving' staat dit voordeel verder toegelicht.

Algemene middelen

De algemene uitkering sluit met een voordeel van € 2,8 miljoen. Voor ruim € 1 miljoen betreft dit voordeel verrekenbedragen van voorgaande uitkeringsjaren (2021 t/m 2024). Daarnaast hebben we over uitkeringsjaar 2025 circa € 1,8 miljoen meer ontvangen dan begroot. Dit voordeel is met name toe te schrijven aan de decembercirculaire 2025. Tegenover de extra middelen van de decembercirculaire staan deels taakmutaties die resulteren in nadelen op diverse andere programma's. In hoofdstuk 1 'Programmaverantwoording' onder programma 'Bestuur en organisatie' productgroep 'Algemene middelen' staat dit voordeel verder toegelicht.

Vastgoed

Het resultaat binnen Vastgoed laat per saldo een voordeel zien dat door diverse onderdelen wordt verklaard. Het voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere opbrengsten uit servicekosten, aanvullende bijdragen van gebruikers, extra subsidies en hogere huur- en pacht opbrengsten (met name door een hogere indexatie) en extra verhuur. In hoofdstuk 1 'Programmaverantwoording' onder programma 'Bestuur en organisatie' productgroep 'Vastgoed' staat dit voordeel verder toegelicht.

Algemene reserve en Eigen vermogen

De algemene reserve staat na resultaatbestemming op € 93,9 miljoen. Dit is € 2,6 miljoen hoger dan de laatste stand die is opgenomen in de memo Uitkomsten septembercircularisatie 2025 die samen met de Programmabegroting 2026-2029 is vastgesteld. De stand van de algemene reserve bevindt zich ver boven het minimum van € 10 miljoen. Daarnaast voorzien we de aankomende jaren flinke ruimtelijke investeringen om onze opgaven te realiseren.

Tabel 2.1.4 - Eigen vermogen

Bedragen x € 1 miljoen

Omschrijving	1-1-2025*	31-12-2025 voor resultaatbestemming	31-12-2025 na resultaatbestemming
Algemene reserve	57,4	75,1	77,7
Overige algemene reserves	16,3	16,3	16,3
Bedrijfsmiddelenreserves	16,7	19,3	19,3
Egalisatiereserves	27,9	34,1	34,1
Bestemmingsreserves	78,1	61,5	68,8
Totaal	196,4	206,3	216,2

* Stand na verwerking resultaatbestemming Programmarekening 2024.

De toename van de algemene reserve in de tabel is met name te verklaren door de doorwerking van extra middelen in de algemene uitkering waarvoor geen nieuw beleid is opgesteld en actualisaties zoals besloten bij de Programmabegroting 2026-2029.

Het bedrag van € 34,1 miljoen aan egalisatiereserves kapitaallasten betreft bijdragen die zijn gereserveerd ten behoeve van dekking van toekomstige afschrijving en rente.

Resultaatbestemmingsvoorstellen

In totaal wordt een bedrag van € 7,3 miljoen aan resultaatbestemmingsvoorstellen voorgelegd. Voor € 4,0 miljoen gaat het om voorstellen om bedragen toe te voegen aan de reserve Overlopende verlichtingen. Dit betreft middelen die, om uiteenlopende redenen, in 2025 niet zijn uitgegeven en waar het voor de hand ligt dit budget door te schuiven naar 2026 en in sommige gevallen naar 2027. Naast het doorschuiven van middelen naar 2026 wordt voorgesteld een enkele resultaten toe te voegen of te onttrekken aan specifieke reserves:

- Er wordt voorgesteld om een bedrag van € 3.881.555 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Omgevingsvisie 2040.
- Er wordt voorgesteld om een bedrag van € 317.000 te onttrekken aan de bestemmingsreserve Omgevingsvisie 2040.
- Er wordt voorgesteld om een bedrag van € 450.000 toe te voegen aan de reserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen.
- Er wordt voorgesteld om een bedrag van € 566.000 te onttrekken aan de reserve Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen.
- Er wordt voorgesteld om een bedrag van € 131.372 te onttrekken aan de reserve Fonds Koopgarant Gemeente Ede.
- Er wordt voorgesteld om een bedrag van € 3.958.500 toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen

Financiële positie

Twee begrippen staan centraal in een beschrijving van de financiële positie: weerbaarheid en wendbaarheid. Hieronder zijn deze begrippen nader uitgewerkt. Hoewel een programmarekening voornamelijk terugblijkt op het afgelopen boekjaar, is het voor de duiding van de financiële positie noodzakelijk om ook verwachte cijfers te betrekken. Daarom zijn ook begrote waarden vermeld.

Weerbaarheid

Met weerbaarheid bedoelen we dat we risico's op kunnen vangen, als deze zich voordoen, zonder dat het beleid meteen hoeft te worden aangepast. Belangrijke indicatoren voor de financiële weerbaarheid zijn de ratio weerstandsvermogen en de hoogte van onze algemene reserve, die vrij besteedbaar is. Onderstaande tabellen en toelichting geven hiervoor het benodigde inzicht.

Tabel 2.1.5 - Weerstandsvermogen

Bedragen x € 1 miljoen

Ratio weerstandsvermogen, reeks staat in chronologische volgorde	PB 2024	PR 2023	PB 2025	PR 2024	PB 2026	PR 2025	Norm
A. Beschikbare buffers	98	101	90	110	103	136	
B. Nodig voor opvangen risico's	26	21	21	22	22	25	
Ratio weerstandsvermogen (A/B)	3,8	4,8	4,2	5	4,7	5,5	> 0,8

PR = programmarekening, PB = programmabegroting.

Tabel 2.1.6 - Algemene reserve

Bedragen x € 1 miljoen

Algemene reserve per 31 december	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Programmarekening	46	65	87	74	75				
Prognose begroting 2026-2029						68	42	40	38

Norm: bodem van € 10 miljoen in het laatste jaar van het meerjarenperspectief.

De ratio weerstandsvermogen bedraagt 5,5 en kwalificeert zich in deze jaarrekening wederom als 'uitstekend'. Hoewel het bedrag dat nodig is voor het opvangen van risico's is gestegen, wordt de stijging van de ratio voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de beschikbare buffers. Zo is bijvoorbeeld de algemene reserve gestegen met ruim € 16 miljoen door besluitvorming bij de Programmabegroting 2026-2029. En de reserve Omgevingsvisie komt per ultimo 2025 bijna € 9 miljoen hoger uit dan verwacht. De grootste oorzaak daarvan is dat de in 2025 verwachte onttrekking voor natuurcompensatie Doesburgerbroek nog steeds noodzakelijk is, maar in een later boekjaar plaatsvindt.

De algemene reserve is wederom ruim hoger dan de door de raad vastgestelde norm van € 10 miljoen. Ook na de daling van deze reserve in de komende jaren, zoals opgenomen in Programmabegroting 2026-2029, is er sprake van een surplus ten opzichte van deze bodem.

Voor meer details over de ratio weerstandsvermogen en de risico's verwijzen we naar paragraaf 3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Wendbaarheid

Met wendbaar bedoelen we dat met relatief weinig moeite financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Een wendbare begroting helpt om financieel gezond te blijven en sneller te reageren op nieuwe ontwikkelingen. Voor de wendbaarheid zijn onderstaande kengetallen het meest relevant.

Tabel 2.1.7 - Kengetallen

Omschrijving	PR 2024	PB 2025	PR 2025	PB 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029	Norm
Netto schuldquote	43%	80%	36%	70%	89%	84%	84%	
Gecorrigeerde netto schuldquote	32%	71%	26%	63%	82%	83%	79%	< 100
Solvabiliteitsratio	37%	25%	39%	27%	23%	24%	24%	> 20
Structurele exploitatieruimte	3%	1%	5%	0%	1%	-1%	0%	> 0 in laatste jaarschijf MJB
Grondexploitatie	15%	15%	12%	10%	8%	9%	9%	
Belastingcapaciteit	85%	89%	89%	88%	88%	88%	88%	

Een eerste indicator voor de wendbaarheid is de ontwikkeling van het kengetal “netto schuldquote”. Dit is de verhouding tussen het vreemd vermogen en het eigen vermogen en geeft daarmee inzicht in de schuldenlast. Meer leningen (vreemd vermogen) betekent een toename van de schuldquote. Normaal gesproken leidt dit tot hogere vaste lasten in de vorm van te betalen rente en daardoor tot een minder wendbare begroting. Hoewel de ratio de komende jaren oploopt blijft deze onder de norm. Qua signaleringswaarde van de provincie Gelderland valt de ratio onder de categorie 'minst risicovol'.

De solvabiliteitsratio laat de verhouding zien tussen het eigen vermogen en het totale vermogen en geeft daarmee aan of de gemeente aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Het dalende verloop van de solvabiliteit houdt gelijke tred met de verwachte daling van de algemene reserve. In alle gepresenteerde jaren valt ratio onder de signaleringswaarde 'neutraal'.

Het kengetal structurele exploitatieruimte toont welke structurele ruimte de gemeente heeft om haar eigen lasten te dragen. De waarden tot en met 2027 zijn positief, maar door het opschuiven van 'het ravijn' is vanaf 2028 sprake van een negatief kengetal.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale jaarlijkse baten van de gemeente. Des te lager het kengetal, des te gunstiger het is voor de rentelasten en risico's. De toekomstige daling van het kengetal wordt veroorzaakt door een verwachte afbouw van de grondpositie door het afsluiten van diverse lopende grondexploitaties. Na het openen van nieuwe grondexploitaties zal dit kengetal naar verwachting weer stijgen. In alle vermelde jaren valt dit kengetal in de categorie 'minst risicovol'.

Het kengetal Belastingcapaciteit laat zien hoe de lokale lasten van Ede zich ontwikkelen ten opzichte van gemiddeld Nederland. Met een percentage van 89% is de inwoner van Ede relatief goedkoper uit dan de *gemiddelde* inwoner elders in het land. Omdat toekomstige cijfers niet beschikbaar zijn, zijn deze in de tabel gelijk gehouden.

Resumé

We sluiten het jaar af met een positief resultaat van € 9,8 miljoen op een begroting van € 544 miljoen. Dit betekent een toevoeging van € 2,8 miljoen aan de algemene reserve, maar voor het meerjarenperspectief is dit niet voldoende. Er komen grote uitdagingen, zoals een nieuwe brandweerkazerne en nieuwe scholen die een financiële impact zullen hebben. Dit zorgt ervoor dat er strakker gelet moet worden wat wel en niet gaan doen om deze grote opgaven in de toekomst te kunnen realiseren. Ondanks de onzekerheden proberen we koers vast te houden door ons wendbaar en weerbaar op te stellen.

2.2 Opbouw resultaat

De resultaten zijn incidenteel van karakter. Dat wil zeggen dat mocht sprake zijn van structurele doorwerking hierin al is voorzien in het meerjarenperspectief. In de volgende tabel wordt een analyse van de resultaten op hoofdlijnen gegeven. Een meer uitgebreide analyse is opgenomen op de programmabladen bij de 3e W-vraag.

Tabel 2.2.1 - Opbouw resultaat 2025

Bedragen x € 1.000

Programma	Omschrijving	Omvang
1	Middelen voor onvoorziene kosten Onderwijshuisvesting	415 V
1	Hogere opbrengsten verhuur leegstaande klaslokalen aan kinderopvang	200 V
1	Uitbreiding ENKA-terrein	85 V
1	SUVIS-subsidie	150 N
1	Onderhoud onderwijshuisvesting Oekraïners	96 N

Tabel 2.2.1 - Opbouw resultaat 2025

Bedragen x € 1.000

Programma	Omschrijving	Omvang
1	Nieuwbouw kantine vv Advendo Ederveen	300 V
1	Subsidies Buitensportaccommodaties	50 N
1	Diverse posten sportontwikkeling	40 N
1	Decentralisatie uitkering openbare bibliotheken	204 V
1	SPUK-jongerencultuur	45 V
1	Cultura	73 V
1	Kunstaankopen	N
1	Erfgoed Biotopen	50 V
2	Regeling stimuleren uitstroom vergunninghouders uit de asielopvang (HAR+)	540 V
2	Ambulante begeleiding van statushouders die kamergewijs wonen	N
2	Specifieke uitkering Inburgeringsvoorzieningen	N
2	Jeugdhulp - Actieve regie	240 V
2	Praktische Gezinsondersteuning (PGO)	170 V
2	Maatschappelijke ondersteuning	125 V
2	Mantelzorgwaardering	80 V
2	Onderwijsachterstandenbeleid	N
2	Onderwijsondersteuning	100 V
2	Doorstroompunt voortijdig schoolverlaten	N
2	Peuteropvang	70 V
2	Gezondheid	275 V
2	Integraal Zorgakkoord (IZA)	N
2	Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	N
2	Geweld in afhankelijkheidsrelaties - Veilig Thuis	N
3	Aanvullende inkomensvoorziening - Bewindvoering	170 V
3	Aanvullende inkomensvoorziening - Woonvoorzieningen minima	200 N
3	Aanvullende inkomensvoorziening - Individuele Inkomenstoeslag	105 V
3	Invoering Edese Stadspas	245 V
3	Gedupeerde toeslagen affaire	150 V
3	Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Vroegsignalering	90 V
3	Leerlingenvervoer	120 V
3	Gemeentelijke en particuliere opvang ontheemden Oekraïne	470 N
3	Bijdrage opvanglocatie Klomperweg	N
3	Transitiekosten opvanglocaties ontheemden Oekraïne	N
3	Exploitatie Duurzame Gemeentelijke Opvang (Galvanistraat)	450 V
3	Verbouwing Duurzame Gemeentelijke Opvang (Galvanistraat)	N
3	Maatschappelijke opvang	N
3	Begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf	175 V
3	Hulpmiddelen en woonvoorzieningen	150 V
3	Eigen bijdrage Wmo	140 V
3	Beschermde wonen - regio	N
3	Beschermde wonen - lokaal	N
3	Hervormingsagenda Jeugd	180 V
3	Bedrijfsvoering Jeugd en regionale projecten (Proeftuin)	200 V
3	Meerkosten Oekraïne sociaal domein	220 N
3	Maatwerkvoorzieningen Jeugd - zorgkosten	2.340 N
3	Maatwerkvoorzieningen Jeugd - zorgkosten vorige jaren	460 N
3	Maatwerkvoorzieningen Jeugd - zorgkosten PGB	100 N
3	Krachtgezinnen Jeugd	430 N
3	Vangnetbanen	75 V
3	Volwassen educatie	125 V
3	Arbeidsmarktregio	192 N
3	Bijdrage Schakelroute	105 V

Tabel 2.2.1 - Opbouw resultaat 2025

Bedragen x € 1.000

Programma	Omschrijving	Omvang
3	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)	350 N
3	Technische correctie debiteurenstand	270 V
4	Food	70 V
4	Beleidsuitvoering Economie	150 V
4	Overige afwijkingen productgroep Economische ontwikkeling	88 V
4	Uitgifte gronden bedrijfslocaties	2.034 V
4	Financieringslasten	119 N
4	Mobiliteitsonderzoeken	100 V
4	Westzoom	75 V
4	Parkeren	367 V
4	Mutaties reserves	257 N
5	Kosten instrument KoopGarant 2025	131 N
5	Specifieke uitkering Realisatiestimulans	1.848 V
5	Lagere besteding opgave Passend Wonen	N
5	Facilitaire plannen	53 V
5	Uitgifte gronden woonlocaties	194 N
5	Afvalinzameling en -verwerking	N
5	Nationaal Isolatieprogramma	N
5	Omgevingsplannen en omgevingsvergunningen	410 N
5	Ontwikkeldkader Ede-stad	123 N
5	Otterlo onderlangs	120 V
5	Gebiedsproces Otterlo	12 V
5	WFC/stationsomgeving	N
5	Gebiedsgerichte aanpak	228 N
5	Uitvoering gebiedsprocessen Landelijk Gebied	N
6	Natuurbrandpreventie en -mitigatie	510 V
7	Regulier onderhoud cultureel groen	230 V
7	Regulier onderhoud natuurlijk groen	80 V
7	Invasieve exoten	120 V
7	Leefbaarheidsbudgetten	140 V
7	Toelevering biomassa	110 V
7	Begraven	70 V
7	Subsidie afsluiten beheerpaden	N
7	Vergoeding zwerfafval	120 V
7	Groot onderhoud wegen - gesloten verhardingen	N
7	Groot onderhoud groen	N
7	Nutsbedrijven - degeneratie	N
8	Pensioenen en wachtgeld Wethouders	700 N
8	Subsidieregeling - Mediafonds	39 V
8	Kosten Bestuur	60 N
8	Regiodeal Foodvalley, Regiodeal, Gebiedsopgave Veluwe en Vitale Vakantieparken	50 N
8	Wet Open Overheid - implementatie	135 V
8	Algemene uitkering	2.800 V
8	Onttrekkingen reserve Omgevingsvisie	378 N
8	Financiering	128 N
8	Heffing en invordering	80 V
8	Waardering onroerende zaken	180 V
8	OZB	390 V
8	Forensenbelasting	350 V
8	Toeristenbelasting	170 V
8	Ecologisch onderzoek, mitigerende maatregelen Kreelseweg 94	50 V
8	Onderhoudskosten inzake Onderwijs aan Oekraïners	96 N

Tabel 2.2.1 - Opbouw resultaat 2025

Bedragen x € 1.000

Programma	Omschrijving	Omvang
8	Taxatie herbouwwaarde vastgoed	88 V
8	Verrekening opbrengsten servicekosten	132 V
8	Aanvullende bijdragen	169 V
8	Huuropbrengsten & pachtontvangsten	296 V
Div.	Diversen	976 V
	Totaal	9.902 V

2.3 Resultaatbestemming

In het kader van de afwikkeling van het gerealiseerde resultaat over 2025 worden verschillende bestemmingsvoorstellen gedaan.

- Paragraaf 2.3.1 bevat de voorstellen om gemaakte kosten te dekken vanuit een bestemmingsreserve, aangezien deze activiteiten direct aansluiten bij het doel van de betreffende reserve.
- Paragraaf 2.3.2 beschrijft de voorstellen om (een deel van) het resultaat toe te voegen aan een bestemmingsreserve, conform het vastgestelde doel.
- Paragraaf 2.3.3 bevat de voorstellen om niet-bestede incidentele middelen uit 2025 over te hevelen naar 2026.

2.3.1 Voorstel resultaatbestemming onttrekken aan bestemmingsreserve

Gemeentelijke en particuliere opvang ontheemden Oekraïne

€ 470.000

Bij de opvang van ontheemden uit Oekraïne is ten opzichte van de geactualiseerde begroting sprake van een overschrijding van € 470.000. Het merendeel van deze afwijking (€ 350.000) wordt veroorzaakt door de inzet van extra personeel, zowel eigen personeel als ingehuurd personeel, op diverse opvanglocaties. Deze inzet was onder andere noodzakelijk ter ondersteuning van een complexe zorgsituatie. Daarnaast zijn er overige, grotendeels incidentele kosten van € 100.000, zoals de aanschaf van inventaris bij nieuwe opvanglocaties en kleine reparaties.

Er wordt voorgesteld om het totale tekort van € 470.000 te dekken via een onttrekking uit de Reserve 'Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen'. Deze reserve bestaat uit eerder ontvangen Rijksmiddelen. Hiermee zijn de kosten voor de opvang volledig gedekt, zonder dat (algemene) gemeentelijke middelen worden aangesproken.

Grondbedrijf woonlocaties (Programma 5)

€ 194.000

Bij het instellen van de reserve Omgevingsvisie 2040 is besloten om toekomstige resultaten vanuit het Grondbedrijf toe te voegen aan de reserve Omgevingsvisie 2040. Daarmee wordt voldaan aan het doel van deze reserve om de financiële randvoorwaarde voor de realisatie van de Omgevingsvisie beter te borgen. Hierdoor wordt voorgesteld om € 194.000 te onttrekken aan de reserve Omgevingsvisie 2040.

Kosten instrument KoopGarant (Programma 5)

€ 131.372

In 2025 zijn 11 woningen met het instrument KoopGarant opgeleverd. De totale kosten voor de gemeente Ede hiervoor bedroegen € 166.000. De kosten voor het instrument KoopGarant dekken we uit de Reserve Fonds Koopgarant Gemeente Ede. De begrote kosten en onttrekking uit deze reserve bedroegen in 2025 € 35.000. De kosten voor dit instrument zijn hoger dan vooraf ingeschat en hierdoor ontstaat in 2025 een nadeel van € 131.000. Er wordt voorgesteld om € 131.000 aanvullend te onttrekken aan de Reserve Fonds Koopgarant Gemeente Ede ter dekking van deze hogere kosten in 2025. In deze reserve zijn hiervoor voldoende middelen aanwezig.

Ontwikkeldkader Ede-stad (Programma 5)

€ 123.000

In 2025 is het beschikbare budget voor het ontwikkelkader Ede-stad volledig besteed aan het opstellen van het Ontwerp-ontwikkeldkader, de milieueffectrapportage (MER) en het participatietraject. Daarnaast zijn extra, onvoorziene kosten gemaakt voor aanvullende werkzaamheden voor de MER op de Omgevingsvisie, die het gevolg zijn van jurisprudentie met betrekking tot bescherming van Natura 2000 gebieden. Dit betekent dat er extra ruimtelijke varianten (verdeling van programma over de stad) zijn onderzocht en beoordeeld in het kader van de MER, wat leidt tot een overschrijding van het beschikbare budget. Er wordt voorgesteld om € 123.000 aanvullend te onttrekken aan de Reserve Omgevingsvisie 2040 ter dekking van deze hogere kosten in 2025.

Onderhoudskosten Onderwijs aan Oekraïners Heyendaal 2 in plaats van de Zicht 3 (programma 8) € 96.000

Bij de programmabegroting 2024-2027 is besloten om het onderhoud van De Zicht en het schoolgebouw aan de Jan Voermanstraat te dekken uit de reserve 'Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen'. De twee schoolgebouwen zouden dienen om onderwijs te geven aan Oekraïners. Uiteindelijk blijkt dat het onderwijs aan Oekraïners in het schoolgebouw Heyendaal 2 is gevestigd en het onderhoud daar heeft plaatsgevonden. Er wordt voorgesteld om de € 96.000 te onttrekken uit reserve R464 om de gemaakt onderhoudskosten ten behoeve van onderwijs aan Oekraïners op Heyendaal 2 te dekken.

2.3.2 Voorstel resultaatbestemming toevoegen aan bestemmingsreserve

Opvang Duurzame Gemeentelijke Opvang Galvanistraat (Programma 3)

€ 450.000

Vanuit het COA ontvangt gemeente Ede een bijdrage voor de opvang van asielzoekers in de Duurzame Gemeentelijke Opvang aan de Galvanistraat. De vergoeding was tot 1 juli 2025 op basis van werkelijke kosten en is met het afsluiten van een nieuw bestuursovereenkomst per 1 juli 2025 op basis van een normbedrag van € 78 inclusief btw per opvangplek per dag. Met deze bijdrage zijn alle relevante kosten zoals huur, beveiliging en personeel gefinancierd. De exploitatie van de opvang laat een positief resultaat zien van € 450.000 ten opzichte van de actualisatie in de Programmabegroting 2026-2029. Ter compensatie van de eenmalige onttrekking van € 472.000 uit de reserve opvang en begeleiding specifieke doelgroepen ten behoeve van de verbouwing van de Galvanistraat (raadsbesluit 18 december 2025), stellen wij uw raad voor het positieve resultaat over 2025 ad € 450.000 over te hevelen naar 2026 en toe te voegen aan de reserve opvang en begeleiding specifieke doelgroepen.

Grondbedrijf bedrijfslocaties (Programma 4)

€ 2.033.555

Bij het instellen van de reserve Omgevingsvisie 2040 is besloten om toekomstige resultaten vanuit het Grondbedrijf toe te voegen aan de reserve Omgevingsvisie 2040. Daarmee wordt voldaan aan het doel van deze reserve om de financiële randvoorwaarde voor de realisatie van de Omgevingsvisie beter borgen. Hierdoor wordt voorgesteld om € 2 miljoen toe te voegen aan de reserve Omgevingsvisie 2040.

Specifieke uitkering Realisatiestimulans (Programma 5)

€ 1.848.000

Het Rijk heeft in november 2025 een nieuwe, vrij besteedbare bijdrage in de vorm van een specifieke uitkering beschikbaar gesteld voor het realiseren van betaalbare woningen, de Realisatiestimulans. We ontvangen in de periode 2025-2029 € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw is gestart. Over 2025 hebben we 264 betaalbare woningen kunnen opvoeren voor deze regeling. In totaal ontvangen we in 2025 dus € 1,8 miljoen. Er wordt voorgesteld om dit bedrag van € 1,8 miljoen toe te voegen aan de Reserve Omgevingsvisie 2040. De besteding van deze middelen wordt meegenomen in de actualisatie van de Ontwikkel- en Investeringsstrategie (O&I) in 2026.

2.3.3 Voorstel resultaatbestemming 2025 overhevelen naar 2026/2027

Nieuwbouw kantine vv Advendo Ederveen (Programma 1) € 300.000

Bij de Perspectiefnota 2025-2028 is er € 300.000 toegekend voor herbouw van de kantine van voetbalclub Advendo. Het ontwerptraject is in een vergevorderd stadium. Er is vertraging ontstaan door aanvullende vragen vanuit de gemeente rondom inpassing, daardoor is er nog geen definitieve vergunning verleend. Verwachting is dat de vergunning in Q1 2026 wel verleend kan worden en dan kan de bouw daadwerkelijk starten. Er wordt voorgesteld om € 300.000 over te hevelen naar 2026 door dit toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Decentralisatie uitkering openbare bibliotheken (Programma 1) € 204.000

Via de septembercirculaire 2024 heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor het versterken van de lokale bibliotheekfunctie. Voor zowel 2025 als 2026 is er jaarlijks € 364.000 hiervoor beschikbaar gesteld. Voor 2025 heeft de bibliotheek al € 160.000 ingezet, het resterende bedrag van € 204.000 is in 2027 nodig om de versterking van de lokale bibliotheekfunctie te realiseren. Er wordt daarom voorgesteld € 204.000 over te hevelen van 2025 naar 2027 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Erfgoed biotopen (Programma 1) € 50.000

Bij de Programmabegroting 2023-2026 is er € 50.000 toegekend voor het vaststellen van een biotoop per monument. Met de introductie van de Omgevingswet moet de gemeente voor ieder monument een eigen biotoop vaststellen met passende regels. Gelet op de verscheidenheid aan monumenten is dit een maatwerkopgave. In 2025 is er gestart met het opstellen van regels voor biotoopgebieden en is er een bureau gevonden die het project gaat begeleiden. Afronding van deze prestatie zal in 2026 zijn. Er wordt voorgesteld om € 50.000 over te hevelen naar 2026 door dit toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Actieve regie toegangsteam jeugd - incidenteel budget (Programma 3) € 240.000

Bij de ombuiging binnen jeugdhulp is incidenteel budget toegekend voor de implementatie van de maatregel. Bij actieve regie houdt het Sociaal Team (ST) en Toegangsteam Jeugd (TTJ) de regie over zorgtrajecten waardoor effectiever naar doelen wordt gewerkt en trajecten korter duren. Het implementeren van de werkwijze vereist tijdelijke inzet van een projectleider. Daarnaast vraagt de nieuwe werkwijze extra inzet van onze gezinsregisseurs. Parallel hieraan geven we in 2026 extra aandacht aan signalen vanuit data op basis waarvan we beter kunnen sturen op de beschikbaarheid van jeugdhulp. Onder andere door maatregelen te nemen op de verwijzroute door (huis)artsen. De beschikbare middelen zijn in 2025 niet ingezet door een onderzoek naar de doorontwikkeling binnen STJ door AEF. Dit onderzoek heeft ons handvatten gegeven voor te nemen maatregelen die we in 2026 inzetten. Er wordt voorgesteld om € 240.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen.

Regeling stimuleren uitstroom van vergunninghouders uit de asielopvang (Programma 3) € 540.000

In 2025 is een aanvraag ingediend voor een bijdrage vanuit de HAR+regeling. Deze regeling is bedoeld om gemeenten te stimuleren statushouders sneller te huisvesten. De middelen zijn in het laatste kwartaal van 2025 beschikbaar gesteld. Van de HAR+regeling resteert per ultimo 2025 nog een bedrag van € 540.000. In 2026 worden kosten voorzien voor aanvullende uitvoeringscapaciteit en voor een tegemoetkoming in de extra inzet van Woonstede, die noodzakelijk is om uitvoering te kunnen geven aan de versnelde huisvesting van statushouders. Voor het dekken van deze kosten in 2026 wordt voorgesteld om € 540.000 over te hevelen naar 2026 door dit bedrag toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen.

Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Vroegsignalering (Programma 3) € 90.000

De gemeente Ede ontvangt aanvullende rijksmiddelen ter versterking van de vroegsignalering van schulden. Deze worden ingezet voor extra capaciteit bij de sociaal raadslieden en voor de implementatie van een schulddienstverleningsportaal. Omdat een deel van de uitgaven in 2026 plaatsvindt wordt voorgesteld om het

voordeel van € 90.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende verplichtingen.

Hervormingsagenda Jeugd (Programma 3)

€ 180.000

Voor de lange termijn is er een Hervormingsagenda Jeugd opgesteld, waarmee in de komende 5 jaar wordt toegewerkt naar een duurzaam en beheersbaar stelsel. De Hervormingsagenda is niet vrijblijvend. De maatregelen in de agenda moeten landelijk gaan leiden tot een kostenbesparing.

Voor de Hervormingsagenda Jeugd zijn in 2025 niet alle middelen benut. Voor een deel had dit te maken met personele wisselingen in de aansturing van het dossier Jeugd. De middelen die in 2025 niet besteed zijn willen we in 2026 gebruiken voor een extra impuls gericht op uitbreiding van het collectieve aanbod in het voorveld. Daarnaast zetten we deze middelen in voor het versterken van de beweging Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). Er wordt voorgesteld om € 180.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen.

Edese Stadspas (programma 3)

€ 245.000

Bij de Perspectiefnota 2025-2028 is er een budget toegekend van € 245.000 om de Edese stadspas te implementeren. Het totaal beschikbare budget voor 2025 voor de implementatie was € 345.000. De implementatie van de Edese stadspas is gestart in 2025, maar helaas kon het niet uitgevoerd worden door het faillissement van Groupcard. Van het totaalbudget is er nog € 245.000 beschikbaar en om de aanbestedingsprocedure opnieuw op te starten en het te kunnen implementeren zijn deze middelen nodig in 2026, zoals aangekondigd bij de Programmabegroting 2026-2029. Er wordt voorgesteld om € 245.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen.

Mobiliteitsonderzoeken (Programma 4)

€ 100.000

In de Programmabegroting 2023-2026 zijn meerdere budgetten voor mobiliteitsonderzoeken toegekend. Voor de verstedelijkingsopgave moeten ook in 2026 nog diverse locatie- en mobiliteitsonderzoeken worden verricht, waaronder Doesburgerbroek, waarvoor deze middelen worden ingezet. Deze onderzoeken zijn nodig om strategische ruimtelijke keuzes voor de schaa sprong van Ede te kunnen onderbouwen. Er wordt voorgesteld om € 100.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Fietspad Westzoom Lunteren (Programma 4)

€ 75.000

In de Programmabegroting 2023-2026 is voor zowel 2024 als 2025 incidenteel € 75.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van de Westzoom. Het onderzoek naar de inpassingsmogelijkheden van een fietspad langs de Westzoom Lunteren heeft twee jaar vertraging opgelopen. Daarom zijn eerder al de middelen vanuit 2024 overgeheveld naar 2026 en wordt nu met het voorstel tot resultaatbestemming de middelen overgeheveld van 2025 naar 2027.

In 2025 is gestart met verkennend ecologisch onderzoek. Dit wordt in 2026 vervolgd met de integrale ontwerpstudie voor de nieuw aan te leggen fietsroute langs de Westzoom in Lunteren. Er wordt voorgesteld om € 75.000 over te hevelen naar 2027 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Otterlo onderlangs (Programma 5)

€ 120.000

Het project Onderlangs betreft de herinrichting van de voormalige sportvelden van SV Otterlo naar een nieuw natuurgebied. Vanuit de resultaatbestemming bij de Jaarrekening 2024 is hiervoor in 2025 € 120.000 beschikbaar gesteld voor de realisatie van het inrichtingsplan, communicatie met de omgeving en de belangenvereniging Natuurlijk Otterlo. Deze werkzaamheden zijn in 2025 nog niet uitgevoerd en schuiven door naar 2026 vanwege het feit dat de uitvoering gefaseerd plaatsvindt en in samenhang met de natuurmaatregelen van het project Weversteeg. De werkzaamheden dienen voor het broedseizoen gerealiseerd te worden en naar verwachting is het project in het eerste kwartaal van 2026 afgerond. Er wordt voorgesteld om € 120.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen.

Natuurbrandpreventie en -mitigatie (Programma 6) € 510.000

Het Rijk heeft geld beschikbaar gesteld voor gemeenten met een verhoogd natuurbrandrisico. Gemeente Ede heeft daarom in de decembercircularie 2024 (€ 300.000) en meicircularie 2025 (€ 210.000) een bedrag ontvangen om natuurbrandbeheersing te versterken. In 2025 is het project niet uitgevoerd, omdat er geen projectleider beschikbaar was. Vanaf januari 2026 is de projectleider beschikbaar en is het project voor de bluswatervoorziening gestart. Er wordt voorgesteld om € 510.000 over te hevelen naar 2026 door het toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen.

Verbeteren Dienstverlening (Programma 8) € 98.500

Bij de Actualisatie van de Programmabegroting 2026-2029 was het uitgangspunt dat de applicatie voor het meldingssysteem en de processen voor meldingen in 2025 waren afgerond. De aanbesteding is inmiddels afgerond en de implementatie vindt daarmee plaats in 2026 waardoor de middelen in 2025 niet volledig zijn besteed. We stellen voor deze middelen over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen.

Wet Open Overheid (Programma 8) € 60.000

Voor de koppeling tussen OpenWOO en het nieuwe, nog te implementeren zaaksysteem is een budget van € 60.000 geraamd. Het uitgangspunt is dat de overgang naar het nieuwe zaaksysteem en de koppeling in 2027 wordt gerealiseerd. Mocht het onverhoopt vertraging komen bij de implementatie van het nieuwe zaaksysteem dan wordt er in één van de P&C producten hierop teruggekomen. Op het moment van deze overgang wordt de koppeling met OpenWOO gerealiseerd en zullen de bijbehorende kosten worden gemaakt. Er wordt voorgesteld om € 60.000 over te hevelen naar 2027 door deze toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen.

Aanbesteding Waarderingsapplicatie (programma 8) € 65.000

In de Perspectiefnota 2026–2029 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de aanbesteding van de WOZ-waarderingsapplicatie. De huidige leverancier heeft deze aanbesteding gegund gekregen. Vanwege onderbezetting bij de leverancier worden in 2025 niet alle werkzaamheden uitgevoerd; een deel hiervan wordt doorgeschoven naar 2026. Hierdoor wordt in 2025 niet het volledige bedrag van € 115.000 besteed. Er wordt voorgesteld om € 65.000 over te hevelen naar 2026 door het toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen om de verdere optimalisatie van de belastingapplicatie e.d. te kunnen realiseren.

Subsidieregeling Mediafonds (programma 8) € 39.000

Het betreft een subsidieregeling die pas in november in werking is getreden. De gemeenteraad heeft in de Perspectiefnota 2026–2029 middelen beschikbaar gesteld, waarna direct is gestart met de uitwerking van de regeling. Het beschikbare gestelde budget bedraagt € 50.000. Er is intensief gewerkt om de regeling tijdig open te stellen, zodat in 2025 subsidies konden worden aangevraagd en uitgekeerd. Er wordt voorgesteld om het restant budget van € 39.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de reserve Overlopende verplichtingen.

Ecologisch onderzoek, mitigerende maatregelen Kreelseweg 94 (programma 8) € 50.000

Bij de Perspectiefnota 2026-2029 is er € 50.000 toegekend voor het ecologisch onderzoek, de mitigerende maatregelen en de inzet van het IBE voor Kreelseweg 94. De resultaten van het ecologisch onderzoek worden in januari 2026 verwacht. De uitvoering van mitigerende maatregelen kan pas starten na goedkeuring door de Provincie, waardoor deze activiteiten doorschuiven naar 2026. Er wordt voorgesteld om € 50.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Decembercircularie 2025 - Wet Versterking regie volkshuisvesting (programma 8) € 305.000

Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting ontstaan extra

werkzaamheden voor de medeoverheden. In een artikel 2 onderzoek is vastgesteld dat deze werkzaamheden financiële gevolgen hebben voor gemeenten (en provincies) in de vorm van incidentele en structurele uitvoeringslasten. Ter compensatie van de in het artikel 2 onderzoek geïdentificeerde incidentele uitvoeringslasten zijn gemeenten gecompenseerd via de decembercirculaire. In 2026 vinden nog verschillende werkzaamheden plaats zoals het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma, mogelijke onderzoeken uitvoeren en het aanpassen van de huisvestingsverordening. Er wordt voorgesteld een bedrag van € 305.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Decembercirculaire 2025 - Kinderopvang pleegouders (programma 8) € 105.000

Aanvullend op de meicirculaire 2025 (€ 20.000) heeft het Rijk bij de decembercirculaire 2025 middelen beschikbaar gesteld ter compensatie van kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. Pleegouders betalen nu een eigen bijdrage in de kosten van kinderopvang en buitenschoolse opvang; dit zijn kosten die overblijven na het ontvangen van de eventuele kinderopvangtoeslag. Gemeenten en pleegzorgaanbieders spreken met elkaar af hoe pleegouders aanspraak kunnen maken op deze bijdrage. Uitvoering hiervan vindt plaats in 2026. Er wordt voorgesteld om voor een bedrag van € 105.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Decembercirculaire 2025 - Compensatie medewerkers sociaal ontwikkelbedrijven (programma 8) € 286.000

Medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven ondervinden nadelige gevolgen van de fiscale maatregelen uit het Belastingplan 2025. Via de decembercirculaire 2025 zijn middelen beschikbaar gesteld om medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven compensatie te bieden voor deze nadelige gevolgen. In het Belastingplan 2026 een oplossing voor het financiële nadeel van een brede groep werknemers met een laag inkomen (waaronder de medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven) gekomen, waardoor eventuele voortzetting van deze compensatie in 2026 niet aan de orde is. Ede heeft, als grootste gemeente binnen het samenwerkingsverband, € 286.000 ontvangen. Uitvoering voor Ede en verdeling van deze middelen naar de regiogemeenten vindt plaats in 2026. Er wordt voorgesteld om een bedrag van € 286.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Decembercirculaire 2025 - Implementatie Plateau 2 € 13.000

Op landelijk niveau worden voorbereidingen getroffen om de geautomatiseerde uitwisseling van gegevens binnen de inburgeringsketen ("plateau 2") mogelijk te maken. De implementatie hiervan zal stapsgewijs vanaf 2026 gaan plaatsvinden. Via de decembercirculaire heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld die gemeenten kunnen gebruiken voor eventuele investeringen die voor deze overstap nodig zijn. Voor Ede gaat het om een bedrag van € 13.000. Er wordt voorgesteld om een bedrag van € 13.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

Decembercirculaire 2025 - Uitvoeringskosten Lbv en LBV-plus (programma 8) € 283.000

Sinds 3 juli 2023 zijn de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) opengesteld, waarmee veehouders hun bedrijfslocaties tegen subsidie kunnen beëindigen. Daarnaast is van 18 november 2024 tot en met 20 december 2024 de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties kleinere sectoren opengesteld, waarmee ook veehouders in kleinere sectoren hun bedrijfslocaties tegen subsidie kunnen beëindigen. Op basis van de, tot en met 15 september 2025, verleende (positieve) beschikkingen (fase 1) en geregistreerde ondertekende overeenkomsten tot beëindiging van de veehouderijlocatie (fase 2) ontvangt de gemeente Ede € 283.000 via de decembercirculaire 2025. Afhandeling vindt plaats in 2026. Er wordt voorgesteld om een bedrag van € 283.000 over te hevelen naar 2026 door deze toe te voegen aan de Reserve Overlopende Verplichtingen.

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen laat zien in welke mate de gemeente Ede financiële en budgettaire tegenvallers kan opvangen. We bepalen dit door de benodigde weerstandscapaciteit (de geïnventariseerde risico's) te vergelijken met de beschikbare weerstandscapaciteit (de middelen die we kunnen inzetten). Actuele cijfers vergroten de kwaliteit van deze informatie. Anders dan bij andere onderdelen van de programmarekening vergelijken we de cijfers in deze paragraaf niet met de Programmabegroting 2025-2028, maar met het meest recente P&C-product: de Programmabegroting 2026-2029.

Kaderstelling

- [Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten \(BBV\)](#)
- [Nota Risicomanagement & Weerstandsvermogen](#) (2017)

Beleid

Op basis van de Nota Risicomanagement & Weerstandsvermogen stuurt de gemeente Ede in het kader van weerstandsvermogen en risicobeheersing op een aantal criteria. De integrale (gemeentebrede) ratio voor het weerstandsvermogen dient een minimale waarde van 0,8 te hebben. Hierbij nemen we het integrale cijfer, algemene dienst plus Omgevingsvisie Ede, als uitgangspunt. We beoordelen de ratio als onvoldoende bij een waarde onder 0,8, als matig bij een waarde tussen 0,8 en 1, als voldoende bij een waarde tussen 1 en 2 en als uitstekend bij een waarde groter dan 2. Een tweede criterium is de bodem in de algemene reserve. De algemene reserve dient in het laatste jaar van het meerjarenperspectief minimaal € 10 miljoen te bedragen. Daarnaast is het kengetal voor de netto gecorrigeerde schuldquote maximaal 100% en het kengetal solvabiliteit is minimaal 20%. In de bijlage Toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de definities van deze kengetallen opgenomen.

Ontwikkelingen

Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen laat zien in welke mate de gemeente Ede financiële en budgettaire tegenvallers kan opvangen.

Tabel 3.1.1 - Ratio weerstandsvermogen in 2026

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Integraal	Ratio	Algemene dienst	Ratio	Omgevingsvisie Ede	Ratio
Beschikbare weerstandscapaciteit *)	135.875	5,5	110.729	8,9	25.145	1,6
Benodigde weerstandscapaciteit	24.679		12.433		15.459	
Score waardering	Uitstekend		Uitstekend		Voldoende	

*) Beschikbare weerstandscapaciteit is exclusief resultaatbestemming Programmarekening 2025.

De integrale (gemeentebrede) ratio weerstandsvermogen is ten opzichte van de Programmabegroting 2026-2029 gestegen van 4,7 naar 5,5. Deze stijging is vooral te verklaren door een hogere *beschikbare* weerstandscapaciteit. Met name een hogere algemene reserve, P-reserve en reserve Omgevingsvisie zijn daar de oorzaak van. Voor een inhoudelijke duiding van deze stijging wordt verwezen naar hoofdstuk 2.1 'Financiële beschouwing'.

De integraal *benodigde* weerstandscapaciteit is ten opzichte van de Programmabegroting 2026-2029 gestegen. Een lichte stijging in het risicoprofiel van de Algemene Dienst wordt hierbij versterkt door een toegenomen

risicoprofiel bij de Omgevingsvisie Ede als gevolg van gewijzigde woningbouwprogrammering en het openen van de grondexploitatie Doesburgerbroek (zie onderdeel 'Risico's' verderop in deze paragraaf).

Voor de ratio weerstandsvermogen van de Omgevingsvisie Ede kijken we enkel naar de negatieve plannen binnen de Omgevingsvisie Ede, dit zijn plannen waarop geen winst wordt behaald. Voor positieve plannen is dekking voor risico's binnen de plannen zelf aanwezig en die nemen we dus niet mee in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Voor meer informatie over de risico's rondom de Omgevingsvisie Ede verwijzen we naar de paragraaf Grondbeleid.

Tabel 3.1.2 - Ontwikkeling ratio weerstandsvermogen

Omschrijving	Programmabegroting 2025-2028	Programmarekening 2024	Programmabegroting 2026 - 2029	Programmarekening 2025
Integraal	4,2	5,0	4,7	5,5

Risico's

Ten opzichte van de Programmabegroting 2026-2029 zien we, met name door wijzigingen in kans en het maximaal financieel gevolg, verschuivingen in de top 10 van risico's. Zo is het voormalig grootste risico gedaald naar positie 7 en is het nieuwe grootste risico afkomstig van positie 5. In de top 10 zien we één nieuw geïnventariseerd risico terug (op plek 9). Onder de tabel is een nadere beschouwing opgenomen van de voornaamste veranderingen in de top 10 ten opzichte van de Programmabegroting 2026-2029.

Tabel 3.1.3 - Top 10 risico's

Bedragen x € 1.000

Nr	Omschrijving	Gevolgen	Kans	Maximaal financieel gevolg	Invloed
1	Gebiedsontwikkeling WFC: parkeren is commercieel niet te exploiteren.	Bijdrage aan onrendabele top parkeren.	50%	10.000	12,19%
2	Over het spoorse contract is veel discussie met de aannemer over de rechtmatigheid en de financiële omvang van de Verzoeken tot Wijziging (VtW's). Dit leidt tot procedures bij Raad van Arbitrage waarvan de uitkomst lastig voorspelbaar is.	Het resultaat van het project Spoorzone wordt negatief.	50%	5.349	6,51%
3	Achterstallig onderhoud van kapitaalgoederen.	Uitval van kapitaalgoederen, spoedreparaties.	40%	5.700	5,53%
4	Gebiedsontwikkeling WFC: de opbrengststijging voor bouwgrond blijft achter op de geplande stijging.	Lagere opbrengst bouwgrond.	25%	8.783	5,27%
5	Gebiedsontwikkeling Doesburgerbroek fase 2 e.v.: deze loopt vertraging op in het proces tot het komen van een actieve grondexploitatie.	Het gedeelte van het voorbereidingskrediet dat al is uitgegeven dient ten laste van het jaarresultaat te komen.	50%	3.800	4,61%
6	Gebiedsontwikkeling WFC: risico's op vertraging bij de bestemmingsplanprocedure (stikstof, bezwaar en beroep, Omgevingswet).	Hogere plankosten en extra rentekosten door langere doorlooptijd.	50%	3.742	4,53%
7	Gebiedsontwikkeling Food en Businesspark De Klomp: niet volledig ontvangen van exploitatiebijdragen.	Niet ontvangen van de exploitatiebijdrage.	25%	7.217	4,37%
8	Gebiedsontwikkeling WFC: wijziging doelgroepenbeleid, meer betaalbaar woningbouwprogramma.	Lagere opbrengsten.	50%	3.399	4,16%
9	Gebiedsontwikkeling Doesburgerbroek fase 1 Oost: geen akkoord op locatie-onderbouwing door Provincie.	Project stopt.	50%	3.236	3,96%
10	Gebiedsontwikkeling WFC: budgetten bouw- en woonrijp maken komen niet overeen met de uiteindelijke prijs.	Hogere uitvoeringskosten.	50%	2.740	3,32%

Net als in de Programmabegroting 2026-2029 maken de meeste risico's uit de top 10 deel uit van de Omgevingsvisie Ede. Daar staat overigens ook de bestemmingsreserve Omgevingsvisie 2040 als 'buffer' tegenover.

Het risico op het niet kunnen verhalen van de exploitatiebijdrage Food en Businesspark De Klomp was voorheen op positie 1 gerangschikt en staat nu op positie 7. Dat komt doordat is gestart met een TAM-IMRO procedure voor het omgevingsplan, waardoor de kans op het niet kunnen verhalen van de exploitatiebijdrage is gehalveerd.

De gebiedsontwikkeling WFC neemt een groot deel van de top 10 voor haar rekening. De herziening van deze grondexploitatie en de daarin opgenomen hogere woningprogrammering zorgt bij enkele, reeds bestaande, risico's voor een hogere inschatting van het maximaal financieel gevolg. Daardoor belandden deze risico's hoger in de top 10 en één van de risico's zelfs op positie 1.

Er is ook sprake van een nieuw risico in de top 10 (nummer 9). Dat heeft te maken met het raadsbesluit tot het openen van de grondexploitatie Doesburgerbroek fase 1 Oost in het najaar van 2025.

Meer toelichting over de risico's van de gebiedsontwikkelingen is onder andere terug te vinden in hoofdstuk 3.9 Grote projecten, de paragraaf Grondbeleid en de MPG 2026.

Hoewel ze er wel zijn, zien we geen risico vanuit het sociaal domein terug in de top 10 risico's. Op basis van de actualisatie valt het risico 'kostenstijging jeugdzorg' nu buiten de top 10 risico's. Ondanks dat deze buiten de top 10 valt blijft kostenstijging jeugdzorg een reëel risico. Dit mede gezien het feit dat in het coalitieakkoord van het Rijk (nog) geen (verdere) opvolging is gegeven aan de aanbevelingen van de commissie van Ark.

Voor de samenstelling van de top 10 risico's nemen we zowel de risico's in niet-winstgevende plannen als de risico's in winstgevende plannen mee. Dit wijkt af van het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit waar we alleen de risico's in niet-winstgevende plannen meenemen. Op deze manier geeft de top 10 ook daadwerkelijk de 10 grootste risico's weer.

Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit

Niet alle geïdentificeerde risico's doen zich tegelijkertijd en in maximale omvang voor. Het gevolg hiervan is dat de benodigde weerstandscapaciteit lager is dan het totaal van alle risico's. Door middel van een statistische toets berekenen we wat de benodigde weerstandscapaciteit is bij een, door gemeente Ede gekozen, zekerheidspercentage van 90%.

Tabel 3.1.4 - Risicobedrag en benodigde weerstandscapaciteit

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	integraal	Algemene dienst	Omgevingsvisie Ede
Totaal risicobedrag	102.636	55.534	47.102
Benodigde weerstandscapaciteit (90% zekerheid)	24.679	12.433	15.459

Beschikbare weerstandscapaciteit (buffers)

De eenmalig vrij in te zetten middelen, die gebruikt kunnen worden om eventueel optredende risico's af te dekken, noemen we de beschikbare weerstandscapaciteit. Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit gebruiken we de stand van de reserves voor resultaatbestemming. De omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit is weergegeven in de volgende tabel:

Tabel 3.1.5 - Berekening beschikbare weerstandscapaciteit (totaal)

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Programmabegroting 2026-2029	Programmarekening 2025
Onvoorzien	100	100
Algemene reserve	58.609	75.101
Overige algemene reserves	16.277	16.277
Bedrijfsmiddelen (inclusief P-) reserve	12.360	19.251
Stille reserves	p.m.	p.m.
Weerstandscapaciteit Algemene dienst (a)	87.346	110.729
Reserve Omgevingsvisie	16.024	25.145
Weerstandscapaciteit Omgevingsvisie (b)	16.024	25.145
Weerstandscapaciteit integraal (a+b)	103.370	135.875

Tabel 3.1.6 - Ontwikkeling weerstandscapaciteit en totaal risicobedrag

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Programma-begroting 2025-2028	Programma-rekening 2024	Programma-begroting 2026-2029	Programma-rekening 2025
Beschikbare weerstandscapaciteit	90.362	110.053	103.370	135.875
Benodigde weerstandscapaciteit	21.340	21.941	21.998	24.679
Totaal risicobedrag	100.071	98.435	96.775	102.636

In bovenstaande meerjarige ontwikkeling valt met name op dat, ten opzichte van de stand in de Programmabegroting 2026-2029, de beschikbare weerstandscapaciteit fors is toegenomen door een hogere algemene reserve, P-reserve en reserve Omgevingsvisie. De benodigde weerstandscapaciteit en het totale risicobedrag zijn ook gestegen, voornamelijk door het toegenomen risicoprofiel van de Omgevingsvisie Ede als gevolg van gewijzigde woningbouwprogrammering en het openen van de grondexploitatie Doesburgerbroek.

Ten aanzien van de beschikbare weerstandscapaciteit dient aangetekend te worden dat de Algemene Reserve in het meerjarenperspectief terug gaat lopen. Bij een gelijkblijvend benodigde weerstandscapaciteit zal dit leiden tot een afname van de ratio weerstandsvermogen.

Kengetallen

Onderstaande kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid. In de bijlage Toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de definities van de kengetallen opgenomen. Daar zijn ook de signaleringswaarden en categorisering toegelicht die de provincie Gelderland als toezichhouder hanteert. Onder de tabel is geduïd in welke categorie ieder kengetal valt.

Tabel 3.1.7 - Kengetallen Programmarekening 2025

Omschrijving	Verloop van de kengetallen		
	PR 2024	PB 2025	PR 2025
Netto schuldquote	43%	80%	36%
Gecorrigeerde netto schuldquote	32%	71%	26%
Solvabiliteitsratio	37%	25%	39%
Structurele exploitatieruimte	3%	1%	5%
Grondexploitatie	15%	15%	12%
Belastingcapaciteit	85%	89%	89%

De netto schuldquote is gedaald ten opzichte van de Programmarekening 2024 en valt lager uit dan begroot. Dit is het gevolg van een stijging van de gerealiseerde baten (de noemer in de quote). De quote valt hiermee in de categorie “minst risicovol”.

De solvabiliteitsratio bedraagt 39% en valt in de categorie 'Neutraal' (zie bijlage toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing). De ratio is ruim hoger dan de 'grens' van 20%. Daaronder wordt deze ratio namelijk als 'meest risicovol' wordt getypeerd. De hogere waarde ten opzichte van de Programmabegroting 2025-2028 wordt verklaard door een hoger eigen vermogen (de teller in de ratio) en een lager totaal vermogen (de noemer). De ratio is maar licht gestegen ten opzichte van de Programmarekening 2024.

De structurele exploitatieruimte over 2025 is hoger dan verwacht bij de Programmabegroting 2025-2028. Het is een positieve waarde, dat geeft aan dat er meer structurele baten dan lasten zijn. Overigens zijn de begrote waarden tot en met 2027 positief, maar door het opschuiven van 'het ravijn' is vanaf 2028 vooralsnog sprake van een negatief kengetal.

Het kengetal grondexploitatie is ten opzichte van de Programmabegroting 2025-2028 en de Programmarekening 2024 gedaald. Dit wordt veroorzaakt door hogere totale baten (de noemer in de berekening van het kengetal), terwijl de boekwaarde van de bouwgrond in exploitatie (de teller) is gedaald. In hoofdstuk 3.8 paragraaf grondbeleid is een nadere toelichting opgenomen op de ontwikkeling van de boekwaarde.

Het kengetal voor belastingcapaciteit is gestegen ten opzichte van de Programmarekening 2024 en gelijk aan de Programmabegroting 2025. De belastingdruk in Ede blijft daarmee nog steeds onder het landelijk gemiddelde.

3.2 Lokale heffingen

Inleiding

De gemeente Ede legt heffingen op. Deze heffingen zijn onder te verdelen in algemene belastingen, bestemmingsbelastingen en retributies. Bij algemene belastingen is sprake van een gedwongen bijdrage, waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de gemeente tegenover hoeft te staan. De opbrengsten dienen als algemeen dekkingsmiddel en dragen hiermee bij aan de inkomsten van de gemeente. De belastingen die hieronder vallen zijn de onroerendezaakbelastingen, parkeergelden, reclamebelasting, hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting.

Ondanks dat het hierbij gaat om algemene belastingen kunnen deze belastingen een aanvullend doel hebben. Als er sprake is van een aanvullend doel dan kan er ook sprake zijn van mogelijke optredende averechtse effecten, oftewel risico's. Daarnaast kunnen algemene belastingen ook door de raad bestemd worden. Voor onderstaande belastingen geldt het volgende:

- De parkeergelden hebben als doel het parkeergedrag van automobilisten te beïnvloeden en het parkeren te reguleren. Het risico hiervan is dat automobilisten parkeeroverlast veroorzaken in gebieden waar geen parkeergelden van toepassing zijn.
- De reclamebelasting (Ede centrum en Bennekom) heeft als doel om de gebieden waar deze belasting wordt geïnd in samenspraak met de betreffende ondernemersverenigingen te promoten. Hierbij onderkennen we geen specifiek risico.
- De hondenbelasting wordt niet ingezet als algemeen dekkingsmiddel maar dient als dekking van de kosten aan hondenbeleid gerelateerde zaken zoals onderhoud uitlaatvelden.
- Bij de BIZ (Bedrijfsinvesteringszone) betalen alle ondernemers/eigenaren mee aan de kosten van het verbeteren van het winkelgebied Ede Centrum.

Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten bestemd zijn voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Deze belastingsoort mag maximaal kostendekkend zijn. Het gaat hierbij om de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

De afvalstoffenheffing heeft als doel de bekostiging van het ophalen en verwerken van het huishoudelijke afval. De keuze voor de gedifferentieerde tarieven heeft als doel bewoners te stimuleren hun afval te scheiden. Een specifiek risico van deze systematiek is dat mensen ontwijkgedrag gaan vertonen en afval op niet daarvoor bedoelde plekken achterlaten.

De rioolheffing heeft als doel de bekostiging van afvoer van afvalwater en regenwater, onderhoud aan het riool en het beheer van het grondwaterpeil.

Retributies worden geheven wanneer een specifieke dienst een individueel voordeel oplevert. De belangrijkste retributies zijn de leges. Dit zijn vergoedingen voor bijvoorbeeld het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Begraafrechten vallen ook onder de noemer retributies. Retributies worden geheven met als doel de kosten voor de uitgevoerde dienstverlening te dekken en mogen net als bestemmingsbelastingen maximaal kostendekkend zijn.

Kaderstelling

- [Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten \(BBV\)](#)
- [Nota Lokale Heffingen](#) (2023)

Beleid

De uitgangspunten van ons belastingbeleid zijn vastgelegd in de Nota lokale heffingen 2023. Onderdeel van dit beleid is dat in beginsel de opbrengst van de meeste heffingen gecorrigeerd wordt voor inflatie. Echter, in het kader van de ombuigingen, spoor 3 (verhoging inkomsten) zijn bovenop voornoemde inflatiecorrectie de tarieven voor OZB, Forensenbelasting en Toeristenbelasting verhoogd.

Het product afval is een gesloten systeem, wat betekent dat de uitgaven worden gedekt vanuit de ontvangen heffingen. De huidige prijsontwikkelingen en het groeien naar kostendekkendheid in stappen van drie jaar, waarvan 2025 het tweede jaar is, met daarnaast een stabiele basis binnen de voorziening afval maakten het noodzakelijk om de tarieven voor de afvalstoffenheffing te verhogen. Dit heeft geleid tot een verhoging van de afvalstoffenheffing met gemiddeld 7,2% in 2025.

De tarieven van de leges omgevingsvergunningen en omgevingsplannen zijn gebaseerd op de huidige legesverordening. In 2025 lagen de begrote en werkelijke legesinkomsten vanuit omgevingsvergunningen in lijn met elkaar. Voor omgevingsplannen was dit nog niet geval wat resulteerde in een gerealiseerd tekort ten opzichte van de begrote inkomsten. Er wordt continu gewerkt aan verbetering van het inzicht in de relatie tussen ureninzet van medewerkers en het aantal vergunningen dat jaarlijks in elke bouwkostencategorie wordt ingediend. We monitoren de ontwikkelingen op dit vlak.

Per uiterlijk 1 januari 2027 zal er ook een evaluatie plaatsvinden naar de regels voor kwaliteitsborging uit hoofde van de Wet kwaliteitsborging en de - eveneens per 1 januari 2024 in werking getreden - Omgevingswet.

Ontwikkelingen

Aanpassing Algemene wet Bestuursrecht (meer oog voor de menselijke maat)

De aanpassing van de AwB met het oog op de menselijke maat (formeel de Wet versterking waarborgfunctie AwB) zit momenteel nog in de fase voor parlementaire behandeling. De consultatiefase is afgerond, maar er is in 2025 nog geen afgerond wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. De daadwerkelijke inwerkingtreding is dus nog niet op korte termijn voorzien.

Nieuwe wetgeving inperking verdienmodel No-cure-no-pay-bureaus (NCNP) bij WOZ-bezwaren

Het aantal WOZ-bezwaren ingediend door NCNP-bureaus is ook in 2025 fors gebleken. Echter door toepassing van de zogenaamde WOZ-factor, mogelijk gemaakt door de wetgever, is het verdienmodel van deze bureaus ingeperkt, wat tot gevolg heeft gehad dat de uitgekeerde proceskostenvergoedingen ruim binnen budget zijn gebleven.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

In 2025 is de gemeente Ede aangesloten op de vernieuwde geautomatiseerde kwijtscheldingstoets van het Bureau Informatiediensten Nederland (BIDN). Met deze vernieuwde toets wordt gebruik gemaakt van meer informatie dan voorheen. Zo wordt nu ook getoetst op mogelijk ondernemerschap, mogelijke ontvangst van alimentatie, aanwezigheid van een hypotheekschuld en wordt direct een waarde van een voertuig vastgesteld via de Autotelex. Omdat in 2025 nog sprake is geweest van een 'overgangsjaar' is nog niet met cijfers te duiden wat de exacte resultaten zijn. Wel kan er in de beoordeling hiermee sneller en directer gegevens opgevraagd worden bij de inwoners.

Een overzicht van de opbrengst van de heffingen

Tabel 3.2.1 - Een overzicht van de opbrengst van de heffingen op hoofdlijnen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Programma- rekening 2024	Actuele begroting 2025	Programma- rekening 2025	% afwijking t.o.v. begroting
Onroerende zaakbelastingen	32.134	36.787	37.183	1,08%
Afvalstoffenheffing	13.936	15.052	14.750	-2,01%
Rioolheffing	12.318	12.900	12.925	0,19%
Leges omgevingsvergunningen en omgevingsplannen	4.486	4.995	4.873	-2,44%
Parkeergelden	1.157	1.495	1.667	11,51%
Leges Burger- en Bestuurszaken	1.635	1.765	1.636	-7,31%
Begraafrechten	1.425	1.369	1.377	0,58%
Toeristenbelasting	1.634	1.629	1.798	10,37%
Forensenbelasting	1.316	1.081	1.431	32,38%
Hondenbelasting	450	496	475	-4,23%
Bedrijven Investeringszone	152	152	147	-3,29%
Reclamebelasting	329	298	321	7,72%

Onroerende zaakbelastingen

De totale opbrengst van de onroerendezaakbelastingen bedraagt in 2025 € 37.183.000. Dit is € 396.000 hoger dan de actuele begroting van € 36.787.000. De afwijking bedraagt 1,08%. Dit komt door minder gehonoreerde bezwaren tegen de WOZ-waarde. Daarnaast wijkt de werkelijke waardeontwikkeling af van de ontwikkeling waarop de tarieven zijn gebaseerd.

Afvalstoffenheffing

De opbrengsten voor afvalstoffenheffing vallen € 300.000 lager uit dan begroot. Dit komt doordat in 2025 minder variabele afvalstoffenheffing over 2024 is geïnd dan begroot en doordat over 2025 minder afvalstoffenheffing wordt verwacht.

Omgevingsvergunningen en omgevingsplannen

De begrote (€ 4.133.000) en gerealiseerde (€ 4.142.000) leges vanuit de omgevingsvergunningen liggen in lijn met elkaar. De opbrengsten uit leges vanuit de omgevingsplannen liggen € 130.000 lager dan begroot. Dit is in lijn met voorgaande jaren en reeds aangekondigd bij de actualisatie (lees: productgroep ruimtelijke planvorming).

Parkeergelden

De parkeergelden in 2025 zijn € 172.000 hoger dan begroot. In 2025 zijn de tarieven aangepast, de meeropbrengsten zijn hoger dan vooraf verwacht.

Leges Burger- en Bestuurszaken

Het werkelijk aantal afgegeven reisdocumenten is lager dan bij de actualisatie Programmabegroting 2026 verwacht. In het tweede halfjaar zijn de verstrekkingen sterk achtergebleven bij de tendens in het eerste halfjaar. Onzekerheden en wereldwijde spanningen zijn hier debet aan. Over 2025 is er hierdoor € 129.000 minder aan gemeentelijke leges ontvangen dan bij de laatste actualisatie berekend.

Begraafrechten

Bij de Programmabegroting 2026-2029 is een tekort voorzien op de inkomsten begraven ter hoogte van € 120.000. Hier is de begroting op aangepast. Het uiteindelijke resultaat wijkt minder dan 1% af van deze aangepaste begroting.

Toeristenbelasting

Het aantal toeristische overnachtingen is toegenomen, er is geïnvesteerd in controles op huisvesting van arbeidsmigranten en Airbnb, wat heeft geleid tot meer opbrengsten. Daarnaast is de definitieve aanslagoplegging voor het jaar 2024 gerealiseerd.

Forensenbelasting

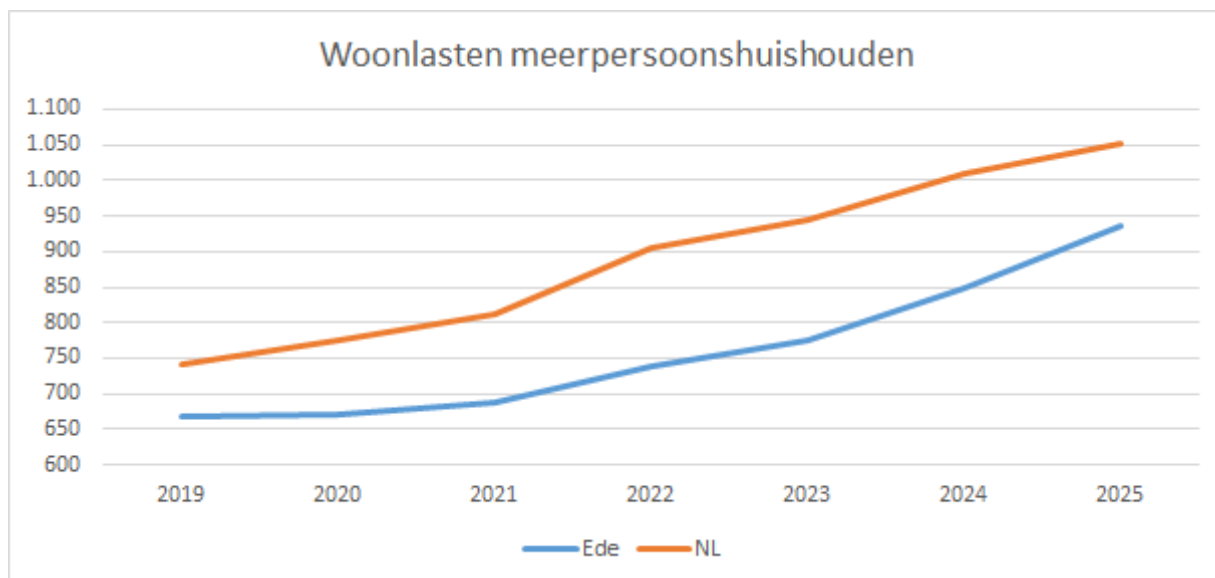
Er is een categorie belastingplichtigen (eigenaren van een tweede woning die meer dan 90 dagen ter beschikking staat voor eigen gebruik) die in 2024 zowel toeristenbelasting als forensenbelasting betaalde. De stijging van de WOZ-waarden (waarop forensenbelasting is gebaseerd) levert ook een hogere belastingopbrengst op (belastingplichtigen vallen in een hogere tariefklasse).

Lokale belastingdruk en kwijtscheldingsbeleid

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) meet jaarlijks de lokale lastendruk van de Nederlandse gemeenten. De indicator 'woonlasten meerpersoonshuishoudens' geeft inzicht in de ontwikkeling van de Edese woonlasten in relatie tot die van de overige gemeenten. De indicator bestaat uit de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Op basis van de gegevens van het COELO over 2025 staat Ede op de 38^e plaats van gemeenten met de laagste woonlasten voor meerpersoonshuishoudens. Binnen de 44 grootste gemeenten (G40+G4) staat Ede op de achtste plaats van gemeenten met de laagste woonlasten voor meerpersoonshuishoudens.

In algemene zin zien we dat de woonlasten landelijk gemiddeld hoger zijn dan de woonlasten voor de inwoner van Ede.

De woonlasten voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in Ede vertonen in 2025 een stijging ten opzichte van 2024 (€ 848 in 2024 en € 936 in 2025) en een daling ten opzichte van het landelijk gemiddelde (€ 1.010 in 2024 en € 1.053 in 2025).

Inwoners van Ede komen in aanmerking voor kwijtschelding wanneer zij een inkomen en/of vermogen hebben dat niet hoger is dan de (landelijk) vastgestelde norm die de gemeente hiervoor mag hanteren. De hoogte van de inkomensnorm is afhankelijk van de samenstelling van het huishouden en is gelijk aan de bijstandsnorm. De vermogensnorm voor de kwijtschelding is anders dan de bedragen in de bijstandswetgeving. In 2025 is € 489.000 aan lokale belastingen kwijtgescholden. Hiervoor was € 605.000 begroot. De werkelijke kwijtschelding valt dus € 116.000 lager uit dan geraamd. Binnen dit bedrag is sprake van een eenmalig administratief voordeel van circa € 80.000 bij de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing. De opbrengst van de afvalstoffenheffing wordt achteraf verantwoord. Aanslagen over jaar X worden administratief verwerkt als opbrengst van jaar X-1. Daarom wordt bij de programmarekening jaarlijks een transitorische boeking gemaakt voor de kwijtschelding van deze belasting. Vanuit het vakgebied Afval stellen wij voor deze handmatige boeking voortaan niet meer te maken. Het effect is beperkt en het percentage kwijtschelding is relatief laag. Hiermee vereenvoudigen wij het administratieve proces.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen

De gemeente heeft in totaal miljarden geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van wegen, technische installaties, groen en bomen, bos en natuur, speelvoorzieningen, riolering, oppervlaktewater, openbare verlichting, civiele kunstwerken, gemeentelijk wagenpark, begraafplaatsen en vastgoed. Het onderhoud van deze goederen is van groot belang voor het zo goed mogelijk functioneren van de gemeente op vele terreinen. In deze paragraaf wordt ingegaan op relevante ontwikkelingen en de uitvoering van dit onderdeel in 2025.

Monitoring kwaliteit openbare ruimte

Het onderhoud aan de openbare ruimte vindt plaats binnen de vastgestelde beleidskaders en op het gewenste kwaliteitsniveau. Voor de gehele gemeente is deze vastgesteld op kwaliteitsniveau Basis (B) met uitzondering van het centrum in Ede en de begraafplaatsen (A). De technische kwaliteit van verhardingen en groen stabiliseren we op C. Om de kwaliteit van de openbare ruimte te monitoren worden elk jaar, door externe partijen, een beleidsschouw en technische inspecties uitgevoerd. Deze kwaliteitsmetingen worden uitgevoerd volgens de systematieken ontwikkeld door het CROW (landelijk kennisplatform voor Infrastructuur, Openbare Ruimte, Verkeer en Vervoer). De gemiddelde kwaliteit van de openbare ruimte wordt in hoofdzaak bepaald door de beoordeling van het dagelijks onderhoud (beeldkwaliteit schoon conform de beeldsystematiek) en in

mindere mate door de technische kwaliteit (heel en veilig). Het technisch onderhoud is gericht op het in stand houden van de kapitaalgoederen (technische kwaliteit) en zo het voorkomen van kapitaalvernietiging. Dit technisch onderhoud omvat, ten opzichte van het dagelijks onderhoud, een substantieel bedrag van de onderhoudsbegroting.

De gemiddelde beeldkwaliteit hebben we in 2025 omhoog gebracht van een C-kwaliteit naar een B-kwaliteit. Ook de technische staat van het areaal voldoet aan het gestelde ambitieniveau. Daarmee voldeed het areaal in 2025 aan de beleidsdoelstellingen. Door het teruglopen van de technische kwaliteit van kapitaalgoederen blijft het in de toekomst moeilijk om de beeldkwaliteit op het gewenste niveau te houden.

In het IBOR hebben we in beeld gebracht op welke punten de monitoring van kwaliteit, beleving en waarden voldoet. Hierdoor weten we ook waar deze monitoring nog niet voldoet. In 2025 zijn we gestart met het verder monitoren op de waarden uit het IBOR. Onderdeel daarvan was het nalopen en waar nodig aanscherpen van vragen die we aan onze inwoners stellen in enquêtes. Bij de verdere implementatie en uitrol van het IBOR wordt de monitoring verder ingericht om sturing op de doelen uit het IBOR beter mogelijk te maken.

Kaderstelling

- [Beheerplan gladheidsbestrijding \(2025\)](#)
- [Beheerplan ecologische bermen \(2025\)](#)
- [Beheerplan civiele kunstwerken \(2025\)](#)
- [Beheerplan natuurlijke beplantingen \(2025\)](#)
- [Beheerplan wegen 2026-2028 \(2025\)](#)
- [Beheerplan bomen 2026-2029 \(2025\)](#)
- [Beheerplan riolering vrijverval en infiltratievoorzieningen \(2024\)](#)
- [Beheerplan waterkunstwerken \(2024\)](#)
- [Beheerplan stedelijk water \(2024\)](#)
- [Beheerplan invasieve exoten 2024-2028 \(2024\)](#)
- [Beheerplan openbare verlichting \(2024\)](#)
- [Beheerplan culturele beplanting \(2024\)](#)
- [Beheerplan mechanische riolering 2024-2027 \(2024\)](#)
- [Beheerplan speelvoorzieningen \(2024\)](#)
- [Integraal Beleid Openbare Ruimte \(IBOR\) \(2024\)](#)
- [Water- en rioleringsprogramma 2024-2028 \(2023\)](#)
- [Nota afschrijvingsbeleid en waardering vaste activa 2022](#)
- [Beheerplan Natuurgebieden Gemeente Ede 2022-2032 \(2022\)](#)
- [Beleidsplan buiten bewegen, ontmoeten, spelen en sporten in de gemeente Ede \(2021\)](#)
- [Groenbeleid gemeente Ede \(2020\)](#)
- [Programma Biodiversiteit \(2019\)](#)
- [Financiële beheersverordening \(2017\)](#)
- [Nota Onderhoud en vervanging Kapitaalgoederen 2017](#)
- [Strategisch plan wegen \(2017\)](#)
- [Vastgoednota \(2017\)](#)
- [Meerjaren Onderhoudsplan vastgoed \(2022\) \(geen link beschikbaar\)](#)
- [Bomenbeleidsplan \(2013\)](#)
- [Nota Zandwegen \(2009\)](#)

Beleid

Kapitaalgoederen

De algemene beleidslijn voor kapitaalgoederen, is dat het onderhoud van voldoende niveau moet zijn. In onderliggende beleids- en beheerplannen zijn de ambities, de onderhoudsstrategieën en de financiën nader uitgewerkt. Bij de Programmabegroting 2023-2026 is de keuze gemaakt extra budget beschikbaar te stellen om de huidige technische kwaliteit te stabiliseren en deels te investeren in beeldkwaliteit. Op basis hiervan is in december 2024 het "Integraal Beleid Openbare Ruimte" (IBOR) vastgesteld. Bij de Perspectiefnota 2026-2029 is er opnieuw een scenario voorgesteld voor de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarbij is besloten om de huidige kwaliteitskaders voor de openbare ruimte te blijven hanteren.

Vastgoed

Het beleid voor het gemeentelijk vastgoed ligt vast in de Nota Vastgoedbeleid 2017. Onderhoudskosten bepalen een belangrijk deel van de kosten voor instandhouding van objecten. Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) geeft de prioriteiten en kaders waarbinnen vastgoed het onderhoud uitvoert van de objecten waarvoor we als eigenaar verantwoordelijk zijn. Het onderhoud is hierbij van invloed op de levensduur, kwaliteit en waarde van een object, de uitstraling van een object naar de omgeving en geeft uitvoering aan contractuele afspraken vanuit de huurovereenkomst. Het onderhoud bepaalt daarnaast een substantieel deel van de huurprijs. Het onderhoudsbeleid van Ede gaat op hoofdlijnen uit van sober en doelmatige instandhouding op basis van een objectieve conditiemeting. Op basis van de vastgestelde routekaart voor het verduurzamen van de Vastgoedportefeuille worden ook duurzame maatregelen uitgevoerd aan onze objecten.

Ontwikkelingen

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingevoerd. In de Omgevingswet staan alle regels over de fysieke leefomgeving samen, met als doel duidelijkere regels, ruimte geven aan nieuwe initiatieven en lokaal maatwerk mogelijk maken. Juridische regels moeten worden opgenomen in het Omgevingsplan. Voor de kwaliteit van de leefomgeving betekent dit onder andere dat deze kerninstrumenten worden ingezet voor klimaatadaptatie en natuur. Juridische regels over inritten en het kappen van bomen worden opgenomen in het Omgevingsplan. In 2025 zijn de voorbereidende werkzaamheden opgestart om deze regels in het Omgevingsplan te borgen.

Natuurherstelwet

Op 17 juni 2024 hebben de Europese lidstaten in de Raad van de EU, de natuurherstelwet officieel goedgekeurd. Het doel van de wet is de schade aan de Europese natuur tegen 2050 compleet te herstellen. De wet kent doelstellingen voor natuurherstel in verschillende, aangetaste ecosystemen. De doelstellingen uit de natuurherstelwet komen boven op de huidige ambities. In september 2026 dient Nederland een nationaal herstelplan in te dienen. Daarin wordt uiteengezet aan welke doelstellingen door de provincies en gemeenten moeten gaan werken.

Krapte op de arbeidsmarkt

In 2025 is de krapte op de arbeidsmarkt onverminderd gebleven. Dit geldt voor zowel het aantrekken van personeel als voor het wegzetten van werk bij aannemers. Hierdoor staan projecten en planningen blijvend onder druk. Tijdige uitgave van budgetten is in 2025, mede hierdoor, een opgave geweest. Hierdoor hebben projecten vertraging opgelopen.

Duurzaam wegbeheer

In 2025 hebben we duurzaam wegbeheer verder geïmplementeerd in de organisatie. Zo hebben we een nieuw contract afgesloten voor asfaltonderhoud. Hierin is het gebruik van Warm Mix Asfalt (WMA) in plaats van Hot Mix Asfalt (HMA) opgenomen. Door het gebruiken van Warm Mix Asfalt (WMA) daalt de CO2 uitstoot met 10 tot 20% bij de productie ten opzichte van Hot Mix Asfalt (HMA). Vanaf 2025 heeft de arbeidsinspectie strenger

gecontroleerd op de arbo-regels voor stratenmakers. Deze arbo-regels zorgen ervoor dat onderhoudswerkzaamheden aan elementverharding moeilijker uit te voeren is. Vanuit beleid willen we inzetten op het toepassen van meer elementverharding, met name in 30km-zones. Dit kan gevolgen hebben voor de kosten en fasering van onderhoud in deze gebieden, ook in de toekomst.

Klimaatadaptatie

Door klimaatverandering lopen we meer risico op wateroverlast, hitte en droogte. Dit leidt tot hogere eisen aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte zoals groenvakken in het stedelijk gebied, bossen, zandwegen en voetpaden. In het verlengde van landelijke ontwikkelingen worden door Rijk, provincie en waterschap continu nieuwe kaders en instrumenten ontwikkeld, wat aanvullende kennisontwikkeling vraagt. Ondanks deze veranderende dynamiek hebben wij veel projecten integraal uit kunnen voeren. In 2026 richten we ons op de verdere planning en uitvoering van de werkzaamheden.

Integraal Beleid Openbare Ruimte (IBOR)

In 2025 is het IBOR geïmplementeerd in de organisatie. Het IBOR legt de kaders vast voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. Het IBOR schetst ook het kostenplaatje van het onderhouden van de openbare ruimte. In 2025 zijn de kwaliteitsniveaus en bijbehorende financiën voor het beheer van de openbare ruimte ongewijzigd gebleven binnen het ombuigingstraject. Daarbij is ook de vervangingsopgave in beeld gebracht.

Resultaten

Tabel 3.3.1

Bedragen x € 1.000

Onderhoud in exploitatie	Actueel begroot 2025	Werkelijk 2025	Vershil
Wegen	9.821	7.928	1.893
Openbare verlichting	584	566	18
Dotatie dan wel onttrekking reserve groot onderhoud	7	1.903	-1.896
Technische installaties	164	54	110
Civiele kunstwerken	257	222	35
Reiniging openbare ruimte	370	392	-22
Groen en bomen	5.781	5.125	656
Bos en natuur	620	382	238
Speelvoorzieningen	377	287	90
Begraafplaatsen	426	404	22
Riolering	3.409	3.322	87
Dotatie voorziening Riolering t.b.v. vervangingsinvesteringen	2.800	2.800	0
Oppervlaktewater	354	340	14
Gemeentelijk wagenpark	48	56	-8
Gemeentelijk vastgoed	2.218	2.329	-111
Dotatie voorziening gem. vastgoed t.b.v. groot onderhoud	2.471	2.607	-136
Totaal in de exploitatie voor onderhoud kapitaalgoederen	29.708	28.717	991

De kapitaalgoederen in de openbare ruimte hebben een grote omvang in areaal en geïnvesteerd kapitaal. Het onderhoud aan de kapitaalgoederen wegen en riolering is risicogestuurd en gericht op het zo lang mogelijk in stand houden (technische kwaliteit) en het voorkomen van kapitaalvernietiging. De werkzaamheden voor het groot onderhoud en vervangingen worden zoveel mogelijk integraal met andere opgaven in de openbare ruimte uitgevoerd.

Beheerplannen

Met het afronden van de beheerplannen ecologische bermen, wegen, bomen, civiele kunstwerken en natuurlijke beplanting is in 2025 een ontbrekende schakel in de beheerketen afgerond en is invulling gegeven

aan het advies vanuit de Rekenkamer (2023) om uitvoering van beleid beter herleidbaar en stuurbaar te maken. Hiermee hebben we een belangrijke stap gezet in de vertaling van beleid naar beheer. In 2026 volgen de beheerplannen technische installaties en begraafplaatsen. Vanaf 2026 richten we ons op actualisatie en uitbreiding van de vastgestelde beheerplannen.

Gebiedsgerichte projecten

Gebiedsgerichte projecten zijn projecten waar meerdere vervangingsopgaven in de openbare ruimte samen komen. De grootste, meest bekende staan hieronder. Beschikbaar krediet dat niet in het geplande jaar wordt uitgegeven gaat met het project mee naar het opvolgende jaar.

Zeeheldenbuurt

In de Zeeheldenbuurt zijn er beheer- en vervangingsopgaven voor riolering, wegen, spelen en bomen. Nader onderzoek naar de afvoer, verwerking en financiering van aangetroffen staalslakken in de wegfundering heeft voor vertraging gezorgd. Nadat hierover besluitvorming heeft plaatsgevonden, is de opdracht gegund. De uitvoering start in januari 2026 en zal begin 2027 worden afgerond.

Bloemenbuurt

Dit project omvat de vervanging van de riolering, de vernieuwing van wegen (rijbaan en trottoirs), de herinrichting van speelplekken en de vervanging van een aantal bomen. Het project is in 2023 aanbesteed met het doel om in bouwteamverband een ontwerp op te stellen. De samenwerking met de aannemer is echter vóór de zomer van 2024 beëindigd, omdat de ontwerpwerkzaamheden niet conform de bouwteamovereenkomst werden uitgevoerd.

De ontstane vertraging bood ruimte om te onderzoeken hoe gemeentelijke ambities op het gebied van vergroening, klimaatadaptatie, verkeersveiligheid, duurzaamheid (waaronder de mogelijke aanleg van een warmtenet) en ruimtelijke kwaliteit kunnen worden geïntegreerd in het ontwerp. De complexiteit neemt toe door de gezamenlijke ambitie van de gemeente Ede en Woonstede voor een warmtenet in de wijk. De planning van Woonstede en het Warmtebedrijf sluit op dit moment niet aan bij de vervangingsnoodzaak van riool en wegen. Er wordt gewerkt aan het beter afstemmen van deze plannings. Door deze ontwikkelingen loopt het project circa 1,5 jaar vertraging op.

Vogelbuurt en Indische buurt

In deze wijken staat een omvangrijke vervangingsopgave gepland voor riolering, wegen en groen. Daarnaast zijn er ambities op het gebied van duurzaamheid (waaronder een mogelijk warmtenet), vergroening en klimaatadaptatie. De voorbereiding van de Indische Buurt is getemporeerd om de Vogelbuurt – en in samenhang ook de Bloemenbuurt – voorrang te geven. Door de beperkte ruimte kunnen niet alle ambities volledig worden ingepast, waardoor momenteel wordt onderzocht hoe hier op een realistische manier invulling aan kan worden gegeven.

De complexiteit neemt toe door de gezamenlijke ambitie van de gemeente Ede en Woonstede om een warmtenet in de wijk te realiseren. De planning van Woonstede en het Warmtebedrijf sluit op dit moment niet aan bij de vervangingsnoodzaak van riool en wegen. Voor de Vogelbuurt is daarom besloten om de voorbereidingen voort te zetten en niet te wachten op de besluitvorming over het warmtenet, omdat de kapitaalgoederen einde levensduur zijn en verdere vertraging risico's met zich meebrengt, zoals instortingsgevaar van het riool. De uitvoering van de Indische Buurt volgt na afronding van de werkzaamheden in de Vogelbuurt.

Wethoudersbuurt

In 2024 is gestart met het bouwrijp maken van de Thomaslaan en de Van Voorthuizenlaan. Het bouwrijp maken is medio 2025 afgerond. Woonstede is ondertussen gestart met de bouw van de woningen, beginnend in de Van Voorthuizenlaan, vervolgens richting de Thomaslaan en afsluitend in de IJssel de Schepperlaan. De bouw

van de woningen zal naar verwachting in 2027 worden voltooid. De gemeente zal per afgeronde straat de woonrijpfase uitvoeren.

Parkweg e.o.

In Ede-Zuid zijn vijf projecten samengevoegd tot een integrale gebiedsaanpak, gericht op de vervanging van riolering, wegen en groen. Dit betreft de herinrichting van verschillende aan elkaar grenzende wegen. In 2024 is de herinrichting van de Nieuwe Maanderbuurtweg en het westelijke deel van de Verlengde Parkweg uitgevoerd. In 2025 is de Verlengde Parkweg afgerond, evenals het noordelijke deel van de Blokkenweg (met Zijdelaan). Er is een begin gemaakt aan de Parkweg, vanaf de Kerkweg tot aan het oorlogsmonument is het riool vervangen. In 2026 gaan we door met de Parkweg en omliggende straten, evenals de Kerkweg. Het laatste gedeelte rond de Vincent van Goghstraat zal in 2027 opgeleverd worden.

Bennekom Oost Wetenschapsbuurt

Dit project is het laatste deelgebied van de grootschalige rioolvervangingsopgave in Bennekom. Het gebied wordt integraal aangepakt. Vanwege budget- en planning technische redenen is het project opgedeeld in 2 fases. Hiermee blijft de vertraging beperkt en is de verwachting uitvoering fase 1 nog in 2026 te starten.

Lunteren Zuidwest (Hulweg eo)

Na eerdere vertragingen en vervolgonderzoeken is in 2025 besloten het project Hulweg op te delen in 2 fases, vanwege beschikbare budget en borging van de voortgang. De eerste fase richt zich op het meest urgente deel; de Honskamperweg, Hulweg en Hugo de Vriespark. Voor de borging van de veiligheid worden er op korte termijn ook nog enkele onderhoudsmaatregelen uitgevoerd aan de Hulweg.

Voor nu voorzien we start uitvoering fase 1 nog in najaar 2026. Separaat is ook de voorbereiding van fase 2 opgestart.

Lunteren Engweg e.o.

In dit project gaan riolering en wegen samen op voor integrale vervanging. In 2025 is onderzocht wat de mogelijkheden zijn om het hemelwater af te koppelen. Naar aanleiding van deze uitkomsten gaat het project met een gewijzigde scope verder. In 2026 gaan we door met de verdere voorbereiding van het project.

Overige integrale projecten

De voorbereiding van project Bennekom De Akkers heeft wat langer geduurd door onderzoek op de bestaande bomen en de beperkte ruimte voor de vervanging ervan. Het ontwerp is afgerond en de laatste hand wordt gelegd aan de voorbereiding tot aanbesteding. Gezien de mooie bloesem van de huidige bomen, zal het project na de bloeiperiode in 2026 in uitvoering gaan.

De opdracht Groenestraat in Bennekom is in 2025 gegund. Uitvoering vindt plaats in het huidige plantseizoen (november-maart), maar net na de jaarwisseling. Ook de Baron van Wassenaarlaan is in 2025 uitgevoerd. Aansluitend vindt begin 2026 de uitvoering van de Diedenweg plaats.

De vervangingsopgave voor de riolering in Ederveen Oost blijkt niet volgens de huidige eisen gerealiseerd te kunnen worden. Alternatieve oplossingen moeten breder worden onderzocht voor een groter gebied in samenspraak met het waterschap. De huidige opgave vervalt daarmee, er zal een nieuw project worden opgestart wanneer de scope riolering duidelijk is.

Fietspaden

De fietspaden langs de Immenweg, de Hoge Valkse dijk en de Vijfsprongweg verkeren in slechte staat en zouden idealiter worden verbreed. Uit natuuronderzoeken is gebleken dat het verbreden van fietspaden in het buitengebied complex is, onder andere vanwege ecologische opgaven en de beperkingen waarmee we in dit gebied rekening moeten houden. Vanuit deze constatering is gezocht naar alternatieve mogelijkheden.

Door afbrokkelende randen en jarenlang plaatselijk herstel met asfalt zijn de paden steeds smaller geworden. Door alleen de deklaag te vervangen kunnen we de oorspronkelijke breedte herstellen en door het toepassen

van beton ontstaat een onderhoudsarmers fietspad dan in de huidige situatie. Dit is gunstig voor zowel de gebruiker als het Natura 2000-gebied. De opdracht is gegund en uitvoering vindt plaats in 2026.

Overige projecten

Wegen

Het onderhoud aan wegen is risicogestuurd en gericht op het in zo lang mogelijk in stand houden en het voorkomen van kapitaalvernietiging waarbij de veiligheid van de weggebruiker voorop staat. Het onderhoud en de vervangingen zijn gebaseerd op de technische kwaliteit en het gewenste ambitieniveau. Uit de jaarlijkse inspecties blijkt dat er een onderhoudsachterstand is. Met het uitvoeren van regulier en groot onderhoud en de integrale vervangingen wordt verdere achteruitgang getemporeerd.

Grootschalige projecten aan wegen en fietspaden vinden zoveel mogelijk integraal plaats. De grootste investeringsprojecten waaraan de wegbeheerder wegen een bijdrage levert zijn hiervoor beschreven. De belangrijkste wegen/fietspaden waaraan in 2025 groot onderhoud is uitgevoerd zijn:

- Meentdijk - Bennekom
- Tienminutenweg - Lunteren
- Jan Th. Tooroplaan - Ede
- Kuilersteeg - Lunteren
- Duivenkampweg - Lunteren
- Lange Heideweg - Otterlo
- Luntersekade - Ederveen

Voor 2025 waren er vervangingsopgaven voorzien met een totale waarde van € 5,9 miljoen. In totaal is er van die investeringsruimte € 2,8 miljoen uitgegeven. De omvangrijkste uitgevoerde projecten zijn:

- Kunstwerk Keesomstraat - Ede
- Slotlaan - Ede
- Heuvelsepapad - Ede
- Commandeursweg Bennekom

Het verschil van € 3,1 miljoen heeft meerdere oorzaken. De voornaamste zijn een te optimistische planning op het inhalen van de vertraging in 2024 i.c.m. het opstarten met een nieuwe aannemer (€ 0,9 miljoen). Daarnaast is er een langere doorlooptijd van integrale projecten waar een bijdrage aan wordt gedaan (€ 0,5 miljoen), zoals beschreven bij de gebiedsgerichte projecten.

Ook zijn projecten vertraagd door complicaties in de ondergrond en/of benodigde vervolgonderzoeken (€ 1,6 miljoen), de omvangrijkste zijn:

- Dokter Hoolboomweg - De Klomp
- Pijnenburgweg - Harskamp
- Heivelderweg - Lunteren
- Westerodeweg - Ede
- Lunterseweg - Ede fietspad

Openbare verlichting

Voor de vervanging van armaturen en lichtmasten volgen we een meerjarenplanning. Zo worden elementen tijdig vervangen bij technisch einde levensduur en sturen we op onze ambitie om alle armaturen te voorzien van LED.

Voor 2025 waren er vervangingsopgaven voorzien met een totale waarde van € 0,9 miljoen. In totaal is er van die investeringsruimte € 0,3 miljoen uitgegeven.

De vervangingsplanning loopt op schema, echter de vervangingsopdracht van de masten loopt nog voor € 0,2 miljoen door in 2026 inclusief aansluitwerk van Liander. Ook staat een reservering voor bijdrage aan integrale projecten van € 0,3 miljoen in 2026. Het overige krediet, door meevallende uitvoeringskosten, wordt ingezet voor het vervangingsplan 2026.

Technische installaties

Voor 2025 stonden er twee verkeersregelinstallaties op de planning voor vervanging. Beide installaties, de K01 Dreeslaan - Keesomstraat - Tooroplaan en de K50 A12-Busbaan-W. Brandtlaan, zijn vervangen voor het beschikbare krediet van € 0,3 miljoen.

Voor de VRI's en evenementenkasten is er een jaarlijkse controle ingeregeld op techniek en veiligheid. Hiermee is in 2025 de vervangingsbehoefte voor de komende jaren vastgesteld. De eerste camera's in het centrum zijn geplaatst en vallen vanaf 2026 onder ons beheer.

Civiele kunstwerken

In 2025 is op basis van een geactualiseerde inspectie een meerjarenopgave voor de civiele kunstwerken opgesteld. De resultaten van de inspectie zijn verwerkt in het beheerplan welke in 2025 is vastgesteld. Voor 2025 stonden er geen vervangingswerkzaamheden gepland.

Groen

Voor 2025 waren vervangingsopgaven voorzien met een totale waarde van € 1,1 miljoen. In totaal is van die investeringsruimte € 0,3 miljoen uitgegeven.

Van de niet-bestede ruimte van € 0,8 miljoen, zit € 0,5 miljoen in opdrachten die nog in het huidige plantseizoen worden uitgevoerd, welke loopt tot en met maart 2026. Met deze werkzaamheden ronden we het gebiedsgericht herstellen van groenvakken uit de inspectie 2023 af. Uit de inspectie 2026 zullen nieuwe aandachtsgebieden komen.

Ook wordt € 0,2 miljoen aan reservering bijdrage integrale projecten doorgeschoven voor besteding in de periode 2026.

Bomen

Voor 2025 waren vervangingsopgaven voorzien met een totale waarde van € 0,8 miljoen. In totaal is er van die investeringsruimte ruim € 1,0 miljoen uitgegeven, wat leidt tot een overbesteding van € 0,2 miljoen.

Zoals in de Programmabegroting 2025-2028 aangegeven vinden boomvervangingen zoveel als mogelijk integraal plaats, wat bijdraagt aan een kwalitatieve groeiplaatsinrichting. Hiermee zijn de uitgaven echter afhankelijk van de doorlooptijd van de betreffende projecten. Voor enkele projecten hebben we een deel van de bijdrage uit 2026 naar voren gehaald. Dit krediet was al gereserveerd en geeft nu geen nadelige consequenties.

De genoemde bomenprojecten als Bergendaal en Wildfoster zijn voorbereid en staan voor uitvoering in het huidige plantseizoen, begin 2026.

Bos en natuur

In 2025 zijn diverse maatregelen uitgevoerd om het recreatief gebruik in de natuurgebieden te sturen en kwetsbare plekken te beschermen. De uitvoering van de recreatiezonering is dat jaar deels gerealiseerd; de resterende maatregelen uit de eerste subsidieaanvraag worden in 2026 afgerond. Ter verbetering van de informatievoorziening zijn bij meerdere natuurgebieden nieuwe informatiepanelen geplaatst, onder andere bij de Ginkel en de Zanding. Daarnaast is gewerkt aan de revitalisering van bosgebieden in het kader van natuurherstel en klimaatadaptatie. Zo is de bosbodem van het Edese Bos bekalkt en zijn inheemse loofbomen

aangeplant om de strooisellaag te versterken. De beheermaatregelen zijn uitgevoerd conform het *Beheerplan Natuurgebieden Gemeente Ede 2022–2032*. Voor het herstel van het historisch boscomplex in het Edese Bos is in samenwerking met de provincie en gebiedspartners gewerkt aan een gezamenlijke aanpak; concrete maatregelen worden uitgewerkt in een plan van aanpak.

Speelvoorzieningen

Voor het onderdeel spelen is in 2025 geïnvesteerd in projectplanning en voorbereiding. Dit heeft geleid tot een vervangingsplan voor de periode 2025–2026, waarbij de voorbereiding in 2025 is gestart en de uitvoering grotendeels in 2026 plaatsvindt.

Hierdoor is er van het voorziene vervangingskrediet van € 0,5 miljoen slechts € 0,05 miljoen gebruikt. Het krediet wordt in 2026 nog deels aangevuld, waarmee we alle geplande vervangingen in 2026 kunnen uitvoeren. Met inachtneming van een levertijd zullen de eerste nieuw toestellen in voorjaar 2026 worden geplaatst.

Uiteraard heeft er wel reguliere inspectie plaatsgevonden voor de veiligheid en is er adequaat onderhoud uitgevoerd waar dit nodig was.

Begraafplaatsen

In 2023 is de Nota Begraven vastgesteld. Hierin staat het advies om beeldkwaliteitsplannen per begraafplaats op te stellen. Inmiddels worden deze beeldkwaliteitsplannen opgesteld. Vanwege beperkingen in capaciteit als gevolg van de wet DBA was het noodzakelijk om de werkzaamheden aan de BKP's tijdelijk te stoppen. We sturen aan op afronding van de beeldkwaliteitsplannen in 2026. Aan de hand van de beeldkwaliteitsplannen zal duidelijk worden welke investeringen de komende jaren nodig zijn.

Riolering (vrijvervalriolering en mechanische riolering)

Voor 2025 waren vervangingsopgaven voorzien met een totale waarde van € 9,1 miljoen. In totaal is er van die investeringsruimte bijna € 9,8 miljoen uitgegeven. De extra gebruikte gelden, € 0,2 miljoen in stedelijk gebied en € 0,5 miljoen in buitengebied, komen uit de voorziening riool waar deze uitgaven grotendeels al wel gepland waren voor 2026 en nu versneld zijn uitgevoerd.

De grootste uitgaven van riolering zitten in de integrale projecten welke individueel zijn beschreven. In de voortgang hierop zit de € 0,2 miljoen extra uitgaven. Daarnaast zijn in 2025 deze geplande projecten met rioleringsopgave uitgevoerd en afgerond:

- Lindelaan Ede
- Detmarlaan Ede
- Slijpkruikweg Ede

Vanuit beheer mechanische riolering hebben we in 2025 ingezet op de grote opgave van de telemetrie implementatie in het buitengebied en op het planmatig vervangen van pompen. Beide projecten lopen voorspoedig waarbij met name de telemetrie, na eerdere vertraging in 2024, heeft kunnen versnellen in de uitvoering waardoor deze al begin 2026 verwacht af te ronden in plaats van eind 2026. Ook hebben we de renovaties van de IBA's (Individuele Behandeling Afvalwater) naar voren kunnen halen waardoor deze in 2025 is gerealiseerd.

Verdergaande verstedelijking van het buitengebied blijft een punt van aandacht. De uitrol van telemetrie leidt tot een efficiëntere benutting van de mechanische riolering. De verwachting is dat de toename van overbelasting daarmee geremd wordt, in 2026 verwachten we hier de eerste inzichten in te krijgen.

Oppervlaktewater en waterkunstwerken

In 2025 is bijna 900 meter beschoeiing vervangen langs de watergangen in het buitengebied. Bovendien is, in samenwerking met het Waterschap, de beschoeiing aan de zuidzijde van de Proosdijvijver volledig vernieuwd.

In het kader van de rietproblematiek in de wijk Rietkampen is als pilot het aantal keren korven in 2025 verhoogd van twee naar vijf keer per jaar. Deze pilot loopt meerjarig om het effect op lange termijn te kunnen evalueren. Het doel is om het riet terug te dringen, ruimte te creëren voor andere plantensoorten en zo een ecologisch gevarieerder oeverlandschap te realiseren.

Voor de bestrijding van de Rode Amerikaanse rivierkreeft, hebben we in 2025 intensief afgevisd met fuiken en korven in de Proosdijvijver. In totaal is 270 kg rivierkreeft gevangen en afgevoerd. Omdat er ook kreeften werden aangetroffen in een nabijgelegen watergang bij Mariëndaal, zal de rivierkreeftbestrijding in 2026 opnieuw onze aandacht vragen.

In 2025 is het aantal waterkunstwerken uitgebreid met een nieuw waterelement op het Museumplein en drie extra watertappunten, waarvan twee in Ede en één in Otterlo. Naar aanleiding van de laatste inspectie waterkunstwerken is de technische installatie van de fontein op het Marktplaatsje aangepast en is het mechanisme van drie bestaande watertappunten verbeterd. Ook zijn de pompen aan de Waterloweg en op het terrein van de RWZI Otterlo vervangen.

Gemeentelijk wagenpark

Op dit moment bestaat het wagenpark uit 47 voertuigen waarvan 3 leasevoertuigen. Het afgelopen jaar zijn er 7 voertuigen aangeschaft, waarvan er 6 duurzaam zijn. Eind 2023 en begin 2024 zijn er twee onderzoeken uitgevoerd naar volledige elektrificatie van het wagenpark en de benodigde laadinfrastructuur, mede in het kader van de ontwikkelingen om in 2030 van Ede-Centrum een emissievrije zone te maken. In 2025 hebben we een gunning verleend voor een solar carport en laadinfra. Door de complexe aanbestedingsprocessen is het project iets vertraagd en loopt door in 2026.

Gemeentelijk vastgoed

In 2025 zijn de onderhoudscontracten die in 2023 met onze aannemers zijn afgesloten gecontinueerd. Bij de daadwerkelijke uitvoering blijft ons MJOP leidend, maar er wordt kritisch gekeken of het geplande onderhoud ook noodzakelijk is. Bij vervanging wordt gekeken naar duurzame oplossingen en werkzaamheden worden zoveel als mogelijk gecombineerd uitgevoerd om overlast voor de huurders te beperken. Er is aan ruim 100 gebouwen groot onderhoud uitgevoerd in 2025. Dit gaat om werkzaamheden zoals schilderwerk, het opnieuw overlagen van daken, het vervangen van brandmeld- en inbraakinstallaties, het vervangen van verlichting en luchtbehandeling. Aan 215 gebouwen is preventief onderhoud uitgevoerd, dit is een methode waarbij installaties en gebouwdelen geïnspecteerd worden voordat er storingen optreden.

In 2025 zijn er diverse projecten uitgevoerd waar renovatiewerkzaamheden zijn gecombineerd met groot onderhoud en/of verduurzaming van onze gebouwen.

- De theaterzaal in Cultura heeft een grondige renovatie ondergaan. De installaties zijn vernieuwd en verduurzaamd en door de verbouwing zijn er meer zitplaatsen in het theater gerealiseerd.
- Sporthal de Peppel verduurzaamd en gerenoveerd. De akoestiek in de zaal is fors verbeterd, waardoor met name voor het gymonderwijs een forse kwaliteitsslag is gemaakt.
- Op sportpark de Bosrand in Ede is een verouderd hockeyveld vervangen voor een nieuw waterveld.
- Buurthuis de Zicht in Ederveen is voorzien van een nieuwe keuken en aan de rest van het gebouw is gestart met groot onderhoud aan de buiten- en binnenzijde.
- In Bennekom is gestart met de transformatie van de Commanderie tot nieuwe ontmoetingsplek met bibliotheek. In 2026 wordt het vernieuwde gebouw in gebruik genomen.

- Aan de Spil in Harskamp zijn ook onderhoudswerkzaamheden gecombineerd met het plaatsen van nieuwe installaties en PV-panelen, waarvan de uitvoering in 2026 verder wordt gecontinueerd.
- De renovatie van het gebouw van Speeltuin de Zanderij is na een lange periode van benodigde mitigerende maatregelen eind 2025 gestart. De oplevering zal medio 2026 plaats vinden.
- In het Raadhuis is in het gehele gebouw alle verlichting vervangen voor nieuwe LED-verlichting welke aangestuurd wordt door bewegingsmelders. Het sedumdak van het Werkplein is voorzien van verbeterde isolatie en nieuwe sedumlaag. De raadszaal is voorzien van een nieuwe duurzame luchtbehandelingsinstallatie.
- De Witte Schuur op de Houtwerf is ten behoeve van team Natuurbeheer verduurzaamd en gerenoveerd.
- Bij Stationsweg 109 is een innovatieve accu geplaatst waarmee de zonne-energie die overdag opgewekt wordt door de PV panelen kan worden opgeslagen en bijvoorbeeld in de avond kan worden gebruikt voor gemeentelijke panden of straatverlichting. De accu is gekoppeld aan het EnergieWEB.

Er is in 2025 gestart met de nieuwbouw van het nieuwe Buurthuis de Wulp, welke het buurthuis de Kolk zal vervangen. Ook wordt hierbij een ruimte voor maatschappelijke voorziening zoals kinderopvang of een huisarts gerealiseerd. In 2026 zal deze nieuwbouw naar verwachting opgeleverd worden.

Tabel 3.3.2

Bedragen x € 1.000

Reserves en voorzieningen		Actueel begroot 2025	Werkelijk 2025	Vershil
V162	Voorziening vervangingsinvesteringen riolering			
	Stand op 1 januari 2025	25.567	25.567	
	Stortingen 2025	4.294	4.531	-237
	Onttrekkingen 2025	-9.074	-9.778	704
	Stand op 31 december 2025	20.788	20.321	467
R417	Reserve groot onderhoud openbare ruimte			
	Stand op 1 januari 2025	3.269	3.269	
	Stortingen 2025	495	2.017	-1.523
	Onttrekkingen 2025	-487	-115	-373
	Stand op 31 december 2025	3.276	5.171	-1.896
V163	Voorziening begraven			
	Stand op 1 januari 2025	309	309	
	Stortingen 2025	0	0	0
	Onttrekkingen 2025	-244	-214	-30
	Stand op 31 december 2025	65	95	-30
V147	Voorziening onderhoud gem. vastgoedportefeuille			
	Stand op 1 januari 2025	6.586	6.586	
	Stortingen 2025	2.471	2.607	-136
	Onttrekkingen 2025	3.631	3.144	486
	Stand op 31 december 2025	12.688	12.337	351

Voorziening vervangingsinvesteringen riolering

In deze voorziening zijn middelen gereserveerd voor de vervanging van riolering. Tevens worden de jaarlijkse voor- en nadelen op de exploitatie van het product riolering via deze voorziening verrekend. Hierdoor worden grote schommelingen in het tarief rioolheffing voorkomen en wordt gewaarborgd dat elke geïnde euro rioolheffing aan riooltaken wordt besteed. De stand van de voorziening is per 31 december 2025 bijna € 0,5 miljoen lager dan geraamd. De exploitatielasten waren € 0,2 miljoen lager dan verwacht. Terwijl de vervangingsinvesteringen € 0,7 miljoen hoger zijn dan begroot. Zie tekst hierboven voor een nadere toelichting op de investeringen.

Reserve groot onderhoud

Deze reserve wordt gebruikt voor het uitvoeren van groot onderhoud van de producten Wegen, Openbare verlichting, Openbaar groen, Openbare speelgelegenheden en Waterbeheer. De stand van de reserve is per 31 december 2025 € 1,9 miljoen hoger dan geraamd. Vanwege beperkte in- en externe capaciteit, personele wisselingen, vaker perioden met regen en langere voorbereidingstijd vanwege ecologische inpassing is er minder groot onderhoud uitgevoerd, met name op gesloten verhardingen en groen.

Conform raadsbesluit 37562 d.d. 12 november 2015 wordt de toekomstige vrijval kapitaallasten van het krediet 'Vervanging openbare ruimte' toegevoegd aan deze reserve.

Voorziening begraven

Begraven is een gesloten product. De voorziening begraven wordt gebruikt om de jaarlijkse voor- en nadelen op het product te verrekenen (egaliseren). Dit voorkomt dat er fluctuaties in de tarieven ontstaan. In 2025 is de onttrekking aan de voorziening € 30.000 lager dan begroot als gevolg van lagere kosten voor personele inzet.

Voorziening onderhoud gem. vastgoedportefeuille

In deze voorziening zijn middelen gereserveerd voor het groot onderhoud aan de gemeentelijke vastgoedportefeuille. In 2022 zijn conditiemetingen uitgevoerd. Dit heeft geleid tot nieuwe meerjarenonderhoudsplannen. Bij de Programmabegroting 2023-2026 zijn hiervoor door de Raad middelen toegekend waarmee het geplande onderhoud de komende jaren uitgevoerd kan worden. Conform het Vastgoedbeleid worden de meerjarenonderhoudsplannen eens in de vijf jaar geactualiseerd.

3.4 Financiering

Inleiding

Een investering, zoals bijvoorbeeld het bouwen van een nieuwe school of een nieuw station, kost veel geld. De gemeente beschikt aan het begin van zo'n investering niet altijd over de benodigde financiële middelen. Daarom sluiten we als gemeente geregeld een lening af om de financieringsbehoefte in te vullen. Zoals bij elke lening betalen we het bedrag terug met rente. Daarom is het belangrijk dat we weloverwogen en gedegen omgaan met het afsluiten van leningen. In deze paragraaf vertellen we welke leningen we op dit moment hebben en hoe de gemeentelijke liquiditeit ervoor staat.

Kaderstelling

Hoe we omgaan met het financieren van grote investeringen wordt vooral bepaald door de wettelijke kaders. De volgende wetten of beleidsdocumenten stellen de kaders vast:

- [Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten \(BBV\)](#)
- [Wet financiering decentrale overheden \(Wet Fido\)](#)
- [Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden](#) (Ruddo)
- [Nota treasury Ede 2025](#)
- [Verordening leningen en garanties Ede](#) (2021)

Beleid

We maken een verschil tussen twee soorten leningen:

- Leningen die een looptijd hebben korter dan 1 jaar, kortlopende schuld. Voor de kortlopende schuld is er een maximumbedrag aan leningen waar we niet boven mogen komen, de kasgeldlimiet.
- Leningen die een looptijd hebben langer dan 1 jaar, langlopende schuld. Voor deze leningen geldt de renterisiconorm als limiet. De renterisiconorm is een maximumbedrag aan leningen dat in een jaar mag worden afgelost en waarvan de rente opnieuw moet worden vastgezet.

Bij het afsluiten van nieuwe leningen controleren we of dit past binnen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Ontwikkelingen

Rente

In juni 2025 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de beleidsrente verlaagd naar 2,00%. Dit was de achtste verlaging sinds juni 2024. Toen stond de beleidsrente nog op 4,00%. Met zo'n renteverlaging wil de ECB de consumptie en de investeringen een impuls geven en de inflatie beïnvloeden en stabiel houden. Eind juli 2025 heeft de ECB bekend gemaakt dat de inflatie in de eurozone terug op koers is en dat de beleidsrente daarom vooralsnog niet verder zal worden verlaagd. De ECB herhaalde in haar persbericht dat toekomstige beslissingen volledig zullen afhangen van economische en financiële data en dat zij zich niet bij voorbaat vastlegt op een bepaald rentetraject. Verdere rentedalingen lijken dus mogelijk, maar zijn uiterst onzeker. Als gevolg van bovengenoemde verlagingen van de beleidsrente is de korte rente in 2025 gedaald naar een lager niveau dan de lange rente.

In 2025 was onze interne omslagrente 2,3% en vanaf 2026 is deze bijgesteld naar 1,8%. In 2025 zijn geen nieuwe langlopende geldleningen aangetrokken. De bestaande financieringsbehoefte kon in het eerste halfjaar van 2025 worden ingevuld door gebruik te maken van korte kasgeldleningen. De rentevergoeding over deze leningen was lager dan voor langlopende leningen.

Tabel 3.4.1 - Renteschema

Bedragen x € 1.000.000

Omschrijving	Programma-rekening 2024		Programma-begroting 2025	Programma-rekening 2025
a. De externe rentelasten	6,6	+	8,0	5,5
b. De externe rentebaten	1,7	-	1,6	1,6
A. Totaal door te rekenen externe rente	4,9	=	6,4	3,9
c. Rente grondexploitatie (2,50%)*	2,1	-	0,0	0,0
c. De rente van de projectfinanciering	0,0	-	0,0	0,0
B. Rente Grondzaken en projectfinanciering	2,1	=	0,0	0,0
C. Saldo door te rekenen externe rente (A-B)	2,8		6,4	3,9
d1. Rente over het eigen vermogen	0,9	+	1,1	1,3
d2. Rente over de voorzieningen	2,3	+	1,4	1,7
D. rente over eigen financieringsmiddelen	3,2	=	2,5	3,0
De toegerekende rente (2024: 1,75%; 2025: 2,3%)	6,3	+	11,2	9,7
Aan de taakvelden toe te rekenen rente (C+D)	6,0	-	8,9	6,9
Renteresultaat taakveld Treasury	0,3	=	2,3	2,8

*) Rente grondexploitatie afzonderlijke berekening tot 2025; vanaf 2025 grondexploitatie in renteomslagpercentage meegenomen overeenkomstig de voorschriften.

Financiering

In de Programmabegroting 2025-2028 werd rekening gehouden met een financieringstekort. In het eerste halfjaar van 2025 kon dat worden opgevangen met kortlopende kasgeldleningen. Bij het wijzigen van de begroting 2025 werd geconstateerd dat er, onder andere door temporisering van projecten, minder leningen aangetrokken hoefden te worden dan begroot. Daarbij is een financieringsvoordeel ingeboekt. In het tweede halfjaar van 2025 zijn geen leningen meer aangetrokken en was sprake van een financieringsoverschot. Dit is (verplicht) gestald bij het Rijk in de vorm van schatkistbankieren. Dat heeft geleid tot niet begrote renteopbrengsten.

Voor 2026 en verder staan er grote investeringen gepland waarvoor wellicht leningen aangetrokken moeten worden. Het aantrekken van nieuwe financieringen zal tegen de op dat moment actuele rentepercentages plaatsvinden. Daarbij wordt steeds beoordeeld wat de, op dat moment en binnen de geldende (wettelijke) kaders, meest voordelige financiering is.

Risicobeheersing

Kasgeldlimiet, schatkistbankieren en renterisiconorm

Voor de korte financiering (tot één jaar) geldt als norm de kasgeldlimiet. Dit is een maximum van 8,5% van de totale jaarbegroting. Voor 2025 kwam dit neer op een bedrag van maximaal € 40 miljoen dat kort geleend kan worden. De gemeente is het gehele jaar binnen deze kaders gebleven.

De renterisiconorm voor 2025 bedroeg € 95 miljoen, zijnde 20% van het begrotingstotaal. Het renterisico is de som van leningen waarvan de rentevaste periode in één jaar afloopt, of leningen die in dat jaar opnieuw moeten worden afgesloten. Deze norm zorgt voor spreiding in de looptijden van de leningenportefeuille. Daardoor zijn de gemeentefinanciën niet overmatig afhankelijk van het renteniveau in één bepaald jaar. In 2025 zijn er geen nieuwe langlopende leningen aangetrokken.

Leningenoverzicht

De verstrekte leningen die hieronder zijn gepresenteerd maken deel uit van het saldo van de financiële vaste activa op de balans. In de tabel zijn alleen de leningen opgenomen waarover een mogelijk renterisico wordt gelopen.

Tabel 3.4.2 - Leningen uitgeleend geld (UG)

Bedragen x € 1.000.000

Omschrijving	Programma-rekening 2024	Programma-begroting 2025	Programma-rekening 2025
Woningcorporaties met garantie WSW	4	3	3
Woningcorporaties zonder garantie WSW	27	28	26
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	7	7	7
Ambtenarenhypotheken met hypotheaire zekerheid	1	1	0
Totaal verstrekte geldleningen (stand per 31 december)	39	39	36
Waarvoor:			
- reguliere aflossingen	3	2	3
- vervroegde aflossingen	1	0	0
- bedrag waarover rente wordt herzien	0	0	0

In 2025 zijn alle verplichtingen aan de gemeente voldaan. Iedere uitgezette lening wordt gemonitord op het risico van oninbaarheid. Hierin zijn geen bijzondere risico's onderkend.

Tabel 3.4.3 - Leningen opgenomen geld (OG)

Bedragen x € 1.000.000

Omschrijving	Programma-rekening 2024	Programma-begroting 2025	Programma-rekening 2025
Stand per 1 januari	146	158	157
Nieuwe leningen	50	0	0
Reguliere aflossingen	-39	-8	-8
Vervroegde (extra) aflossingen	0	0	0
Stand per 31 december	157	150	149
Bedrag waarover rente wordt herzien	0	0	0

In 2025 zijn geen nieuwe langlopende leningen aangetrokken en er is alleen sprake geweest van reguliere aflossingen.

3.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen op het gebied van de bedrijfsvoering toegelicht.

De middelen voor de bedrijfsvoering vallen onder de productgroep Algemene middelen van programma 8. De resultaten van de bedrijfsvoering worden afgewikkeld via de bedrijfsvoeringsreserves. In deze paragraaf gaan we dieper in op de ontwikkelingen en het beleid.

Kaderstelling

Het wettelijke kader voor deze paragraaf is te vinden in artikel 212 van de Gemeentewet. Op basis hiervan is in Ede de [Financiële Beheersverordening](#) opgesteld.

Rechtmatigheid

Het college moet verantwoording afleggen in de jaarrekening dat de financiële beheerhandelingen volgens wet- en regelgeving zijn gedaan. Oftewel dat deze rechtmatig zijn geweest. Zij doet dat in de vorm van een rechtmatigheidsverantwoording, via een wettelijk voorgeschreven model. In deze verantwoording geeft het college aan of er rechtmatigheidsfouten zijn gemaakt, of er rechtsmatigheidsonduidelijkheden zijn en de totaalbedragen hiervan.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders geeft aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, en ook de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met de bepalingen vermeld in de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV. De hieruit voortvloeiende te toetsen voorwaarden zijn opgenomen in het "Normen en toetsingskader 2025" vastgesteld door de auditcommissie (via mandaat van de gemeenteraad).

In de "Financiële beheersverordening gemeente Ede" zijn twee belangrijke grenzen opgenomen die gebruikt worden voor de rapportering van onrechtmatigheden.

1. Rapportagegrens: Dit is de grens waarboven onrechtmatigheden moeten worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Deze afweging wordt gedaan per onrechtmatigheid. De rapportagegrens is vastgesteld op € 250.000.
2. Verantwoordingsgrens: Dit is de grens voor de conclusie in de rechtmatigheidsverantwoording. Als het totaal aan onrechtmatigheden deze grens overschrijdt, moeten alle geconstateerde onrechtmatigheden worden opgenomen in deze verantwoording, ongeacht hun omvang. Deze grens is vastgesteld op 2% van de totale lasten (exclusief reservemutaties). Voor boekjaar 2025 heeft deze verantwoordingsgrens een omvang van € 10.300.000.

Rechtmatigheid en oordeel onafhankelijke accountant

De onafhankelijke accountant gaf in de oude situatie een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening. In de nieuwe situatie geeft de onafhankelijke accountant geen direct oordeel meer over de rechtmatigheid. De onafhankelijke accountant geeft een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening inclusief de door het college opgestelde rechtmatigheidsverantwoording. De onafhankelijke accountant stelt voor dit oordeel onder andere vast dat:

- de juiste interne controles zijn uitgevoerd;
- de juiste conclusie zijn getrokken bij deze werkzaamheden;
- de conclusies uit deze werkzaamheden juist in de verantwoording zijn opgenomen.

De onafhankelijke accountant geeft nog wel een oordeel over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties die betrekking hebben op specifieke uitkeringen (SPUK). Over deze specifieke uitkeringen legt de gemeente verantwoording af in de Sisa-bijlage bij de jaarrekening. Rechtmatigheidsfouten ten aanzien van specifieke uitkeringen worden zowel in het oordeel van de onafhankelijke accountant als in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen.

Toelichting “acceptabele onrechtmatigheden”

In de rechtmatigheidsverantwoording wordt een onderscheid gemaakt tussen onrechtmatigheden en acceptabele onrechtmatigheden. Acceptabele onrechtmatigheden betreffen overschrijdingen van de begrote lasten en vastgestelde investeringskredieten die wel in lijn zijn met vastgelegde afspraken met de raad. Hiermee wordt formeel het budgetrecht van de raad overschreden, maar krijgen deze overschrijdingen het label “acceptabel”. Nadere toelichting over wanneer een overschrijding het label “acceptabel” krijgt is hieronder opgenomen onder “begrotingsrechtmatigheid”. In de overall bevinding in de rechtmatigheidsverantwoording wordt het totaal aan onrechtmatigheden inclusief acceptabel aangehouden (bruto onrechtmatigheid). Eveneens wordt de omvang van de onrechtmatigheden exclusief acceptabele onrechtmatigheden gepresenteerd (netto onrechtmatigheid).

Conclusie Rechtmatigheid 2025

In de rechtmatigheidsverantwoording (hoofdstuk 4.4) is de voorgeschreven bewoording van de conclusie rechtmatigheid opgenomen. Deze conclusie luidt: “Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen hoger zijn dan de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens”.

Overzicht geconstateerde fouten en onduidelijkheden

Europese Aanbestedingen

In het proces Europese aanbestedingen is voor € 4.454.000 aan onrechtmatigheden geconstateerd. Deze bestaan voor € 1.178.000 aan bevindingen voorgaande jaren en voor € 3.276.000 aan nieuwe bevindingen. Bevindingen voorgaande jaren betreft lasten uit opdrachten die in controle op voorgaande jaren als onrechtmatig zijn aangemerkt.

Onrechtmatigheden uit aanbestedingen lopen vaak meerdere jaren door, Doordat een nieuwe aanbestedingsprocedure lang kan duren en overeenkomsten niet altijd (juridisch) zomaar opgezegd kunnen worden. De omvang van de onrechtmatigheid betreft de lasten uit hoofde van onrechtmatig aanbestede overeenkomsten in het betreffende boekjaar (2025).

Bevindingen

De bevindingen voorgaande jaren bestaan voornamelijk uit ICT-opdrachten betreffende onrechtmatige verlengingen dan wel opdrachten die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Daarnaast zijn er enkele aflopende bevindingen, met name binnen de opvang, waarbij de financiële effecten nog beperkt doorlopen in 2025.

De nieuwe bevindingen betreffen voornamelijk crisishulpverlening en deelopdrachten binnen afgesloten raamovereenkomsten. Hierbij is sprake van overschrijding van contractwaarden, wezenlijke wijzigingen binnen bestaande overeenkomsten en deelopdrachten gegund na looptijd van raamovereenkomsten. Een groot deel van de nieuwe bevindingen ziet toe op één opdracht van € 1,4 miljoen. Deze opdracht is inmiddels beëindigd en opnieuw Europees aanbesteed, waardoor opvolging reeds heeft plaatsgevonden.

Oorzaak

Door de complexiteit van contracten en de verwevenheid van met name ICT in de dienstverlening zijn

contracten in eerdere jaren niet altijd rechtmatig aanbesteed. Daarnaast lopen enkele eerder als onrechtmatig aangemerkte opdrachten nog (gedeeltelijk) door in 2025.

Voor de nieuwe bevindingen geldt dat opdrachten in sommige gevallen zijn voortgezet, gewijzigd of uitgebreid zonder dat dit paste binnen de contractuele kaders of aanbestedingsregels. Daarbij is regelmatig sprake van afwijkingen tussen raming en werkelijke uitvoering. Ook is in meerdere gevallen onvoldoende gestuurd op looptijden, maximale contractwaarden en tijdige opvolging van aflopende raamovereenkomsten.

Verbeterpunten om deze fouten in de toekomst te voorkomen

De verbeterpunten liggen voornamelijk in de verdere professionalisering van contractmanagement. Daarbij ligt de nadruk op het tijdig signaleren van aflopende contracten en raamovereenkomsten, het monitoren van contractwaarden en het tijdig opstarten van nieuwe aanbestedingstrajecten.

Daarnaast blijft het belangrijk om inkoop tijdig te betrekken bij opdrachten boven de drempelwaarden en wijzigingen binnen lopende overeenkomsten vooraf te toetsen op aanbestedingsrechtelijke gevolgen.

Begrotingsonrechtmatigheden

In de realisatie op baten en lasten (en investeringskredieten) zijn overschrijdingen van de lasten en investeringskredieten geconstateerd. Deze overschrijdingen worden in de rechtmatigheidsverantwoording altijd aangemerkt als onrechtmatig. Deze overschrijdingen kunnen echter wel aangemerkt worden als acceptabel onrechtmatig. De overschrijdingen van de lasten en investeringskredieten zijn in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen als acceptabel als is voldaan aan onderstaande bepalingen uit de financiële beheersverordening:

1. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
2. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
3. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

In totaal is er een overschrijding van de begrote lasten van € 15.113.000 geconstateerd, waarvan € 15.113.000 acceptabel is in overeenstemming met de financiële beheersverordening. Aanvullend is er sprake van een overschrijding van € 2.210.000 op investeringskredieten, wat bestaat uit meerdere kleine overschrijdingen van per balansdatum afgeronde kredieten en een overschrijding van het krediet Spoorzone.

De overschrijdingen van de lasten (en de toedracht hiervan) zijn toegelicht in het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' van de programmaverantwoording (hoofdstuk 1) en in de analyse van de verschillen tussen actuele begroting en realisatie in de jaarrekening (hoofdstuk 4.2.2). De overschrijding van investeringskredieten betreffen diverse kleine overschrijdingen van in 2025 afgeronde kredieten. Overschrijdingen van investeringskredieten zijn weergegeven in bijlage 7a restantkredieten.

Misbruik en Oneigenlijk gebruik

Ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) is er binnen de gemeente een overkoepelend M&O beleid, waarna de uitgangspunten hierin per domein of afdeling zijn uitgewerkt en periodiek worden geactualiseerd. Wij merken hierbij op dat dit overkoepelende M&O beleid in 2025 nog niet geactualiseerd is.

In de kadernota rechtmatigheid is opgenomen dat daadwerkelijk geconstateerde misbruik en oneigenlijk opgenomen moet worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierbij wordt vaak onder andere verwezen naar onterecht uitgekeerde uitkeringen sociaal domein. In ons integraal beleidskader toezicht en handhaving sociaal domein 2024-2027, is niet opgenomen dat wij bij constatering onjuist aangeleverde informatie vaststellen of hier sprake is van opzet. De totale omvang van nog terug te vorderen uitkeringen n.a.v. onjuist aangeleverde informatie is lager dan de rapporteringsgrens.

In 2025 zijn geen gevallen van geconstateerd misbruik of oneigenlijk gebruik.

Interne en externe ontwikkelingen

Arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt blijft uitdagend voor de gemeente Ede, vooral voor specialistische en hogeropgeleide medewerkers. Het vinden van gekwalificeerde collega's vraagt voortdurende aandacht, omdat het aantal beschikbare kandidaten beperkt is en de vraag groot blijft. Gemeenten concurreren steeds vaker met andere overheden en private organisaties om specialistische functies, zoals beleidsadviseurs, projectleiders en ICT-specialisten. Tegelijkertijd spelen demografische ontwikkelingen een rol: vergrijzing en uitstroom van ervaren medewerkers vergroten de druk op werving en behoud van personeel.

De afgelopen jaren is de inzet op werving en behoud van medewerkers verhoogd. Waar dit tijdelijk niet lukt, wordt personeel ingehuurd. Sinds 2025 voert de afdeling P&O de regie op inhuur: naast controle en monitoring op de wetgeving DBA biedt een centraal overzicht van werk en klussen de mogelijkheid tot eerste inventarisatie bij eigen medewerkers voordat men overgaat tot externe inhuur, met als doel het inhuur gericht en bewuster in te zetten. De inzet op behoud en stimuleren van de interne mobiliteit werpt zichtbaar zijn vruchten af. In 2025 zijn meer medewerkers intern doorgestroomd dan in voorgaande jaren. Dit onderschrijft het belang van blijvende aandacht voor interne doorstroom als onderdeel van het personeelsbeleid.

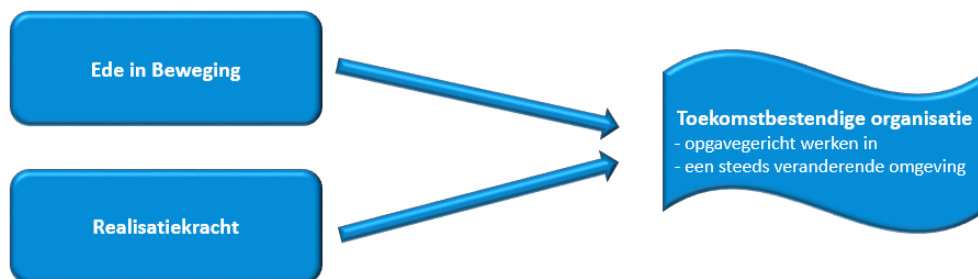
Organisatieontwikkeling - Ede in Beweging

Ede heeft een ambtelijke organisatie waar we trots op zijn. Onze betrokken en loyale medewerkers zetten zich dagelijks in voor de dienstverlening aan burgers, ondernemers en instellingen, en voor het realiseren van de ambities van de samenleving en het bestuur. Tegelijkertijd is er een noodzaak tot ontwikkeling, zodat medewerkers effectief kunnen blijven handelen in de steeds veranderende omstandigheden.

Met organisatieontwikkeling werken we aan een toekomstbestendige organisatie die is toegerust om de huidige en toekomstige vraagstukken van Ede aan te pakken. De ambities van Ede, de schaa sprong, haar regionale centrumrol en de (steeds sneller) veranderende samenleving vragen om een verandering in het denken en handelen van de ambtenaren en de manier waarop zij samenwerken: in processen, samenwerking, organiseren en sturing. Dit geldt zowel voor de grote maatschappelijke vraagstukken als voor het "reguliere werk", zo'n 80% van wat de ambtelijke organisatie dagelijks realiseert.

Aanpak van organisatieontwikkeling

Met het programma "Ede in Beweging" geeft de directie richting aan de verandering, creëert bewustwording en werkt interventies uit om de benodigde verandering in houding en gedrag te bewerkstelligen. Het project "Realisatiekracht" richt zich op het versterken van de formatie en het aanpassen van werkprocessen en organisatie-inrichting aan de omvang en vraagstukken van de huidige organisatie.

Ede in Beweging

De organisatieontwikkeling in Ede is ontwikkelgericht vormgegeven. Vanuit duidelijke doelen en een heldere koers worden oplossingen geformuleerd voor knelpunten uit de dagelijkse praktijk. In de voorgaande jaren zijn leidende principes voor een toekomstbestendige organisatie geformuleerd. In 2024 en 2025 zijn deze principes

vertaald naar sturing, inrichting en medewerkersontwikkeling in ontwikkelplannen van de verschillende organisatieonderdelen. In 2025 zijn de volgende resultaten behaald:

Inrichting en sturing

- Herinrichting Sociaal Domein.
- Herinrichting ICT-keten
- Bedrijfsvoering: structuur ingericht voor integrale ondersteuning van de ontwikkel- en verbeteropgaven van de primaire taakvelden, waaronder de ombuigingen.
- Sturing binnen afdelingen toekomstbestendig ingericht.

Medewerkersontwikkeling

Een belangrijk onderdeel van organisatieontwikkeling is dat medewerkers op een andere manier gaan werken. Sturing en inrichting zijn randvoorwaardelijk, houding en gedrag van medewerkers maken het verschil. Met leiderschap dat medewerkers hierin ondersteunt.

De kern van organisatieontwikkeling is dan ook medewerkers- en leiderschapsontwikkeling. Strategische Personeelsmanagement (SPM) vormt hiervoor de basis. SPM geeft inzicht in welke acties nodig zijn om medewerkers "job fit" en toekomstbestendig te houden of te ontwikkelen. Medewerkers maken samen met hun leidinggevende de vertaling van werk naar persoonlijke ontwikkeling. De nadruk ligt op leren in het dagelijks werk: leren door te doen. Op organisatieniveau dragen de volgende activiteiten hieraan bij:

- Aanbod van het Leer- en ontwikkelcentrum "Groei", waaronder:
 - Bestuurlijke sensitiviteit.
 - Opdrachtgever- en opdrachtnemerschap professionaliseren.
 - Leergang ketensturing: verbeteren van integrale samenwerking tussen taakvelden en sturing op realiseren beleidsdoelen
 - Verbeteren van samenwerking tussen uitvoering en beleid.
- Leiderschapsontwikkeling: gericht op zowel opgave- en resultaatgericht te blijven sturen als vaardigheden die nodig om medewerkers te ondersteunen in hun ontwikkeling/de verandering.
- Ontwikkelprogramma voor Teamleiders opgezet en gestart.
- Medewerkers worden geholpen om veranderingen en ontwikkelingen concreet te maken, onder andere door storytelling (Polaroidverhalen) en afdelingsbijeenkomsten over organisatieontwikkeling.
- Zo'n 700 collega's namen deel aan de jaarlijkse inspiratiedag "Wij werken voor Ede", gericht op verbinden, ontmoeten en leren van elkaar.

Monitoring

Om de voortgang van de organisatieontwikkeling te meten, evalueren en bij te stellen is:

- Een externe evaluatie op de organisatieontwikkeling uitgevoerd.
- Een monitoring toolbox ontwikkeld (1^e meeting in 2026).
- Opdracht geven voor organisatiebrede benchmark op apparaatskosten (oplevering Q1 2026).

Realisatiekracht

De Raad heeft in 2022 extra middelen beschikbaar gesteld om te investeren in de formatie van de Edese organisatie, oplopend tot structureel € 5 miljoen in 2026. Deze middelen zijn bedoeld om de basis op orde te brengen en de organisatie toekomstbestendig te maken. In 2022 zijn urgente knelpunten opgelost. In 2023 is de focus verschoven naar bredere ontwikkeling om de druk op de organisatie te verminderen. Hiertoe zijn leidende principes voor organisatie-inrichting geformuleerd. In 2024 en 2025 zijn deze kaders uitgewerkt in ontwikkelplannen voor het overgrote deel van de organisatie. Dit leidt tot betere sturing en prioritering,

waardoor beleidsontwikkeling en uitvoering beter worden gericht. De organisatie en processen worden slimmer ingericht en aangepast aan de omvang en vraagstukken van Ede.

In 2024 is concreet geworden op welke functies structurele versterking nodig is. Deze claims op middelen zijn eind 2024 integraal afgewogen en toegewezen:

Inzet middelen realisatiekracht

- Capaciteit toegevoegd waar knelpunten waren in de uitvoering w.o.: openbare orde en veiligheid, publiekszaken, ICT, verkeer, sport en cultuur.
- Strategisch vermogen: opgavemanager, strategisch adviseurs, directiesecretaris.
- Versterking contractmanagement.
- Versterking financiële functies.
- Versterking organisatie op informatie en processen.
- Functiehuis gemoderniseerd en inschalingen naar 100.000+ gemeente gebracht.
- Overige versterkingen.

In totaal is 40,37 Fte toegevoegd per 2026. De budgetten zijn toegevoegd aan de afdelingen. Monitoring op de inzet van middelen en het realiseren van doelen gebeurt via de interne Bedrijfsvoeringscyclus.

Hiermee is het bouwwerk van de organisatie geactualiseerd gegeven de doelen van Realisatiekracht en is het project Realisatiekracht afgesloten. Dat neemt niet weg dat de organisatie in beweging blijft. Er wordt doorgewerkt aan verdere verbetering, onder andere in het kader van de ombuigingen.

Beleid bedrijfsvoering en doelen 2025

Personeel

Personeel vormt de cruciale factor van de organisatie. De volgende aspecten zijn daarbij altijd van belang en richten wij ons beleidsmatig op.

Formatie en salarislasten

Op peildatum 1 januari 2025 bedroeg de formatie 1.088 fte, de bezetting was 1.010 fte (1.154 medewerkers). Ultimo 31 december 2025 bedroeg de formatie 1.117 fte, de bezetting was 1.072 fte (1.205 medewerkers). De begrote loonsom € 107.759.686. De toename van formatie is budgettair gedekt door college- en raadsbesluiten. Een deel van de stijging vond plaats in het kader van realisatiekracht.

Ontwikkelingen inhuur in cijfers

Tabel 3.5.1 - Inhuur

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal	14.427	15.500	20.043	18.142	14.570

Inhuur wordt gedekt uit managementruimte of uit projectgelden/productgelden.

Van de totale inhuur wordt een groot deel veroorzaakt door de capaciteitsvraag in projecten, programma's en producten.

Tabel 3.5.2

Omschrijving	Inclusief inhuur voor derden	Exclusief inhuur voor derden
Bedrag Inhuur	14,57 miljoen	13,09 miljoen
Inhuur % van de begrote Loonsom (Depla)	11,91%	10,84%
% van de werkelijke loonsom (Depla)	13,21%	12,04%

Ontwikkelingen inhuur in cijfers

Na een periode van stijgende inhuur in de periode 2021 t/m 2023 is er vanaf 2024, ondanks de inflatie, een daling zichtbaar. Deze daling is doorgezet in 2025; de inhuurkosten zijn in 2025 gedaald met bijna 20%. Dit is het resultaat van het actiever sturen op inhuurkrachten. Dit heeft ertoe geleid dat er kritisch is afgewogen of inhuur noodzakelijk was bijvoorbeeld omdat het projecten met incidentele bekostiging betrof. Daarnaast is er succesvol ingezet op het invullen van diverse functies die in het verleden door inhuurkrachten werden ingevuld. Deze lijn zal door worden gezet in 2026, wel zal gemonitord worden in hoeverre dit effecten heeft op de werkdruk.

Ziekteverzuim

Tabel 3.5.3 - Ziekteverzuim

Jaar	0-7 dagen	8-42 dagen	43-365 dagen	> 365 dagen	Totaal
2025	0,6	0,5	2,9	1,7	5,7
2024	0,6	0,4	2,0	1,7	4,7
2023	0,6	0,5	2,7	1,6	5,5
2022	0,9	0,8	3,3	1,7	6,7
2021	0,4	0,5	3,2	2	6,1
2020	0,6	0,7	2,3	0,8	4,4
2019	0,8	0,7	2,5	0,5	4,5

Het streven was om te komen tot een gemiddelde 4,5% in 2025. Vanaf 2023 is er ingezet op een nadrukkelijke bewustwording van de managers van hun rol en beïnvloedingsmogelijkheden. In 2026 geven wij een vervolg aan het traject Gedrag en directe inzetbaarheid. Daarnaast zal er vanuit arbo/vitaliteit meer accent gaan liggen op preventie.

Informatievoorziening

De dagelijkse zorg voor een veilig, robuust en wendbaar ICT-landschap en voor beschikbare en betrouwbare informatie zijn randvoorwaardelijk voor onze dienstverlening en het functioneren van de organisatie. Hierbij zorgen we enerzijds voor dat er geen grote incidenten optreden die de continuïteit verstoren en anderzijds ondersteunen we nieuwe ontwikkelingen en vragen om vernieuwing vanuit de gebruikersorganisatie. Dit doen we in een context van steeds grotere risico's op het vlak van cybercriminaliteit en in een wereld waarin geopolitieke ontwikkelingen ook steeds meer invloed hebben op de keuze voor technologie.

Beveiliging en continuïteit

In 2025 hebben zich geen beveiligingsincidenten voorgedaan die de beschikbaarheid en levering van i-diensten aan Ede, gastheerschappen en inwoners hebben belemmerd. Grote updates, zoals de noodzakelijke migratie van Windows 10 naar Windows 11 zijn zonder problemen verlopen. We hebben geïnvesteerd in onze informatiebeveiliging door de keuze voor een Security Operations Center en een eLearning om het bewustzijn binnen de organisatie te vergroten. Deze eLearning is verplicht voor alle medewerkers.

In 2026 staat de implementatie van de Cyberbeveiligingswet centraal en de verdere invoering van een aanpak om de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van informatie binnen de organisatie verder te versterken (Information Security Management System).

EDW

In 2025 is de nieuwe Edese Digitale Werkplek (EDW) verder ontwikkeld en geïmplementeerd bij Werkkracht BV. Inmiddels werken daar ruim 100 medewerkers met een snellere en moderne werkplek. In het licht van geopolitieke ontwikkelingen is het ontwerp van EDW vervolgens aangepast, omdat opslag van alle documenten in een Amerikaanse public cloud omgeving als risicovol is ingeschat. Data blijft voornamelijk beschikbaar via de Edese IT-omgeving.

In 2026 wordt EDW neergezet binnen de gemeentelijke organisatie en de overige gastheerschappen. Parallel wordt een pilot uitgevoerd met een cloud omgeving die volledig binnen de Europese jurisdictie valt.

Data & AI

De organisatie is in 2025 versterkt met de nieuwe functie van Concern Data Officer, die als taak heeft datageletterdheid en datagedreven werken verder te ontwikkelen. Dit zal in 2026 leiden tot een organisatiebrede datastrategie en het ontwerp en de start van de implementatie van een nieuw gemeentebreed dataplatform. Hiermee werken we aan de beschikbaarheid van data ter ondersteuning van beleidsvorming en besluitvorming.

In 2025 is de organisatie voorbereid op het gebruik van AI. Een grote groep medewerkers heeft kennis opgedaan van de voordelen van het gebruik van AI, maar ook van de keerzijden. Inzet van AI moet bewust en zorgvuldig gebeuren, daarom worden in 2026 de richtlijnen voor AI herzien en gaan we werken met een veilige AI-toepassing.

Digitale autonomie en soevereiniteit

Afgelopen jaar is duidelijk geworden dat het gebruik van ICT niet neutraal is. Geopolitieke ontwikkelingen hebben gezorgd voor een groter bewustzijn dat er risico's zitten aan de inzet van niet-Europese technologie en bedrijven. In 2026 komen we tot een interne richtlijn voor het gebruik van buitenlandse technologie gebaseerd op een risicobeoordeling en gaan we met onze ICT-leveranciers het gesprek voeren over gewenste soevereiniteit. Dit doen we in nauwe samenwerking met andere gemeenten en de VNG.

Rechtmatigheid, doelmatigheid en fraudebeheersing

Wet Politiegegevens (Wpg)

Gemeenten zijn vanaf 2021 ingevolge de Wet politiegegevens (Wpg) verplicht om periodiek een privacy-audit uit te voeren op gegevensverwerkingen die onder deze wet vallen. Dat is onder meer het geval voor onze boa-, leerplicht- en sociaal rechercheurs-taken. Op basis van de audit 2023 zijn in 2025 een aantal acties uitgezet. Zo is de verdere scholing van de diverse boa's doorgezet en de Functionaris voor Gegevensbescherming (FG) specifiek voor de Wpg benoemd. Begin 2026 is ook het WPG-beleid herzien en aangescherpt (onder andere procedures voor doelbinding, bewaartermijnen en autorisatie). Deze maatregelen richten zich direct op de afgekeurde normen en vormen een goede basis voor verdere herstelacties. Eind 2025 zijn zowel de interne audit als de verplichte externe audit over 2024 uitgevoerd. Hieruit blijkt dat wij nog niet volledig hebben voldaan aan alle vereisten in de Wpg. Per Wpg domein worden verbeterplannen opgesteld, waarin concrete maatregelen worden opgenomen die aansluiten bij de specifieke taken en verantwoordelijkheden van het betreffende domein. Op die manier wordt gericht gewerkt aan het verder versterken van de naleving van de Wpg. In het najaar van 2026 volgt een heraudit, waarin wordt beoordeeld in hoeverre de ingezette verbetermaatregelen zijn doorgevoerd en effectief zijn gebleken.

Auditing

Het eerste halfjaar is voornamelijk gebruikt voor de verdere implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording. Onduidelijkheid over de exacte invulling en impact van het onderdeel "begrotingsrechtmatigheid" heeft nog om nadere duiding en afstemming. Dit heeft wel geleid tot een rechtmatigheidsverantwoording waar de onafhankelijke accountant over het jaar 2024 heeft geoordeeld dat deze een getrouw beeld geeft. De ervaringen uit het implementatiejaar zijn verwerkt in het auditplan 2025. Vanaf het boekjaar 2025 is het nieuwe contract met de onafhankelijke accountant ingegaan.

Preventie van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik

Het onderkennen en beheersen van frauderisico's is een continu proces. Jaarlijks updaten wij onze overkoepelende (fraude)risicoanalyse waarin alle onderkende frauderisico's zijn opgenomen. In deze risicoanalyse zijn tevens de beheersmaatregelen (bestaande uit preventieve en repressieve interne controles)

opgenomen ten aanzien van de onderkende frauderisico's. Voor zover van toepassing zijn deze risico's in de in 2025 uitgevoerde interne auditwerkzaamheden meegenomen.

Aanvullend hierop beschikt de organisatie over een gedragscode integriteit, een klokkenluidersregeling en een vertrouwenspersoon. Bewustwording rondom integriteit blijft een belangrijk onderdeel van de preventie van fraude. Dit thema is in 2025 onder meer actueel gehouden via dilemmatrainingen.

In 2025 zijn intern geen meldingen gedaan van integriteitsschendingen. Wel zijn, net als in voorgaande jaren, signalen en meldingen ontvangen van mogelijke misstanden binnen het sociaal domein. Deze zijn opgevolgd via het reguliere (toezicht)proces. Daarbij geldt dat niet ieder signaal of onderzoek automatisch duidt op een vermoeden van fraude. De opvolging heeft in sommige gevallen geleid tot het uitvoeren van een formele of materiële controle. Ook deze controles hebben in 2025 niet geleid tot vastgestelde gevallen van fraude, misbruik of oneigenlijk gebruik. In de paragraaf bedrijfsvoering, bij het onderdeel rechtmatigheid is nadere toelichting over misbruik en oneigenlijk gebruik opgenomen.

Dienstverlening

Gemeenten zijn meest nabije overheid. Dienstverlening is veelomvattend en belangrijk. De waardering voor inwoners is gestegen, maar ook: toenemende complexiteit, vertrouwen overheid onder druk, verschillende behoeften inwoners. Hierdoor blijft continue verbeteren noodzakelijk, welke we samen vormgeven. De aandachtspunten voortkomend uit Rekenkamerrapport zijn hierbij leidend.

Realisatie 2025

- In 2025 zijn alle 270 digitale formulieren van Ede omgezet naar ongeveer 200 vernieuwde digitale formulieren. Hierbij is tijdens het omzetten gekeken hoe wij de opzet al beter konden maken én voldoen de formulieren nu aan de toegankelijkheidseisen (Wcag). Daarnaast is er 'warmte' toegevoegd in de digitale formulieren, zodat deze persoonlijker zijn. De nieuwe applicatie is Open Source (OSS, ontwikkeld door en met andere gemeenten) en Ede is hiermee de eerste gemeente in Nederland die alle formulieren in één OSS-applicatie heeft. Daarbij hebben wij met een aantal vernieuwingen bijgedragen aan verbetering van de software en stellen wij onze formulieren ook voor hergebruik ter beschikking aan andere gemeenten.
De eerste voorbereidingen voor de aanbesteding van het zaakstelsel zijn gestart en wij gebruiken de opgeleverde doelarchitectuur ('de bouwplaat') voor dienstverlening om verder te bouwen (invulling te geven) aan het mogelijk maken vorm de inwoner regie te geven op gegevens (track & trace).
- Voorbereidingen voor de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer. De Wmebv regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen.
- Er is een klantreis klantgeleiding bij Burgerzaken uitgevoerd met verrassende en nuttige uitkomsten, op het gebied van de geleiding op onze website en de toegankelijkheid van onze publieksbalie. Deze uitkomsten zijn gepresenteerd bij de informatiesessie voor de raad. De uitkomsten worden in 2026 geïmplementeerd.
- Het telefonesysteem is opnieuw aanbesteed en geïmplementeerd, inclusief KCC-applicatie en daarmee is ook spraakgeleiding voor inwoners, bij binnenkomst van de gemeente weer geactiveerd.
- Er is een marktverkenning gedaan voor de meldingen applicatie voor het verwerken van meldingen (woon- en leefomgeving c.q. meldingen openbare ruimte), Dit levert een snellere en betere dienstverlening aan onze inwoners en efficiëntere processen. De voorbereidingen voor de aanbesteding zijn gestart. Implementatie is medio 2026 gereed.
- Het bezorgen van reisdocumenten is succesvol ingevoerd, waardoor inwoners de keus hebben om hun identiteitsdocument te laten bezorgen.

Wij voeren periodiek metingen uit van onze dienstverlening en dat blijven wij doen. De eerste contacten zijn gelegd om klantsignalen, waaronder meldingen, uitkomsten van klanttevredenheidsonderzoeken en

vraaganalyse, structureel via signaal-management effectief te gaan gebruiken. Een aantal gemeenten is hiervoor een systeem aan het opbouwen en biedt dit in samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor hergebruik aan.

Daarnaast hebben we de voorbereidingen gedaan om een nieuwe indicator voor bereikbaarheid vorm te geven.

Overhead

Tabel 3.5.4 - Overhead

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Totaal geraamde overhead	52.270	45.092	7.178
Doorbelasting aan Grondexploitatie en Investeringswerken	-3.831	-3.758	-73
Netto overhead	48.438	41.334	7.104

Tabel 3.5.5 - Kosten bedrijfsvoering

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Loonkosten	107.760	95.721	12.039
Automatiseringskosten	10.029	6.615	3.414
Huisvestingskosten	6.521	5.618	903

Het verschil in loonkosten wordt veroorzaakt door het grote aantal vacatures en de langere werving- en selectieprocedures als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Tegenover deze managementruimte staan kosten van inhuur om toch de voorgenomen productie te kunnen leveren. Per saldo sluiten de personele apparaatskosten met een voordelig saldo van € 2,2 miljoen (2,1% van de loonsom). Dit voordeel wordt gestort in de P-reserve.

Temporisering in de automatisering betroffen met name de implementatie van het financieel systeem en Edese Digitale Werkplek. Het voordeel wordt gestort in de ICT-reserve.

Voor huisvesting zit de temporisering vooral in de onderhoudsprojecten en de voorbereidingen op de interne verhuizing/verbouwing. Het voordeel wordt gestort in de Huisvestingsreserve.

3.6 Openbaarheidsparagraaf

Inleiding

De Wet open overheid (Woo) is in mei 2022 in werking getreden met een implementatietijd tot en met 2026. In deze paragraaf staan de beleidsvoornemens Woo opgenomen over de uitvoering van deze wet.

De implementatieperiode van de Woo beslaat de jaren 2022 - 2026 en wordt programmatisch opgepakt op de drie pijlers van de wet:

1. Passieve informatieplicht.
2. Actieve informatieplicht.
3. Informatiehuishouding op orde.

Kaderstelling

- [Wet open overheid](#).

Ontwikkelingen

Passieve informatieplicht

De passieve informatieplicht gaat over de behandeling van Woo-verzoeken. Direct na inwerkingtreding van de Woo (2022) kwam een stijging van het aantal verzoeken op gang van gemiddeld 2 naar 6 per maand. Daarnaast namen verzoeken inhoudelijk toe in complexiteit en omvang. Voor de begroting 2025 hadden wij aangegeven hierin nog geen kentering te zien of te verwachten.

In 2025 heeft deze trend zich inderdaad onverkort voortgezet. Van een afvlakking of daling is vooralsnog geen sprake. Wij ontvingen in 2025 totaal 98 Woo-verzoeken. Dit komt neer op gemiddeld 8 per maand. In 2024 was dit 7 gemiddeld. Hieronder bevinden zich omvangrijke verzoeken. Ter illustratie: een omvangrijk verzoek leidde tot het verstrekken van 250 documenten (1,1 gigabyte). Vooralsnog zetten wij in op behandelen van de verzoeken met de daarvoor bestaande middelen en eigen capaciteit. Dit betekent wel dat de afhandeling niet altijd binnen de daarvoor gestelde termijn kan verlopen. Wij handelen af naar volgorde van binnenkomst. Hierover stemmen wij af met de verzoekers zodat helder is wat kan worden verwacht van de doorlooptijd. Bij omvangrijke verzoeken maken wij aanvullende afspraken over welke informatie eerst wordt verstrekt en welke informatie op een later moment. Om de overschrijdingen hanteerbaar te houden en piekbelastingen het hoofd te bieden hebben wij in 2025 ervaring opgedaan met de inzet van een externe Woo-desk. Dit wordt bekostigd uit de incidentele invoeringsgelden Woo. In 2026 is de Woo 5 jaar in werking en voert het rijk een wetsevaluatie uit. In 2025 hebben wij in dit kader deelgenomen aan het onderzoek van het rijk naar de uitvoeringslasten van de Woo. Voor 2027 e.v. beraden wij ons, mede op basis van de uitkomsten van de wetsevaluatie, op de benodigde structurele capaciteit en financiële middelen voor behandelen van Woo-verzoeken. Het rijk beoordeelt in 2029 of aanvullende financiële middelen nodig zijn.

Actieve informatieplicht

De actieve informatieplicht richt zich op het openbaar maken van de in de Woo aangewezen categorieën van informatie. Per categorie bepaalt de Rijksoverheid per Koninklijk Besluit (KB) wanneer de informatie uiterlijk ontsloten moet zijn. Dat gebeurt gefaseerd in eerste instantie tot en met 2026. Inmiddels zien wij doorschuivende deadlines vanuit het rijk naar latere jaren. Ons beleidsvoornemen is om conform de Woo tot actieve openbaarmaking te komen van de in de wet benoemde categorieën in minimaal het tempo dat de rijksoverheid hiervoor stelt. In 2025 is het gelukt om hieraan te voldoen. In 2025 hebben wij vooruitlopend op de landelijke deadline de categorie “Woo-verzoeken” ontsloten via het platform <https://open.ede.nl/>. Hier staan de verstrekte stukken op Woo-verzoeken die wij vanaf 1 januari 2025 hebben ontvangen. Voor de goede orde wordt vermeld dat niet data over alle ontvangen Woo-verzoeken hierop terug te vinden is. Wettelijk is het niet toegestaan hierop stukken te publiceren die zien op een individueel geval of stukken over afgewezen of ingetrokken Woo-verzoeken. Stukken over Woo-verzoeken waar nog een bezwaar- of beroepsprocedure over loopt worden na afloop hiervan gepubliceerd. Voor de categorie “jaarplannen” voldoen wij ook sinds 2025 aan de gestelde eisen van de openbaarmaking. Voor de categorieën “adviezen”, “klachten” en “onderzoeksrapporten” zijn wij gestart met het in beeld brengen van de organisatorische wijzigingen die in werkprocessen en systemen doorgevoerd moeten om dit te laten voldoen aan de eisen van de Woo. De deadline voor deze categorieën is landelijk doorgeschoven naar 2027.

Informatiehuishouding op orde

In 2025 is er vanuit het programma Woo voor de gemeentelijke organisatie een informatiebeheer beleidskader, een generiek informatiebeheerplan en het Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden (KIDO) opgeleverd. De organisatie gebruikt deze kaders en het kwaliteitssysteem om continu te werken aan het verbeteren en op orde houden van de informatiehuishouding. Informatie wordt hierdoor beter vindbaar en toegankelijk.

3.7 Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Ede heeft een actief netwerk van beleids- en uitvoeringsorganisaties. Bij een deel van die organisaties is de gemeente ook bestuurlijk en financieel betrokken. In dat geval is er sprake van een 'verbonden partij'. Het inzetten van verbonden partijen kan een bijdrage leveren aan het realiseren van het bestuursakkoord, maar deelnemen in een verbonden partij brengt ook risico's met zich mee. In deze paragraaf wordt ingegaan op de visie op en de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen. Wanneer sprake is van uitsluitend een financieel of bestuurlijk belang, valt dit niet onder de definitie van verbonden partij en zijn eventuele risico's betrokken bij de paragraaf weerstandsvermogen.

Kaderstelling

- [Notitie verbonden partijen \(commissie BBV\) \(2016\)](#)
- [Handreiking Netwerkrelaties gemeente Ede 2016](#)

Beleid

Ter bepaling van de mate van toezicht is de netwerkmonitor het instrument. Voor de netwerkmonitor wordt voor de meest significante netwerkrelaties, de risicoscore en bijdrage aan de strategische doelen bepaald. Deze wordt periodiek geactualiseerd.

Uit de netwerkmonitor blijkt of een relatie een hoge risicoscore heeft én een belangrijke bijdrage levert aan strategische doelen. Sprake is van een doorlopend proces om interventiestrategieën door te ontwikkelen. Kaders van governance en toezicht op externe partijen dienen aan te sluiten bij de gewenste manier van werken. Werksessies met accounthouders vinden periodiek plaats. De gemeenteraad maakt gebruik van deze monitor voor de keuze waar de jaarlijkse visitaties van de raad bij netwerkpartijen plaatsvinden.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden	
Openbaar belang	Goede en tijdige brandweezorg. Uitvoering geven aan de Wet publieke gezondheid (inclusief jeugdgezondheidszorg), dit voor zover het aan de gemeente opgedragen taken betreft. VGGM levert een bijdrage aan het behalen van de gemeentelijke doelstellingen op programma 2 voor de gezondheidszorg en programma 6 voor de brandweezorg.
Financieel belang	Ede betaalt in 2025 € 15,0 miljoen als inwonersbijdrage (17,5 % van de inbreng van gemeenten). De gemeente is aansprakelijk voor een nader te bepalen aandeel in het liquidatieplan voor het geval de gemeenschappelijke regeling wordt opgeheven, failliet zou gaan of haar verplichtingen niet nakomt.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur van de VGGM wordt de gemeente Ede vertegenwoordigd door burgemeester Verhulst en wethouder Van der Beek. De besluiten worden genomen met meerderheid van stemmen (één stem per gemeente, totaal 15 gemeenten). Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag. Besluiten betreffende de (meerjaren-) begroting en de jaarrekening, alsmede de aan de begrotingen ten grondslag liggende (meerjaren-) beleidsplannen worden genomen op basis van gewogen stemrecht, waarbij elke gemeente voor iedere 20.000 inwoners of gedeelte daarvan één stem heeft (Ede heeft 14% van het totaal aantal stemmen).

Financiële gegevens		01-01-2025		31-12-2025	
	Eigen vermogen	14.331.000		n.n.b.	
	Vreemd vermogen	47.664.000		n.n.b.	
	Prognose resultaat	0			
Risico's	De risico's zijn beperkt en liggen voor een belangrijk deel op het terrein van bedrijfsvoering. Daar waar ook de komende jaren in geïnvesteerd gaat worden bij de VGGM. Tegelijkertijd ligt er in opdracht van het bestuur ook een bezuinigingsopgave bij de VGGM om zodoende de gemeentelijke bijdragen neerwaarts bij te kunnen stellen. Dit in het kader van het naderende ravijnjaar.				

Omgevingsdienst de Vallei			
Openbaar belang	De Omgevingsdienst de Vallei (OddV) is een uitvoeringsdienst, opgericht op 1 april 2013 met vijf partnergemeenten. Gelderland heeft zes omgevingsdiensten die samenwerken in het Gelders Stelsel. De OddV draagt in hoge mate bij aan de strategische doelen van de gemeente Ede, namelijk het waarborgen van een veilige en leefbare fysieke leefomgeving.		
	Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht met als doel een veilige en leefbare fysieke leefomgeving te kunnen waarborgen. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de verschillende omgevingsdiensten in Gelderland (Gelders Stelsel).		
Financieel belang	Bijdrage Ede over 2025 betreft € 7.920.170		
Bestuurlijk belang	Wethouder Versteeg vertegenwoordigt de gemeente Ede in het algemeen en dagelijks bestuur van de OddV.		
Financiële gegevens		01-01-2025	31-12-2025
	Eigen vermogen	506.030	523.839
	Vreemd vermogen	2.812.000	1.350.673
	Prognose resultaat	n.n.b.	
n.n.b.Risico's	Beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel en de hoogte van de tarieven voor inhuur blijven aandachtspunten voor de OddV. Tevens blijft het monitoren van de ontwikkeling van de leges opbrengsten door het jaar heen aan de orde.		

* De gegevens per 31-12-2025 betreffen concept jaarcijfers die nog niet door de onafhankelijke accountant zijn voorzien van een goedkeurende verklaring.

Regio Foodvalley	
Openbaar belang	De Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen. De gemeenschappelijke regeling heeft als doel om de FoodValley regio een topregio te maken op het gebied van kennis, ontwikkeling en innovatie in de agro-foodsector door versterking van het vestigingsklimaat en de kwaliteit van de omgeving. De Regio Foodvalley werkt samen met ondernemers en onderwijs en onderzoeksinstellingen aan zeven thema's uit de Strategische Agenda 2020-2025. Regio Foodvalley levert een bijdrage aan het behalen van de beleidsdoelstellingen op programma 4 Economie en Mobiliteit en programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling.

Financieel belang	De algemene bijdrage voor het regiokantoor over 2025 bedroeg voor Ede € 820.869. De bijdrage aan de strategische agenda bedroeg € 506.757. Daarnaast stortte Ede € 132.692 in het mobiliteitsfonds.		
Bestuurlijk belang	Burgemeester Verhulst is voorzitter en wethouder Versteeg is lid van het Algemeen Bestuur. Diverse wethouders nemen plaats in portefeuillehouders-overleggen.		
Financiële gegevens (jaarrekening 2024)		01-01-2025	31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 5.678.966	n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 23.240.337	n.n.b.
	Resultaat 2025	n.n.b.	
Risico's	Regio Foodvalley heeft in haar kaderbrief aangegeven voor enkele financiële uitdagingen te staan. De begroting 2026 is met incidentele middelen sluitend gemaakt. De inzet is erop gericht om tot een structureel sluitende begroting 2027-2030 te komen. Deze volgt uit de integrale afweging tussen ambities en beschikbare middelen voor de komende jaren.		

De gemeenschappelijke regeling Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband van acht gemeenten. De regio concentreert zich op de thema's landbouw, voedsel, energie, economie, ruimte, wonen en mobiliteit. In 2025 is gewerkt volgens de vastgestelde begroting 2025-2028 en Strategische Agenda 2020-2025 zoals door de raad vastgesteld. Daarnaast is in 2025 een proces met ondernemers, onderwijsinstellingen en gemeenteraden doorlopen om te komen tot een nieuwe Strategische Agenda 2026-2030. Deze is door het bestuur van Regio Foodvalley en de raden in 2025 vastgesteld. De nieuwe Strategische Agenda "Regio Foodvalley: Onderneemt Natuurlijk!" bestaat uit drie programma's: Toekomstbestendige Economie, Verantwoorde Groei en Algemeen.

Regio de Vallei		
Openbaar belang	De Regio de Vallei is een gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen. Het doel van dit samenwerkingsverband is het huishoudelijk afval van de regiogemeenten op een zo milieuvriendelijke manier en tegen zo laag mogelijke tarieven verwerken. Regio de Vallei levert een bijdrage aan het behalen van de gemeentelijke doelstellingen op programma 5 voor Afvalstoffenverwijdering (productgroep duurzaamheid en milieu).	
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Ede aan de GR is op basis van het inwoneraantal en bedraagt in 2025 € 20.864.	
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit vijf leden, elk lid heeft 1 stem. Besluiten worden genomen met volstrekte meerderheid van stemmen. Wethouder Versteeg vertegenwoordigt de gemeente Ede in het algemeen bestuur.	
Financiële gegevens		01-01-202531-12-2025 *
	Eigen vermogen	€ 117.336€ 125.145
	Vreemd vermogen	€ 35.481€ 41.963
	Prognose resultaat	€ 7.809
Risico's	We signaleren geen risico's die van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente Ede.	

* De opgenomen cijfers betreffen concept cijfers over 2025 (uit de concept jaarrekening).

BVO De Valleihopper			
Openbaar belang	De regeling is getroffen voor gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers (Ede, Barneveld, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen) in het kader van de uitvoering van hun bedrijfsvoeringstaken betreffende het Vraagafhankelijk vervoer en het OV-vangnet. Hiermee levert het een bijdrage aan de doelstellingen van programma 3 Individuele Ondersteuning.		
Financieel belang	De bijdrage voor de gemeente Ede bedroeg in 2025 € 109.300. Het gaat om de kosten van het beheerbureau. De verdeling van de totale kosten vindt plaats op basis van het aantal inwoners (peildatum 01-01-2021). Dit komt voor Ede neer op 32,5% van het totaal van de deelnemende gemeenten.		
Bestuurlijk belang	Namens de gemeente Ede is wethouder De Pater lid van het bestuur. Besluitvorming vindt plaats bij meerderheid van stemmen. Elk bestuurslid heeft 1 stem met in totaal 8 bestuursleden.		
Financiële gegevens		01-01-2025	31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
	Vreemd vermogen	€ 739.177	€ 1.039.346
	Prognose resultaat	€ 0	
Risico's	We signaleren geen risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van Ede.		

* De opgenomen cijfers betreffen concept cijfers over 2025 (uit de concept jaarrekening).

GR Jeugdhulpregio FoodValley			
Openbaar belang	De regeling GR Jeugdhulpregio FoodValley (oprichtingsdatum 1 november 2025) is getroffen voor gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers (Ede, Barneveld, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, en Veenendaal) in het kader van de uitvoering van hun bedrijfsvoeringstaken over het regionaal contracteren of subsidiëren van de jeugdhulp en gecertificeerde instellingen voor de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.		
Financieel belang	Feitelijk start de GR Jeugdhulpregio Foodvalley financieel per 1 januari 2026. De verdeling van de totale kosten zal plaats vinden op basis van het aantal inwoners. dit komt voor Ede neer op ongeveer 36,5 % van het totaal van de deelnemende gemeenten.		
Bestuurlijk belang	Namens de gemeente Ede is wethouder van der Beek lid van het bestuur. Besluitvorming vindt plaats op basis van twee-derde meerderheid van de geldig uitgebrachte voor- en tegenstemmen, tenzij in de GR regeling anders is bepaald. Elk bestuurslid heeft 1 stem met in totaal 7 bestuursleden.		
Financiële gegevens		01-11-2025	31-12-2025
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Prognose resultaat	0	
Risico's			

Vennootschappen en coöperaties

ACV NV is een naamloze vennootschap met verschillende dochterondernemingen. De aandelen zijn in het bezit van de gemeenten Ede, Wageningen, Renkum, Veenendaal, Renswoude en Scherpenzeel. ACV Gemeenten BV voert de opdrachten van de deelnemende gemeenten uit (met name grondstoffenbeheer) en ACV Bedrijven BV verzorgt de commerciële activiteiten van de groep. Stichting Restore Kringloop met winkels in Ede en Veenendaal zamelt gebruikte goederen en materialen in en brengt deze - al dan niet opgeknapt - terug in het maatschappelijk verkeer. In totaal biedt ACV NV 668 arbeidsplaatsen (jaarverslag 2024). Dit betreffen medewerkers in loondienst, inhuurkrachten, vrijwilligers, detacheerden, stagiaires en leerplekken. Naast de focus op de kernactiviteit afval- en grondstoffeninzameling is er grote aandacht voor duurzaamheid (onder andere hergebruik) en maatschappelijk verantwoord ondernemen (Restore, Road2Work). ACV verzorgt ook diensten in het beheer van de openbare ruimte. In 2025 heeft ACV onderhandelingen gevoerd over de aankoop van grond op Kievitsmeent II. Dit vanwege de voorgenomen realisatie van een nieuw toekomstbestendig en circulair centrum met Waardepunt (voorheen: afval brengstation) op Kievitsmeent II per 2030.

ACV NV			
Openbaar belang	Het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afvalstromen en grondstoffen. Deze op een duurzame en economisch verantwoorde wijze hergebruiken of verwerken tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.		
Financieel belang	Het ingebrachte aandelenkapitaal bedraagt € 2.743.000. De geraamde omzet 2025 van de ACV NV ten behoeve van de gemeente bedraagt € 20,1 miljoen. De dienstverlening vanuit ACV levert een bijdrage aan onze doelen op programma 5 (verwerking afval- en grondstoffen) en programma 7 (beheer openbare ruimte).		
Bestuurlijk belang	De gemeente Ede bezit 45% van de aandelen. Wethouder Van der Beek vertegenwoordigt Ede bij de vergadering van aandeelhouders.		
Financiële gegevens (jaarrekening 2024)		01-01-2025	31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 16.832.000	n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 18.073.000	n.n.b.
	Prognose resultaat	n.n.b.	
Risico's	Op basis van de planning en control verantwoording en weerstandscapaciteit van ACV signaleren we geen risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van gemeente Ede.		

Werkkracht Ede BV			
Openbaar belang	Werkkracht Ede BV is per 1 januari 2018 opgericht voor de dienstverlening voor de brede doelgroep van de Participatiewet, inclusief Wsw-medewerkers. Werkkracht is een overheids-BV en spant zich in om iedereen, die behoort tot de brede doelgroep van de Participatiewet, mee te laten doen naar vermogen, bij voorkeur in een reguliere baan.		
Financieel belang	Gemeente Ede is enig aandeelhouder, het aandelenkapitaal bedraagt € 1. De jaarlijkse opdracht van Ede aan de vennootschap bedraagt € 17 miljoen.		
Bestuurlijk belang	Gemeente Ede is 100% aandeelhouder. Wethouder Van der Beek vertegenwoordigt Ede in de aandeelhoudersvergadering.		
Financiële gegevens		01-01-2025	31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 2.023.422	€ 2.166.243
	Vreemd vermogen	€ 2.101.929	n.n.b.
	Prognose resultaat 2025	€ 1.125.306	

Risico's	We signaleren geen risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van Ede. Werkracht streeft als maatschappelijke onderneming na om de impact van de risico's te minimaliseren. Werkracht heeft met een weerstandratio van 1,33 (peildatum december 2025) voldoende ruimte om financiële tegenvallers op te vangen zodra deze zich voordoen.
----------	---

Bank Nederlandse Gemeenten			
Openbaar belang	BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang. De purpose van BNG Bank is: gedreven door maatschappelijke impact. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Dat is de drijfveer van BNG Bank.		
Financieel belang	€ 271.050 (108.420 aandelen x € 2,50).		
Bestuurlijk belang	De gemeente Ede bezit 0,2% van de aandelen.		
Financiële gegevens		01-01-2025	31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 4.777.000.000	n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 123.614.000.000	n.n.b.
	Prognose resultaat	n.n.b.	
Risico's	Minimaal, gezien het aandelenbelang van 0,2%.		

Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken (OMVV)	
Openbaar belang	Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken B.V. is opgericht in 2019. Samenwerkingsverband van tien Veluwe gemeenten en de provincie Gelderland voor het verbeteren van de kwaliteit van de vakantieparken en hiermee bij te dragen aan een sterkere positie van de Veluwe als toeristisch recreatieve bestemming. OMVV levert een bijdrage aan het behalen van de gemeentelijke doelstellingen op programma 5.
Financieel belang	De provincie bezit de helft van de aandelen, de gemeenten gezamenlijk de andere helft. Bij oprichting zijn 45.000 aandelen geplaatst: elk aandeel is nominaal een euro waard. Op basis van de verdeelsleutel (aantal inwoners en aantal vakantieparken) bezit Ede 9% van de aandelen. Dit betekent op basis van de verdeelsleutel een vertegenwoordiging van € 4.049. De gemeente heeft de verplichting een eventueel negatief bedrijfsresultaat naar rato aan te vullen. De provincie heeft bij de start van de OMVV gezorgd voor een werkkapitaal. In de afgelopen periode is in overleg met de aandeelhouders een evaluatie uitgevoerd naar de werking van de OMVV. Deze evaluatie heeft geleid tot een aangescherpte koers, waarbij de rol van OMVV als uitvoeringsorganisatie duidelijker wordt afgebakend. Een drietal kleinere gemeenten heeft aangegeven uit te treden. Voor deze organisatiewijziging zijn begin 2026 nieuwe statuten en investering reglement opgesteld en vastgesteld door de overgebleven deelnemende gemeenten. Hiermee is het aandeel van de gemeente Ede 10,24% geworden. Over twee jaar wordt de nieuwe werkwijze geëvalueerd.
Bestuurlijk belang	Wethouder Van der Beek vertegenwoordigt Ede in de vergadering van aandeelhouders.

Financiële gegevens		01-01-2025*		31-12-2025	
Risico's	Eigen vermogen	6.518.336		n.n.b.	
	Vreemd vermogen	32.925		n.n.b.	
	Prognose resultaat	Nog niet bekend			
	De risico's voor de gemeente zijn: • Tekorten of overschotten bij concrete projecten komen terecht bij de risicodragende partijen. Dat zijn de partijen die mede investeren. Ze delen dus in winst of verlies.				

* Cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2024 van de OMVV.

Leisurelands B.V.			
Openbaar belang	Leisurelands B.V. is een onderneming die zich richt op duurzaam recreëren op en rondom recreatiegebieden in met name Oost-Nederland. Ruim 30 gemeenten zijn aandeelhouder van Leisurelands B.V., waaronder ook Ede.		
Financieel belang	Ede heeft 11% van de aandelen.		
Bestuurlijk belang	Wethouder De Pater vertegenwoordigt Ede in de aandeelhoudersvergadering.		
Financiële gegevens		01-01-2025*	31-12-2025
	Eigen vermogen	84.762.000	n.n.b.
	Vreemd vermogen	45.154.000	n.n.b.
	Prognose resultaat	Nog niet bekend	
Risico's	Geen. Als gemeente Ede hebben wij geen enkele voorziening gelieerd aan Leisurelands B.V. op ons grondgebied. Destijds zat het belang in een eventuele komst van een recreatieplas en een aantal jaren hebben zij de recreatieve fietspaden in onderhoud gehad. Dit onderhoud is vervolgens weer overgedragen aan de betreffende gemeenten. De kans is klein dat er bij ontbinding van de BV verplichtingen zijn die we nu niet kennen. Wij waren voornemens te onderzoeken in hoeverre verkoop van onze aandelen een optie zou kunnen zijn en het goede moment daarvoor. In Gelderland is nu echter een ambitieuze opgave geformuleerd voor nieuw te bouwen woningen waarvan een substantieel deel in de regio Foodvalley en dus ook de omgeving Ede wordt gerealiseerd. Dit zal leiden tot een toenemend aantal inwoners met toenemende voorzienings- en recreatiebehoefte. Leisurelands ziet, als de grootste aanbieder van openluchtrecreatie in Gelderland, voor zichzelf een rol in het aanbod van gratis dagrecreatie, sport, ontspanning, uitloopegebieden en evenementen in de regio. Tevens ziet zij voor zich een rol met de maatschappelijke vraagstukken als transitie van het platteland, energietransitie, biodiversiteit en waterberging en beheersing. Over in hoeverre dit voor Ede interessant is worden op dit moment verkenningsgesprekken gevoerd.		

* Cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2024 van Leisurelands B.V.

Stichtingen en verenigingen

Stichting Parkeren Ede Centrum is een samenwerking tussen gemeente Ede en Q-Park om beleidsbeslissingen en uitvoerende beslissingen over de bereikbaarheid van het parkeren in het centrum vroegtijdig af te stemmen. Ook heeft de stichting als doel om parkeervoorzieningen in stand te houden. De stichting is momenteel niet actief en wordt niet gebruikt voor afstemming.

Stichting Parkeren Ede Centrum			
Openbaar belang	Instandhouding/uitbreiding van parkeervoorzieningen in het centrum van Ede ten behoeve van de bereikbaarheid. Hierover tevens adviseren en communiceren met belanghebbenden.		
Financieel belang	De financiële bijdrage bedraagt € 2.900 per jaar. Dit is een belang van 50%. Het bestuur van de stichting heeft besloten de financiële bijdrage van € 2.900 per jaar op te schorten.		
Bestuurlijk belang	Wethouder De Pater vertegenwoordigt de gemeente Ede in het bestuur van Stichting Parkeren Ede Centrum.		
Financiële gegevens		01-01-2025	31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 26.000*	€ 26.000*
	Vreemd vermogen		
	Prognose resultaat	Geen, bijdrages zijn opgeschort.	
Risico's	Geen		

* Er wordt geen jaarrekening meer opgesteld vanwege het inactieve karakter van de stichting.

3.8 Grondbeleid

Inleiding

Gemeente Ede kent een historie waarin veel is ingezet op actief grondbeleid waarbij veel bouwgrond is geproduceerd voor de functies wonen en werken. De voorraad bouwgrond is de afgelopen jaren zeer sterk afgenomen door verkoop in de projecten. Hierdoor is de boekwaarde afgenomen en het risicoprofiel van de gemeentelijke grondportefeuille flink teruggedrongen. Op dit moment zien we dat een groot deel van de gemeentelijke grondexploitaties binnen nu en drie jaar tot voltooiing zal komen. Daarmee droogt ook de bouwproductie in hoog tempo op.

Tegelijkertijd wordt vanuit de woningbouwopgave en de Omgevingsvisie 2040 ingezet op een ambitieus woonprogramma van 11.000 tot 15.000 nieuwe woningen richting 2040. Dit betekent dat nieuwe en grote ontwikkelingen nodig zijn. Dit kan via gemeentelijke grondexploitaties, maar we kunnen ook kiezen om het aan de markt te laten middels facilitaire plannen. In 2025 is de actieve grondexploitatie Doesburgerbroek fase 1 geopend en zijn twee grondexploitaties herzien (Wekerom - oost en Kazerneterreinen Maurits WFC). In januari 2026 is de grondexploitatie SERO geopend. De komende jaren zullen verdere afwegingen over nieuw te openen grondexploitaties en actieve of faciliterende inzet moeten worden genomen. Te denken valt aan verdere besluiten over Doesburgerbroek, Hoogbouw Ede Zuid, Noordplein en Veldbies. Het afwegingskader zoals dat is opgenomen in de Nota Maatschappelijk ondernemend Grondbeleid helpt ons daarbij.

Tegelijk zien we de complexiteit van gebiedsontwikkelingen en planvorming verder toenemen. Het compenseren van natuurwaarden, de eisen vanuit stikstofuitstoot, noodzaak tot goede mobiliteits- en parkeeroplossingen en net congestie zorgen voor grote (financiële) uitdagingen. Om deze de komende jaren het hoofd te bieden zal focus, intensieve samenwerking met provincie en weloverwogen besluitvorming nodig zijn, maar hebben we ook financiële steun nodig van het Rijk. De Ontwikkel- en Investeringsstrategie (O&I) is

het instrument waarmee we de inspanningen en afwegingen vorm willen geven. Het is tevens ook het verhaal naar buiten om cofinanciering te vinden op de noodzakelijke ambities.

Kaderstelling

- [Nota Maatschappelijk Ondernemend Grondbeleid](#)
- [Notitie Grondexploitaties BBV](#)
- [Omgevingswet](#)
- [Omgevingsvisie 2040](#)

Beleid

Grondbeleid is geen doel op zich, maar faciliteert de behoefte van particulieren en bedrijven om in Ede prettig en aantrekkelijk te wonen, te werken en te recreëren. De Omgevingsvisie Ede 2040 en het Bestuursakkoord geven richting aan de ambities met betrekking tot gebiedsontwikkelingen.

De gemeente hanteert een situationeel grondbeleid. De koers is gewijzigd: waarbij in het verleden, vanwege de omvang van het grondbedrijf, afbouw van de boekwaarde en risicobeheersing voorop stonden, is nu sprake van relatief bescheiden grondposities en vragen grote maatschappelijke opgaven om een actievere grondhouding. Een actiever grondbeleid is nodig om te kunnen om de ambities vanuit de omgevingsvisie te verwezenlijken. Daarbij zullen we de productie deels aan de markt overlaten, maar indien wenselijk oppakken vanuit gemeentelijke grondexploitaties om tot gewenste resultaten te komen.

Ontwikkelingen 2025

Net als afgelopen jaren blijft de vraag naar grond voor woningen en bedrijven groot. Het produceren van de bouwgrond gaat echter niet in het gewenste tempo. Ondanks dat de vraag naar woningen groot is verwachten we dat de komende jaren de productie zal dalen door de vele belemmeringen die de bouw kent.

Ontwikkelingen Nederland

Sinds februari 2026 hebben we een nieuwe regering die haar ambities heeft uitgeschreven in het coalitieakkoord "Aan de Slag". Ze kiezen daarin voor een woningbouwaanpak langs drie sporen: meer bouwen, betaalbaar wonen en minder belemmeringen. Daarbij wordt ingezet op het schrappen, uniformeren en versimpelen van regels. Daarnaast ligt de focus op het realiseren van een groot aantal betaalbare nieuwbouwwoningen om te kunnen voorzien in de behoefte van de huidige te krappe woningmarkt. Daarbij wordt ingezet op een divers instrumentarium voor gemeenten en corporaties om extra woningen te creëren.

Ontwikkelingen die projecten raken

Ondanks de grote urgentie voor de woningbouw en de aandacht vanuit Den Haag zijn er vele belemmeringen die ervoor zorgen dat de woningbouwproductie en de ontwikkeling van werklocaties minder hard gaan dan gewenst. Enkele ontwikkelingen waar we in de projecten tegen aanlopen zijn:

Natura 2000/Stikstof

Door de ligging van Ede-stad en de dorpen, zorgen nieuwe activiteiten (bouwprojecten en bijbehorend gebruik) vaak voor stikstofdepositie (neerslag) op Natura 2000 gebied Veluwe. Ook zijn er soms effecten op het Natura 2000 gebied Binnenveld. Omdat Rijk en provincie(s) nog onvoldoende maatregelen hebben vastgesteld om de verslechtering van de natuur te stoppen, blijft vergunningverlening (en de juridische houdbaarheid daarvan) op dit moment complex. De provincie Gelderland heeft de vergunningverlening echter wel opengesteld, waardoor Ede de (schaarse) beschikbare stikstofruimte via intern of extern salderen benut om zoveel mogelijk maatschappelijk gewenste ontwikkelingen toch te realiseren. Daarnaast leveren we een grote bijdrage aan de interbestuurlijke Aanpak Veluwe, wat moet leiden tot het vereiste programma om de noodzakelijke daling van stikstofdepositie op de Veluwe te borgen. In algemene zin geldt dat de stikstofproblematiek de komende jaren

de planontwikkeling in Ede fors zal blijven beïnvloeden ten aanzien van doorlooptijden, kosten en (juridische) risico's.

Netwerk congestie

De congestie op het stroomnetwerk blijft een groot aandachtspunt. Noodzakelijke grootverbruik aansluitingen voor bedrijven worden niet verstrekt. Voor de lopende woningbouwprojecten krijgen we van de netwerkbeheerders te horen dat er voor de komende jaren nog ruimte lijkt te zijn, maar dat dit geen zekerheid is. De laatste berichten vanuit Tennet benadrukken de noodzaak op prioritering van maatregelen en krachtige interventies. Deze zijn nodig om een aansluitstop voor kleinverbruik te voorkomen.

Grondbeleid en instrumenten

Vanwege alle opgaven en uitdagingen lopen publieke tekorten vanuit grondontwikkelingen op. Naast financiële bijdragen vanuit Rijk en provincie, zijn gemeentes gebaat bij duidelijkheid over kostenverhaal. Gemengde ontwikkelingen zoals Doesburgerbroek hebben duidelijkheid over inbrengwaarde van gronden onder de ontwikkeling nodig om goede afwegingen te kunnen nemen. Duidelijkheid helpt zowel gemeentes als ontwikkelaars bij het bepalen van de strategie om te komen tot ontwikkeling en het bepalen van de biedingen die ze op te verwerven gronden willen uitbrengen. Nu blijft er nog te veel onduidelijkheid over, waarbij het publieke tekort oploopt terwijl er tegelijkertijd grondtransacties plaatsvinden waar eigenaren hele mooie resultaten boeken.

Uitgangspunten MPG

Eind 2025 heeft de raad de uitgangspunten voor de opstelling van het MPG 2026 vastgesteld. Deze uitgangspunten betreffen de programmering van de verkopen van bouwgrond voor woningen en bedrijven en de te hanteren parameters voor rente, kosten- en opbrengststijging. Tegelijk met de uitgangspunten is door de raad de nota Grondprijzen 2026 vastgesteld.

Aan de hand van de voortgang in de plannen, de geschetste ontwikkelingen en de vastgestelde grondprijzen en uitgangspunten zijn de grondexploitaties geactualiseerd. In het MPG 2026 vindt u een uitgebreide toelichting op onze portefeuille. In deze paragraaf vindt u een verantwoording op hoofdlijnen.

Resultaat grondbedrijf

Het resultaat van het grondbedrijf over 2025 komt uit op € 4,6 miljoen. In de begroting was rekening gehouden met een resultaat van € 2,8 miljoen (v) waardoor het voordeel ten opzichte van de begroting feitelijk € 1,8 miljoen (v) bedraagt. Het voordelige resultaat over 2025 wordt verklaard door:

- Herziening grondexploitatie Kazerneterreinen Maurits WFC, minder negatief.
- Tussentijdse winstneming op BT A12 De Klomp.
- Ontvangen indexatie van de incidentele verkoop Kievitsmeent II.
- Lagere product- en beleidsontwikkelingskosten.

Deze onderdelen zorgen voor een winst die substantieel hoger is dan begroot voor 2025. In onderstaande tabel wordt de opbouw van het resultaat weergegeven.

Tabel 3.8.1

Bedragen x € 1

Specificatie resultaat Grondbedrijf 2025	Saldo
Actualisatie MPG 2025	
Voorziening Verliesgevende Grondexploitatie	768.300
Afboeking boekwaarde Materiële Vaste Activa	-1.027.500
Afronding afgesloten plannen	747.854
Tussentijdse winstneming	
Grondexploitatie Kernhem vlek B	649.000
Grondexploitatie BTA-12	669.000
Bruto resultaat grondexploitaties	1.806.654
Rechtstreeks ten gunste van resultaat	2.788.652
Netto resultaat grondbedrijf 2025	4.595.306

Verklaring tabel

- *Actualisatie MPG 2026*
Voor de ontwikkeling van de verliesgevende grondexploitaties wordt een voorziening aangehouden om de toekomstige tekorten te dekken. De actualisatie van de grondexploitaties laat een verbetering van de verwachte resultaten zien waardoor de voorziening met € 0,8 miljoen kan worden verlaagd ten gunste van het resultaat. Daarnaast is een aantal onderdelen van de Materiële Vaste Activa (MVA) geherwaardeerd wat leidt tot een afboeking ter hoogte van € 1,0 miljoen en leidt de actualisatie van de post Afronding afgesloten plannen tot een voordeel van € 0,7 miljoen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de MPG 2026.
- *Tussentijdse winstneming*
Voor de plannen met een positieve resultaatsverwachting moet tussentijds op basis van regelgeving winst worden afgerekend. Om het tussentijdse resultaat te bepalen wordt het percentage van de gerealiseerde kosten maal het percentage van de gerealiseerde opbrengst vermenigvuldigd met de verwachte winst. Hierbij wordt de winst gecorrigeerd met de bekende (gewogen) risico's. Voor het positieve plan Kernhem vlek B west levert dit voor 2025 een winstneming op van € 0,6 miljoen en voor het positieve plan BTA-12 een tussentijdse winstneming van € 0,7 miljoen.
- *Rechtstreeks ten gunste van resultaat*
De kosten verbonden aan de exploitatie van de MVA en de algemene kosten van het grondbedrijf worden direct ten laste van het resultaat gebracht (€ 0,6 miljoen in 2025). In 2025 heeft er een incidentele grondverkoop plaatsgevonden ter hoogte van € 3,4 miljoen bij BT Kievitsmeent II die ook in deze post is opgenomen.

Toekomstige resultaatsverwachting

De actualisatie van de grondexploitaties levert voor de lopende grondexploitaties een verwacht toekomstig nadelig resultaat op netto contante waarde van € 67,2 miljoen (€ 82 miljoen op eindwaarde). Het betreft:

- Negatieve plannen € 71,5 miljoen (€ 86,9 miljoen eindwaarde)
- Positieve plannen € 4,3 miljoen (€ 4,7 miljoen eindwaarde).

Voor de negatieve plannen wordt het toekomstige resultaat gedekt door de voorziening Verliesgevende grondexploitaties. De verwachte winsten voor de positieve plannen worden jaarlijks aan de hand van (deel) realisatie genomen en in het resultaat van het grondbedrijf verwerkt. In bovenstaande cijfers is nog geen rekening gehouden met de keuzes die de raad nog moet nemen voor nog te openen grondexploitaties zoals bijvoorbeeld Noordplein, Veldbies en Hoogbouw Ede-Zuid. Dekking voor deze toekomstige keuzen is deels al gereserveerd in de Reserve Omgevingsvisie en zal deels nog gereserveerd moeten worden. De Reserve Omgevingsvisie dient om realisatie van de doelen uit de omgevingsvisie 2040 te kunnen borgen. Tegelijkertijd worden de resultaten vanuit het grondbedrijf verrekend met de reserve, zodat meevallers kunnen worden ingezet richting de toekomst en tegenvallers kunnen worden opgevangen.

Risico's

In het inventariseren en beheersen van risico's onderscheiden we twee soorten risico's:

- *Conjuncturele risico's*: De effecten die de economie op de plannen heeft en andere ontwikkelingen die een algemene invloed hebben op planontwikkeling en uitvoering.
- *Projectgebonden risico's*: Risico's en kansen die in ieder individueel project kunnen worden aangewezen en onderbouwd.

We richten ons in het risicomanagement zowel op positieve risico's (kansen) als negatieve risico's. Voor de beheersing betekent dit dat gestuurd wordt op het vermijden van de negatieve risico's en het verzilveren van de positieve risico's.

De risico's van de grondexploitaties worden gedekt uit het weerstandsvermogen van de gemeente. Daarnaast kan een deel van de risico's worden gedekt binnen de toekomstige planresultaten. Een positief plan dekt haar eigen risico's totdat het verwachte planresultaat onder de nullijn zakt. De reservering van middelen in het gemeentelijke weerstandsvermogen voor mogelijke tegenvallers op positieve plannen is daarmee niet nodig.

Ontwikkeling risicoprofiel en simulatie

Het MPG 2026 bevat een actuele risicoanalyse van de plannen en de portefeuille. De ontwikkeling van het risicoprofiel is in onderstaande tabel weergegeven. Op basis van de actuele risicoanalyses is er sprake van € 29,3 miljoen nadelige risico's en € 4 miljoen positieve risico's (kansen).

Tabel 3.8.2

Bedragen x € 1.000

Samenvatting totale risico's	Risico's	
	Risico	Kansen
Projecten bedrijventerreinen		
projectgebonden risico's	16.897	1.551
conjuncturele risico's	25	520
Projecten woningbouw		
projectgebonden risico's	11.750	1.892
conjuncturele risico's	582	47
Totaal risico's MPG 2026	29.254	4.010
Risico grondbedrijf MPG 2025	19.938	2.307
Verschil MPG 2026 min MPG 2025	9.315	1.702

De risico's en kansen zijn in omvang toegenomen het MPG van vorig jaar. Deze toename wordt grotendeels veroorzaakt door de opening van de grondexploitatie Doesburgerbroek fase 1 oost. Het algemene beeld is dat risico's hoog blijven mede onder invloed van het project Kazerneterreinen Maurits WFC en Kernhem - Doesburgerbroek. Grondexploitatie Kazerneterreinen Maurits WFC kent een hoge boekwaarde en een lange looptijd en grondexploitatie Kernhem - Doesburgerbroek is net gestart waardoor de resultaten gevoelig zijn voor risico's.

Via een Monte Carlo-simulatie, waarbij gewerkt is met een zekerheidspercentage van 90%, is berekend dat een bedrag van € 15,4 miljoen benodigd is om de risico's op de grondexploitaties te kunnen afdekken. Een nadere onderbouwing van de risico's op de grondexploitaties is opgenomen in het MPG 2026 en bijbehorende vertrouwelijke Risicoanalyse Grondexploitaties 2026. Voor een verdere duiding van het weerstandsvermogen en de berekeningssystematiek wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

3.9 Grote projecten

Inleiding

Naast de verplichte paragrafen die in de financiële beheersverordening worden voorgeschreven, kan de gemeenteraad besluiten dat in de programmabegroting en -rekening ook niet verplichte paragrafen worden opgenomen. Een voorbeeld van een niet verplichte paragraaf is de paragraaf Grote projecten. In deze paragraaf wordt ingegaan op de stand van zaken van de nieuwe en de lopende meerjarige projecten waarbij de risico's en financiële omvang aanzienlijk zijn.

Veluwe Poort

Project Parklaan

Doel

De Parklaan is nodig voor een goede ontsluiting van de nieuwe ontwikkelingen op de Kazerneterreinen, de Spoorzone, World Food Center en het ENKA-terrein. De Parklaan biedt een oplossing voor verkeerskundige problemen aan de oostkant van Ede en is onderdeel van de KennisAs Ede-Wageningen.

Stand van zaken

In de eerste helft van 2025 is gewerkt aan de afronding van de overdracht van aannemer Van Gelder aan de gemeente. Dit proces is in juli afgerond met de betaling van de laatste onderhoudstermijn aan Van Gelder. De aannemer heeft het project opgeleverd zoals afgesproken. Echter blijkt na oplevering dat er diverse punten aangepast moeten worden ten opzichte van het ontwerp om voor een nog veiligere weg te zorgen. Er heeft een inventarisatie van deze punten plaatsgevonden en via het Ingenieursbureau worden deze op prijs gezet. Begin 2026 moeten de kosten hiervan duidelijk worden. Deze punten worden nog door het project opgepakt en afhankelijk van beschikbaarheid capaciteit bij de aannemer, uitgevoerd in 2026. Verder zijn er veel losse eindjes die afgerond moeten worden om het project te sluiten. Dit kost meer tijd, onder andere omdat het project hier afhankelijk is van externe organisaties. Deze punten moeten zo snel mogelijk afgerond worden om daarmee het project in 2026 te sluiten.

Financiën

De gemeenteraad heeft in totaal € 72,97 miljoen beschikbaar gesteld voor realisatie van de Parklaan. Dat is inclusief het krediet om de maatregelen uit het handboek KennisAs uit te voeren en het in juni 2024 door de gemeenteraad beschikbaar gestelde aanvullende krediet (ten behoeve van 'extra kosten', 'prijsstijgingen', 'openstaande punten na oplevering' en reservering 'onvoorzien'). De provincie Gelderland heeft in 2024 voor één subsidie (MIAM) de definitieve beschikking afgegeven, de tweede (GSO-4) is ter afdoening eind 2024 ingediend en is definitief beschikt in 2025.

Tabel 3.9.1

Nominale bedragen x € 1 miljoen

Investering	€	Dekking	€
Gerealiseerde boekwaarde	69,4	Provincie Gelderland (GSO-4 en MIAM)	4,7
Nog te maken kosten	3,5	Provincie Gelderland (NSL, luchtkwaliteit)	0,6
		Gemeente Ede	66,1
		Bijdragen derden t.b.v. realisatie Poortwachter	3,1
		Dotatie naar project Spoorzone Ede	-3,6
		KennisAs	2,0
Totaal	72,9		72,9
Resultaat (reëel)	0		

Risico's

Het risicodossier wordt periodiek geactualiseerd. Het voordoen van de risico's leidt mogelijk tot onvoldoende budget voor de realisatie van de Parklaan. De risico's worden meegenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente. Ondanks dat er veel risico's zijn voorkomen in optreden, zijn er ook risico's die van invloed zijn op het gevraagde krediet. In de kredietaanvraag van juni 2024 is hiervoor € 0,5 miljoen opgenomen. Het gaat dan om:

- Nadeelcompensatie.
- Betonschade Albertstunnel.
- Werk voldoet niet aan verwachtingen beheerders.

Project Spoorzone

Bouwwerkzaamheden

In de zomer van 2025 is de fiets- en voettunnel aan de westzijde van het station in gebruik genomen, tegelijk met de noordelijke fietsenstalling en de noordelijke Kiss & Ride. De tunnel voorziet duidelijk in een behoefte en wordt druk gebruikt. Na een aanloop van enkele maanden geldt dat ook voor de noordelijke fietsenstalling. De noordelijke Kiss & Ride blijft daarentegen nog steeds relatief leeg.

De bouw van de parkeergarage is, na enige aanloopproblemen, goed op gang gekomen. Ook de bouw van de inrit is in het najaar gestart. Daarbij bleek helaas meer ruimte nodig dan eerder gedacht. Daarom moest de Kiss & Ride op het stationsplein tijdelijk gesloten worden. Aan de oostzijde van het station konden in het najaar twee nieuwe looproutes in gebruik genomen worden.

Ook in het najaar kon gestart worden met de groeninrichting van de openbare ruimte. Einde van het jaar is het deel rondom het viaduct Syssest al afgerond. Ook konden, na overdracht van gronden van de ENKA-ontwikkelaar AM naar de gemeente, de werkzaamheden in de zogenaamde noordstrook gestart worden.

De inrichting van het compensatiegebied (zandhagedis) in noord Ede is vrijwel afgerond, nu resteren nog wat beperkte werkzaamheden (hekken, pompen).

Doordat de genoemde werkzaamheden dichtbij bestaande infrastructuur en bebouwing plaatsvonden, werd nog steeds hinder veroorzaakt, bijvoorbeeld bij de inrit van de P&R-garage en bij het viaduct Syssest. Overigens is het aantal ontvangen (bouw)klachten beperkt.

De overdracht naar de beheerders van NS en ProRail is afgerond, met uitzondering van een beperkt aantal restpunten. De betrokkenheid van NS bij de bouw is daarmee feitelijk afgerond. Die van ProRail neemt ook af, echter de afwikkeling van lopende procedures en door de bouwcombinatie EdesPoort (EP) aangespannen procedures vergen nog de nodige aandacht. Ook de gemeente Ede heeft – vooruitlopende op de definitieve overdracht - al delen van de stationsomgeving in beheer. De projectorganisatie kon ondertussen ook al ingekrompen worden.

Vooruitblik

In 2026 zijn de volgende mijlpalen voorzien:

1. Begin 2026: de ingebruikname van de looproute door het Frisopark naar de perrontunnel en van de trap vanaf de zuid-west hoek van de Frisokazerne naar de perrontunnel.
2. Zomer/najaar 2026: gereedkomen van de P&R-garage plus alle bijbehorende wegaanpassingen op het stationsplein. Aansluitend zal het tijdelijke P&R-terrein op WFC worden opgeheven en vervalt de (min-of-meer) gelijkvloerse perrontoegang ter hoogte van Frisokazerne.
3. Eind 2026 (begin 2027): de afronding (groen)inrichting openbare ruimte rondom het station.

Naar verwachting kan eind 2026 (uiterlijk begin 2027) de projectorganisatie zijn werkzaamheden afronden, decharge vragen aan de opdrachtgever (Bestuurlijk Overleg Spoorzone Ede) en kan dan aansluitend opgeheven worden.

Financiën

Tabel 3.9.2 - Budget/dekking

Nominale bedragen x € 1 miljoen

Investering	€	Dekking	€
Reeds gerealiseerd (boekwaarde)	152,8	Ministerie I&W	48,7
Nog te maken kosten	10,5	Provincie Gelderland	43,0
		Gemeente Ede	71,6
Totaal	163,3		163,3
Resultaat (reëel)	0		

Er is, met de afronding van het project in zicht - veel energie gestoken in het financieel beheer. Eind 2025 heeft met ProRail verrekening plaatsgevonden van de door de gemeente betaalde kosten in de realisatie van het ProRail/PHS-deel. Nu hierover duidelijkheid is ontstaan zal naar de huidige inzichten aan gemeentezijde waarschijnlijk een (relatief beperkt) tekort ontstaan. Dit zal de komende tijd nog verder uitgewerkt worden bij de perspectiefnota ingebracht worden.

Risico's

Het spoorcontract is financieel vrijwel afgerond. Er heeft eind 2025 een verrekening plaatsgevonden tussen ProRail en de gemeente. Dat betekent dat de nu nog lopende bouwcontracten tenminste een orde kleiner zijn, evenals de daaraan verbonden risico's.

De aannemerscombinatie van het spoorcontract heeft twee arbitrages aangespannen. De eerste heeft ProRail gewonnen. De tweede loopt nog, medio 2026 wordt een uitspraak verwacht. Het aan deze arbitrage verbonden risico is opgenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente.

Project Kazerneterreinen

Doel

Een duurzame gebiedsontwikkeling en herbestemming van cultuurhistorisch erfgoed ten oosten van de bestaande stad Ede op de voormalige kazerneterreinen. Het betreft de kazerneterreinen Maurits Noord, Elias Beeckman en Simon Stevin.

Stand van zaken

De ontwikkelingen op de Kazerneterreinen bevinden zich in de laatste fase, het is de bedoeling de grondexploitaties eind 2026 af te sluiten.

Mijlpalen

• Elias Beeckman

Alle ontwikkelvelden ten behoeve van wonen zijn geleverd aan ontwikkelaars. In 2025 is vooral gewerkt aan het voorbereiden van het woonrijp maken van de openbare ruimte rondom de bouwvelden die momenteel in uitvoering zijn: EBK1 (het gebied tussen de Generaal Hackettlaan en de Brigadelaan) en EBK 5 noord (het gebied tussen de Generaal Hackettlaan en de Elias Beeckmanlaan). De verwachting is dat het woonrijp maken eind 2026 kan worden afgerond.

Voor EBK 2 (het deelgebied waar de basisschool is gepland) geldt dat de Raad van State de schorsing van het bestemmingsplan voor de Koning Davidschool heeft opgeheven. Dit betekent dat de procedure voor de omgevingsvergunning verder kan en feitelijke realisatie daarmee ook een stuk dichterbij komt. Budget dat is gereserveerd hiervoor wordt in 2026 overgeheveld vanuit de grondexploitatie naar Vastgoed nadat de omgevingsvergunning is verkregen.

- Maurits Noord
In 2024 is het voormalige Keukengebouw (tussen Verbindelaarsweg en Kazernelaan) en het naastgelegen bouwveld geleverd aan de ontwikkelaar. De nieuwbouw is in 2025 gerealiseerd. In 2026 wordt in aansluiting op de oplevering van de woongebouwen de openbare ruimte definitief ingericht.
- Simon Stevin
Overdracht van de openbare ruimte heeft plaatsgevonden, op enkele restpunten na.

Project WFC

Doel

Het doel van het World Food Center (WFC) is ontwikkeling van een gemengd en levendig gebied met werken, wonen en voorzieningen. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de verdere economische ontwikkeling van het kennishart Ede-Wageningen en aan de regionale en lokale woningbouwopgave.

Deze ontwikkeling sluit naadloos aan bij de ambities zoals geformuleerd in de Omgevingsvisie, het Bestuursakkoord 2022-2026 en het Ontwerp-ontwikkeldkader Ede-Stad. De basis voor de gebiedsontwikkeling WFC vormt de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Ede en WFCD B.V., de grondexploitatie WFC, de Structuurvisie WFC (2020) en het Ontwikkeldplan WFC (2026).

Gebiedsontwikkeling

Economie

- In 2025 zijn de Mauritskazerne en het Ketelhuis geleverd aan TeKa. De verbouwing van het Ketelhuis naar een horecavoorziening is eind 2025 gestart. In de Mauritskazerne worden congresvoorzieningen, een restaurant en kookstudio's gerealiseerd. De planning is dat in 2026 de verbouwing start.
- In 2025 is verder gewerkt aan een definitief plan voor een nieuw schoolgebouw voor Aeres MBO Food.
- Voor één van de kantoorpanden (gebouw Delta), waarvoor reeds een onherroepelijke omgevingsvergunning aanwezig is, zijn partijen in gesprek over de realisatie van het pand.

Wonen

- In 2025 zijn de 88 sociale huurwoningen van Woonstede opgeleverd met op de begane grond grandcafé Bij Maaten.
- De 68 woningen van bouwveld O (Proefmeesters) zijn verkocht, de gronden zijn geleverd en het terrein is bouwrijp gemaakt.
- In 2025 is een Ontwikkeldplan opgesteld en door het college vastgesteld. Het Ontwikkeldplan is een aanvulling op de oorspronkelijke structuurvisie uit 2020 en richt zich op alle nog niet ontwikkelde bouwvelden. In het Ontwikkeldplan wordt onder andere de verdichtingsopgave zoals opgenomen in het Ontwerp-ontwikkeldkader Ede-Stad vertaald naar de gebiedsontwikkeling WFC.
- Door de raad is een krediet verleend voor de realisatie van de Pegasusbrug, tussen het WFC-terrein en Noordplein.

Inrichting gebied/Frisopark

- Het inrichtingsplan voor het Frisopark (gebied vóór de Friso- en Mauritskazerne) is vastgesteld en in 2025 is gestart met de werkzaamheden.

Financiën

Tabel 3.9.3 - Businesscase

Nominale bedragen x € 1 miljoen

Investering	€	Dekking	€
Reeds gerealiseerd (boekwaarde)	61,4	Reeds gerealiseerd (boekwaarde)	30,2
Nog te maken kosten	35,4	Nog te realiseren opbrengsten	39,3
Totaal	97,0		69,5
Resultaat (Netto Contante Waarde)	-26,1		

Risico's gebiedsontwikkeling & grondexploitatie WFC

Het risicoprofiel van de gebiedsontwikkeling WFC blijft - doordat WFC zich nog relatief in een vroeg stadium van de uitvoering bevindt, in combinatie met de lange looptijd, de complexiteit en de hoge boekwaarde - hoog. De belangrijkste risico's op dit moment zijn:

- Natuurvergunning. Voor een groot deel van het woon- en werkprogramma moet een nieuwe natuurvergunning bij de provincie worden aangevraagd. Inmiddels worden hier onderzoeken voor uitgevoerd.
- Planologische risico's. Voor de verschillende bouwvelden moeten nog nieuwe omgevingsplannen worden opgesteld.
- Parkeren. De intentie is dat de gemeente Ede zelf de garages gaat exploiteren. Dit betekent naast kansen voor de gebiedsontwikkeling, ook risico's in de realisatie- en exploitatiefase.
- Afzetrisico's programma. Het woonprogramma bevat straks bijna geheel gestapelde woningbouw. De marktrisico's voor de afzet van dit programma zijn groter dan een programma met een mix van grondgebonden woningen en appartementen. Voor het commerciële programma geldt dat de afzetrisico's ook groot zijn.
- Netcongestie. Voor de bouwvelden met commerciële functies (bedrijvigheid) is netcongestie een knelpunt. Naar verwachting is dit probleem pas opgelost na 2033. Het risico voor de gebiedsontwikkeling is dat deze planning verder uitloopt.

Ombuigingen

Bij de Perspectiefnota 2026-2029 is een reeks ombuigingen vastgesteld. Ter informatie zijn de ombuigingen in onderstaande tabel weergegeven. Vanaf de Programmabegroting 2027-2030 wordt per ombuiging over de voortgang gerapporteerd. De voortgang per ombuiging zal worden aangegeven met een kleur (zie legenda hieronder). Indien de status van een ombuiging oranje of rood is zal daar nadere toelichting over gegeven worden.

Legenda kolom 'Status'		
Groen	Gerealiseerd	Ombuiging is zowel financieel als beleidsmatig gerealiseerd.
Blauw	Ligt op schema	Stappen om ombuiging beleidsmatig en financieel te realiseren loopt volgens planning.
Oranje	Vraagt aandacht	Er bestaat een risico dat de ombuiging later of in mindere mate wordt gerealiseerd.
Rood	Wordt niet gerealiseerd	Ombuiging is beleidsmatig en financieel niet realiseerbaar.

Ombuigingen programma 1

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Nr	2026	2027	2028	2029
Herzien afspraak financiering Ruitenbeekschool	OM.1.1.03	11 V	11 V	11 V	11 V
Aannamebeleid primair onderwijs invoeren	OM.1.1.06	-	-	-	-
Temporiseren nieuwbouw zwembad Nieuw-Hoekelum	OM.1.2.01	253 V	931 V	639 V	100 V
Versoberen op nieuwbouw turnhal	OM.1.2.03	50 V	50 V	50 V	50 V
Versoberen evenementen	OM.1.3.02	29 V	79 V	79 V	79 V
Totaal		343 V	1.071 V	779 V	240 V

Ombuigingen programma 2

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Nr.	2026	2027	2028	2029
Schrappen subsidie bovenregionale inloop voor mensen met auditieve beperking	OM.2.1.09	135 V	135 V	135 V	135 V
Focus op activiteiten beweging naar de voorkant sociale basis: niet opzetten specialistisch maatschappelijk werk	OM.2.1.40	62 V	62 V	62 V	62 V
Ondersteuning samenwerkende partijen onderwijs versoberen	OM.2.2.03	40 V	53 V	53 V	53 V
Stoppen met niet wettelijke taken m.b.t. gezondheid	OM.2.3.03	272 V	303 V	303 V	228 V
Totaal		509 V	553 V	553 V	478 V

Ombuigingen programma 3

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Nr..	2026	2027	2028	2029
Wmo - Herindicatie maatwerkvoorzieningen zelf uitvoeren	OM.3.1.01	-	-	-	-
Wmo - Herinvoeren inkomensafhankelijke eigen bijdrage	OM.3.1.03	-	-	-	-
Wmo - Dagbesteding, duur terugbrengen en overhevelen naar sociale basis	OM.3.1.05	-	-	675 V	675 V
Vraagafhankelijk vervoer - financiële ruimte aframen	OM.3.1.07	150 V	150 V	150 V	150 V
Wmo - Maatwerkvoorzieningen - bezien langlopende indicaties	OM.3.1.09	68 V	160 V	160 V	160 V
Beschermd wonen plekken afbouwen	OM.3.1.11	100 V	300 V	400 V	500 V
Wmo - Thuisondersteuning - tweewekelijks 3 uur toekennen	OM.3.1.15	150 V	300 V	300 V	300 V
Wmo - Thuisondersteuning - wijk- en locatiegericht aanbieden	OM.3.1.16	-	-	-	-
Collectieve zorgkostenverzekering	OM.3.1.26	150 V	247 V	247 V	247 V
Leerlingenvervoer van 4 naar 6 km	OM.3.1.41	20 V	40 V	50 V	50 V
Versoberen opdracht Werkkracht	OM.3.2.01	350 V	500 V	500 V	500 V
Beëindigen gemeentelijke bijdrage aan Arbeidsmarktregio	OM.3.2.02	133 V	133 V	133 V	133 V
Maatregelen Jeugdzorg	OM.3.1.06	111 V	253 V	3 V	3 V
	OM.3.1.30				
	OM.3.1.32				
	OM.3.1.33				
	OM.3.1.34				
Totaal		1.232 V	2.083 V	2.618 V	2.718 V

Ombuigingen programma 4

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Nr..	2026	2027	2028	2029
Beëindigen programmasturing Food	OM.4.1.10	150 V	150 V	175 V	175 V
Beperken budget Kennishart Foodvalley - economische ontwikkelingen stationsgebied, WFC en FID	OM.4.1.11	-	-	-	236 V
Niet starten met stimuleren deelmobiliteit op buurtniveau	OM.4.3.01	-	-	-	-
Schrappen van parkeeronderzoeken	OM.4.3.07	-	40 V	40 V	40 V
Verhogen tarieven voor parkeervergunningen	OM.4.3.11	30 V	30 V	30 V	30 V
Anders staffelen van het tarief voor kortparkeren	OM.4.3.12	170 V	170 V	170 V	170 V
Totaal		350 V	390 V	415 V	651 V

Ombuigingen programma 5

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Nr..	2026	2027	2028	2029
Voortzetten besparingsmogelijkheid gemeentelijke middelen voor Duurzaamheid uit Programmabegroting 2024-2027	OM.5.2.04	-	-	400 V	400 V
Planatierplannen meer kostendekkend maken	OM.5.3.03	100 V	200 V	200 V	200 V
Verlagen bijdrage OddV	OM.5.3.07	110 V	110 V	110 V	110 V
Schrappen algemeen budget voor ruimtelijke ontwikkeling	OM.5.3.09	-	-	263 V	263 V
Afbouw lidmaatschappen Recreatie en toerisme	OM.5.3.11	70 V	75 V	80 V	85 V
Gedeeltelijke afbouw subsidies Recreatie en toerisme	OM.5.3.12	-	80 V	80 V	80 V
Totaal		280 V	465 V	1.133 V	1.138 V

Ombuigingen programma 6

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Nr.	2026	2027	2028	2029
Stopzetten Verwijsindex	OM.6.1.03	98 V	98 V	98 V	152 V
Rampenbestrijding, Stopzetten Beware en Kleinere huisvesting ZVH	OM.6.1.05	44 V	44 V	44 V	44 V
Reductie brandweerkosten	OM.6.1.06	-	100 V	100 V	100 V
Totaal		142 V	242 V	242 V	296 V

Ombuigingen programma 7
Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Nr.	2026	2027	2028	2029
Taakstelling beheer en onderhoud openbare ruimte	OM.7.1.02	-	-	300 V	300 V
Stelpost extra onderhoudsronde bij onvoorziene omstandigheden afschaffen	OM.7.1.04	82 V	82 V	82 V	82 V
Herstructureren begroting openbare verlichting	OM.7.1.21	40 V	45 V	50 V	55 V
Minder verzamelen en leveren biomassa	OM.7.1.22	-	-	-	114 V
Budget voormalige Doe- en Leerplaats Ede Zuid schrappen	OM.7.1.27	82 V	82 V	82 V	82 V
Totaal		204 V	209 V	514 V	633 V

Ombuigingen programma 8
Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Nr.	2026	2027	2028	2029
Versoberen budget Expertisepunt Participatie	OM.8.1.10	115 V	115 V	115 V	115 V
Rekenkamer	OM.8.1.11	58 V	58 V	58 V	58 V
Afstoten woonwagens en standplaatsen	OM.8.5.01	60 N	60 V	60 V	60 V
Spoor 2 Organisatie/efficiency	Spoor 2	2.000 V	2.500 V	3.000 V	3.500 V
Efficiency netwerkpartners	Spoor 2	220 V	445 V	545 V	545 V
Verlagen budget proceskostenvergoedingen WOZ-bezwaren NCNP-bureaus	OM.8.4.02	-	-	-	-
Forensenbelasting	OM.Ink.8.2	216 V	216 V	216 V	216 V
Toeristenbelasting	OM.Ink.8.3	244 V	244 V	244 V	244 V
Kapitaallasten dekken met egalisatiereserve	n.v.t.	7.030 N	3.117 N	317 V	317 V
Totaal		4.238 N	520 V	4.554 V	5.054 V

4 Jaarrekening

4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van die voorzieningen die tegen contante waarde worden gewaardeerd.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als deze voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die van een jaarlijks vergelijkbaar volume zijn wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

Rechtmatigheid ten aanzien van het voorwaarden criterium in de rechtmatigheidsverantwoording betreft het handelen in lijn met het, door de auditcommissie namens de raad vastgestelde, normenkader. In dit normenkader zijn alle relevante externe wetgeving en gemeentelijke verordeningen opgenomen.

- **Immateriële vaste activa**

In het algemeen worden de immateriële vaste activa gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingsduur van deze bijdragen is maximaal gelijk aan de afschrijvingsduur van de activa die door de betreffende derden wordt gehanteerd.

- **Materiële vaste activa**

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de activa, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. De salariskosten die direct aan een actief zijn toe te rekenen worden geactiveerd. De afschrijvingen vinden plaats volgens de annuïtaire of lineaire methode en zijn gebaseerd op de door de gemeenteraad vastgestelde afschrijvingstermijnen (zie de tabel Afschrijvingstermijnen in deze paragraaf).

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen (contante waarde van de jaarlijkse canon) voor eeuwigdurende erfpachtcontracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van de afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Bij de waardering van de vaste activa met economisch nut wordt rekening gehouden met waardevermindering wanneer deze vermindering naar verwachting duurzaam is. Indien sprake is van een naar verwachting duurzaam lagere marktwaarde ten opzichte van de boekwaarde, wordt een duurzame waardevermindering verantwoord via een afboeking.

Van de activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.

- **Financiële vaste activa**

De onder de financiële vaste activa vermelde, aan derden verstrekte, leningen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Dit betreft de nominale waarde. Wanneer er sprake is van oninbaarheid, wordt een voorziening gevormd.

De belangen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Als de marktwaarde van de betreffende deelnemingen onder de verkrijgingsprijs ligt (indien sprake is van duurzame waardevermindering), wordt bij de waardering uitgegaan van de (lagere) marktwaarde. In voorkomende gevallen geschiedt dit door middel van een afboeking.

- **Vorraden**
De voorraad gereed product en handelsgoederen is gewaardeerd tegen verkrijgings-/vervaardigingsprijs. De onderhanden werken worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en verminderd met de opbrengsten uit gronduitgifte, van derden ontvangen bijdragen en subsidies. De vervaardigingsprijs bestaat uit directe kosten en eventueel de aan het werk toe te rekenen indirecte kosten en rente. Tussentijdse winsten worden genomen volgens het realisatiebeginsel. Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel wordt tussentijdse winstneming alleen gehanteerd bij winstgevendende projecten waarvan de looptijd 10 jaar of korter is. De techniek die hiervoor toegepast wordt is de 'percentage of completion (POC)' methode (= percentage gerealiseerde kosten x percentage gerealiseerde opbrengsten x geraamde winst). Van de geraamde winst worden eerst de projectspecifieke risico's in mindering gebracht. Voor verwachte negatieve resultaten op projecten (negatieve plannen) wordt een voorziening getroffen (op basis van netto contante waarde), die als waardecorrectie op de voorraden wordt gepresenteerd.
- **Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de boekwaarde van de desbetreffende vorderingen verrekend.
- **Liquide middelen**
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.
- **Overlopende activa**
De posten worden verantwoord tegen verkrijgingsprijs; dit is de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op het verantwoordingsjaar, maar al in het verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn voldaan. Dit is ook toegepast op de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel voor de jaren tot en met het verantwoordingsjaar en op overige overlopende activa.
- **Eigen vermogen**
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves evenals het gerealiseerd resultaat. Reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
- **Voorzieningen**
De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de betrokken verplichting casu quo het voorzienbare verlies, tenzij bij de voorziening anders is aangegeven. De onderhoudsregulatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen. De voorziening Wethouderspensioenen en uitkeringen wordt gewaardeerd tegen actuariële waarde.
- **Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer**
De schulden, voornamelijk onderhandse leningen van banken, zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Dit betreft het geleende bedrag minus de betaalde aflossingen.
- **Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**
De vlottende schulden bestaan uit kasgeldleningen, banksaldi en overige schulden. Deze worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.
- **Overlopende passiva**
De hieronder vallende posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op het verantwoordingsjaar, maar al in het verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn ontvangen. Dit is ook van toepassing op de verplichtingen die in het verantwoordingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend jaar tot betaling komen, de van Europese en

Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel voor de jaren volgend op het verantwoordingsjaar en op overige overlopende passiva.

Tabel 4.1.1 - Afschrijvingstermijnen

Soort investering	Categorie	Methode	Afschrijvings- termijn (in jaar)
Materiële vaste activa			
<i>Gronden en Terreinen</i>			
Gronden - aanschaf	EN	Geen	-
<i>Woonruimten</i>			
Woning – nieuwbouw/restauratie	EN	Annuïtair	40
Woning – renovatie/aanpassing	EN	Annuïtair	20
Woonwagen - aanschaf	EN	Annuïtair	20
<i>Bedrijfsgebouwen</i>			
Bedrijfsgebouw – (ver)nieuwbouw/restauratie	EN	Annuïtair	40
Bedrijfsgebouw – renovatie/aanpassing	EN	Annuïtair	20
Tijdelijke bouwwerk - aanschaf	EN	Annuïtair	15
Gebouwspecifieke installatie - aanleg	EN	Annuïtair	15
Aula's begraafplaatsen - nieuwbouw/restauratie	ENH	Annuïtair	40
Aula's begraafplaatsen - renovatie/aanpassing	ENH	Annuïtair	20
<i>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</i>			
Standplaats woonwagen - aanleg	EN	Annuïtair	40
Civieltechnische werken algemeen	MN	Lineair	40
Herinrichting openbare ruimte (straat, fiets- & voetpad, parkeer- & busstrook) – aanleg	MN	Lineair	40
Beeldende kunst - aanleg	MN	Lineair	20
Plantsoen, vijver, park, hekwerken - aanleg	MN	Lineair	20
Bomen (in wijken en bos)	MN	Lineair	40
Verhardten wegen/zandwegen	MN	Lineair	10
Verkeersregelinstallaties	MN	Lineair	15
Abri's - aanleg	MN	Lineair	15
Dynamische centrumafsluitingen	MN	Lineair	7
Sportpark en sportvelden - aanleg	EN	Annuïtair	40
Openbare verlichting – lantaarnpalen, lichtmasten	MN	Lineair	40
Openbare verlichting - armaturen	MN	Lineair	20
Speelterrein - aanleg en vervanging	MN	Lineair	15
Multicourt - aanleg	MN	Lineair	10
Kunstgrasveld – aanleg toplaag	EN	Annuïtair	10
Kunstgrasveld – aanleg onder- en middenlaag	EN	Annuïtair	20
Overstortbak in beton	ENH	Lineair	80
Riolering (vervanging)	ENH	Lineair	60
Leidingen (PE en PVC)	ENH	Lineair	60
Overige bouwkundige onderdelen riolering	ENH	Lineair	60
Riolering (relining)	ENH	Lineair	50
IBA (PVC tank)	ENH	Lineair	50
Stalen rand uitlaat	ENH	Lineair	40
Overstortbak in asfalt	ENH	Lineair	30
Signalering	ENH	Lineair	30
Voeding	ENH	Lineair	30
Elektro-mechanisch (pomp)	ENH	Lineair	20
Elektronica (besturing)	ENH	Lineair	10

Tabel 4.1.1 - Afschrijvingstermijnen

Soort investering	Categorie	Methode	Afschrijvings- termijn (in jaar)
Grondwerken begraafplaatsen	ENH	Lineair	20
<i>Vervoermiddelen</i>			
Vervoermiddel specifiek (vrachtwagen, tractor, autolaadkraan overzetbaar)	EN	Annuïtair	15
Vervoermiddel niet-specifiek (personenauto, bedrijfswagen)	EN	Annuïtair	7
Vervoermiddel overig (aanhanger, autolaadkraan type 2, sanitairwagen, waterwagen, heftruck)	EN	Annuïtair	20
Elektrische vervoermiddelen niet-specifiek	EN	Annuïtair	7
<i>Machines, apparaten en installaties</i>			
Zwembadinstallatie – aanleg	EN	Annuïtair	20
Gebruiksspecifieke installatie – aanleg	EN	Annuïtair	20
Technische installatie (telefooninstallatie, geluidsinstallatie postregistratie, klantvolgsysteem)	EN	Annuïtair	10
Technische apparaten (kopieer- & keukenapparatuur, stem- & frankeermachine)	EN	Annuïtair	10
Grootschalige basiskaart Ede/Nederland	EN	Annuïtair	10
Materieel gemeentewerken (houtversnipperaars, maai- & snijmachine)	EN	Annuïtair	10
Apparatuur betaald parkeren	EN	Annuïtair	7
Automatiseringsapparatuur (computerhardware, printers)	EN	Annuïtair	5
Mobiele telefoons, laptops, tablet (geavanceerd)	EN	Annuïtair	4
Mobiele telefoons, laptops, tablet (eenvoudig)	EN	Annuïtair	3
<i>Overige materiële vaste activa</i>			
Inrichting en inventaris sport - aanschaf	EN	Annuïtair	20
Inrichting en inventaris onderwijs – aanschaf	EN	Annuïtair	20
Inventaris/meubilair - aanschaf	EN	Annuïtair	10
Vloerbedekking	EN	Annuïtair	10
Software en licenties voor onbepaalde duur	EN	Annuïtair	5
Overige materiële vaste activa met maatschappelijk nut	MN	Lineair	RB*
Overig Landschapsbeheer	MN	Lineair	25
Minicontainers en ondergrondse containers (afval)	ENH	Lineair	15
<i>Immateriële vaste activa</i>			
Kosten onderzoek en ontwikkeling			-
Bijdrage in activa in eigendom van derden			max. looptijd derden**

* RB = raadsbesluit

** maximale looptijd die door de betreffende derde wordt gehanteerd

EN = Economisch nut

ENH = Economisch nut met heffing (afval, riool, begraven)

MN = Maatschappelijk nut

4.2 Overzicht van baten en lasten en toelichting

4.2.1 Baten en lasten per programma

Tabel 4.2.1.1

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening 2024	Primitief 2025	Actueel 2025	Rekening 2025	Vershil
01 Maatschappelijke voorzieningen					
Onderwijshuisvesting	8.759 N	8.614 N	8.778 N	8.390 N	388 V
Sport	9.508 N	9.769 N	9.402 N	9.206 N	196 V
Evenementen	727 N	695 N	825 N	805 N	20 V
Cultuur	10.979 N	13.984 N	12.298 N	11.791 N	507 V
Totaal lasten	29.973 N	33.062 N	31.303 N	30.193 N	1.111 V
Onderwijshuisvesting	0 V	30 V	30 V	170 V	140 V
Sport	657 V	633 V	210 V	228 V	19 V
Evenementen	0 V	0 V	0 V	0 V	0 V
Cultuur	298 V	184 V	655 V	589 V	67 N
Totaal baten	955 V	847 V	895 V	987 V	92 V
Saldo	29.019 N	32.215 N	30.408 N	29.206 N	1.203 V
Storting reserves	2.112 N	262 N	775 N	727 N	48 V
Onttrekking reserves	2.472 V	2.214 V	836 V	564 V	272 N
Saldo resultaat	28.659 N	30.264 N	30.347 N	29.369 N	979 V
02 Preventieve ondersteuning					
Lasten	45.093 N	47.542 N	49.782 N	46.715 N	3.067 V
Baten	11.186 V	11.749 V	13.613 V	12.495 V	1.118 N
Saldo	33.908 N	35.792 N	36.169 N	34.221 N	1.948 V
Storting reserves	0 N	0 N	180 N	287 N	107 N
Onttrekking reserves	2.474 V	228 V	335 V	247 V	88 N
Saldo resultaat	31.433 N	35.564 N	36.014 N	34.260 N	1.754 V
03 Individuele ondersteuning					
Maatwerkvoorziening	128.551 N	126.672 N	138.545 N	143.876 N	5.331 N
Werk en Participatie	21.774 N	18.545 N	22.722 N	21.427 N	1.295 V
Inkomensvoorziening	36.318 N	34.143 N	39.270 N	39.624 N	354 N
Totaal lasten	186.643 N	179.359 N	200.537 N	204.926 N	4.389 N
Maatwerkvoorziening	18.730 V	13.059 V	18.248 V	17.479 V	769 N
Werk en Participatie	5.082 V	1.189 V	2.518 V	3.025 V	507 V
Inkomensvoorziening	31.935 V	30.033 V	34.143 V	34.420 V	277 V
Totaal baten	55.747 V	44.281 V	54.908 V	54.923 V	15 V
Saldo	130.896 N	135.078 N	145.629 N	150.003 N	4.374 N
Storting reserves	5.770 N	3.573 N	11.131 N	9.366 N	1.764 V
Onttrekking reserves	4.404 V	1.177 V	11.468 V	12.244 V	776 V
Saldo resultaat	132.262 N	137.475 N	145.291 N	147.125 N	1.834 N
04 Economie en Mobiliteit*					
Lasten	21.007 N	18.372 N	11.998 N	21.427 N	9.429 N
Baten	20.300 V	11.485 V	8.683 V	21.018 V	12.336 V
Saldo	707 N	6.887 N	3.315 N	408 N	2.907 V

Tabel 4.2.1.1

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening 2024	Primitief 2025	Actueel 2025	Rekening 2025	Vershil
Storting reserves	57 V	93 V	4.971 N	5.003 N	32 N
Onttrekking reserves	809 V	131 V	649 V	392 V	257 N
Saldo resultaat	158 V	6.663 N	7.637 N	5.019 N	2.618 V
05 Ruimtelijke ontwikkeling*					
Lasten	59.894 N	52.323 N	101.247 N	69.270 N	31.977 V
Baten	45.314 V	37.700 V	66.114 V	42.847 V	23.267 N
Saldo	14.580 N	14.623 N	35.133 N	26.423 N	8.710 V
Storting reserves	4.837 N	2.962 N	8.525 N	8.550 N	24 N
Onttrekking reserves	5.098 V	1.442 V	26.083 V	18.290 V	7.793 N
Saldo resultaat	14.319 N	16.144 N	17.575 N	16.683 N	892 V
06 Veiligheid					
Lasten	17.255 N	16.804 N	17.071 N	16.511 N	560 V
Baten	911 V	755 V	818 V	883 V	65 V
Saldo	16.344 N	16.050 N	16.253 N	15.628 N	625 V
Storting reserves	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserves	295 V	45 V	460 V	446 V	14 N
Saldo resultaat	16.049 N	16.005 N	15.793 N	15.182 N	611 V
07 Kwaliteit leefomgeving					
Lasten	45.576 N	47.771 N	46.877 N	43.998 N	2.879 V
Baten	18.389 V	17.851 V	18.008 V	18.087 V	79 V
Saldo	27.188 N	29.921 N	28.869 N	25.911 N	2.958 V
Storting reserves	3.649 N	2.618 N	3.108 N	4.638 N	1.530 N
Onttrekking reserves	1.414 V	993 V	1.044 V	638 V	406 N
Saldo resultaat	29.423 N	31.545 N	30.933 N	29.911 N	1.022 V
08 Bestuur en Organisatie					
Lasten	77.608 N	80.618 N	85.435 N	82.231 N	3.204 V
Baten	347.970 V	344.221 V	375.690 V	383.830 V	8.140 V
Saldo	270.361 V	263.604 V	290.255 V	301.599 V	11.344 V
Storting reserves	75.665 N	47.020 N	33.389 N	43.812 N	10.423 N
Onttrekking reserves	57.290 V	57.076 V	26.726 V	29.666 V	2.940 V
Saldo resultaat	251.986 V	273.659 V	283.592 V	287.453 V	3.861 V
Totaal					
Lasten	483.049 N	475.852 V	544.249 V	515.271 N	28.979 V
Baten	500.771 V	468.889 V	538.729 V	535.070 V	3.659 N
Saldo	17.721 V	6.963 V	5.520 V	19.800 V	25.320 V
Storting reserves	91.976 N	56.342 N	62.080 N	72.383 N	10.304 N
Onttrekking reserves	74.255 V	63.305 V	67.600 V	62.486 V	5.114 N
Saldo resultaat	0 N	0 N	0 N	9.902 V	9.902 V

* Er heeft een verschuiving plaatsgevonden van een product tussen de productgroepen Uitgifte bedrijfslocaties (programma 4) en Woningmarkt (programma 5), waardoor de cijfers in kolom Rekening 2024 niet te vergelijken zijn met de cijfers in de Programmarekening 2024.

In onderstaande tabel geven wij inzicht in:

- De werkelijke overhead en het verschil met de begroting.
- De werkelijke algemene dekkingsmiddelen en het verschil met de begroting.
- De werkelijke Vennootschapsbelasting en het verschil met de begroting.

Tabel 4.2.1.2

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroot lasten	Begroot baten	Realisatie lasten	Realisatie baten	Vershil
01 Maatschappelijke voorzieningen	31.303 N	895 V	30.193 N	987 V	1.202 V
02 Preventieve ondersteuning	49.782 N	13.613 V	46.715 N	12.495 V	1.949 V
03 Individuele ondersteuning	200.537 N	54.908 V	204.926 N	54.923 V	4.374 N
04 Economie en Mobiliteit	11.998 N	8.683 V	21.427 N	21.018 V	2.906 V
05 Ruimtelijke ontwikkeling	101.247 N	66.114 V	69.265 N	42.847 V	8.715 V
06 Veiligheid	17.071 N	818 V	16.511 N	883 V	625 V
07 Kwaliteit leefomgeving	46.802 N	18.008 V	43.944 N	18.087 V	2.937 V
08 Bestuur en Organisatie	31.070 N	18.956 V	32.327 N	20.496 V	283 V
Totaal programma's	489.810 N	181.995 V	465.308 N	171.736 V	14.243 V
Overhead	54.281 N	5.843 V	49.909 N	8.821 V	7.350 V
Algemene dekkingsmiddelen	0 N	350.891 V	0 N	354.513 V	3.622 V
Vennootschapsbelasting	158 N	0 V	51 V	0 V	107 V
Saldo baten en lasten	544.249 N	538.729 V	515.268 N	535.070 V	25.322 V
Reservemutaties	62.080 N	67.600 V	72.386 N	62.486 V	15.420 N
Saldo					9.902 V

4.2.2 Analyse verschillen tussen actuele begroting en realisatie

Alle financiële mutaties waaruit de exploitatierekening is opgebouwd zijn verantwoord op een van de acht programma's waaruit de programmaverantwoording (hoofdstuk 1) is opgebouwd. De verantwoording per programma sluit duidelijk zichtbaar en duidelijk afgebakend af met het onderdeel 'Wat heeft het gekost?'. De onderdelen beginnen met een financieel overzicht dat aansluit met de resultatenrekening die in de vorige paragraaf is opgenomen. De toelichtingen op de financiële overzichten zijn de analyses van de verschillen tussen de actuele begroting en de realisatie.

De verschillen tussen actuele begroting en realisatie zijn meegenomen in het oordeel over de begrotingsrechtmatigheid. De overschrijdingen van de lasten op programmaniveau zit voornamelijk in overschrijdingen op kosten jeugdhulp (Programma 3), zijnde een opneindekking en uitgifte bedrijfslocaties (programma 4) waarvoor directe baten zijn ontvangen vanuit het rijk. Het oordeel over de begrotingsrechtmatigheid is opgenomen in hoofdstuk "4.4 Rechtmatigheidsverantwoording".

4.2.3 Aanwending budget onvoorzien en algemene dekkingsmiddelen

Tabel 4.2.3.1 - Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen 2025	Begroting	Realisatie
Algemene uitkering	307.490	310.310
Bespaarde rente	3.026	3.003
Onvoorzien	0	0
Dividend BNG	301	231
Dividend ACV	81	82
OZB	36.787	37.183
Hondenbelasting	496	475
Toeristenbelasting	1.629	1.798
Forensenbelasting	1.081	1.431
Totaal	350.891	354.513

De budgetten die worden gerekend tot de algemene dekkingsmiddelen zijn onderdeel van programma 8 Bestuur en Organisatie. In de paragraaf Lokale Heffingen leest u meer over de ontwikkeling van de gemeentelijke belastingen.

4.2.4 Overhead

De totaal gerealiseerde overheadkosten bedragen € 41.3 miljoen. Zie paragraaf Bedrijfsvoering, onderdeel overhead voor de verdere specificatie.

4.2.5 Vennootschapsbelasting

Elk jaar wordt geïnventariseerd welke activiteiten onder het regime van de Wet op de Vennootschapsbelasting (VPB) vallen. De detailanalyse voor ieder jaar vindt plaats één jaar nadat de jaarrekening voor dat jaar gereed is. Op basis hiervan doet de gemeente een uitgestelde aangifte. Er lopen op dit moment meerdere gerechtelijke procedures bij andere gemeenten. Naar aanleiding van deze procedures doen wij voor 2025 voor twee activiteiten aangifte, namelijk voor:

- De activiteit inkomsten uit reclameconcessies (geschat op € 70.000 in 2025).
- De activiteit verstrekken van ambtenarenhypotheek (geschat op € 2.300 in 2025). De activiteit is in 2008 gestopt, maar nog niet alle hypotheek zijn afgelost.

Wij doen deze aangiften om (belasting)rentekosten van 9% te voorkomen (rente op rente leidt anders tot een significant bedrag). Tegen de aangiften VPB gaat de gemeente elk jaar voor beide activiteiten in bezwaar om de rechten veilig te stellen.

Naar verwachting zal de uitspraak op de gerechtelijke procedures in 2026 komen. De gemeente heeft destijds besloten geen eigen procedures op te starten, omdat de casuïstiek redelijk aansluit bij de reeds lopende landelijke procedures.

4.2.6 Incidentele baten en lasten

De commissie BBV doet de aanbeveling om in het verplichte overzicht incidentele baten en lasten in de programmabegroting en -jaarrekening te werken met een grensbedrag voor het opnemen van de incidentele baten en lasten. Wij hebben dit grensbedrag gesteld op € 500.000. Vanaf dit bedrag worden de incidentele lasten en baten afzonderlijk, gespecificeerd opgenomen. Aanvullend worden ook incidentele baten en lasten lager dan dit grensbedrag samengebundeld onder 'overige baten of lasten'.

Het overzicht van incidentele baten en lasten in de programmabegroting moet de gebruiker ondersteunen in zijn oordeelsvorming over de mate waarin de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Een plus in de telling geeft aan dat er meer structurele baten zijn dan structurele lasten: structureel begrotingsevenwicht. De

verschillenanalyse tussen begroting en rekening moet de gebruiker van de jaarrekening ondersteunen in zijn oordeelsvorming over de aard van de verschillen.

Als vuistregel geldt dat baten en lasten als incidenteel worden aangemerkt, indien ze bij ongewijzigd beleid en omstandigheden voor maximaal drie jaar vaststaan.

Met uitzondering van externe bijdragen, inkomende subsidies (waaronder specifieke uitkeringen), en projecten die langer dan drie jaar duren. Als duidelijk vaststaat dat ze binnen afzienbare tijd (Ede houdt 5 jaar aan) afgewikkeld worden, beschouwen we deze ook incidenteel.

De mutaties Grondzaken zijn naar aard altijd incidenteel en ook als zodanig opgenomen in onderstaande tabellen.

Het jaarrekeningresultaat 2025 bestaat uit de volgende incidentele baten en lasten.

Tabel 4.2.6.1 - Overzicht Incidentele lasten 2025

Bedragen x € 1.000

Dekking middels	Incidentele lasten	Programma	Actuele begroting 2025	2025 realisatie
SPUK	Brede SPUK (sportakkoord + Brede regeling combinatiefunctionarissen)	1	656	656
	Overig programma 1	1	1.558	1.170
	Totaal programma 1	1	2.214	1.826
SPUK	Integraal Zorgakkoord	2	2.413	2.282
SPUK	Brede SPUK	2	1.243	1.065
SPUK A'foort -> Subsidie -> U401 (VSV)	Subsidieregeling Leerplicht Onderwijs Ondersteuning	2	535	532
SPUK -> U433	Subsidieregeling Onderwijsachterstandenbeleid	2	600	555
	Overig programma 2	2	1.262	568
	Totaal programma 2	2	6.053	5.002
SPUK	Opvang ontheemden Oekraïne	3	6.719	6.462
SPUK	Duurzame Gemeentelijke Opvang Asielzoekers (Galvanistraat)	3	1.191	2.709
Subsidie	Proeftuinen toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming 2025	3	500	444
	Overig programma 3	3	308	123
	Totaal programma 3	3	8.718	9.738
Algemene middelen	Grondzaken Werken	4	5.841	15.647
	Overig programma 4	4	572	528
	Totaal programma 4	4	6.413	16.175
Algemene middelen	Grondzaken Wonen	5	57.587	26.810
SPUK	Nationaal isolatieprogramma	5	2.300	1.191
Reserve Fonds Woningbouw	Opgave Passend Wonen	5	1.014	26
Algemene middelen	Actief grondbeleid landelijk gebied	5	500	4
Reserve	Uitvoeringsstrategie Ede Stad	5	365	583
	Overig programma 5	5	2.634	2.024
	Totaal programma 5	5	64.400	30.638
	Overig programma 6	6	-	-
	Totaal programma 6	6	-	-
	Overig programma 7	7	475	397
	Totaal programma 7	7	475	397
Subsidie en inkomsten derden	Vitale Vakantieparken projecten	8	5.756	4.828
Subsidie en inkomsten	Veluwe Alliantie projecten	8	1.176	1.023

Tabel 4.2.6.1 - Overzicht Incidentele lasten 2025

Bedragen x € 1.000

Dekking middelen	Incidentele lasten	Programma	Actuele begroting 2025	2025 realisatie
derden				
Reserve	Implementatie financieel systeem	8	1.018	250
Bedrijfsmiddelen - Automatisering				
Reserve	Project Edese digitale werkplek	8	736	713
Bedrijfsmiddelen - Automatisering				
Reserve	Datacenter transitie	8	606	234
Bedrijfsmiddelen - Automatisering				
	Overig programma 8	8	3.088	2.130
	Totaal programma 8	8	12.380	9.178
	Totaal incidentele lasten		100.653	72.954

Tabel 4.2.6.2 - Overzicht Incidentele baten 2025

Bedragen x € 1.000

Middelen verkregen middelen	Incidentele baten	Programma	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025
SPUK	Brede SPUK (sportakkoord + Brede regeling combinatiefunctionarissen)	1	-656	-656
	Overig programma 1	1	-29	16
	Totaal Programma 1	1	-685	-640
SPUK	Integraal Zorgakkoord	2	-2.413	-2.282
SPUK	Brede SPUK	2	-1.246	-1.065
SPUK A'foort -> Subsidie -> U401 (VSV)	Subsidieregeling Leerplicht Onderwijs	2	-535	-532
SPUK -> U433	Ondersteuning			
	Subsidieregeling Onderwijsachterstandenbeleid	2	-600	-555
Bijdrage derde	Regeling stimuleren uitstroom vergunninghouders uit de asielopvang (Hotel- en accommodatieregeling HAR+)	2	-	-540
	Overig programma 2	2	-714	-588
	Totaal programma 2	2	-5.508	-5.562
SPUK	Opvang ontheemden Oekraïne	3	-8.555	-7.086
Normvergoeding	Duurzame Gemeentelijke Opvang Asielzoekers in Ede	3	-6.170	-6.005
Subsidie	Proeftuinen toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming 2025	3	-500	-444
	Overig programma 3	3	-408	-242
	Totaal programma 3	3	-15.633	-13.777
Algemene middelen	Grondzaken Werken	4	-5.960	-17.680
	Overig programma 4	4	-214	-211
	Totaal programma 4	4	-6.174	-17.891
Algemene middelen	Grondzaken Wonen	5	-56.634	-25.585
SPUK	Nationaal isolatie programma	5	-2.300	-1.191
	Overig programma 5	5	-638	-1.046
	Totaal programma 5	5	-59.572	-27.822
	Totaal programma 6	6	-	-
	Overig programma 7	7	-80	-51
	Totaal programma 7	7	-80	-51
Subsidie en inkomsten derden	Inkomende subsidie + inkomsten derden	8	-5.756	-4.828
Subsidie en inkomsten derden	Programma Vitale Vakantieparken			
	Veluwe Alliantie	8	-1.176	-1.023

Tabel 4.2.6.2 - Overzicht Incidentele baten 2025

Bedragen x € 1.000

Middelen verkregen middels	Incidentele baten	Programma	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025
	Overig programma 8	8	-193	-774
	Totaal programma 8	8	-7.125	-6.625
	Totaal incidentele baten		-94.777	-72.368

Het overzicht van incidentele baten en lasten in de programmabegroting ondersteunt de gebruiker in zijn oordeelsvorming over de mate waarin er sprake is van structureel en reëel evenwicht. Een positief saldo geeft aan dat er meer structurele baten zijn dan structurele lasten. Uit onderstaande tabel blijkt dat de structurele lasten volledig gedekt worden door de structurele baten.

Tabel 4.2.6.3

Bedragen x € 1.000

	Actuele Begroting 2025	Realisatie 2025	
Totaal lasten exclusief reserves	-544.249	-515.271	
Totaal baten exclusief reserves	538.729	535.070	
Storting Reserves	-62.080	-72.383	
Onttrekking reserves	67.600	62.486	
Resultaat	0	9.902	Zie paragraaf 4.2.1 van de jrk. positief rek resultaat
Incidentele lasten - programma's	100.653	72.954	Zie tabel hierboven
Incidentele baten - programma's	-94.777	-72.368	Zie tabel hierboven
Incidentele toevoeging aan reserves	61.706	72.009	Dit betreffen alle storting aan de reserves inclusief de reserves kapitaallasten, de investeringsreserves bedrijfsmiddelen en exclusief de financieringsreserves
Incidentele onttrekking aan reserves	-59.969	-53.555	Dit betreffen alle storting aan de reserves exclusief de reserves kapitaallasten, de investeringsreserves bedrijfsmiddelen en de financieringsreserves
Structureel begrotingssaldo	7.613	28.942	Positief getal dus structureel overschot
Structurele begrotingssaldo in % van de baten exclusief onttrekkingen reserves	1,41%	5,41%	Positief percentage betekent een structureel evenwicht.

4.2.7 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

De WNT is van toepassing op Gemeente Ede. Het voor Gemeente Ede toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2025				
Bedragen x € 1	G.H. Hagelstein		R. Groen	
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01-31/12	01/01-31/8	01/09-31/12	01/09-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	128.093,31	115.829,94	42.075,04	51.032,49
Beloningen betaalbaar op termijn	20.641,56	15.522,72	7.042,68	7.650,36
<i>Subtotaal</i>	<i>148.734,87</i>	<i>131.352,66</i>	<i>49.117,72</i>	<i>58.682,85</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	163.775	82.225	82.225
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	148.734,87	131.352,66	49.319,88	58.682,85
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024				
Bedragen x € 1	G.H. Hagelstein		R. Groen	
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris		
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12	01/01-31/12		
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0		
Dienstbetrekking?	ja	ja		
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.666,80	150.359,30		
Beloningen betaalbaar op termijn	20.461,56	23.320,68		
<i>Subtotaal</i>	<i>145.128,36</i>	<i>173.679,98</i>		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000		
Bezoldiging	145.128,36	173.679,98		

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen'.

4.3 Balans en toelichting

4.3.1 Balans

Tabel 4.3.1.1 - Balans onderdeel activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Immateriële vaste activa	7.334	6.231
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	3.785	5.090
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	3.549	1.141
Materiële vaste activa economisch nut	241.260	227.011
Gronden en terreinen	31.946	32.887
Bedrijfsgebouwen	186.782	171.558
Woonruimten	1.892	1.946
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.247	8.446
Vervoermiddelen	904	742
Machines, apparaten en installaties	5.857	5.496
Overige materiële activa	5.632	5.936
Materiële vaste activa economisch nut, met mogelijke heffing ter bestrijding van de kosten	7.678	8.343
Bedrijfsgebouwen	295	338
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.099	5.435
Overige materiële activa	2.284	2.570
Materiële vaste activa maatschappelijk nut	155.691	148.027
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	153.776	145.903
Overige materiële activa	1.915	2.124
Financiële vaste activa	57.155	55.538
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.018	3.018
Leningen aan woningbouwverenigingen	28.706	30.907
Overige langlopende leningen	7.938	8.702
Overige uitzettingen (rentetypisch ≥ 1 jaar)	17.493	12.911
Totaal vaste activa	469.118	445.150
Vorraden	2.592	22.569
Onderhanden werk, wo. bouwgronden in exploitatie	2.348	22.378
Gereed product en handelsgoederen	244	191
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	41.721	10.446
Vorderingen op openbare lichamen	2.319	137
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	32.000	4.000
Overige vorderingen	7.402	6.309
Liquide middelen	1.135	8.764
Kasrekeningen	35	20
Bankrekeningen	1.100	8.744
Overlopende activa	46.384	44.935
Voorschotbedragen specifiek van Europese unie	171	136
Voorschotbedragen specifiek van het Rijk	4.430	3.939

Tabel 4.3.1.1 - Balans onderdeel activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Voorschotbedragen ov. Ned. Overheidslichamen	2.679	1.162
Nog te ontvangen bedragen overig	31.797	33.609
Overige vooruitbetaalde bedragen	7.307	6.089
Totaal vlottende activa	91.832	86.714
Totaal Activa	560.950	531.864

Totaal van het recht verliescompensatie VPB € 0 (2024: € 0).

Tabel 4.3.1.2 - Balans onderdeel passiva

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Eigen vermogen	216.211	196.411
Algemene reserves	91.378	93.274
Bestemmingsreserves	114.931	88.359
Gerealiseerd resultaat	9.902	14.778
Voorzieningen	39.804	44.388
Voor verplichtingen en verliezen	10.248	9.448
Ter egalisering van kosten	9.235	9.373
Voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven	20.321	25.567
Vaste schulden met een looptijd ≥ 1 jaar	149.330	158.216
Onderhandse leningen van banken	148.514	157.016
Door derden belegde gelden	218	293
Waarborgsommen	598	907
Totaal vaste passiva	405.345	399.015
Vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar	7.493	20.113
Bankrekeningen	3	7.526
Overige schulden	7.490	12.587
Overlopende passiva	148.112	112.736
Nog te betalen bedragen (verplichtingen)	51.892	51.026
Voorschotbedragen specifiek Europese Unie	793	742
Voorschotbedragen specifiek van het Rijk	79.410	40.209
Voorschotbedragen ov. overheidslichamen	12.602	14.287
Voorschotbedragen specifiek overig	531	272
Overige vooruit ontvangen bedragen	2.884	6.200
Totaal vlottende passiva	155.605	132.849
Totaal Passiva	560.950	531.864

Totaal van de borgstellingen en/of garantstellingen: € 664 miljoen (2024: € 615 miljoen).

4.3.2 Toelichting Vaste Activa

Vaste activa

In de balans worden kapitaaluitgaven en -ontvangsten onderscheiden in drie groepen vaste activa, namelijk van

immateriële, materiële en financiële aard. Voor gedetailleerde informatie over de investeringskredieten in relatie tot de vaste activa wordt verwezen naar bijlage 7a van hoofdstuk 5. Een samenvatting van deze bijlage naar de drie genoemde groepen wordt in onderstaande tabellen weergegeven. Deze samenvatting geeft het verloop van de boekwaarden aan van de desbetreffende groep vaste activa en van de hieronder vallende categorieën gedurende het verslagjaar.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn niet-tastbare activa die over een langere periode van economische waarde zijn.

Tabel 4.3.2.1 - Verloopoverzicht immateriële vaste activa Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Investeren	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2025
Kosten onderzoek en ontwikkeling bepaald actief	5.090	849	2.154	0	3.785
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1.141	2.491	0	83	3.549
Totaal immateriële activa	6.231	3.340	2.154	83	7.334

Kosten onderzoek en ontwikkeling bepaald actief

De investeringen bestaan voornamelijk uit de activering van voorbereidingskosten voor het plan Kernhem Noord ad € 0,7 miljoen. In 2025 is het plan fase 1 Oost Doesburgerbuurt in de grondexploitatie (GREX) opgenomen. De hierop betrekking hebbende en verantwoorde voorbereidingskosten voor een bedrag van € 2,2 miljoen zijn overgeboekt en als lasten verantwoord. Deze overboeking is als desinvestering in bovenstaande tabel opgenomen.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Op 5 juni 2025 heeft de gemeenteraad besloten de opvang van asielzoekers aan de Galvanistraat 9 in Ede te verlengen en uit te breiden van 130 naar maximaal 200 bewoners. Voor de uitbreiding zijn termijnbedragen gefactureerd en als investeringen opgenomen tot een bedrag van € 2,5 miljoen.

Het bedrag aan afschrijvingen ad € 83.000 bevat reguliere afschrijvingen op activa in de categorie bijdrage activa in eigendom van derden: onder andere renovatie Hockeyvelden Bosrand en investeringssubsidies Mixed Hockeyclub en Museum/Bezoekerscentrum Oud Lunteren.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn de geactiveerde materiële tastbare bezittingen die de gemeente langdurig inzet voor de realisatie van beleidsdoelen en bedrijfsvoering. In onderstaande tabel wordt het verloop weergegeven per subcategorie en de totalen per hoofdcategorie. Onder de tabel is per subcategorie toegelicht waar de posten betrekking op hebben.

Tabel 4.3.2.2 - Verloopoverzicht materiële vaste activa Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Investeren	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Duurzame waardevermindering	Boekwaarde 31-12-2025
Investeren met een economisch nut							
Gronden en terreinen	32.887	1.194	850	0	258	1.027	31.946
Bedrijfsgebouwen	171.558	21.907	151	5.468	1.064	0	186.782
Woonruimten	1.946	23	0	77	0	0	1.892
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.446	789	0	857	131	0	8.247
Vervoermiddelen	742	317	0	155	0	0	904
Machines, apparaten en installaties	5.496	1.604	0	1.117	126	0	5.857
Overige materiële vaste activa	5.936	348	0	491	161	0	5.632
Subtotaal mva met economisch nut	227.011	26.182	1.001	8.165	1.740	1.027	241.260
Investeren met een economisch nut met heffing							

Tabel 4.3.2.2 - Verloopoverzicht materiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boek- waarde 1-1-2025	Investe- ringen	Desin- veste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdrage van derden	Duurzame waardever- mindering	Boekwaarde 31-12-2025
Bedrijfsgebouwen	338	0	0	43	0	0	295
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.435	9.811	0	10.147	0	0	5.099
Overige materiële vaste activa	2.570	0	0	286	0	0	2.284
Subtotaal mva econ. nut met heffing	8.343	9.811	0	10.476	0	0	7.678
Investerings in de openbare ruimten met een maatschappelijk nut							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	145.903	23.737	0	3.353	12.511	0	153.776
Overige materiële vaste activa	2.124	0	0	209	0	0	1.915
Subtotaal mva maatschappelijk nut	148.027	23.737	0	3.562	12.511	0	155.691
Totaal materiële activa	383.381	59.730	1.001	22.203	14.251	1.027	404.629

Gronden en terreinen

In het verslagjaar hebben diverse investeringen in grond plaatsgevonden: overheveling vanuit grex € 0,7 miljoen ten behoeve van nieuwbouw Multi Functioneel Dorpshuis te Otterlo en aankopen € 0,3 miljoen gelegen aan de Peteweg te Ede. De desinvesteringen bestaan uit enerzijds de verkoop van grond gelegen aan de Rijksweg te Ede voor € 0,3 miljoen en anderzijds uit de uitname van gronden ten behoeve van de grondexploitatie fase 1 Oost Doesburgerbuurt te Ede voor € 0,5 miljoen. Naar aanleiding van de verplichte 3-jaarlijkse markttransactie van gronden wanneer deze in exploitatie worden genomen zijn de aan de Horalaan en de Stationsweg te Ede gelegen gronden afgewaardeerd voor respectievelijk € 0,6 en € 0,4 miljoen.

Bedrijfsgebouwen

De investeringen op het materiële vaste activa onderdeel bedrijfsgebouwen bedragen in totaal € 21,9 miljoen. Voor een belangrijk deel hebben de investeringen betrekking op: bouw P&R garage station Ede-Wageningen € 8,5 miljoen, renovatie theaterzaal Cultura € 2,8 miljoen, bouw nieuw buurthuis Ede-West aan de Wulplaan te Ede ter vervanging van de huidige buurthuizen De Kolk en Ericahorst te Ede € 2,0 miljoen, renovatie sporthal De Peppel en Turnstede € 1,8 miljoen, vernieuwbouw Marnix College te Ede € 1,0 miljoen, nieuwbouw (inclusief uitbreiding) brandweerkazerne Otterlo € 1,0 miljoen, renovatie sportzaal Maandereng te Ede € 0,9 miljoen en renovatie tot multifunctioneel dorps huis van De Commanderie te Bennekom te Otterlo € 0,9 miljoen.

De desinvestering ad € 151.000 is de verkoop van opstallen aan de Rijksweg te Ede. Het bedrag aan afschrijvingen (€ 5,5 miljoen) bestaat volledig uit normale afschrijvingen. Bijdragen van derden (voor een totaal van € 1,0 miljoen) zijn ontvangen voor de renovatie van onder andere de sporthal De Peppel en Turnstede € 0,5 miljoen en theaterzaal Cultura € 0,3 miljoen.

Woonruimten

De boekwaarde van de woonruimten is in het verslagjaar per saldo afgenomen met € 54.000: enerzijds een toename door activering van kosten groot onderhoud voor € 23.000 (voornamelijk woning Groot Ginkelseweg te Ede) en anderzijds een vermindering vanwege de (normale) afschrijvingen voor € 77.000.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Het totaal aan investeringen in de categorie grond-, weg- en waterbouwkundige bedraagt in 2025 € 34,3 miljoen. De grootste investeringen betreffen de projecten Spoorzone Ede-Wageningen (€ 7,2 miljoen) en Parklaan (€ 1,3 miljoen), de snelfietsroute Ede-Wageningen (€ 4,3 miljoen), reconstructie kruispunt Postweg/Westzoom te Lunteren € 1,2 miljoen, herinrichting Wethoudersbuurt te Ede € 1,0 miljoen en herinrichting kruispunt c.q. realisatie voorrangspaleis Slotlaan/Kranenburg/Goudenstein te Ede € 0,8 miljoen.

Hiernaast is er voor € 9,8 miljoen geïnvesteerd in riolering. Op de investeringen worden de bijdragen van derden in mindering gebracht, in totaal € 12,6 miljoen. Voor het project Spoorzone Ede-Wageningen gaat het om € 7,2 miljoen, voor de snelfietsroute Ede-Wageningen om € 3,9 miljoen en voor de herinrichting van de Wethoudersbuurt om € 0,6 miljoen. De investeringen in riolering (€ 9,8 miljoen) worden volledig gedekt vanuit de voorziening riolering (gevoed vanuit de rioolheffing). De vermindering van de boekwaarde door afschrijvingen bedraagt, inclusief riolering ad € 9,8 miljoen (zie hiervoor), € 14,3 miljoen, aan normale afschrijvingen € 14,2 miljoen en aan versnelde afschrijvingen € 55.000 (ten behoeve van kunstgrasvelden Inschoterweg en Peppelensteeg te Ede).

Vervoermiddelen

De afdeling Leefomgeving & Veiligheid heeft € 0,3 miljoen geïnvesteerd in de vervanging van een aantal van haar bedrijfswagens. De post afschrijvingen op de vervoermiddelen kent geen bijzondere waardeverminderingen; aan normale afschrijvingen is een bedrag van € 155.000 geboekt.

Machines, apparaten en installaties

Kosten in de categorie machines, apparaten en installaties zijn voor € 1,6 miljoen geactiveerd. De geactiveerde kosten zijn voornamelijk de aanschaf van ICT-apparatuur (monitoren, iPhones, laptops, switches en access points) voor € 1,1 miljoen en voor Cultura Routekaart 2023-2026 € 0,4 miljoen. De verminderingen op de balanspost machines, apparaten en installaties zijn de normale afschrijvingen (€ 1,1 miljoen) en de bijdragen van derden (€ 126.000) voor de Cultura Routekaart 2023-2026.

Overige materiële vaste activa

De kapitaaluitgaven (investeringen) in de categorie overige materiële vaste activa bedragen € 0,3 miljoen, onder andere renovatie installaties dorpshuis De Zicht te Ederveen, 1^e inrichting (meubilair en leermiddelen) diverse scholen in Ede en Lunteren en de investering in een solar-carport en laadinfrastructuur op de Gemeentewerf Ede. Op dit activaonderdeel is in het verslagjaar € 1,0 miljoen afgeschreven hetgeen de normale afschrijvingen betreft. Verder is de ontvangen concessievergoeding voor windturbines ad € 161.000 als bijdrage van derden verwerkt.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa geeft inzicht in de kapitaalverstrekkingen, de leningen en de overige financiële vaste activa.

Tabel 4.3.2.3 - Verloopoverzicht financiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2025
Kapitaalverstreking aan deelnemingen	3.018	0	0	0	3.018
Leningen aan woningbouwcorporaties	30.907	0	0	2.201	28.706
Overige langlopende leningen	8.702	100	0	864	7.938
Overige uitzettingen (rentetypisch ≥ 1 jaar)	12.911	11.443	6.861	0	17.493
Totaal financiële activa	55.538	11.543	6.861	3.065	57.155

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

De gemeente heeft een aandeel in de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken BV en Werkkracht Ede BV. Hiernaast bezit de gemeente aandelen van de BNG Bank N.V. en de ACV N.V. De aandelen zijn tegen verkrijgingsprijs opgenomen.

Leningen aan woningbouwcorporaties

Woningbouwcorporatie Woonstede is de enige partij waaraan de gemeente leningen heeft verstrekt die vallen

in de categorie woningbouwcorporaties. Op deze leningen heeft Woonstede in 2025 € 2,2 miljoen afgelost. Hierin is van één lening de extra aflossing, op renteherzieningsdatum, van € 225.000 verwerkt.

Overige langlopende leningen

In 2025 is één langlopende lening verstrekt, groot € 10.000 aan Q-park Beheer (zijnde de afrekening concessieprijs 2024 parkeergarage Markt Ede). Hiernaast zijn onder de vermeerderingen de opboeking meegenomen voor onder de financiële vaste activa vallende debiteuren Sociaal Domein categorie TOZO-leningen en de categorie krediethypotheek, respectievelijk voor € 9.000 en € 81.000.

Aan aflossingen is op de categorie overige langlopende leningen in totaal € 0,9 miljoen verwerkt. Dit betreft € 0,8 miljoen, waarvan € 125.000 als extra aflossing aangemerkt dient te worden, voor langlopende leningen aan diverse partijen (onder andere Ziekenhuis Gelderse Vallei Parkeren BV en Stichting het Maanderzand) en € 108.000 op de verstrekte geldleningen vallend in de categorieën TOZO-regeling van het Rijk vanuit de debiteurenstand Sociaal Domein.

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

De stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN) verstrekt voor de gemeente in het kader van diverse regelingen (onder andere op het gebied van Stedelijke Ontwikkeling Ede, milieubeleid en duurzaamheid) leningen. Het merendeel van deze leningen heeft een revolverend karakter, hetgeen wil zeggen dat de ontvangen rente en aflossingen door SVN (weer) ingezet kunnen worden voor het verstrekken van nieuwe leningen.

In de administratie van SVN zijn de leningen gegroepeerd naar type, ook wel aangeduid als fondsen. De mutaties van de fondsen, onder andere door het verstrekken van leningen en/of ontvangen van aflossingen door SVN, worden bij de gemeente verantwoord door een op nihil salderende administratieve boeking. Dit geeft in bovenstaande tabel vermeerderingen en verminderingen te zien voor een bedrag van € 5,9 miljoen. In 2025 zijn de uitgezette middelen bij SVN door de gemeente aangevuld met € 4,5 miljoen. Naast deze vermeerdering voor drie fondsen zijn binnen de fondsen uitgezette middelen overgeboekt voor in totaal € 0,9 miljoen, hetgeen zowel een vermeerdering als een vermindering geeft op de balanspost overige uitzettingen. SVN heeft de beheerskosten (in de tabel een vermindering van € 67.000) en de rentevergoeding over de uitzettingen (vermeerdering van € 0,2 miljoen) respectievelijk in rekening gebracht bij c.q. betaalbaar gesteld aan de gemeente.

4.3.3 Toelichting Vlottende Activa

Onder de vlottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

Voorraden

De voorraden bestaan uit grondexploitaties, aanwezige materialen en handelsgoederen. Onder de tabel zijn de onderdelen nader toegelicht. Verder is hier een toelichting gegeven op de geraamde kosten, opbrengsten en het verwachte eindresultaat van de bouwgronden in exploitatie.

Tabel 4.3.3.1 - Verloopoverzicht voorraden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2025	Investering	Desinveste- ring	Rente	Boekwaarde 31-12-2025
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie*	73.743	14.679	25.218	1.649	64.853
Voorziening voor verliesgevende grondexploitaties	-/- 51.365	-/- 11.553	-/- 1.440	-/- 1.027	-/- 62.505
Gereed product en handelsgoederen	191	231	178	0	244
Totaal voorraden	22.569	3.357	23.956	622	2.592

** Mogelijke impact Natura 2000/Stikstof op onderhanden werk*

Door de ligging van Ede bij de Natura 2000 gebieden Veluwe en Binnenveld zorgen veel (bouw)activiteiten voor

stikstofdepositie op kwetsbare natuur. Voor projecten waarvan de uitvoering nog loopt of die al gerealiseerd zijn, geldt dat deze beschikken over een onherroepelijke natuurvergunning of vallen onder het overgangsrecht voor intern salderen tot 1 januari 2030 zoals dat volgt uit de uitspraak van de Raad van State van 18 december 2024. Voor zover deze projecten alsnog een natuurvergunning vragen in 2030 (wat niet in alle gevallen nodig zal zijn omdat er geen significante effecten meer optreden), geldt dat Ede daarbij een projectmatige legalisatie-aanpak vanuit het Rijk verwacht.

Voor nieuwe projecten blijft vergunningverlening (en de juridische houdbaarheid daarvan) op dit moment nog complex, omdat Rijk en provincie(s) nog onvoldoende maatregelen hebben vastgesteld om de verslechtering van de natuur te stoppen. De provincie Gelderland heeft de vergunningverlening echter wel opengesteld, waardoor Ede de (schaarse) beschikbare stikstofruimte via intern of extern salderen benut om zoveel mogelijk maatschappelijk gewenste ontwikkelingen toch te realiseren. Daarnaast leveren we een grote bijdrage aan de interbestuurlijke Aanpak Veluwe, dat moet leiden tot het vereiste programma om de noodzakelijke daling van stikstofdepositie op de Veluwe te borgen. In algemene zin geldt dat de stikstofproblematiek de komende jaren de planontwikkeling in Ede fors zal blijven beïnvloeden ten aanzien van doorlooptijden, kosten en (juridische) risico's.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het saldo op 31 december 2025 van de balanspost onderhanden werk bedraagt € 64,9 miljoen en bestaat uit bouwgronden in exploitatie.

Gedurende het verslagjaar zijn de bouwgronden in exploitatie vermeerderd met € 16,3 miljoen. De belangrijkste vermeerderingen zijn: het opboeken van voornamelijk exploitatiekosten voor de Kazerneterreinen Maurits Noord/ Elias Beeckman/Simon Stevin (woonrijpmaken, buitenplans en planbegeleiding) van totaal € 1,3 miljoen, Kazerneterrein Maurits WFC (bouwrijpmaken, buitenplans en planbegeleiding) € 3,9 miljoen, BTA-12 € 1,3 miljoen waarvan € 0,7 miljoen winstneming, Kernhem Vlek B West € 4,2 miljoen (bouw- en woonrijpmaken, winstneming) hiervan € 0,6 miljoen winstneming, Doesburgerbroek Fase 1 Oost € 1,5 miljoen (planbegeleiding en inbrengwaarde van gronden), Wekerom Oost € 2,3 miljoen hiervan € 2,1 miljoen voor verwerving uitbreiding van de grondontwikkeling; de rentetoevoeging bedraagt € 1,7 miljoen.

Onder de verminderingen van de bouwgronden in exploitatie voor een totaalbedrag van € 25,2 miljoen vallen: verkoop van bouw kavels en onroerend goed binnen de ontwikkelingen van Kernhem Vlek B West € 8,1 miljoen, Kazerneterrein Maurits WFC van € 10,2 miljoen en Otterlo - Weversteeg € 5,5 miljoen. Binnen BTA-12 is € 1,5 miljoen exploitatievergoeding ontvangen. Voor een uitgebreide toelichting op de inkomsten en uitgaven betreffende de projecten in plan- en realisatiefase wordt verwezen naar het MPG 2026 dat tegelijkertijd met deze jaarrekening is aangeboden aan de gemeenteraad. Het resumerende resultaat is in onderstaande tabel in beeld gebracht.

De Netto Contante Waarde per 1-1-2026 bedraagt € 57,9 miljoen negatief. Hierin zit voor € 4,3 miljoen aan positieve grondexploitaties en € 62,2 miljoen aan verliesgevende grondexploitaties. Hiervoor is een voorziening voor verliesgevende grondexploitaties getroffen.

Tabel 4.3.3.2 - Onderhanden werk

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaar de 1-1- 2025	Vermeer- dering	Verminder- ing	Boek- waarde 31-12- 2025	Geraamde kosten 2026 e.v	Geraamde opbr. 2026 e.v	Eind- waarde	Contante waarde per 1-1-2026
Kazerneterreinen MN-EBK-SSK	12.755	1.341	-8	14.088	1.706	799	-15.275	-14.959
Kazerneterreinen Maurits WFC	37.735	3.862	-10.211	31.387	35.364	39.318	-38.082	-26.140
BT-A12	11.611	1.281	-1.470	11.422	3.181	17.751	2.197	1.951
Jan Voermanstraat - Poggenbeekstraat	221	327	0	548	1.063	1.067	-611	-575
Somapad Flexwonen	12	55	0	67	466	563	21	20
Kernhem vlek B-west	279	4.189	-8.088	-3.621	7.861	5.563	1.276	1.203
Doesburgerbroek Fase 1 Oost	-	1.478	15	1.492	25.849	18.399	-12.368	-9.947
Compensatieopgave Doesburgerbroek	-	270	-	270	-	-	-	0
Goudenstein	297	33	-	330	163	1.601	1.100	1.079
Groenendaal Flexwonen	13	126	-	139	204	425	77	75
Kop van de Parkweg	8.084	314	5	8.403	131	255	-8.424	-8.259
Wekerom - Oost	-706	2.314	19	1.626	2.307	1.856	-2.306	-2.088
Otterlo - Weversteeg	3.443	739	-5.479	-1.297	1.556	-4	-278	-267
Totaal bouwgronden in exploitatie	73.743	16.328	-25.218	64.853	79.850	87.592	-72.673	-57.909

Gereed product en handelsgoederen

De balanspost gereed product en handelsgoederen omvat per 31 december 2025 de op voorraad liggende magazijn- en handelsgoederen. Gedurende het jaar is de voorraad van magazijn-goederen gemuteerd door inkopen (€ 231.000) en afgiften (€ 178.000).

Voorziening voor verliesgevende grondexploitaties

In de paragraaf grondbeleid (hoofdstuk 3.8) van deze jaarrekening is een nadere toelichting gegeven op de ontwikkeling van de voorziening in aanloop naar de vaststelling van de verliesgevende grondexploitaties bij het MPG. De voorziening voor verliesgevende grondexploitaties ten behoeve van de afdeling Ruimtelijke Regie is dienovereenkomstig gemuteerd. De toevoeging aan de voorziening voor inflatiecorrectie (rente, kosten en opbrengsten) bedraagt € 1,0 miljoen. Hiernaast is € 10,9 miljoen toegevoegd vanuit de reserve Omgevingsvisie 2040 voor de herziening van de grondexploitatie Wekerom Oost en de start van de nieuwe grondexploitaties Doesburgerbroek Fase 1 Oost en Otterlo - SERO.

Vanwege gunstige ontwikkeling van lopende verliesgevende grondexploitaties in programma 4 (Economie en Mobiliteit) is € 1,4 miljoen vrijgevallen (zie kolom desinvestering). Vanwege ongunstige ontwikkelingen van de lopende grondexploitaties in programma 5 (Ruimtelijke ontwikkeling) is een bedrag van € 0,7 miljoen aan de voorziening toegevoegd.

Tabel 4.3.3.3 - Mutaties verliesgevende grondexploitaties

Bedragen x € 1.000

Mutaties voorziening verliesgevende grondexploitaties			
Beginstand voorziening 1-1-2025		51.365	
Bij te boeken rente 2025		1.027	
Extra storting vanwege herziening en nieuwe grondexploitaties		10.881	
			63.273
Mutaties			
Mutaties plannen Economie en Mobiliteit (programma 4)		-/- 1.440	
Mutaties plannen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 5)		672	
Totaal mutaties			-/- 768
Stand voorziening 31-12-2025			62.505

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

In onderstaande tabel zijn de kortlopende uitzettingen weergegeven volgens de voorgeschreven onderverdeling naar vorderingen op openbare lichamen, rekening-courant verhouding (schatkistbankieren) met het Rijk en overige vorderingen. De posten zijn onder de tabel afzonderlijk toegelicht, waarbij de overige vorderingen nog verder zijn gespecificeerd.

Tabel 4.3.3.4 - Overzicht uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Vorderingen op openbare lichamen	137	2.319
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	4.000	32.000
Overige vorderingen	6.309	7.402
Totaal uitzett. met een rentetypische looptijd < 1 jaar	10.446	41.721

Vorderingen op openbare lichamen

Het saldo van deze vorderingen op de balans per 31 december 2025 bedraagt € 2,3 miljoen, te onderscheiden in € 1,3 miljoen op gemeenschappelijke regelingen, € 0,9 miljoen op gemeenten, € 19.000 op Rijksinstellingen en € 13.000 op provincies.

De toelichting op de voortgang en de invordering van deze vorderingen is meegenomen bij het onderdeel overige vorderingen.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De gemeente is op grond van de Wet financiering decentrale overheden verplicht tot deelname aan het schatkistbankieren. Voor de gemeente betekent schatkistbankieren dat zij al haar overtollige middelen aanhoudt in de schatkist bij het Ministerie van Financiën (zie ook hoofdstuk 3.4 paragraaf Financieringen). Per balansdatum heeft de gemeente voor € 32,0 miljoen (2024: € 4,0 miljoen) aan overtollige liquide middelen uitstaan op 's Rijks schatkistrekening.

Het drempelbedrag is het maximale bedrag dat de gemeente over een heel kwartaal gezien gemiddeld op dagbasis buiten de schatkist mag houden. Door middel van een berekening dient aangegeven te worden of aan deze regel is voldaan. Uit onderstaande tabel blijkt dat er geen sprake is geweest van overschrijding van het drempelbedrag.

Tabel 4.3.3.5 - Benutting drempelbedrag schatkistbankieren Bedragen x € 1.000

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(1)	Drempelbedrag verslagjaar	9.500			
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	298	1.049	540	2.288
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	9.202	8.451	8.960	7.212
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Overige vorderingen

De overige vorderingen worden onderscheiden in:

- Belastingdebiteuren (zoals opgelegde belastingkohieren WOZ en afvalstoffenheffing)
- Debiteuren Sociaal Domein
- Overige debiteuren (zoals detacheringen en verkoop van onroerend goed).

Per 31 december 2025 bedraagt het saldo van de overige vorderingen € 7,4 miljoen. Aan vorderingen op openbare lichamen staat zoals hiervoor genoemd eind 2025 € 2,3 miljoen open. Dit geeft op balansdatum 31

december 2025 een totale openstand van de overige vorderingen voor € 9,7 miljoen. In onderstaande tabellen wordt uitgegaan van deze totale openstand.

Tabel 4.3.3.6 - Overzicht overige vorderingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Belastingdebiteuren	3.988	4.182
Debiteuren Sociaal Domein	3.367	3.271
Overige debiteuren	1.268	4.316
Voorziening dubieuze debiteuren	-/- 2.177	-/- 2.048
Totaal overige vorderingen (inclusief openbare lichamen)	6.446	9.721

Toelichting per categorie op het overzicht overige vorderingen:

Belastingdebiteuren

Tabel 4.3.3.7 - Overzicht openstaande belastingdebiteuren

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Waarvan > 3 maanden open
Belastingjaar tot 2023	50	28
Belastingjaar 2023	402	307
Belastingjaar 2024	329	264
Belastingjaar 2025	3.401	514
Totaal belastingdebiteuren	4.182	1.113

Belastingdebiteuren hebben de mogelijkheid hun vorderingen in termijnen te voldoen en/of te laten incasseren, dit in tegenstelling tot de reguliere debiteuren. Uit de tabel blijkt dat het grootste gedeelte van de openstand betrekking heeft op het belastingjaar 2025. Ten opzichte van het jaar 2024 is de totale openstand met bijna € 0,2 miljoen toegenomen tot een saldo van bijna € 4,2 miljoen eind boekjaar 2025. Vorderingen die langer dan een jaar openstaan worden voorzien. Het totaalbedrag van deze 'oude' vorderingen vormt ook het saldo per 31 december 2025 van de zogeheten voorziening dubieuze belastingdebiteuren. Het saldo van deze voorziening per genoemde datum is € 313.000 (per 31 december 2024 € 165.000).

Debiteuren Sociaal Domein

Tabel 4.3.3.8 - Openstaande debiteuren Sociaal Domein

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Terugvordering	1.880	1.784
Onderhoudsplicht (verhaal van bijstand)	53	83
Leenbijstand	914	995
Maatregel en boete	27	9
Overigen (voorschot/rente/woonvoorziening)	26	19
Declaratie Rijk (m.n. Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen)	467	400
Totaal debiteuren Sociaal Domein	3.367	3.290

Ten opzichte van 2024 is het openstaande saldo van de debiteuren Sociaal domein met € 0,1 miljoen gedaald. Deze daling heeft voornamelijk betrekking op afbetalingen van schulden van debiteuren Sociaal Domein die vallen in de categorie terugvordering. Het debiteurenbestand is nagelopen: schulden die te oud zijn, waarbij een regeling getroffen is of omdat de persoon in kwestie in de schuldsanering is beland, zijn buiten invordering gesteld. Het economische risico van de debiteuren Sociaal Domein ligt bij de gemeente en is bepaald op gemiddeld 45% (gelijk aan voorgaande jaren). Voor dit risico is een voorziening dubieuze debiteuren Sociaal Domein gevormd. De voorziening is opgebouwd op debiteurenniveau. Door deze benadering zijn de schulden

van de debiteuren met een hoog risico voorzien. Einde 2025 heeft de voorziening dubieuze debiteuren Sociaal Domein een saldo van € 1,5 miljoen.

Overige debiteuren

In het onderdeel overige debiteuren van de balanspost uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar zijn voor € 78.000 de verhaalbare kosten van een viertal projecten faciliterend grondbeleid verwerkt. Voor deze vier projecten is er sprake van een anterieure overeenkomst op basis waarvan de zogeheten verhaalbare kosten op derden verhaald kunnen worden.

Gebruikelijk is om voor de overige debiteuren de openstand over vier jaren inzichtelijk te maken. In de tabel zijn de openstanden voor de jaren 2022 tot en met 2025 weergegeven. De openstand voor rekeningjaar 2025 bedraagt in totaal € 4,3 miljoen (2024 € 1,3 miljoen), namelijk vorderingen van publiekrechtelijke aard € 0,2 miljoen (2024: € 0,1 miljoen) en vorderingen van privaatrechtelijke aard € 4,1 miljoen (2024: € 1,2 miljoen). Voor dubieuze vorderingen is een voorziening gevormd. Het saldo van de voorziening op 31 december 2025 bedraagt € 0,3 miljoen (2024: € 0,4 miljoen).

Tabel 4.3.3.9 - Ouderdom openstaande vorderingen overige debiteuren

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Dagen					Totaal
	0 - 30	30 - 60	60 - 90	90 - 120	> 120	
Jaarrekening 2022	1.527	572	309	53	1.112	3.573
Jaarrekening 2023	2.613	50	0	0	703	3.366
Jaarrekening 2024	675	69	1	0	523	1.268
Jaarrekening 2025	2.840	62	511	0	903	4.316

Het openstaande saldo van de overige debiteuren is in de jaarrekening 2025 ten opzichte van de jaarrekening 2024 gestegen met € 3,0 miljoen. We zien dat in 2025 diverse afrekeningen en declaraties later zijn verzonden (en ook ontvangen) dan in 2024: onder andere Woonstede - termijnbetaling woon- en bouwrijpmaken Wethoudersbuurt € 0,7 miljoen; deelnemende gemeenten - afrekening project huiselijk geweld € 0,7 miljoen en UWV - afrekening servicekosten € 0,2 miljoen. De toename in de vervallen openstaande vorderingen, in bovenstaande tabel de kolommen 60-90 en > 120 dagen, ten opzichte van 2024 betreft de kwartaalfacturering voor de dienstverlening aan ODDV.

Begin maart 2026 is in totaal € 3,6 miljoen ontvangen voor de op 31 december 2025 openstaande vorderingen.

Voorziening dubieuze vorderingen

Voor de verschillende categorieën overige vorderingen (belastingdebiteuren, debiteuren Sociaal Domein en de overige debiteuren) is er een afzonderlijke voorziening dubieuze vorderingen. De voorziening wordt ingericht wanneer de vordering als niet meer volwaardig of dubieus aangemerkt wordt. Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV) wordt de voorziening in mindering gebracht op de balanspost overige vorderingen. Binnen de categorie debiteuren Sociaal Domein zijn ook vorderingen voor krediethypotheek opgenomen. Conform de BBV worden deze vorderingen meegenomen op het balansonderdeel financiële vaste activa. Wanneer er voor de vorderingen krediethypotheek een voorziening is ingericht dan wordt deze niet in mindering gebracht op het balansonderdeel overige vorderingen maar op het balansonderdeel financiële vaste activa.

Samenvattend kan gesteld worden dat de totale voorziening dubieuze vorderingen (inclusief de voorziening voor het onderdeel krediethypotheek) gedurende 2025 met € 129.000 miljoen is afgenomen tot een bedrag van € 2,0 miljoen op 31 december 2025. De afname is inherent aan de afname van het aantal oude, bij de jaarrekening 2025 als dubieus aangemerkte, overige vorderingen. Per categorie overige vorderingen is het verloop gedurende 2025 van de voorziening dubieuze vorderingen:

- Belastingdebiteuren: een toename van € 148.000 (van € 165.000 naar € 313.000).
- Debiteuren Sociaal Domein: per saldo een afname van € 127.000 (van € 1,6 naar € 1,5 miljoen), waarbij de voorziening voor het onderdeel krediethypotheek niet is gemuteerd (zowel 2024 als 2025 € nihil).
- Overige debiteuren: een afname van € 150.000 (van € 431.000 naar € 281.000).

Liquide middelen

De contante geldmiddelen in de kas en de bankgelden (lees banktegoeden) van de gemeente vallen onder de liquide middelen.

Tabel 4.3.3.10 - Overzicht liquide middelen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Kas	20	35
Bank Nederlandse Gemeenten	8.732	1.100
ING-bank	12	0
Totaal liquide middelen	8.764	1.135

Overlopende activa

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, de overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen behoren tot het balansonderdeel overlopende activa.

Tabel 4.3.3.11 - Overzicht overlopende activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen voorfinanciering uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	5.237	7.280
Overige nog te ontvangen bedragen	33.609	31.797
Vooruitbetaalde bedragen	6.089	7.307
Totaal overlopende activa	44.935	46.384

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

De gemeente heeft alleen van het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen voorfinancieringen ontvangen. Het verloop hiervan is per uitkering met een specifiek bestedingsdoel in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 4.3.3.12 - Verloopoverzicht van nog te ontvangen voorschotbedragen voorfinanciering

Bedragen x € 1.000

Omschrijving van de uitkering met specifiek bestedingsdoel	Boek- waarde 1-1-2025	Herrubri- cering	Subsidie- bedrag	Ont- vangen	Boek- waarde 31- 12-2025
Van Europese overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen voorfinanciering					
Samenwerking voor innovaties EIP Fieldlabs	136	0	0	0	136
Euregionale samenwerking t.b.v. project from 100.000 plus to urban zero	0	0	35	0	35
Subtotaal van Europese overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen voorfinanciering	136	0	35	0	171
Van het Rijk nog te ontvangen voorschotbedragen voorfinanciering					
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	2.991	0	970	2.991	970
Regeling SPUK gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	405	0	891	364	931
Regeling SPUK Stimulering Sport (btw)	54	0	1.617	1.437	234
Bommenregeling	222	0	110	222	110
Proeftuinen - Bouwstenen voor de toekomst	183	0	500	400	283
Subsidieregeling instandhouding monumenten	84	0	271	301	54
Realisatiestimulans woningbouw	0	0	1.848	0	1.848
Subtotaal van het Rijk nog te ontvangen voorschotbedr. voorfinanciering	3.939	0	6.207	5.716	4.430
Van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen voorfinanciering					

Tabel 4.3.3.12 - Verloopoverzicht van nog te ontvangen voorschotbedragen voorfinanciering

Bedragen x € 1.000

Omschrijving van de uitkering met specifiek bestedingsdoel	Boek- waarde 1-1-2025	Herrubri- cing	Subsidie- bedrag	Ont- vangen	Boek- waarde 31- 12-2025
Programma Vitale Vakantieparken	240	0	159	0	399
Instandhouding gemeentelijke monumenten	24	0	98	105	17
Hoogwaardige fietsroute Ede - Wageningen en bereikbaarheid	0	0	5.585	4.065	1.520
Routekaart ontwikkeling vakantiepark én versterking natuur	175	0	0	86	89
Verder met de Uitvoeringsstrategie van de drie recreatieclusters	0	0	263	239	24
Gezonde voedselomgeving als complex vraagstuk	0	0	126	63	63
Procesmanager ontvangstlocaties en duurzame mobiliteit	18	0	0	18	0
Ondersteuning en projectbijdrage Netwerk Veluwe op 1	185	0	0	185	0
Regiodeal Veluwe, Edese Ontvangstlocaties	520	0	189	140	569
Subtotaal van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen voorfinanciering	1.162	0	6.420	4.901	2.681
Totaal van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen voorfinanciering	5.237	0	12.662	10.617	7.282

Overige nog te ontvangen bedragen

De categorie overige nog te ontvangen bedragen van het balansonderdeel overlopende activa heeft op 31 december 2025 een saldo van € 31,8 miljoen (2024: € 33,6 miljoen). Het saldo wordt voornamelijk gevormd door de nog van de belastingdienst te ontvangen aangifte Btw-compensatiefonds voor € 20,3 miljoen (2024: € 23,1 miljoen) en de nog van inwoners en bedrijven te ontvangen afvalstoffenheffing DIFTAR voor € 2,2 miljoen (2024: € 2,4 miljoen). De aangifte Btw-compensatiefonds 2025 is lager (€ 2,8 miljoen) vanwege de lagere uitvoeringskosten in 2025 voor de projecten Spoorzone en Parklaan.

In de vorige alinea genoemde categorie overige nog te ontvangen bedragen is voor € 1,4 miljoen aan nog te ontvangen vorderingen faciliterend grondbeleid verwerkt. Hier is sprake van 'nog te verrekenen kosten'; de overeenkomsten voor deze projecten, onder andere de Doesburgerbuurt, zijn echter nog in bewerking. Binnen het faciliterend grondbeleid zijn verder 13 verschillende projecten opgenomen ter grootte van € 424.000. Hierbij is sprake van vooruit ontvangen vorderingen faciliterend grondbeleid, die in de balans onder overlopende passiva zijn verwerkt.

Vooruitbetaalde bedragen

Voor de dienstverlening 2026 en volgende jaren zijn reeds voorschotten betaald, onder andere voor het product milieubeheer € 1,6 miljoen aan voorschotten in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma van het Regionaal Energieloket, het product overhead € 1,2 miljoen aan licenties- en servicekosten en voor het product beheer openbare ruimten voor afvalinzameling € 1,0 miljoen. Verder heeft de gemeente voor € 1,7 miljoen aan toekomstig vrij te komen stikstofdepositievriacht gekocht, dat direct ingezet zal worden bij de milieuvergunningaanvraag in 2026 en verdere jaren voor vastgestelde projecten.

4.3.4 Toelichting Niet uit de balans blijvende rechten

Het recht op verliescompensatie op grond van de Wet op de Venootschapsbelasting 1969 dient aangemerkt te worden als een niet uit de balans blijvend recht. Deze bedraagt voor de gemeente Ede € 0 (nihil).

In het project Wekerom Oost is sprake van een gedeeltelijke facilitaire ontwikkeling. Dit betekent dat de gemeente - naast een actieve grondexploitatie - ook een faciliterende grondhouding heeft voor een gedeelte van het plan. In oktober 2022 heeft de gemeenteraad een exploitatieplan vastgesteld bij het bestemmingsplan voor Wekerom Oost. Het exploitatieplan vormt in dit geval de basis voor het kostenverhaal. In mei 2025 is de herziening Grondexploitatie Wekerom Oost vastgesteld; hiermee wordt een gedeelte van de facilitaire ontwikkeling actief ontwikkeld. Dit heeft gevolgen voor het vastgestelde exploitatieplan. In 2026 zal hier duidelijkheid over zijn.

Aangezien de vergunningen nog niet zijn verleend en er bovendien nog nauwelijks kosten zijn gerealiseerd, worden de toekomstig te verhalen kosten op de grondeigenaren als niet uit de balans blijkend recht verantwoord. Deze bedragen in totaal € 1,5 miljoen (prijsspeil ultimo 2023). De exploitatiebijdragen worden betaald bij de aanvraag van een omgevingsvergunning. Deze aanvragen vinden naar verwachting plaats in 2027. Voor het actieve deel van de grondexploitatie wordt verwezen naar het MPG 2026.

Bij de niet uit de balans blijken rechten behoren overigens ook verplichtingen. Dit betreffen alle mogelijke grondontwikkelingskosten die noodzakelijk zijn om de beoogde ontwikkeling te realiseren; overigens zijn dit dezelfde kosten als in een actieve grondexploitatie, zoals slopen, saneren en bouw-/woonrijp maken.

4.3.5 Toelichting Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en het resultaat.

Tabel 4.3.5.1 - Verloopoverzicht eigen vermogen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boek- waarde 1-1-2025	Resultaat- bestemm. vorig boekjaar	Toevoe- gingen boekjaar	Onttrek- kingen boekjaar t.g.v. kapitaallasten activa	Overige onttrek- kingen boekjaar	Toevoe- ging rente boekjaar	Boekwaarde 31-12-2025
Algemene reserves	93.274	-/- 19.569	22.628	0	5.329	374	91.378
Bestemmingsreserves	88.359	34.347	48.619	2.475	54.881	962	114.931
Gerealiseerd resultaat	14.778	-/- 14.778	9.902	0	0	0	9.902
Totaal eigen vermogen	196.411	0	81.149	2.475	60.210	1.336	216.211

Gedetailleerde informatie van de verschillende algemene en bestemmingsreserves als ook de detaillering van de toevoegingen en onttrekkingen zijn weergegeven in het overzicht van reserves (bijlage 1; stand exclusief resultaatbestemming) en in de programmaverantwoording (hoofdstuk 1).

Algemene reserves

De algemene reserves zijn bedoeld als buffer voor tegenvallers. Het betreft de vrij aanwendbare middelen die de gemeente inzet wanneer zich onvoorziene financiële risico's voordoen. De algemene reserves maken onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. Het totale overzicht van de weerstandscapaciteit is opgenomen in de paragraaf 3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De boekwaarde per 1 januari 2025 is door resultaatbestemming vanuit de Jaarrekening 2024 afgenomen met € 19,6 miljoen. Lopende het boekjaar 2025 bedragen de toevoegingen € 23,0 miljoen, waarvan € 0,4 miljoen betrekking heeft op rentetoevoeging. Aan de algemene reserves is in overeenstemming met de begroting voor € 5,3 onttrokken en ingezet voor dekking van de exploitatie. Per 31 december 2025 is de totale boekwaarde van de algemene reserves € 91,4 miljoen.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves waar de gemeenteraad een specifieke bestemming aan heeft gegeven. De toevoegingen en onttrekkingen zijn geoorloofd voor zover de raad hiertoe heeft besloten. Onttrekkingen aan bestemmingsreserves zijn uitsluitend toegestaan wanneer dit past binnen het specifieke doel van de reserve. De toevoeging van de resultaatbestemming vanuit de jaarrekening 2024 bedraagt € 34,3 miljoen. In 2025 is voor een bedrag van € 49,6 aan de reserves toegevoegd (waarvan € 1,0 miljoen betrekking heeft op rente) en voor € 57,4 miljoen onttrokken (waarvan € 2,5 miljoen als dekking voor kapitaallasten activa). Dit resulteert in een boekwaarde van de bestemmingsreserves per 31 december 2025 ad € 114,9 miljoen.

De grootste toevoegingen (vermeerderingen) aan de bestemmingsreserves ten laste van de programma's zijn:

• Reserve Omgevingsvisie 2040	Programma 4 en 5	€ 9,0 miljoen
• Reserve Bedrijfsmiddelen personeel	Programma 8	€ 8,3 miljoen
• Reserve Bedrijfsmiddelen automatisering	Programma 8	€ 4,4 miljoen
• Reserve Btw-compensatiefonds	Programma 5 en 7	€ 4,3 miljoen
• Reserve Arbeidsmarkt Regio Food Valley	Programma 3	€ 4,0 miljoen
• Reserve Verbouwing DGO Gavanistraat	Programma 3	€ 3,3 miljoen
• Reserve Egalisatie kapitaallasten gem. vastgoed	Programma 3 en 8	€ 3,2 miljoen
• Reserve Bedrijfsmiddelen huisvesting	Programma 8	€ 2,3 miljoen
• Reserve Groot onderhoud openbare ruimte	Programma 7	€ 2,0 miljoen
• Reserve Kapitaallasten verkeer	Programma 4	€ 1,8 miljoen

De grootste onttrekkingen (verminderingen) van de bestemmingsreserves ten gunste van de programma's zijn:

• Reserve Omgevingsvisie 2040	Programma 4, 5 en 8	€ 13,2 miljoen
• Reserve Bedrijfsmiddelen personeel	Programma 8	€ 7,4 miljoen
• Reserve Opvang beschermd wonen	Programma 3	€ 7,0 miljoen
• Reserve Bedrijfsmiddelen automatisering	Programma 7 en 8	€ 4,2 miljoen
• Reserve Investeringsfonds impuls Ede	Programma 5	€ 3,9 miljoen
• Reserve Overlopende verplichtingen	Programma 1, 3, 4, 5, 6, 7 en 8	€ 3,7 miljoen
• Reserve Btw-compensatiefonds	Programma 8	€ 3,4 miljoen
• Reserve Arbeidsmarkt Regio Food Valley	Programma 3	€ 2,9 miljoen
• Reserve Opvang en begeleiding spec. doelgroepen	Programma 2, 3 en 8	€ 2,2 miljoen

Gerealiseerd resultaat

Het verschil tussen de baten en de lasten van de producten c.q. de programma's is het gerealiseerde resultaat. Het resultaat wordt gespecificeerd en nader toegelicht in hoofdstuk 3 Financiën.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs is in te schatten, ter egalisatie van de kosten om tot een gelijkmatige verdeling van kosten over een aantal begrotingsjaren te komen en/of voor de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen.

Tabel 4.3.5.2 - Verloopoverzicht voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Correctie begin boekwaarde	Toevoe- ging	Aanwen- ding	Vrijval	Inflatie- rente	Boekwaarde 31-12-2025
Voorziening voor verplichtingen en verliezen w.v. de omvang onzeker is	9.448	0	1.791	635	356	0	10.248
Voorziening ter egalisering van kosten	9.373	0	3.006	3.144	0	0	9.235
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	25.567	0	3.926	9.811	0	639	20.321
Totaal voorzieningen	44.388	0	8.723	13.590	356	639	39.804

Over heel 2025 gezien zijn de voorzieningen per saldo afgenomen met € 4,6 miljoen, namelijk voor € 9,4 miljoen aan toevoegingen, waarvan € 0,6 miljoen voor inflatierente, en voor € 14,0 miljoen aan verminderingen, waarvan € 13,6 miljoen aanwendungen en € 356.000 betrekking heeft op vrijval.

De belangrijkste toevoegingen betreffen de dotaties aan de voorziening Vervangingsinvesteringen riolering € 4,6 miljoen (waarvan € 0,6 miljoen inflatierente) en aan de voorziening Groot onderhoud gemeentelijke Vastgoedportefeuille € 2,6 miljoen. De aanwendungen bestaan voor het merendeel uit bijdragen in de

investeringen voor het product rioolaanleg en –beheer (€ 9,8 miljoen, zie ook programma 7) en voor groot onderhoud van de gemeentelijke Vastgoedportefeuille (€ 3,1 miljoen, zie ook programma 8). De vrijval ad € 356.000 op programma 8 kan gesplitst worden naar de voorziening RVU (verlofsparen) € 261.000, de voorziening Wachtgeldverplichtingen € 89.000 en de voorziening Liquidatie Permar € 6.000. In bijlage 3 is gedetailleerde informatie van de voorzieningen weergegeven.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar

In de volgende tabel zijn de vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer, inclusief het verloop gedurende het boekjaar, opgenomen.

Tabel 4.3.5.3 - Verloopoverzicht vaste schulden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2025
Onderh. leningen van binnenlandse banken	157.016	0	0	8.502	148.514
Door derden belegde gelden	293	21	96	0	218
Waarborgsommen	907	3.539	3.848	0	598
Totaal vaste schulden	158.216	3.560	3.944	8.502	149.330

Onderhandse leningen van binnenlandse banken

In 2025 zijn er geen onderhandse leningen van binnenlandse banken aangetrokken. Wel is er voor € 8,5 miljoen aan aflossingen betaalbaar gesteld en verantwoord in het verslagjaar, waarvan € 223.000 betrekking heeft op vervroegde aflossing van een lening bij de BNG Bank N.V.

De onderhandse leningen zijn op een gedetailleerd niveau weergegeven in bijlage 8 van deze jaarrekening. De rentelast voor deze leningen bedraagt € 5,6 miljoen.

Door derden belegde gelden

Het saldo per 31 december 2025 wordt gevormd door de ontvangen gelden van derden voor het fonds (verleende) spaarhypotheken. Voor één spaarhypotheek kwam de bijbehorende kapitaalverzekering tot uitkering waarmee de betreffende spaarhypotheek op het einde van de looptijd is afgelost, hetgeen een vermindering geeft op de door derden belegde gelden van € 96.000.

Waarborgsommen

Op grondaankopen worden (voornamelijk) door de afdeling Grondzaken waarborgsommen ingehouden die dienen als garantie voor de oplevering van de onderhavige aankopen. In het verslagjaar zijn waarborgsommen gefactureerd aan bedrijven voor de aankoop van bouw kavels gelegen in Wekerom-Oost en op het Bedrijventerrein Food & Businesspark De Klomp en voor de ontwikkeling van het World Food Center op het voormalige terrein van de Mauritskazerne te Ede. Hiernaast zijn waarborgsommen aan particulieren in rekening gebracht voor toekomstige verkoop van bouwterreinen en/of het gebruik van tuinen op diverse locaties in de gemeente.

4.3.6 Toelichting Vlottende Passiva

Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Onder dit vlottende passiva balansonderdeel zijn de betalingsverplichtingen opgenomen die de gemeente binnen één jaar moet voldoen.

Tabel 4.3.6.1 - Overzicht netto-vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Bankrekeningen	7.526	3
Overige schulden	12.587	7.490
Totaal vlottende schulden	20.113	7.493

Bankrekeningen

Bankrekeningen met een debetsaldo, in alle gevallen bij de BNG Bank N.V., worden aangemerkt als vlottende schuld. Bij het overschrijden van de kredietlimiet (€ 15,0 miljoen vanaf 1 april 2022) is een toeslagrente verschuldigd over het bedrag van de overschrijding. Bij een verwachte debetstand van het totaal van alle bankrekeningen voor een langere periode (circa 30 dagen) wordt vaak overgegaan tot het sluiten van een kasgeldlening (lees kortlopende lening). Geheel 2025 was het rentepercentage voor het rentepercentage voor langlopende leningen hoger dan dat voor de kortlopende leningen. Bij het voorzien in de financieringsbehoefte maakt de treasurycommissie een zorgvuldige afweging tussen het aantrekken van middelen op korte (korter dan één jaar) en/of lange termijn (één jaar of langer).

Overige schulden

De overige schulden bestaan voornamelijk uit crediteurenfacturen, die op 2025 gedateerd en in 2026 betaalbaar gesteld zijn, voor levering van goederen en/of diensten in 2025. Deze beslaan in totaal € 7,5 miljoen (2024: € 12,6 miljoen), waarvan overige crediteuren € 6,4 miljoen (2024: € 11,2 miljoen) en de van cliënten Schuldhulp- en Dienstverlening in beheer genomen gelden om schuldeisers en/of crediteuren te betalen € 1,1 miljoen (2024: € 1,4 miljoen).

Vennootschapsbelasting

De verwachte VPB-last 2025 voor reclameconcessies en ambtenarenhypotheken bedraagt in totaal € 72.300. Meer informatie is te vinden in paragraaf 4.2.5 Vennootschapsbelasting.

Overlopende passiva

Onder de overlopende passiva worden de nog te betalen en de vooruit ontvangen bedragen opgenomen. De vooruit ontvangen bedragen zijn in de balans uitgesplitst naar voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel en de overige vooruit ontvangen bedragen. Voor de eerstgenoemde categorie is in de balans een verdere uitsplitsing gemaakt naar van Europese overheidslichamen, van het Rijk en van overige Nederlandse overheidslichamen vooruit ontvangen voorschotbedragen.

Tabel 4.3.6.2 - Overzicht overlopende passiva

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Nog te betalen bedragen	48.706	49.736
Te betalen rente	2.320	2.156
Voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel	55.510	93.336
Overige vooruit ontvangen bedragen	6.200	2.884
Totaal overlopende passiva	112.736	148.112

Nog te betalen bedragen

Voor een totaal van € 49,7 miljoen zijn er op basis van aangegane verplichtingen in 2025 prestaties geleverd. Betaling van deze leveringen zal voornamelijk in 2026 plaatsvinden. De specificatie van dit onderdeel van de overlopende passiva bevat de volgende grote posten:

- Afdracht loonheffing en premies salarissen december 2025 € 7,9 miljoen
- Diverse uitkeringen Sociaal Domein (onder andere Participatiewet) € 4,9 miljoen
- Aangifte van de btw over 4^e kwartaal 2025 inclusief suppletie € 2,0 miljoen

- Toekenningen o.g.v. de subsidieregeling Stimulering sociale woningbouw € 1,6 miljoen
- Termijnbetaling realisatie parkeergarage Spoorzone Ede-Wageningen € 1,6 miljoen
- Door te zetten 'Beschermd Wonen'-geldten vanuit centrumgemeente € 1,2 miljoen
- Afrekening ten behoeve van afsluiten diverse plannen Grondzaken € 1,1 miljoen

Te betalen rente

De rentelasten van de leningen o/g dienen toegerekend te worden aan en verantwoord te worden op het boekjaar 2025. Daar de rentebetalingen gedurende het kalenderjaar op diverse vervaldatum plaatsvinden is een administratieve boeking ad € 2,2 miljoen nodig om de juiste rentelast (en niet de betaalde rente) in de exploitatie en daarmee in het resultaat te krijgen.

Voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel

Van Europese en/of Nederlandse overheidslichamen zijn als voorfinanciering uitkeringen ontvangen met een meerjarig, specifiek bestedingsdoel. De uitkeringen staan gecategoriseerd naar bestedingsdoel in onderstaande tabel.

Tabel 4.3.6.3 - Verloopoverzicht voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2025
Investeringsbijdragen, versterking natuur, monumentensubsidies	5.142	8.641	7.386	6.397
Maatschappelijke opvang en ondersteuning	355	39	356	38
RMC gelden leerplicht	1.386	133	0	1.519
Onderwijsachterstandenbeleid en -vertraging	2.179	386	1.066	1.499
Vitale vakantieparken	389	197	38	548
Projecten arbeidsmarktbeleid en ondersteuning	2.212	453	359	2.306
Stimulering sport (SPUK) en subsidies	25	1.809	1.642	192
SPUK Wet inburgering	3.144	1.796	1.541	3.399
Aanpak energiearmoede	763	0	361	402
TOZO en gedupeerden toeslagen	566	95	215	446
RegioDeal Foodvalley	6.650	14.517	2.676	18.491
Regeling Woningbouwimpuls inclusief oplossen knelpunten	24.650	22.731	35	47.346
Bijdragen t.b.v. reg. samenwerking (o.a. klimaat en duurzaamheid)	7.252	3.356	1.905	8.702
SPUK OCW jongerencultuur en openbare bibliotheken	797	0	313	484
Project Parklaan Ede	0	720	0	720
Project Spoorzone Ede-Wageningen	0	7.775	6.928	847
Totaal voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel	55.510	62.648	24.821	93.336

Overige vooruit ontvangen bedragen

De balanspost overige vooruit ontvangen bedragen ter grootte van € 2,9 miljoen op 31 december 2025 bestaat uit ontvangsten in het verslagjaar die betrekking hebben op het boekjaar 2026. Hiervan dient € 1,2 miljoen gerelateerd te worden aan verkoopfacturen voor het jaar 2026. Verder maakt voor een bedrag van € 424.000 aan vooruit ontvangen vorderingen faciliterend grondbeleid, bestaande uit 13 verschillende projecten, onderdeel uit van deze balanspost.

4.3.7 Toelichting Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Gewaarborgde geldleningen woningbouw e.a.

Tabel 4.3.7.1 - Borgstellingen en overige garanties

Bedragen x € 1.000

Naam van de organisatie	Oorspronkelijk bedrag	Borg	Stand per 1-1-2025	Stand per 31-12-2025	Betaald door de gemeente in 2025
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	2.069.462	variërend %	608.153	657.063	0
Coöperatie Meikade Zon UA (t.b.v. deelname minima)	360	100%	288	264	0
Calvijnschool	411	100%	349	329	0
Stichting CSG Het Streek	3.000	100%	3.000	2.900	0
Stichting Expect More	2.600	100%	2.600	2.600	0
DVO	1.000	100%	1.000	982	0
Totaal	2.076.833		615.390	664.138	0

Waarborgfonds Sociale Woningbouw

De gemeente heeft per 31 december 2025 € 28,7 miljoen (2024: € 30,9 miljoen) uitgeleend aan de woningcorporatie Woonstede, waarvan € 3,3 miljoen (2024: € 3,5 miljoen) geborgd is via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dit betekent dat de gemeente zelf rechtstreeks garant staat voor € 25,4 miljoen (2024: € 27,4 miljoen).

Het WSW is in 1983 opgericht met als doelstelling woningbouwcorporaties in Nederland van goedkope financiering te voorzien. In totaal is per 31 december 2025 plusminus € 103,2 miljard (2024: € 97,2 miljard) aan leningen geborgd via het WSW. De zekerheidsstructuur van het WSW bestaat uit drie lagen: de geldmiddelen van de corporatie, de borgingsreserve van het WSW en de achtervangpositie van Rijk en gemeenten. Wanneer de geldmiddelen van de corporatie en de borgingsreserve van het WSW niet toereikend zijn, komt de achtervangpositie van het Rijk en de gemeente in beeld. Hierbij staan de gezamenlijke gemeenten voor 25% van het liquiditeitstekort garant. De overige 25% komt ten laste van de schade-gemeente(n). Het Rijk draagt de resterende 50% bij. De garantstelling houdt in dat het Rijk en de gemeenten op verzoek van het WSW renteloze leningen verstrekken.

In 2021 is er een wijziging aangebracht voor nieuwe achtervangovereenkomsten. Bij overeenkomsten vóór 1 augustus 2021 staan gemeenten rechtstreeks in de achtervang voor individuele leningen. Voor leningen ná 1 augustus 2021 worden leningen achteraf aan gemeenten toegerekend naar rato van het DAEB-bezit (goedkope huurwoningen) van de betreffende corporatie dat zich in de gemeente bevindt (gemeente Ede: 11,1% (2025) ten opzichte van 10,4% (2024)). Uiteindelijk zal door herfinanciering van de 'oude' leningen de bestaande scheefheid tussen gemeenten verdwijnen.

In totaal had het WSW op 31 december 2025 voor € 657,1 miljoen (31 december 2024 € 608 miljoen) aan leningen geborgd van in Ede gevestigde woningbouwcorporaties. De garantstelling van de gemeente was maximaal € 164,3 miljoen, namelijk 25% van € 657,1 miljoen (2024: maximaal € 152 miljoen). Het oorspronkelijke bedrag van deze leningen bedroeg € 2.069 miljoen (2024: € 2.022 miljoen). In 2025 heeft de gemeente geen betalingen voor borgstellingen WSW gedaan.

Overige garanties en/of borgstellingen

Naast de vijf genoemde borgstellingen (Coöperatie Meikade Zon UA, Calvijnschool, CSG Het Streek, Stichting Expect More en Stichting D.V.O. Hal) kent de gemeente einde 2025 geen andere actieve borgstellingen. Bij de garanties aan Stichting Expect More en Stichting D.V.O. Hal geldt dat SWS (Stichting Waarborgfonds Sport) een nevenschikte garantiepositie inneemt voor € 250.000.

Verder kon tot 2011 de gemeente garant staan voor woninghypotheken, de zogeheten gemeentegarantie. Banken en/of verzekeringsmaatschappijen gaven de gemeente jaarlijks inzicht in de hoogte van de garantstellingen. Met de inwerkingtreding van de wet AVG is het verstrekken van de overzichten sterk teruggelopen, waardoor er geen betrouwbaar en volledig beeld gegeven kan worden voor het onderdeel gemeentegaranties. Vanaf 2011 is er echter geen beroep gedaan op een gemeentegarantie.

KoopGarant

De gemeente Ede heeft in 2025 11 woningen uitgegeven via de KoopGarant-regeling. Op deze woningen is erfpacht gevestigd, waardoor de gemeente een terugkoopverplichting heeft op het moment dat de erfpachter de woning te koop aanbiedt. De totale taxatiewaarde van deze 11 woningen bedraagt € 3,3 miljoen.

Langlopende contractverplichtingen

Op jaarbasis bedragen de inkoopverplichtingen ruim € 335 miljoen. De grootste inkooppakketten zijn WMO en jeugdzorg, nieuwbouw en renovatie en aanleg en onderhoud wegennetwerk. Bij (meerjarige) inkoopcontracten kunnen, afhankelijk van het geraamde inkoopbedrag, de Europese aanbestedingsregels van toepassing zijn. Aan langlopende, voor de bedrijfsvoering van de gemeente essentieel zijnde, contractverplichtingen heeft de gemeente op balansdatum 31 december 2025 uitstaan, waarbij de bedragen het totaal van de contractperioden exclusief eventuele prijsindexering aangeven (tenzij anders vermeld):

- Tot januari 2028 bouwkundig beheer en onderhoud maatschappelijk vastgoed € 4,2 miljoen
- Tot januari 2028 levering gas en elektriciteit € 4,1 miljoen
- Tot januari 2029 huur gebouw De Doelen I € 2,6 miljoen
- Voor onbepaalde tijd schoonmaakwerkzaamheden (waarde per jaar) € 1,4 miljoen
- Tot januari 2029 onderhoud beveiligingsinstallaties diverse panden € 1,1 miljoen
- Tot mei 2029 levering telecommunicatiediensten € 1,0 miljoen
- Tot april 2029 huur en servicekosten gebouw Manenberg € 0,3 miljoen
- Tot augustus 2027 drankenautomaten en –voorziening € 0,2 miljoen
- Tot juli 2026 implementatie/huur/beheer/onderhoud multifunctionele printers < € 0,1 miljoen

4.3.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Na het sluiten van de boeken en/of tijdens het opmaken van de programmarekening zijn er geen gebeurtenissen te melden die van dusdanige (financiële) invloed zijn op de jaarrekening met de daarbij behorende toelichtingen en verslagleggingen.

4.4 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad (via de auditcommissie) op 18 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 10.300.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 21.687.000 bedraagt. Dit is hoger dan de

daarvoor gestelde grens van € 10.300.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 15.113.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	x € 1.000
1A. Overschrijding van de begrote lasten op programma niveau (voor programma 1 en 3: overschrijding van de begrote lasten op productgroep niveau)	15.113
1B. Overschrijding van (totaal toegekende) investeringskredieten	2.120
2. Ongeautoriseerde reservemutatie	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld in lijn met het vastgestelde beleid in de financiële beheersverordening.	0
Totaal afwijkingen begrotingscriterium	17.233
4A. Acceptabele overschrijding lasten programma's dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid in de financiële beheersverordening.	15.113
4B. Acceptabele overschrijding van (totaal toegekende) investeringskredieten	0
Resterend saldo aan afwijkingen begrotingscriterium (exclusief acceptabele afwijkingen)	2.120
 Voorwaardencriterium	
1. (Onrechtmatige lasten uit) Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	4.454
2.	0
Totaal afwijkingen voorwaardencriterium	4.454
 M&O criterium	
- Geen bevindingen	0
Totaal afwijkingen M&O criterium	0
 Totaal afwijkingen	21.687
<i>Totaal acceptabele afwijkingen</i>	<i>15.113</i>
Totaal afwijkingen (exclusief acceptabele afwijkingen)	6.574

De geconstateerde afwijkingen (exclusief acceptabele afwijkingen) betreffen:

- Een overschrijding van investeringskredieten met een omvang van € 2.120.000. Dit betreft een overschrijding op het krediet Spoorzone en diverse kleine overschrijdingen van in 2025 afgeronde kredieten.
- (onrechtmatige lasten uit) Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed met een omvang van € 4.454.000. Deze zijn onder te verdelen in:
 - Bevindingen uit voorgaande jaren met een omvang van € 1.178.000. Dit zijn lasten in 2025 voortvloeiend uit inkopen die in controles over voorgaande jaren als onrechtmatig zijn aangemerkt.
 - Nieuwe bevindingen in het betreffende jaar met een omvang van € 3.276.000.

In de paragraaf Bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. Onder andere wordt ingegaan op de individuele bevindingen in de rechtmatigheidsverantwoording groter dan rapporteringsgrens. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie wordt ondernomen om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

4.5 Accountantsverklaring

4.6 Bijlagen bij de jaarrekening

Bijlage 1 - Overzicht van reserves

Bedragen x € 1													
Nr.	Omschrijving	Progr.	Cat.	I/S	Rente ja/nee	Boekwaarde 01-01-2025	Resultaat- bestemming vorig jaar	Boekwaarde 01-01 na resultaat- bestemming	Rente	Bij	Af	Afschrijvings- bijdrage	Boekwaarde 31-12-2025
R430	Onderwijs - Huisvesting	1	OBR	I	Nee	156.165	0	156.165	0	0	156.165	0	0
R440	Cultuur	1	OBR	I	Nee	159.528	0	159.528	0	36.887	37.240	0	159.175
R441	Kunst en Cultuur - Ontwikkelfonds	1	OBR	I	Ja	1.455.835	0	1.455.835	33.484	469.290	0	0	1.958.609
R442	Kunstaankopen	1	OBR	I	Nee	553.804	0	553.804	0	50.000	10.777	0	593.027
R443	Monumenten	1	OBR	I	Nee	99.723	0	99.723	0	120.000	118.900	0	100.823
R647	Sporthal Ut Sporthuus	1	ERK	S	Ja	717.990	0	717.990	16.514	0	0	43.360	691.144
R660	Museum Oud Lunteren	1	ERK	S	Ja	29.292	0	29.292	674	0	0	1.468	28.498
R661	Kijk- en Luistermuseum	1	ERK	S	Ja	13.811	0	13.811	318	0	0	2.049	12.080
R439	Legaat van Lagen	3	OBR	S	Ja	426.654	0	426.654	9.813	0	8.747	0	427.720
R456	Arbeidsmarkt Regio Foodvalley	3	OBR	I	Nee	3.380.891	0	3.380.891	0	3.953.921	2.929.100	0	4.405.712
R460	Maatschappelijke opvang	3	OBR	I	Nee	2.188.890	0	2.188.890	0	0	270.708	0	1.918.182
R461	Geweld in afhankelijkheidsrelaties	3	OBR	I	Nee	1.136.807	0	1.136.807	0	289.035	13.788	0	1.412.054
R462	Opvang Beschermd Wonen	3	OBR	I	Nee	8.674.854	0	8.674.854	0	252.000	7.023.222	0	1.903.632
R464	Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen	3	OBR	I	Nee	6.014.299	10.000	6.024.299	0	0	2.155.282	0	3.869.017
R411	Parkeren	4	OBR	I	Nee	396.231	0	396.231	0	251.428	0	0	647.659
R681	Kapitaallasten Verkeer	4	ERK	S	Ja	199.404	0	199.404	4.586	1.825.000	0	10.743	2.018.247
R682	Kapitaallasten Parkeren	4	ERK	S	Ja	166.538	0	166.538	3.830	0	0	24.972	145.396
R475	Landschapsfonds	5	OBR	I	Nee	15.298	0	15.298	0	115.000	25.093	0	105.206
R477	Starters- en doorstromers	5	OBR	I	Ja	1.437.957	0	1.437.957	33.073	72.680	105.000	0	1.438.709
R478	Fonds Woningbouw	5	OBR	I	Nee	1.014.017	0	1.014.017	0	0	25.736	0	988.281
R479	Fonds Koopgarant Gemeente Ede	5	OBR	I	Ja	1.048.424	0	1.048.424	24.229	0	35.000	0	1.037.653
R482	EnergieWEB fonds	5	OBR	I	Nee	0	0	0	0	294.094	0	0	294.094
R651	Reserve De Ginkel	5	ERK	S	Ja	1.777.216	0	1.777.216	40.876	0	0	23.010	1.795.082
R680	Structuurvisie Buitengebied	5	ERK	S	Ja	309.590	0	309.590	7.121	0	0	18.851	297.860
R683	R&T route structuren	5	ERK	S	Ja	139.947	0	139.947	3.219	0	0	24.778	118.388
R705	Omgevingsvisie 2040	5	BRG	I	Nee	0	29.210.000	29.210.000	0	8.822.000	12.886.761	0	25.145.239

Bedragen x € 1

Nr.	Omschrijving	Progr.	Cat.	I/S	Rente ja/nee	Boekwaarde 01-01-2025	Resultaat- bestemming vorig jaar	Boekwaarde 01-01 na resultaat- bestemming	Rente	Bij	Af	Afschrijvings- bijdrage	Boekwaarde 31-12-2025
R400	Overgangsrecht FLO	6	OBR	I	Nee	330.416	0	330.416	0	0	65.630	0	264.786
R417	Groot onderhoud openbare ruimte	7	OBR	I	Nee	3.268.593	0	3.268.593	0	2.017.466	114.642	0	5.171.416
R418	Bomenfonds	7	OBR	I	Nee	146.568	0	146.568	0	31.000	57.399	0	120.169
R605	Riolering buitengebied	7	ERK	S	Ja	4.727.598	0	4.727.598	108.735	0	0	390.980	4.445.353
R100	Algemene reserve	8	AR	I	Nee	76.997.248	-19.568.997	57.428.251	0	22.628.000	4.955.317	0	75.100.934
R200	Algemene reserve - Begroting	8	OAR	S	Ja	6.620.841	0	6.620.841	152.279	0	152.280	0	6.620.840
R201	Algemene reserve - Rente begroting	8	OAR	S	Ja	9.656.272	0	9.656.272	222.094	0	222.095	0	9.656.271
R491	Lokale arbeidsvoorwaarden	8	OBR	I	Nee	18.605	0	18.605	0	102.000	114.500	0	6.105
R492	Btw-compensatiefonds	8	OBR	I	Nee	1.499.262	0	1.499.262	0	4.254.366	3.365.932	0	2.387.696
R493	Cofinanciering Edese Opgaven	8	OBR	I	Nee	3.446.334	0	3.446.334	0	365.000	725.296	0	3.086.038
R495	Overlopende verplichtingen	8	OBR	I	Nee	2.336.220	3.920.750	6.256.970	0	0	3.954.000	0	2.302.970
R499	Investeringsfonds Impuls Ede	8	OBR	I	Nee	5.787.918	0	5.787.918	0	0	3.937.500	0	1.850.418
R500	Bedrijfsmiddelen - Personeel	8	PBR	S	Nee	3.583.555	0	3.583.555	0	8.296.822	7.377.445	0	4.502.932
R501	Reserve algemene bedrijfskosten	8	PBR	I	Nee	798.946	0	798.946	0	1.516.045	448.265	0	1.866.726
R502	Reserve bedrijfsauto's	8	PBR	S	Ja	480.482	0	480.482	11.051	0	491.533	0	0
R503	Bedrijfsmiddelen - Huisvesting	8	PBR	S	Ja	4.110.967	0	4.110.967	94.552	2.281.152	724.847	620.464	5.141.360
R504	Bedrijfsmiddelen - Automatisering	8	PBR	S	Ja	5.807.622	0	5.807.622	133.575	4.364.509	4.223.701	10.548	6.071.458
R506	Bedrijfsmiddelen - WGA en ZW	8	PBR	S	Nee	1.897.202	0	1.897.202	0	890.130	1.118.477	0	1.668.855
R621	Egalisatiereserve Kapitaallasten gemeentelijk vastgoed	8	ERK	S	Ja	12.138.002	1.206.000	13.344.002	333.071	3.214.307	0	1.268.918	15.622.462
R622	Egalisatiereserve Kapitaallasten OHW	8	ERK	S	Ja	5.629.213	0	5.629.213	103.313	117.000	1.215.204	35.056	4.599.266
R623	Reserve exploitatie vastgoed	8	ERK	I	Nee	838.522	0	838.522	0	1.096.340	945.066	0	989.796
R624	Verbouwing DGO Galvanistraat	8	ERK	I	Ja	0	0	0	0	3.321.562	0	0	3.321.562
	Totaal					181.633.551	14.777.753	196.411.304	1.336.407	71.047.033	60.010.649	2.475.197	206.308.898

Reservetype

AR
BR
BRG
ERK

Omschrijving Reservetype

Algemene reserve
Bestemmingsreserve
Bestemmingsreserve grondbedrijf
Egalisatiereserve kapitaallasten

Reservetype

OAR
OBR
PBR

Omschrijving Reservetype

Overige algemene reserve
Overige bestemmingsreserve
Personeel- en bedrijfsreserve

Bijlage 2 - Doelen reserves

Progr.	Nr.	Reserve	Cat.	Doel
1	R430	Onderwijs - Huisvesting	4	Integraal voorzien in de behoefte aan huisvesting primair en voortgezet onderwijs via uitbreiding, ver- en nieuwbouw.
1	R440	Cultuur	4	Het doel van deze reserve is om (veelal) incidentele culturele aanvragen, die niet eerder in de begroting zijn opgenomen, te bekostigen.
1	R441	Kunst en Cultuur - Ontwikkelfonds	4	Deze reserve dient voor de ontwikkeling van een cultureel cluster in Ede-Oost. Er is voor de jaren 2008 tot en met 2010 een voorbereidingskrediet van € 150.000 gevormd tot deze reserve.
1	R442	Kunstaankopen	4	Doelstelling van deze reserve is om het aanbod in kunstwerken binnen Ede op peil te houden/danwel te vergroten.
1	R443	Monumenten	4	Het bevorderen van de instandhouding, waaronder onderhoud en restauratie, van gemeentelijke en (in specifieke gevallen) rijksmonumenten.
1	R647	Sporthal Ut Sporthuus	6	Dekking kapitaallasten van sporthal Lunteren. Dekking kapitaallasten herinrichting parkeerplaats nabij sporthal Lunteren.
1	R660	Museum Oud Lunteren	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
1	R661	Kijk- en Luistermuseum	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
3	R439	Legaat van Lagen	4	Het legaat van Lagen is ontvangen met de bepaling dat de opbrengsten daarvan ten goede moeten komen aan de doelgroep van de (toenmalige) afdeling WIZ (Werk, Inkomen & Zorg).
3	R456	Arbeidsmarkt Regio Foodvalley	4	De via decentralisatie-uitkering en door subsidies verkregen middelen ten behoeve van het programma Arbeidsmarkt Regio Foodvalley meerjarig te besteden vanuit de rol als centrumgemeente.
3	R460	Maatschappelijke opvang	4	Gemeente Ede is centrumgemeente voor de maatschappelijke opvang. Hiertoe wordt een decentralisatie-uitkering ontvangen, waarbij resultaten op de besteding verrekend worden in de reserve.
3	R461	Geweld in afhankelijkheidsrelaties	4	Gemeente Ede is centrumgemeente voor de vrouwenopvang. Hiertoe wordt een decentralisatie-uitkering ontvangen, waarbij resultaten op de besteding verrekend worden in de reserve.
3	R462	Opvang Beschermd Wonen	4	Gemeente Ede is centrumgemeente voor Beschermd wonen. Hiertoe wordt een decentralisatie-uitkering ontvangen, waarbij resultaten op de besteding verrekend worden in de reserve.
3	R464	Opvang en begeleiding specifieke doelgroepen	4	Inzet ten behoeve van de opvang van vluchtelingen, ontheemden en eventueel andere doelgroepen. De reserve inzetten om snel en adequaat te kunnen reageren op vraagstukken met betrekking tot opvang. De middelen uit deze reserve tevens inzetten voor het faciliteren en realiseren van tijdelijke huisvesting.
4	R411	Parkeren	4	Deze reserve is een egalisatiereserve met als doel om exploitatieverschillen op het product parkeren te voorkomen. Daarnaast worden ontvangen afkoopsommen in de reserve gestort, welke worden ingezet voor het realiseren van parkeervoorzieningen.
4	R681	Kapitaallasten Verkeer	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
4	R682	Kapitaallasten Parkeren	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
5	R475	Landschapsfonds	4	Op 10 juli 2008 heeft de raad het 'Ontwikkelingsplan Buitengebied Ede, Ruimte voor Kwaliteit' vastgesteld. In dit plan is opgenomen dat een Landschapsfonds zal worden ingesteld. De bedoeling hiervan is dat de toename van verstedelijking van het landelijke gebied gecompenseerd wordt door investeringen in de groene ruimte. Bij afname van het areaal groen door woningbouw of bedrijventerreinen wordt een afdracht gedaan ten gunste van dit fonds.

Progr.	Nr.	Reserve	Cat.	Doel
5	R477	Starters- en doorstromers	4	De reserve is ingesteld om de rente- en beheerlasten voor het aangaan van starters/doorstromersleningen te kunnen bekostigen. Hierbij is uitgegaan van een benodigd niveau van 25% van de uitstaande leningen. Vanuit het raadsbesluit is het maximum aan uitstaande leningen vooralsnog op € 9,6 miljoen bepaald.
5	R478	Fonds Woningbouw	4	Het Fonds is gericht op het realiseren van sociale huurwoningen.
5	R479	Fonds Koopgarant Gemeente Ede	4	(Sociale koop)woningen langdurig beschikbaar en betaalbaar maken, en houden voor de doelgroep.
5	R482	EnergieWEB fonds	4	Deze reserve is bedoeld voor het beheren van het fonds dat onderdeel is van EnergieWEB. Dit fonds is bedoeld ter stimulering van lokale opwek en opslag van duurzame energie.
5	R651	Reserve De Ginkel	6	De reserve dient ter dekking van toekomstige kapitaallasten (afschrijving en rente) met betrekking tot de gebiedsontwikkeling de Ginkel.
5	R680	Structuurvisie Buitengebied	6	De BBV verplicht om investeringen bekostigd uit gemeentelijke bijdragen te activeren. Deze egaliseringsreserve is ingesteld om de hieruit volgende kapitaallasten te dekken uit de reeds beschikbare gemeentelijke bijdragen.
5	R683	R&T route structuren	6	De BBV verplicht om investeringen bekostigd uit gemeentelijke bijdragen te activeren. Deze egaliseringsreserve is ingesteld om de hieruit volgende kapitaallasten te dekken uit de reeds beschikbare gemeentelijke bijdragen.
5	R705	Omgevingsvisie 2040	7	Middelen worden afzonderlijk gereserveerd voor de realisatie van de Omgevingsvisie. Het doel van deze reserve is om de financiële randvoorwaarde voor de realisatie beter te waarborgen.
6	R400	Overgangsrecht FLO	4	Deze reserve heeft als doel het opvangen van tijdelijke extra overgangsrechten als gevolg van het afschaffen Functioneel Leeftijdsontslag Brandweer.
7	R417	Groot onderhoud openbare ruimte	4	De reserve heeft als doel om financiële schommelingen in het groot onderhoud (type3) van de producten Wegen en Openbare verlichting, Openbaar groen, Openbare speelgelegenheden en Waterbeheer op te vangen. Enkel het resultaat van groot onderhoud zal verrekend worden met deze reserve. Service en regulier onderhoud (type 1 en 2) blijven in de exploitatie en vervangingsonderhoud (type 4) in de kredieten.
7	R418	Bomenfonds	4	Het gemeentelijk Bomenfonds biedt de mogelijkheid om budget te reserveren voor bomen die niet binnen projecten of op andere particuliere gronden gecompenseerd kunnen worden. Dit budget wordt op een later moment ingezet voor de aanplant van bomen op een andere locatie.
7	R605	Riolering buitengebied	6	Egaliseringsreserve kapitaallasten.
8	R100	Algemene reserve	1	Deze reserve is ingesteld bij de gemeenterekening als saldireserve, waarmee jaarlijkse tekorten dan wel overschotten, na resultaatbestemming worden verrekend.
8	R200	Algemene reserve - Begroting	2	Deze reserve zorgt voor een jaarlijkse bijdrage aan de meerjarenbegroting en dient als algemeen dekkingsmiddel.
8	R201	Algemene reserve - Rente begroting	2	Deze reserve zorgt voor een jaarlijkse bijdrage aan de meerjarenbegroting en dient als algemeen dekkingsmiddel. Het bedrag bestaat uit het rentebedrag over de hoofdsom.
8	R491	Lokale arbeidsvoorwaarden	4	Het bevorderen van lokale arbeidsvoorwaarden.
8	R492	Btw-compensatiefonds	4	Het herverdelen van de inkoop-btw op het product afval en riolering naar de algemene middelen, aangezien de btw op deze producten onderdeel uitmaakt van de leges en compensabel is via het BCF.
8	R493	Cofinanciering Edese Opgaven	4	Deze reserve is bedoeld om maatschappelijke investeringen van overheden en andere partijen in Ede te stimuleren in de grote opgaven en transities ten aanzien van: wonen, werken, landbouw, natuur, duurzame energie en zorg. Het gaat daarbij om het financieren van maatschappelijk onrendabele toppen van investeringen van andere partijen en cofinanciering van projecten, impulsen en investeringen van andere overheden.
8	R495	Overlopende verplichtingen	4	Via deze reserve worden de resultaatbestemmingen afgewikkeld waar geen specifieke reserve voor is.
8	R499	Investeringsfonds Impuls Ede	4	Impuls geven aan diverse programma's binnen de gemeente.
8	R500	Bedrijfsmiddelen - Personeel	5	Egaliseringsreserve voor kosten van gemeentelijk personeel.
8	R501	Reserve algemene bedrijfskosten	5	Egalisatie van inkomsten met betrekking tot investeringen.
8	R502	Reserve bedrijfsauto's	5	Egaliseringsreserve ten behoeve van de gemeentelijke bedrijfsmiddelen.
8	R503	Bedrijfsmiddelen - Huisvesting	5	Egaliseringsreserve met betrekking tot investeringen voor de gemeentelijke huisvesting.

Progr.	Nr.	Reserve	Cat.	Doel
8	R504	Bedrijfsmiddelen - Automatisering	5	Egalisatiereserve met betrekking tot investeringen op ICT-gebied.
8	R506	Bedrijfsmiddelen - WGA en ZW	5	Het doel van de reserve is middelen te reserveren voor toekomstige uitkeringen voor Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten (WGA en ziektewet (ZW).
8	R508	Egalisatiereserve ICT	5	Deze reserve is een egalisatiereserve met als doel om de fluctuaties in de exploitatie van ICT in enig jaar op te vangen.
8	R621	Egalisatiereserve Kapitaallasten gemeentelijk vastgoed	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
8	R622	Egalisatiereserve Kapitaallasten OHW	6	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de wet zijn wij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
8	R623	Reserve exploitatie vastgoed	6	Deze egalisatiereserve is ingesteld voor de afwikkeling van de exploitatieresultaten van het gemeentelijk vastgoed die ontstaan door de meerjarige huurprijsystematiek.
8	R624	Verbouwing DGO Galvanistraat	6	Deze egalisatiereserve is ingesteld voor de afwikkeling van de toekomstige kapitaallasten voor de voorbereiding van het aantal opvangplekken op de Galvanistraat 9. Er wordt een afwijkende afschrijvingstermijn van 4 jaar aangehouden, conform het contract met het COA voor de duur van de opvang van 5 jaar t/m 2030. Dit betreft een activa in de categorie "activa van derden".

Categorie	Omschrijving
1	Algemene reserve
2	Overige algemene reserve
3	Bestemmingsreserve
4	Overige bestemmingsreserve
5	Personeel- en bedrijfsreserve
6	Egalisatiereserve kapitaallasten

Bijlage 3 - Overzicht van voorzieningen

Bedragen x € 1										
Nr.	Naam voorziening	Cat.	Progr.	Index. ja/nee	Boekwaarde 1/1/2025	Indexatie	Bij	Af	Vrijval	Boekwaarde 31/12/2025
V101	Wethouderspens. en uitkeringen	1	8	Nee	8.218.600	0	972.757	413.966	0	8.777.391
V105	Wachtgeldverplichtingen	1	8	Nee	96.045	0	0	7.388	88.656	1
V106	Voorziening verlofsparen	1	8	Nee	627.375	0	367.328	0	0	994.703
V107	Voorziening RVU	1	8	Nee	134.718	0	355.468	0	260.934	229.251
V147	Onderhoud gem. vastgoedportefeuille	2	8	Nee	6.586.105	0	2.606.567	3.144.278	0	6.048.394
V162	Vervangingsinvesteringen riolering	4	7	Ja	25.567.485	639.187	3.891.788	9.777.568	0	20.320.892
V163	Begraven	1	7	Nee	309.232	0	0	213.926	0	95.306
V166	Voorziening liquidatie Permar	1	3	Nee	62.315	0	0	0	6.068	56.247
V167	Voorziening Afval	2	5	Nee	2.786.776	0	399.668	0	0	3.186.444
V168	Mobiliteitsfonds Ede- centrum	1	4	Nee	0	0	78.667	0	0	78.667
	Totaal				44.388.651	639.187	8.672.242	13.557.126	355.659	39.787.296

Categorie 1 - Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

Categorie 2 - Voorziening ter egalisering van kosten

Categorie 3 - Voorzieningen voor risico's

Categorie 4 - Voorzieningen voor bijdragen aan vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven

Bijlage 4 - Single Information Single Audit

Op het moment van drukken van deze programmarekening is de accountantscontrole nog niet afgerond. De meest actuele versie van deze bijlage is te vinden op <https://pencportal.ede.nl/>.

Bijlage 5 - Overzicht baten en lasten per taakveld

Taakveld - programma	Bedragen x € 1.000							
	Rekening 2024		Begroting 2025		Rekening 2025		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
01 Bestuur	11.117	-1.823	8.444	-2.147	9.401	-2.300	-957	153
08 Bestuur en Organisatie	11.117	-1.823	8.444	-2.147	9.401	-2.300	-957	153
010 Mutaties reserves	77.199	-74.255	62.080	-67.600	72.383	-62.486	-10.304	-5.114
01 Maatschappelijke voorzieningen	2.112	-2.472	775	-836	727	-564	48	-272
02 Preventieve ondersteuning	0	-2.474	180	-335	287	-247	-107	-88
03 Individuele ondersteuning	5.770	-4.404	11.131	-11.468	9.366	-12.244	1.764	776
04 Economie en Mobiliteit	-57	-809	4.971	-649	5.003	-392	-32	-257
05 Ruimtelijke ontwikkeling	4.837	-5.098	8.525	-26.083	8.550	-18.290	-24	-7.793
06 Veiligheid	0	-295	0	-460	0	-446	0	-14
07 Kwaliteit leefomgeving	3.649	-1.414	3.108	-1.044	4.638	-638	-1.530	-406
08 Bestuur en Organisatie	60.887	-57.290	33.389	-26.726	43.812	-29.666	-10.423	2.940
011 Resultaat van de rek. baten/lasten	14.778	0	0	0	0	0	0	0
08 Bestuur en Organisatie	14.778	0	0	0	0	0	0	0
02 Burgerzaken	4.977	-2.901	4.485	-2.344	5.292	-2.871	-807	527
08 Bestuur en Organisatie	4.977	-2.901	4.485	-2.344	5.292	-2.871	-807	527
03 Beheer overige gebouwen en grond	2.674	-3.404	3.450	-3.383	2.903	-3.666	547	284
08 Bestuur en Organisatie	2.674	-3.404	3.450	-3.383	2.903	-3.666	547	284
04 Overhead	45.891	-7.396	54.282	-5.843	50.155	-8.821	4.127	2.977
04 Economie en Mobiliteit	0	0	0	0	0	0	0	0
05 Ruimtelijke ontwikkeling	299	0	0	0	250	0	-250	0
07 Kwaliteit leefomgeving	12	0	0	0	5	0	-5	0
08 Bestuur en Organisatie	45.580	-7.396	54.282	-5.843	49.899	-8.821	4.382	2.977
05 Treasury	1.173	-5.452	-1.744	-4.895	-1.305	-5.208	-439	313
08 Bestuur en Organisatie	1.173	-5.452	-1.744	-4.895	-1.305	-5.208	-439	313
061 OZB woningen	2.121	-18.385	2.086	-21.009	1.965	-21.549	121	540
08 Bestuur en Organisatie	2.121	-18.385	2.086	-21.009	1.965	-21.549	121	540
062 OZB niet- woningen	553	-14.262	642	-16.296	642	-16.304	0	8
08 Bestuur en Organisatie	553	-14.262	642	-16.296	642	-16.304	0	8
063 Parkeerbelasting	0	-1.857	0	-2.117	4	-2.281	-4	164
04 Economie en Mobiliteit	0	-1.857	0	-2.117	4	-2.281	-4	164
064 Belastingen overig	446	-480	450	-450	472	-468	-22	19
04 Economie en Mobiliteit	446	-481	450	-450	472	-468	-22	19
08 Bestuur en Organisatie	0	1	0	0	0	0	0	0
07 Alg. uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds	222	-285.190	100	-307.596	110	-310.420	-10	2.825
06 Veiligheid	222	-222	100	-106	110	-110	-10	4
08 Bestuur en Organisatie	0	-284.968	0	-307.490	0	-310.310	0	2.820
08 Overige baten en lasten	418	-5	739	0	583	-46	156	46
08 Bestuur en Organisatie	418	-5	739	0	583	-46	156	46
09 Vennootschapsbelasting	-115	0	158	0	51	0	107	0
07 Kwaliteit leefomgeving	92	0	75	0	49	0	26	0
08 Bestuur en Organisatie	-207	0	83	0	2	0	81	0
11 Crisisbeheersing en brandweer	10.661	-40	10.090	-6	9.498	-42	592	36
06 Veiligheid	10.778	-38	10.090	-6	9.549	-36	541	30

Taakveld - programma	Rekening 2024		Begroting 2025		Rekening 2025		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
08 Bestuur en Organisatie	-117	-2	0	0	-51	-6	51	6
12 Openbare orde en veiligheid	6.221	-651	6.847	-706	6.801	-737	45	31
06 Veiligheid	6.221	-651	6.847	-706	6.801	-737	45	31
21 Verkeer en vervoer	22.430	-2.435	24.203	-2.274	22.391	-2.378	1.813	105
04 Economie en Mobiliteit	3.016	-12	3.533	-5	3.231	-1	302	-4
07 Kwaliteit leefomgeving	19.416	-2.417	20.620	-2.269	19.109	-2.377	1.511	108
08 Bestuur en Organisatie	-2	-6	50	0	50	0	0	0
22 Parkeren	1.106	-58	1.377	-82	1.211	-142	166	60
04 Economie en Mobiliteit	1.109	-58	1.375	-80	1.211	-142	164	62
08 Bestuur en Organisatie	-2	0	2	-2	0	0	2	-2
31 Economische ontwikkeling	3.663	-742	2.888	-214	2.879	-601	10	387
04 Economie en Mobiliteit	2.973	-742	2.026	-214	2.216	-601	-190	387
05 Ruimtelijke ontwikkeling	689	0	862	0	663	0	199	0
32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	13.240	-17.115	4.213	-5.769	14.025	-17.490	-9.812	11.721
04 Economie en Mobiliteit	13.240	-17.115	4.213	-5.769	14.025	-17.490	-9.812	11.721
33 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	51	0	144	-23	47	0	97	-23
04 Economie en Mobiliteit	51	0	144	-23	47	0	97	-23
34 Economische promotie	3.160	-4.381	6.474	-7.607	5.957	-7.442	517	-165
01 Maatschappelijke voorzieningen	727	0	825	0	805	0	20	0
04 Economie en Mobiliteit	173	-35	257	-25	221	-34	36	9
05 Ruimtelijke ontwikkeling	454	-32	94	-31	329	-30	-235	-1
08 Bestuur en Organisatie	1.806	-4.315	5.297	-7.551	4.601	-7.378	696	-173
42 Onderwijshuisvesting	9.327	-558	9.223	-488	9.100	-893	123	404
01 Maatschappelijke voorzieningen	8.759	0	8.778	-30	8.390	-170	388	140
08 Bestuur en Organisatie	569	-558	445	-458	710	-723	-265	265
43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	11.336	-6.634	12.951	-7.831	12.072	-7.322	879	-509
02 Preventieve ondersteuning	7.110	-5.448	8.107	-6.298	7.437	-5.754	670	-544
03 Individuele ondersteuning	4.189	-1.186	4.690	-1.533	4.489	-1.568	201	35
05 Ruimtelijke ontwikkeling	37	0	155	0	146	0	9	0
51 Sportbeleid en activering	9.508	-657	9.402	-210	9.206	-228	196	19
01 Maatschappelijke voorzieningen	9.508	-657	9.402	-210	9.206	-228	196	19
52 Sportaccommodaties	2.955	-2.265	3.017	-2.180	2.990	-2.370	27	189
08 Bestuur en Organisatie	2.955	-2.265	3.017	-2.180	2.990	-2.370	27	189
53 Cultuurpresentatie, productie en participatie	6.024	-1.260	6.524	-1.469	6.476	-1.512	48	43
01 Maatschappelijke voorzieningen	4.291	0	5.094	-359	4.875	-313	219	-46
08 Bestuur en Organisatie	1.732	-1.260	1.430	-1.110	1.601	-1.198	-171	88
54 Musea	1.535	-63	1.807	-77	1.827	-62	-20	-15
01 Maatschappelijke voorzieningen	1.535	-63	1.807	-77	1.827	-62	-20	-15
55 Cultureel erfgoed	1.118	-199	919	-114	852	-124	68	10
01 Maatschappelijke voorzieningen	993	-119	909	-104	796	-98	112	-6
08 Bestuur en Organisatie	125	-80	10	-10	55	-27	-45	16
56 Media	4.160	-116	4.489	-116	4.293	-116	196	0
01 Maatschappelijke voorzieningen	4.160	-116	4.489	-116	4.293	-116	196	0
57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11.554	-1.819	12.089	-892	11.373	-913	716	21
05 Ruimtelijke ontwikkeling	1.221	-125	1.479	-116	1.726	-127	-247	10

Taakveld - programma	Rekening 2024		Begroting 2025		Rekening 2025		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
07 Kwaliteit leefomgeving	10.290	-1.679	10.589	-762	9.596	-770	993	9
08 Bestuur en Organisatie	43	-15	22	-14	51	-16	-30	2
61 Samenkracht en burgerparticipatie	32.999	-17.491	29.157	-18.775	28.911	-17.046	246	-1.729
02 Preventieve ondersteuning	16.136	-2.080	17.579	-3.289	16.492	-3.132	1.087	-157
03 Individuele ondersteuning	13.759	-14.665	8.397	-14.725	9.173	-13.091	-776	-1.634
07 Kwaliteit leefomgeving	2.335	-20	2.327	0	2.219	-34	108	34
08 Bestuur en Organisatie	769	-725	853	-761	1.027	-789	-174	28
621 Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO	4.953	-8	5.540	-4	5.292	-4	249	0
02 Preventieve ondersteuning	4.953	-8	5.540	-4	5.292	-4	249	0
622 Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd	3.273	-51	4.009	-51	3.789	0	220	-51
02 Preventieve ondersteuning	3.273	-51	4.009	-51	3.789	0	220	-51
623 Toegang en eerstelijnsvoorz. Integr.	679	-679	54	-71	700	-854	-646	783
03 Individuele ondersteuning	679	-679	54	-71	700	-854	-646	783
63 Inkomensregelingen	43.990	-32.421	48.408	-34.524	48.322	-34.981	86	457
03 Individuele ondersteuning	43.401	-32.421	47.803	-34.524	47.833	-34.981	-30	457
05 Ruimtelijke ontwikkeling	489	0	480	0	389	0	91	0
07 Kwaliteit leefomgeving	91	0	117	0	100	0	17	0
08 Bestuur en Organisatie	8	0	8	0	0	0	8	0
64 Begeleide participatie	8.441	-645	9.833	-1.102	8.895	-1.111	938	8
03 Individuele ondersteuning	8.434	-551	9.833	-1.000	8.875	-1.008	958	8
07 Kwaliteit leefomgeving	0	-87	0	-102	13	-97	-13	-5
08 Bestuur en Organisatie	7	-7	0	0	6	-6	-6	6
65 Arbeidsparticipatie	12.024	-3.371	11.076	-27	10.821	-482	255	455
03 Individuele ondersteuning	12.024	-3.371	11.076	-27	10.821	-482	255	455
660 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	5.940	-161	5.783	-190	5.595	-141	188	-49
03 Individuele ondersteuning	5.940	-161	5.783	-190	5.595	-141	188	-49
6711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	10.039	0	10.936	0	10.933	0	4	0
03 Individuele ondersteuning	10.039	0	10.936	0	10.933	0	4	0
6712 Begeleiding (Wmo)	9.730	0	10.228	0	10.052	0	176	0
03 Individuele ondersteuning	9.730	0	10.228	0	10.052	0	176	0
6713 Dagbesteding (Wmo)	2.765	-80	2.890	0	2.849	0	41	0
03 Individuele ondersteuning	2.765	-80	2.890	0	2.849	0	41	0
6714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	491	-940	81	-1.004	89	-1.155	-7	151
03 Individuele ondersteuning	491	-940	81	-1.004	89	-1.155	-7	151
6751 Jeugdhulp ambulant lokaal	10.187	0	89	0	480	0	-391	0
03 Individuele ondersteuning	10.187	0	89	0	480	0	-391	0
6752 Jeugdhulp ambulant regionaal	9.996	0	31.311	0	32.831	0	-1.520	0
03 Individuele ondersteuning	9.996	0	31.311	0	32.831	0	-1.520	0
6753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	649	0	901	0	-252	0
03 Individuele ondersteuning	0	0	649	0	901	0	-252	0
6761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	6.069	0	6	0	10	-2	-4	2
03 Individuele ondersteuning	6.069	0	6	0	10	-2	-4	2
6762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	9.231	0	10.316	0	-1.085	0
03 Individuele ondersteuning	0	0	9.231	0	10.316	0	-1.085	0
6763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	866	0	912	0	-46	0

Bedragen x € 1.000

Taakveld - programma	Rekening 2024		Begroting 2025		Rekening 2025		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
03 Individuele ondersteuning	0	0	866	0	912	0	-46	0
6791 PGB Wmo	1.108	0	875	0	921	0	-46	0
03 Individuele ondersteuning	1.108	0	875	0	921	0	-46	0
6792 PGB Jeugd	12.726	0	513	0	612	0	-99	0
03 Individuele ondersteuning	12.726	0	513	0	612	0	-99	0
6811 Beschermd wonen (Wmo)	22.688	-364	31.181	-341	32.951	-347	-1.770	6
03 Individuele ondersteuning	22.688	-364	31.181	-341	32.951	-347	-1.770	6
6812 Maatschapp.- en vrouwenopvang (WMO)	9.539	-964	10.732	-1.603	10.599	-1.641	133	38
02 Preventieve ondersteuning	3.788	-639	3.987	-733	3.865	-733	122	0
03 Individuele ondersteuning	5.580	-185	6.150	-686	6.132	-727	18	42
06 Veiligheid	34	0	35	0	50	0	-16	0
08 Bestuur en Organisatie	136	-140	560	-184	551	-181	10	-3
6821 Jeugdbescherming	3.026	-1.014	2.357	-808	2.479	-568	-123	-240
03 Individuele ondersteuning	3.026	-1.014	2.357	-808	2.479	-568	-123	-240
6822 Jeugdreclassering	106	0	187	0	1	0	186	0
03 Individuele ondersteuning	106	0	187	0	1	0	186	0
691 Coördinatie en beleid Wmo	0	0	1.583	0	1.583	0	0	0
03 Individuele ondersteuning	0	0	1.583	0	1.583	0	0	0
692 Coördinatie en beleid Jeugd	3.706	-130	3.766	0	3.385	0	381	0
03 Individuele ondersteuning	3.706	-130	3.766	0	3.385	0	381	0
71 Volksgezondheid	9.832	-2.959	10.560	-3.238	9.840	-2.871	719	-366
02 Preventieve ondersteuning	9.832	-2.959	10.560	-3.238	9.840	-2.871	719	-366
72 Riolering	11.897	-12.593	11.385	-13.221	11.410	-13.189	-26	-32
07 Kwaliteit leefomgeving	11.897	-12.593	11.385	-13.221	11.410	-13.189	-26	-32
73 Afval	13.481	-15.550	14.068	-16.540	13.537	-16.031	531	-510
05 Ruimtelijke ontwikkeling	13.475	-15.550	13.912	-16.499	13.535	-16.031	377	-468
07 Kwaliteit leefomgeving	6	0	156	-41	2	0	154	-41
74 Milieubeheer	5.349	-5.260	7.378	-5.547	6.277	-4.528	1.101	-1.019
05 Ruimtelijke ontwikkeling	5.349	-5.260	7.378	-5.547	6.277	-4.528	1.101	-1.019
75 Begraafplaatsen en crematoria	1.409	-1.593	1.525	-1.613	1.484	-1.679	41	66
07 Kwaliteit leefomgeving	1.423	-1.593	1.530	-1.613	1.467	-1.619	62	6
08 Bestuur en Organisatie	-14	0	-5	0	17	-60	-22	60
81 Ruimtelijke ordening	8.541	-1.194	9.851	-1.116	10.367	-2.060	-516	944
05 Ruimtelijke ontwikkeling	8.527	-1.194	9.773	-1.116	10.339	-2.060	-566	944
07 Kwaliteit leefomgeving	14	0	79	0	28	0	51	0
82 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	18.308	-18.789	56.656	-38.539	25.879	-13.820	30.777	-24.719
05 Ruimtelijke ontwikkeling	18.308	-18.789	56.656	-38.539	25.879	-13.820	30.777	-24.719
83 Wonen en bouwen	12.231	-4.365	11.736	-4.278	10.977	-6.253	759	1.976
05 Ruimtelijke ontwikkeling	11.046	-4.364	10.458	-4.266	9.737	-6.252	721	1.986
08 Bestuur en Organisatie	1.185	-2	1.278	-12	1.240	-2	38	-10
Totaal	575.026	-575.026	606.329	-606.329	587.654	-597.556	18.675	-8.773

Door wijzigingen in de IV3-taakvelden per 1 januari 2025 is het in dit overzicht niet mogelijk de cijfers 2025 die betrekking hebben op jeugdhulp te vergelijken met de cijfers 2024. Tevens is er een verschuiving geweest tussen de productgroepen uitgifte bedrijfslocaties en woningmarkt waardoor de cijfers voor 2024 en 2025 niet te vergelijken zijn.

5 Overige bijlagen

Bijlage 6 - Kerngegevens

Gegevens sociale structuur	01-01-2025	31-12-2025
Aantal inwoners	124.225	125.355*
<i>* Voorlopige cijfers</i>		
0 - 3 jaar	5.745	5.670*
<i>* Voorlopige cijfers</i>		
4 - 16 jaar	18.965	19.085*
<i>* Voorlopige cijfers</i>		
17 - 64 jaar	75.155	75.585*
<i>* Voorlopige cijfers</i>		
65 jaar en ouder	24.365	25.015*
<i>* Voorlopige cijfers</i>		
Aantal uitkeringsgerechtigden WWB/IOAW/IOAZ/BBZ	1.697	1.747
<i>Werkelijke klantaantallen</i>		
Aantal gerealiseerde WSW-plaatsen in arbeidsjaren	210,97	189,46

Gegevens fysieke structuur	01-01-2025	31-12-2025
Oppervlakte gemeente	31.868	31.868
<i>In ha.</i>		
Aantal adressen	63.649	65.092
Aantal verblijfsobjecten met woonfunctie	54.218	54.600
Verblijfsobject gevormd	1.759	1.658
<i>Uit een vergunningverlening ontstaat een adres met de status gevormd. Dit zal pas wijzigen als de bouw wordt gestart of is gereedgemeld.</i>		
Verblijfsobject in gebruik	60.771	61.975
<i>Een adres is actief.</i>		
Verblijfsobject in gebruik (niet ingemeten)	439	634
<i>Op een bestaand adres is een verbouwingsvergunning verleend of de gereedmelding van een nieuwbouw is gedaan. Het adres is actief.</i>		
Verbouwing verblijfsobject	680	825
<i>Op een bestaand adres is een verbouwingsvergunning verleend. Het adres is actief.</i>		
Aantal m2 wegen: asfalt en beton	3.250.826	3.214.146
<i>Aantal m2 verharde oppervlakten die in beheer en onderhoud van de gemeente Ede zijn.</i>		
Aantal m2 wegen: elementen	3.144.539	3.165.268
Aantal m2 wegen: onverhard	1.226.144	1.203.082
<i>Betreft zandwegen en half verharde wandelpaden (inclusief bospaden).</i>		
Aantal m2 wegen: halfverharding (en kunststof)	207.425	236.823
Aantal bomen	70.812	73.094
Aantal m2 gazon	432.273	482.136
Aantal m2 bermen	2.869.670	2.912.942
Aantal m2 culturele beplantingen	450.019	437.451
Aantal m2 natuurlijke beplantingen	1.094.227	1.151.828
Aantal speelplekken (exclusief trapveldjes)	255	270
Aantal trapveldjes	27	28
Lengte (km) mechanische riolering	366	366
Lengte (km) vrijvervalriolering huisaansluitingen	52	52
Lengte (km) vrijvervalriolering DWA-hoofdleidingen	19,5	19,5
Lengte (km) riolering buiten gebruik	10	9,84
Aantal lichtmasten	20.300	20.850
Aantal verkeersregelinstanties	30	29

Bijlage 7a - Overzicht van restantkredieten

Bedragen x € 1

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Totale nog te verwachten uitgaven/inkomsten vanaf 2026	Geprognoteerde over- of onderschrijding per einde project	Afsluiten 2025: ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting kredietoverschrijding
A130010 IP 2025 Vervanging Openbare Ruimte	31-12-2027	0	0	0	0	ja	2025	Kredietbedrag is verdeeld naar diverse projecten, daar staan ook de toelichtingen.
A130011 IP 2026 Vervanging Openbare Ruimte	31-12-2028	1.871.000	0	1.871.000	0	nee	2027	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A130013 IP 2027 Vervanging Openbare Ruimte	31-12-2029	6.000.000	0	6.000.000	0	nee	2028	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A130014 IP 2028 Vervanging Openbare Ruimte	31-12-2030	6.132.000	0	6.132.000	0	nee	2029	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A131006 Zeeheldenbuurt (cluster 2 tm 4)	31-12-2026	1.820.000	1.705.491	114.509	0	nee	2027	Uitvoering is gestart, afronding in 2027
A131009 Herinrichting Bloemenbuurt	31-12-2026	1.290.000	174.151	1.115.849	0	nee	2029	Project ligt stil vanwege onduidelijkheid over warmtenet. Woonstede moet eerst met 70% van de huurders overeenstemming hebben over aanleg warmtenet.
A131012 Herinr. Wethoudersbuurt	31-12-2026	2.130.000	671.036	1.458.964	0	nee	2028	
A131013 Zeeheldenbuurt staalslakken	31-12-2027	2.626.000	110.672	2.515.328	0	nee	2026	Uitvoering is gestart, afronding in 2026
A141102 Essenburg inboedel	31-12-2027	0	0	0	0	nee	2027	
A160016 Bomenbeleidsplan 2022	31-12-2026	648.176	648.175	0	1	ja	2025	
A160024 Bomenbeleidsplan 2023	31-12-2026	69.174	69.175	0	-1	ja	2025	
A160025 Bomenbeleidsplan 2024	31-12-2026	115.680	115.680	0	0	ja	2025	
A160028 Bomenbeleidsplan 2025	31-12-2027	217.216	164.836	52.380	0	nee	2026	Uitvoering loopt door in 2026
A160029 IP 2023 Cultuurlijk groen	31-12-2025	647.994	543.951	104.043	0	nee	2026	Uitvoering loopt door in 2026
A160030 IP 2023 - Bomen	31-12-2027	450.728	329.434	121.294	0	nee	2027	Uitvoering loopt door in 2026/2027
A160031 IP 2024 Cultuurlijk groen	31-12-2026	344.410	344.400	0	10	ja	2025	
A160032 Vervanging bomen Kastelenlaan	31-12-2027	212.027	114	211.913	0	nee	2027	Getemporeerd vanwege prioriteit andere ruimtelijke belangen
A160033 IP 2025 Combi's Cult. Groen	31-12-2027	33.400	373	33.027	0	nee	2026	Bijdrage aan een integraal project, uitvoering in 2026
A160034 IP 2025 Mono's Cult. Groen	31-12-2027	209.664	53.951	155.713	0	nee	2027	Diverse groenprojecten, uitvoering in plantseizoen 2026/2027
A160035 IP 2024 Veldhuizen DO06	31-12-2027	100.000	2.654	97.347	0	nee	2027	Uitvoering in 2026 & bedrag nazorg
A160036 IP 2024 Veldhuizen DO07	31-12-2027	60.000	0	60.000	0	nee	2027	Uitvoering in 2026 & bedrag nazorg
A160037 IP 2024 Veldhuizen DO08	31-12-2027	50.000	0	50.000	0	nee	2027	Uitvoering in 2026 & bedrag nazorg
A160038 IP 2025 Katenhorst Ede	31-12-2027	65.000	671	64.329	0	nee	2027	Uitvoering in 2026 & bedrag nazorg
A160039 IP 2025 Verbindelaarsweg eo	31-12-2027	260.000	1.190	258.811	0	nee	2027	Uitvoering in 2026 & bedrag nazorg
A160040 BBP 2024 Wildforster	31-12-2027	83.000	17.510	65.490	0	nee	2026	Uitvoering in 2026
A160041 BBP 2025 Hertespoor Ede	31-12-2027	72.000	7.804	64.197	0	nee	2026	Uitvoering in 2026

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Totale nog te verwachten uitgaven/inkomsten van 2026	Geprognoteerde overschrijding per einde project	Afsluiten per 31-12-2025: ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting kredietoverschrijding
A160042 BBP Zeeheldenbuurt -Ede	31-12-2027	244.000	26.532	217.468	0	nee	2027	Bijdrage aan een integraal project, uitvoering in 2026 t/m 2027
A160043 BBP Blokkenweg - Parkweg	31-12-2027	420.000	155.320	264.680	0	nee	2027	Bijdrage aan een integraal project, uitvoering gepland t/m 2027
A160044 BBP De Akkers Bennekom	31-12-2027	212.000	33.472	178.528	0	nee	2027	Bijdrage aan een integraal project, uitvoering in 2026
A160045 BBP Groenestraat - Bennekom	31-12-2027	177.000	0	177.000	0	nee	2026	Uitvoering in 2026
A160046 BBP Bennekom Oost	31-12-2027	82.000	1.086	80.914	0	nee	2027	Bijdrage aan een integraal project, uitvoering in 2027
A160047 BBP Diedenweg - Ede	31-12-2027	101.000	11.566	89.434	0	nee	2026	Bijdrage aan een integraal project, uitvoering in 2026
A160048 BBP Hulweg eo - Lunteren	31-12-2027	52.000	657	51.343	0	nee	2027	Bijdrage aan een integraal project, uitvoering in 2026 t/m 2027
A160049 BBP Bloemenbuurt - Ede	31-12-2027	59.000	59.000	0	0	nee	2029	Bijdrage aan een integraal project, uitvoering in 2028, krediet wordt nog aangevuld
A160050 BBP Vogelbuurt - Ede	31-12-2027	111.000	5.234	105.766	0	nee	2028	Bijdrage aan een integraal project, uitvoering in 2027 t/m 2028
A160051 BBP Indische buurt - Ede	31-12-2027	67.500	2.216	65.284	0	nee	2030	Bijdrage aan een integraal project, uitvoering in 2029-2030
A160052 BBP Stadspoort - Ede	31-12-2027	50.000	0	50.000	0	nee	2027	Uitvoering in plantseizoen 2026/2027
A160053 IP 2025 Stadspoort Cult. Groen	31-12-2027	90.000	0	90.000	0	nee	2027	Uitvoering in plantseizoen 2026/2027
A160054 IP 2025 Uitvindiersbuurt Cult. Groen	31-12-2027	75.000	1.254	73.746	0	nee	2027	Bijdrage aan een integraal project, uitvoering in 2026 t/m 2027
A161006 Boomziektes - Diedenweg Zuid	31-12-2026	36.540	36.540	0	0	ja	2025	
A180005 IP 2023 Spelen	31-12-2025	209.600	209.580	0	20	ja	2025	
A180007 IP 2024 Spelen	31-12-2026	251.600	254.197	0	-2.597	ja	2025	
A180008 IP 2025 Spelen	31-12-2027	320.351	16.302	304.050	0	nee	2026	Mono spelen uitvoering 2026
A180009 IP 2025 Spelen Scharlakkenbos	31-12-2027	81.000	1.700	79.300	0	nee	2026	Mono spelen uitvoering 2026
A180010 IP 2026 Spelen Bovenbuurtweg	31-12-2027	150.000	885	149.116	0	nee	2027	Mono spelen uitvoering 2026 t/m 2027
A180011 IP 2026 Spelen Essenburg	31-12-2027	118.000	549	117.451	0	nee	2027	Mono spelen uitvoering 2026 t/m 2027
A180012 IP 2026 Spelen Proosdijpark	31-12-2027	150.000	1.129	148.872	0	nee	2027	Mono spelen uitvoering 2026 t/m 2027
A190210 H150 Stationweg/Maandereind	31-12-2027	71.800	71.769	0	31	ja	2025	
A190224 H90 Fietstunnel Ede-West	31-12-2026	2.200.000	190.025	2.009.975	0	nee	2029	Div. onderzoeken, oplossingsvarianten en kostenramingen in 2025 opgeleverd als onderdeel van de planvoorbereiding. Maakt onderdeel uit van de DFR Regio Foodvalley waarvoor in 2026 een grote subsidie wordt toegekend. Motie aangenomen voor spoedige realisatie.
A190229 H440 N-Z fietspad Frankeneng (2)	31-12-2026	950.000	304.553	645.447	0	nee	2027	Uitvoering in 2026, oplevering in 2027

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Totale nog te verwachten uitgaven/inkomsten van 2026	Geprognoteerde overschrijding per einde project	Afsluiten per 31-12-2025: ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting kredietoverschrijding
A190232 DFR Ede-Wageningen Subsidies	31-12-2026	438.532	-203.062	641.594	0	nee	2026	Dit krediet wordt afgesloten bij de afronding van het totale project HFR Ede-Wageningen
A190233 DFR Ede-W Communicatie+Bewegwijzerin	31-12-2026	111.000	4.883	106.117	0	nee	2026	In uitvoering, afronding 2026
A190234 DFR Ede-W Stationsweg incl groen	31-12-2026	2.022.000	954.103	1.067.897	0	nee	2026	In uitvoering, afronding 2026
A190235 DFR Ede-W Emmalaantunnel	31-12-2028	3.824.000	645.428	3.178.572	0	nee	2028	Project in voorbereiding, complex project dat naar verwachting duurder wordt
A190237 DFR Ede-W Edeseweg, A12-Dorpsstraat	31-12-2025	1.938.355	593.905	1.344.450	0	nee	2026	In uitvoering, afronding 2026
A190238 DFR Ede-W Kerkhoflaan	31-12-2025	570.900	178.675	392.225	0	nee	2026	In uitvoering, afronding 2026
A190239 DFR Ede-W Kierkamperw-Bovenw rotonde	31-12-2025	452.500	249.703	202.797	0	nee	2026	In uitvoering, afronding 2026
A190240 DFR Ede-W Bovenweg (8)	31-12-2026	504.400	219.793	284.607	0	nee	2026	In uitvoering, afronding 2026
A190242 DFR E-W Bennekom Oost	31-12-2025	0	0	0	0	ja	2025	Samengevoegd met A190237
A190300 Fietspaden buitengebied	31-12-2027	3.200.000	88.499	3.111.501	0	nee	2027	Uitvoering in 2026 t/m 2027
A191071 IP 2019 Zeeheldenbuurt	31-12-2026	1.382.056	574.491	807.565	0	nee	2027	Bijdrage aan integraal project, uitvoering in 2025 t/m 2027.
A191077 IP 2020 Bloemenbuurt	31-12-2027	173.984	123.700	50.284	0	nee	2029	Bijdrage aan integraal project, uitvoering in 2028, krediet wordt nog aangevuld.
A191078 IP 2020 Vogelbuurt	31-12-2028	176.265	42.325	133.940	0	nee	2028	Bijdrage aan integraal project, uitvoering in 2027-2028. Krediet wordt nog aangevuld
A191080 IP 2020 Blokkenweg-Parkweg	31-12-2026	524.734	242.034	282.700	0	nee	2027	Bijdrage aan integraal project, uitvoering in 2025 t/m 2027.
A191082 IP 2021 Vincent van Goghstraat e.o.	31-12-2026	58.976	51.702	7.274	0	nee	2027	Bijdrage aan integraal project, uitvoering in 2026-2027. Krediet wordt nog aangevuld.
A191085 IP 2022 Baron van WassenaerIn e.o	31-12-2026	268.081	167.341	100.740	0	nee	2026	Bijdrage aan integraal project uitvoering in 2025 t/m 2026
A191088 IP 2023 Kerkweg - Ede	31-12-2025	302.940	302.940	0	0	ja	2025	
A191089 IP 2023 Verlengde Parkweg	31-12-2025	203.560	222.674	0	-19.114	ja	2025	
A191090 IP 2023 Lindelaan - Ede	31-12-2025	135.884	137.719	0	-1.835	ja	2025	
A191094 IP 2023 Kunstwerk Keesomstraat - Ede	31-12-2025	327.959	343.151	0	-15.192	ja	2025	
A191098 IP 2024 Slotlaan - Ede	31-12-2026	316.373	306.005	0	10.368	ja	2025	
A191099 IP 2024 Doesburger Molenweg - Ede	31-12-2026	0	0	0	0	ja	2025	Project is type III (exploitatie groot onderhoud) geworden
A191122 Klinkenbergerweg fase 2	31-12-2025	1.555.000	1.554.992	0	8	ja	2025	
A191123 Klinkenbergerweg fase 3	31-12-2027	818.500	0	818.500	0	nee	2028	Voorbereiding 2026, uitvoering 2027/2028
A191124 IP 2024 Van Heeckerenlaan - Ede	31-12-2026	329.131	278.747	50.384	0	nee	2026	Bijdrage aan integraal project uitvoering in 2025 t/m 2026
A191125 IP 2024 Frans Halslaan - Ede	31-12-2026	138.769	9.382	129.387	0	nee	2026	Project wordt doorgeschoven naar 2026, wordt gezamenlijk uitgevoerd met een project in de omgeving

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Totale nog te verwachten uitgaven/inko- m-sten vanaf 2026	Geprognosti- seerde over- of onderschrijding per einde project	Afsluiten per 31-12- 2025: ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting kredietoverschrijding
A191126 IP 2024 Heuvelsepad - Ede	31-12-2026	410.825	405.567	0	5.258	ja	2025	
A191127 IP 2024 Op ten Noortlaan - Ede	31-12-2026	0	0	0	0	ja	2025	Samengevoegd met project Heuvelsepad A191126
A191128 IP 2024 Van Heutzlaan - Ede	31-12-2026	321.898	35.086	286.812	0	nee	2026	Bijdrage aan integraal project uitvoering in 2025 t/m 2026
A191129 IP 2024 Vening Meinezstraat - Ede	31-12-2026	0	0	0	0	ja	2025	Project is niet doorgegaan
A191130 IP 2025 Vijfsprongweg	31-12-2027	39.675	0	39.675	0	nee	2026	Bijdrage aan project fietspaden, wordt in 2026 uitgevoerd
A191131 IP 2025 Laathof-Ede	31-12-2027	118.125	0	118.125	0	nee	2026	Uitvoer verschoven naar 2026 i.v.m. capaciteitstekort voorbereiding.
A191132 IP 2025 Newtonstraat-Ede	31-12-2027	182.394	0	182.394	0	nee	2026	Uitvoering in 2026
A191133 IP 2025 Jan Th. Tooroplaan West	31-12-2027	169.413	0	169.413	0	nee	2026	Vorbereiding en uitvoering in 2026
A191134 IP 2025 Catharinadaal-Ede	31-12-2027	329.392	2.052	327.340	0	nee	2027	Bijdrage aan een integraal project uitvoering in 2026 t/m 2027
A191135 IP 2025 Hertespoor-Ede	31-12-2027	59.471	0	59.471	0	nee	2026	Bijdrage aan een integraal project uitvoering in 2026
A191136 IP 2025 Indische buurt - Ede	31-12-2027	16.939	8.865	8.074	0	nee	2029	Bijdrage aan een integraal project uitvoering in 2029, krediet wordt nog aangevuld.
A191137 IP 2025 Molenweg-Margrietlaan - Ede	31-12-2027	72.452	0	72.452	0	nee	2027	Bijdrage aan een integraal project uitvoering in 2026 t/m 2027
A191138 IP 2025 Radioweg-Smaragd-Marconistr.	31-12-2027	23.517	0	23.517	0	nee	2026	Uitvoering verschoven naar 2026 i.v.m. capaciteitstekort voorbereiding.
A191139 IP 2025 Lunterseweg-fietspad/beton	31-12-2027	771.383	146.085	625.298	0	nee	2027	Uitvoering in 2026 t/m 2027
A191140 IP 2017 Wethoudersbuurt	31-12-2027	158.898	58.200	100.698	0	nee	2028	Bijdrage aan een integraal project uitvoering in 2025-2028, krediet wordt jaarlijks aangevuld.
A191141 IP 2025 Paddenlaantje Bennekomseweg	31-12-2027	66.183	2.107	64.076	0	nee	2026	Uitvoering in 2026 na extra funderingsonderzoek
A191142 IP 2025 Slijpkruikweg Ede	31-12-2027	67.000	77.131	0	-10.131	ja	2025	
A191143 IP 2024 Bovenbuurtweg	31-12-2027	284.881	0	284.881	0	nee	2026	Uitvoering in 2026
A191144 IP 2026 Civiele kunstwerken	31-12-2027	50.000	0	50.000	0	nee	2026	Vervanging in 2026
A193020 IP 2022 Kochlaan e.o. / dg5 Bennekom	31-12-2027	157.948	13.451	144.497	0	nee	2027	Bijdrage aan integraal project uitvoering in 2026-2027
A193021 IP 2023 De Akkers - Bennekom	31-12-2026	347.895	89.822	258.073	0	nee	2027	Bijdrage aan een integraal project uitvoering in 2026 t/m 2027
A193025 IP 2024 Groenestraat - Bennekom	31-12-2026	410.539	96.111	314.428	0	nee	2026	Bijdrage aan integraal project uitvoering in begin 2026
A193026 IP 2025 Gasthuisbouwing e.o.	31-12-2027	107.854	0	107.854	0	nee	2028	Bijdrage voorbereiding integraal project uitvoering in 2027-2028.
A193027 IP 2025 Commandeursweg	31-12-2027	373.500	311.641	61.859	0	nee	2026	Afronding werk in 2026
A194015 IP 2022 Engweg e.o. / O-N Lunteren	31-12-2027	171.014	65.133	105.881	0	nee	2027	Bijdrage aan integraal project uitvoering in 2026-2027
A194016 IP 2022 Hulweg e.o. / C-Z Lunteren	31-12-2027	399.219	44.325	354.894	0	nee	2027	Bijdrage aan integraal project uitvoering in 2026-2027

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Totale nog te verwachten uitgaven/inkomsten vanaf 2026	Geprognoteerde over- of onderschrijding per einde project	Afsluiten per 31-12-2025: ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting kredietoverschrijding
A194021 IP 2024 Kruisbeekweg - Lunteren	31-12-2026	89.024	13.089	75.935	0	nee	2026	Uitvoering in 2026
A194022 IP 2024 Kuilersteeg - Lunteren	31-12-2026	0	0	0	0	ja	2025	Scopewijziging, groot onderhoud i.p.v. vervanging.
A194024 IP 2024 Brinkhofweg - Lunteren	31-12-2026	25.204	25.204	0	0	ja	2025	Scopewijziging, groot onderhoud i.p.v. vervanging.
A194025 IP 2024 Duivenkampweg - Lunteren	31-12-2026	0	0	0	0	ja	2025	Scopewijziging, groot onderhoud i.p.v. vervanging.
A194026 IP 2024 Heivelderweg - Valksedijk	31-12-2026	250.000	2.854	247.146	0	nee	2026	Schuift door i.v.m. extra onderzoek naar belasting wegconstructie.
A194027 IP 2025 Westerodeweg Apeldoornseweg	31-12-2027	123.393	0	123.393	0	nee	2026	Schuift door naar 2026 i.v.m. benodigde stikstofberekeningen
A195006 IP 2024 Pijnenburgweg - Harskamp	31-12-2026	272.800	1.712	271.088	0	nee	2027	Schuift door i.v.m. scope uitbreiding naar 2027
A196006 Ederveen Oost/Schras	31-12-2028	19.739	101	19.638	0	nee	2027	Combi staat on hold, wordt een mono-project 2027.
A196007 IP 2025 Dokter Hoolboomweg	31-12-2027	299.746	3.561	296.185	0	nee	2027	Doorgeschoven vanwege extra onderzoek waterleidingen onder tracé.
A197008 IP 2025 Schoolsteeg-Wekerom	31-12-2027	57.664	0	57.664	0	nee	2026	Bijdrage aan integraal project, uitvoering in 2026
A200012 IP 2023 Openbare verl. Armaturen	31-12-2025	600.000	554.502	45.498	0	nee	2026	Deelopdrachten in 2026
A200014 IP 2024 OV armaturen	31-12-2026	600.000	477.685	122.315	0	nee	2026	Wordt ingezet voor vervangingsplan 2026.
A200015 IP 2025 OV armaturen	31-12-2027	170.000	70.017	99.983	0	nee	2027	Wordt ingezet voor bijdrages aan integrale projecten 2026-2027.
A200016 IP 2025 Openbare verlichting	31-12-2027	530.000	135.249	394.751	0	nee	2027	Vervangingsplan 2025, nog afronden begin 2026. Bijdragen aan integrale projecten 2026-2027
A200017 IP 2026 OVL - armaturen	31-12-2028	150.000	0	150.000	0	nee	2027	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A200018 IP 2026 OVL - masten	31-12-2026	150.000	0	150.000	0	nee	2027	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A210136 Verv Verkeersregelinstallaties 2024	31-12-2026	56.823	56.822	0	1	ja	2025	
A210137 Verv. VRI Kruispunt K01 en K50	31-12-2027	268.000	266.569	0	1.431	ja	2025	
A210139 Verkeersverbeteringen werk-met-werk	31-12-2025	165.000	86.788	78.212	0	nee	2027	Toezeggingen bijdragen aan andere projecten, waar Verkeer op meelift. Uitvoering is mede afhankelijk van de planning van beheer, onderhoud en riolering.
A210140 Verv Verkeersregelinstallaties 2026	31-12-2028	162.412	4.218	158.194	0	nee	2026	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A210141 Verkeersmaatregelen 2024	31-12-2026	158.165	290	157.875	0	nee	2027	Uitvoering 2026/2027
A210142 Invoeren 30 km wegen (GOW B)	31-12-2026	100.000	35.471	64.529	0	nee	2026	In voorbereiding en deels al uitgevoerd
A210143 Verkeersverbetering.werk-met-werk 2	31-12-2026	225.000	8.745	216.255	0	nee	2027	Toezeggingen bijdragen aan andere projecten, waar Verkeer op meelift. Uitvoering is mede afhankelijk van de planning van beheer, onderhoud en riolering.
A210144 Verv Verkeersregelinstallaties 2027	31-12-2029	162.412	456	161.956	0	nee	2027	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A210145 FA Wegmarkering buitengebied	31-12-2026	100.000	28.221	71.779	0	nee	2026	Project is in uitvoering, afronding in 2026

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Totale nog te verwachten uitgaven/inkomsten vanaf 2026	Geprognoteerde overschrijding per einde project	Afsluiten per 31-12-2025: ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting kredietoverschrijding
A210146 FA Optimaliseren schoolroutes	31-12-2027	375.000	7.904	367.096	0	nee	2027	Projectuitvoering 2026/2027
A210147 FA Fietsvriendelijke VRI's	31-12-2027	250.000	57.290	192.710	0	nee	2029	Maatregelen bij verkeerslichten liften mee met onderhoudsopgave in 2026-2029
A210148 FA Kleinschalige fietsknelpunten	31-12-2028	150.000	0	150.000	0	nee	2028	Projectuitvoering 2026/2028
A210149 GOW30 Kleinschalige maatregelen	31-12-2026	700.000	106.104	593.896	0	nee	2028	Project is gestart, afronding in 2028
A210150 Verv. VRI kruispunt K50	31-12-2027	0	0	0	0	ja	2025	samengevoegd met A210137
A210151 Verkeersmaatregelen 2025	31-12-2027	50.000	0	50.000	0	nee	2027	Uitvoering 2027
A210152 Verv Verkeersregelinstantaties 2028	31-12-2030	166.000	0	166.000	0	nee	2028	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A210210 Fietsplanprojecten algemeen	31-12-2028	1.863.156	524.305	1.338.851	0	nee	2028	Na afronding fietsplan restant gebruiken om kostenstijging op te vangen bij DFR Ede Wageningen FODG Emmalaan
A210215 H180 Arnhemseweg-Achterdoelen	31-12-2025	100.000	0	100.000	0	nee	2028	Betreft een bijdrage voor inrichting Groene Lopers van uitvoeringsprogramma Ontwikkelkader Ede Stad. Project gepland in 2028/2029
A210230 H250 Fietsvriendelijke V-maatr 2e tr	31-12-2026	95.650	95.606	0	44	ja	2025	
A210400 Rec kruispunt Postweg/Westzoom L'ren	31-12-2025	1.700.000	1.376.178	323.822	0	nee	2026	Project is in uitvoering, afronding in 2026
A210908 Mobiliteitsprojecten 2025	31-12-2027	150.000	0	0	150.000	ja	2025	Krediet valt vrij (dekking wordt ingezet voor FietsAgenda projecten)
A210909 Mobiliteitsprojecten 2026	31-12-2028	400.000	0	400.000	0	nee	2028	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A210910 Mobiliteitsprojecten 2027	31-12-2029	400.000	0	400.000	0	nee	2029	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A210911 Mobiliteitsprojecten 2028	31-12-2030	400.000	0	400.000	0	nee	2029	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
A211128 Voorrangsplein Slotlaan-Kranenburg	31-12-2026	927.000	694.066	232.934	0	nee	2026	Project is in uitvoering, afronding in 2026
A211129 Fietsstraat Kerkweg	31-12-2025	500.000	66.579	433.421	0	nee	2027	Bijdrage aan herinrichting na rioleringswerkzaamheden
A211141 Bijdrage Bloemenbuurt Zeeheldenbuurt	31-12-2028	30.000	1.712	28.288	0	nee	2027	Bijdrage aan project.
A211142 FA Oost-westroute Ede-Centrum	31-12-2026	0	0	0	0	ja	2025	samengevoegd met A211143
A211143 FA Fietsenstallingen Ede	31-12-2027	325.000	0	325.000	0	nee	2027	Uitvoering 2026/2027
A211144 Kastelenlaan ontsluiting	31-12-2027	110.000	10.948	99.053	0	nee	2027	Uitvoering 2026/2027
A213019 FA Heelsumseweg-Selterskampweg	31-12-2026	50.000	240	49.760	0	nee	2027	Uitvoering 2026/2027
A213104 Verkeersmaatregelen Binnenveld	31-12-2027	400.000	64.411	335.589	0	nee	2027	Uitvoering heeft vertraging opgelopen ivm uitstel besluitvorming en bezwaren
A213105 Prio 2 maatregelen Binnenveld	31-12-2027	0	0	0	0	ja	2025	samengevoegd met A213104
A213106 Uitbreiding parkeerterrein Eikelhof	31-12-2027	430.000	0	430.000	0	nee	2027	Uitvoering 2026/2027
A213107 Parkeerterrein sportpark Hoekelum	31-12-2027	360.000	0	360.000	0	nee	2027	Uitvoering 2026/2027
A214105 GOW30 Lunteren 2x voorbereiden	31-12-2026	100.000	0	100.000	0	nee	2026	Uitvoering 2026
A214106 GOW30 Klomperweg Lunteren	31-12-2026	1.200.000	114.415	1.085.585	0	nee	2027	Uitvoering 2026/2027

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Totale nog te verwachten uitgaven/inkomsten van 2026	Geprognoteerde overschrijding per einde project	Afsluiten per 31-12-2025: ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting kredietoverschrijding
A214107 Bijdrage toegangsweg Lunaruiters	31-12-2027	40.000	0	40.000	0	nee	2027	Bijdrage voor toegangsweg
A216103 Voorbereiding Quick Wins De Klomp	31-12-2026	25.000	25.015	0	-15	ja	2025	
A216104 Realisatie quick wins De Klomp	31-12-2027	30.000	27.670	2.330	0	nee	2026	
A217006 Edeseweg Wekerom	31-12-2026	2.600.000	116.427	2.483.573	0	nee	2028	
A217007 Oversteekbaarheid rotonde Wekerom	31-12-2027	30.000	30.490	0	-490	ja	2025	Bijdrage aan provinciaal project Krediet wordt gebruikt voor Marktstraat conform vastgesteld bij PPN 2026-2029
A218005 Bijdr. kruispunt N304-Hoenderloseweg	31-12-2027	400.000	0	400.000	0	nee	2027	
A230009 Maanderplein	31-12-2025	53.200	54.135	0	-935	ja	2025	
A230012 Voorber herinr Marktstraat	31-12-2027	1.111.000	215.082	895.918	0	nee	2026	
A230014 Herinrichting Stadspark	31-12-2025	1.318.332	1.238.150	80.182	0	nee	2026	In uitvoering, afronding 2026
A230026 Leefb voetgangersgebied	31-12-2025	100.000	100.098	0	-98	ja	2025	
A241461 School Veluwe Poort (VG)	31-12-2026	8.650.000	752.893	7.897.107	0	Nee	2027	
A241473 1e inr. Kon. David - Louise de Coligny	31-12-2025	80.000	69.109	10.891	0	nee	2027	
A241475 1e inr. Wegwzr, Ruitenb, Tamboerijn	31-12-2026	96.204	93.204	0	3.000	ja	2025	
A241476 1e inrichting Calluna PB26.01.01.01	31-12-2027	37.769	0	37.769	0	nee	2026	
A241477 1e inricht Lettertuin PB26.01.01.01	31-12-2027	4.654	0	4.654	0	nee	2026	
A241478 1e inricht Ruitenbeek PB26.01.01.01	31-12-2027	41.349	0	41.349	0	nee	2026	
A241479 1e inricht Meza PB26.01.01.01	31-12-2027	54.774	0	54.774	0	nee	2026	
A241480 1e inricht Tamboerijn PB26.01.01.01	31-12-2027	22.554	0	22.554	0	nee	2026	
A241481 1e inricht Rehoboth PB26.06.01.01.01	31-12-2027	39.950	0	39.950	0	nee	2026	
A241482 1e inricht Al Amana PB26.01.01.01	31-12-2027	404.284	0	404.284	0	nee	2026	
A243071 Heidelaan 25, Vernieuwbouw (VG)	31-12-2026	4.325.959	291.936	4.034.023	0	Nee	2027	
A247007 1e Inrichting Rehoboth	31-12-2026	66.000	0	66.000	0	nee	2026	
A340001 E-depot	31-12-2025	85.800	43.482	42.317	1	nee	2026	
A381114 Gymlok inventaris VP (Kazerne)	31-12-2027	115.000	0	115.000	0	nee	2027	
A388001 MFA Otterlo - sport inrichting	31-12-2027	65.000	10.414	54.586	0	nee	2027	
A501001 Wulplaan Inventaris Buurthuis	31-12-2026	345.361	0	345.361	0	nee	2026	
A503001 Commandeursweg 44 Inventaris	31-12-2026	238.588	0	238.588	0	nee	2026	
A508001 MFD Otterlo Inventaris	31-12-2026	1.000.000	26.354	973.646	0	nee	2027	
A540006 IP 2023 Begraven	31-12-2025	292.773	315.390	0	-22.617	ja	2025	De overschrijding op het krediet is veroorzaakt door de hogere kosten met betrekking tot het draineren van de begraafplaats dan verwacht.
A590106 Stadsvisie - Groenbeleid	31-12-2025	310.000	284.653	25.347	0	nee	2026	

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Totale nog te verwachten uitgaven/inko m-sten vanaf 2026	Geprognosti- seerde over- of onderschrijding per einde project	Afsluiten per 31-12- 2025: ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting kredietoverschrijding
A590107 Stadsvisie - Projecten	31-12-2025	390.000	352.999	37.001	0	nee	2026	
A591182 Parklaan afwikkeling na oplevering	31-12-2026	1.150.000	153.996	996.004	0	nee	2026	
A591184 Parklaan Noord en Zuid	31-12-2025	14.805.000	14.432.135	372.865	0	nee	2026	
A591188 Parklaan engineering	31-12-2025	2.500.000	948.535	1.250.000	301.465	nee	2026	
A591191 Kop vd Parkweg Witte Vlek	31-12-2027	220.000	49.196	170.805	0	nee	2027	
A591200 Spoor algemeen engineering	31-12-2026	11.250.000	4.070.000	650.000	6.530.000	nee	2026	Verschillende Spoorzone kredieten moeten tezamen gezien worden. Daarnaast zijn er nog te ontvangen subsidies. Per saldo is dan geen sprake van overschrijding
A591271 Spoor OV Contract 1	31-12-2026	15.420.000	24.653.719	75.000	-9.308.719	nee	2026	Verschillende Spoorzone kredieten moeten tezamen gezien worden. Daarnaast zijn er nog te ontvangen subsidies. Per saldo is dan geen sprake van overschrijding
A591273 Spoor OV Contract 3	31-12-2025	0	2.246.098	1.284.524	-3.530.622	nee	2026	Verschillende Spoorzone kredieten moeten tezamen gezien worden. Daarnaast zijn er nog te ontvangen subsidies. Per saldo is dan geen sprake van overschrijding
A591274 Spoor OV Contract 4	31-12-2026	0	2.036	1.500.000	-1.502.036	nee	2026	Verschillende Spoorzone kredieten moeten tezamen gezien worden. Daarnaast zijn er nog te ontvangen subsidies. Per saldo is dan geen sprake van overschrijding
A591276 Spoorzone P&R garage	31-12-2025	11.845.000	9.432.217	5.393.740	-2.980.958	nee	2026	Verschillende Spoorzone kredieten moeten tezamen gezien worden. Daarnaast zijn er nog te ontvangen subsidies. Per saldo is dan geen sprake van overschrijding
A591277 Westerpark-Oost INTEGRAAL	31-12-2027	0	77.945	-77.945	0	Nee	2026	Betreft algemene/integrale kosten (uren etc.) m.b.t. project Westerpark Oost. Deze worden aan het einde van het project verdeeld over de verschillende kredieten.
A620006 Levend Landschap 2023-2026	31-12-2026	200.000	142.153	57.847	0	nee	2026	
A621003 De Ginkel aanleg toegankelijke paden	31-12-2025	143.915	125.882	0	18.033	ja	2025	Project De Ginkel per saldo geen overschrijding
A621004 De Ginkel kunstelementen	31-12-2025	21.971	23.257	0	-1.286	ja	2025	Project De Ginkel per saldo geen overschrijding
A621005 De Ginkel herontw gebiedscentree	31-12-2025	797.974	797.974	0	0	ja	2025	Project De Ginkel per saldo geen overschrijding
A621006 De Ginkel herinr gebied restaurants	31-12-2025	368.778	53.143	0	315.635	ja	2025	Project De Ginkel per saldo geen overschrijding
A621007 De Ginkel herinrichting Airborneveld	31-12-2025	60.814	118.729	0	-57.915	ja	2025	Project De Ginkel per saldo geen overschrijding
A621008 De Ginkel herinr Erf natuurcentrum	31-12-2025	106.662	118.948	0	-12.286	ja	2025	Project De Ginkel per saldo geen overschrijding
A621009 De Ginkel herinr buitenr houtwerf	31-12-2025	149.855	164.556	0	-14.701	ja	2025	Project De Ginkel per saldo geen overschrijding
A621010 De Ginkel herinr buitruimte nat.cen	31-12-2025	0	73.341	0	-73.341	ja	2025	Project De Ginkel per saldo geen overschrijding
A621011 De Ginkel Gebouwen Houtwerf	31-12-2026	707.112	707.112	0	0	Ja	2025	
A628001 Gebiedsproces Otterlo	31-12-2027	310.000	312.217	0	-2.217	nee	2026	

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Totale nog te verwachten uitgaven/inko- m-sten vanaf 2026	Geprognosti- seerde over- of onderschrijding per einde project	Afsluiten per 31-12- 2025: ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting kredietoverschrijding
A642015 Voorbereidingskosten Kernhem Noord	31-12-2026	3.000.000	3.149.476	0	-149.476	Nee	2027	Betreft onderdeel van voorraad MVA grondbedrijf, potentiële 'grex' (warme gronden). Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond daarom blijft dit nummer geopend tot het moment dat Kernhem Noord actief wordt of dat duidelijk is dat Kernhem Noord niet verder gaat. Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond.
A642016 Voorbereidingskosten Noordplein	31-12-2027	347.375	347.375	0	0	Nee	2027	
A642017 Grond Kernhem Noord	31-12-2026	0	787.415	0	-787.415	Nee	2026	
A642024 Grond Peteweg	31-12-2027	0	275.828	0	-275.828	Ja	2025	Betreft onderdeel van voorraad MVA grondbedrijf, potentiële 'grex' (warme gronden). Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond daarom blijft dit nummer geopend tot het moment dat Kernhem Noord actief wordt of dat duidelijk is dat Kernhem Noord niet verder gaat. Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond.
A646006 Voorbereidingskst Ederveen Schoolstr	31-12-2028	275.000	209.658	0	65.342	Nee	2028	
A668100 Proj Bos en Buur Otterlo bouwnr 1	31-12-2026	1	1	0	0	ja	2025	
A668101 Proj Bos en Buur Otterlo bouwnr 2	31-12-2027	1	1	0	0	ja	2025	Betreft onderdeel van voorraad MVA grondbedrijf, potentiële 'grex' (warme gronden). Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond daarom blijft dit nummer geopend tot het moment dat Kernhem Noord actief wordt of dat duidelijk is dat Kernhem Noord niet verder gaat. Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond.
A668102 Proj Bos en Buur Otterlo bouwnr 3	31-12-2026	1	1	0	0	ja	2025	
A668103 Proj Bos en Buur Otterlo bouwnr 4	31-12-2027	1	1	0	0	ja	2025	
A668104 Proj Bos en Buur Otterlo bouwnr 5	31-12-2027	1	1	0	0	ja	2025	Betreft onderdeel van voorraad MVA grondbedrijf, potentiële 'grex' (warme gronden). Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond daarom blijft dit nummer geopend tot het moment dat Kernhem Noord actief wordt of dat duidelijk is dat Kernhem Noord niet verder gaat. Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond.
A668105 Proj Bos en Buur Otterlo bouwnr 6	31-12-2027	1	1	0	0	ja	2025	
A668106 Proj Bos en Buur Otterlo bouwnr 7	31-12-2027	1	1	0	0	ja	2025	
A668107 Proj Bos en Buur Otterlo bouwnr 8	31-12-2027	1	1	0	0	ja	2025	Betreft onderdeel van voorraad MVA grondbedrijf, potentiële 'grex' (warme gronden). Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond daarom blijft dit nummer geopend tot het moment dat Kernhem Noord actief wordt of dat duidelijk is dat Kernhem Noord niet verder gaat. Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond.
A668108 Proj Bos en Buur Otterlo bouwnr 9	31-12-2027	1	1	0	0	ja	2025	
A668109 Proj Bos en Buur Otterlo bouwnr 10	31-12-2027	1	1	0	0	ja	2025	
A668110 Proj Bos en Buur Otterlo bouwnr 11	31-12-2027	1	1	0	0	ja	2025	Betreft onderdeel van voorraad MVA grondbedrijf, potentiële 'grex' (warme gronden). Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond daarom blijft dit nummer geopend tot het moment dat Kernhem Noord actief wordt of dat duidelijk is dat Kernhem Noord niet verder gaat. Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond.
A681058 Grond gymzaal Veluwe Poort	31-12-2026	136.260	0	136.260	0	Nee	2027	
A681059 Bouwkosten gymzaal Veluwe Poort	31-12-2027	2.787.550	142.032	2.645.518	0	Nee	2027	
A681068 Toplaag Sportp. Hoekelumse Eng veldB	31-12-2026	460.000	3.400	456.600	0	Nee	2026	Betreft onderdeel van voorraad MVA grondbedrijf, potentiële 'grex' (warme gronden). Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond daarom blijft dit nummer geopend tot het moment dat Kernhem Noord actief wordt of dat duidelijk is dat Kernhem Noord niet verder gaat. Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond.
A681069 Renovatie Sporth. Peppel & Turnstede	31-12-2026	1.331.000	1.331.001	0	-1	Ja	2025	
A681070 Toplaag renovatie Peppelensteeg	31-12-2026	460.000	0	460.000	0	Nee	2026	
A681071 Onderlaag renovatie Peppelensteeg	31-12-2026	242.000	0	242.000	0	Nee	2026	Betreft onderdeel van voorraad MVA grondbedrijf, potentiële 'grex' (warme gronden). Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond daarom blijft dit nummer geopend tot het moment dat Kernhem Noord actief wordt of dat duidelijk is dat Kernhem Noord niet verder gaat. Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond.
A681072 Onderlaag renovatie Sportp Inschoten	31-12-2026	242.000	0	242.000	0	Nee	2026	
A681073 Toplaag renovatie Sportp Inschoten	31-12-2026	460.000	3.220	456.780	0	Nee	2026	
A681074 Toiletvoorziening Keetmolen Ede	31-12-2025	40.000	36.927	0	3.073	Ja	2025	Betreft onderdeel van voorraad MVA grondbedrijf, potentiële 'grex' (warme gronden). Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond daarom blijft dit nummer geopend tot het moment dat Kernhem Noord actief wordt of dat duidelijk is dat Kernhem Noord niet verder gaat. Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond.
A681088 Solar Carport Gemeentewerf-panelen	31-12-2027	187.431	660	186.771	0	Nee	2027	
A681089 Constructie Solar Carport Gemeentewe	31-12-2027	257.569	607	256.962	0	Nee	2027	
A681091 Install Zanderij Speeltuinv Nijverhe	31-12-2026	120.000	0	120.000	0	Nee	2026	Betreft onderdeel van voorraad MVA grondbedrijf, potentiële 'grex' (warme gronden). Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond daarom blijft dit nummer geopend tot het moment dat Kernhem Noord actief wordt of dat duidelijk is dat Kernhem Noord niet verder gaat. Krediet maakt onderdeel uit van het strategisch plafond.
A681092 Renovatie Zanderij Speeltuinv Nijver	31-12-2026	390.000	174.135	215.865	0	Nee	2026	
A681094 Pr. Bernardl. 30 Vernieuwbouw	31-12-2027	2.956.537	2.824.827	131.710	1	Nee	2027	

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Totale nog te verwachten uitgaven/inkomsten vanaf 2026	Geprognoteerde overschrijding per einde project	Afsluiten per 31-12-2025: ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting kredietoverschrijding
A681096 LED-verlichting sportpark Bosrand	31-12-2025	100.000	85.869	14.131	0	Nee	2026	Onderschrijding is o.a. een gevolg van een bijdrage van de Provincie, een gunstige aanbesteding, kostenbewust ontwerp en hergebruik van componenten.
A681108 Renovatie Sportzaal Maandereng	31-12-2026	665.000	37.805	627.195	0	Nee	2026	
A681109 Renovatie Theaterzaal Cultura	31-12-2025	1.322.432	728.741	0	593.691	Ja	2025	
A681110 Renov. Theaterz Cultura Installatie	31-12-2025	1.199.016	915.374	0	283.642	Ja	2025	
A681111 Korhoenlaan 6 Routekaart 2023-2026	31-12-2026	968.041	68.491	899.550	0	Nee	2026	
A681112 Steneveld 21 Routekaart 2023-2026	31-12-2027	42.741	100	42.641	0	Nee	2027	
A681113 Schoonenburg 64 Routekaart 2023-2026	31-12-2025	270.742	48.327	222.415	0	Nee	2026	
A681114 Frisopark 4 Routekaart 23-26	31-12-2027	1.461.341	35.083	1.426.258	0	Nee	2027	
A681115 Bergstraat 4 Routekaart 2023-2026	31-12-2027	2.903.361	53.119	2.850.242	0	Nee	2027	
A681117 Ceelman van Ommerenweg 9 Routekaart	31-12-2026	382.657	0	382.657	0	Nee	2027	
A681124 Restant Stationsweg 109 batterij	31-12-2025	65.973	63.185	0	2.788	Ja	2025	Resultaat aanbestedingstraject, voordeel inzetten bij Wulplaan hoofdgebouw
A681125 Stationsweg 118a Molenroede Keetmoln	31-12-2026	165.000	52.794	112.205	1	Nee	2026	
A681126 Wulplaan casco bouw kinderopvang	31-12-2026	1.042.000	229.260	225.000	587.740	Nee	2026	
A681129 Wulplaan Opstal Buurthuis	31-12-2026	2.878.339	1.861.605	1.016.734	0	Nee	2026	
A681130 Wulplaan Installaties Buurthuis	31-12-2026	1.501.300	0	1.501.300	0	Nee	2026	
A681131 Bosrand 17 Waterveld	31-12-2026	509.800	509.800	0	0	ja	2025	
A681132 Horsterweg 5 Verlichting wielerveen	31-12-2026	94.500	94.500	0	0	Ja	2025	
A681134 Zandlaan 29A Opstal	31-12-2026	904.388	904.388	0	0	Ja	2025	
A681135 Nieuw Zwemwater Bouwkundig	31-12-2028	13.935.905	14.031	13.921.874	0	Nee	2028	
A681136 Nieuw Zwemwater inrichtingskosten	31-12-2028	1.829.567	0	1.829.567	0	Nee	2028	
A681137 Nieuw Zwemwater Installaties	31-12-2028	6.184.528	0	6.184.528	0	Nee	2028	
A681138 Nieuw Zwemwater Grond	31-12-2028	350.000	0	350.000	0	Nee	2028	
A681139 School Veluwe Poort Grond	31-12-2026	625.000	0	625.000	0	Nee	2027	
A681140 Kraatsweg 11 uitbreiding Veldhuizen	31-12-2026	452.640	240.000	212.640	0	Nee	2026	
A681141 Voorb krediet Van Lodenstn Ede Zuid	31-12-2029	762.000	0	762.000	0	Nee	2029	
A681142 Tollenburg 15 Nieuwbouw Triangel	31-12-2029	4.537.000	0	4.537.000	0	Nee	2029	
A681143 Zandlaan 29A Verbouwingskosten	31-12-2026	1.194.638	1.194.638	0	0	Ja	2025	
A681144 Cultura Molenstr 41 Routekrt 23-26	31-12-2026	289.327	289.327	0	0	Ja	2025	
A681145 Bovenbuurtweg 1 Restantkrediet	31-12-2025	50.000	0	50.000	0	Nee	2026	

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Totale nog te verwachten uitgaven/inkomsten vanaf 2026	Geprognoteerde overschrijding per einde project	Afsluiten per 31-12-2025: ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting kredietoverschrijding
A681146 Mondriaanstraat 22 Restantkrediet	31-12-2025	230.335	0	230.335	0	Nee	2026	Accountantsverklaring niet meer van toepassing. Gemeente heeft facuren via exploitatie betaald.
A681147 Nachtegaallaan 49 Restantkrediet	31-12-2025	194.596	194.635	0	-39	Ja	2025	
A681148 Nw Maanderbuurtweg 2 Restantkrediet	31-12-2025	25.067	0	0	25.067	Ja	2025	
A681150 Voorber locatieonderzoek Turnstede	31-12-2027	100.000	30.398	69.602	0	Nee	2027	Investering valt lager uit doordat op een deel van de glasvervanging het lage btw-tarief zit.
A681151 Peppelensteeg 1 De Peppel Routekaart	31-12-2027	529.426	529.426	0	0	Ja	2025	
A681152 Vervanging schuur Verl Arnhemsew 140	31-12-2027	63.000	849	63.151	-1.000	Nee	2026	
A681153 Vervanging schuur Verl Arnhemsew 142	31-12-2027	63.000	408	63.592	-1.000	Nee	2026	
A681154 Voorber Peppelensteeg velden + Voorz	31-12-2027	260.000	17.622	242.378	0	Nee	2027	
A681155 Groot Ginkelse weg 7a Routekaart	31-12-2027	25.000	21.261	0	3.739	Ja	2025	
A681156 Bovenbuurtw 27 Al Amana Grondkosten	31-12-2027	840.000	0	840.000	0	Nee	2027	
A681157 Bovenbuurtw 27 Al Amana Bouwkundig	31-12-2027	2.000.000	0	2.000.000	0	Nee	2027	
A681158 Bovenbuurtw 27 Al Amana Installaties	31-12-2027	1.116.000	0	1.116.000	0	Nee	2027	
A681159 Bovenbuurtw 27 Al Amana Verbouwing	31-12-2027	1.510.000	0	1.510.000	0	Nee	2027	
A681160 Bockstr Hagenstr HEZ Centr Clubhuis	31-12-2027	81.000	81.000	0	0	Ja	2025	
A681161 HEZ Paviljoen nieuwe Maanderbuurtweg	31-12-2027	55.000	25.444	29.556	0	Nee	2026	
A681162 Commandeursweg 87 Noodlokaal	31-12-2027	300.000	0	300.000	0	Nee	2026	
A681163 Frisopark 4 - Concept Friso de Basis	31-12-2027	4.100.000	0	4.100.000	0	Nee	2027	
A681164 Schoonenburg 64 Renovatie accommod.	31-12-2027	517.000	0	517.000	0	Nee	2026	
A681165 Routekaart Bergstr 4 - LBK Raadzaal	31-12-2027	47.350	47.350	0	0	Ja	2025	Betreft restantkrediet van A681134. De overschrijding heeft te maken met het goedkoper aankopen dan van tevoren ingeschat. Dit krediet valt vrij en wordt opnieuw aangevraagd bij de PPN. Dit bedrag wordt ingezet voor de verbouwing.
A681166 Routekaart Bergstr 4 - LBK Publieksz	31-12-2027	44.750	44.749	0	1	Ja	2025	
A681167 Routekaart Bergstr 4 - Duurz studie	31-12-2027	51.125	51.125	0	0	Ja	2025	
A681168 Bosrand 17 Waterveld-restant	31-12-2026	66.200	0	66.200	0	nee	2026	Valt vrij. Conform bestuurlijke afspraak Wethouder en sportvereniging.
A681169 Zandlaan 29A Opstal- restantkrediet	31-12-2026	347.692	0	0	347.692	ja	2025	
A681170 Zandlaan 29A Verbouwingskosten-rest	31-12-2026	305.362	0	305.362	0	nee	2026	
A683012 Kleedkamers renovatie Bennekom	31-12-2025	213.150	0	0	213.150	Ja	2025	Valt vrij. Conform bestuurlijke afspraak Wethouder en sportvereniging.
A683019 Commandeursweg 44 44a Routekaart	31-12-2025	889.616	2.820	886.796	0	Nee	2026	
A683020 Commandeursweg 44 Opstal	31-12-2026	2.406.727	1.050.455	1.356.272	0	Nee	2026	

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Totale nog te verwachten uitgaven/inko- m-sten vanaf 2026	Geprognosti- seerde over- of onderschrijding per einde project	Afsluiten per 31-12- 2025: ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting kredietoverschrijding
A683021 Commandeursweg 44 Installatie	31-12-2026	790.685	0	790.685	0	Nee	2026	Investering gaat niet door, huidige woonwagen wordt begin 2026 verkocht.
A684013 Woonwagen Hermelijnsaan 58	31-12-2026	238.000	100	0	237.900	Ja	2025	
A684014 Toplaag kunstgras VV Lunteren	31-12-2025	150.000	150.000	0	0	Ja	2025	
A684015 Onderlaag kunstgras VV Lunteren	31-12-2025	150.000	150.000	0	0	Ja	2025	
A684016 Marskamp 12 Routekaart 2023-2026t	31-12-2027	143.670	694	142.976	0	Nee	2027	
A684022 Renswoudsestraatw 28 Molenroede Wald	31-12-2026	165.000	165.000	0	0	Ja	2025	Collectief voor drie verschillende molens aangevraagd. Deze is goedkoper uitgevallen dan van tevoren ingeschat.
A684023 Spoorwiel 5a Molenroede De Hoop	31-12-2026	180.000	124.125	0	55.875	Ja	2025	
A684024 Schaepmanstraat 58 Renovatie	31-12-2026	370.000	1.110	368.890	0	Nee	2027	
A684025 Voorber. Krediet Kruisbeekweg 45	31-12-2026	150.000	150.000	0	0	Ja	2025	
A684026 Ruitenbeekweg 111 Restantkrediet	31-12-2026	458.740	0	458.740	0	Nee	2026	
A684027 Nieuwbouw Kruisbeekweg 45	31-12-2028	2.705.384	0	2.705.384	0	Nee	2028	
A685003 Duurzaamh Molenweg 8 basis+zonnepan.	31-12-2026	127.655	26.017	101.638	0	Nee	2026	
A686004 Toplaag renov. Sportp. Allemanskamp	31-12-2025	460.000	10.843	449.157	0	Nee	2026	
A686008 De Zicht Ederveen - keuken	31-12-2025	70.000	70.000	0	0	Ja	2025	
A686009 De Zicht 1 opstal en installaties	31-12-2026	371.000	94.466	276.534	0	Nee	2026	
A686010 Schras 65 Toplaag kunstgras	31-12-2026	460.000	0	460.000	0	Nee	2026	
A686011 Schras 65 Onderlaag kunstgras	31-12-2026	350.000	0	350.000	0	Nee	2026	
A687003 Toplaag renovatie Sportpark De Beek	31-12-2025	460.000	10.553	449.447	-1	Nee	2027	
A688001 MFA Otterlo - grondverwerving	31-12-2027	664.560	664.560	0	0	Ja	2025	
A688002 MFA Otterlo - opstallen	31-12-2027	6.784.763	957.534	5.827.230	0	Nee	2027	
A688010 Brandweerkazerne Otterlo-Installatie	31-12-2026	330.000	0	330.000	0	Nee	2027	
A688011 Brandweerkazerne Otterlo-Bouwkst	31-12-2026	1.893.552	297.115	1.596.437	0	Nee	2027	
A688012 MFD Otterlo Installaties	31-12-2027	1.657.700	0	1.657.700	0	Nee	2027	
A688013 MFD Otterlo meer minder werk	31-12-2027	57.422	0	57.422	0	Nee	2027	
A721000 Verbouwing Galvanistraat	31-12-2027	3.321.500	2.491.125	830.375	0	nee	2026	Het investeringsbedrag is lager geworden omdat in 2025 een factuur in de exploitatie is verantwoord.
A751002 Wandelnetwerk	31-12-2026	200.000	183.342	16.658	0	Nee	2026	
A991080 Brandweerkazerne -voorber. Krediet	31-12-2026	1.700.000	946.315	753.686	-1	Nee	2026	
A991152 Verbouwing DO PBZ	31-12-2026	300.000	69.267	230.733	0	nee	2026	
A991153 Installatie LED-verlichting Doelen	31-12-2026	75.000	6.720	29.779	38.501	nee	2026	

Project	Einddatum krediet	Netto Krediet	Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Totale nog te verwachten uitgaven/inkomsten vanaf 2026	Geprognoteerde overschrijding per einde project	Afsluiten per 31-12-2025: ja/nee	Verwacht jaar van realisatie	Toelichting kredietoverschrijding
A992336 Implementatie BBV-ID	31-12-2025	190.000	189.886	0	114	ja	2025	De hogere kosten zijn ontstaan doordat de aanschafprijs van de monitoren iets hoger was dan begroot, onverwacht extra kabels moesten worden aangeschaft, en vervanging door een externe plaatsvond.
A992347 Firewall, switches en access points	31-12-2025	1.026.000	1.114.813	88.813	-177.626	nee	2026	
A992351 Vervanging monitoren 2011 t/m 2019	31-12-2026	487.000	537.119	0	-50.119	ja	2025	
A992352 Iphones 2025	31-12-2027	80.000	151.322	0	-71.322	ja	2025	
A992353 Laptops 2025	31-12-2027	145.000	176.684	0	-31.684	ja	2025	
A992354 Vervanging monitoren 2025	31-12-2027	0	0	0	0	ja	2025	
A992355 Vernieuwing AV-midd. Vergaderruimtes	31-12-2027	1.250.000	4.275	1.245.725	0	nee	2026	
A993112 Bedrijfsauto's L&V 2024	31-12-2026	271.739	271.739	0	0	Ja	2025	
A993113 Bedrijfsauto's 2025	31-12-2027	116.000	116.001	0	-1	Ja	2025	
A993114 Bedrijfsauto's 2026	31-12-2028	200.800	0	200.800	0	Nee	2026	
A993115 Bedrijfsauto's 2027	31-12-2029	116.000	0	116.000	0	Nee	2027	
A993116 Bedrijfsauto's 2025 (extra krediet)	31-12-2027	189.000	188.944	0	56	Nee	2025	Project is afgerond
A993117 Laadpaalinfra Werf 2025	31-12-2027	230.000	70.433	159.567	0	Nee	2026	Solarcarport en laadinfra worden eind juni 2026 opgeleverd.
A993118 Bedrijfsauto's 2026 (extra krediet)	31-12-2027	600.500	0	600.500	0	Nee	2027	Uitvoeringsjaar is nog niet begonnen
		261.517.029	110.293.067	160.532.899	-8.683.204			

Bijlage 7b - Verlenging termijnen kredieten

							Bedragen x € 1
Project	Startjaar	Netto Krediet	Restant Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Huidige vastgestelde einddatum	Aantal keer eerder verlengd	Reden voor aanvraag van verlenging	Nieuwe voorgestelde einddatum
A131012 Herinr. Wethoudersbuurt	2024	2.130.000	1.458.964	31-12-2026	0	Bij de oorspronkelijke kredietaanvraag was aangegeven dat het einde van de werkzaamheden voorzien was in 2027, de financiële doorrekening ging echter per abuis uit van einde werkzaamheden 2026. Einde werkzaamheden is nog steeds in 2027 voorzien, alleen vanwege eventuele (administratieve) afrondingspunten in 2028 wordt een verlenging van 2 jaar gevraagd tot einde 2028.	31-12-2028
A160029 IP 2023 Cultuurlijk groen	2023	647.994	104.043	31-12-2025	0	Project is i.v.m. scopewijziging vertraagd.	31-12-2026
A160049 BBP Bloemenbuurt - Ede	2025	59.000	-	31-12-2027	0	Project vertraagd i.v.m. temporisering warmtenet.	31-12-2029
A160050 BBP Vogelbuurt - Ede	2025	111.000	105.766	31-12-2027	0	Project vertraagd i.v.m. langere voorbereiding.	31-12-2028
A160051 BBP Indische buurt - Ede	2025	67.500	65.284	31-12-2027	0	Project vertraagd i.v.m. temporisering warmtenet.	31-12-2030
A190237 DFR Ede-W Edeseweg, A12-Dorpsstraat	2021	1.938.355	1.344.450	31-12-2025	2	Verschuiving door uitwisseling planning deelprojecten.	31-12-2026
A190238 DFR Ede-W Kerkhoflaan	2021	570.900	392.225	31-12-2025	2	Verschuiving door uitwisseling planning deelprojecten.	31-12-2026
A190239 DFR Ede-W Kierkamperw-Bovenw rotonde	2021	452.500	202.797	31-12-2025	2	Verschuiving door uitwisseling planning deelprojecten.	31-12-2026
A191071 IP 2019 Zeeheldenbuurt	2019	1.382.056	807.565	31-12-2026	2	Project heeft een vertraging in voorbereiding.	31-12-2027
A191077 IP 2020 Bloemenbuurt	2020	173.984	50.284	31-12-2027	2	Project vertraagd i.v.m. temporisering warmtenet.	31-12-2029
A191080 IP 2020 Blokkenweg-Parkweg	2020	524.734	282.700	31-12-2026	2	Project vertraagd i.v.m. doorlooptijd uitvoering.	31-12-2027
A191082 IP 2021 Vincent van Goghstraat e.o.	2021	58.976	7.274	31-12-2026	2	Project vertraagd i.v.m. doorlooptijd uitvoering.	31-12-2027
A191136 IP 2025 Indische buurt - Ede	2025	16.939	8.074	31-12-2027	0	Project vertraagd i.v.m. temporisering warmtenet.	31-12-2029
A191140 IP 2017 Wethoudersbuurt	2025	158.898	100.698	31-12-2027	0	Project vertraagd i.v.m. gefaseerde uitvoering aansluitend op nieuwbouw	31-12-2028
A193021 IP 2023 De Akkers - Bennekom	2023	347.895	258.073	31-12-2026	1	Project vertraagd i.v.m. doorlopende uitvoeringsperiode in 2027	31-12-2027
A193026 IP 2025 Gasthuisbouwing e.o.	2025	107.854	107.854	31-12-2027	0	Project is later opgestart. Huidig krediet is voorbereiding.	31-12-2028
A195006 IP 2024 Pijnenburgweg - Harskamp	2024	272.800	271.088	31-12-2026	0	Project is i.v.m. scopewijziging vertraagd.	31-12-2027
A200012 IP 2023 Openbare verl. Armaturen	2023	600.000	45.498	31-12-2025	0	Project vertraagd i.v.m. langere voorbereiding.	31-12-2026
A210139 Verkeersverbeteringen werk-met-werk	2023	165.000	78.212	31-12-2025	0	Uitvoering is afhankelijk van de planning van beheer, onderhoud en riolering.	31-12-2027
A210215 H180 Arnhemseweg-Achterdoelen	2018	100.000	100.000	31-12-2025	1	Betreft een bijdrage aan uitvoeringsprogramma Ontwikkelkader Ede Stad. Project gepland in 2028/2029	31-12-2028

Project	Startjaar	Netto Krediet	Restant Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Huidige vastgestelde einddatum	Aantal keer eerder verlengd	Reden voor aanvraag van verlenging	Nieuwe voorgestelde einddatum
A210400 Rec kruispunt Postweg/Westzoom L'ren	2017	1.700.000	323.822	31-12-2025	2	Er zijn nog een paar restpunten die begin 2026 worden opgelost	31-12-2026
A211129 Fietsstraat Kerkweg	2023	500.000	433.421	31-12-2025	0	Betreft bijdrage aan herinrichting na rioleringswerkzaamheden	31-12-2027
A230014 Herinrichting Stadspark	2020	1.318.332	80.182	31-12-2025	0	Project vertraagd door aanvullend ecologisch onderzoek.	31-12-2026
A241461 School Veluwe Poort (VG)	2019	8.650.000	7.897.107	31-12-2026	0	In afwachting uitspraak Raad van State over het vervolg. Als alles meezit, 2026 starten.	31-12-2027
A241473 1e inr.Kon.David - Louise de Coligny	2023	80.000	10.891	31-12-2025	0	Louise de Coligny heeft een aanvraag ingediend op het Programma 2027; uitgaven verwacht in 2027.	31-12-2027
A243071 Heidelaan 25, Vernieuwbouw (VG)	2020	4.325.959	4.034.023	31-12-2026	2	Uitstel i.v.m. Flora en Fauna onderzoek o.a. naar vleermuizen.	31-12-2027
A340001 E-depot	2023	85.800	42.318	31-12-2025	0	Inrichting e-depot heeft vertraging opgelopen	31-12-2026
A508001 MFD Otterlo Inventaris	2023	1.000.000	973.646	31-12-2026	1	Ingebruikname van het pand staat gepland in 2027.	31-12-2027
A590106 Stadsvisie - Groenbeleid	2021	310.000	25.347	31-12-2025	2	De werkzaamheden aan het Proosdijpark worden in 2026 afgerond. Sommige werkzaamheden zijn expres uitgesteld, omdat eerder inzaaien te risicovol is en het plaatsen van borden tot na oud en nieuw i.v.m. mogelijk vandalisme.	31-12-2026
A590107 Stadsvisie - Projecten	2021	390.000	37.001	31-12-2025	2	Doordat er nader onderzoek en overleg met Gelders Genootschap nodig was, heeft de kap van de haag en (deels) aanpakken van asfalt van de parkeerplaats op landgoed Kernhem vertraging opgelopen. Dit zal in 2026 plaatsvinden.	31-12-2026
A591184 Parklaan Noord en Zuid	2013	14.805.000	372.865	31-12-2025	2	Er heeft wat vertraging plaatsgevonden in de laatste afwikkeling en er zijn wat restpunten ontstaan, met name om de veiligheid van de weg verder te vergroten. Planning is dat dit in 2026 afgewikkeld wordt.	31-12-2026
A591188 Parklaan engineering	2017	2.500.000	1.551.465	31-12-2025	2	Er heeft wat vertraging plaatsgevonden in de laatste afwikkeling en er zijn wat restpunten ontstaan, met name om de veiligheid van de weg verder te vergroten. Planning is dat dit in 2026 afgewikkeld wordt.	31-12-2026
A591273 Spoor OV Contract 3	2020	-	-2.030.622	31-12-2025	0	Contract 3 (busplein) heeft iets vertraging opgelopen. Afronding vindt plaats in de eerste helft van 2026	31-12-2026
A591276 Spoorzone P&R garage	2023	11.845.000	4.019.043	31-12-2025	0	De meest recente planning van de P&R garage gaat uit van oplevering in 2026, vandaar dat verlening met een jaar nodig is. Opening garage staat gepland op 1 augustus 2026.	31-12-2026

Project	Startjaar	Netto Krediet krediet	Restant Uitgaven minus Inkomsten t/m 2025	Huidige vastgestelde einddatum	Aantal keer eerder verlengd	Reden voor aanvraag van verlenging	Nieuwe voorgestelde einddatum
A681058 Grond gymzaal Veluwe Poort	2020	136.260	136.260	31-12-2026	2	In afwachting uitspraak Raad van State over het vervolg. Als alles meezit, 2026 starten.	31-12-2027
A681096 LED-verlichting sportpark Bosrand	2023	100.000	14.131	31-12-2025	0	Afwikkeling met sportvereniging moet nog plaatsvinden	31-12-2026
A681113 Schoonenburg 64 Routekaart 2023-2026	2023	270.742	222.415	31-12-2025	0	Project in december 2025 gestart. Overloop naar 2026.	31-12-2026
A681117 Ceelman van Ommerenweg 9 Routekaart	2023	382.657	382.657	31-12-2026	1	Project is nog niet gestart i.v.m. te weinig capaciteit.	31-12-2027
A681139 School Veluwe Poort Grond	2024	625.000	625.000	31-12-2026	0	In afwachting uitspraak Raad van State over het vervolg. Als alles meezit, 2026 starten.	31-12-2027
A681145 Bovenbuurtweg 1 Restantkrediet	2020	50.000	50.000	31-12-2025	0	Nieuwbouw is in gebruik genomen. Nog in afwachting rapport oplevering en accountantsverklaring van het schoolbestuur.	31-12-2026
A681146 Mondriaanstraat 22 Restantkrediet	2020	230.335	230.335	31-12-2025	3	Afwikkeling met schoolbestuur moet nog plaats vinden.	31-12-2026
A683019 Commandeursweg 44 44a Routekaart	2023	889.616	886.796	31-12-2025	0	Loopt gelijk met krediet A683020 en A683021.	31-12-2026
A684024 Schaepmanstraat 58 Renovatie	2024	370.000	368.890	31-12-2026	0	Project is nog niet gestart i.v.m. te weinig capaciteit.	31-12-2027
A686004 Toplaag renov. Sportp. Allemanskamp	2021	460.000	449.157	31-12-2025	2	Velden zijn goedgekeurd t/m 2026. Verwachting wordt desondanks in 2026 verwacht.	31-12-2026
A687003 Toplaag renovatie Sportpark De Beek	2021	460.000	449.447	31-12-2025	2	Velden zijn goedgekeurd t/m 2026. Uitvoering wordt 2027 (of later indien bij een volgende keuring staat goed is).	31-12-2027
A688010 Brandweerkazerne Otterlo-Installatie	2023	330.000	330.000	31-12-2026	1	Bij de PB 2026-2029 is aanvullend krediet aangevraagd ad € 305K voor o.a. archeologie, fietspad verlegging en aansluiting riolering. De planning loopt uit door de impact van de genoemde risico's. Vooral de natuurvergunning die aangevraagd moet worden is een risico i.v.m. de doorlooptijd bij de Provincie. Begin 2026 bouwrijp maken. Juni 2026 kan gestart worden met de bouw.	31-12-2027
A688011 Brandweerkazerne Otterlo-Bouwkst	2023	1.893.552	1.596.437	31-12-2026	1	Zie de toelichting hierboven (A688010)	31-12-2027
A992347 Firewall, switches en access points	2023	1.026.000	-88.813	31-12-2025	0	Er zijn nog een paar restpunten die begin 2026 worden opgelost.	31-12-2026

Bijlage 8 - Overzicht van opgenomen geldleningen

Bedragen x € 1.000

Lening nummer	Relatie	Oorspr. hoofdsom	Einde looptijd	Rente %	Restant hoofdsom 01-01-2025	Stortingen 2025	Aflossingen 2025	Rente 2025	Restant hoofdsom 31-12-2025	Boekrente 2025
109	BNG Bank	2.813	2032	0,79%	1.014	0	123	8	891	7
111	BNG Bank	5.695	2042	2,69%	3.470	0	153	94	3.317	91
128	BNG Bank	374	2045	1,19%	232	0	232	3	0	0
130	BNG Bank	1.361	2045	4,62%	969	0	28	45	941	44
131	BNG Bank	3.719	2045	4,62%	2.647	0	77	122	2.570	120
136	BNG Bank	6.208	2045	4,17%	4.318	0	133	180	4.185	179
137	BNG Bank	7.437	2030	4,46%	2.361	0	352	105	2.009	103
138	BNG Bank	7.739	2030	4,46%	2.455	0	366	110	2.089	105
139	BNG Bank	2.364	2035	4,14%	1.134	0	84	47	1.050	46
140	BNG Bank	4.547	2035	3,67%	2.093	0	158	77	1.935	75
141	BNG Bank	944	2025	4,07%	57	0	57	2	0	2
142	BNG Bank	4.681	2025	3,45%	270	0	270	9	0	7
143	BNG Bank	5.066	2046	5,00%	3.745	0	97	187	3.648	187
144	BNG Bank	3.966	2046	5,00%	2.930	0	75	147	2.855	146
148	BNG Bank	6.807	2039	0,25%	3.915	0	257	10	3.658	10
151	BNG Bank	6.807	2031	0,98%	1.765	0	252	17	1.513	16
152	BNG Bank	5.241	2026	-0,29%	618	0	310	-2	308	-1
153	BNG Bank	6.000	2027	1,70%	720	0	240	12	480	10
154	BNG Bank	12.000	2027	4,88%	2.296	0	729	112	1.567	104
156	BNG Bank	9.400	2029	4,59%	1.880	0	376	86	1.504	70
157	BNG Bank	5.000	2028	5,00%	1.258	0	292	63	966	61
159	BNG Bank	10.400	2029	4,40%	2.080	0	416	92	1.664	77
160	BNG Bank	22.000	2030	3,92%	7.336	0	1.108	287	6.228	257
161	BNG Bank	11.000	2031	4,50%	4.370	0	545	197	3.825	184
162	BNG Bank	15.000	2032	4,63%	6.726	0	714	311	6.012	288
163	BNG Bank	15.000	2033	5,07%	7.596	0	687	385	6.909	367
166	BNG Bank	7.900	2042	4,06%	4.740	0	263	192	4.477	182
175	BNG Bank	10.000	2033	3,03%	10.000	0	0	303	10.000	303
176	BNG Bank	10.000	2030	2,92%	10.000	0	0	292	10.000	292
177	BNG Bank	10.000	2028	2,80%	10.000	0	0	280	10.000	280
178	BNG Bank	10.000	2029	3,05%	10.000	0	0	305	10.000	305
179	BNG Bank	10.000	2031	3,08%	10.000	0	0	308	10.000	308
180	BNG Bank	10.000	2034	3,19%	10.000	0	0	319	10.000	319
181	BNG Bank	10.000	2035	3,24%	10.000	0	0	324	10.000	324
182	BNG Bank	10.000	2054	3,28%	10.000	0	0	328	10.000	328
250028	BNG Bank	5.445	2046	4,85%	4.020	0	107	195	3.913	192
	Totaal	274.914			157.015	0	8.501	5.552	148.514	5.388

Bijlage 9 - Toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Toelichting werkwijze systematiek risico's

In iedere programmabegroting en -rekening wordt een inventarisatie gedaan van de bestaande risico's. Dit gebeurt op basis van de risico's in de database van ons risicomanagementpakket Naris. De risicoprofielen worden bij elk P&C-instrument geactualiseerd.

Om wildgroei te voorkomen worden alleen risico's met een financiële impact groter dan € 100.000 meegenomen in het risicoprofiel. Op dit moment kent het profiel 175 risico's.

De kansinschatting van de risico's gebeurt op basis van onderstaande tabel. De kansklasse-indeling in deze tabel is opgesteld in overleg met adviseurs van Naris. Gekeken wordt hoe vaak een gebeurtenis zich naar verwachting voordoet; dit wordt gekoppeld aan het bijbehorende percentage.

Voorbeeld 1:

Een risico komt naar verwachting 1 keer per 2 jaar voor. Dit betekent dat de kans dat dit risico zich voordoet 50% is.

Voorbeeld 2:

Een risico komt naar verwachting 1 keer per 5 jaar voor. Dit betekent dat de kans dat dit risico zich voordoet 30% is.

Klasse nummer	Minimaal	Maximaal	Omschrijving
1	0%	10%	< 1 keer per 10 jaar
2	10%	30%	1 keer per 5 - 10 jaar
3	30%	50%	1 keer per 2 - 5 jaar
4	50%	70%	1 keer per 1 - 2 jaar
5	70%	100%	> 1 keer per jaar

Nadat alle risico's zijn geactualiseerd en de database compleet is voert Naris een statistische toets uit (de 'Monte Carlo'-simulatie) om, met een zekerheidspercentage van 90%, tot de benodigde weerstandscapaciteit te komen.

Definities kengetallen

Netto schuldquote

Dit kengetal geeft de verhouding tussen het vreemd vermogen en het eigen vermogen weer en geeft daarmee inzicht in het niveau van de schuldenlast.

De VNG heeft richtlijnen aangegeven voor dit kengetal; als de schulden van de gemeenten lager zijn dan het eigen vermogen (schuldquote is minder dan 100%) dan wordt dit als voldoende beschouwd, is de schuldquote hoger dan 130% dan wordt dit als onvoldoende gezien. De netto gecorrigeerde schuldquote houdt rekening met de door de gemeente doorgeleende gelden aan derden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio laat de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen zien en geeft daarmee aan of de gemeente aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Hoe hoger de ratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De VNG heeft aangegeven dat een solvabiliteitsratio van minder dan 20% als onvoldoende wordt beschouwd en een percentage van meer dan 30% als voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal structurele exploitatieruimte toont welke structurele ruimte de gemeente heeft om haar eigen lasten te dragen. Het is een maatstaf voor het verschil tussen de structurele baten en structurele lasten van de gemeente. De bepaling gebeurt door het saldo van de structurele baten en lasten te delen door de totale baten

en dit uit te drukken in een percentage. Een negatieve waarde van dit kengetal geeft dat er meer structurele lasten dan baten zijn, vice versa voor een positieve waarde. In de begroting van de gemeente Ede wordt als streefwaarde een neutrale waarde van dit kengetal nagestreefd (exclusief reservemutaties).

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van gronden in bezit) is ten opzichte van de totale jaarlijkse baten van de gemeente. Hoe lager deze ratio is hoe minder risico de gemeente loopt omtrent negatieve waardeontwikkeling van de grondpositie.

De boekwaarde van gronden in bezit zegt nog niets over de relatie tussen vraag en aanbod. Dit vraagt dan ook om meer uitleg dan naar voren komt uit een kengetal. Zie hiervoor de paragraaf Grondbeleid en het MPG.

Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Als deze ratio zich onder de 100% bevindt is de belastingdruk lager dan gemiddeld, ligt deze erboven dan is de belastingdruk hoger dan gemiddeld.

Het bestaande beleid ziet belastingcapaciteit niet als sturingsmechanisme. Met uitzondering van inflatiecorrectie kan deze niet worden aangepast binnen de huidige afspraken. In extreme gevallen kan hierop een uitzondering worden gemaakt. In het geval van een daling van het weerstandsvermogen onder de norm mag het college verhoging van de lokale lasten opnemen in zijn verbeterplan. Conform de uitgangspunten in de nota Lokale Heffingen gaat een verhoging van de OZB gepaard met vooraf een discussie 'oud voor nieuw' en kostendekkendheid van de tarieven.

De toezichthouder (provincie) hanteert geen normering voor bovenstaande kengetallen, maar maakt zo nodig gebruik van onderstaande signaleringswaarden.

Signaleringswaarden financiële kengetallen

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	> 130%
Gecorrigeerde netto schuldquote	< 90%	90-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

Bijlage 10 - Depla beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Waarde	Waarde gemeenten 100.000 - 300.000 inwoners
Personeelsformatie	Fte per 1.000 inwoners	2024	8,2	
Personeelsbezetting	Fte per 1.000 inwoners	2024	8,0	
Apparaatskosten	kosten per inwoner	2024	792	
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2024	16,9	
Overhead	% van totale lasten	2024	7,9	
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2025	913	948
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2025	936	1.036
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	2025	438	378
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2024	8,3	9,5
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2024	84	150
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2022	23,4	18,7
Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2024	1,6	3,3
Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2024	1,2	1,3
Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2024	2,8	5,0
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	per 1.000 inwoners	2024	4,3	6,7
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2024	7	11
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2023	1	1
Demografische druk	%	2025	76,3	64,0
Niet-sporters	%	2024	44,4	39,9
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2024	842,5	932,8
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2024	178,4	180,2
Netto arbeidsparticipatie	%	2024	75,4	73,3
Functiemenging	%	2024	55,6	57,4
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2025	187,6	331,5
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2024	269,2	195,7
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2025	650	674
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2024	3	7

Indicator	Eenheid	Periode	Waarde	Waarde gemeenten 100.000 - 300.000 inwoners
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2024	2	2
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2024	1,8	2,6
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2024	0,5	7,2
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2024	17	28
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	13,3	14,7
Jongeren met jeugdreclassering	%	2024	0,1	0,4
Jongeren met jeugdbescherming	%	2024	0,6	1,1

www.waarstaatjegemeente.nl - 16 februari 2026

Bijlage 11 - Aanbevelingen Rekenkamer

Onderzoek	Aanbeveling	Stand van zaken	Verwachte afronding
2020 - Een onderzoek naar het risicomanagement van de gemeente Ede	Zorg dat de gemeenteraad inzicht krijgt, in de voor de raad, relevante aspecten van het risicomanagementbeleid en pas hiervoor het huidige beleid aan.	Door prioritering als gevolg van forse personele krapte is de doorontwikkeling vertraagd. Op onderdelen zijn kleinere stappen gezet. 1e helft 2026 wordt actieplan ingezet wat in de loop van 2026 moet uitmonden in een geactualiseerde Notitie Risicomanagement & Weerstandsvermogen en de formulering van onze risicobereidheid.	➡ 1e halfjaar 2026
2020 - Een onderzoek naar het risicomanagement van de gemeente Ede	Overweeg de huidige ondergrens (norm) van de weerstandsratio.	Door prioritering als gevolg van forse personele krapte is de doorontwikkeling vertraagd. Op onderdelen zijn kleinere stappen gezet. 1e helft 2026 wordt actieplan ingezet wat in de loop van 2026 moet uitmonden in een geactualiseerde Notitie Risicomanagement & Weerstandsvermogen en de formulering van onze risicobereidheid.	➡ 2e halfjaar 2026
2020 - Een onderzoek naar het risicomanagement van de gemeente Ede	Bepaal aan de hand van enkele duidelijke criteria welke risico's wel en welke niet in het risicoregister moeten worden vastgelegd.	Door prioritering als gevolg van forse personele krapte is de doorontwikkeling vertraagd. Op onderdelen zijn kleinere stappen gezet. 1e helft 2026 wordt actieplan ingezet wat in de loop van 2026 moet uitmonden in een geactualiseerde Notitie Risicomanagement & Weerstandsvermogen en de formulering van onze risicobereidheid.	➡ 2e helft 2026
2020 - Een onderzoek naar het risicomanagement van de gemeente Ede	Verbeter de toegankelijkheid (leesbaarheid) van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.	Door prioritering als gevolg van forse personele krapte is de doorontwikkeling vertraagd. Op onderdelen zijn kleinere stappen gezet. 1e helft 2026 wordt actieplan ingezet wat in de loop van 2026 moet uitmonden in een geactualiseerde Notitie Risicomanagement & Weerstandsvermogen en de formulering van onze risicobereidheid.	➡ 2e helft 2026
2021 - Versterk de verandering	Neem als raad meer politieke ruimte om de kaderstellende rol bij de Wmo in te vullen. Vraag daarbij om mogelijke keuzes en scenario's waardoor er ook een inhoudelijk debat mogelijk is. Een andere voorwaarde voor het nemen van meer politieke ruimte ontstaat als in het beleidsplan wettelijk verplichte criteria en prestatie-indicatoren vast worden gesteld die tenminste gaan over:• Het gebruik van voorzieningen en kosten• De transformatie van de uitvoeringspraktijk (bijvoorbeeld op- en afschaling)• Oordeel van inwoners over de uitvoering van de Wmo door de gemeente• Oordeel van inwoners over de uitvoering van de Wmo door de aanbieder• Te bereiken maatschappelijke effecten Zorg dat de gekozen indicatoren zeggingskracht hebben over de door de raad gewenste doelen en effecten.	De raad is niet betrokken bij het opstellen van de reeds bepaalde nieuwe indicatoren.	● medio 2026
2021 - Versterk de verandering	Controleer vervolgens op het realiseren van de prestatie-indicatoren en op doelmatige inzet van Wmo-middelen.	De gerapporteerde resultaten van het beleid zoals in de P&C stukken of sociale monitor, zijn niet door de raad geagendeerd of expliciet besproken.	■ 2027
2021 - Versterk de verandering	Verbeter de rechtmatigheid van de toegang door meldingen altijd vast te leggen zodat doorlooptijden gemeten kunnen worden en bepaald kan worden of wettelijke termijnen worden gehaald.	In het tweede kwartaal van 2026 wordt een nieuwe versie van de applicatie MensCentraal uitgerold waarmee deze aanbeveling is gerealiseerd.	➡ 2e kwartaal 2026

Onderzoek	Aanbeveling	Stand van zaken	Verwachte afronding
2022 - Grondig bekeken	Versterk de overdracht tussen opeenvolgende projectleiders door het actualiseren van het projectdocument met alle wijzigingen die door de kwartaalrapportages en MPG's daarin zijn aangebracht.	Het Edes planproces ondervindt een herijking, een onderdeel hiervan zijn fase documenten waarin fase wordt afgerond en vastgelegd over welke documenten het gaat.	➔ einde van het jaar
2023 - Wonen is meer dan bouwen	Veranker als gemeenteraad de huidige ambities op het vlak van wonen in een nieuwe visie met SMART-geformuleerde doelstellingen.	Naar verwachting treedt de Wet versterking regie op de volkshuisvesting op 1 juli 2026 in werking. Een belangrijk instrument van deze wet is het volkshuisvestingsprogramma dat gemeenten moeten vaststellen. Zo'n volkshuisvestingsprogramma is in feite de vervanging van de woonvisie. De gemeente Ede gaat een volkshuisvestingsprogramma opstellen nadat de wet versterking regie volkshuisvesting in werking is getreden. Wel zal in de eerste helft van 2026 al worden begonnen met de voorbereiding.	● Er komt geen nieuwe Woonvisie. In de plaats daarvan komt er een volkshuisvestingsprogramma. Wanneer dit programma gereed is hangt onder andere af van de inwerkingtreding van de Wet versterking regie volkshuisvesting.
2023 - Wonen is meer dan bouwen	Zet als gemeenteraad in op de navolgbaarheid van het beleid en maak duidelijke afspraken over de monitoring en evaluatiemomenten met het college.	In de doelgroepenverordening en de beleidsregel prijsgrenzen en woningbouwprogrammering is onder andere de woningbouwprogrammering vastgelegd. De gerealiseerde woningbouw wordt gemonitord door middel van de Nota woningbouwproductie die ieder jaar wordt opgesteld en naar de raad gestuurd. Daarnaast heeft de gemeente in 2024 de starterslening weer geïntroduceerd. In 2025 heeft een evaluatie plaatsgevonden die naar de raad is gestuurd. Ook monitoren we het gebruik van de starterslening doorlopend. Verder heeft de gemeente prestatieafspraken met de woningcorporaties en huurdersorganisaties gemaakt. Deze prestatieafspraken worden eveneens (doorlopend) gemonitord. Voor de regio Foodvalley worden de gemeentelijke en regionale opgaven van de woningbouw zoals vastgelegd in de Woondeal gemonitord via de provinciale planmonitor. Deze gegevens gebruiken we voor het in beeld brengen van de harde en zachte plancapaciteit. Daarnaast wordt in beeld gebracht in welke mate de randvoorwaarden een rol hebben gehad op de programmering. Het in 2025 vastgesteld programma Beter benutten bestaande woningvoorraad zal in 2026 worden geëvalueerd en wordt ook gemonitord. De effecten van de huisvestingsverordening worden gemonitord in een jaarrapportage. De monitoring zelf is onlangs aangepast en ook de rapportage zal binnenkort worden verbeterd.	➔ Monitoring en evaluatie is een doorlopend proces
2023 - Wonen is meer dan bouwen	Neem als gemeenteraad een brede kaderstellende en controlerende rol in het woondomein door in te zetten op vroegtijdige informatievoorziening in alle relevante stadia van de beleidscyclus.	Er is een raads werkgroep wonen ingesteld en de raad is daarin over diverse onderwerpen geïnformeerd, waaronder over de herijking van de Woondeal, beter benutten van de bestaande voorraad, bouwstromen en conceptueel bouwen en de prestatieafspraken. Er is een regionale informatiebijeenkomst gehouden over conceptueel bouwen en het afspraken kader aandachtsgroepen.	➔ Dit is een doorlopend proces.

Onderzoek	Aanbeveling	Stand van zaken	Verwachte afronding	
2023 - Wonen is meer dan bouwen	Stel als college gelijktijdig met de Woonvisie een actueel uitvoeringsprogramma op met SMART acties en afspraken.	Er wordt geen nieuwe woonvisie opgesteld, omdat in de plaats daarvan een volkshuisvestingsprogramma zal worden opgesteld na inwerkingtreding van de Wet versterking regie volkshuisvesting (naar verwachting in 2026). Daaraan gekoppeld kan dan ook een uitvoeringsprogramma worden opgesteld.		Omdat er geen nieuwe woonvisie is opgesteld, is er ook geen uitvoeringsprogramma opgesteld.
2023 - De hacker een stap voor blijven	Vul de kaderstellende rol met betrekking tot informatieveiligheid in door mee te besluiten over strategische uitgangspunten (of ambitieniveau) voor het informatieveiligheidsbeleid.	Vraag het college de raad te informeren over en betrekken bij de recent door de directie vastgestelde besluiten over het nieuwe beleid.		Te agenderen in 2026
2023 - De hacker een stap voor blijven	Verstevig de eigen informatiepositie en controleer en beoordeel het beleid periodiek. Zorg ervoor dat er minimaal jaarlijks wordt gesproken over informatieveiligheid, bijvoorbeeld over de ambitie en kaders.	Er is via RWG gesproken over ontwikkelingen, het beleid is niet geëvalueerd met de raad, en er is weinig gesproken over kaders.		geen
2023 - De hacker een stap voor blijven	Stel een integraal risicobeeld op om strategische keuzes op het gebied van informatieveiligheid te onderbouwen. Stel dit risicobeeld gestructureerd en periodiek bij op basis van (onder andere) informatie over dreigingen en veranderingen in processen en systemen. Stimuleer het lerend vermogen door de PCDA-cyclus beter in te richten.	Een concernkader risicobeheersing informatieveiligheid is in december 2025 opgesteld en zal in januari 2026 aan de directie ter besluitvorming worden voorgelegd. Daarnaast is aanvullend een plan uitgeschreven hoe risicomanagement verder te implementeren binnen de gemeente Ede.		Gezien er nu een concernkader is maar nog niet is vastgesteld en toegepast is de status op gedeeltelijk voldaan gezet.
2024 - De dienstverlening van de gemeente Ede - Wordt u al geholpen?	Zie erop toe dat in de nieuwe visie op dienstverlening een duidelijke focus zit en dat inzichtelijk is welke financiële investeringen er nodig zijn om de ambities te realiseren. Let erop dat doelstellingen SMART geformuleerd zijn zodat herleidbaar wordt of deze worden waargemaakt. Zorg dat het beleid met betrekking tot de digitale dienstverlening wordt geactualiseerd.	Er is zijn nog geen concrete stukken gedeeld met de raad waarin dit gecontroleerd kan worden, er is een nieuw uitvoeringsprogramma in ontwikkeling.		2027
2024 - De dienstverlening van de gemeente Ede - Wordt u al geholpen?	Vraag het college te blijven investeren in het verbeteren van de werkprocessen volgens de eerder gebruikte systematiek en zorg te dragen voor dat het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening gedragen wordt door de gehele organisatie.	In de sessie van 16 oktober 2025 bent u geïnformeerd over het verbeteren van werkprocessen.		2027
2024 - De dienstverlening van de gemeente Ede - Wordt u al geholpen?	Vraag periodiek om evaluaties van het functioneren van dienstverlening op product- en dienstniveau, bijvoorbeeld rondom vergunningverlening of bij burgerzaken. Daardoor wordt het zichtbaar waar de grootste opgaven zitten.	Hoewel er op afdelingsniveau wordt gemonitord op de ambities voor dienstverlening bereiken deze inzichten de raad nog niet.		N.n.b.
2024 - De dienstverlening van de gemeente Ede - Wordt u al geholpen?	Breng in de nieuwe visie op dienstverlening een duidelijke focus aan en maak inzichtelijk welke financiële investeringen er nodig zijn om de ambities te realiseren. Formuleer de doelstellingen SMART zodat herleidbaar wordt hoe deze worden waargemaakt. Actualiseer daarnaast het beleid met betrekking tot de digitale dienstverlening.	Wordt opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Actualisatie en uitvoering van het beleid in samenhang met Communicatie, Sociaal Domein en Publieke dienstverlening.		2027
2024 - De dienstverlening van de gemeente Ede - Wordt u al geholpen?	Blijf investeren in het verbeteren van de werkprocessen volgens de eerder gebruikte systematiek en draag er zorg voor dat het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening gedragen wordt door de gehele organisatie.	Procesoptimalisatie (d.m.v. wasstraten en klantreizen) is een doorlopende activiteit in de organisatie. De in Ede ontwikkelde wasstraat methodiek; voor het vereenvoudigen van processen wordt in 2026 landelijk opgeschaald (pilotvorm).		doorlopend
2024 - De dienstverlening van de	Zorg voor een methode waarmee inwoners de status van hun	Aanbesteding en implementatie zaaksysteem 2026-2027. Dit zijn de		2030

Onderzoek	Aanbeveling	Stand van zaken	Verwachte afronding	
gemeente Ede - Wordt u al geholpen?	aanvragen kunnen volgen.	eerste componenten met betrekking tot een Mijn-omgeving.		
2024 - De dienstverlening van de gemeente Ede - Wordt u al geholpen?	Maak op product- en dienstniveau inzichtelijk wat de resultaten zijn. Herzie de gebruikte streefwaarden in de begroting zodat zij beter aansluiten bij de uitvoeringspraktijk en een reëel beeld geven van de kwaliteit van dienstverlening.	In samenhang met de implementatie van Zaakgericht werken (2026-2027).	➔	2027
2025 - Doorgroeien	De gemeente Ede heeft te maken met verschillende vormen van ondermijning, zoals drugscriminaliteit, illegale activiteiten op vakantieparken, mensenhandel, zorgfraude en misstanden rond arbeidsmigranten. Door de groei van de gemeente en ontwikkelingen in de samenleving is de verwachting dat ondermijning zal toenemen. Het is belangrijk om op al deze thema's actief te blijven. We raden af om hierbinnen strikte keuzes te maken. Juist een brede aanpak met verschillende specialisten is nodig. De combinatie specialiseren en verbreden werkt. We raden aan dit voort te zetten en versterken. Blijf ambtenaren daarom stimuleren om alert te zijn op signalen van ondermijning. Er kan een volgende stap in de ontwikkeling van ambtenaren gemaakt worden door naast (frequenter) trainingen ook professionele presentaties te geven. Gebruik herkenbare dilemma's en fictieve casussen om het onderwerp levend te maken, en inzicht te geven in wat er met een casus gebeurt.			N.v.t.
2025 - Doorgroeien	De projectleider ondermijning heeft zijn volle focus op ondermijning. Hij is daarmee de aanjager van zowel de specialisten als binnen de brede organisatie. Ook na het vervallen van deze functie is het belangrijk, om aandacht te blijven vragen voor ondermijningstaken. Want voor alle andere OOV-ambtenaren is ondermijning een 'neventaak'. Om te voorkomen dat ondermijningstaken ondersneeuwen in ander werk is het belangrijk te zoeken naar een manier om de aanjagende rol van de projectleider te behouden.			1-9-2026 afhankelijk van PPN
2025 - Doorgroeien	De vier betrokken OOV-adviseurs hebben ook andere taken, zoals evenementenveiligheid en sociale casuïstiek. Ook zijn zij de enige specialist, wat kwetsbaar maakt bij uitval. Ander werk krijgt, door de urgentie, vaak prioriteit boven de meer beleidsmatige taken voor ondermijning. We raden aan opnieuw te kijken naar de formatie om iets te doen aan werkdruk, en het breder beleggen van kennis en betrokkenheid bij netwerken. Overweeg hierbij bijvoorbeeld junior-medewerkers voor ondersteuning en continuïteit (expertise en netwerk). Ook komt er veel werkdruk van evenementenveiligheid en sociale interventies. Versterking op die punten kan ook voor verlichting zorgen van de werkdruk van de OOV-adviseur.			30-12-2026 afhankelijk PPN
2025 - Doorgroeien	De lokale driehoek (gemeente, politie en justitie) heeft in augustus			

Onderzoek	Aanbeveling	Stand van zaken	Verwachte afronding	
2025 - Doorgroeien	2025 erkend dat de drugsaanpak een permanente opdracht is. Voor een effectieve aanpak zijn verbeteringen mogelijk op drie punten: • Een actuele analyse van drugscriminaliteit in de omgeving. De methodes hiervoor zijn beschikbaar. • Het versterken van de strafrechtelijke aanpak van drugshandel Het advies is om hier te focussen op bezorgdiensten, uitvoerende dealers én de organisatoren. • Het organiseren van een persoonsgerichte aanpak van jonge (drugs)criminelen om criminaliteit of herhaling daarvan te voorkomen. Drugscriminaliteit kan samengaan met anderen vormen van misdaad, zoals vermogensdelicten, witwassen, zorgfraude of digitale criminaliteit; dat vergroot de mogelijkheden voor interventies. Om het lerend vermogen te versterken en de resultaten van de aanpak beter zichtbaar te maken, is het belangrijk om de beschikbare gegevens actief te benutten. Richt een structureel monitorsysteem in waarmee de verzamelde gegevens periodiek worden geanalyseerd en vertaald naar integrale rapportages. Maak hiervoor expliciet capaciteit en tijd vrij, zodat inzichten uit de praktijk kunnen worden gebruikt om de aanpak verder te verbeteren en het draagvlak te vergroten.			
2025 - Doorgroeien	Verbeter het politieke debat over ondermijning door duidelijk te rapporteren over genomen maatregelen en behaalde resultaten voor de gemeente enerzijds en anderzijds de inzet van de gemeente Ede, de politie en OM. Belangrijk daarbij is dat naast losse updates over interventies ook integrale rapportages met duiding naar de raad gaan (zie ook punt 5). Zo krijgt de raad beter inzicht in de aanpak en opbrengsten. De raad kan zijn controlerende rol daarmee beter invullen en er kan richter worden besloten.			10-10-2026 met jaarrapportage en informatieve bijeenkomst raad

Index

Nog niet gestart

Loopt

Niet voldaan

Gedeeltelijk voldaan

Afgerond

